

การปฏิรูปประเทศ

ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

---

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

บริบทตามข้อกำหนดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้ได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างมากและได้กำหนดไว้ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหลายส่วน ดังนี้

๑) หมวดที่ ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๔๑ กำหนดให้บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ (๑) ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ตามที่กฎหมายบัญญัติ (๒) เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว และ (๓) ฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

๒) หมวดที่ ๔ หน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา ๕๐ (๑๐) กำหนดให้บุคคลมีหน้าที่ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

๓) หมวดที่ ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๕๙ กำหนดให้รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก

๔) หมวดที่ ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๖๓ กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้านหรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามกฎหมายบัญญัติ

๕) หมวดที่ ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๗๖ กำหนดให้รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

๖) หมวดที่ ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๗๘ กำหนดให้รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดบรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน

๒. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้เป็นยุทธศาสตร์ชาติต่อไป และต่อมาได้มีการจัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) (ภาคผนวก ก)

สำหรับยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล คือ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีเป้าหมาย ได้แก่ (๑) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส (๒) ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (๓) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และ (๔) กระบวนการยุติธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

๓. แผนการปฏิรูปประเทศ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ กำหนดให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศ และให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผลตามที่กำหนด โดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีวิธีการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้าน และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ (ภาคผนวก ข) เป็นต้นมา โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน เพื่อกำหนดกลไกวิธีการ และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ และเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และรายงานต่อรัฐสภาเพื่อทราบแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับได้ต่อไป

เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ จำนวน ๑๑ คณะ อันประกอบด้วย คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสังคม คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ

ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำ
ร่างแผนการปฏิรูปประเทศให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดตลอดจนได้จัดให้มีการ
รับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวางเพื่อประกอบการ
พิจารณาจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ด้วยแล้ว

ในการนี้ ได้จัดทำเป็นประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ
ลงราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๔ ก วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ (เล่มที่ ๖) (ภาคผนวก ค)

๔. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชแผ่นดินและการปฏิรูป

- ๑) พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๒) พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๓) พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๔) พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
- ๕) พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒
- ๖) พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ๕) พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
- ๖) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ๗) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ๘) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖
- ๙) ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ....
- ๑๐) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
- ๑๑) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
- ๑๒) ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
- ๑๓) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
- ๑๔) ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร การประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....

๔.๒ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

- ๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓) พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๔) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙

๕) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙

๖) ประมวลกฎหมายหมายอาญา หมวด ๒ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

๗) พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒

๘) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

๙) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ....

๑๐) ร่างพระราชบัญญัติมาตรการติดตามทรัพย์สินของรัฐคืนจากการเอาไปโดยมิชอบ พ.ศ. ....

๑๑) ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยวิธีการดำเนินการคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙

๑๒) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๗

๑๓) คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗

๕. แนวทางของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๕.๑ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) (ภาคผนวก ง)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และให้หน่วยงานภาครัฐแปลงแนวทางและมาตรการตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ไปสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอ โดยให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ด้วย

๕.๒ แผนแม่บทบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การจัดทำแผนแม่บทบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) สำนักงาน ป.ป.ช. ได้นำร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ที่วิสัยทัศน์มุ่งสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนของประเทศ ประกอบกับนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นกรอบในการจัดทำแผนแม่บทบูรณาการป้องกัน ปราบปราม

การทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนแม่บท บูรณาการป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ จำนวน ๒ ครั้ง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ และวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ โดยเชิญศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ๓๕ แห่ง เข้าร่วมประชุม ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. ได้นำแผนแม่บท บูรณาการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุม ครั้งที่ ๘๑๓ - ๘๗/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เพื่อทราบและได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะที่ ๖ ๖.๒ ประเด็น อำนวยความสะดวกทางธุรกิจและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในการประชุม ครั้งที่ ๑ - ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ สำนักงาน ป.ป.ช. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนแม่บทบูรณาการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) จะเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

(ภาคผนวก จ)

ในการนี้ แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญสูง มีดังนี้

๑. แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพการปราบปรามการทุจริต
๒. แผนงานพัฒนาระบบการปราบปรามการทุจริต
๓. แผนงานพัฒนาเครือข่ายและบูรณาการกระบวนการด้านการปราบปรามการทุจริต
๔. การตรากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในการปราบปรามการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัต

ของการทุจริต

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริตฯ

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๘๒-๓ โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๘๒

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ประกาศ

เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว และต่อมา ได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการ ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และเมื่อได้รับความเห็นชอบ จากคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้เป็นยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

บัดนี้ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้ดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๑ เห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบกับ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้ลงมติ ให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ดังมีสาระสำคัญตามที่แนบท้ายนี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ตั้งแต่วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

ยุทธศาสตร์ชาติ

(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

คำนำ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ ในการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล รวมทั้งกำหนดมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ รวม ๖ คณะ อันประกอบด้วย คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ตลอดจนได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวางเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง” ภายในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน

สถานการณ์ แนวโน้ม วิสัยทัศน์ และเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ

๑. บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ เป็นต้นมา ได้ส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจที่ประเทศไทยได้รับการยกระดับเป็นประเทศในกลุ่มบนของกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลาง ในด้านสังคมที่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนส่งผลให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากการเป็นประเทศยากจน และในด้านสิ่งแวดล้อมที่ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบในความหลากหลายเชิงนิเวศ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมีความท้าทายต่อการพัฒนาที่สำคัญ อาทิ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี ๒๕๖๐ ที่ร้อยละ ๓.๙ ถือว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าศักยภาพ เมื่อเทียบกับร้อยละ ๖.๐ ต่อปีในช่วงเวลาเกือบ ๖ ทศวรรษที่ผ่านมา โดยมีสาเหตุหลักจากการชะลอตัวของการลงทุนภายในประเทศและสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัวได้เต็มที่ โครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่ยังไม่สามารถขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ภาคบริการและภาคเกษตรมีผลผลิตทางการผลิตในระดับต่ำ ขาดการนำเทคโนโลยีเข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ประกอบกับแรงงานไทยยังมีปัญหาเรื่องคุณภาพและสมรรถนะที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการในการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศ

นอกจากนั้น ศักยภาพและคุณภาพของประชากรไทยทุกช่วงวัยยังคงเป็นปัจจัยท้าทายสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ แม้ว่าการเข้าถึงระบบบริการสาธารณะ การศึกษา บริการสาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ และการคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ ของคนไทยมีความครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น แต่ยังคงมี ปัญหาเรื่องคุณภาพการให้บริการที่มีมาตรฐานแตกต่างกันระหว่างพื้นที่ ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักที่ทำให้ประเทศไทยยังคงมีปัญหาความเหลื่อมล้ำในหลายมิติ ขณะที่ปัญหาด้านความยากจนยังคงเป็นประเด็นท้าทายในการยกระดับการพัฒนาประเทศให้ประชาชนมีรายได้สูงขึ้นและแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน ขณะเดียวกันการวางกลยุทธ์ระยะยาวในการฟื้นฟู การใช้ และการรักษาทรัพยากรอย่างบูรณาการเพื่อการพัฒนาประเทศที่ผ่านมายังขาดความชัดเจน ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศยังมีปัญหาการใช้อย่างสิ้นเปลืองและเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว

ทั้งนี้ ปัญหาดังกล่าวข้างต้นมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ การพัฒนาประเทศขาดความต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของประชาชน ขณะที่ความมั่นคงภายในประเทศยังมีหลายประเด็นที่ต้องเสริมสร้างให้เกิดความเข้มแข็ง ลดความขัดแย้งทางความคิดและอุดมการณ์ที่มีรากฐานมาจากความเหลื่อมล้ำ ความไม่เสมอภาค การขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม และปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง ตลอดจนส่งเสริมคนในชาติให้ยึดมั่นสถาบันหลักเป็นศูนย์รวมจิตใจให้เกิดความรักและความสามัคคี

ในขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานและวัยเด็กที่ลดลงและประชากรสูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ มีความท้าทายมากขึ้น ทั้งในส่วนของเสถียรภาพทางการเงินการคลัง

ของประเทศในการจัดสวัสดิการเพื่อดูแลผู้สูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้น การลงทุนและการออม การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ความมั่นคงทางสังคม การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ซึ่งจะเป็นประเด็นท้าทายต่อการขับเคลื่อนประเทศไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว

๒. ปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ

แม้ว่าประเทศไทยจะมีตำแหน่งที่ตั้งที่สามารถเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงในภูมิภาคและเป็นประตูสู่เอเชีย แต่การที่มีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ ทำให้ปัญหาด้านเขตแดนกับประเทศเพื่อนบ้านยังคงเป็นความท้าทายด้านความมั่นคงในอนาคต นอกจากนี้ ประเทศไทยยังคงต้องให้ความสำคัญกับปัญหาด้านความมั่นคงอื่น ๆ ที่มีความซับซ้อน ละเอียดอ่อน และมีความเชื่อมโยงกันหลายมิติ ที่อาจเป็นประเด็นท้าทายต่อการสร้างบรรยากาศความไว้วางใจระหว่างรัฐกับประชาชน และระหว่างประชาชนกับประชาชน ซึ่งรวมถึงการสร้างสามัคคีของคนในชาติที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มประชากรไทยที่มีแนวคิดและความเชื่อที่แตกต่างกันอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ การขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทของประเทศมหาอำนาจ ที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ หรือเกิดการย้ายขั้วอำนาจทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต ขณะที่องค์กรที่ไม่ใช่รัฐ อาทิ องค์กรระหว่างประเทศ และบริษัทข้ามชาติ จะมีบทบาทมากขึ้นในการกำหนดกฎ ระเบียบ ทิศทางความสัมพันธ์ และมาตรฐานสากลต่าง ๆ ทั้งในด้านความมั่นคง และเศรษฐกิจ รวมทั้งการรวมกลุ่มเศรษฐกิจ และการเปิดเสรีในภูมิภาคที่นำไปสู่ความเชื่อมโยงในทุกระบบ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านอาชญากรรมข้ามชาติและเศรษฐกิจนอกระบบ รวมทั้งปัญหายาเสพติด การค้ามนุษย์ และการลักลอบเข้าเมือง

ในทางกลับกัน ความเปลี่ยนแปลงจากโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดจะก่อให้เกิดนวัตกรรมอย่างพลิกผัน อาทิ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ หุ่นยนต์และโดรน เทคโนโลยีพันธุกรรมสมัยใหม่ และเทคโนโลยีทางการเงิน ซึ่งตัวอย่างแนวโน้มการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดเหล่านี้ คาดว่าจะเป็นปัจจัยสนับสนุนหลักที่ช่วยทำให้เศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มที่จะกลับมาขยายตัวได้เข้มแข็งขึ้น แนวโน้มสำคัญที่จำเป็นต้องมีการติดตามอย่างใกล้ชิด อาทิ การรวมกลุ่มทางการค้าและการลงทุนที่จะมีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น การแข่งขันที่คาดว่าจะรุนแรงขึ้นในการเพิ่มผลิตภาพและสร้างความหลากหลายของสินค้าและบริการที่ตอบโจทย์รูปแบบชีวิตใหม่ ๆ

นอกจากนั้น ประเทศไทยคาดว่าจะเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอดในปี ๒๕๗๔ จะก่อให้เกิดโอกาสใหม่ ๆ ในการตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคนสูงวัยที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการคาดการณ์ว่าครอบครัวไทยจะมีขนาดเล็กลงและมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น ประชากรในประเทศไทยจะมีช่วงอายุที่แตกต่างกันและจะมีกลุ่มคนช่วงอายุใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทัศนคติและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้น การเตรียมความพร้อมของประชากรให้มีคุณภาพ และการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการผลิตและการบริการของประเทศจะเป็นความท้าทายสำคัญในระยะต่อไป

ในขณะที่เดียวกัน โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัย อาจทำให้เกิดความต้องการแรงงานต่างชาตินี้อีกเพิ่มขึ้นเพื่อทดแทนจำนวนแรงงานไทยที่ลดลง ซึ่งปัจจัยด้านการเปิดเสรีในภูมิภาคและความก้าวหน้าของการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งในภูมิภาคจะทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานและการย้ายถิ่นมีความสะดวกมากขึ้น และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายประชากรเข้าออกประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่มีศักยภาพซึ่งมีแนวโน้มในการเคลื่อนย้ายไปเรียนหรือทำงานในทั่วทุกมุมโลกสูงขึ้น ทั้งนี้ การย้ายถิ่นส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น จึงอาจจะเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะยังคงเป็นประเทศผู้รับของประชากรจากประเทศเพื่อนบ้านขณะที่ประชากรไทยโดยเฉพาะแรงงานทักษะอาจมีแรงจูงใจในการย้ายถิ่นไปยังประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่ดีกว่า อาจทำให้การแย่งชิงแรงงานมีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งจะยิ่งทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมไทย

นอกจากนี้ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศคาดว่าจะมีความรุนแรงมากขึ้นทั้งในเชิงความผันผวน ความถี่ และขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ตลอดจนระบบผลิตทางการเกษตรที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกับความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ ขณะที่ระบบนิเวศต่าง ๆ มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างสูงในการสูญเสียความสามารถในการรองรับความต้องการของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ของผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกและความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศต่าง ๆ ดังกล่าวที่แต่ละประเทศจะต้องเผชิญจะมีความแตกต่างกัน ทำให้การเป็นสังคมสีเขียว การรักษาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการจะได้รับความสำคัญและความสนใจจากนานาประเทศรวมทั้งประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก รวมถึงการสร้างสมดุลความมั่นคงด้านพลังงานและอาหารมีแนวโน้มที่จะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น กฎระเบียบและข้อตกลงด้านสิ่งแวดล้อมจะมีความเข้มข้นและเข้มงวดขึ้น โดยกรอบการพัฒนาตามข้อตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และบันทึกความตกลงปารีส จะได้รับการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้น

แนวโน้มเหล่านี้จะก่อให้เกิดความท้าทายต่อการพัฒนาประเทศในหลายมิติ ทั้งในส่วนของ การจ้างงานและอาชีพ สาขาการผลิตและบริการใหม่ ๆ ความมั่นคงของประเทศอันเกิดจากภัยคุกคามและความเสี่ยงด้านอื่น ๆ ที่ซับซ้อนขึ้น อาชญากรรมไซเบอร์ รูปแบบการก่อสงครามที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีและรวดเร็วของผู้คน เงินทุน ข้อมูลข่าวสาร องค์กรความรู้ เทคโนโลยี และสินค้าและบริการ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รวดเร็วและคาดการณ์ได้ยาก การเกิดขึ้นของโรคระบาด และโรคอุบัติใหม่ที่จะส่งผลให้การเฝ้าระวังด้านสาธารณสุขในประเทศมีความสำคัญมากขึ้น อาจนำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นได้ หากไม่มีมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและรองรับผลกระทบต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งรวมถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบพลิกผันที่จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากการเข้าถึงเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน และองค์ความรู้สมัยใหม่มีระดับความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มประชากรต่าง ๆ โดยการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมดังกล่าว

จะส่งผลต่อการจ้างงานและอาชีพที่จะมีรูปแบบและลักษณะงานที่เปลี่ยนไป มีความต้องการแรงงานที่มีสมรรถนะสูงเพิ่มมากขึ้น หลายอาชีพอาจหายไปจากตลาดงานในปัจจุบันและบางอาชีพจะถูกทดแทนด้วยระบบอัตโนมัติโดยเฉพาะอาชีพที่ต้องการทักษะระดับต่ำ ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ปรับตัวไม่ทันหรือขาดความรู้และทักษะที่ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป กระแสโลกาภิวัตน์ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาขยายความเป็นเมือง วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศที่อาจจะมีความแปรปรวนมากยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจัยทั้งหมดดังกล่าวจะส่งผลให้ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

จากปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ข้างต้น เห็นได้ว่าบริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีพลวัตสูง และมีความซับซ้อนหลากหลายมิติ ซึ่งจะส่งผลต่ออนาคตการพัฒนาประเทศอย่างมาก ดังนั้น การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติและทุกด้าน การพัฒนาที่เกี่ยวข้อง มีความร่วมมือในลักษณะประชารัฐจากภาคส่วนต่าง ๆ ในรูปแบบของหุ้นส่วนการพัฒนาที่เป็นการดำเนินงานอย่างบูรณาการ เนื่องจากทุกมิติการพัฒนามีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน โดยประเทศไทยจำเป็นต้องมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ สมรรถนะ และทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สามารถรู้เท่าทันและปรับตัวให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข มีอาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์และกติกาใหม่ ๆ และมาตรฐานที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบและปัจจัยส่งเสริมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกัน ทั้งในส่วนของระบบการเรียนการสอน และการพัฒนาทักษะฝีมือที่สอดคล้องกันกับการพัฒนาของคนในแต่ละช่วงวัย ระบบบริการสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับเป็นเจ้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมก้าวทันโลก จากการต่อยอดการพัฒนาบนพื้นฐานนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ส่งผลให้เกิดการสร้างห่วงโซ่มูลค่าทางเศรษฐกิจในทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และภาคบริการ กระจายผลประโยชน์จากการพัฒนา ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ และนำไปสู่การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกภาคส่วน

นอกจากนี้ ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลความมั่นคงด้านพลังงานและอาหาร การรักษาไว้ซึ่งความหลากหลายเชิงนิเวศ การส่งเสริมการดำเนินชีวิตและธุรกิจ และการพัฒนาและขยายความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่องที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมกับกำหนดยุทธศาสตร์ของรูปแบบและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้พื้นที่ที่ชัดเจน ขณะที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ กฎหมาย ระบบภาษีต้องมีกลยุทธ์การพัฒนาที่สามารถอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ประเทศมีศักยภาพการแข่งขันที่สูงขึ้น และสามารถใช้จุดแข็งในเรื่องตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศมากขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญของการรวมกลุ่มความร่วมมือกับนานาประเทศในระดับภูมิภาคและระดับโลก เพื่อกระชับและสร้างสัมพันธไมตรี เสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการทูต ซึ่งจะก่อให้เกิดการสร้างพลังทางเศรษฐกิจและรักษาความมั่นคงของประเทศ โดยจำเป็นต้องสร้างความพร้อมในการที่จะยกระดับมาตรฐานและมีการปฏิบัติ

ให้เป็นไปตามระเบียบกติกาสากลในด้านต่าง ๆ ขณะเดียวกันประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งให้มีการปฏิรูประบบราชการและการเมืองเพื่อให้เกิดการบริหารราชการที่ดีและมีเสถียรภาพทางการเมือง มีการส่งเสริมคนในชาติให้ยึดมั่นสถาบันหลักเป็นศูนย์รวมจิตใจเพื่อให้เกิดความรักความสามัคคี และลดความขัดแย้งภายในประเทศ โดยที่นโยบายการพัฒนาต่าง ๆ จำเป็นต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับโครงสร้างและลักษณะพฤติกรรมของประชากรที่อาจจะมีความแตกต่างจากปัจจุบันมากขึ้น

ดังนั้น ภายใต้เงื่อนไขโครงสร้างประชากร โครงสร้างเศรษฐกิจ สภาพสังคม สภาพภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อม และปัจจัยการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการวางแผนการพัฒนาที่รอบคอบและครอบคลุม อย่างไรก็ตาม หลายประเด็นพัฒนาเป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการปรับตัวซึ่งจะต้องหยั่งรากลึกลงไปถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้าง การขับเคลื่อนการพัฒนาให้ประเทศเจริญก้าวหน้าไปในอนาคตจึงจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์ในระยะยาวที่ต้องบรรลุ พร้อมทั้งแนวยุทธศาสตร์หลักในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างบูรณาการบนพื้นฐานประชารัฐเพื่อยกระดับจุดแข็งและจุดเด่นของประเทศ และปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนและจุดด้อยต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ โดยยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นเป้าหมายใหญ่ในการขับเคลื่อนประเทศ และถ่ายทอดไปสู่แผนในระดับอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจ และพื้นที่ ซึ่งรวมถึงพื้นที่พิเศษต่าง ๆ อาทิ เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อให้การพัฒนาประเทศสามารถดำเนินการได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และ ยั่งยืน

๓. วิสัยทัศน์ประเทศไทย

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อสนองตอบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุข เป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

ความมั่นคง หมายถึง การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติทางการทหาร เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง เช่น ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์มีความเข้มแข็งเป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน มีระบบการเมืองที่มั่นคงเป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตาม

หลักธรรมาภิบาล สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี สามารถนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต มีการออมสำหรับวัยเกษียณ ความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน

ความมั่งคั่ง หมายถึง ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืนจนเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรมีความอยู่ดีมีสุขได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น และมีการพัฒนาอย่างทั่วถึงทุกภาคส่วน มีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติ ไม่มีประชาชนที่อยู่ในภาวะความยากจน เศรษฐกิจในประเทศมีความเข้มแข็ง ขณะเดียวกันต้องมีความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ ทั้งในตลาดโลกและตลาดภายในประเทศเพื่อให้สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนมีการสร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคตเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป และประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในเวทีโลก และมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างแน่นแฟ้นกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย เป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาค ทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจ เพื่อให้เป็นพลังในการพัฒนา นอกจากนี้ยังมีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่องไปได้ ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่อยู่บนหลักการใช้ การรักษา และการฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ไม่ใช่ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้นและสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม รัฐบาลมีนโยบายที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

วิสัยทัศน์ประเทศไทย 2580

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

 มั่นคง	 มั่งคั่ง	 ยั่งยืน
<ul style="list-style-type: none"> มีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคง มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน มีความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ยกกระดับเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน เศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันสูง สร้างเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต และเป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน มีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่อง อาทิ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงินและทุนอื่นๆ 	<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญด้านรายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม มีการผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับกฎระเบียบของประชาคมโลก คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน ทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “**ประเทศไทยมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน**” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ

เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “**ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**” และเป้าหมายการพัฒนาประเทศข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาวที่จะทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศในทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการของประเทศได้รับการพัฒนายกระดับไปสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนาโลกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ที่จะสร้างและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ เพื่อยกระดับฐานรายได้ของประชาชนในภาพรวมและกระจายผลประโยชน์ไปสู่ภาคส่วนต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม คนไทยได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี เก่ง มีวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม และมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ สามารถ “รู้ รับ ปรับใช้” เทคโนโลยีใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐาน ระบบสวัสดิการ และกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลัง

การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “**ประชารัฐ**” โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยแต่ละยุทธศาสตร์มีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนา ดังนี้

๔.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคาม และภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ ทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน และมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการ ของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

๔.๒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนา ที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราทำมาทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศ ในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของ เศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับ อนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุน ในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลาง และลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

๔.๓ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมาย การพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทย มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสาร ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

๔.๔ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชน ท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำ เพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทย ทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเอง และทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

๔.๕ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกัน ทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะผ่านทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

๔.๖ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาท หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความสะดวกยุติธรรมตามหลักนิติธรรม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๑. บทนำ

ความมั่นคงถือเป็นเป้าหมายสำคัญสูงสุดของทุกสังคมในทุกยุคทุกสมัย โดยกรอบแนวคิดความมั่นคงให้น้ำหนักความสำคัญกับมิติที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหารแตกต่างกันไปตามบริบทแวดล้อมของแต่ละช่วงเวลา ปัจจุบันในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ส่งผลให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดและพลิกผันได้ทำให้มิติทั้งปวงถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างไม่อาจแบ่งแยกได้ ด้วยเหตุนี้ กรอบแนวคิดความมั่นคงแบบเดิมจึงถูกปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม เป็นกรอบแนวคิดใหม่ที่เรียกว่า “ความมั่นคงแบบองค์รวม” ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงจึงมีเป้าหมายสำคัญเพื่อบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศ ให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน ไปจนถึงระดับความมั่นคงของมนุษย์ และทุกมิติ ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลก บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อมุ่งที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อปรับสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงให้ประเทศมีความสงบเรียบร้อยและสันติสุข ในขณะเดียวกันก็จะต้องมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการค้ำมนุษย์ ปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง ปัญหาความไม่สงบในบางพื้นที่ รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่ เช่น ปัญหาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบพลิกผัน ปัญหาการแข่งขันทางการค้าและการย้ายถิ่นของทุนข้ามชาติ นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวสามารถบรรลุผลที่เป็นรูปธรรมทั้งปัจจุบันและในอนาคต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ด้วยการยกระดับขีดความสามารถของกองทัพหน่วยงานด้านความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้มีความพร้อมและเพียงพอในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ รวมทั้งสามารถติดตาม ป้องกัน แก้ไข และรับมือกับปัญหาความมั่นคงและภัยพิบัติทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับ อย่างบูรณาการทั้งภายในประเทศ ตลอดจนบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างความสงบ สันติสุข ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้า ให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และโลกอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จได้จะต้องมีการพัฒนาปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม ให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จ

อย่างเป็นรูปธรรม เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนดอย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงมีเป้าหมายสำคัญในภาพรวมระยะ ๒๐ ปีที่เป็นรูปธรรมชัดเจนคือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข” โดยเร่งเสริมสร้างความเข้มแข็งและความรักความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ ตลอดจนการปลูกจิตสำนึกด้านความมั่นคงให้เกิดขึ้นในประชาชนทุกระดับ การพัฒนาระบบงานด้านการข่าวให้มุ่งเน้นการบูรณาการข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงอย่างเป็นระบบ การพัฒนาปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และกลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงให้มีเอกภาพ มีประสิทธิภาพ และมีการบูรณาการการดำเนินงานอย่างแท้จริง โดยปัญหาความมั่นคงเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการแก้ไข ประกอบด้วย ปัญหาความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหายาเสพติด ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์ และปัญหาการทุจริตในระบบราชการ

๒. เป้าหมาย

- ๒.๑ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข
- ๒.๒ บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ
- ๒.๓ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
- ๒.๔ ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ
- ๒.๕ การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ตัวชี้วัด

- ๓.๑ ความสุขของประชากรไทย
- ๓.๒ ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ
- ๓.๓ ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
- ๓.๔ บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่างประเทศ
- ๓.๕ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๔.๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อสร้างเสริมความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง ให้สถาบันหลักมีความมั่นคง เป็นจุดศูนย์รวมจิตใจอย่างยั่งยืน ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีความมั่นคงปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน สังคมมีความเข้มแข็ง สามัคคีปรองดอง และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันพร้อมที่จะร่วมแก้ไขปัญหาของชาติ

**๔.๑.๑ การพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อม
ตระหนักในเรื่องความมั่นคง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา** เพื่อให้คนไทยทุกคนในทุกภาคส่วน
มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีอาชีพการงานและรายได้ที่เพียงพอ ได้รับโอกาส
และความเสมอภาคอย่างเท่าเทียม มีความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ มีจิตสาธารณะ
เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เข้าใจปัญหาสำคัญของสังคม มีความรักความสามัคคี ตระหนักและ
ให้ความสำคัญกับความมั่นคงของชาติ และพร้อมเข้ามีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ
ตลอดจนช่วยเหลือประชาชน โดยการอำนวยความสะดวกอย่างกว้างขวางและครอบคลุม ปลูกฝัง
จิตสำนึกและคุณสมบัติพื้นฐานคนไทยที่ดีให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม สร้างเสริมความรักความสามัคคี
ความตระหนักถึงหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา
ความมั่นคงและพัฒนาประเทศ ให้กับทุกภาคส่วนทั้งประชาชน ตำรวจ ทหาร และหน่วยงานด้านความ
มั่นคงอื่น ๆ ผ่านทางโครงการ กิจกรรม และการรณรงค์ต่าง ๆ ตลอดไปจนถึงการดำเนินการอื่น
ทุกวิถีทางที่เหมาะสม อย่างต่อเนื่องและจริงจังจนประสบผลสำเร็จเป็นที่ยอมรับอย่างชัดเจน

๔.๑.๒ การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ เพื่อให้
คนในชาติมีจิตสำนึกรักและหวงแหน มุ่งจงรักภักดี พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์ให้เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวและศูนย์รวมจิตใจหนึ่งเดียวกันของคนทั้งชาติ โดยปลูกฝังและสร้าง
ความตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ รณรงค์เสริมสร้างความรักและภาคภูมิใจ
ในความเป็นคนไทยและชาติไทย ผ่านทางกลไกต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาประวัติศาสตร์ในเชิงสร้างสรรค์
น้อมนำและเผยแพร่ศาสตร์พระราชา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงแนวทางพระราชดำริ
ต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และนำไปประยุกต์ปฏิบัติใช้อย่างกว้างขวาง จัดกิจกรรม
เฉลิมพระเกียรติและพระราชกรณียกิจอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนส่งเสริมให้ยึดถือหลักคำสอนซึ่งเป็นแก่น
แท้หรือคำสอนที่ถูกต้องของศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต อุปถัมภ์และคุ้มครอง
พระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน โดยการส่งเสริมและ
สนับสนุนการศึกษาและการเผยแพร่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่จะช่วยพัฒนาทั้งจิตใจและปัญญา
รวมทั้งต้องจัดให้มีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าใน
รูปแบบใด การส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าวด้วย
ตลอดจนอุปถัมภ์ค้ำจุนศาสนาอื่นให้มุ่งเน้นการสั่งสอนคนให้เป็นคนดี รักความสงบสันติสุข พร้อมทั้งมี
ส่วนร่วมในการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศชาติบ้านเมือง และช่วยเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันของ
คนต่างศาสนาอย่างปรองดอง ไม่ให้เกิดการแบ่งแยกแตกต่าง

**๔.๑.๓ การพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล** เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศไทย
มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว เพื่อให้การบริหารจัดการบ้านเมืองและการปกครองประเทศตามระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่สอดคล้องกับบริบทของไทย เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา
ประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืนตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งได้ผู้นำและนักการเมืองที่เป็นคนดี
คนเก่ง มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมสูง และกล้าตัดสินใจ โดยปลูกฝังให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ

และมีส่วนร่วมอย่างถูกต้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในบริบทของไทย ส่งเสริมให้นักการเมืองมีคุณภาพ เป็นคนดีมีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถ เห็นประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวและของพรรคพวกเพื่อนพ้อง เสริมสร้างพรรคการเมืองและสถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีนโยบาย แนวคิด และการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลสากล ไปจนถึงพัฒนาปรับปรุงระบบการเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพ สามารถจัดการเลือกตั้งได้อย่างสุจริตและเที่ยงธรรม มีกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและสร้างความสามัคคีปรองดองจนสามารถคัดกรองคนดี คนเก่ง มีความรู้ความสามารถ และกล้าตัดสินใจ เข้ามาบริหารประเทศให้มุ่งไปสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและสอดคล้องเหมาะสมกับสังคมไทย

๔.๑.๔ การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ เพื่อให้ประเทศชาติมีกลไกเฉพาะเจาะจงที่มีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขต้นเหตุที่เป็นรากเหง้าของปัญหาภายในประเทศทั้งหมดไป มีการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง และทำให้เกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม โดยพัฒนาปรับปรุงกลไกและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่มีอยู่เดิม เช่น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เป็นต้น หรือที่ต้องออกแบบใหม่ให้มีประสิทธิภาพ พร้อมรองรับปัญหาความมั่นคงทั้งรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ได้ทุกมิติ กำหนดและเสริมสร้างบทบาทของหน่วยงาน องค์กร หรือคณะกรรมการที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบวิธีการดำเนินงาน การบูรณาการการปฏิบัติให้สอดคล้อง เกื้อกูล และต่อเนื่องกันตลอดไปจนถึงสามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาที่สาเหตุได้อย่างแท้จริง

๔.๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อแก้ไขปัญหาเดิมที่มีอยู่อย่างตรงประเด็นจนหมดไปอย่างรวดเร็ว และป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอันจะส่งผลให้การบริหารจัดการและการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน ดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและราบรื่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔.๒.๑ การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน เพื่อให้ปัญหาเดิมที่มีอยู่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง จนยุติลง หรือไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศชาติ รวมทั้งให้การบริหารและการพัฒนาบ้านเมืองเดินหน้าไปได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยผลักดันการวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาทุกภาคส่วนในทุกประเด็นอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการหารือ วางแผน และยกระดับวิธีการแก้ไขปัญหาที่อาศัยการฉันทกกำลังคนและทรัพยากรให้มีส่วนร่วมแบบบูรณาการอย่างแท้จริง เสริมสร้างความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานหลักและรองในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และช่วยเหลือประชาชน ทั้งจากภัยคุกคามและปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงต่าง ๆ เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรมทางไซเบอร์ การฟอกเงิน การค้ามนุษย์ การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การลักลอบค้าสินค้าเถื่อน การค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติด การขยายอำนาจหรือแข่งขันกันทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง รวมไปถึงปัญหาการรุกเข้ามาอย่างรวดเร็วของทุนขนาดใหญ่ เทคโนโลยียุคใหม่ การย้ายถิ่นของทุนและแรงงาน

ข้ามชาติ ที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและความมั่นคงของมนุษย์ ปัญหาภัยพิบัติสำคัญที่ทำให้จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการความมั่นคง รวมไปถึงการส่งเสริมผลักดันหลักการ นโยบาย ยุทธศาสตร์ ตลอดถึงโครงการสำคัญของประเทศให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

๔.๒.๒ การติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหที่อาจอุบัติขึ้นใหม่ เพื่อให้ทราบสถานการณ์ล่วงหน้า และสามารถแก้ไขปัญหาและภัยคุกคามในอนาคตได้ทัน่วงทีก่อนที่จะลุกลามต่อไป รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ โดยเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมในทุกด้าน ทั้งคน เครื่องมือ ยุทธโศปกรณ์ แผน งบประมาณ ระบบควบคุมบังคับบัญชา ระบบงานด้านการข่าวกรอง เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบเฝ้าตรวจและแจ้งเตือนต่าง ๆ ของหน่วยงานหลัก และหน่วยงานรอง ตั้งแต่ขั้นการติดตาม เฝ้าระวัง แจ้งเตือน วิเคราะห์ กำหนดแนวทางป้องกัน ไปจนถึงขั้นการลงมือแก้ไขปัญหความมั่นคงที่สำคัญต่าง ๆ รวมทั้งการติดตามและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพในทุกขั้นตอน เสริมสร้างพลังของประชาชนและชุมชนให้ร่วมกับกำลังตำรวจ ทหาร และหน่วยงานด้านความมั่นคงอื่น ๆ ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหสำคัญต่าง ๆ อาทิ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ การแผ่อิทธิพลทางเศรษฐกิจของมหาอำนาจ และการย้ายถิ่นของทุนข้ามชาติที่อาจกระทบต่อความมั่นคง ไปจนถึงติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ ให้ดำเนินการไปตามเป้าหมายการบริหารจัดการและพัฒนาประเทศที่กำหนดอย่างราบรื่น

๔.๒.๓ การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการแก้ไขจนเกิดความสงบและสันติสุขอย่างยั่งยืน ประชาชนในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันกับภาคอื่น ๆ โดยยกระดับการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงอย่างมีเอกภาพ ครอบคลุมทุกพื้นที่และทุกกลุ่มเป้าหมาย มีการบูรณาการ ความเชื่อมโยงระหว่างประเด็นเชิงยุทธศาสตร์และเชิงพื้นที่ แผนการดำเนินงาน การลงมือปฏิบัติ ตลอดถึงการติดตาม ประเมิน และรายงานผลอย่างสอดคล้องต่อเนื่องกันทุกระดับ ส่งเสริมและอำนวยความสะดวก ประสิทธิภาพในการเข้าแก้ไขปัญหา สภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการลดความรุนแรง รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคประชาสังคมในพื้นที่อย่างเหมาะสม มุ่งเน้นการจัดปัญหาความขัดแย้งและความไม่เป็นธรรมให้ได้อย่างจริงจังและถาวร ส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรมในพื้นที่ให้เข้มแข็งจนเป็นพลังสำคัญในการปกป้องและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นต่อไป พร้อมเสริมสร้างความเข้าใจกับกลุ่มเห็นต่างตามแนวทางสันติวิธี ผ่านกลไกต่าง ๆ รวมไปถึงการพูดคุยกันอย่างเป็นมิตร ผลักดันให้มีการยึดถือคำสอนที่ถูกต้องของศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต พร้อมดูแลและป้องกันมิให้มีการบิดเบือนคำสอนของศาสนาไปในทางที่ไม่ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การปฏิบัติที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชน และความมั่นคงของประเทศ มีการส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมร่วมมือกับภาครัฐในการพัฒนาพื้นที่อย่างเข้มแข็ง ต่อเนื่อง และสอดคล้องกับความต้องการของทุกกลุ่มประชาชนโดยเฉพาะเยาวชน ตามยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งศาสตร์พระราชา รวมถึงการสร้างเสริมโอกาสในการเข้าถึงการบริการต่าง ๆ ของรัฐให้ทัดเทียมกับภูมิภาคอื่น ๆ

๔.๒.๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล เพื่อให้ผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล สามารถดำรงอยู่ได้ มีความอุดมสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน สังคม รวมถึงประเทศชาติอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของกองทัพหน่วยงานเกี่ยวข้อง และภาคประชาชน ให้สามารถพัฒนาสมรรถภาพของประเทศ ควบคู่ไปกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการสมุทรภิบาลในการบริหารจัดการ ปกป้อง และดูแลรักษาผลประโยชน์ทั้งหมดของชาติ เสริมสร้างและบริหารจัดการความมั่นคงทั้งชายแดนทางบก ทะเลอาณาเขต และเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทยอย่างบูรณาการและเป็นระบบ รวมไปถึงการพัฒนาระบบเฝ้าตรวจติดตาม ระบบตรวจคนเข้าเมือง การสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก และการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเล สร้างเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐมีบทบาทและขีดความสามารถที่เหมาะสม มีการดำเนินการต่าง ๆ และสอดส่องดูแลอย่างต่อเนื่อง กำหนดพื้นที่อนุรักษ์อย่างถูกต้องและเป็นระบบ สร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในเรื่องการให้ความสำคัญกับฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม ตลอดถึงแนวพระราชดำริในการอนุรักษ์ พัฒนา ปันฟู ป้องกัน และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ จนเกิดความรัก ห่วงแหน และมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ อย่างเข้มแข็งยั่งยืน

๔.๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศ ให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ รวมทั้งสามารถติดตาม ป้องกัน แก้ไข และรับมือกับปัญหาความมั่นคงทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับแบบบูรณาการให้มีความพร้อมและเพียงพอต่อการป้องกันภัยคุกคามทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง

๔.๓.๑ การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถติดตาม แจ้งเตือน ระวังภัยภัย และป้องกันปัญหาและภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประเมินสถานการณ์ได้ถูกต้อง แม่นยำ และทันเวลา โดยเสริมสร้าง พัฒนา และบูรณาการขีดความสามารถของระบบงานข่าวกรอง หน่วยงานข่าวกรอง และประชาคมข่าวกรองในประเทศ ให้ทันสมัย ทันสถานการณ์ ทั้งด้านศักยภาพของบุคลากร ยุทธโธปกรณ์ เทคโนโลยี และระบบข้อมูลขนาดใหญ่ สามารถครอบคลุมการใช้งานได้อย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง มีการบูรณาการข้อมูลและนำผลผลิตด้านข่าวกรองไปใช้ในการบริหารจัดการปัญหาและความมั่นคงของชาติในทุกมิติและทุกด้าน รวมทั้งให้มีการเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคประชาชนในรูปแบบประชารัฐ และประชาคมข่าวกรองต่างประเทศอย่างแน่นแฟ้น

๔.๓.๒ การพัฒนาและฝึกพลั้งอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคงรวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ เพื่อให้ทรัพยากรที่สำคัญและจำเป็นทั้งปวงของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคง ได้รับการพัฒนา เสริมสร้างศักยภาพ ให้มีความพร้อม เพียงพอ และเป็นรูปธรรมทั้งคน เครื่องมือ ยุทธโธปกรณ์ รวมทั้งระบบบริหารจัดการในการป้องกันประเทศ และการป้องกันภัยคุกคาม

ทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ตลอดจนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สามารถระดมทรัพยากรได้อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนชัดเจน ส่งผลให้สามารถปกป้องอธิปไตยและแก้ไขปัญหาความมั่นคงได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ โดยการจัดทำแผนพัฒนาและผนึกกำลังทรัพยากรรวมถึงขีดความสามารถทั้งปวงของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่มีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรมชัดเจน มีการประเมินขีดความสามารถของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง พร้อมพัฒนาคมน โครสร้างกำลังรบและยุทธโธปกรณ์ให้เหมาะสมเพียงพอ และเป็นรูปธรรมสามารถรับมือกับภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง ยกกระตือรือร้นให้แบบบูรณาการที่ทันสมัย มีความสมบูรณ์ พร้อมนำไปปฏิบัติได้กับสถานการณ์จริง เสริมสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติการร่วมและการป้องกันภัยคุกคามด้านความมั่นคงกับเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ มิให้เกิดข้อขัดแย้งหรือปัญหาเกี่ยวกับเขตแดนทางบกและอาณาเขตทางทะเล พร้อมทั้งมีกลไกแก้ไขปัญหาความเห็นต่างหรือความขัดแย้ง ผ่านทางการเจรจาและมาตรการทางการทูต ตลอดไปจนถึงการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ การพลังงานทหาร กิจการอวกาศ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างหลักประกันให้ประเทศไทยก้าวไปสู่การมีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแบบอัจฉริยะในอนาคต มีเทคโนโลยีเป็นของตนเอง สามารถแข่งขันและลดการพึ่งพาหรือนำเข้าจากต่างประเทศได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถสนับสนุนนโยบายและยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศได้

๔.๓.๓ การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีความพร้อมเผชิญกับสภาวะไม่ปกติ ภัยคุกคามทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับรวมทั้งภัยพิบัติและภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างแท้จริง โดยพัฒนาปรับปรุงนโยบาย แนวทาง ระบบกลไกการบริหารจัดการ ตลอดถึงแผนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทั้งปวงให้ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมและพร้อมรองรับภัยทุกประเภททั้งในปัจจุบันและอนาคต ผลักดันให้ทุกภาคส่วนมีการฝึกร่วมกันในทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่องจริงจังจนสามารถปฏิบัติได้จริง เสริมสร้างความร่วมมือกันอย่างบูรณาการของทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศ ให้มีประสิทธิภาพชัดเจนเป็นรูปธรรม ยกกระตือรือร้นให้ข้อมูล ทรัพยากร การพัฒนาเทคโนโลยี และการฝึกร่วมให้ทุกส่วนรู้จักและเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ อย่างแท้จริง สามารถสนับสนุนการบริหารจัดการได้ทุกรูปแบบ ตั้งแต่ในระดับชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่น ตลอดถึงพัฒนาปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

๔.๔ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อสร้างเสริมความสงบ สันติสุข ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และโลก อย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศที่จะรองรับปัญหาร่วมกันได้

๔.๔.๑ การเสริมสร้างและรักษาดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดความสันติสุข มั่นคง และสมดุลสำหรับทุกฝ่าย ให้ทุกประเทศพร้อมเข้ามีส่วนร่วมในการประสาน

และปฏิบัติการกิจต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมุ่งแบ่งปันและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงร่วมกัน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างราบรื่นและยั่งยืน โดยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ในทุกระดับและทุกด้านกับนานาประเทศ โดยเฉพาะประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ในมิติต่าง ๆ อย่างสมดุล พัฒนาและเสริมสร้างระบบ กลไก มาตรการ ตลอดจนความร่วมมือระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์กับประเทศไทยให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการแลกเปลี่ยน แบ่งปัน และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงร่วมกันอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง ผลักดันการหารือทั้งแบบทวิภาคีและพหุภาคีในทุกระดับอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์ ความไว้วางใจ เชื่อใจ ไปจนถึงความตระหนักรู้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ พร้อมทั้งลดความหวาดระแวงระหว่างกัน โดยอาศัยการแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับต่าง ๆ และการจัดเวทีสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จนทำให้บรรยากาศการดำเนินการระหว่างประเทศในทุกเรื่องทุกชั้นตอน ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ต่อเนื่อง และมีเสถียรภาพอย่างแท้จริง

๔.๔.๒ การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เพื่อให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สามารถแก้ไขปัญหาหารือร่วมกันได้อย่างสันติวิธี และร่วมมือกันเพื่อการพัฒนาให้เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นของประชาคมอาเซียน และความเป็นแกนกลางของอาเซียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในระหว่างประชาชนในทุกมิติและทุกระดับ ทำการแลกเปลี่ยนและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันอย่างแน่นแฟ้นในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การเมืองและความมั่นคง วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับมิตรประเทศ ซึ่งได้แก่ ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด ประเทศสำคัญในภูมิภาค และนานาประเทศทั่วโลก รวมทั้งกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงระดับภูมิภาคอื่น ๆ ที่จะช่วยสร้างเสริมเสถียรภาพในภูมิภาค ตลอดจนผลักดันและเผยแพร่การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชาให้เป็นที่เข้าใจและมีการนำไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องในภูมิภาค อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนร่วมกันต่อไป

๔.๔.๓ การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อให้ความมั่นคงในภาพรวมทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และโลก มีการพัฒนาไปสู่สันติสุขอย่างแท้จริง เป็นรูปธรรม และยั่งยืน โดยผลักดันส่งเสริมให้การดำเนินการและความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นไปตามหลักการปฏิบัติสากล กฎหมาย และความตกลงระหว่างประเทศ พร้อมคำนึงถึงความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างรัฐต่อรัฐ เอกชนต่อเอกชน และประชาชนต่อประชาชน สร้างเสริมความร่วมมือกับนานาชาติในการป้องกันและระงับภัยคุกคามทุกรูปแบบ พร้อมพัฒนาความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทุกระดับของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง อาเซียน รวมถึงระหว่างมิตรประเทศในกรณีเกิดวิกฤตการณ์สำคัญ อาทิ ความอดอยาก ภัยพิบัติขนาดใหญ่ ฯลฯ ส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีความมั่นคงระหว่างประเทศและการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติให้นานาประเทศตระหนักและให้การยอมรับถึงความสำคัญ รวมไปถึงการเสริมสร้างพลังบวกหรืออำนาจแบบนุ่มนวลของไทย โดยอาศัยการส่งเสริมและเผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ดีและวัฒนธรรมประเพณีไทย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศาสตร์พระราชา ความนิยมวิถีไทย สีนค้ำไทย ฯลฯ ผ่านความสัมพันธ์ทุกรูปแบบทุกระดับและทุกช่องทาง

๔.๕ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม เพื่อให้กลไกสำคัญต่าง ๆ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารและพัฒนาประเทศได้อย่างแท้จริงเป็นรูปธรรม มีการใช้หลักธรรมาภิบาล และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และมีประสิทธิภาพ สามารถจัดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง เกิดความมั่นใจได้ว่าหน่วยงานรับผิดชอบทั้งหลักและรองพร้อมรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบทั้งในปัจจุบันและอนาคต

๔.๕.๑ การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตาม เฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาคความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดความพร้อมรองรับปัญหาได้ทุกรูปแบบทุกระดับและทุกช่วงเวลาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และมีเอกภาพ โดยเสริมสร้างพร้อมทั้งยกระดับกลไก หน่วยงาน เช่น กองทัพไทย กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เป็นต้น และกฎหมายที่มีอยู่เดิม หรือที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ ผ่านทางการบูรณาการความร่วมมือและการปฏิบัติกับทุกภาคส่วน มีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม พัฒนาการวางแผนและเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน กำหนดหน่วยงานและผู้รับผิดชอบในทุกระดับ พร้อมมีกรอบรับปัญหา สัมมนาระดมความคิดเห็น ตลอดจนให้การสนับสนุนในทุกด้าน อย่างต่อเนื่องจริงจังตั้งแต่ยามปกติหรือยามสงบ มีการตรวจสอบและประเมินผลอย่างต่อเนื่องตามหลักธรรมาภิบาลที่สอดคล้องกับบริบทและความก้าวหน้าของยุคสมัย พร้อมทั้งสามารถสร้างความเชื่อมโยงกันทั้งระบบ รวมไปถึงความเชื่อมโยงกับทุกภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ

๔.๕.๒ การบริหารจัดการความมั่นคงให้อำนาจต่อการพัฒนาประเทศในมิติอื่น ๆ เพื่อให้การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติสามารถขับเคลื่อนไปได้ตามแผน อย่างมีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม และไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ โดยพัฒนาส่งเสริมการวางแผนคู่ขนานแบบบูรณาการให้สอดคล้องรองรับยุทธศาสตร์ชาติในทุก ๆ ด้าน รวมไปถึงการพัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้องในทุกมิติอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างผลักดันการบริหารจัดการตลอดถึงการบูรณาการการดำเนินการในทุกด้านให้ประสานสอดคล้องและสามารถปฏิบัติร่วมกันได้อย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งครอบคลุมการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศชาติในทุกมิติอย่างยั่งยืน

๔.๕.๓ การพัฒนากลไกและองค์กรขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง เพื่อให้การดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เอกภาพ และเป็นรูปธรรมตามเป้าหมายที่กำหนด โดยให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติพัฒนาและเสริมสร้างหน่วยงาน บุคลากร เครื่องมือ ระบบการบริหาร และการจัดสรรงบประมาณในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่มีอยู่ ให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน รวมทั้งมีความพร้อม มีขีดความสามารถที่ทันสมัย เหมาะสม เพียงพอ และคล่องตัว มีเอกภาพในการบริหารจัดการที่ชัดเจน ตลอดจนมีบทบาทสำคัญในการรับผิดชอบดูแลปัญหาความมั่นคงทุกมิติในระดับนโยบาย พร้อมรองรับบริบทที่จะเปลี่ยนแปลงต่อไปในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดอย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๑. บทนำ

ในช่วง ๒ ทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยเผชิญกับความท้าทายในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างต่อเนื่อง อาทิ ปัจจัยด้านความผันผวนของเศรษฐกิจโลก กฎระเบียบระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า ทักษะความสามารถของแรงงาน โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัย และเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วที่ส่งผลให้ภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และภาคบริการต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค รูปแบบการค้าที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายการพัฒนาของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคที่ทำให้เกิดการลงทุนจากนักลงทุนต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคต อาทิ เศรษฐกิจโลก โครงสร้างประชากร เทคโนโลยี จะทำให้ประเทศไทยเผชิญความท้าทายมากขึ้นในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะต่อไป

ในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความสามารถของประเทศในระยะต่อไปโดยยึดเป้าหมายในการยกระดับประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจทั้งระบบเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและส่งผลให้เกิดการยกระดับรายได้ และในขณะเดียวกันการพัฒนาดังกล่าวจะต้องส่งผลให้ความเหลื่อมล้ำลดลง ดังนั้น การพัฒนาประเทศในระยะต่อไป จำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องสร้างเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจใหม่ที่จะช่วยยกระดับการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งการพัฒนาในช่วง ๒๐ ปีข้างหน้า จะมุ่งเน้นการวิจัย พัฒนานวัตกรรม และนำเทคโนโลยีใหม่มาปรับใช้และต่อยอดภาคการผลิตและบริการในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มผลิตภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการในปัจจุบันไปสู่ภาคการผลิตและบริการใหม่ที่มีศักยภาพ การพัฒนารูปแบบการค้าให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป การส่งเสริมให้เกิดสังคมผู้ประกอบการ การพัฒนาทักษะและความสามารถของแรงงาน

ดังนั้น เพื่อยกระดับการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่มีรายได้สูงได้อย่างประสบความสำเร็จใน ๒๐ ปี ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีการขยายตัวและการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง รวมทั้งมีขีดความสามารถทางการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นในเวทีสากล ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันสำหรับประเทศไทยจึงได้มุ่งพัฒนานบนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ

ในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับโมเดลธุรกิจเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ จะทำให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันจึงกำหนดแนวทางการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคตที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการและการท่องเที่ยว โดยให้ประเทศสามารถยกระดับการผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าให้สูงขึ้น ขณะที่มียุทธศาสตร์และบริการแห่งอนาคตที่จะเป็นภาคขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต รวมทั้งรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลก ในขณะเดียวกันจำเป็นต้องพัฒนาปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ทั้งในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคม พื้นที่และเมือง รวมถึงเทคโนโลยี และโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน บุคลากร และเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลก และรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสู่อนาคต

๒. เป้าหมาย

- ๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
- ๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

๓. ตัวชี้วัด

- ๓.๑ รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้
- ๓.๒ ผลิตภาพการผลิตของประเทศ ทั้งในปัจจุบันการผลิตและแรงงาน
- ๓.๓ การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา
- ๓.๔ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๔.๑ การเกษตรสร้างมูลค่า ประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้เล่นสำคัญด้านการผลิตและการค้าสินค้าเกษตรในเวทีโลกด้วยพื้นฐานทางพืชเกษตรเขตร้อน และมีข้อได้เปรียบด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่มเน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อรักษา

ฐานรายได้เดิมและสร้างฐานอนาคตใหม่ที่สร้างรายได้สูง ทั้งเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น

๔.๑.๑ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ส่งเสริมการนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาเป็นผลิตภัณฑ์การเกษตร รวมทั้งสินค้าที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ โดยส่งเสริมการนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาใช้ในการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์การเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เป็นสินค้าเกษตรชนิดใหม่ ให้รองรับความต้องการของตลาดยุคใหม่ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจของท้องถิ่น และสร้างจุดเด่น ความแตกต่างของสินค้าเกษตรไทยในตลาดโลกเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคที่แตกต่างกันในประเทศต่าง ๆ ได้ พร้อมทั้งส่งเสริมการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาและเทคโนโลยีในการพัฒนากระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาดสม่ำเสมอ รวมถึงสินค้าเกษตรนอกฤดู การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ให้ได้รับการรับรองมาตรฐานทั้งระดับในประเทศและต่างประเทศ การส่งเสริมการขึ้นทะเบียนรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ การส่งเสริมการสร้างแบรนด์สินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และการสร้างความต้องการของสินค้าด้วยการสร้างเรื่องราวของสินค้าให้เป็นที่รู้จักและยอมรับในคุณภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการผลักดันการส่งออกสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ไทยและสินค้าที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และพืชผลเกษตรและผลไม้เขตร้อนอื่น ๆ สู่ตลาดโลก

๔.๑.๒ เกษตรปลอดภัย สร้างความตระหนักแก่ผู้ผลิตและผู้บริโภคทั่วโลกในเรื่องความสำคัญของมาตรฐานระบบการจัดการความปลอดภัยของอาหาร ภูมิใจและวางกรอบให้เกษตรกรและผู้ผลิตทำการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับมาตรฐาน และเข้าสู่ระบบมาตรฐานการจัดการคุณภาพทางการเกษตรที่ได้รับการรับรองจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือ พร้อมทั้งให้ความรู้เกษตรกรด้านกระบวนการผลิตตามมาตรฐานสากลเพื่อมุ่งสู่การเลิกใช้สารเคมีในภาคเกษตร การเพิ่มพื้นที่และปริมาณการผลิตเกษตรอินทรีย์ในระยะต่อไป โดยส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรในการทำเกษตรปลอดภัย และเปลี่ยนผ่านไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนสนับสนุนกลไกทางการตลาดแก่เกษตรกรที่ต้องการทำการเกษตรอินทรีย์ การพัฒนาระบบการตรวจรับรองคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ของไทย รวมถึงระบบตรวจสอบย้อนกลับ สำหรับการตรวจสอบที่มาของสินค้าในทุกขั้นตอนให้เป็นไปตามมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๔.๑.๓ เกษตรชีวภาพ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศในการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิต และนำไปสู่การผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงจากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ และสร้างความมั่นคงของประเทศทั้งด้านอาหารและสุขภาพ โดยเฉพาะพืชสมุนไพร ที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรในระดับภูมิภาคและระดับโลก โดยการส่งเสริมการทำเกษตรกรรมแบบยั่งยืน รวมถึงการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรเป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อการผลิตและแปรรูปสำหรับอุตสาหกรรมการแพทย์ การสร้างเสริมสุขภาพ และพัฒนาต่อยอดสู่อุตสาหกรรมอื่น ๆ โดยคำนึงถึงปริมาณและคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการ

ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีสะอาด เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี เพื่อการเกษตรและการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร โดยสร้างความร่วมมือที่ใกล้ชิดระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชนที่มีองค์ความรู้ ภูมิปัญญาดั้งเดิม พัฒนาต่อยอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๔ เกษตรแปรรูป ปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งนวัตกรรมจากภูมิปัญญาในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมทั้งส่งเสริมผลิตภัณฑ์เกษตรคุณภาพสูงของไทยสู่ตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ โดยส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่มีความหลากหลาย ด้วยการต่อยอดผลงานจากสถาบันวิจัยสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ การส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาพัฒนาต่อยอดสินค้าเกษตรขั้นต้นให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูง การส่งเสริมการใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ รวมทั้งการสนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการสร้างสรรค์บรรจุภัณฑ์อัจฉริยะ เพื่อป้องกันการปลอมปน การควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย การติดตามผลิตภัณฑ์ในระหว่างการขนส่ง รวมถึงยืดอายุของอาหารและสินค้าเกษตรในบรรจุภัณฑ์ ซึ่งช่วยเพิ่มมูลค่าทางการตลาดให้แก่สินค้า พร้อมทั้งส่งเสริมการสร้างแบรนด์ และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญในการสร้างเครื่องหมายการค้าและปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

๔.๑.๕ เกษตรอัจฉริยะ นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเป็นฟาร์มอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มผลผลิตการเกษตรในเชิงมูลค่าและปริมาณต่อพื้นที่สูงสุด และเตรียมพร้อมรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีการคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสร้างสมดุลเกษตรอาหารและเกษตรพลังงาน โดยสร้างและนำเทคโนโลยี นวัตกรรม และวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ในการเกษตร ใช้เทคโนโลยีเกษตรด้านความแม่นยำ เทคโนโลยีการผลิตพืชในโรงเรือนเพาะปลูก ด้วยการใช้ระบบอัตโนมัติและเซ็นเซอร์อัจฉริยะ ติดตามการเปลี่ยนแปลง ทั้งความชื้น แสง และอุณหภูมิภายในฟาร์ม เพื่อให้ได้ผลผลิตตรงตามความต้องการ คุณภาพคงที่ และสามารถวางแผนระบบการตลาดดีขึ้น รวมทั้งเทคโนโลยีการช่วยบันทึกข้อมูลสำคัญและติดตามการบริหารจัดการภายในโรงเรือนและฟาร์ม การปรับเปลี่ยนการทำเกษตรกรรมให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ระบบการผลิตทางการเกษตรให้ปลอดภัยเหลือใช้ ตลอดจนพัฒนาระบบประกันภัยทางการเกษตรที่ยั่งยืน เพื่อสนับสนุนและจูงใจให้เกษตรกรใช้เครื่องมือดังกล่าวบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำเกษตรกรรม รวมถึง การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เทคโนโลยีการเกษตรใหม่ ๆ และการใช้วิทยาการด้านเทคโนโลยีชีวภาพ พันธุวิศวกรรม ตลอดจนพัฒนาเทคโนโลยีทางการเกษตรที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทั้งในเรื่องการปรับสภาพดิน การตรวจจับสารเคมีตกค้าง การตรวจวินิจฉัยและรักษาโรคสัตว์ และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่ม

ปริมาณผลผลิต เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และคุณค่าทางโภชนาการ ลดการใช้สารเคมีในการเกษตร รวมทั้งยืดอายุการเก็บเกี่ยวและการเก็บรักษาเพื่อยืดระยะเวลาการจำหน่ายผลผลิตและการส่งออก พร้อมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยเครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตรสำหรับระบบฟาร์มอัจฉริยะในประเทศ โดยยกระดับเทคโนโลยีการผลิตและเครื่องจักรกลการเกษตรให้สูงขึ้นด้วยการวิจัยและพัฒนา การสร้างและกำหนดคุณภาพมาตรฐานของสินค้าเครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ การประยุกต์ใช้ข้อมูลจากดาวเทียม และเชื่อมโยงฐานข้อมูลจากการประยุกต์ใช้ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างยั่งยืนให้กับภาคเกษตร การสร้างฐานข้อมูลการเพาะปลูกระดับประเทศ การจัดการด้านชลประทาน ทะเล และชายฝั่ง รวมทั้งการติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ

๔.๒ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต อุตสาหกรรมและบริการไทยต้องพร้อมรับมือและสร้างโอกาสจากความท้าทายที่เกิดขึ้นจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ ๔ ที่เป็นผลของการหล่อหลอมเทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีชีวภาพ และเทคโนโลยีทางกายภาพเข้าด้วยกัน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วเป็นวงกว้างและลึกซึ้งทั้งระบบอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพื้นฐานโครงสร้างอุตสาหกรรมและบริการ โดยสร้างอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่ขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต เพิ่มบุคลากรที่มีทักษะและความรู้ตามความต้องการของตลาด สร้างระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการที่เหมาะสม และสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอย่างยั่งยืน

๔.๒.๑ อุตสาหกรรมชีวภาพ สร้างประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อต่อยอดจากภาคเกษตรไทยและมุ่งสู่อุตสาหกรรมบนฐานชีวภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงพลังงานชีวมวล โดยการเพิ่มสัดส่วนอุตสาหกรรมชีวภาพที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ได้แก่ ชีวเคมีภัณฑ์ วัสดุชีวภาพ อาหารเสริม เวชสำอาง วัคซีน ชีวเภสัชภัณฑ์ และสารสกัดจากสมุนไพร การเพิ่มการผลิตและส่งเสริมการใช้พลาสติกชีวภาพ แปลงของเหลือทิ้งจากเกษตรและอุตสาหกรรม ให้เป็นสารเคมีและพลังงานชีวภาพที่มีมูลค่า โดยใช้ประโยชน์จากวัสดุชีวมวล ในการผลิตพลังงานไฟฟ้าอย่างคุ้มค่า เพื่อลดปัญหาโลกร้อน และสร้างรายได้แก่เกษตรกรเพิ่มมากขึ้น การเน้นการวิจัยและพัฒนา และนำผลงานวิจัยมาใช้ในเชิงพาณิชย์มากยิ่งขึ้น ตลอดจนให้ความสำคัญกับระบบนวัตกรรมแบบเปิด เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพได้เร็วขึ้น

๔.๒.๒ อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร อาศัยความเชี่ยวชาญด้านบริการการแพทย์ของไทยเพื่อสร้างอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องในประเทศเพื่อรองรับความต้องการใช้บริการการแพทย์ที่จะเพิ่มมากขึ้นทั้งจากสังคมผู้สูงอายุ และความต้องการการแพทย์ที่เพิ่มขึ้นจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำไปสู่ศูนย์กลางอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครอบคลุมการผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์การแพทย์ การผลิตอวัยวะเทียม การผลิตเวชภัณฑ์และครุภัณฑ์การแพทย์ การผลิตเภสัชภัณฑ์ซึ่งรวมถึงชีวเภสัชภัณฑ์ และการให้บริการการแพทย์ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีการแพทย์ใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับคนไทย การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในบริการการแพทย์ เพื่อลดต้นทุนการรักษาพยาบาล ยกยกระดับการให้บริการการแพทย์อย่างมีคุณภาพในระดับสากล และสร้างความมั่นคง

ให้กับระบบสาธารณสุขของไทย พร้อมทั้งการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมทางการแพทย์และบริการท่องเที่ยว เพื่อสุขภาพ เพื่อเป็นศูนย์กลางการส่งเสริมและดูแลสุขภาพและรักษาผู้ป่วยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

๔.๒.๓ อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์ในการเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมและบริการ ครอบคลุมระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ และอินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง เพื่อยกระดับประสิทธิภาพของภาคเศรษฐกิจไทยทั้งระบบ สร้างแพลตฟอร์ม สำหรับเศรษฐกิจในอนาคต และเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน โดยการสร้างอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนประเทศไทย และส่งเสริมการลงทุนระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ไทย และบริษัทชั้นนำของโลกในอุตสาหกรรมเหล่านี้ เพื่อให้ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตและการวิจัยและพัฒนา การสร้างความตระหนักและให้ความรู้แก่ประชาชน และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ สำหรับภาคการผลิตและบริการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ สร้างนวัตกรรม และดำเนินธุรกิจใหม่ ๆ การผลักดันให้ผู้ประกอบการได้รับการรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรมในระดับสากล และสร้างคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเพื่อขยายธุรกิจไทยในอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล ปัญญาประดิษฐ์ ระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์ และอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะให้ครอบคลุมตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าระดับโลก การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีของผู้ประกอบการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้ สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และสนับสนุนการใช้ข้อมูลเปิดที่ไม่กระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ในการศึกษา การวิจัยและพัฒนา และการต่อยอดทางธุรกิจ พร้อมทั้งการสร้างและพัฒนาบุคลากรที่มีทักษะความรู้เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ รวมทั้งอุตสาหกรรมและบริการที่ใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ และสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญจากทั่วโลกให้มาทำงานในไทย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงและรวดเร็วของเทคโนโลยี

๔.๒.๔ อุตสาหกรรมและบริการขนส่งและโลจิสติกส์ ใช้ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทยในการส่งเสริมการคมนาคมขนส่ง และโลจิสติกส์ ให้เป็นฐานการผลิตของภูมิภาคเพื่อการส่งออกสู่ตลาดโลก และศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาค ลดต้นทุนทางด้านโลจิสติกส์และเพิ่มมูลค่าจากการเป็นศูนย์กลางทางภูมิศาสตร์ ส่งเสริมอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริมการสร้างศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์ระดับภูมิภาคและเชื่อมต่อกับเครือข่ายโลจิสติกส์ของโลก การผลักดันการเปลี่ยนผ่านของอุตสาหกรรมยานยนต์ทั้งระบบไปสู่อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าอัจฉริยะ ส่งเสริมเทคโนโลยีและพัฒนาอุตสาหกรรมระบบกักเก็บพลังงาน รวมทั้งส่งเสริมการลงทุนที่เน้นการวิจัยและพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาอุตสาหกรรมการบินและอวกาศเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้องโดยยกระดับบริการซ่อมบำรุงอากาศยาน และการผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน ซึ่งจะต่อยอดไปยังชิ้นส่วนยานอวกาศในที่สุด และสนับสนุนการลงทุนด้านบริการดูแลรักษาและซ่อมแซมอากาศยานเพื่อขยายตลาดบริการดูแลรักษาและซ่อมแซมอากาศยาน ตลอดจนพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการบินและอวกาศ การส่งเสริมและพัฒนาการขนส่งรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับบริบทของไทยในอนาคต รวมทั้งอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งการพัฒนาบุคลากรที่มีทักษะ

ความเชี่ยวชาญตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมการบินและอวกาศ และบริการโลจิสติกส์ การอำนวยความสะดวกสำหรับบุคลากรผู้เชี่ยวชาญต่างชาติให้เข้ามาทำงานในไทย และจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษา ตลอดจนการสนับสนุนให้อุตสาหกรรมยานยนต์ การบินและอวกาศ และโลจิสติกส์ ตลอดจนหน่วยงานกำกับดูแล ให้ได้รับมาตรฐานสากลและสร้างความร่วมมือในการรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

๔.๒.๕ อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ พัฒนาอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศไทยที่มีศักยภาพ เพื่อลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ และพัฒนาต่อยอดเป็นอุตสาหกรรมส่งออกต่อไป โดยการต่อยอดพัฒนาอุตสาหกรรมความมั่นคงด้านต่าง ๆ จากอุตสาหกรรมของประเทศไทยที่มีความเข้มแข็งอยู่แล้ว รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงด้านต่าง ๆ และเทคโนโลยีที่มีประโยชน์ในบริบทด้านความมั่นคงและเชิงพาณิชย์ ตลอดจนพัฒนาบุคลากรทางด้านวิจัยและพัฒนา การออกแบบ และการผลิตเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ การพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงระบบการเตือนภัย การเตรียมตัวรับภัยพิบัติ และการให้ความช่วยเหลือระหว่างและหลังเกิดภัยพิบัติ พร้อมทั้งการสร้างอุตสาหกรรมที่ส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อลดผลกระทบจากภัยคุกคามไซเบอร์ ต่อเศรษฐกิจและสังคม และปกป้องอธิปไตยทางไซเบอร์ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติจากการทำธุรกิจดิจิทัล ส่งเสริมการจัดหาพลังงานให้เพียงพอ เพื่อเป็นฐานความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ พร้อมไปกับการเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก ให้มีความสมดุลและเกิดความมั่นคง สามารถพึ่งพาตนเองทางด้านพลังงาน ตลอดจนพัฒนาอุตสาหกรรมด้านพลังงานที่มีมูลค่าเพิ่ม อุตสาหกรรมเทคโนโลยีพลังงานใหม่ และอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมทั้งการผลิตยุทโธปกรณ์และยุทธภัณฑ์ทางการทหาร ไปพร้อมกับอุตสาหกรรมที่เป็นเทคโนโลยีสองทาง และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๔.๓ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โดยรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของการท่องเที่ยวระดับโลกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับและเพิ่มสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูง มุ่งพัฒนาธุรกิจด้านการท่องเที่ยวให้มีมูลค่าสูงเพิ่มมากยิ่งขึ้น ด้วยอัตลักษณ์และวัฒนธรรมไทย และใช้ประโยชน์จากข้อมูลและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างสรรค์คุณค่าทางเศรษฐกิจและความหลากหลายของการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ โดยการสร้างและใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการส่งเสริมการตลาด การดูแลความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม รวมถึงคนพิการและผู้สูงอายุ การใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวให้เอื้อต่อผลิตภัณฑ์ชุมชนและเศรษฐกิจต่อเนื่อง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะโดยคำนึงถึงศักยภาพของแต่ละพื้นที่ การส่งเสริมการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบนิเวศ และทรัพยากรที่เอื้อต่อการเติบโตของการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ เพื่อกระจายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่ชุมชนและเมืองอย่างทั่วถึงและยั่งยืน และพัฒนาการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทยกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค เพื่อการเป็นแม่เหล็กดึงดูดนักท่องเที่ยวอย่างประทับใจตลอดการท่องเที่ยวจนเกิดการท่องเที่ยวซ้ำและแนะนำต่อ

๔.๓.๑ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านการสร้างและพัฒนาสินค้าและบริการด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ความคิดสร้างสรรค์ และทุนทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว การทำการตลาด และการบริหารจัดการสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม เพื่อให้การท่องเที่ยวไทยมีเรื่องราวที่เป็นเอกลักษณ์ มีการคุ้มครองและปกป้องด้านทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อการป้องกันการลอกเลียนแบบ ซึ่งรวมถึงการผลักดันให้เมืองประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และศิลปะ ได้รับการขึ้นทะเบียนด้านการอนุรักษ์ และส่งเสริมให้ก้าวสู่เมืองที่ได้รับการยอมรับในเวทีสากล อันนำไปสู่การสร้างภาพลักษณ์และการจัดทำแผนพัฒนาเมืองและแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น พร้อมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามฤดูกาลและตามศักยภาพของพื้นที่ ทั้งการท่องเที่ยววิถีชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีพุทธ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยววิถีพุทธของโลก

๔.๓.๒ ท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ สร้างแรงดึงดูดและสิ่งจูงใจให้ไทยเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ โดยส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการจัดประชุมและนิทรรศการนานาชาติของโลก เนื่องจากไทยมีความได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมแก่การเดินทางเพื่อประกอบธุรกิจและการท่องเที่ยว ทั้งยังมีความพร้อมด้านการบริการที่เป็นเอกลักษณ์ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ระบบขนส่ง ระบบดิจิทัลเพื่อการติดต่อสื่อสาร เพื่ออำนวยความสะดวกทั้งในการเดินทางเข้ามาเพื่อการประชุมและการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจระหว่างกัน พร้อมทั้งส่งเสริมการขยายพื้นที่จุดหมายปลายทางของการจัดประชุมและนิทรรศการ และการพักผ่อนระหว่างประชุมจากเมืองหลักสู่เมืองอื่นที่มีศักยภาพของไทย รวมถึงสร้างพื้นที่หรือช่องทาง การจัดแสดงผลงานรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการจัดแสดงผลงานจริงและในรูปแบบเสมือนจริง รวมถึงส่งเสริมให้การพักผ่อนระหว่างการประชุมเป็นการจูงใจและต่อยอดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่เน้นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ตลอดจนการสนับสนุนการท่องเที่ยวรูปแบบอื่นที่ไทยมีศักยภาพและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่อื่น เพื่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจร่วมกัน ซึ่งรวมถึงการสร้างรูปแบบและจูงใจการเดินทางเข้ามาประกอบธุรกิจและการท่องเที่ยวด้วยการอำนวยความสะดวกและมาตรการสนับสนุนต่าง ๆ พร้อมทั้งการสร้างความพร้อมของธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่ธุรกิจ

๔.๓.๓ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ผสาน “ศาสตร์” และความชำนาญของการดูแลรักษาด้วยภูมิปัญญาไทย กับ “ศิลป์” และความละเอียดอ่อนในการให้บริการแบบไทย เพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์ โดยยกระดับมาตรฐานธุรกิจบริการด้านการส่งเสริมสุขภาพและการเสริมความงามสู่ตลาดระดับสูง โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เพื่อให้เกิดเป็นเอกลักษณ์การให้บริการตามแบบความเป็นไทยที่โดดเด่นในระดับสากล พร้อมทั้งการสร้าง ความหลากหลายของกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับและเชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ รวมถึงการยกระดับมาตรฐานธุรกิจบริการด้านการแพทย์ทางเลือก โดยผสานองค์ความรู้จากเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่เข้ากับองค์ความรู้และภูมิปัญญาดั้งเดิมของไทย

ผลิตบุคลากรด้านแพทย์แผนไทยและบริการเชิงสุขภาพอื่นที่มีทักษะภาษา และได้รับการรับรองมาตรฐานวิชาชีพให้เพียงพอต่อทิศทางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์ของไทยให้เป็นที่รับรู้ในระดับโลก รวมทั้งการส่งเสริมการจัดการนำเที่ยวเชิงสุขภาพครบวงจรที่เชื่อมโยงกับการแพทย์แผนปัจจุบัน

๔.๓.๔ ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสำราญทางทะเลและชายฝั่ง และเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมลุ่มน้ำที่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น เนื่องจากไทยมีจุดเด่นด้านแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำที่สวยงามและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวผ่านการชื่นชมธรรมชาติ การร้อยเรียงเรื่องราวประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต วัฒนธรรมไทยตามเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำ ทั้งเรือสำราญและเรือยอร์ช ตามชายฝั่งทะเลทั้งอันดามันและอ่าวไทย เกาะ แก่ง ที่สวยงาม รวมทั้งการท่องเที่ยวตามแม่น้ำลำคลอง นำไปสู่ศูนย์กลางท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ โดยการปรับบทบาทของท่าเรือในประเทศที่มีศักยภาพให้เป็นท่าเรือหลัก การมุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคของท่าเรือ มาริน่า และท่าเทียบเรือให้ได้มาตรฐาน และการบริหารจัดการท่าเรือทั้งในเรื่องความสะอาด และการจัดการความปลอดภัยของท่าเรือและมาริน่าที่ได้มาตรฐานสากล รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวตามแม่น้ำลำคลองที่สำคัญ และมีมาตรการกำกับดูแลความปลอดภัยในการเดินทาง รวมถึงการส่งเสริมการเชื่อมโยงระบบเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ทั้งการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำให้เชื่อมต่อการเดินทางทางบกและทางอากาศให้มีความสะดวกรวดเร็ว รวมทั้งสร้างให้เกิดเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวทางน้ำ นำเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจกับกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองที่มีประสิทธิภาพ และพัฒนาบุคลากรทุกภาคส่วนให้มีความพร้อม รวมถึงการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแหล่งท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของพื้นที่การท่องเที่ยว

๔.๓.๕ ท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค ใช้ประโยชน์จากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับต่างประเทศ เพื่อขยายการท่องเที่ยวของไทยและภูมิภาคไปพร้อมกัน ผ่านการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์จากเมืองหลักสู่เมืองรอง เพื่อรองรับการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวไทยกับอาเซียนและอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ โดยการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ดังเช่น เส้นทางจุดร่วมทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ที่เน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงและส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้ประโยชน์จากการพัฒนาเส้นทางทางบก ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศระหว่างกันในภูมิภาค และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีที่จะทำให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนร่วมกัน พร้อมทั้งส่งเสริมการทำตลาดร่วมกันในเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในประเทศ ให้เหมาะสมกับศักยภาพและบริบทของแต่ละพื้นที่ เพื่อรองรับการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับต่างประเทศ และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน รวมทั้งป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรม

พร้อมทั้งการใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวให้เอื้อต่อผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมทั้งอุตสาหกรรมและบริการต่อเนื่อง เพื่อขยายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่เมืองและชุมชนเพิ่มจากการท่องเที่ยวของประเทศ และการส่งเสริมการขยายธุรกิจและการทำตลาดท่องเที่ยวของไทยในต่างประเทศ โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่

๔.๔ โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก โครงสร้างพื้นฐานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศไทยในการก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจอาเซียน และเป็นจุดเชื่อมต่อที่สำคัญของภูมิภาคเอเชีย ในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและรุนแรง โครงสร้างพื้นฐานจะครอบคลุมถึงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคม พื้นที่และเมือง รวมถึงเทคโนโลยี ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน บุคลากร และเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลก

๔.๔.๑ เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมไร้รอยต่อ เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมระดับภูมิภาคจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถึงเอเชียใต้อย่างไร้รอยต่อ โดยมีไทยเป็นจุดเชื่อมโยงหลักของการคมนาคมให้เป็นระเบียบเศรษฐกิจแห่งเอเชีย เพื่อเป็นศูนย์กลางการคมนาคม การขนส่ง การกระจายสินค้า การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว สอดรับกับการพัฒนาการเชื่อมโยงกับกลุ่มเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค โดยการพัฒนาคอนกรีตและโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เพื่อรองรับการขนส่งและโลจิสติกส์ตลอดห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค โดยให้ความสำคัญกับการขนส่งทางน้ำและระบบรางมากขึ้น รวมถึงการพัฒนาและบูรณาการการใช้ท่าอากาศยานหลักในส่วนกลางและท่าอากาศยานในส่วนภูมิภาคให้สอดคล้องกับการเชื่อมโยงโครงข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น พร้อมทั้งการวางโครงข่ายเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงสู่เมืองหลักของภูมิภาคอย่างไร้รอยต่อ เพื่อรองรับการเพิ่มจำนวนของเมืองและการขยายเมือง และเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะสมัยใหม่และสิ่งอำนวยความสะดวกภายในเมืองให้มีความเชื่อมโยงกัน ส่งเสริมระบบขนส่งสมัยใหม่และพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีระบบขนส่งสาธารณะให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ให้มีมาตรฐานเดียวกัน และสร้างความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างกันภายในภูมิภาคให้ง่ายและสะดวกมากที่สุด

๔.๔.๒ สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ยกกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน และแก้ปัญหาความมั่นคงบริเวณชายแดน โดยการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้มีความพร้อมทางโครงสร้างพื้นฐานที่จะทำให้ไทยเป็นศูนย์กลางทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมและนวัตกรรม พัฒนาเมืองและส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจตะวันตกเพื่อเชื่อมต่อการพัฒนาภาคตะวันออก และภาคอื่น ๆ ตลอดจนเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนทั้งทางด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงจุดเด่นของแต่ละพื้นที่และการเสริมซึ่งกันและกันกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน พร้อมทั้งการจัดผังเมือง ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การอำนวยความสะดวกทางการค้าการลงทุน ทั้งในด้านข้อมูล แรงงาน และกฎระเบียบ

ต่าง ๆ รวมทั้งมีมาตรการสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมายที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และมีมูลค่าเพิ่มสูง โดยตระหนักถึงความยั่งยืน

๔.๔.๓ เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ สร้างศูนย์กลางเศรษฐกิจและนวัตกรรมแห่งใหม่ ในส่วนภูมิภาคคู่ขนานกับการเติบโตของกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยยกระดับจังหวัดสำคัญของไทย ส่งเสริมการพัฒนาในเชิงพื้นที่ พัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาเมือง และสร้างเมืองเศรษฐกิจ เฉพาะด้านเพื่อส่งเสริมการสร้างคลัสเตอร์ของเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ ภายใต้ระบบนิเวศ ที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรมซึ่งมีมหาวิทยาลัยแต่ละภูมิภาค สถาบันการศึกษาท้องถิ่น และทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมเป็นแรงขับเคลื่อน การยกระดับจังหวัดสำคัญเป็นเมืองเศรษฐกิจประจำภาค เพื่อเป็นศูนย์กลาง เศรษฐกิจในแต่ละภาคที่เชื่อมต่อกับเมืองเศรษฐกิจอื่นและเศรษฐกิจประเทศเพื่อนบ้าน และกระจาย ศูนย์กลางการพัฒนาเศรษฐกิจไปสู่ภาคต่าง ๆ ของไทย การสร้างเมืองเศรษฐกิจเฉพาะด้านโดยอาศัย ความได้เปรียบที่แตกต่างกันของแต่ละจังหวัด ซึ่งช่วยส่งเสริมการพัฒนาคลัสเตอร์ของเกษตรอุตสาหกรรม และบริการ พร้อมทั้งส่งเสริมและพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ เพื่อให้เมืองเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน เศรษฐกิจ ดึงดูดการลงทุนใหม่ โดยการส่งเสริมให้เมืองเป็นเจ้าภาพจัดเทศกาลความคิดสร้างสรรค์ และวัฒนธรรมระดับสากล โดยให้ความสำคัญกับการใช้มหาวิทยาลัยในแต่ละภูมิภาค และสถาบันการศึกษา ท้องถิ่น ขับเคลื่อนองค์ความรู้ด้านนวัตกรรม เพื่อให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจในแต่ละภาค

๔.๔.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่ สนับสนุนให้เกิดระบบนิเวศ ในการร่วมสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมจากภาคเอกชน มหาวิทยาลัย และหน่วยงานวิจัยหรือ มหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก เพื่อสร้างและถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นพื้นฐานและเทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้จริง ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ทั้งในภาครัฐและเอกชน พร้อมทั้งการสร้างระเบียบทางด่วนดิจิทัล และเสริมสร้างความรู้และโอกาสในการเข้าถึงโครงข่าย บรอดแบนด์หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสมของพื้นที่ โดยมีรูปแบบการเชื่อมโยงด้านดิจิทัลที่เป็น มาตรฐานเดียวกันในระดับสากลทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงการวางกรอบในการจัดการทรัพยากร คลื่นความถี่ให้เพียงพอรองรับบริการที่มีคุณภาพในราคาที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ มีการสนับสนุน ธุรกิจแบบแพลตฟอร์ม ที่ทำให้เกิดการสร้างงานบริการในโลกดิจิทัลใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน บริการและบริหารของภาครัฐและเอกชน และสร้างความมั่นคงในการเชื่อมโยงเครือข่ายดิจิทัลเชื่อมต่อกับโลก และการสนับสนุนและเร่งรัดการนำวิทยาศาสตร์ข้อมูล ปัญญาประดิษฐ์และหุ่นยนต์ การออกแบบที่คำนึงถึงผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง มาใช้ในภาคการผลิตและบริการ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในรูปแบบที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลหลากหลายแหล่งให้เกิด ประโยชน์สูงสุดในการเพิ่มศักยภาพคนในสังคมด้วยการเข้าถึงความรู้ เครื่องมือบนพื้นฐานของ ธรรมชาติบาลข้อมูล ซึ่งครอบคลุมความปลอดภัยไซเบอร์ ความมีจริยธรรม และการไม่ละเมิดสิทธิ ส่วนบุคคล รวมทั้งการเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน โดยการจัดหาและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านพลังงาน บริหารจัดการพลังงานให้มีประสิทธิภาพและมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีราคาที่เหมาะสม และการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการใช้พลังงานในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนภาคการผลิต บริการ และการขนส่ง รวมทั้งส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกในสัดส่วนที่มากขึ้น ตลอดจน

พัฒนาระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ สร้างและรวบรวมผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งในมหาวิทยาลัย และหน่วยงานวิจัยผ่านการสร้างแรงจูงใจต่าง ๆ เพื่อให้มีความพร้อมกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในอนาคต รวมทั้งการสร้างผลงานที่ช่วยให้ผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดในการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างเต็มที่

๔.๔.๕ รักษาและเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค ดำเนินกรอบนโยบายการเงินและการคลังที่ยืดหยุ่นที่พร้อมรองรับความผันผวนทางเศรษฐกิจจากปัจจัยภายในและภายนอก และพัฒนานโยบายให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกและการดำเนินธุรกิจในอนาคต เพื่อให้เศรษฐกิจไทยมีเสถียรภาพเหมาะสำหรับการดำเนินและลงทุนทางธุรกิจ เชื่อมโยงการค้าการลงทุนของไทยกับต่างประเทศ เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นชาติการค้าในอนาคต และสนับสนุนการเข้าถึงบริการทางการเงินอย่างสมดุล โดยการสร้างภูมิคุ้มกันให้เศรษฐกิจไทยท่ามกลางความผันผวนของเศรษฐกิจโลก โดยสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจและการเงินชุมชน ขยายความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนเพื่อเปิดตลาดใหม่ที่มีศักยภาพ เพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาจากการผลิตไปสู่ตลาดเพื่อส่งเสริมการเป็นชาติการค้าอย่างครบวงจร พร้อมทั้งรักษาความยั่งยืนทางการคลัง เพื่อสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจอย่างมั่นคงและยั่งยืน ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณเชิงรุกเชิงยุทธศาสตร์ และเชิงพื้นที่ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาครัฐ ขยายฐานภาษีและดำเนินการจัดเก็บภาษีรายการใหม่ให้ครอบคลุมบริบททางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การรักษาเสถียรภาพการเงิน เพื่อสร้างภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนและการดำเนินธุรกิจ โดยดูแลเสถียรภาพระบบการเงินและเสถียรภาพราคา โดยมีกรอบการดำเนินนโยบายการเงินที่โปร่งใสและยืดหยุ่น ส่งเสริมให้กลไกตลาดการเงินทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ภาครัฐและเอกชนมีเครื่องมือพร้อมป้องกันความเสี่ยง และมีกลไกเชิงสถาบันในการดูแลเสถียรภาพระบบการเงินในภาพรวมได้อย่างครอบคลุมและการส่งเสริมประสิทธิภาพของระบบการเงิน ส่งเสริมการแข่งขันระหว่างผู้ให้บริการทางการเงินด้านต่าง ๆ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการทางการเงิน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางทางการเงิน ปรับปรุงกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการสร้างนวัตกรรมในภาคการเงินและการประกอบธุรกิจของภาคเอกชน

๔.๕ พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ กลาง เล็ก วิสาหกิจเริ่มต้น วิสาหกิจชุมชน หรือวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมทั้งเกษตรกร ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการแข่งขันและมีอัตลักษณ์ชัดเจน โดยมีนวัตกรรมใน ๓ ด้าน คือ นวัตกรรมในการสร้างโมเดลธุรกิจ นวัตกรรมในเชิงสินค้าและบริการ และนวัตกรรมในเชิงกระบวนการผลิตและบริการ พร้อมทั้งเป็นนักการค้าที่เข้มแข็งที่จะนำไปสู่การสนับสนุนการเป็นชาติการค้า มีความสามารถในการเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศ เป็นผู้ประกอบการที่ “ผลิตเก่ง ขายเก่ง” หรือ “ซื้อเป็น ขายเป็น” บริการเป็นเลิศ สามารถขยายการค้าและการลงทุนไปต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีธรรมาภิบาล

๔.๕.๑ สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการที่มีความสามารถ ในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดกระบวนการการผลิตและบริการ การจัดการ และการตลาด สามารถบริหารจัดการธุรกิจและบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส โดยการสร้างและพัฒนาทักษะ องค์ความรู้รอบด้านที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจในยุคใหม่ที่มีการแข่งขันสูง รวมทั้งทักษะในการวิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการวางแผนธุรกิจและสามารถบริหารจัดการ ความเสี่ยงทางธุรกิจได้ ไปพร้อมกับการวางรากฐานการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบให้กับเยาวชน รุ่นใหม่ให้มีทักษะและจิตวิญญาณในการประกอบการ พร้อมทั้งส่งเสริมผู้ประกอบการในการสร้าง นวัตกรรม เพื่อสร้างความแตกต่างของสินค้าและบริการ และนำไปสู่การพัฒนาต่อยอดด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจหรืออุตสาหกรรมอนาคต ตลอดจนการผลิตที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการสร้างทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและความถนัดที่แตกต่างและหลากหลายของ แรงงาน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและธุรกิจรูปแบบใหม่ในอนาคต และการสนับสนุน ผู้ประกอบการในการสร้างและพัฒนาสินค้าและบริการให้มีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับ ความต้องการของผู้บริโภคและสามารถเชื่อมโยงการผลิตกับผู้ประกอบการรายใหญ่ โดยสร้างระบบและ กลไกที่ทำให้เกิดความเชื่อมโยงของห่วงโซ่มูลค่าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการผลิต การขนส่งและโลจิสติกส์เพื่อลดต้นทุนและให้ผลผลิตออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอ และการส่งเสริม การรวมกลุ่มให้เกิดคลัสเตอร์ที่เข้มแข็ง ผู้ประกอบการสามารถเกื้อหนุนและเชื่อมโยงกันทั้งในแนวตั้ง และแนวนอน เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองในตลาดที่สูงขึ้น และลดต้นทุนการผลิตลง โดยการพัฒนา ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในกลุ่มของตน

๔.๕.๒ สร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน ของผู้ประกอบการ โดยการจัดหาแหล่งเงินทุนและสนับสนุนให้มีช่องทางทางการเงินที่หลากหลายและ นำเชื่อถือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยง เพื่อตอบสนองความต้องการ ที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม การที่ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาช่วยเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การพัฒนาระบบ ประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจในการขอสินเชื่อของ ผู้ประกอบการ และการมีระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จักลูกค้าที่สะดวก มากขึ้น โดยใช้ประโยชน์จากข้อมูลทั้งด้านการเงินและที่มีใช้การเงิน เพื่อเป็นข้อมูลบ่งชี้สถานะและ ประวัติด้านเครดิตประกอบการพิจารณาของสถาบันการเงินหรือตลาดทุน

๔.๕.๓ สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถ เข้าสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศตามระดับศักยภาพการประกอบการ โดยการสนับสนุนผู้ประกอบการ ให้มีอัตลักษณ์และแบรนด์ที่เด่นชัด รวมทั้งพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าที่มีคุณภาพและมีความแตกต่าง เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงตลาดต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตลาดต่างประเทศ รวมทั้งแพลตฟอร์มในการ แสดงผลงานของธุรกิจสร้างสรรค์ การให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ตลาดนำที่คำนึงถึงความต้องการ ของตลาดโดยเฉพาะตลาดที่มีมูลค่าสูง การสนับสนุนช่องทางการตลาดและการชำระเงินรูปแบบใหม่ โดยการสร้างตลาดออนไลน์ แอปพลิเคชันและช่องทางใหม่รองรับไลฟ์สไตล์ของคนในอนาคต การสร้าง

โอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงตลาดจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้มากขึ้น และการพัฒนาศูนย์กระจายสินค้าที่มีมาตรฐานในทุกภูมิภาคของไทย และพัฒนานวัตกรรมการกระจายสินค้าโดยการพัฒนาระบบการให้ทันสมัยด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและธุรกิจในอนาคต

๔.๕.๔ สร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูล อนาคตของโลกไร้พรมแดนคือการแข่งขันบนฐานข้อมูล จึงต้องสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเป็นข้อมูลที่ทันสมัยเพื่อการวางแผนธุรกิจ โดยการสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและฐานข้อมูลขนาดใหญ่ผ่านระบบออนไลน์ เพื่อต่อยอดพัฒนาธุรกิจเดิมและสร้างธุรกิจใหม่ การสร้างและพัฒนาศูนย์บริการข้อมูลผู้ประกอบการ เพื่อเป็นช่องทางหลักในการให้ข้อมูลและคำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการ และเป็นแหล่งรวมที่ปรึกษาทางธุรกิจ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสร้างระบบเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐให้มีมาตรฐานเดียวกัน รวมถึงฐานข้อมูลความรู้วิจัยและนวัตกรรม โดยเป็นข้อมูลที่มีความทันสมัย บูรณาการ และต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ในการสืบค้น ต่อยอดในทุก ๆ ด้าน และการกำหนดนโยบายที่เหมาะสมต่อการพัฒนาผู้ประกอบการ การสนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มกลาง ทั้งในด้านการผลิต การบริหารจัดการ การตลาด ที่ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันในการวางแผนธุรกิจในอนาคต เพื่อลดต้นทุนของทั้งภาครัฐและเอกชน และการสนับสนุนให้เกิดพื้นที่ทำงานร่วม สำหรับผู้ประกอบการ เพื่อลดต้นทุนและเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนนวัตกรรมและเชื่อมต่อธุรกิจระหว่างกันอีกทางหนึ่ง

๔.๕.๕ ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ ในการพัฒนาและบูรณาการกลไกภาครัฐเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยเน้นประเด็นการเริ่มต้นธุรกิจ การขออนุญาตต่าง ๆ การจดทะเบียนทรัพย์สิน กระบวนการขอและได้รับสินเชื่อ การคุ้มครองผู้ลงทุน การชำระภาษี และการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาระบบคุณภาพของชาติ ทั้งระบบมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ระบบมาตรฐานวิทยา ระบบทดสอบ และระบบรับรองคุณภาพ ให้มีประสิทธิภาพ รองรับภาคการผลิตและบริการ รวมทั้งการสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านมาตรฐาน เช่น ศูนย์ทดสอบกลางสำหรับสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม และศูนย์ตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการในระดับสากล โดยให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินการมากขึ้น พร้อมทั้งการสร้างระบบและศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการให้มีความเป็นอัจฉริยะ โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และสถาบันวิชาการ และพัฒนาศูนย์การเรียนรู้และให้คำปรึกษาทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของภาคการผลิตและบริการทั้งในระดับส่วนกลางและชุมชน พร้อมทั้งการส่งเสริมการจัดการพัฒนาบุคลากรทางเทคโนโลยีขั้นสูงให้มีประสิทธิภาพและมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการทำธุรกิจอย่างเกื้อหนุนกันระหว่างผู้ประกอบการที่มีขนาดและศักยภาพต่างกัน โดยมีระบบจูงใจให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการพัฒนาร่วมกัน ตลอดจนผลักดันการเจรจาจัดทำความตกลงทางการค้าและความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๑. บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรมในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่ง “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๓ และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สูการเป็นคนไทย ที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีฟตามความถนัดของตนเอง”

ดังนั้น เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติและในทุกช่วงวัยสามารถได้รับการพัฒนาและยกระดับได้เต็มศักยภาพและเหมาะสม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ไขปัญหาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน และการเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนา ที่ให้ความสำคัญที่ครอบคลุมทั้งในส่วนของการพัฒนาทุนมนุษย์ และปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างครอบคลุม ประกอบด้วย การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ควบคู่กับการปฏิรูปที่สำคัญทั้งในส่วนของ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม เพื่อให้คนมีความดีอยู่ใน ‘วิถี’ การดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมที่น่าอยู่ และมีการปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉม ในทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างต่อเนื่องแม้จะออกจากระบบการศึกษาแล้ว รวมถึงความตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลายตลอดจนพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท และการปฏิรูประบบเสริมสร้างความรอบรู้และจิตสำนึกทางสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ทั้งการเสริมสร้างครอบครัวที่เข้มแข็งอบอุ่นซึ่งเป็นการวางรากฐานการส่งต่อเด็กและเยาวชนที่มีคุณภาพสู่การพัฒนาในช่วงอายุถัดไป โดยการส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพ การสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับคนรุ่นใหม่ การส่งเสริมบทบาทในการมีส่วนร่วม

พัฒนาคน การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการ ข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างกระทรวง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการเสริมสร้าง ศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ ในการใช้กิจกรรมนันทนาการและ กีฬาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ

๒. เป้าหมาย

- ๒.๑ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑
- ๒.๒ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

๓. ตัวชี้วัด

- ๓.๑ การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย
- ๓.๒ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ๓.๓ การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๔.๑ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยม วัฒนธรรมที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการร่วมระหว่าง “ครอบครัว ชุมชน ศาสนา การศึกษา และสื่อ” ในการหล่อหลอมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม ในลักษณะที่เป็น ‘วิถี’ การดำเนินชีวิต

๔.๑.๑ การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว โดยส่งเสริมให้ ครอบครัวมีความอบอุ่น ดำเนินชีวิตโดยยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม มัชยัสถ์ อดออม ซื่อสัตย์ และ แนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะดังกล่าว รวมทั้ง การพัฒนาพ่อแม่ให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต

๔.๑.๒ การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม ในการจัดการ เรียนการสอนในสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาสอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการมี จิตสาธารณะเข้าไปในทุกสาระวิชาและในทุกกิจกรรม รวมทั้งปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาให้เอื้อต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ รวมถึงการรักษาขนบธรรมเนียมและ ประเพณีอันดีงาม

๔.๑.๓ การสร้างความเข้มแข็งในสถาบันทางศาสนา เพื่อเผยแพร่หลักคำสอนที่ดีงาม ให้แก่ประชาชน โดยพัฒนา ผู้เผยแพร่ศาสนาให้ประพฤติปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างตาม คำสอนที่ถูกต้อง ของแต่ละศาสนา รวมทั้งมีการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนทางศาสนาที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต ที่เข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๔.๑.๔ การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยการพัฒนาผู้นำชุมชนให้เป็นต้นแบบของการมีคุณธรรมจริยธรรม การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในการจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ การจัดระเบียบสังคม และการนำเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม รวมถึงการลงโทษผู้ละเมิดบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม

๔.๑.๕ การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ โดยกระตุ้นให้ภาคธุรกิจมีการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาล พัฒนาสร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคมของคนทุกคน ในบริษัททั้งพนักงานและลูกค้า ปรับเปลี่ยนทัศนคติการคำนวณผลตอบแทนให้คำนึงถึงต้นทุนทางสังคม ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อตอบแทนสังคม รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการประกอบธุรกิจเพื่อสังคม

๔.๑.๖ การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม โดยส่งเสริมให้สื่อและสื่อสารมวลชนปฏิบัติตามจรรยาบรรณสื่ออย่างเคร่งครัด การจัดเวลาและพื้นที่ออกอากาศให้แก่สื่อสร้างสรรค์ ในช่วงเวลาที่มีผู้ชมมากที่สุด รวมทั้งการส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์และเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ นำเสนอตัวอย่างของการมีคุณธรรม จริยธรรม และการมีจิตสาธารณะ เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

๔.๑.๗ การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยสร้างความตระหนักให้ประชาชนรู้จักหน้าที่ของตนเอง การตรงต่อเวลา การยอมรับความหลากหลาย เห็นคุณค่าและความสำคัญในการประกอบสัมมาอาชีพหรือมีงานทำ เน้นการพึ่งพาตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและต่อผู้อื่น และเป็นพลเมืองที่ดี และส่งเสริมให้มีวัฒนธรรมการทำงาน เพื่อส่วนรวม สนับสนุน ส่งเสริม เป้าหมายของประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๒ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเด็ก วัยรุ่น วัยเรียน วัยผู้ใหญ่ วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ เป็นคนดี มีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเองในทุกช่วงวัย มีความรอบรู้ทางการเงิน มีความสามารถในการวางแผนชีวิตและการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า รวมถึงการพัฒนาและปรับทัศนคติให้คนทุกช่วงวัยที่เคยกระทำผิดได้กลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุขและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

๔.๒.๑ ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย เน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์ ส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ ส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ สนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การส่งเสริมการให้สารอาหารที่จำเป็นต่อสมองเด็ก และให้มีการลงทุนเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่สมวัยในทุกด้าน

๔.๒.๒ ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ปลูกฝังความเป็นคนดี มีวินัย พัฒนาทักษะความสามารถ การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาหรืออาชญากรรมต่าง ๆ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่นทางความคิด รวมถึงทักษะ

ด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ รวมถึงการวางพื้นฐานการเรียนรู้เพื่อการวางแผน ชีวิตและวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยและนำไปปฏิบัติได้ ตลอดจนการพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน รวมถึงทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมและทำงานกับผู้อื่นได้ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม

๔.๒.๓ ช่วงวัยแรงงาน ยกกระดับศักยภาพ ทักษะ และสมรรถนะแรงงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคล และความต้องการของตลาดแรงงาน มีการทำงานตามหลัก การทำงานที่มีคุณค่าเพื่อสร้างผลิตภาพเพิ่มให้กับประเทศ มีวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์ มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะทางการเงินเพื่อให้สามารถบริหารจัดการการเงินของตนเองและครอบครัว มีการวางแผนทางการเงินและมีการออม การรับผิดชอบของพ่อแม่ต่อครอบครัว มีการพัฒนาระบบ การเรียนรู้ และการอำนวยความสะดวกด้านความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ แรงงานฝีมือ ความชำนาญพิเศษ การเป็นผู้ประกอบการใหม่ และการพัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ รวมทั้ง มาตรการขยายอายุการทำงาน

๔.๒.๔ ช่วงวัยผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ ส่งเสริม ให้มีการทำงานหลังเกษียณ ผ่านการเสริมทักษะการดำรงชีวิต ทักษะอาชีพในการหารายได้ มีงานทำ ที่เหมาะสมกับศักยภาพ มีการสร้างเสริมสุขภาพ พื้นฟูสุขภาพ การป้องกันโรคให้แก่ผู้สูงอายุ พร้อมกับ จัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ และหลักประกันทางสังคมที่สอดคล้องกับความจำเป็นพื้นฐาน ในการดำรงชีวิต การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในสังคม

๔.๓ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ โดยมุ่งเน้น ผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ตลอดชีวิต การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่ง ของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้ โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ

๔.๓.๑ การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ อาทิ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และการตั้งคำถาม ความเข้าใจและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์ และการคิดเพื่อหาทางแก้ปัญหา ความรู้และทักษะทางศิลปะ และความรู้ด้านคณิตศาสตร์และระบบคิด ของเหตุผลและการหาความสัมพันธ์ การพัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด/ทบทวนไตร่ตรอง การสร้างผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้ การหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการสร้าง รายได้หลายช่องทาง รวมทั้งการเรียนรู้ด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต

๔.๓.๒ การเปลี่ยนโฉมบทบาท ‘ครู’ ให้เป็นครูยุคใหม่ โดยปรับบทบาทจาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน รวมทั้งปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การดึงดูด คัดสรร ผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครูคุณภาพ มีระบบการพัฒนา ศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทั้งเงินเดือน เส้นทางสายอาชีพ การสนับสนุนสื่อการสอน และสร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครุรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ และวัดผลงานจากการพัฒนา ผู้เรียนโดยตรง

๔.๓.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ จัดโครงสร้างการจัดการการศึกษาเพื่อสร้าง ความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์และให้อื้อต่อการเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาค ทัวถึง และใช้ทรัพยากรได้อย่าง มีประสิทธิภาพ การยกระดับสถาบันการศึกษาในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นเลิศ ปฏิรูปการคลัง ด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยการจัดสรรงบประมาณตรง สู่ผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา พัฒนาระบบประกันคุณภาพ การศึกษาโดยแยกออกจากระบบการประเมินและการรับรองคุณภาพที่เน้นผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน รวมทั้ง มีการปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ มากกว่า การวัดระดับความรู้ ตลอดจนมีการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้างและจัดการความรู้ในการจัดการ เรียนการสอน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่

๔.๓.๔ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเน้นการจัดระบบการศึกษาและ ระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่นผ่านการพัฒนากลไกต่าง ๆ อาทิ การพัฒนา การศึกษาออนไลน์แบบเปิด การพัฒนาระบบการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการรู้ดิจิทัล การมีระบบเทียบโอน ประสบการณ์ ระบบธนาคารหน่วยกิต มาตรการจูงใจให้คนเข้าสู่การยกระดับทักษะ การให้ สถานประกอบการเพิ่มผลิตภาพแรงงานผ่านการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องภายใต้ กรอบคุณวุฒิวิชาชีพ นอกจากนี้ ต้องพัฒนาระบบการเรียนรู้ในชุมชนให้เข้าถึงความรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต รวมถึงการเรียนรู้และทบทวน ทักษะพื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออก-เขียนได้-คิดเลขเป็น โดยระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนและ ภาคประชาสังคม การพัฒนาทัศนคติและแรงบันดาลใจที่อยากเรียนรู้ การสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ และให้ ผู้เรียนได้ตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว รวมทั้งนำความรู้ไปพัฒนาต่อยอดหรือประยุกต์ใช้ในการดำเนิน ชีวิตได้

๔.๓.๕ การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และ การวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก บนพื้นฐานของความ เข้าใจลุ่มลึกในประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยและพัฒนาการของประเทศเพื่อนบ้าน

เพิ่มการรับรู้ของคนไทยด้านพหุวัฒนธรรม การเห็นคุณค่าและมีความอดกลั้นต่อความแตกต่างทางความเชื่อ ความคิด วิถีชีวิต ผ่านความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อนบ้าน การแลกเปลี่ยนเด็ก เยาวชน และนักเรียน การฝังตัวและการทำงานระยะสั้นในประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

๔.๓.๖ การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม โดยเน้นการพัฒนาทักษะดิจิทัล ทักษะการคิดกรองความรู้ องค์กรความรู้ การใช้เทคโนโลยีผสมผสานกับคุณค่าของครูไปพร้อมกัน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพที่ประชาชนสามารถเข้าถึงทรัพยากร และใช้ประโยชน์จากระบบการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีการเรียนรู้สมัยใหม่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๔.๓.๗ การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ โดยเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความโดดเด่นเฉพาะสาขาสู่ระดับนานาชาติ ในการให้บริการทางการศึกษา วิชาการ และการพัฒนาสมรรถนะแรงงาน ควบคู่กับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและการแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาการ เป็นศูนย์ฝึกอบรม และศูนย์ทดสอบสมรรถนะในระดับภูมิภาค

๔.๔ การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย อาทิ ภาษา ตรรกะ และคณิตศาสตร์ ด้านทักษะและมิติ ดนตรี กีฬาและการเคลื่อนไหวของร่างกาย การจัดการตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ รวมถึงผู้มีความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน โดยการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท การสร้างสภาพแวดล้อมและระบบสนับสนุนประชากรไทยมีอาชีพบนฐานพหุปัญญา การสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

๔.๔.๑ การพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพื่อสร้างเด็กและเยาวชนไทยมีการพัฒนาที่สมดุล มีทางเลือกในการใช้ศักยภาพพหุปัญญาในการดำรงชีวิต เกิดอาชีพบนฐานพหุปัญญาที่สังคมยอมรับ และเห็นความสำคัญ รวมทั้งมีกลไกคัดกรองและส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ จัดโรงเรียน ระบบเสริมประสบการณ์ การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ตลอดจนสร้างมาตรการจูงใจ เพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษผลักดันให้ประเทศไทยมีบทบาทเด่นในประชาคมโลก ทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ตลอดจนการวิจัย

๔.๔.๒ การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่าง ๆ โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน เครื่องมือการทำงานที่เหมาะสม การสร้างระบบเชื่อมโยงเครือข่ายวิจัยกับศูนย์ความเป็นเลิศที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในรูปแบบการร่วมมือ การมีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มคนในหลายสาขาวิชา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นนำให้สามารถต่อยอดงานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ การสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อกับสถาบันวิจัยอื่น ๆ ทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็ง

ให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทย รวมถึงการเปิดพื้นที่ในการสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

๔.๔.๓ การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ ทั้งในรูปแบบการทำงานชั่วคราวและถาวร ตามความเหมาะสมของเป้าหมายการพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ รวมถึงผู้มีความสามารถที่มีศักยภาพสูงด้านต่าง ๆ ลูกหลานชาวต่างชาติที่กำเนิดในประเทศไทยที่มีความสามารถพิเศษ และการรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษจากทั่วโลก และผู้เชี่ยวชาญที่มีศักยภาพหรือทักษะสูงในสาขาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการรักษาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทั้งคนไทยหรือคนต่างชาติที่กำเนิดในประเทศไทยได้แสดงศักยภาพและใช้ความสามารถในการทำประโยชน์และสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศ

๔.๕ การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ครอบคลุมทั้งด้าน กาย ใจ สติปัญญา และสังคม มุ่งเน้นการเสริมสร้างการจัดการสุขภาวะในทุกรูปแบบ ที่นำไปสู่การมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี และมีทักษะด้านสุขภาวะที่เหมาะสม

๔.๕.๑ การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะ โดยพัฒนาองค์ความรู้และการสื่อสารด้านสุขภาวะที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ให้แก่ประชาชน พร้อมทั้งเฝ้าระวังและจัดการกับความรู้ด้านสุขภาวะที่ไม่ถูกต้อง จนเกิดเป็นทักษะทางปัญญาและสังคมที่เป็นการเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาวะตนเองของประชาชน อาทิ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของตนเองให้มีความเหมาะสม และการมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอในการดำรงชีวิต

๔.๕.๒ การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ โดยผลักดันการสร้างเสริมสุขภาวะในทุกนโยบายที่ให้หน่วยงานทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสุขภาพของประชาชน เพื่อลดภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสุขภาวะคนไทย

๔.๕.๓ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี โดยส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เป็นมิตรต่อสุขภาพและเอื้อต่อการมีกิจกรรมสำหรับวัยระดับสุขภาวะของสังคม จัดทำมาตรการทางการเงินการคลังที่สนับสนุนสินค้าที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ช่วยในการเสริมการมีสุขภาวะ รวมทั้งกำหนดให้มีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ โดยชุมชนและภาคประชาชนก่อนการดำเนินโครงการที่อาจกระทบต่อระดับสุขภาวะ

๔.๕.๔ การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการสร้างความเป็นเลิศทางด้านบริการทางการแพทย์และสุขภาพแบบครบวงจรและทันสมัย ที่รวมถึงการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ในการให้คำปรึกษา วินิจฉัย และพยากรณ์การเกิดโรคล่วงหน้า การพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพทางไกลให้มีความหลากหลาย เข้าถึงง่าย เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาคอขวดทางการแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญในพื้นที่

ห่างไกล มีการเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์เข้ากับอินเทอร์เน็ต ทางด้านสุขภาพ และจัดให้มีระบบการเก็บข้อมูลสุขภาพของประชาชนตลอดช่วงชีวิตให้มีประสิทธิภาพ โดยอยู่บนพื้นฐานความยั่งยืนทางการคลัง รวมถึงการปฏิรูประบบการเก็บภาษีและรายจ่ายเพื่อให้บริการด้านสุขภาพ ตลอดจนการปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพในการสร้างสุขภาพที่ดีให้กับประชาชนทุกช่วงวัยอย่างมีประสิทธิภาพ พอเพียง เป็นธรรม และยั่งยืน

๔.๕.๕ การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาพที่ดีในทุกพื้นที่ โดยให้ชุมชนเป็นแหล่งบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีของประชาชน ผ่านการจัดการความรู้ด้านสุขภาพที่เป็นประโยชน์และสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างสุขภาพที่พึงประสงค์ระหว่างกัน โดยรัฐจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่สำคัญในการอำนวยความสะดวกให้ชุมชนสามารถสร้างการมีสุขภาพดีของตนเองได้ เพื่อให้ชุมชนเป็นพื้นที่สำคัญในการจัดการสุขภาพของแต่ละพื้นที่

๔.๖ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นการสร้างความรู้ดีมีสุขของครอบครัวไทย การส่งเสริมบทบาทในการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๔.๖.๑ การสร้างความรู้ดีมีสุขของครอบครัวไทย โดยส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย พัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ การทำงานและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย โดยเริ่มจากการสร้างและพัฒนาบุตรที่มีคุณภาพ เพื่อส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพในกลุ่มประชากรวัยเจริญพันธุ์ทุกกลุ่มให้มีประชากรที่มีคุณภาพ รวมถึงการสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑ โดยส่งเสริมความรู้ในการวางแผนชีวิตที่เหมาะสมกับค่านิยมของคนรุ่นใหม่ และการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมบนฐานความรู้ทางวิชาการตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์และถึงช่วงอายุต่าง ๆ โดยให้ทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วม พร้อมทั้งพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง โดยเน้นการส่งเสริมการเกื้อกูลกันของคนทุกวัยในครอบครัว ในการดูแลสมาชิกในครอบครัว การส่งเสริมนโยบายการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตและการทำงาน การส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชน สถานประกอบการจัดบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสนับสนุนครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตรและการดูแลผู้สูงอายุ การสนับสนุนบทบาทของชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเข้ามาเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว รวมทั้งปรับปรุงกฎหมาย กำหนดบทบาท และจัดสรรทรัพยากรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมพลังครอบครัว ควบคู่กับการปฏิรูปลือให้มีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์ในการให้ความรู้ต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งครอบครัว

๔.๖.๒ การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างบรรทัดฐานที่ดีในสังคม การสร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของประชากรให้สอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วม

ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม รวมทั้งสนับสนุนด้านวิชาการและสร้างนวัตกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

๔.๖.๓ การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน โดยเน้นให้พ่อแม่มีวัฒนธรรมที่ปลูกฝังให้ลูกเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ชีวิต ดนตรี กีฬา ศิลปะ รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน เปิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้ และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม เอื้อแก่ครอบครัวทุกลักษณะ รวมถึงจัดให้มีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมสาธารณะให้เป็นศูนย์รวมแห่งการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมการใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ ตลอดจนการพัฒนาาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีคุณภาพและสามารถเข้าถึงได้ง่าย

๔.๖.๔ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างกระทรวง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการเชื่อมโยงข้อมูลรายบุคคลที่เกี่ยวกับการศึกษา การพัฒนาตนเอง สุขภาพและการพัฒนาอาชีพ ในตลอดช่วงชีวิต เพื่อเสริมและสร้างศักยภาพของการดำเนินงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามพันธกิจของแต่ละกระทรวงให้มีความเข้มแข็ง และตอบโจทย์ประเทศ เป็นฐานข้อมูลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง และศักยภาพบุคคลของประเทศ นำไปสู่การตัดสินใจระดับนโยบายและปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคนไทยอย่างมีทิศทางและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต รวมถึงข้อมูลที่สนับสนุนการผลิตกำลังแรงงานที่มีทักษะตรงต่อความต้องการของตลาดงานในอนาคต และใช้ประกอบการตัดสินใจในการศึกษาต่อ ธนาคารคลังสมองเพื่อรวบรวมผู้สูงอายุที่มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะ เพื่อถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และทักษะ ให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

๔.๗ การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ โดยมุ่งส่งเสริมการใช้กิจกรรมนันทนาการและกีฬาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน การสร้างนิสัยรักกีฬาและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และการใช้กีฬาและนันทนาการในการพัฒนาจิตใจ สร้างความสามัคคีของคนในชาติ หล่อหลอมการเป็นพลเมืองดี พัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพในระดับนานาชาติในการสร้างชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศชาติเพื่อรองรับอุตสาหกรรมกีฬา

๔.๗.๑ การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต โดยส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาส มีความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการออกกำลังกาย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการเล่นกีฬาบางชนิดที่มีความจำเป็นต่อทักษะในการดำรงชีวิต รวมทั้งการมีอิสระในการประกอบกิจกรรมนันทนาการตามความถนัดหรือความสนใจเฉพาะบุคคล และปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีชีวิต เพื่อพัฒนาจิตใจ สร้างความสัมพันธ์อันดี หล่อหลอมจิตวิญญาณและการเป็นพลเมืองดี

๔.๗.๒ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ โดยเน้นการจัดกิจกรรมกีฬา สร้างโอกาสและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬา

อย่างต่อเนื่อง การปลูกฝังให้มีคุณธรรมของความเป็นนักกีฬา มีระเบียบ วินัย รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย และรู้จักการขอโทษ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐาน ด้านอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางกีฬาและนันทนาการที่มีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย

๔.๗.๓ การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ โดยมุ่งการสร้างและพัฒนา นักกีฬาของชาติ การเฟ้นหานักกีฬาที่มีความสามารถ สร้างพื้นที่และโอกาสในการแข่งขันแสดงศักยภาพ ด้านกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา การส่งเสริมการจัดกีฬาระดับนานาชาติ และสร้างแรงบันดาลใจในการต่อยอดความสำเร็จจากความเป็นเลิศสู่การประกอบอาชีพและมีเส้นทาง อาชีพที่มั่นคง ควบคู่กับส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา การจัดการความรู้ และพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อนำมาใช้ส่งเสริมและ สนับสนุนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ กีฬาเพื่อการอาชีพ และนันทนาการเชิงพาณิชย์

๔.๗.๔ การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการเพื่อรองรับการเติบโตของ อุตสาหกรรมกีฬา โดยมุ่งสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ ทั้งครูหรือผู้สอนกีฬา ผู้ตัดสินกีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา ผู้บริหารการกีฬา อาสาสมัครกีฬา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน สามารถถ่ายทอดความรู้ให้เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคล กลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาสได้อย่างถูกต้อง และสามารถต่อยอดศักยภาพในการพัฒนาเป็นบุคลากร ทางการกีฬาและนันทนาการที่มีมาตรฐานของประเทศ รวมทั้งสนับสนุนและเสริมศักยภาพรองรับ การเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬาและนันทนาการและการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการลงทุน และฐานการผลิตด้านอุตสาหกรรมกีฬาของภูมิภาคเอเชียควบคู่กับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และนันทนาการ การสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตบุคลากร และการพัฒนานวัตกรรมที่สนับสนุน อุตสาหกรรมกีฬาและนันทนาการ ตลอดจนมีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการกีฬา และนันทนาการ และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๑. บทนำ

ปัญหาความเหลื่อมล้ำจะเป็นหนึ่งความท้าทายที่สำคัญในการพัฒนาและยกระดับประเทศให้สามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน และบรรลุเป้าหมายของการเป็นประเทศที่มีรายได้สูงในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าหลายทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศให้ก้าวออกจากภาวะความยากจน แต่การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและการสร้างความเป็นธรรมนับว่ายังประสบปัญหาท้าทายในหลายมิติ โดยการกระจายทรัพยากรและความมั่งคั่งในสังคมยังคงมีการกระจุกตัวอยู่มาก การกระจายโอกาสของการพัฒนายังไม่ทั่วถึง รวมทั้งโอกาสการถือครองที่ดินและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร องค์กรความรู้ แหล่งทุน บริการทางสังคมและกระบวนการยุติธรรมที่มีคุณภาพยังมีความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มประชากร โดยเฉพาะในภาคการเกษตรและชนบท ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของภาวะหนี้สิน การอพยพแรงงานเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการกระจุกตัวในเมืองใหญ่ไม่ก็เมือง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของครอบครัว และส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศในระยะยาว และอาจมีความรุนแรงมากขึ้นในสถานะของการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้

ดังนั้น ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการตอบโจทย์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้การเติบโตของประเทศเป็นการเติบโตที่ยั่งยืนโดยทุกคนได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การกำหนดให้ภาคการเกษตรและครัวเรือนเป็นกลุ่มเป้าหมายของการปรับโครงสร้างและพฤติกรรม และการกระจายศูนย์กลางความเจริญเพื่อให้เกิดการสร้างงานในพื้นที่ เพื่อพลิกฟื้นโครงสร้างทางสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และช่วยลดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ ยังเน้นการดึงเอาพลังทางสังคมที่ประกอบด้วยภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในรูปแบบประชารัฐ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ยั่งยืน รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพสามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด

๒. เป้าหมาย

- ๒.๑ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ
- ๒.๒ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

๒.๓ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

๓. ตัวชี้วัด

- ๓.๑ ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร
- ๓.๒ ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน
- ๓.๓ ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี
- ๓.๔ คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

๔.๑.๑ **ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก** พัฒนาการเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพของเกษตรกร ฐานทรัพยากรและบริบทของพื้นที่และชุมชนท้องถิ่น โดยเน้นระบบการจัดการตนเองของเกษตรกร และการมีกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงฐานทรัพยากร การวิจัยความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการผลิตและยกระดับเป็นผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่คุณค่า และเพิ่มช่องทางการตลาดและเชื่อมโยงการค้าด้วยเครือข่ายพันธมิตรและวิสาหกิจเพื่อสังคม กำหนดนโยบายและกติกาเพื่อเพิ่มโอกาสของเกษตรกร พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงส่งเสริมการผลิตแปรรูปสินค้าให้มีเอกลักษณ์ และการจัดการในภาคบริการที่เชื่อมโยงกับฐานทรัพยากรของชุมชน เพื่อยกระดับเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการเกษตร

๔.๑.๒ **ปฏิรูประบบภาษีและการคุ้มครองผู้บริโภค** โดยกำหนดมาตรการเพื่อสร้างความเสมอภาคที่สำคัญ การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความเสมอภาคในการจัดเก็บภาษีและพัฒนาระบบข้อมูลการทำธุรกรรมทางการเงินของประชาชนและภาคธุรกิจ กำหนดเป้าหมายการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมเพื่อนำไปใช้ในการจัดบริการที่ชัดเจน ตลอดจนการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเน้นการแก้ไขกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม ปรับปรุงระบบและกลไกในการคุ้มครองผู้บริโภค สนับสนุนองค์กรของผู้บริโภคให้มีความเข้มแข็ง ป้องกันการละเมิดสิทธิผู้บริโภคและอำนวยความสะดวกแก่ผู้บริโภค สนับสนุนการบริโภคอย่างยั่งยืน และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔.๑.๓ **กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร** โดยแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างเขตพื้นที่ป่าทับซ้อนพื้นที่ทำกินของประชาชน รับรองสิทธิชุมชนในการเข้าใช้ประโยชน์ที่ดิน กำหนดมาตรการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์อย่างเป็นทางการ และกระจายการถือครองที่ดินในขนาดที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการถือครองที่ดิน ปรับระบบเอกสารสิทธิ์การถือครองที่ดินประเภทต่าง ๆ ให้ผู้มีรายได้น้อยและผู้ไม่มีที่ดิน

เป็นกรรมสิทธิ์ใช้เป็นหลักฐานประกอบการขอพิจารณาสินเชื่อกับสถาบันการเงินได้ รวมถึงการปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับประชาชน เพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยเข้าถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเป็นธรรมและมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง

๔.๑.๔ เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทย ให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน โดยส่งเสริมการปรับทัศนคติของนายจ้างให้มองลูกจ้างว่าสามารถเพิ่มมูลค่าและคุณค่าให้กับธุรกิจได้ สถานประกอบการจัดโครงสร้างค่าจ้างตามความสามารถและประสบการณ์ ส่งเสริมกลไกและระบบการออมและแหล่งเงินทุนเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ รวมถึงการยกระดับกลไกการดูแลแรงงานไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ตลอดจนการพัฒนาด้านคุณภาพแรงงาน ทั้งในด้านทักษะฝีมือแรงงานและความสามารถด้านเทคโนโลยี ภาษาและการจัดการ เพื่อส่งเสริมให้แรงงานพัฒนาตนเองไปเป็นผู้ประกอบการได้

๔.๑.๕ สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัยทุกเพศภาวะและทุกกลุ่ม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในบริบทของสังคมสูงวัย รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตและการมีส่วนร่วมเป็นพลังในสังคมสำหรับคนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะผู้พิการและผู้สูงวัย โดยการเชื่อมโยงระบบข้อมูลสวัสดิการรายบุคคล และการพัฒนาระบบการให้บริการสวัสดิการที่เป็นความร่วมมือระหว่างรัฐบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน ธุรกิจ หรือองค์กรประชาสังคม เพื่อให้สามารถพัฒนาระบบสวัสดิการก้าวหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและควบคุมค่าใช้จ่ายไม่ให้เป็นภาระทางการคลังมากเกินไป ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการออมและการลงทุนระยะยาวเพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของประชาชนทุกกลุ่มด้วยมาตรการทางภาษีและอื่น ๆ ตลอดจนส่งเสริมให้แรงงานทั้งในระบบและนอกระบบเข้าสู่ระบบประกันสังคมอย่างทั่วถึง

๔.๑.๖ ลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสโดยตรง โดยการจัดให้มีมาตรการพิเศษเพื่อให้สามารถระบุดวงเงินเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ และให้ความคุ้มครองทางสังคมและสวัสดิการอย่างเฉพาะเจาะจงกลุ่มเป้าหมายผู้มีรายได้น้อย ยากจน และผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติซ้ำซ้อน โดยมีเป้าหมายการตัดขาดวงจรความยากจนไม่ให้ส่งต่อจากรุ่นพ่อแม่ไปสู่รุ่นลูกหลาน และช่วยเหลือกลุ่มคนที่เดือดร้อนที่สุด

๔.๑.๗ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยในด้านบริการสาธารณสุข เน้นการกระจายทรัพยากรและเพิ่มบุคลากรทางการแพทย์ การพยาบาล ให้กระจายไปยังพื้นที่อำเภอ ตำบล เพื่อให้สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง การพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพให้ครอบคลุมผู้มีรายได้น้อย ให้ได้รับบริการที่ไม่มีความเหลื่อมล้ำในด้านคุณภาพ รวมทั้งระบบคุ้มครองการรักษาพยาบาลต่อการเจ็บป่วยที่สร้างภาระทางการเงินโดยไม่คาดคิดหรือเกินขีดความสามารถของผู้มีรายได้น้อย สนับสนุนส่งเสริมให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพ รวมถึงการพัฒนาสถานพยาบาลให้มีคุณภาพและมีสัดส่วนแพทย์ต่อประชากรตามมาตรฐานสากลในทุกพื้นที่ และส่งเสริม

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการให้บริการสาธารณสุข ด้านการศึกษาเน้นการสร้างโอกาสในการเข้าถึง การศึกษาที่มีคุณภาพที่เป็นมาตรฐานเสมอกัน โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารและยากจน และกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ การจัดให้มีมาตรการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การสนับสนุนกลไกความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับจังหวัด การใช้ เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้และนวัตกรรมของคนทุกกลุ่ม รวมถึงระบบการติดตามสนับสนุนและประเมินผลเพื่อสร้างหลักประกันสิทธิการได้รับการศึกษา ที่มีคุณภาพของประชาชน

๔.๑.๘ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง
เน้นการสร้างหลักประกันในการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกัน การพัฒนากลไกช่วยเหลือ ผู้มีรายได้น้อยในการต่อสู้คดีที่มีคุณภาพมาตรฐานและเพียงพอ การให้หลักประกันสิทธิของผู้เสียหาย และผู้ถูกกล่าวหาในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน การกำหนด กรอบเวลาและขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด เป็นธรรมและเสมอภาค และการมีมาตรการที่ละเอียดอ่อนสำหรับคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ และการจัดการคดีเกี่ยวกับกลุ่มที่มีความเปราะบาง ตลอดจนการพัฒนาวิธีพิจารณาความแพ่ง และคดีปกครองเพื่อเพิ่มโอกาสของประชาชนในการเข้าถึงความยุติธรรม ปรับปรุงระบบโทษปรับ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใส และระบบการช่วยเหลือผู้พ้นโทษในการกลับสู่สังคม

๔.๒ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี

๔.๒.๑ พัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในภูมิภาค
โดยคำนึงถึงสัดส่วนจำนวนประชากรของจังหวัดบริวาร เพื่อให้สามารถดูแลการพัฒนาคุณภาพชีวิต ประชากรได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ กระจายโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี คมนาคม และการสื่อสาร จัดทำผังเมืองและผังภาคเพื่อการจัดโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค แหล่งงาน แหล่งน้ำ และการใช้ที่ดิน ให้สามารถพึ่งตนเองได้ภายในกลุ่มจังหวัด รวมทั้งส่งเสริมให้จังหวัดหลักมีความสามารถ ในด้านการบริหารจัดการและจัดการตนเองได้อย่างเป็นอิสระมากขึ้น เพื่อให้สามารถสร้างความแตกต่าง บนฐานศักยภาพของทรัพยากรและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ และส่งเสริมการพัฒนา จังหวัดรองควบคู่ไปกับการพัฒนาจังหวัดหลัก

๔.๒.๒ กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละกลุ่มจังหวัดในมิติต่าง ๆ
โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาพื้นที่ของตนเอง และบูรณาการแผน ให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันในทุกระดับเป็นแผนเดียวกัน ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด จนถึงกลุ่มจังหวัด เน้นการกระจายแหล่งอุตสาหกรรมในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการสร้างงาน ในพื้นที่ และการพัฒนาภาคบริการที่คนในพื้นที่ สามารถเป็นผู้ประกอบการ และสามารถกระจายรายได้ ให้เกิดความเป็นธรรม ให้ความสำคัญกับการสร้าง “คุณค่า” และ “มูลค่า” ทางเศรษฐกิจ จากศักยภาพ ของฐานทรัพยากรของแต่ละพื้นที่ ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ ทุนทางวัฒนธรรมและทุนทางสังคม การสร้าง

การมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่และผู้ประกอบการในการสืบค้น นำมาปรับใช้และยกระดับการใช้ทรัพยากรนั้นอย่างยั่งยืน

๔.๒.๓ จัดระบบเมืองที่เอื้อต่อการสร้างชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพและปลอดภัย ให้สามารถตอบสนองต่อสังคมสูงวัยและแนวโน้มของการขยายตัวของเมืองในอนาคต โดยพัฒนาระบบผังเมืองของประเทศและผังเมืองระดับพื้นที่ พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการเมืองและการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้เป็นเมืองอัจฉริยะ ปลอดภัย สะดวกสำหรับคนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพและโอกาสของเมืองด้วยการมีส่วนร่วมและการลงทุนของภาคเอกชน ชุมชนและภาคประชาสังคม รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดูแลคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของคนในเมือง ตลอดจนลดความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มประชากรที่อาศัยในเขตเมือง

๔.๒.๔ ปรับโครงสร้างและแก้ไขกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อวางระบบและกลไกการบริหารงานในระดับภาค กลุ่มจังหวัด เพื่อรับผิดชอบการบริหารงานในระดับภาค กลุ่มจังหวัด ที่เชื่อมโยงกัน และสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับกลุ่มจังหวัดและระดับภาค ปรับโครงสร้างและปรับปรุงกฎหมายเพื่อจัดความสัมพันธ์ระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้เอื้อต่อประชาชนในการตัดสินใจเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาพื้นที่และการกำกับติดตามเพื่อสร้างธรรมาภิบาลในการทำงานของภาครัฐ ตลอดจนการปรับปรุงกฎหมายเพื่อพัฒนาระบบการปกครองท้องถิ่น และการเปิดพื้นที่และโอกาสการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางของภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาควิชาการในการกำหนดยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัด

๔.๒.๕ สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่บนฐานข้อมูลความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยการพัฒนากระบวนการข้อมูลมิติต่าง ๆ ของพื้นที่ให้มีความถูกต้องแม่นยำ การเปิดเผยข้อมูลสำคัญที่จะเอื้อให้ประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจและการติดตามการดำเนินงานของรัฐ พัฒนากลไกเพื่อสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ รวมถึงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น การขยายเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ชุมชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ และนำไปใช้เพื่อพัฒนาพื้นที่ ตลอดจนการเพิ่มบทบาทของสถาบันการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อร่วมพัฒนาพื้นที่และชุมชนท้องถิ่น

๔.๒.๖ การพัฒนากำลังแรงงานในพื้นที่ โดยการวางแผนกำลังคนที่สอดคล้องกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มจังหวัด และการพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของเมืองทั้งในปัจจุบันและอนาคต เน้นการส่งเสริมการยกระดับทักษะของผู้ประกอบการและกลุ่มวิสาหกิจในพื้นที่ทั้งในด้านภาษา การบริหารธุรกิจ การจัดการห่วงโซ่คุณค่าและตลาด การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการพัฒนาระบบที่มีประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงความต้องการของกำลังแรงงานในพื้นที่กับระบบการผลิตกำลังคนในสายอาชีพ

๔.๓ การเสริมสร้างพลังทางสังคม

๔.๓.๑ สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปัน ไม่ทอดทิ้งกัน และมีคุณธรรม โดยสนับสนุน การรวมตัวและดึงพลังของภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะการเชื่อมพลังของคนสามวัย คือเยาวชนคนรุ่นใหม่ คนวัยทำงาน และผู้สูงอายุ ให้มาเป็นกำลังของการพัฒนาเพื่อส่วนรวม โดยการสร้างเวทีกลางเป็นพื้นที่ สาธารณะ เพื่อปรึกษาหารือปัญหาสาธารณะของพื้นที่ ตั้งแต่ระดับชุมชน ท้องถิ่น อำเภอจนถึงระดับ จังหวัด การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสร้างกลไกการทำงานร่วมกันของภาคส่วนต่าง ๆ การสนับสนุนกิจกรรมของเด็กและเยาวชนในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อฝึกทักษะให้เป็นผู้รุ่นใหม่ในอนาคต ตลอดจนสนับสนุนระบบวิสาหกิจเพื่อสังคม การดำเนินงานของภาคประชาสังคม การสร้างเครือข่าย ในพื้นที่ รวมถึงการสร้างชุมชนเสมือนบนเครือข่ายสื่อ ให้เป็นเครือข่ายเรียนรู้ร่วมกันทางสังคมที่ร่วมทำ สิ่งสร้างสรรค์ และการยกย่องให้คุณค่ากับการทำประโยชน์ร่วมกันเพื่อส่วนรวม

๔.๓.๒ การรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ โดยเตรียมความพร้อมในทุกมิติ ทั้งมิติ เศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะการออมและการลงทุนระยะยาวของคนตั้งแต่ ก่อนเกษียณอายุ พัฒนาระบบและกลไกเพื่อสนับสนุนการปรับตัวของประชากรให้สามารถปรับเปลี่ยน อาชีพให้เหมาะสมตามแต่ละช่วงอายุ เพื่อยืดช่วงเวลาและเพิ่มโอกาสในการทำงานในยามสูงอายุ และสร้างหลักประกันทางรายได้ให้แก่ตนเองได้นานขึ้น สร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนหรือสถาน ประกอบการในการเตรียมความพร้อมของแรงงานก่อนวัยเกษียณ การจ้างงานผู้สูงอายุให้เหมาะสมกับ วัยวุฒิ ประสบการณ์และสมรรถนะ ตลอดจนส่งเสริมการสร้างสรรคเทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับ การส่งเสริมและฟื้นฟูศักยภาพผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมทำต่อเนื่องทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ รวมทั้งคงไว้ซึ่งบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม โดยส่งเสริมและ สร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนมีการจ้างงานผู้สูงอายุให้เหมาะสมกับวัยวุฒิ ประสบการณ์ และสมรรถนะ ส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญาและประสบการณ์ และร่วมสร้างสังคมที่ไม่ทอดทิ้งกัน เพื่อเพิ่มคุณค่า ของผู้สูงอายุ

๔.๓.๓ สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชา สังคมและภาคประชาชน เพื่อสนับสนุนการทำงานของภาคส่วนต่าง ๆ สนับสนุนการจัดตั้งองค์กร ภาคประชาสังคมและองค์กรชุมชนในรูปแบบนิติบุคคลเพื่อดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ สาธารณะต่าง ๆ รวมทั้งการปรับปรุงระเบียบการใช้งบประมาณและจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ เพื่อเอื้อให้สามารถสนับสนุนความริเริ่มที่สร้างสรรค์ของภาคส่วนต่าง ๆ

๔.๓.๔ ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและบทบาทของสตรีในการสร้างสรรค์สังคม โดยปรับเปลี่ยนทัศนคติและบทบาทเพศ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการยอมรับของสังคม ต่อเรื่องเพศสภาพและความเสมอภาคทางเพศ ส่งเสริมให้ทุกเพศมีส่วนร่วมรับผิดชอบครอบครัวและ ร่วมกันพัฒนาสังคม ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว พัฒนาระบบสวัสดิการทางสังคม ในสถานประกอบการเพื่อให้ทั้งชายและหญิงสามารถดูแลครอบครัวได้อย่างสมดุลกับการทำงาน ส่งเสริม การสร้างประชากรรุ่นใหม่บนรากฐานของครอบครัวที่มีคุณภาพ เพิ่มโอกาสของสตรีในการทำงานเชิง

เศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเพิ่มศักยภาพความรู้ความสามารถและภาวะผู้นำของสตรี เพื่อให้สามารถมีบทบาทในทางการเมืองและการบริหารทั้งในระดับสากล ระดับชาติและในระดับท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสมและกว้างขวาง

๔.๓.๕ สนับสนุนการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม ภายใต้บริบทของสังคมที่มีความหลากหลายมากขึ้นทั้งทางชาติพันธุ์ ศาสนา และวิถีชีวิตทางวัฒนธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ ส่งเสริมความตระหนักในสิทธิมนุษยชน สร้างความเท่าเทียมกันในเรื่องสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในกลุ่มชาติพันธุ์ ให้ความสำคัญกับองค์ความรู้และภูมิปัญญาของกลุ่มชน สร้างความภาคภูมิใจ ในรากเหง้าของคนในท้องถิ่น สร้างความเข้าใจและจุดร่วมบนความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ และส่งเสริมบทบาทของสถาบันการศึกษาในการช่วยยกระดับคุณค่าที่หลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมให้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สร้างสรรค์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากได้ รวมถึงเชื่อมโยง การสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านบนรากฐานมรดกทางวัฒนธรรมที่มี ร่วมกันกับประเทศไทย

๔.๓.๖ สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสร้างสรรค์ เพื่อรองรับ สังคมยุคดิจิทัล พัฒนาระบบโครงสร้างเครือข่ายด้านข้อมูลเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารที่ถูกต้องทันสมัยได้อย่างรวดเร็ว ส่งเสริมเสรีภาพของสื่อสาธารณะ ควบคู่ไปกับการสร้างความ รับผิดชอบของสื่อต่อสังคม รวมถึงส่งเสริมบทบาทขององค์กรที่เกี่ยวข้องในการให้ความรู้เรื่องสิทธิ เพื่อคุ้มครองการใช้เทคโนโลยีและสื่อตามมาตรฐานความปลอดภัยและกฎหมาย ตลอดจนพัฒนา สื่อสร้างสรรค์ทั้งในเชิงเนื้อหา และการสร้างความตระหนักและภูมิคุ้มกันของผู้เสพสื่อ

๔.๔ การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการ จัดการตนเอง

๔.๔.๑ ส่งเสริมการปรับพฤติกรรมในระดับครัวเรือน ให้มีขีดความสามารถใน การจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ โดยใช้ข้อมูลความรู้ และการยกระดับ การเรียนรู้ของครัวเรือน ทั้งในกลุ่มครัวเรือนภาคเกษตรและอาชีพอื่น ๆ เพื่อปรับการคิดเชิงระบบ การวางแผนอนาคต การออมและการลงทุน การดูแลสุขภาพความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว เพิ่มทักษะทางการเงินและการวางแผนการจัดการที่ดิน ที่อยู่อาศัยและระบบการผลิตด้านอาชีพ เพิ่มความสามารถในการประกอบการธุรกิจ การบริหารจัดการ ตลอดจนพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงใน ระดับชุมชนและท้องถิ่น อันเป็นการสร้างการเรียนรู้จากภายในเพื่อสร้างคนที่มีระบบคิดที่มีเหตุผล และพึ่งตนเองได้ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๔.๒ เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพากันเอง โดยสนับสนุนการรวมกลุ่มของสมาชิกในชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ให้ชุมชนได้บริหารจัดการ และมีส่วนร่วมในกิจการที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยตรง การสนับสนุนการจัดทำแผนแม่บท ชุมชนที่สะท้อนปัญหาความต้องการที่แท้จริงของชุมชน โดยมีข้อมูลครัวเรือนเพื่อสนับสนุนการจัดทำแผน และเชื่อมโยงแผนชุมชนกับแผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา

กลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาภาค และเชื่อมโยงกับการกำหนดการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกัน ขับเคลื่อนกลไกความร่วมมือทุกภาคส่วนให้มีเป้าหมายทิศทาง มีความสมดุล มีอิสระและมีอำนาจในการตัดสินใจ โดยมีระบบการติดตามตรวจสอบที่ต่อเนื่องและโปร่งใส ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาตัวชี้วัด และระบบการประเมินความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อให้สามารถติดตามความก้าวหน้าในการยกระดับความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

๔.๔.๓ สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้างประชาธิปไตยชุมชน
โดยสนับสนุนให้ประชาชนสามารถรวมกลุ่มและมีเวทีกลางเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและเพื่อปรึกษาหารือกิจการที่เป็นประเด็นสาธารณะ สามารถกำหนดเป้าหมายการพัฒนาบนฐานการมีข้อมูล และการใช้เหตุผล และสร้างข้อตกลงร่วมกันที่สามารถผูกพันและตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ และลดความขัดแย้งได้ อันจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยที่ระดับฐานราก และสร้างความสมานฉันท์ ตลอดจนปรับบทบาทภาครัฐให้เป็นฝ่ายสนับสนุนให้ชุมชนจัดการตนเองได้มากขึ้น โดยรัฐเป็นที่ปรึกษาสนับสนุนองค์ความรู้และพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการให้กับชุมชน เพื่อเป็นพลังของการพัฒนา

๔.๔.๔ สร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน โดยการสร้างการเรียนรู้ของชุมชน ให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก การพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมโอกาสการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและองค์ความรู้ของชุมชน ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพื่อเร่งกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนในการก้าวเข้าสู่สังคมในยุคดิจิทัล การพัฒนาวิถีคิดในการประกอบการและการจัดการความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ในบริบทของการแข่งขันอย่างยั่งยืน รวมถึงการเพิ่มความสามารถและทักษะในการใช้ความรู้และเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาและยกระดับขีดความสามารถของชุมชนในการจัดการตนเอง และสร้างหลักประกันให้คนทุกกลุ่มได้รับโอกาสและเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองโดยไม่จำกัดวัยหรือเพศภาวะ

ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๑. บทนำ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอยู่อย่างจำกัด ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำรงชีพของมนุษย์ และส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า และเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะ ๒๐ ปีได้อย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่มีปัญหาความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนในพื้นที่ป่าไม้ที่ลดลง ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคาม ทรัพยากรน้ำที่ยังไม่สามารถจัดสรรได้ตามความต้องการได้อย่างเต็มศักยภาพและมีความเสี่ยงในการขาดแคลนในอนาคต ซึ่งปัญหาเชิงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมดังกล่าวจะก่อให้เกิดจุดอ่อนของการรักษาและยกระดับฐานการผลิตและบริการของประเทศได้อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้น้อมนำศาสตร์ของพระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยยึดหลัก ๓ ประการคือ “มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน” มาเป็นหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติควบคู่กับการนำเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้ง ๑๗ เป้าหมาย มาเป็นกรอบแนวคิดที่จะผลักดันดำเนินการเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ โดยมีวิสัยทัศน์เพื่อให้ ประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้วที่มีคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดในอาเซียนภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐

จากหลักการดังกล่าวข้างต้น ทำให้การพัฒนายุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ถูกดำเนินการบนพื้นฐานความเชื่อในการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน ไม่ให้มากหรือน้อยจนเกินไป อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดหลักของแผน คือ เติบโต สมดุล ยั่งยืน ซึ่งเป็นหัวใจของยุทธศาสตร์ชาติด้านนี้

๒. เป้าหมาย

๒.๑ อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล

๒.๒ พื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

๒.๓ ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุล ภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

๒.๔ ยกกระตือรือร้นและสนับสนุน เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

๓. ตัวชี้วัด

- ๓.๑ พื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๓.๒ สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู
- ๓.๓ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๓.๔ ปริมาณก๊าซเรือนกระจก มูลค่าเศรษฐกิจฐานชีวภาพ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว มุ่งเน้นการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจให้เติบโตและมีความเป็นธรรมบนความสมดุลของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพ สิ่งแวดล้อมที่ดี ด้วยเศรษฐกิจฐานชีวภาพ นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิต เพิ่มความเป็นธรรม ทางสังคม สามารถลดความเสี่ยงของผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและลดปัญหาความขาดแคลนของ ทรัพยากรลงได้ โดยมีเป้าหมายสู่สังคมที่มีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นแต่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำลง ผ่านแนวทางและมาตรการต่าง ๆ เช่น การบริโภคและการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพิ่มพื้นที่ สีเขียวและป่าไม้ รักษาฐานทรัพยากรสัตว์ป่าและความหลากหลายทางชีวภาพ ส่งเสริมให้สิ่งแวดล้อม มีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร และเสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม ของชาติ

๔.๑.๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการ สร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยส่งเสริมและสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพอุบัติใหม่ และส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีคุณภาพ

๔.๑.๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด โดยเฉพาะสัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ใกล้สูญพันธุ์ โดยลดอัตราการสูญเสียชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ชนิดพันธุ์ เฉพาะถิ่น และแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ตลอดจนควบคุมชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีผลกระทบต่อ ระบบนิเวศ โดยอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เฉพาะถิ่น สัตว์ป่าและพันธุ์พืชหายากและใกล้สูญพันธุ์ให้เป็นฐานทรัพยากรที่มั่นคง ควบคู่กับการลด ภัยคุกคามและ การบริหารจัดการไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่ากับคนและชุมชน รวมถึง การสร้างระบบฐานข้อมูลในรูปแบบธนาคารพันธุกรรม โดยให้ความสำคัญกับพันธุกรรมท้องถิ่นที่มี คุณค่าต่อระบบนิเวศและ/หรือมีความสำคัญทางเศรษฐกิจและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

เพื่อรวบรวมเชื้อพันธุ์และองค์ความรู้สำหรับใช้ประโยชน์ในอนาคตและคงความหลากหลายทางพันธุกรรม มีการส่งเสริมมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ สร้างกลไกการใช้ประโยชน์ในระดับท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และพัฒนาระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ รวมถึงพัฒนาและบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ส่งเสริมพัฒนาและการใช้แนวคิดผู้ได้รับผลประโยชน์เป็นผู้จ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดการเก็บค่าบริการเชิงนิเวศในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พร้อมทั้งการศึกษา สสำรวจและวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศที่มีความสำคัญ ทั้งในและนอกพื้นที่คุ้มครอง โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง และพื้นที่วิกฤต เพื่อพัฒนาและเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลให้ได้มาตรฐาน สะดวกต่อการเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ และการส่งเสริมการเกษตรที่ช่วยอนุรักษ์ฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ

๔.๑.๓ อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ โดยฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและการป้องกันตลิ่งและฝายชะลอน้ำ มีการวางแผนการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบนพื้นฐานของการรักษาสมดุลนิเวศ ส่งเสริมกลไกการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คู คลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ มีระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ระบบเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของชุมชนให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล สนับสนุนให้มีโครงข่ายการสัญจรทางน้ำที่สะดวก ปลอดภัย ประหยัดและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนองค์กรเอกชน เอกชน มีความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักต่อคุณค่าและความสำคัญของแม่น้ำ คู คลอง

๔.๑.๔ รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยหยุดยั้งการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกบุกรุก มีการบริหารจัดการเชิงพื้นที่และมีการบูรณาการทุกหน่วยงานในการเฝ้าระวังและป้องกันการบุกรุกป่า ส่งเสริมการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าธรรมชาติที่เสื่อมโทรม พื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย พื้นที่ป่าต้นน้ำบนพื้นที่สูงชัน และพื้นที่แนวกันชน ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน ส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำที่เหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบโดยกำหนดสิทธิชุมชนที่เข้าไปใช้ประโยชน์จากป่าจะต้องคำนึงถึงความเปราะบางของระบบนิเวศ ชีตจำกัด และศักยภาพในการฟื้นตัว เพื่อให้ชุมชนมีความรู้สึกหวงแหน เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และมีการปลูกป่าเพิ่มขึ้นตามหลักการผู้ได้รับประโยชน์จากป่าเป็นผู้ดูแลป่า ส่งเสริมปลูกป่าเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจากป่าปลูกแบบครบวงจร สร้างกลไกหรือระบบตัดฟันระยะยาวที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและกฎหมายสำหรับพื้นที่ที่อยู่นอกเขตพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่ของเอกชน โดยให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ควบคู่กับการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสามารถระบุแหล่งกำเนิดของไม้ และป้องกันการลักลอบนำไม้ออกจากป่า รวมถึงการสร้างและพัฒนาพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและการเรียนรู้ทางธรรมชาติในเขตชุมชนเมืองและชนบทเพื่อให้ประชาชนได้ประโยชน์และรู้สึกใกล้ชิดธรรมชาติ เกิดความรู้สึกหวงแหน เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และได้รับความสุขจากทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมทั้งการแก้ไขปัญหาชุมชนที่ทำกินในเขตป่าโดยเน้นการใช้ประโยชน์ที่ไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในรูปแบบคนอยู่กับป่าอย่างยั่งยืน การจัดทำแผนที่แนวเขตพื้นที่สีเขียว ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่สีเขียวรายจังหวัด

การส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชนและป่าครอบครัวแบบมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายภาคประชาชนทุกระดับอายุให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔.๑.๕ ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน โดยส่งเสริมการบริโภคและการผลิตสีเขียวอย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภคและการผลิตวิถีคิดและวิถีชีวิตของบุคคลและองค์กรให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพมากที่สุด การสร้างการมีจิตสำนึกในการผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมกรรมการบริโภคอย่างพอเพียงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการทางสังคมจูงใจผู้บริโภคและผู้ผลิต การสร้างระบบและกลไกการเฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบ และควบคุมมลพิษในภาคการผลิต และการใช้มาตรการการตรวจสอบย้อนกลับถึงแหล่งที่มาของวัตถุดิบ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการลดขยะเป็นศูนย์ จัดการขยะแบบเบ็ดเสร็จยั่งยืน การลดการปล่อยมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงการจัดการการปล่อยมลพิษจากภาคการผลิตเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจควบคู่กับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมีมลพิษต่ำโดยกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การมีระบบจัดการของเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทุกประเภทที่เพียงพอและมีการจัดการมลพิษได้เป็นไปตามมาตรฐาน มีการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ประกอบการอย่างเคร่งครัด รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน การพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกด้วยการวิจัย พัฒนาวัตถุดิบและเทคโนโลยี การเพิ่มศักยภาพการผลิต การใช้ และตลาด ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและเข้าถึงองค์ความรู้ด้านพลังงาน พร้อมทั้งการส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียวทั้งระบบ ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานของรัฐมีการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่ได้รับการรับรองผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมให้ภาคเอกชนใช้สินค้าและบริการจากผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน โดยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งมีการส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ดำเนินการเพื่อรองรับการปลูกป่าและเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่เอกชน การปรับปรุงกลไกรัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของประชาชนและภาคเอกชน

๔.๒ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล มุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับการสร้างการเติบโตของประเทศจากกิจกรรมทางทะเลที่หลากหลายควบคู่ไปกับการดูแลฐานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งหมด ภายใต้อำนาจและสิทธิประโยชน์ของประเทศที่พึงมีพึงได้ เพื่อความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องทะเลที่ถูกต้องและเพียงพอ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล ปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๒.๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล โดยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในด้านต่าง ๆ ตามแนวทางเศรษฐกิจภาคทะเลให้มีบทบาทเป็นที่ยอมรับในกลุ่มประเทศอินโดจีนและประชาคมอาเซียน เร่งลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทรัพยากร กระจายประโยชน์ที่เกิดขึ้นให้ทั่วถึง เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน พร้อมทั้งส่งเสริม

และสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล ส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อยและวิสาหกิจชุมชนให้คำนึงถึงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมพัฒนาศักยภาพคนและการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการกับก๊าซเรือนกระจกพร้อมรับมือกับผลจากสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตลอดจนเศรษฐกิจภาคทะเล การปรับตัวต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลง และมีการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของระบบนิเวศที่เป็นมาตรฐาน มีระบบเศรษฐศาสตร์และเครื่องมือทางการคลังที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบโดยผู้ใช้ประโยชน์ หรือต่อผู้ทำความเสียหายต่อทรัพยากรและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงมีกลไกการบริหารจัดการพื้นที่ชายฝั่งทะเลและในทะเลที่มีประสิทธิภาพ มีผังชายฝั่งและผังทะเลชัดเจน กำหนดพื้นที่การพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและสอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์และทรัพยากรในพื้นที่

๔.๒.๒ ปรับปรุง พื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ
โดยรักษาแนวปะการังที่สำคัญต่อการท่องเที่ยว รักษาป่าชายเลนที่สำคัญต่อการดูดซับก๊าซเรือนกระจก รักษาแหล่งหญ้าทะเลที่สำคัญต่อประมงและสัตว์ทะเลหายาก มีพื้นที่คุ้มครองทางทะเลที่มีประสิทธิภาพในรูปแบบต่าง ๆ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชนในการดูแลจัดการพื้นที่ พัฒนากลไกคุ้มครองสัตว์ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ การท่องเที่ยว และการอนุรักษ์ที่มีมาตรฐานระดับสากล พร้อมทั้งมีระบบควบคุมและตรวจสอบผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนโดยคำนึงถึงมูลค่าของระบบนิเวศและสิ่งมีชีวิตทางทะเล กระบวนการมีส่วนร่วมชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ รวมถึงมีระบบตรวจสอบ แจ้งเตือน ติดตาม และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพในปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบต่อระบบนิเวศ สัตว์ทะเลหายาก ห่วงโซ่อาหาร และคุณภาพอาหารทะเล รวมถึงมีการกระจายความรู้ด้านทะเลในทุกกระดับชั้นและครอบคลุมทุกรูปแบบ และมีกิจกรรมการสร้างความตระหนักทางทะเล มีระบบศูนย์ข้อมูลความรู้เชิงรุกที่เข้าถึงได้ผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล มีการศึกษาวิจัยเรื่องทะเลอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาฐานข้อมูลเป็นคลังรวมความรู้ด้านผลประโยชน์ทางทะเลเพื่อให้คำปรึกษาช่วยการตัดสินใจของผู้บริหารและให้บริการความรู้แก่ประชาชน ที่จะนำความรู้ไปพัฒนาให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

๔.๒.๓ พื้นฟูชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไขทั้งระบบ และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม โดยจัดการชายฝั่งประเทศไทยทั้งหมดแบบบูรณาการ ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกัน แก้ไขปัญหา และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งที่เหมาะสม มีแผนแม่บทกำหนดวิธีการจัดการในแต่ละพื้นที่สำคัญทั่วประเทศ มีการลดพื้นที่ที่มีปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง โดยใช้รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่เหมาะสม รวมถึงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งในบริเวณที่ยังไม่เกิดปัญหา

๔.๒.๔ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
โดยการท่องเที่ยวทางทะเลมีการคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ การลดความ

เหลื่อมล้ำและดูแลผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่ การดูแลความปลอดภัยนักท่องเที่ยวทางทะเล การพัฒนาท่าเรือทั้งระบบให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลรูปแบบใหม่ พัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางท่าเรือสำราญในภูมิภาค การจัดทำแหล่งท่องเที่ยวด้านน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อรองรับปริมาณนักท่องเที่ยวในอนาคต ส่งเสริมให้ประเทศเป็นศูนย์กลางด้านพาณิชย์นาวีของภูมิภาค พัฒนาการเดินเรือสินค้าตามแนวชายฝั่งให้เติบโตอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการประเมินทรัพยากรประมง เพื่อใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับศักยภาพ การทำประมงที่คำนึงถึงความสมดุลของทรัพยากร ควบคุมและยกเลิกเครื่องมือประมงที่ทำลายล้าง และป้องกันไม่ให้เรือประมงผิดกฎหมาย ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศเข้ามาทำการประมงที่ผิดกฎหมาย เร่งพัฒนาการจัดการด้านการเพาะเลี้ยงในทะเล ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ทางทะเล การศึกษาวิจัยเพื่อนำความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ มาพัฒนาการประมงครบวงจร เพื่อให้ประเทศยังคงเป็นผู้นำด้านการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์ประมงมูลค่าสูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๓ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบ และการสร้างขีดความสามารถของประชาชนในการรับมือและปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

๔.๓.๑ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยพัฒนารูปแบบและแนวทางการจัดการเมืองเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ และพื้นที่สีเขียวในทุกรูปแบบ รวมทั้งสนับสนุนการจัดการด้านการเกษตรที่มีผลประโยชน์ร่วมในการลดก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งเร่งฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเพื่อเป็นแหล่งกักเก็บก๊าซเรือนกระจก

๔.๓.๒ มีการปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลการคาดการณ์สภาพภูมิอากาศและระบบเตือนภัยล่วงหน้าที่รวดเร็ว แม่นยำและมีประสิทธิภาพ และมีการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและลดผลกระทบทั้งในเชิงโครงสร้างและไม่เชิงโครงสร้างเพื่อเตรียมรับมือกับภัยพิบัติภัยที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศที่เหมาะสมกับแต่ละภูมิสังคมของประเทศ พร้อมทั้งพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติภัยทั้งระบบ โดยคำนึงถึงปัจจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระยะยาว รวมถึงการเสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชน ชุมชน และเมืองในการรับมือและปรับตัวต่อผลกระทบจากภัยพิบัติภัยที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔.๓.๓ มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ของภาครัฐและภาคเอกชน โดยบูรณาการนโยบายและแผนพัฒนาประเทศในทุกสาขา โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน มีการส่งเสริมสินค้าและบริการคาร์บอนต่ำเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างเป็นระบบ และพัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนการลงทุนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งพัฒนา

รูปแบบทางธุรกิจด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งมีการพัฒนากฎหมายเพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๓.๔ พัฒนาและสร้างระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ โดยพัฒนาโครงสร้างระบบสาธารณสุข เครือข่ายเตือนภัยและเฝ้าระวังโรคให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมประชากรกลุ่มเสี่ยงที่มีความอ่อนไหวต่อปัจจัยการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ ต่อโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ การพัฒนาระบบสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและเวชศาสตร์ป้องกันทั้งระบบ

๔.๔ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง มีข้อกำหนด รูปแบบ และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้พื้นที่ตามศักยภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการพัฒนา “เมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ” โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนผังภูมินิเวศ การพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรม อุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศ พัฒนาพื้นที่ต้นแบบตามแผนผังภูมินิเวศในทุกจังหวัดอย่างยั่งยืน ลดการปลดปล่อยมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมเกษตรอัจฉริยะ สงวนรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อุทยานธรณีวิทยา แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรม ศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน

๔.๔.๑ จัดทำแผนผังภูมินิเวศเพื่อการพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศอย่างเป็นเอกภาพ โดยจัดทำและพัฒนาระบบการเชื่อมโยง จัดการ และ วิเคราะห์ ข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับประเทศ รวมถึงสนับสนุนการบริหารจัดการตามศักยภาพของภูมินิเวศ จัดทำแผนผังภูมินิเวศของพื้นที่ตามเกณฑ์และมาตรฐานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการสิ่งแวดล้อม การกำหนดเขตพื้นที่แนวกันชน พร้อมทั้งการจัดทำผังเมืองและชนบท ตามเกณฑ์มาตรฐานและองค์ประกอบของผังเมืองรวมด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน คมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ การจัดทำแผนผังพื้นที่เขตเกษตรเศรษฐกิจ แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก เพื่อใช้ในการพัฒนาการเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ การจัดทำผังพื้นที่อุตสาหกรรมตามเกณฑ์มาตรฐานตลอดจนตัวชี้วัดเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ การจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และ วิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน

๔.๔.๒ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และ อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน โดยพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน พัฒนาชนบทมั่นคง พัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมปลอดภัย พัฒนาอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ พัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อุทยานธรณีวิทยา แหล่งโบราณคดี มรดกอาเซียนและมรดกโลก มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่น

๔.๔.๓ จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตร ทั้งระบบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล โดยปรับปรุงมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของประเทศตามมาตรฐานสากล และบังคับใช้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมด้านดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ กับทุกภาคส่วนอย่างเคร่งครัด การพัฒนามาตรฐานและระบบจัดการมลพิษกำเนิดใหม่ พร้อมทั้งจัดมลพิษและแก้ไขฟื้นฟูผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้าน ดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ อันเกิดจากโครงการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ มีการพัฒนาและใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อลดมลพิษ และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง ด้วยเป้าหมาย ๓R (Reduce, Reuse, Recycle) พร้อมทั้งมีกลไกกำกับดูแลการจัดการขยะและมลพิษอย่างเป็นระบบทั้งประเทศ

๔.๔.๔ สงวนรักษา อนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นบนฐานธรรมชาติ และฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน โดยกำหนดให้ภาครัฐเป็นแกนกลางในการให้ความรู้ ประสาน และบูรณาการทุกภาคส่วนในการเพิ่ม และ รักษาพื้นที่สีเขียว เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ในภาพรวมของประเทศ การฟื้นฟูระบบนิเวศ และ ความหลากหลายทางชีวภาพ พร้อมกับการปรับปรุงกฎหมายและบังคับใช้เรื่องการใช้ประโยชน์ของชุมชนในพื้นที่ป่าอย่างสมดุล การพัฒนาและส่งเสริมกลไกคาร์บอนเครดิต และกลไกค่าตอบแทนการให้บริการของระบบนิเวศ และการสงวนรักษา อนุรักษ์ และฟื้นฟูแหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน โดยจัดให้มีมาตรการชดเชยและแรงจูงใจในการดำเนินการ

๔.๔.๕ พัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมืองและชุมชน รวมทั้งกลุ่มอาสาสมัคร ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในท้องถิ่น โดยการสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมือง ชุมชน และเครือข่าย ที่ประกอบด้วยภาคีสำคัญตามบริบทของพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม เชื่อมโยงการพัฒนาาร่วมกันในทุกระดับและพัฒนาศักยภาพ องค์กร เพื่อการพัฒนาเมือง ชุมชน และเครือข่าย ให้มีทักษะทัดเทียมกับประเทศอื่นในระดับสากล โดยพัฒนาสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน หรือ องค์กรธุรกิจประจำชุมชน เพื่อส่งเสริมให้เกิดกลไกทางเศรษฐศาสตร์ในการพัฒนาผลผลิตตามมาตรฐานสากล ธุรกิจชุมชนแบบครบวงจร และตลาดเพื่อเกษตรกรโดยเกษตรกร พร้อมทั้งส่งเสริมกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์และรายได้ให้กับชุมชน

๔.๔.๖ เสริมสร้างระบบสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อม และยกระดับความสามารถในการป้องกันโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ ตลอดจนควบคุมการแพร่ระบาดของโรคเหล่านี้ โดยศึกษาวิจัย สร้างองค์ความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในประชากรทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง เพิ่มขีดความสามารถในการติดตาม วิเคราะห์และประเมินแนวโน้มสถานการณ์ปัญหาโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ และสร้างความพร้อมของภาคีเครือข่ายในการรับมือกับภาวะฉุกเฉินจากโรคระบาดต่างๆ

๔.๕ พัฒนาคความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นพัฒนาระบบจัดการน้ำทั้งระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นคง เพิ่มผลิตผลในเรื่องการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน ดูแลภัยพิบัติจากน้ำทั้งระบบ พัฒนาคความมั่นคงทางพลังงานอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เน้นส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกที่คำนึงถึงการพัฒนาอย่างเหมาะสม ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มศักยภาพและการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด พัฒนาคความมั่นคงการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้เป็นฐานการผลิตอาหารที่มั่นคงและปลอดภัย และเป็นฐานการผลิตที่มีผลิตภาพสูง

๔.๕.๑ พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ โดยจัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เหมาะสม มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริมฟื้นฟู อนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พักน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำชายฝั่ง ให้มีปริมาณและคุณภาพน้ำ และใช้ประโยชน์ได้ตามเกณฑ์ มีการจัดทำแผนป้องกัน พื้นที่ อนุรักษ์ ร่วมกับแผนรักษาเขตต้นน้ำ แผนป้องกันแผ่นดินถล่ม แผนอนุรักษ์ พื้นที่ อนุรักษ์สภาพสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำธรรมชาติ ตามพื้นที่ที่กำหนดและตามความสำคัญ และมีการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบให้มีระดับความมั่นคงในระดับสากล โดยการจัดการและใช้น้ำที่สมดุล ทันทสมัย ทนการณ และสร้างความเป็นธรรม ใช้ระบบทั้งทางโครงสร้าง กฎระเบียบ การบริหารจัดการ การจัดหาและใช้น้ำที่ได้สมดุล ระบบและกลไกการจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม การยกระดับผลิตภาพการใช้น้ำให้เทียบเท่าระดับสากล รวมทั้งการเตรียมความพร้อมทางบุคลากร สังคม สารสนเทศ และการสื่อสาร การพัฒนาเครื่องมือการจัดการ การดำเนินการเพื่อสร้างสมดุล สร้างวินัยของประชาชน ในการใช้น้ำและการอนุรักษ์อย่างรู้คุณค่า พร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์สารสนเทศ กับนานาชาติ และการดำเนินการร่วมใช้น้ำกับแม่น้ำระหว่างประเทศ โดยพิจารณาและดำเนินการโครงการบูรณาการและเชื่อมโยงกับประเด็นอื่นร่วมกับระดับสากล และมีการจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ ให้สามารถลดความสูญเสีย ความเสี่ยง จากภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำตามหลักวิชาการให้อยู่ในขอบเขตที่ควบคุมที่มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งตามลักษณะของแต่ละพื้นที่ได้ และสามารถฟื้นตัวได้ในเวลาอันสั้น

๔.๕.๒ เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล โดยจัดให้มีน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของเขตเมืองเพื่อการอยู่อาศัย การพาณิชย์และบริการ พร้อมระบบจัดการน้ำในเขตเมือง มีระบบแผนผังน้ำ ระบบกระจายน้ำดี ระบบรวบรวมน้ำเสีย ระบบระบายน้ำ สำหรับภาคบริการในเขตเมือง รวมถึงชุมชนเมืองให้เพียงพอต่อความต้องการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยพัฒนาระบบน้ำในเมืองที่มีความเชื่อมโยง มีแหล่งน้ำสำรอง การใช้น้ำซ้ำในพื้นที่วิกฤติ พร้อมทั้งจัดให้มีน้ำใช้เพียงพอสำหรับการพัฒนาเกษตร อุตสาหกรรม และท่องเที่ยว รวมทั้งมีระบบดูแลน้ำภายในพื้นที่สำหรับผู้ใช้ในนิคมเกษตร อุตสาหกรรมสมัยใหม่ พื้นที่ชลประทาน พื้นที่เกษตรน้ำฝน พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ แหล่งท่องเที่ยวเกษตรพลังงาน เกษตรเพิ่มมูลค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยทบทวนระบบน้ำตามการปรับโครงสร้างเกษตร และอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนไป เน้นปรับโครงสร้างการใช้น้ำ การจัดสรรน้ำในแต่ละ

ภาคส่วน พร้อมทั้งการเพิ่มผลผลิตภาพของการใช้น้ำ โดยการใช้อย่างมีคุณค่า การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพการส่งและการใช้น้ำทุกภาคส่วน และเพิ่มการเก็บกักในพื้นที่ มีระบบการขออนุญาต ใช้น้ำตามเกณฑ์และความสำคัญ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ และรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

๔.๕.๓ พัฒนาความมั่นคงพลังงานของประเทศ และส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก ทดแทนเชื้อเพลิงฟอสซิลในการผลิตไฟฟ้า รวมทั้งพัฒนาวิธีการบริหารจัดการระบบไฟฟ้าทั้งด้านอุปทานและด้านอุปสงค์ ให้มีประสิทธิภาพและความยืดหยุ่น เพื่อให้สามารถรองรับพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกที่เพิ่มขึ้นในระบบได้อย่างมั่นคงและมีเสถียรภาพ พร้อมทั้งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาคอุตสาหกรรม และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ และภาคครัวเรือน รวมทั้ง สนับสนุนการวิจัย พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีเกี่ยวกับการกักเก็บพลังงาน และระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ เพื่อให้สามารถผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกได้ในสัดส่วนที่สูงขึ้น และการผลิตไฟฟ้าที่มีการกระจายศูนย์มากขึ้น พร้อมทั้งสนับสนุนการใช้กลไกการตลาดหรือมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๕.๔ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานโดยลดความเข้มข้นของการใช้พลังงาน โดยสนับสนุนการอนุรักษ์และการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดต้นทุนพลังงานของประเทศ ด้วยการส่งเสริมผ่านเครื่องมือและกลไกทางการเงินและมีใช้การเงิน รวมทั้งมาตรการทางกฎหมาย พร้อมทั้งส่งเสริมการออกแบบอาคารประหยัดพลังงาน สนับสนุนทางการเงินและบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการก่อสร้างและออกแบบอาคาร มีการรณรงค์และให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชน ในด้านการประหยัดพลังงาน ส่งเสริมให้ใช้อุปกรณ์และเครื่องจักรที่ประหยัดพลังงาน การใช้ฉลากสีเขียวกับยานยนต์และอุปกรณ์ประหยัดไฟฟ้าต่าง ๆ รวมถึงการส่งเสริมระบบโลจิสติกส์และการขนส่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๕.๕ พัฒนาความมั่นคงด้านการเกษตรและอาหารของประเทศและชุมชนในมิติปริมาณ คุณภาพ ราคาและการเข้าถึงอาหาร โดยบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร และเพิ่มผลผลิตภาพการเกษตรแบบบูรณาการ โดยเน้นให้เกิดความมั่นคงทางอาหารภายในประเทศ และเกษตรอาหารมูลค่าเพิ่มสูง พร้อมทั้งเพิ่มพื้นที่เกษตรผสมผสาน จัดเขตการเกษตร มีการใช้มาตรการการตรวจสอบย้อนกลับถึงแหล่งที่มาของวัตถุดิบ เพื่อลดการบุกรุกและทำลายพื้นที่ป่า รวมทั้งมีการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ เพิ่มการจ้างงานในภาคเกษตรเพื่อรองรับเศรษฐกิจชีวภาพ รวมทั้งยกระดับอาชีพเกษตรกรให้มียรายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้นและมีความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม

๔.๖ ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ มุ่งส่งเสริมคุณลักษณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมของคนไทย พัฒนาเครื่องมือและกลไกเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ รองรับการพัฒนาที่มีคุณภาพในอนาคต

รวมทั้งจัดตั้งและพัฒนากระบวนการยุติธรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และพัฒนาระบบประชาธิปไตยโดยสิ่งแวดล้อม เพื่อแก้ไขปัญหาและลดความขัดแย้ง พัฒนา และดำเนินโครงการยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

๔.๖.๑ ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย โดยปรับปรุงกลไกรัฐและพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของประชาชนและภาคเอกชนให้รองรับการเติบโตที่มีคุณภาพในอนาคต มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผ่านช่องทางต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๔.๖.๒ พัฒนาเครื่องมือ กลไกและระบบยุติธรรม และระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการเติบโตที่มีคุณภาพในอนาคต โดยพัฒนาและยกระดับการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นกลไกในการป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมในพื้นที่สำคัญ พร้อมทั้งประยุกต์ใช้นวัตกรรมเวทิดิจิทัล เพื่อรังสรรค์นโยบายที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และสอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมทั้งพัฒนาระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม โดยเพิ่มบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ คุ้มครองและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม และกระบวนการมีส่วนร่วมที่สร้างสรรค์ในโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจ ทั้งนี้ รวมถึงการกระจายอำนาจและการสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรชุมชน องค์กรประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีการพัฒนาและออกกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และองค์กรในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ทันสมัย มีความเชี่ยวชาญ และมีประสิทธิภาพตามหลักนิติธรรมและหลักประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม ที่จะสามารถลดความเหลื่อมล้ำ และป้องกันแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ครอบคลุม ทั้งปัญหาเดิมและปัญหาอุบัติใหม่อันจะทำให้เกิดการจัดการอย่างยั่งยืน สามารถเยียวยาฟื้นฟูบุคคลชุมชน และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสียหายได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม พร้อมทั้งพัฒนาความร่วมมือในเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนกับประเทศอาเซียนและภูมิภาคอื่นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของภูมิภาค การฟื้นฟูและขยายพื้นที่สีเขียว และความหลากหลายทางชีวภาพในภูมิภาค รวมทั้งการเพิ่มกระบวนการมีส่วนร่วมก่อนการตัดสินใจในโครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบข้ามพรมแดน การเพิ่มความร่วมมือในเรื่องการจัดการภัยพิบัติในภูมิภาคได้อย่างทั่วถึงและทันการณ์ และการพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานยุติธรรมในภูมิภาค ในการสร้างระบบยุติธรรมเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

๔.๖.๓ จัดโครงสร้างเชิงสถาบันเพื่อจัดการประเด็นร่วม ด้านการบริหารจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ รวมทั้ง ประเด็นบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน โดยกำหนดและจัดโครงสร้าง เพื่อขับเคลื่อนประเด็นร่วมด้านการบริหาร
จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ โดยใช้เครื่องมือทันสมัย และให้มีหน่วยงาน
รับผิดชอบ ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรม

๔.๖.๔ พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคต
ประเทศ ด้านทรัพยากร ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม
และธรรมาภิบาล โดยพัฒนาโครงการสำคัญที่จะกำหนดอนาคตของประเทศให้ทันสมัย โดยปรับ
กระบวนการทัศน์การวางแผนแบบองค์รวม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวของประเทศโดยเร็ว

ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๑. บทนำ

ภาครัฐเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามแนวทาง นโยบาย และทิศทางการพัฒนาตามที่กำหนดตามกรอบการบริหารราชการแผ่นดิน และการที่ประเทศไทยจะบรรลุเป้าหมายอนาคตในระยะยาวที่กำหนดไว้ นั้น ระบบบริหารจัดการภาครัฐจะต้องสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างมีบูรณาการ มีความต่อเนื่อง เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมาการบริหารจัดการภาครัฐขาดประสิทธิภาพ มีปัญหาเชิงการบริหารจัดการและโครงสร้าง ปัญหาคอร์รัปชัน และระบบอุปถัมภ์ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในทุกมิติ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่เน้นการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ผ่านการมีหน่วยงานภาครัฐที่มีโครงสร้างและภารกิจที่เหมาะสม และวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ของส่วนรวม เปิดโอกาสให้ทุก ๆ ภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริการสาธารณะ ตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนอื่น ๆ ตลอดจนดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสังคมได้อย่างเหมาะสม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐจึงมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการปรับเปลี่ยนภาครัฐ ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ และแยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ และระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมั่งคั่ง และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ การอำนวยความสะดวกยุติธรรมตามหลักนิติธรรม รวมทั้งต้องมีการพัฒนาระบบบริหารจัดการบุคลากรภาครัฐที่สามารถจูงใจและดึงดูดให้คนดีคนเก่งเข้าร่วมพลังการทำงานที่มีความมุ่งมั่นและมีแรงบันดาลใจในการที่จะร่วมกันพลิกโฉมประเทศไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์

๒. เป้าหมาย

- ๒.๑ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส
- ๒.๒ ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- ๒.๓ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- ๒.๔ กระบวนการยุติธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

๓. ตัวชี้วัด

- ๓.๑ ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ
- ๓.๒ ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ
- ๓.๓ ระดับความโปร่งใส การทุจริต ประพฤติมิชอบ
- ๓.๔ ความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๔.๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส หน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ มีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ให้การบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สร้างประโยชน์สุขแก่ประชาชน

๔.๑.๑ การให้บริการสาธารณะของภาครัฐได้มาตรฐานสากลและเป็นระดับแนวหน้าของภูมิภาค ปรับรูปแบบและวิธีการดำเนินการของภาครัฐมีลักษณะที่เบ็ดเสร็จ ครบวงจร และหลากหลายรูปแบบตามความต้องการของผู้รับบริการ มีความร่วมมือกับภาคีอื่น ๆ พร้อมทั้งปรับปรุงกลไกการปฏิบัติงานของภาครัฐให้มีลักษณะบูรณาการ สามารถส่งเสริมภารกิจของภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะการปรับปรุงบทบาทและกลไกภาครัฐให้เป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการประกอบการ การกำหนดกฎระเบียบที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจภาคเอกชนทุกขนาด สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว

๔.๑.๒ ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ มีระบบการบริหารจัดการข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นำไปสู่การวิเคราะห์การจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อการพัฒนานโยบาย และการให้บริการภาครัฐ มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการสาธารณะตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ เพื่อให้สามารถติดต่อราชการได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส เสียค่าใช้จ่ายน้อย และตรวจสอบได้

๔.๒ ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ การบริหารจัดการภาครัฐมีความสอดคล้องเชื่อมโยงและเป็นกลไกสำคัญในการนำยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติในทุกระดับ มีการจัดสรรงบประมาณที่มีลักษณะยึดโยงกับยุทธศาสตร์ในทุกระดับ มีเป้าหมายร่วมกันทั้งในเชิงประเด็นเชิงภารกิจ และเชิงพื้นที่ โดยอาศัยข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจและพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การกำหนดประเด็นการพัฒนาการจัดทำนโยบาย และการติดตามประเมินผลที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง

๔.๒.๑ ให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ใช้แผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนปฏิบัติการในระดับต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงการทำงานของภาครัฐในทุกระดับให้มีเอกภาพและสอดรับประสานกันตามห่วงโซ่การพัฒนาระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการประสานความร่วมมือที่หลากหลาย การพัฒนากลไกหรือเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการในลักษณะหุ้นส่วนการพัฒนา ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคประชาชน และภาคส่วนอื่นในสังคม โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมายที่ชัดเจน

๔.๒.๒ ระบบการเงินการคลังประเทศสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการเงินการคลังของประเทศมีการปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบภารกิจในการสนับสนุนและไม่เป็นอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ระบบงบประมาณแผ่นดินต้องสอดคล้องกับลักษณะการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติทั้งในลักษณะแผนเชิงยุทธศาสตร์ แผนตามภารกิจ และแผนระดับพื้นที่ มีการรักษาวินัยการเงินการคลังภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง การพัฒนาระบบการคลังล่วงหน้าระยะปานกลางและระยะยาว การปรับปรุงวิธีการงบประมาณให้มีความคล่องตัว สะดวก เหมาะสมกับสถานการณ์และความเร่งด่วน การใช้จ่ายงบประมาณโปร่งใส เป็นไปตามเป้าหมาย ในระยะเวลาที่กำหนด และมีแผนเพิ่มรายได้ของประเทศคู่กับแผนงบประมาณให้เกิดสมดุลระหว่างรายได้กับรายจ่าย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของรัฐและการปรับปรุงระบบภาษี

๔.๒.๓ ระบบติดตามประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ในทุกระดับ มีการติดตามประเมินผลทั้งก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินงาน เป็นการติดตามประเมินผลทั้งระบบ ตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับประเด็นการพัฒนา ระดับหน่วยงาน และระดับพื้นที่ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และจัดให้มีการรายงานการติดตามประเมินผลในการบรรลุเป้าหมายต่อสาธารณะเป็นประจำ รวมทั้งการตรวจสอบโดยองค์กรอิสระต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๓ ภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งมีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อนกัน รวมทั้งมีการถ่ายโอนภารกิจที่สำคัญและการกระจายอำนาจในระดับที่เหมาะสมเพื่อให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้มแข็ง

๔.๓.๑ ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม ตรวจสอบความซ้ำซ้อนและปรับภารกิจและพันธกิจของหน่วยงานภาครัฐให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในเชิงบูรณาการ โดยยุบเลิกภารกิจที่ไม่จำเป็น ถ่ายโอนภารกิจให้ภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการ รวมถึงการจัดระบบองค์กรภาครัฐที่แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่กำกับและหน่วยงานผู้ให้บริการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและมีการแข่งขันที่เป็นธรรม โดยภารกิจที่ภาครัฐยังจำเป็นต้องดำเนินการจะต้องกำหนดให้มีโครงสร้างหน่วยงานที่สอดคล้องกับบทบาทภารกิจที่รับผิดชอบ มีความคุ้มค่า และสามารถขับเคลื่อนการบริหารราชการแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔.๓.๒ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนินการบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม กำหนดความสัมพันธ์และการพัฒนาบทบาทในฐานะของหุ้นส่วนการพัฒนาในการดำเนินภารกิจที่สำคัญระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อนกัน รวมถึงการสนับสนุนให้ชุมชนหรือเอกชนร่วมดำเนินการในบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ

๔.๓.๓ ส่งเสริมการกระจายอำนาจและสนับสนุนบทบาทชุมชนท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีสมรรถนะสูง ตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล ในการที่จะจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ มีบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ระดับพื้นที่ โดยเปิดโอกาสให้มีรูปแบบการจัดบริการสาธารณะที่หลากหลาย มีระบบภาษีและรายได้ของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม สามารถพัฒนารายได้และทุนเพื่อดำเนินกิจกรรมในการตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ร่วมกับชุมชนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ ประชาชน และความต้องการของคนทุกกลุ่ม ทุกวัย และทุกเพศสภาวะในท้องถิ่น

๔.๔ ภาครัฐมีความทันสมัย ทันการเปลี่ยนแปลง และมีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เทียบได้กับมาตรฐานสากล สามารถรองรับกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนมากขึ้น และทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

๔.๔.๑ องค์กรภาครัฐมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศ ปรับโครงสร้าง และระบบบริหารงานราชการใหม่ในรูปแบบที่มีความหลากหลาย มีการดำเนินงานที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวเข้าสู่การเป็นสำนักงานสมัยใหม่ นำไปสู่การเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล มีความคล่องตัว ไม่ยึดติดกับการจัดโครงสร้างองค์กรแบบราชการ สามารถยุบ เลิก ปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กร กฎ ระเบียบได้ตามสถานการณ์

๔.๔.๒ พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัย โดยมีการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง นำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัล มาใช้ในการบริหารและการตัดสินใจ รวมทั้งนำองค์ความรู้ ในแบบสหสาขาวิชาเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างคุณค่าและแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการตอบสนองกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันเวลา พร้อมทั้งมีการจัดการความรู้และถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาภาครัฐให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

๔.๕ บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ ในการปฏิบัติหน้าที่และขับเคลื่อนภารกิจยุทธศาสตร์ชาติ โดยภาครัฐมีกำลังคนที่เหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ มีระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร ให้สามารถสนองความต้องการในการปฏิบัติงาน มีความก้าวหน้าในอาชีพ สามารถจูงใจให้คนดีคนเก่ง ทำงานในภาครัฐ มีระบบการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐให้มีสมรรถนะใหม่ ๆ สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงบริบทการพัฒนา มีการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม การปรับเปลี่ยนแนวคิดให้การปฏิบัติราชการเป็นมืออาชีพ มีจิตบริการ ทำงานในเชิงรุกและมองไปข้างหน้า สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔.๕.๑ ภาครัฐมีการบริหารกำลังคนที่มีความคล่องตัว ยึดระบบคุณธรรม เพิ่มความยืดหยุ่นคล่องตัวให้กับหน่วยงานภาครัฐในการบริหารทรัพยากรบุคคลในทุกขั้นตอนควบคู่ไปกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพและคุณภาพภายใต้หลักระบบคุณธรรม ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกลไกการวางแผน กำลังคน รูปแบบการจ้างงาน การสรรหา การคัดเลือก การแต่งตั้ง เพื่อเอื้อให้เกิดการหมุนเวียน ถ่ายเทแลกเปลี่ยน และโยกย้ายบุคลากรคุณภาพในหลากหลายระดับระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ของประเทศได้อย่างคล่องตัว รวมทั้งทบทวนและปรับเปลี่ยนระบบค่าตอบแทนที่เป็นธรรม มีมาตรฐาน เหมาะสมสอดคล้องกับภาระงาน

๔.๕.๒ บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน มีคุณธรรม และมีการพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ พัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐและวางมาตรการที่เหมาะสมกับเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพให้มีสมรรถนะใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานและสร้างค่านิยมในการปฏิบัติงานเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำในทุกระดับให้มีขีดสมรรถนะสูง มีความรับผิดชอบ และมีความเป็นมืออาชีพ เป็นทั้งผู้นำทางความรู้และความคิด ผลักดันภารกิจ นำการเปลี่ยนแปลง พัฒนา นโยบายและยุทธศาสตร์ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงาน และต่อสังคม โดยมีการสร้างผู้นำทางยุทธศาสตร์ในหน่วยงานภาครัฐทุกระดับอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว

๔.๖ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัย จริตและประพฤติมิชอบ ทุกภาคส่วนร่วมต่อต้านการทุจริต ภาครัฐมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในทุกระดับ โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

ของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้น รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและละอายต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ พร้อมทั้ง ส่งเสริม สนับสนุน ให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน ประชาชน และภาคีต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการสอดส่อง ฝ้าระวัง ให้ข้อมูล แจ้งเบาะแสการทุจริต และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และภาคส่วนอื่น ๆ โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

๔.๖.๑ ประชาชนและภาคีต่าง ๆ ในสังคมร่วมมือกันในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน จัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้ง ส่งเสริม และเสริมสร้าง การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเฉพาะการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือ ชี้เบาะแสการทุจริต โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ พร้อมทั้ง มีระบบการรับเรื่อง ร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพ

๔.๖.๒ บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต กำหนดให้เจ้าพนักงานของรัฐต้องยึดถือแนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และหลีกเลี่ยงการขัดกันระหว่างประโยชน์บุคคลและประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้ง ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ โดยเฉพาะผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามที่กฎหมายกำหนด จะต้องเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินให้ประชาชนทราบ

๔.๖.๓ การปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพมีความเด็ดขาด เป็นธรรม และตรวจสอบได้ จัดการกับผู้กระทำความผิดทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกระดับ อย่างตรงไปตรงมา เป็นธรรม และตรวจสอบได้ พร้อมทั้งให้การดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม ปราศจากการแทรกแซงของนักการเมืองและผู้มีอิทธิพล ตลอดจนวางมาตรการคุ้มครองพยาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ต้องกำหนดให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดกรณีทุจริตและประพฤติมิชอบ อย่างจริงจังและรวดเร็ว

๔.๖.๔ การบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ จัดให้มีกลไกการประสานงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยการพัฒนาระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการดำเนินงานแบบบูรณาการและมุ่งผลสัมฤทธิ์

๔.๗ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับมีเท่าที่จำเป็น ทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งใช้กฎหมาย เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการพัฒนา การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำด้านต่าง ๆ เอื้อต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๗.๑ ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนบทบาทของภาครัฐเป็นผู้อำนวยการความสะดวก กำหนดกติกาในการแข่งขันให้เกิดความเป็นธรรมแก่การดำเนินธุรกิจทั้งในธุรกิจทั่วไปและธุรกิจเฉพาะ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สามารถตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการผลิต การค้า การบริการ และสามารถอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะการปรับปรุงแก้ไขและยกเลิกกฎหมายต่าง ๆ ให้มีความชัดเจน ทันสมัย เป็นธรรม เอื้ออำนวยต่อการบริหารราชการแผ่นดิน การพัฒนาประเทศ การให้บริการประชาชน การประกอบธุรกิจ การแข่งขันระหว่างประเทศ สอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ รวมทั้ง การสร้างการรับรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมาย และบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียม

๔.๗.๒ มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น ออกแบบกฎหมายที่รอบคอบรัดกุมเพื่อแก้ปัญหาอย่างตรงจุดให้มีความสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม ด้วยการสร้างความเป็นธรรมในการจัดสรรผลประโยชน์และบริหารจัดการผลกระทบที่เกิดจากกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินและการประกอบอาชีพ ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และกำหนดวงรอบในการทบทวนปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ ในการตรากฎหมายต้องดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน รวมทั้งจัดให้มีการสร้างความรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมาย และประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนด เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

๔.๗.๓ การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เท่าเทียม มีการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้อกฎหมาย บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ไม่เลือกปฏิบัติ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้อกฎหมาย ป้องกันการกระทำผิดและจับกุมผู้กระทำผิดได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

๔.๘ กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค มีความเป็นกลาง น่าเชื่อถือ โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความกล้าหาญทางจริยธรรม เป็นมืออาชีพ มีความเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก มุ่งให้เกิดการสร้างมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการยุติธรรมเทียบเท่าระดับสากล ตามหลักนิติธรรม โปร่งใส ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสในการเข้าถึงความยุติธรรม สร้างความสมดุลระหว่างสิทธิและเสรีภาพของประชาชนกับประโยชน์สาธารณะ การอำนวยความสะดวกยุติธรรมมีประสิทธิภาพ และเป็นไปอย่างเสมอภาค หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความร่วมมือที่ดี บูรณาการและเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกัน

๔.๘.๑ บุคลากรและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเคารพและยึดมั่นในหลัก ประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม ปรับวัฒนธรรม

องค์กร และทัศนคติเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมให้เคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม รวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีความโปร่งใส เป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำใด ๆ การบริหารงานบุคคลในกระบวนการยุติธรรมต้องโปร่งใส เป็นอิสระ และมีการพัฒนาตัวบุคคลอย่างต่อเนื่อง

๔.๘.๒ ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีบทบาทเชิงรุกร่วมกันในทุกขั้นตอนของการค้นหาความจริง การรวบรวมและการพิสูจน์พยานหลักฐานเป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์และศาสตร์อื่น ๆ และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก อำนวยความยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติ มีความโปร่งใส และประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว ยกย่องความโปร่งใสในการใช้อำนาจกับประชาชนและการแต่งตั้งโยกย้าย รวมทั้งยกระดับมาตรการตรวจสอบการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมให้มีความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพ

๔.๘.๓ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครอง มีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ร่วมกัน เพื่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายและอำนวยความยุติธรรม พัฒนาเป้าหมายและยุทธศาสตร์ระยะกลางและระยะยาวระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ มีรูปแบบกระบวนการยุติธรรมที่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานกันบนพื้นฐานแห่งการไว้วางใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งสร้างเครื่องมือการประเมินคุณภาพ และผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมุ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อสังคมร่วมกัน พร้อมทั้งพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมเพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตลอดกระบวนการพิจารณาคดีได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

๔.๘.๔ ส่งเสริมระบบยุติธรรมทางเลือก ระบบยุติธรรมชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม ส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกในรูปแบบต่าง ๆ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม การช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรม การพัฒนารูปแบบของการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมให้มีความหลากหลาย การสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้กับประชาชน การพัฒนากลไกคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรมและความขัดแย้งระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน รวมทั้ง การส่งเสริมพัฒนาระบบการสืบเสาะและการสอดส่องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔.๘.๕ พัฒนามาตรการอื่นแทนโทษทางอาญา เพื่อลดทอนความเป็นโทษทางอาญาที่ไม่จำเป็น สร้างความสมดุลระหว่างการบังคับโทษตามคำพิพากษากับการให้โอกาสผู้ต้องโทษกลับคืนสู่สังคม เปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการบังคับโทษ และการพัฒนาระบบคุมประพฤติในชุมชน รวมทั้ง การใช้กฎหมายอาญาโดยยึดมั่นหลักการตีความโดยเคร่งครัด ไม่ขยายขอบเขตฐานความผิดให้ครอบคลุมการกระทำที่แท้จริงแล้วไม่เข้าองค์ประกอบ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

(๒๑) ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทสรุปผู้บริหาร	๑
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๓
๒.๑ บทนำ	๓
๒.๑.๑ เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๔
๒.๑.๒ ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๔
๒.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๕
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๖
ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	
๓.๑ แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๖
๓.๑.๑ แนวทางการพัฒนา	๗
๓.๑.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๙
๓.๒ แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต	๑๐
๓.๒.๑ แนวทางการพัฒนา	๑๐
๓.๒.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๑

ส่วนที่ ๑

บทสรุปผู้บริหาร

ภาครัฐที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ปลอดภัยและประพฤตินิยมชอบ มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับ มีวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้น รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัว ละอายต่อการทุจริตประพฤตินิยมชอบทุกรูปแบบ มีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริต จะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในปี ๒๕๘๐

สถานการณ์ปัญหาการทุจริตและประพฤตินิยมชอบของส่วนราชการ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ สืบเนื่องมาจากวิวัฒนาการของการทุจริตที่มีรูปแบบที่สลับซับซ้อน ปัญหาการขาดจิตสำนึกในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม ซึ่งปัญหาดังกล่าวทำให้รัฐและประเทศชาติได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง มีการสูญเสียงบประมาณแผ่นดินไปกับการทุจริตที่อาจมีความยากและซับซ้อนต่อการตรวจสอบของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยเฉพาะในโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องใช้งบประมาณมาก ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ทั้งนี้ ถึงแม้ทุกภาคส่วนในสังคมมีความตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามบทบาทและภาระหน้าที่ของตนเองเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การรับรู้การทุจริตของประเทศไทยยังจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา อันสะท้อนได้จากดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยที่ถูกจัดให้อยู่ในลำดับที่ ๙๖ จาก ๑๘๐ ประเทศทั่วโลกในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำหนดแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างบูรณาการ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤตินิยมชอบ มีเป้าหมายหลัก เพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยและประพฤตินิยมชอบ ผ่านการพัฒนาคนและการพัฒนาระบบ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤตินิยมชอบ โดยให้ความสำคัญกับการปรับและหล่อหลอมพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต และการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และพลวัตการทุจริตของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤตินิยมชอบ ประกอบด้วย ๒ แผนย่อย ได้แก่

๑) การป้องกันการทุจริตและประพฤตินิยมชอบ ที่มุ่งการพัฒนาคนและการพัฒนาระบบ ในส่วนการพัฒนาคน เน้นการปรับพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคม โดยกลุ่มเด็กและเยาวชน เน้นการปลูกฝังและหล่อหลอมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา กลุ่มประชาชนทั่วไป เน้นการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมสุจริต ควบคู่กับส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริตและประพฤตินิยมชอบ กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่งเสริมการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน รู้จักแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมของบุคลากรในการต่อต้านการทุจริต สนับสนุนการมีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายเฝ้าระวัง สอดส่อง และแจ้งเบาะแสการทุจริต พร้อมทั้งจัดให้มีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครอง

ผู้แจ้งเบาะแส กลุ่มนักการเมือง ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและยกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทั้งระดับประเทศและท้องถิ่นให้มีเจตนาที่แน่วแน่ ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งส่งเสริมให้มีการกำกับจริยธรรมภายในพรรคการเมืองอย่างเข้มข้น

ในส่วนของการพัฒนา “ระบบ” จะให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และพลวัตการทุจริตของแต่ละหน่วยงาน พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้เครื่องมือและมาตรการเพื่อสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และปิดโอกาสในการกระทำการทุจริต ทำให้การทุจริตคอร์รัปชันทำได้ยากและมีโอกาสสูงที่จะถูกตรวจพบและลงโทษ พร้อมทั้งการสร้างควมไว้วางใจของประชาชนต่อภาครัฐ โดยการเพิ่มโทษให้หนัก และการตัดสินคดีที่มีความรวดเร็ว เด็ดขาด เพื่อให้การกระทำการทุจริตเป็นสิ่งที่ “ได้” ไม่คุ้ม “เสีย” ทั้งนี้ ในการดำเนินการตามแนวทางของแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบมีเป้าหมายสำคัญ ๒ ประการ คือ ประชาชนคนไทยมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต และคดีทุจริตลดลงทั้งในส่วนของหน่วยงานและคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง โดยมีโครงการสำคัญที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันขับเคลื่อน คือ โครงการปลูกฝังวิธีคิด สร้างจิตสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริต และการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม และโครงการสร้างนวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตอย่างมีส่วนร่วม

๒) การปราบปรามการทุจริต มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต ทั้งในขั้นตอนการสืบสวน/ตรวจสอบเบื้องต้น การดำเนินการทางคดี การยึด/อายัดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด การตัดสินลงโทษผู้กระทำความผิด ทั้งทางวินัยและอาญา ให้มีความรวดเร็ว การปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การปรับกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตเข้าสู่ระบบดิจิทัลการพัฒนา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลที่สนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งรวมถึง การเชื่อมโยงระบบข้อมูลเรื่องร้องเรียนระหว่างหน่วยงาน การบูรณาการงานคดีการพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ทันสมัย การจัดทำระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต การพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต และการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรต่อต้านการทุจริตและองค์กรเอกชนในระดับนานาชาติ การดำเนินการตามแผนย่อยการปราบปรามการทุจริตต้องการบรรลุเป้าหมายสำคัญ คือ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ โครงการสำคัญที่จะสนับสนุนการขับเคลื่อน คือ โครงการสร้างนวัตกรรมการปราบปรามการทุจริตเชิงรุก

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒.๑ บทนำ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จัดทำขึ้นภายใต้ความจำเป็นในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาการทุจริตของประเทศ ซึ่งที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้มีความพยายามในการแก้ไขปัญหาการทุจริตของประเทศ โดยได้ร่วมกันสร้างเครื่องมือ กลไก และกำหนดเป้าหมายสำหรับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าว ได้สร้างให้ทุกภาคส่วนในสังคมเกิดความตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามบทบาทและภาระหน้าที่ของตนเองเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันประเทศไทยยังคงประสบปัญหาความรุนแรงในการทุจริต สืบเนื่องมาจากวิวัฒนาการของการทุจริตซึ่งมีรูปแบบที่สลับซับซ้อน ปัญหาการขาดจิตสำนึกในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม โดยสถานการณ์ปัญหาการทุจริตที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนคือการรวมตัวกันเพื่อร่วมกระทำความทุจริต ร่วมกันฉ้อโกงรัฐ โดยเฉพาะในโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องใช้งบประมาณมาก ทำให้รัฐและประเทศชาติได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง จากการสูญเสียงบประมาณแผ่นดินไปกับการทุจริตที่อาจมีความยากและซับซ้อนต่อการตรวจสอบของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การแก้ไขปัญหาการทุจริตจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำหนดแนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว

การจัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้ยึดแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เป็นกรอบในการจัดทำ โดยแผนแม่บทฯ มี ๒ แนวทางการพัฒนาหลัก ดังนี้ (๑) การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นการปรับพฤติกรรม “คน” โดยการปลูกฝังวิถีคิดในกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนเพื่อปฏิรูป “คนรุ่นใหม่” ให้มีจิตสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อสร้างพลังร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อไปในอนาคตและการปรับ “ระบบ” โดยการสร้างนวัตกรรมต่อต้านการทุจริต เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน เท้าทันพลวัตของการทุจริต ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการตรวจสอบ แจ้งข้อมูล และชี้เบาะแสการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งจะนำไปสู่การลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ (๒) การปราบปรามการทุจริต มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพของกระบวนการและกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งในด้านของการดำเนินคดีทุจริตที่มีความรวดเร็ว เฉียบขาด เป็นธรรม และการพัฒนาปรับปรุงมาตรการทางกฎหมาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปราบปรามการทุจริตให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพ กำหนดเป้าหมายการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปี โดยใช้ดัชนีการรับรู้การทุจริต เป็นเป้าหมายในการดำเนินการของแผนแม่บทฯ ซึ่งได้กำหนดให้ประเทศไทยมีอันดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๒๐ ของโลก

๒.๑.๑ เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

- ๒.๓ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
- ๒.๔ ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ
- ๒.๕ การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

- ๒.๓ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒.๑.๒ ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

- ๔.๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ
  - ๔.๑.๔ การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

- ๔.๖ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ
  - ๔.๖.๑ ประชาชนและภาคีต่าง ๆ ในสังคมร่วมมือกันในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ
  - ๔.๖.๒ บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต
  - ๔.๖.๓ การปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพมีความเด็ดขาดเป็นธรรม และตรวจสอบได้
  - ๔.๖.๔ การบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ

๒.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ปี ๒๕๖๑- ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (อันดับ/คะแนน)	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๔ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๓ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๗ คะแนน	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๓๒ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๖๒ คะแนน	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๒๐ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๗๓ คะแนน

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ คือ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับ โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้น รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วน ตื่นตัว ละอายต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ มีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริต พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน ประชาชน และภาคีต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการสอดส่อง เฝ้าระวัง ให้ข้อมูล แจ้งเบาะแสการทุจริต และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และภาคส่วนอื่น ๆ โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นนี้ได้กำหนดแผนย่อยไว้ ๒ แผน คือ

๓.๑ แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

การประเมินความเป็นไปได้ของสถานการณ์ในอนาคตของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เห็นภาพในมิติต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า นั้นตั้งอยู่บนแนวคิดพื้นฐานว่า ประชาชนและสังคมจะตื่นตัวต่อการทุจริต ให้ความสนใจข่าวสารและตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริตต่อประเทศ มีการแสดงออกซึ่งการต่อต้านการทุจริตทั้งในชีวิตประจำวันและการแสดงออกผ่านสื่อต่าง ๆ ประชาชนในแต่ละช่วงวัยจะได้รับกระบวนการกล่อมเกลாதองสังคมว่าการทุจริตถือเป็นพฤติกรรมที่นอกจากจะผิดกฎหมายและทำให้เกิดความเสียหายต่อประเทศแล้ว ยังเป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้รับการยอมรับทางสังคม ประชาชนจะมีวิถีคิดที่ทำให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้ วัฒนธรรมทางสังคมจะหล่อหลอมให้ประชาชนจะไม่กระทำการทุจริตเนื่องจากมีความละอายต่อตนเองและสังคม และไม่ยอมให้ผู้อื่นกระทำการทุจริตอันส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อสังคมส่วนรวมด้วย และจะเกิดการรวมกลุ่มกันทางสังคมเพื่อก่อให้เกิดสภาวะการลงโทษทางสังคมต่อการกระทำ รวมทั้งประชาชนคนไทยทุกคนจะแสดงเจตจำนงต่อต้านการทุจริตอย่างเข้มข้น ผ่านกระบวนการเลือกตั้งและกระบวนการเข้าสู่อำนาจของตัวแทนของประชาชนทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ประชาชนจะให้ความสนใจในการตรวจสอบรัฐบาลและนักการเมืองในการดำเนินการตามเจตจำนงทางการเมืองมากขึ้น เป็นแรงกดดันให้รัฐบาลต้องบริหารประเทศอย่างสุจริตและโปร่งใส โดยกระบวนการนโยบายของรัฐบาลไม่สามารถเป็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์ โดยจะมีกลไกการตรวจสอบการดำเนินนโยบายของรัฐที่เข้มข้นมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในอนาคต ๒๐ ปีข้างหน้า การทุจริตน่าจะทวีความรุนแรง ซับซ้อน และยากแก่การตรวจสอบมากยิ่งขึ้น อันเนื่องมาจากเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของสังคมโลก และพลวัตของการทุจริตที่ผู้กระทำการทุจริตหาช่องทางการทุจริตที่ยากแก่การตรวจสอบมากยิ่งขึ้น แต่สภาวะทางสังคมที่ตื่นตัวต่อต้านและตรวจสอบการทุจริตมากยิ่งขึ้น จึงอาจจะทำให้แนวโน้มการทุจริตลดลง ส่งผลให้กระบวนการป้องกันการทุจริตยิ่งทวีความสำคัญ โดยต้องพัฒนากระบวนการและรูปแบบของการป้องกันการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต เพื่อให้สามารถระงับยับยั้งการทุจริตได้อย่างเท่าทันไม่ก่อให้เกิด

ความเสียหายต่อประเทศ ควรมุ่งเน้นการพัฒนาโลกและกระบวนการป้องกันการทุจริตให้มีความเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพในทุกหน่วยของสังคมทั้งระดับบุคคลและระดับองค์กร โดยสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและละอายต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนและประชาชน และเครือข่ายต่าง ๆ สอดส่องเฝ้าระวัง ให้ข้อมูลและร่วมตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐตามความเหมาะสม โดยมีการวางมาตรการคุ้มครองพยานและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันต่อปัญหาการทุจริตและสร้างพลังร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ พร้อมทั้งสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรภาครัฐ และกำหนดมาตรการให้หน่วยงานภาครัฐและทุกภาคส่วนดำเนินงานอย่างโปร่งใส เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม ความสุจริตและความซื่อสัตย์ ความโปร่งใส และเป็นธรรม นอกจากนี้ ต้องกำหนดให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดกรณีทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจังและรวดเร็วเป็นการป้องกันการทุจริตเชิงรุกเพื่อให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต

๓.๑.๑ แนวทางการพัฒนา

๑) **ปลูกและปลูกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต และการปลูกฝังและหล่อหลอมวัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชนทุกช่วงวัย ทุกระดับ** มุ่งเน้นการปรับพฤติกรรม “คน” โดยการ “ปลูก” และ “ปลูก” จิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนตน สิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนรวม มีความละอายต่อการกระทำผิด ไม่เพิกเฉยอดทนต่อการทุจริต และเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ รวมถึงการส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมและค่านิยมสุจริตในระดับชุมชนเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมค่านิยมที่ยึดประโยชน์สาธารณะมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกรูปแบบ โดยเฉพาะการส่งเสริมวัฒนธรรมสุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับที่เด็กไทยทุกคนต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อปฏิรูป “พลเมืองไทยในอนาคต” ให้มีความเป็นพลเมืองเต็มขั้นสามารถทำหน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดี มีจิตสำนึกยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย

๒) **ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาดปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต** โดยการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเปิดเผย โปร่งใส ถูกต้องเป็นธรรม ไม่คดโกง รู้จักแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน การสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กร โดยการสนับสนุนให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยงและแจ้งเบาะแส เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ โดยมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส

๓) **พัฒนาค่านิยมของนักการเมืองให้มีเจตนารมณ์ที่แน่วแน่ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม** เนื่องจากผู้บริหารประเทศ/ท้องถิ่น/ชุมชน ต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมสูงกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมทั่วไปในสังคม เพื่อเป็นต้นแบบแก่ประชาชน เด็ก เยาวชน และสังคมโดยรวม โดยนอกเหนือจากคุณสมบัติตามที่กำหนดตามกฎหมายแล้วผู้บริหารประเทศต้องมีคุณสมบัติทางจริยธรรมด้วย มีการพัฒนายกระดับการมีจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อสร้างนักการเมืองที่มีคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งกำกับจริยธรรมภายในพรรคการเมือง

๔) ปรับ “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมการต่อต้านการทุจริตอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน และมีความเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต โดยการพัฒนาเครื่องมือ เพื่อสร้างความโปร่งใส มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมและมาตรการในการต่อต้านการทุจริต ที่มีประสิทธิภาพและเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต รวมถึงการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และการบูรณาการติดตามประเมินผลการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐในโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐและรัฐวิสาหกิจตั้งแต่ขั้นวางแผนก่อนดำเนินงาน ขั้นระหว่างการทำงาน และขั้นสรุปผลหลังการดำเนินโครงการ

๕) ปรับระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เช่น การนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาใช้แทนการใช้ดุลพินิจเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน การสร้างมาตรฐานที่โปร่งใสในกระบวนการบริการของภาครัฐ ลดขั้นตอนกระบวนการและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ด้วยวิธีปฏิบัติที่ชัดเจนตรวจสอบได้ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อลดการใช้ดุลพินิจของผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต รวมถึงการสร้างความโปร่งใสในการบริการข้อมูลภาครัฐทั้งระบบ โดยการพัฒนาระบบข้อมูลดิจิทัลที่มีการกำหนดกฎเกณฑ์ กติกา กระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงาน การเข้าถึงข้อมูล รวมถึงข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้งบประมาณของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลสาธารณะ สร้างความโปร่งใส และส่งเสริมให้มีการตรวจสอบการบริหารจัดการของภาครัฐ โดยสาธารณชน ซึ่งรวมถึงการมีกลไกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างและการดำเนินการภาครัฐ เพื่อบูรณาการการทำงานของรัฐและประชาชน รวมถึงส่งเสริมสนับสนุนการตื่นตัวและเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนในการร่วมเฝ้าระวัง และป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ที่มีอยู่ใกล้ตัว โดยมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้ชี้เบาะแสที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นและมั่นใจให้กับผู้ให้เบาะแส

๓.๑.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑. ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยที่มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๖๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๘๐
	ร้อยละของประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๖๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๘๐
	ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA	ร้อยละ ๘๐ (๘๕ คะแนนขึ้นไป)	ร้อยละ ๑๐๐ (๘๕ คะแนนขึ้นไป)	ร้อยละ ๘๐ (๙๐ คะแนนขึ้นไป)	ร้อยละ ๑๐๐ (๙๐ คะแนนขึ้นไป)
๒. คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง	จำนวนคดีทุจริตในภาพรวม	ลดลงร้อยละ ๑๐	ลดลงร้อยละ ๕๐	ลดลงร้อยละ ๗๐	ลดลงร้อยละ ๘๐
	จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน - จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต)	ลดลงร้อยละ ๑๐	ลดลงร้อยละ ๕๐	ลดลงร้อยละ ๗๐	ลดลงร้อยละ ๘๐
	- จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต	ลดลงร้อยละ ๑๐	ลดลงร้อยละ ๕๐	ลดลงร้อยละ ๗๐	ลดลงร้อยละ ๘๐
	จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	ลดลงร้อยละ ๒๕	ลดลงร้อยละ ๕๐	ลดลงร้อยละ ๘๐	ลดลงร้อยละ ๙๐

๓.๒ แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

การจะบรรลุเป้าหมาย ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ กลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริตจะต้องมีประสิทธิภาพมากขึ้น กฎหมายจะต้องมีความทันสมัย การบังคับใช้กฎหมายและการดำเนินคดีจะต้องมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ทำให้คดีความมีปริมาณลดลง แนวทางในการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงควรมุ่งเน้นการส่งเสริมการปรับปรุงกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริตอย่างต่อเนื่อง ให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมุ่งทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับการดำเนินคดีและลงโทษ ทั้งทางวินัยและอาญาอย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรมเพื่อให้สังคมเกิดความเกรงกลัวต่อการทุจริต ควบคู่ไปกับการปรับปรุงระบบข้อมูลเรื่องร้องเรียนที่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานต่อต้านการทุจริตที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดี

๓.๒.๑ แนวทางการพัฒนา

๑) เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกการปราบปรามการทุจริต

โดยการปรับกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตเข้าสู่ระบบดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตให้ได้มาตรฐานสากลและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งรวมถึงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ทันสมัย เท้าทันต่อการบิดเบือนทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งบูรณาการข้อมูลกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่าง ๆ ในการตรวจสอบความถูกต้องของทรัพย์สินและหนี้สิน

๒) ปรับปรุงกระบวนการปราบปรามการทุจริตที่มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อาทิ ปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินการที่ล่าช้าของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็วและกระชับมากขึ้นเพื่อให้การดำเนินการปราบปรามการทุจริตตลอดกระบวนการจนถึงการลงโทษผู้กระทำความผิดเมื่อคดีถึงที่สุดเป็นไปอย่างรวดเร็วเห็นผล มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับของประชาชน อาทิ การบูรณาการประสานงานคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ การปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินการที่ล่าช้าและซ้ำซ้อนกันของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้มีความรวดเร็ว การบูรณาการพัฒนาระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานปราบปรามการทุจริตให้เข้าถึงง่ายและมีประสิทธิภาพ การปรับปรุงและพัฒนาระบบและกลไกที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนปราบปรามเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการกับทรัพย์สินหรือผู้กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายฟอกเงินเพื่อให้การติดตามทรัพย์สินคืนยึดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการยักยอก ถ้ายกทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบ ไม่ให้เกิดความเสียหายขึ้น รวมทั้งการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรต่อต้านการทุจริตและองค์กรเอกชนในระดับนานาชาติ เพื่อสนับสนุนข้อมูลและองค์ความรู้ในการปราบปรามการทุจริต และอาชญากรรมข้ามชาติ

๓) พัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต โดยการจัดทำระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต โดยประมวลจากคดีการทุจริตและผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปราบปรามการทุจริตของแต่ละหน่วยงานได้ศึกษาและมีความสมรรถนะและองค์ความรู้ที่เป็นมาตรฐาน การพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตเพื่อให้มีความรู้/ทักษะ/ขีดความสามารถที่เป็นมาตรฐานและเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต

๓.๒.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ	กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด	ไม่เกินร้อยละ ๒๕	ไม่เกินร้อยละ ๒๐	ไม่เกินร้อยละ ๑๕	ไม่เกินร้อยละ ๑๐
	จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ	ไม่เกินร้อยละ ๔ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง	ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง	ไม่เกินร้อยละ ๒ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง	ไม่เกินร้อยละ ๑ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

ภาคผนวก ข

พระราชบัญญัติ

แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการ
ปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ยุทธศาสตร์ชาติ” หมายความว่า ยุทธศาสตร์ชาติตามกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

“แผนแม่บท” หมายความว่า แผนแม่บทตามกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

“คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ” หมายความว่า คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติตามกฎหมาย
ว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

“คณะกรรมการปฏิรูป” หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน และให้หมายความ
รวมถึงคณะกรรมการปฏิรูปประเทศสำหรับกรณีที่มีการแยกด้านออกเป็นเรื่องตามมาตรา ๘ วรรคสาม ด้วย

“กรรมการปฏิรูป” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการปฏิรูป

“ที่ประชุมร่วม” หมายความว่า การประชุมร่วมกันตามมาตรา ๑๗

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานที่เป็นของรัฐไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือในรูปแบบอื่นใด และไม่ว่าจะเป็นองค์กรในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระหรือองค์กรอัยการ

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้

(๑) หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นนิติบุคคลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการหรือผู้บริหารสูงสุด ที่เรียกชื่ออย่างอื่นของรัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชน หรือหัวหน้าหรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐในรูปแบบอื่น สำหรับหน่วยงานของรัฐในฝ่ายบริหาร

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือหัวหน้าหน่วยงาน สำหรับ สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือหน่วยงานที่เป็นนิติบุคคลที่อยู่ในกำกับของประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี

(๓) ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด หรือประธานศาลรัฐธรรมนูญ สำหรับ องค์กรฝ่ายตุลาการ

(๔) คณะกรรมการหรือคณะบุคคลที่เป็นองค์กรอิสระและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน สำหรับ องค์กรอิสระ

(๕) อัยการสูงสุด สำหรับองค์กรอัยการ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

การปฏิรูปประเทศ

มาตรา ๕ การปฏิรูปประเทศต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ดังต่อไปนี้

(๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนา ด้านจิตใจ

(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ

(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

การปฏิรูปประเทศต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๖ ให้มีแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อกำหนดกลไก วิธีการ และขั้นตอน การดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ แต่ละด้านตามมาตรา ๘ รวมทั้งผลอันพึงประสงค์ ของการปฏิรูปประเทศในด้านนั้น ๆ ทั้งนี้ ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ

การจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน จะทำเป็นแผนเดียวกันหรือแยกเป็นแผนแต่ละด้าน หรือหลายด้านรวมกันก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับแผนแม่บท และเมื่อได้รับความเห็นชอบ จากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภาเพื่อทราบแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับ ต่อไป

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้ การปฏิรูปประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ

ให้เป็นหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีที่จะกำกับดูแลและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย ดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคสาม

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเป็นองค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ การกำกับดูแลตามวรรคสี่ ให้หมายความถึงการประสาน การปรึกษา หรือเสนอแนะ ต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าว

มาตรา ๗ แผนการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) แผน ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการปฏิรูปประเทศ และผลอันพึงประสงค์ในด้านที่จะ ดำเนินการปฏิรูป ซึ่งต้องสอดคล้องกับผลที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและยุทธศาสตร์ชาติ

(๒) กำหนดระยะเวลาที่ต้องดำเนินการในแต่ละขั้นตอนตามลำดับในลักษณะที่เป็นการบูรณาการ และตัวชี้วัดผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้าน

(๓) การกำหนดหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่รับผิดชอบการดำเนินการตาม (๑) และ (๒)

(๔) วงเงินที่คาดว่าจะใช้ในการดำเนินการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้านหรือแต่ละเรื่อง ตามมาตรา ๘ แล้วแต่กรณี รวมตลอดทั้งประมาณการของแหล่งที่มาของเงิน

(๕) ผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการปฏิรูปประเทศที่คาดหวังว่าจะบรรลุภายในระยะเวลาห้าปี

(๖) การเสนอให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามแผนการปฏิรูป ประเทศ

การจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาความเร่งด่วนของการปฏิรูป ประเทศในแต่ละด้านเพื่อกำหนดลำดับขั้นตอนในการปฏิรูปประเทศ และต้องคำนึงถึงความพร้อม ทางด้านบุคลากรและการเงินการคลังของประเทศด้วย

มาตรา ๘ ให้จัดทำแผนการปฏิรูปประเทศในด้าน ดังต่อไปนี้

(๑) ด้านการเมือง

(๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

(๓) ด้านกฎหมาย

- (๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม
- (๕) ด้านการศึกษา
- (๖) ด้านเศรษฐกิจ
- (๗) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๘) ด้านสาธารณสุข
- (๙) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ
- (๑๐) ด้านสังคม
- (๑๑) ด้านอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ที่ประชุมร่วมโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีจะแยกด้านตามวรรคหนึ่ง นอกจากด้านตาม (๕) ออกเป็นเรื่องต่าง ๆ ก็ได้

ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านเพื่อทำหน้าที่จัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศตามวรรคหนึ่ง และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมอบหมาย ในกรณีที่มีการแยกด้านใดออกเป็นเรื่องตามวรรคสอง ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปประเทศสำหรับเรื่องนั้นเป็นคณะแยกจากกัน

ในการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมในส่วนที่เกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายตามมาตรา ๒๕๕ ง. (๔) และด้านการศึกษาตามมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา ของรัฐธรรมนูญให้คณะกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๖๐ หรือมาตรา ๒๖๑ ของรัฐธรรมนูญแล้วแต่กรณี เป็นผู้ดำเนินการ

การจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ที่ประชุมร่วมกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ อย่างน้อยต้องกำหนดเรื่องการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง รวมทั้งการรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะขององค์กรฝ่ายตุลาการมาใช้ประกอบการพิจารณาในการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรฝ่ายตุลาการด้วย

มาตรา ๙ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดให้มีการปฏิรูปประเทศด้านอื่นใดตามมาตรา ๘ (๑๑) ให้ส่งเรื่องให้ที่ประชุมร่วมกำหนดผลอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศในด้านดังกล่าว และดำเนินการตามมาตรา ๑๑ ต่อไป

มาตรา ๑๐ การปฏิรูปประเทศในแต่ละด้านให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปตามมาตรา ๘
- (๒) ให้ที่ประชุมร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปตาม (๑) แล้วเสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบภายในสิบห้าวัน และ
- (๓) ให้เริ่มดำเนินการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศตามกระบวนการและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑

มาตรา ๑๑ การจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ ให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการปฏิรูปจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศในด้านที่รับผิดชอบให้แล้วเสร็จ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๐ (๒) แล้วเสนอที่ประชุมร่วมพิจารณา ให้ความเห็นชอบภายในสามสิบวัน

(๒) เมื่อที่ประชุมร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนการปฏิรูปประเทศแล้ว ให้เสนอ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท ซึ่งต้อง พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่าง

(๓) ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอร่างแผนการปฏิรูปประเทศที่ผ่านการพิจารณาแล้ว ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบภายในสามสิบวัน และดำเนินการตามมาตรา ๖ วรรคสอง ต่อไป

ในการดำเนินการตาม (๑) ให้คณะกรรมการปฏิรูปเชิญหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิรูปประเทศในด้านนั้น เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการดำเนินการ รวมทั้ง จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนโดยวิธีการที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและแสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะได้โดยสะดวกและทั่วถึง ทั้งนี้ ต้องมีการแสดงข้อมูลที่เพียงพอแก่การที่ประชาชน จะเข้าใจและสามารถแสดงความคิดเห็นได้ด้วย

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปคณะใดภายหลังพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๐ (๒) การนับเวลาตามที่กำหนดไว้ใน (๑) ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปคณะนั้น

ระยะเวลาการดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง คณะรัฐมนตรีโดยข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจะขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปก็ได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๑๒ การปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมและด้านการศึกษาตามมาตรา ๘ วรรคสี่ ให้คณะกรรมการตามมาตราดังกล่าวดำเนินการโดยอิสระตามแนวทางที่เห็นสมควร และให้ส่ง ข้อเสนอแนะหรือร่างกฎหมายในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (๔) หรือ จ. ด้านการศึกษา ของรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี เพื่อให้ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ตลอดจนความสอดคล้อง และบูรณาการ กับแผนการปฏิรูปประเทศด้านอื่น ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย และเมื่อ คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะ ดังกล่าวโดยพลัน ทั้งนี้ ตามระยะเวลาที่มาตรา ๒๖๐ หรือมาตรา ๒๖๑ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติไว้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๓ ในกรณีมีเหตุจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านใดเพราะมีการแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทหรือเพราะเหตุอื่นใด ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งให้คณะกรรมการปฏิรูปด้านนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านนั้นโดยเร็ว โดยให้นำความในมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การแก้ไขปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับผลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๘ ของรัฐธรรมนูญ

หมวด ๒

คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ

มาตรา ๑๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๘ วรรคสามและวรรคสี่ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ แต่ละด้านประกอบด้วยคณะกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยแต่ละคณะให้ประกอบด้วย ประธานกรรมการปฏิรูปคนหนึ่ง และกรรมการปฏิรูปจำนวนไม่เกินสิบสามคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในด้านที่จะดำเนินการปฏิรูป โดยคำนึงถึงความหลากหลายของผู้มีประสบการณ์ในภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการปฏิรูปและเลขานุการคนหนึ่งตามข้อเสนอแนะของเลขาธิการ และให้เลขาธิการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความเหมาะสม

กรรมการปฏิรูปต้องมีสัญชาติไทยโดยการเกิดและมีอายุไม่เกินเจ็ดสิบห้าปี

มาตรา ๑๕ กรรมการปฏิรูปมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละห้าปี

ให้กรรมการปฏิรูปซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการปฏิรูปซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการปฏิรูปซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการปฏิรูปพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ วรรคสาม

(๔) ดำเนินการตามมาตรา ๑๑ ไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา

(๕) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๑๗ ให้มีการประชุมร่วมกันของประธานกรรมการปฏิรูปทุกคณะ เพื่อพิจารณาแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านให้เกิดการบูรณาการและสอดคล้องกับแผนแม่บท และดำเนินการอื่น

ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยให้กรรมการยุทธศาสตร์ชาติซึ่งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมอบหมายเป็นประธานของที่ประชุมร่วม

ให้เลขาธิการเป็นเลขานุการ และให้เลขาธิการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความเหมาะสม ประธานกรรมการปฏิรูปตามวาระหนึ่งให้รวมถึงประธานคณะกรรมการตามมาตรา ๘ วรยศี่ มาตรา ๑๘ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ให้ที่ประชุมร่วมมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

(๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๑๑ (๑)

(๓) กำหนดวิธีการการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ และการมีส่วนร่วมในการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ และมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

(๔) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเสนอแนะต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ

(๕) กำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศใช้ในการประเมินผล

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมอบหมาย

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการปฏิรูปมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อช่วยคณะกรรมการปฏิรูปในการดำเนินการตามมาตรา ๑๘ (๓) ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปกำหนด

มาตรา ๒๐ การประชุมของที่ประชุมร่วม คณะกรรมการปฏิรูป และคณะอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมร่วมกำหนด

มาตรา ๒๑ ให้ประธานของที่ประชุมร่วม ประธานกรรมการปฏิรูป กรรมการปฏิรูป และอนุกรรมการตามมาตรา ๑๙ ได้รับค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปจำเป็นต้องได้ข้อมูลหรือมีการศึกษาเรื่องใด จะขอให้สำนักงานจ้างบุคคล สถาบันการศึกษา หรือสถาบันที่มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย เพื่อดำเนินการศึกษาค้นคว้าและจัดทำรายงานเรื่องดังกล่าวก็ได้

วิธีการจ้าง ค่าตอบแทน และประโยชน์ตอบแทนอื่นของบุคคลหรือสถาบันตามวาระหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมร่วมกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๒๓ ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการปฏิรูป โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการปฏิรูปและคณะอนุกรรมการ
- (๒) ศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลและความเห็นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณากำหนดแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ รวมทั้งจัดหาและพัฒนาข้อมูลเพื่อสนับสนุนงานด้านวิชาการให้แก่คณะกรรมการปฏิรูปและคณะอนุกรรมการ
- (๓) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและประชาชนภาคส่วนต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) ดำเนินการให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง
- (๕) เผยแพร่แผนการปฏิรูปประเทศ รวมทั้งดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ
- (๖) รับผิดชอบในการดำเนินการให้มีการประเมินผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำรายงานตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ วรรคสอง
- (๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะกรรมการปฏิรูปหรือที่ประชุมร่วมมอบหมาย

ในการดำเนินการตาม (๒) ให้นำความในมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๓

การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล

มาตรา ๒๔ ให้คณะรัฐมนตรีวางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

ข้อเสนอแนะในการวางระเบียบตามวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กร ในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ประสานและปรึกษากับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าวด้วย

มาตรา ๒๕ เพื่อประโยชน์ในการติดตามผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ให้หน่วยงานของรัฐรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวต่อสำนักงานภายในเวลาและตามรายการ ที่สำนักงานกำหนด

ให้สำนักงานจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีเสนอต่อที่ประชุมร่วมเพื่อให้ ความเห็นชอบ และเมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้สำนักงานเสนอรายงานต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง และรัฐสภาทราบภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงานตามวรรคหนึ่ง

รายงานตามวรรคสองอย่างน้อยต้องระบุความก้าวหน้าของการปฏิรูปประเทศ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหา

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการปฏิรูปคณะใดว่าการดำเนินการใดของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นหน่วยงานของรัฐในฝ่ายบริหาร ให้คณะกรรมการปฏิรูปคณะนั้น ประสานงานหรือปรึกษาหารือกับหน่วยงานของรัฐดังกล่าวหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือที่กำกับดูแล เพื่อแก้ไขปรับปรุงความไม่สอดคล้องนั้น ในกรณีที่ไม่อาจหาข้อยุติร่วมกันได้ ให้คณะกรรมการปฏิรูปแจ้งเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อพิจารณา และเมื่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมีมติประการใดแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

(๒) ในกรณีที่เป็นหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง ให้คณะกรรมการปฏิรูปคณะนั้นประสานงานหรือปรึกษาหารือกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง เพื่อแก้ไขปรับปรุงความไม่สอดคล้องนั้น และให้ดำเนินการตามที่ตกลงร่วมกัน แล้วรายงานให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติทราบ

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่มีปัญหาอุปสรรคไม่อาจดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศได้ และเป็นเรื่องเร่งด่วน หรือในกรณีมีเหตุอื่นใดเป็นการเร่งด่วนเฉพาะเรื่อง ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่เกี่ยวข้อง รายงานปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหา ให้คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง หรือรัฐสภาทราบโดยด่วน เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

มาตรา ๒๘ ให้สำนักงานเผยแพร่รายงานที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐและรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีตามมาตรา ๒๕ และรายงานเป็นการเฉพาะเรื่องตามมาตรา ๒๗ ให้ประชาชนทราบทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงาน

เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้สำนักงานจัดให้มีวิธีการที่ประชาชนซึ่งพบหรือเห็นว่าหน่วยงานของรัฐหน่วยใดไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศ สามารถแจ้งเหตุดังกล่าวให้สำนักงานทราบได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๙ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปตามมาตรา ๘ ให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๑๑ ในวาระเริ่มแรก หากคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการเร่งรัดให้การดำเนินการดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์ และแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด คณะรัฐมนตรีอาจมีมติให้กรรมการปฏิรูปผู้ใดพ้นจากตำแหน่งได้ โดยมีให้นำมาตรา ๑๖ (๕) มาใช้บังคับ

มาตรา ๓๐ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของที่ประชุมร่วมตามมาตรา ๑๐ (๒) ในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง แล้ว แต่ยังไม่มีการ ยุทศาสตร์ชาติตามกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ให้ที่ประชุมร่วมตามมาตรา ๑๗ ประกอบด้วยประธานกรรมการปฏิรูปทุกคณะตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง โดยให้ประธานกรรมการ ปฏิรูปเลือกกันเองให้ประธานกรรมการปฏิรูปคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

มาตรา ๓๑ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ของรัฐธรรมนูญ การกำหนดระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้าน ตามมาตรา ๗ ต้องกำหนดให้เริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ รวมทั้ง ต้องกำหนดผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุภายในระยะเวลาห้าปีด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐธรรมนูญจะกำหนด ระยะเวลาไว้เป็นอย่างอื่น

ในวาระเริ่มแรก การขยายระยะเวลาการดำเนินการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๑๑ วรรคสี่ ให้คำนึงถึงระยะเวลาตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๓๒ ให้นำรายงานผลการศึกษาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาปฏิรูปแห่งชาติ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศ คณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทศาสตร์ชาติ และการสร้าง ความสามัคคีปรองดอง กระทรวงกลาโหม และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ที่ได้จัดทำขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำร่างแผนการปฏิรูป ประเทศด้วย และให้ถือว่าการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปฏิรูปประเทศที่องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐและประชาชน เป็นส่วนหนึ่งของการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง

มาตรา ๓๓ ในระหว่างระยะเวลาที่คณะรัฐมนตรีต้องแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการ ตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุกสามเดือนตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ให้เป็นหน้าที่ ของสำนักงานในการจัดทำรายงานดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรีไม่ช้ากว่าสิบวันก่อนครบกำหนด สามเดือนดังกล่าว

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้การปฏิรูปประเทศเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีวิธีการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศ ทุกด้าน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ค

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ กำหนดให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศ และให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผลตามที่กำหนด โดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีวิธีการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้าน และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นมา โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน เพื่อกำหนดกลไก วิธีการ และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ และเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภาเพื่อทราบแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับได้ต่อไป

เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ จำนวน ๑๑ คณะ อันประกอบด้วย คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสังคม คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ตลอดจนได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง เพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ด้วยแล้ว

บัดนี้ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ได้ดำเนินการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และได้เสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบร่างแผนการปฏิรูปประเทศตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศเสนอ และสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีการประชุมเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๑ รับทราบแผนการปฏิรูปประเทศเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดในมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติแผน
และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๑

ภาพรวมการปฏิรูปประเทศ

ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑.๑ บทนำ

๑.๑.๑ บริบทตามข้อกำหนดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้ได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างมากและได้กำหนดไว้ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหลายส่วน ดังนี้

๑) หมวดที่ ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๔๑ กำหนดให้บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ (๑) ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ (๒) เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว และ (๓) ฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

๒) หมวดที่ ๔ หน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา ๕๐ (๑๐) กำหนดให้บุคคลมีหน้าที่ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

๓) หมวดที่ ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๕๙ กำหนดให้รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก

๔) หมวดที่ ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๖๓ กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามกฎหมายบัญญัติ

๕) หมวดที่ ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๗๖ กำหนดให้รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

๖) หมวดที่ ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๗๘ กำหนดให้รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดบรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน

๑.๑.๒ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑.๑.๒.๑ กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินและการปฏิรูป

๑) พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

๒) พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐

๓) พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

๔) พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

พ.ศ. ๒๕๕๘

๕) พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ

พ.ศ. ๒๕๔๒

๖) พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๕) พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๖) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๗) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๘) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

พ.ศ. ๒๕๔๖

๙) ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ....

๑๐) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑๑) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

๑๒) ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑๓) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

๑๔) ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร
การประชาสัมพันธ์ในภาครัฐเพื่อความโปร่งใส พ.ศ. ....

๑.๑.๒.๒ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒
และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓) พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๔) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙

๕) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙

๖) ประมวลกฎหมายอาญา หมวด ๒ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
และความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

๗) พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ
พ.ศ. ๒๕๐๒

๘) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริต พ.ศ. ....

๙) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์
ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ....

๑๐) ร่างพระราชบัญญัติมาตรการติดตามทรัพย์สินของรัฐคืนจากการเอาไปโดยมิชอบ
พ.ศ. ....

๑๑) ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยวิธีการดำเนินการคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙

๑๒) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๗

๑๓) คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗

๑.๑.๓ ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูป

ข้อเสนอแนะในการปฏิรูปจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) มีดังนี้

๑.๑.๓.๑ รายงานการศึกษาของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

วาระปฏิรูปที่ ๑ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประเด็นปฏิรูป มีหลักยุทธศาสตร์ ๓ ด้าน ได้แก่

๑. ยุทธศาสตร์การปลูกฝัง “คนไทยไม่โกง” เพื่อปฏิรูป “คน” ให้มีจิตสำนึกและสร้างพลังรวมเพื่อแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ประกอบด้วย ๓ แนวทาง ได้แก่ ๑) สร้างจิตสำนึกที่ตัวบุคคล ๒) สร้างเครือข่ายและกลไกเชิงสถาบันเพื่อเสริมความเข้มแข็งของคน ๓) สร้างพลังคุณธรรม เป็นเครือข่ายต่อต้าน เฝ้าระวัง และลงโทษคนทำผิด โดยมี ๗ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ๑) เด็กและเยาวชน ๒) ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๓) นักการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และพรรคการเมือง ๔) ธุรกิจเอกชน (ผู้ประกอบการธุรกิจ บริษัท ห้างร้าน พนักงานเอกชน องค์กรที่ทำงานส่งเสริมและกำกับดูแลภาคธุรกิจเอกชน) ๕) สื่อมวลชน ๖) ประชาสังคม ๗) ประชาชน

๒. ยุทธศาสตร์การป้องกัน ด้วยการเสริมสร้างสังคมธรรมาภิบาลเพื่อปฏิรูประบบและองค์กรเพื่อสร้างธรรมาภิบาลในทุกภาคส่วน ซึ่งประกอบด้วย ๑) หลักนิติธรรม ปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กรให้ชัดเจน ๒) การสร้างความโปร่งใสในการกำหนดกฎหมาย กติกา กระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน การเข้าถึงข้อมูล ๓) การเสริมสร้าง สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ๔) การลดการใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ๕) การเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่า ๖) การขจัดโอกาสการทุจริตด้วยการตรวจสอบ จับกุม ลงโทษอย่างเคร่งครัดและจริงจัง ๗) ลดการแทรกแซงทางการเมือง

๓. ยุทธศาสตร์การปราบปราม เพื่อปฏิรูประบบและกระบวนการจัดการต่อกรณีการทุจริตคอร์รัปชันให้มีประสิทธิภาพ เป้าประสงค์การปฏิรูปต้องการให้องค์กรอิสระฯ และหน่วยงานต่อต้านการทุจริตภาครัฐมีความเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหา ทั้งด้านโครงสร้างองค์กร การเข้าสู่ตำแหน่งของกรรมการองค์กรอิสระ ความมีอิสระในการกำหนดนโยบายขององค์กรอิสระ มีทรัพยากรบริหารที่เพียงพอและไม่ถูกครอบงำโดยรัฐบาล ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน และการมีบุคลากรที่มีความสามารถ

ยุทธศาสตร์การปราบปรามขององค์กรอิสระและหน่วยงานเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตในภาครัฐที่มีประสิทธิภาพจึงประกอบด้วย ๑) ทบทวนโครงสร้างขององค์กรอิสระฯ จำนวนคุณวุฒิและทักษะของบุคคล มีกระบวนการสรรหาที่สามารถยึดโยงกับประชาชนได้ วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการองค์กรอิสระจะต้องมีระยะเวลาเท่ากัน ๒) อำนาจหน้าที่ขององค์กรอิสระ มีอำนาจชี้ขาดในสำนวนคดี เสนออัยการส่งฟ้องศาลชำนาญพิเศษในกรอบระยะเวลาที่แน่นอน ๓) กระบวนการพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนและคดีต้องยึดหลักธรรมาภิบาล สามารถนำคนผิดมาลงโทษได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๑.๑.๓.๒ รายงานของคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการ
ป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๑) เรื่อง การปฏิรูปมาตรการเสริมสร้างระบบการบริหารงานที่มีธรรมาภิบาล

ในภาครัฐ

มาตรการ ๑ กำหนดนโยบายเพื่อความโปร่งใสในการดำเนินงานภาครัฐ
ทุกส่วนราชการมีการกำหนดนโยบายเพื่อความโปร่งใสในการดำเนินงานภาครัฐ โดยมีมาตรการเป็นรูปธรรม
มีนโยบายต่อต้านการทุจริต ประเมินผลผ่านโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ
หน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment: ITA)

มาตรการ ๒ กำหนดบุคคลที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
เพิ่มเติม กำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่รัฐให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินหนี้สินนอกเหนือจากที่กฎหมายในปัจจุบัน
กำหนด และให้คณะกรรมการป้องกันการทุจริตในภาครัฐและสำนักงาน ป.ป.ช. ปรับปรุงแบบแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สิน กำหนดให้ส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ เก็บข้อมูลในแฟ้มประวัติ
ข้าราชการ เพื่อเป็นกลไกป้องกันการทุจริต

มาตรการ ๓ การแสดงผลการจัดซื้อจัดจ้าง เปรียบเทียบให้กรมบัญชีกลาง
จัดทำฐานข้อมูลแสดงผลการจัดซื้อจัดจ้าง เปรียบเทียบครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง และเผยแพร่ข้อมูล เพื่อให้
หน่วยงานของรัฐใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดซื้อจัดจ้าง และเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้ค้าหรือผู้สนใจทั่วไป

มาตรการ ๔ กำหนดให้มีหน่วยงานกำกับ ติดตาม และประเมินผล
ให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในระดับกระทรวง กำกับ ติดตาม
ประเมินผลในหน่วยงานภาครัฐ และให้มีการจัดตั้งหรือมอบหมายภารกิจให้หน่วยงานในระดับต่าง ๆ
รับผิดชอบในระดับรองลงไป

มาตรการ ๕ เกณฑ์จริยธรรม ข้อห้ามการปฏิบัติ และคู่มือในการจัดซื้อ
จัดจ้าง สำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐ ให้กรมบัญชีกลางกำหนดกฎเกณฑ์ จริยธรรม ข้อห้ามปฏิบัติ
และคู่มือในการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นหลักเกณฑ์กลางของประเทศ เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพ ตรวจสอบได้ มีมาตรฐาน

มาตรการ ๖ ทุกหน่วยงานต้องดำเนินการให้เป็นองค์กรคุณธรรม กำหนดให้
ทุกหน่วยงานเป็นองค์กรคุณธรรมตามแนวทางศูนย์คุณธรรม ปรับบทบาทของ ศปท. ให้เป็นหน่วยงานหลัก
ในการปฏิบัติหน้าที่ผลักดันให้เกิดองค์กรคุณธรรม

มาตรการ ๗ การปฏิรูปเทศข้าราชการ ข้าราชการบรรจุใหม่ และเจ้าหน้าที่
ของรัฐ เพิ่มเติมเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และมาตรการเสริมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและคณะกรรมการกำหนดนโยบายและมาตรฐานการบริหาร
บุคคลของทุกหน่วยงาน ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพิ่มเติมเรื่องคุณธรรม
จริยธรรมและมาตรการเสริมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) เรื่อง การปฏิรูปมาตรการเสริมสร้างระบบการบริหารงานที่มีบรรษัทภิบาล

ในภาคเอกชน

มาตรการ ๑ การเพิ่มแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้าน
การทุจริตคอร์รัปชัน (Collective Action Coalition against Corruption: CAC) โดยส่งเสริมให้
ภาคธุรกิจเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยภาคธุรกิจ
กำหนดนโยบายที่จะประกอบธุรกิจด้วยความโปร่งใส มีจรรยาบรรณธุรกิจ และปฏิเสธการให้เงินสินบน
ทุกรูปแบบ และร่วมมือกันเปิดเผยการกระทำที่ส่อไปในทางทุจริต และพิจารณาหาวิธีที่ทำให้หน่วยงานของ
ภาคเอกชนและพนักงานตอบรับในหลักการร่วมกันในแนวทางต่อต้านการทุจริต ซึ่งการดำเนินการตามแนวร่วม

ปฏิบัติในปัจจุบัน ประกอบด้วย ๓ รูปแบบ โดยเป็นทางเลือกให้กับภาคเอกชนที่จะดำเนินการในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

รูปแบบที่ ๑ คำประกาศเจตนารมณ์ต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption Declaration) เป็นความตกลงในหลักการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการทุจริตเป็นการให้คำมั่นต่อสาธารณะและตกลงที่จะจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตภายในบริษัท และจัดให้มีนโยบายห้ามการให้สินบนในทุกรูปแบบ โดยประกาศเผยแพร่ในองค์กรในรูปแบบของจรรยาบรรณธุรกิจ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารและพนักงานในการปฏิบัติตนอย่างมีจริยธรรมและรับผิดชอบในทุกโอกาส พร้อมกำหนดบทลงโทษภายในองค์กรหากไม่มีการปฏิบัติตาม

รูปแบบที่ ๒ การรับรองแนวร่วมธุรกิจ (Signatory Companies) เป็นการกำหนดให้มีนโยบายต่อต้านคอร์รัปชันและระบบป้องกันการจ่ายสินบนให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐเป็นรูปธรรมที่ได้รับการสอบทานว่ามีอยู่จริงในบริษัท โดยระบบป้องกันการจ่ายสินบนต้องมีมาตรการการปฏิบัติตามคู่มือประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๒๓/๕ หรือแนวปฏิบัติที่ดีเทียบเท่าสากล

รูปแบบที่ ๓ การทำข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) เป็นการทำสัญญาลายลักษณ์อักษรระหว่างหน่วยงานจัดซื้อจัดจ้างและบริษัทผู้เข้าร่วมประมูล โดยมีบุคคลภายนอกที่เป็นกลางทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบการดำเนินการตามสัญญา โดยหากพบว่าบริษัทผู้เข้าร่วมประมูลมีการทุจริตหรือละเมิดข้อตกลงที่ได้ตกลงไว้จะต้องลงโทษ

มาตรการ ๒ การทำข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) ในการจัดซื้อจัดจ้าง
ให้กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ในฐานะหน่วยงานกลางที่กำหนดระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดซื้อจัดจ้างพิจารณากำหนดให้การจัดทำข้อตกลงคุณธรรมเป็นภาคบังคับ (Compulsory) ในโครงการที่ใช้งบประมาณจำนวนมากและเป็นภารกิจหลัก (โครงสร้างพื้นฐานของประเทศ) หรือภารกิจที่มีความเร่งด่วนของหน่วยงาน หรือเป็นโครงการที่จะสร้างภาระหนักให้แก่ภาครัฐจำนวนมาก หรือเป็นโครงการที่มีผลกระทบต่อชุมชน สิ่งแวดล้อมและประชาชนในวงกว้าง หรือเป็นโครงการของหน่วยงานที่มีสถิติ หรือข้อมูลของหน่วยงานตรวจสอบว่ามีการทุจริตเกิดขึ้นในช่วง ๕ ปีย้อนหลัง หรือเป็นโครงการที่ประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน สื่อสารมวลชนให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก

มาตรการ ๓ การป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีผ่านการทำธุรกรรมกับบริษัทนอกอาณาเขต (Offshore Company) สืบเนื่องจากปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในปัจจุบันการประกอบธุรกิจข้ามชาติทางธุรกรรมการเงินผ่านบริษัทนอกอาณาเขต (Offshore Company) ที่ผู้ประกอบการไทยสามารถโอนการเก็บกักเงินรายได้และกำไรไว้ในต่างประเทศโดยที่สามารถพอกเงินต่อไปได้อีก และมีหลายกรณีที่ผันผ่านบริษัทตัวแทนต่างประเทศและนำกลับมาเป็นทุนหมุนเวียนในประเทศอีก โดยอาจจะทำผ่านตลาดหลักทรัพย์ไทย สถาบัน หรือธุรกรรมด้านการเงินรูปแบบต่าง ๆ ที่มีอยู่ที่ยังเน้นการคุ้มครองลูกค้าหรือผู้ถือหุ้นเป็นหลัก โดยเฉพาะผู้ค้าตัวแทนต่างชาติที่จะได้รับการคุ้มครองไม่เปิดเผยข้อมูลทางธุรกิจและข้อมูลทางการเงินได้โดยง่ายแม้ว่าจะได้รับการร้องขอข้อมูลจากหน่วยงานราชการ และหากผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องรายได้ถูกตรวจสอบพบว่าเจตนากระทำความผิดและหรือปกปิดข้อมูล การลงโทษโดยทั่วไปปัจจุบันจะมุ่งเน้นใช้วิธีการเปรียบเทียบปรับเท่านั้น ซึ่งไม่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดความไม่รับผิดชอบต่อสาธารณะ มีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษีและปิดบังเส้นทางการเงินที่ถูกนำไปใช้จ่ายทางทุจริต ซึ่งมีผลกระทบเสียหายโดยตรงต่อฐานะการเงินของประเทศไทยเป็นจำนวนมาก (เฉลี่ยปี ๒๕๔๗ – ๒๕๕๖) อยู่ที่ปีละ ๖.๕ แสนล้านบาท) ดังนั้น มาตรการป้องกันการเลี่ยงภาษีผ่านการทำธุรกรรมกับบริษัทนอกอาณาเขตนี้ มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบงานของหน่วยงานต่อต้านการทุจริต ดังนี้

๑) สำนักงาน ปปง.

กำหนดให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทยเปิดเผยข้อมูลรายชื่อบริษัทนอกอาณาเขตที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวข้องเป็นเจ้าของทรัพย์สินส่วนใดส่วนหนึ่ง และแสดงหลักฐานการจดทะเบียนบริษัทดังกล่าว ต่อสำนักงาน ปปง. ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลง/เพิ่มเติมให้แจ้งสำนักงาน ปปง. ภายใน ๑๕ วันนับตั้งแต่วันที่ที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยสำนักงาน ปปง. มีหน้าที่ตรวจสอบรายการธุรกรรมต้องสงสัยและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป และกำหนดให้คนไทยทุกคนที่มีบัญชีกับธนาคารในต่างประเทศต้องยื่นข้อมูลต่อสำนักงาน ปปง. ทุกปี โดยสำนักงาน ปปง. มีหน้าที่ตรวจสอบรายการธุรกรรมต้องสงสัยและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๒) สำนักงาน ป.ป.ช.

เห็นควรกำหนดระเบียบการทำงานให้สำนักงาน ป.ป.ช. ระบุแบบฟอร์มให้เปิดเผยข้อมูลรายชื่อบริษัทนอกอาณาเขตที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวข้องเป็นเจ้าของทรัพย์สินส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือให้มีการแสดงหลักฐานการจดทะเบียนบริษัท รายงานงบดุลประจำปีหรือรายละเอียดการทำธุรกรรมของบริษัทนอกอาณาเขตดังกล่าวให้ครบถ้วน และดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง รวมถึงการตรวจสอบข้อมูลผู้ถือหุ้นในบริษัทที่จดทะเบียนนอกอาณาเขตที่มีความสัมพันธ์กับผู้ที่มีหน้าที่แสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

๓) สำนักงาน ป.ป.ท.

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. เสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้บุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงาน ป.ป.ช. ให้มีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลรายชื่อบริษัทนอกอาณาเขตที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวข้องเป็นเจ้าของทรัพย์สินส่วนใดส่วนหนึ่ง และแสดงบัญชีเงินฝากธนาคารในต่างประเทศต่อสำนักงาน ป.ป.ช. หากไม่มีการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการสอบสวนตามกฎหมายต่อไป

๔) สำนักงาน ก.ล.ต.

- กำหนดให้ ก.ล.ต. ออกระเบียบกรณีมีคำสั่งซื้อหลักทรัพย์ไทยมาจากต่างประเทศ ให้บริษัทหลักทรัพย์ในไทยรายใดจะรับคำสั่งซื้อจากต่างประเทศต้องให้ลูกค้าทำข้อตกลงพร้อมที่จะให้ข้อมูลแก่ทางการไทยเพื่อใช้สำหรับตรวจสอบเกี่ยวกับเจ้าของที่แท้จริงในบริษัทผู้ซื้อ (Nominee) โดยไม่จำเป็นต้องรอให้มีหลักฐานว่ามีการกระทำความผิดกฎหมายไทยก่อน

- ในการจัดทำรายงานงบดุลประจำปี ให้ผู้ตรวจสอบบัญชีรายงานข้อมูลรายชื่อบริษัทนอกอาณาเขตที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวข้องเป็นเจ้าของทรัพย์สินส่วนใดส่วนหนึ่งกับบริษัท โดยแสดงหลักฐานการจดทะเบียนบริษัท รายงานงบดุลประจำปี หรือรายละเอียดการทำธุรกรรมของบริษัทนอกอาณาเขตให้ครบถ้วน หากไม่มีการเปิดเผยข้อมูล ให้ ก.ล.ต. ดำเนินการชะลอการชำระบัญชีหรือดำเนินการสอบสวนตามกฎหมายต่อไป

๕) กรมสรรพากร

- กำหนดให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทยเปิดเผยข้อมูลรายชื่อบริษัทนอกอาณาเขตที่ตนมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องเป็นเจ้าของทรัพย์สินส่วนใดส่วนหนึ่ง และแสดงหลักฐานการจดทะเบียนบริษัท รายงานงบดุลประจำปี หรือรายละเอียดการทำธุรกรรมของบริษัทนอกอาณาเขตประกอบการยื่นเสียภาษีเงินได้บุคคล หรือบัญชีงบดุลประจำปีของนิติบุคคลเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินธุรกิจ และใช้เป็นข้อมูลประกอบการตรวจสอบการเรียกเก็บภาษีอากรได้อย่างถูกต้องครบถ้วนต่อไป

- จัดตั้งหน่วยงานเฉพาะที่รับผิดชอบด้านการตรวจสอบกรณีการป้องกันการเลี้ยวภาษีเป็นการเฉพาะ โดยมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความชำนาญด้านการประกอบธุรกิจข้ามชาติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่ที่อยู่ในหน่วยงานดังกล่าวประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีนักวิชาการภาษี (นักเศรษฐศาสตร์) และนิติกร เป็นต้น

- จัดแผนการอบรมและทำกิจกรรมรณรงค์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกหน้าที่ในการเสียภาษีแก่ประชาชนและธุรกิจเอกชนให้สำนึกถึงการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม โดยเฉพาะกรณีการดำเนินธุรกิจโดยเปิดบริษัทนอกอาณาเขตเพื่อเลี้ยวภาษีในลักษณะนี้ เป็นสิ่งที่ไม่สมควรและไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๖) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

- กำหนดให้นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย เปิดเผยแพร่ข้อมูลรายชื่อบริษัทนอกอาณาเขตที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวข้องเป็นเจ้าของทรัพย์สินส่วนใดส่วนหนึ่ง และแสดงหลักฐานการจดทะเบียนบริษัท รายงานงบดุลประจำปี หรือรายละเอียดการทำธุรกรรมของบริษัทนอกอาณาเขตประกอบการยื่นบัญชีงบดุลประจำปีของนิติบุคคล เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินธุรกิจและใช้เป็นข้อมูลประกอบการตรวจสอบการเก็บภาษีอากรได้อย่างถูกต้องครบถ้วนต่อไป

- กำหนดให้บริษัทข้ามชาติที่จดทะเบียนในประเทศไทยและมีรายได้รวมตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาท ยื่นรายงานผลประกอบการของบริษัทข้ามชาติและบริษัทในเครือภายใน ๑๒ เดือนหลังจากได้รายงานผลประกอบการประจำปีของบริษัท

- กำหนดให้บริษัทข้ามชาติที่จดทะเบียนในประเทศไทยและมีรายได้รวมตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ต้องเปิดเผยรายงานด้านภาษีทั้งในประเทศไทยและในประเทศอื่น ๆ ที่บริษัทดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้สาธารณชนเข้าถึงได้เป็นเวลา ๕ ปี

๗) ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง

กำหนดหลักเกณฑ์แนวทางการปฏิบัติงานให้ธนาคารพาณิชย์เกี่ยวกับการรู้จักลูกค้า (Know Your Customer: KYC) และการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence: CDD) โดยกำหนดข้อบังคับในการตรวจสอบข้อมูลการทำธุรกรรมกับบริษัทนอกอาณาเขต โดยให้เปิดเผยบุคคลที่ได้รับประโยชน์สูงสุดท้าย หมายถึงบุคคลธรรมดาที่เป็นเจ้าของบัญชีหรือเจ้าของนิติบุคคลที่แท้จริงซึ่งพิจารณาจากข้อเท็จจริงในทางพฤตินัย

มาตรการ ๔ เพิ่มบทลงโทษกรรมการบริษัทกรณี Insider Trading

ให้คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) จะต้องมีการพิจารณาบทลงโทษกรรมการใช้ข้อมูลภายใน ในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อันเป็นการเอาเปรียบบุคคลภายนอก เพื่อให้มีการแก้ไขปรับปรุงแก้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยการเพิ่มโทษจำคุกจาก ๒ ปี เป็น ๕ ปี และเพิ่มโทษปรับจาก ๒ เท่าของประโยชน์ที่รับเป็น ๒ เท่าของมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ รวมทั้งให้ขาดจากคุณสมบัติจากการเป็นกรรมการบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ นอกเหนือจากโทษปรับ และจะต้องให้ศาลเป็นผู้พิจารณาการกระทำความผิดและพิพากษาคดีแทนการลงโทษ โดยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

๑.๑.๓.๓ สรุปประเด็นและข้อเสนอแนะจากการจัดสัมมนาฯ รับฟังความคิดเห็นของประชาชน ๔ ภูมิภาค รวมถึงจังหวัดสงขลา และ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

การสัมมนาฯ รับฟังความคิดเห็นการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศฯ โดยคณะกรรมการฯ เพื่อช่วยดำเนินการตามมาตรา ๑๘ (๓) แห่งพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้มีการดำเนินการใน ๔ ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้

และ ๑ พื้นที่ คือจังหวัดสงขลา และ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยกลุ่มเป้าหมายของผู้เข้าร่วมสัมมนาจะเป็นผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ นักการเมือง นักการเมืองท้องถิ่น องค์กรตรวจสอบ ภาคธุรกิจ สื่อมวลชน และภาคประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ โดยรวมภูมิภาคละประมาณ ๒๐๐ คน รวมจำนวนทั้งหมดประมาณ ๑,๐๐๐ คน ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ ได้รวบรวมข้อมูล ประเด็นข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากการจัดสัมมนาดังกล่าว นำมาประมวลและวิเคราะห์เพื่อจัดทำเป็นผลการสัมมนาในภาพรวม โดยจำแนกออกเป็น ๒ ประเด็น ได้แก่ สภาพปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูป สรุปได้ ดังนี้

(๑) สภาพปัญหาและอุปสรรค

(๑.๑) ข้อคำนึงหลักการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของสังคมไทย ส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาระบบการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานของรัฐ และหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มุ่งเน้นกำกับควบคุมมากกว่าการส่งเสริมแนวทางการดำเนินงานที่สุจริตที่แท้จริง โดยเจ้าหน้าที่และหรือพนักงานผู้มีอำนาจส่วนหนึ่งอาจหวังผลตอบแทนจากการมุ่งเอาเปรียบของผู้ประกอบการในวงการต่าง ๆ ตลอดจนการใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตนของเจ้าพนักงานของรัฐและหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเอง ทำให้มีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศที่ไม่มีประสิทธิภาพเท่าทันประเทศคู่แข่งอื่น ๆ ทั้งในภูมิภาคและนอกภูมิภาค ดังนั้น ผลกระทบที่เกิดขึ้นไม่เพียงแต่มีผลต่อภาวะเศรษฐกิจและสังคมเท่านั้น แต่ยังมีผลในหลายกรณีต่อความมั่นคงของประเทศในด้านต่าง ๆ ตลอดจนมีผลต่อวิถีชีวิตและทรัพย์สินของประชากรทุกหมู่เหล่าโดยเฉพาะผู้ยากจน นอกจากนี้ การทุจริตมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการใช้งบประมาณอย่างสิ้นเปลืองอีกด้วย

(๑.๒) การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันและประพฤติมิชอบของประเทศไทยที่ผ่านมา มิได้มีผลต่อการลดปัญหาแต่อย่างใด ทั้งนี้ ภาคีภาคประชาชนที่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้ที่ได้รับผลความเสียหายมากกว่าภาคอื่น ๆ และเดือดร้อนมากขึ้น ต่างก็มีความเห็นว่าแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวต้องอาศัยการร่วมตัวเพื่อสร้างบทบาทและอำนาจการต่อต้านการทุจริตฯ อย่างมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคม “โดยประชาชนคนไทยต้องทวงคืนอำนาจ บทบาทและการจัดการร่วมกันตรวจสอบ” ในการป้องกันทุจริตฯ ที่เกิดขึ้น ทั้งในภาครัฐและผู้ประกอบการธุรกิจ ที่มุ่งหวังผลประโยชน์ส่วนตนโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์สังคมส่วนรวม

(๒) ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูป

(๒.๑) สร้างพลังสังคมที่เข้มแข็งโดยสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนให้เป็นแกนกลางในการเสนอแนะ ติดตาม ตรวจสอบ และต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงการฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ โดยรัฐต้องเร่งรัดออกกฎหมายรองรับการทำงานของเครือข่ายประชาชนภายใน ๑ ปี ให้เป็นกฎหมายที่มุ่งให้ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจและบทบาทปฏิบัติต่อต้านและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งนี้ รัฐต้องให้ความคุ้มครองและป้องกันการถูกกลั่นแกล้ง หรือได้รับการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมในลักษณะต่าง ๆ ต่อชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียงและทรัพย์สิน วิถีชีวิตและหน้าที่การงาน ตลอดจนการฟ้องปิดปาก รวมทั้งจะต้องเป็นกฎระเบียบรองรับที่ไม่ยุ่งยาก ไม่ซ้ำซ้อน ลดขั้นตอน และมีความเด็ดขาด

(๒.๒) เครือข่ายตรวจสอบของภาคประชาชนต้องได้รับบทบาทและอำนาจในการเข้าถึงและสามารถตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง (เดิมจะอ้างเป็นเอกสารปิดเอกสารความลับ และอื่น ๆ ที่เป็นการไม่ร่วมมือตามกฎหมาย โดยฝ่ายบริหารไม่มีการตักเตือน ไม่มีการลงโทษแต่อย่างใด)

(๒.๓) ยุทธศาสตร์ด้านการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้เน้นมาตรการการบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิดอย่างจริงจัง รวดเร็ว เด็ดขาด เท่าเทียมและเป็นธรรม

(๒.๔) ต้องปฏิรูปการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐให้มีการทำงานแบบบูรณาการในทุกระดับหน่วยงาน เพื่อลดความซ้ำซ้อน สร้างความเป็นเอกภาพ ตลอดทั้งมีการบูรณาการหน่วยงานตรวจสอบ เพื่อสนับสนุน เพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบพฤติกรรมที่ทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าพนักงานของรัฐและหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ประกอบการที่ประพฤติมิชอบ ที่มุ่งเอาเปรียบทางการค้าและธุรกิจ และเลี้ยงภาษี

(๒.๕) บุคลากรหน่วยงานภาครัฐต้องมีความรับผิดชอบต่อการฉ้อโกงการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาโดยตรง โดยมีการลงโทษให้พ้นไปจากตำแหน่ง เมื่อมีหลักฐานที่เชื่อได้ว่ามีพฤติกรรมทุจริตในหน้าที่ และอาจมีความเสี่ยงต่อผลประโยชน์สาธารณะและการไต่สวนคดี และควรมีระบบตรวจสอบภายในที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาความประพฤติและความเสี่ยงต่อการทุจริตฯ ที่อาจจะมีผลกระทบเสียหายต่อผลประโยชน์อันพึงได้ของสาธารณชน ทั้งนี้ ควรมีการกำหนดระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ในหน้าที่อย่างชัดเจน มีระบบการควบคุมบังคับการแต่งตั้ง โอนย้าย ที่ช่วยคัดสรรบุคลากรที่มีประวัติการทำงานที่สุจริต มีคุณธรรม ตลอดจนให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการในหน่วยงานและประชาชนผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการทำหน้าที่ดังกล่าวของเจ้าพนักงานของรัฐและหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๒.๖) การเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐที่ผ่านมา การดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐในทุกระดับ ขาดความโปร่งใสและสร้างปัญหาอย่างต่อเนื่อง ความโปร่งใสเป็นเครื่องมือในการลดความเสี่ยง และลดโอกาสการทุจริตและประพฤติมิชอบ และหลักสำคัญคือ ต้องมีการเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ในหลายช่องทาง เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ เช่น การดำเนินงานนโยบายของรัฐบาล การจัดซื้อจัดจ้าง ข้อมูลด้านงบประมาณ และการจัดหางบประมาณ รวมถึงข้อมูลการใช้ดุลยพินิจในงานที่มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมกำกับดูแล และอนุมัติโครงการต่าง ๆ

(๒.๗) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับต้องรายงานผลการใช้งบประมาณทุกด้านที่ถูกจัดสรรแก่จังหวัดและองค์กรที่รับผิดชอบ ให้ประชาชนได้รับทราบและร่วมตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงบประมาณในทุกโครงการ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

(๒.๘) เน้นยุทธศาสตร์ป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีการปรับทัศนคติ ส่งเสริมให้มีการปลูกฝังเพื่อหล่อหลอมคุณธรรมจริยธรรมตั้งแต่เยาว์วัยและตลอดจนช่วงของชีวิตให้แก่ เด็ก เยาวชน และประชาชน โดยผ่านทั้งกระบวนการการเรียนการสอนและกระบวนการทางสังคม เพื่อสร้างจิตสำนึกให้มีค่านิยมและทัศนคติที่ถูกต้อง โดยยึดถือเป็นหลักในการดำรงชีวิตที่ไม่ทุจริตในทุกโอกาสทุกสถานที่ รวมทั้งให้สังคมทั่วไปได้รับรู้อย่างชัดเจนว่าการกระทำใดถือว่าเป็นการทุจริตและประพฤติมิชอบ

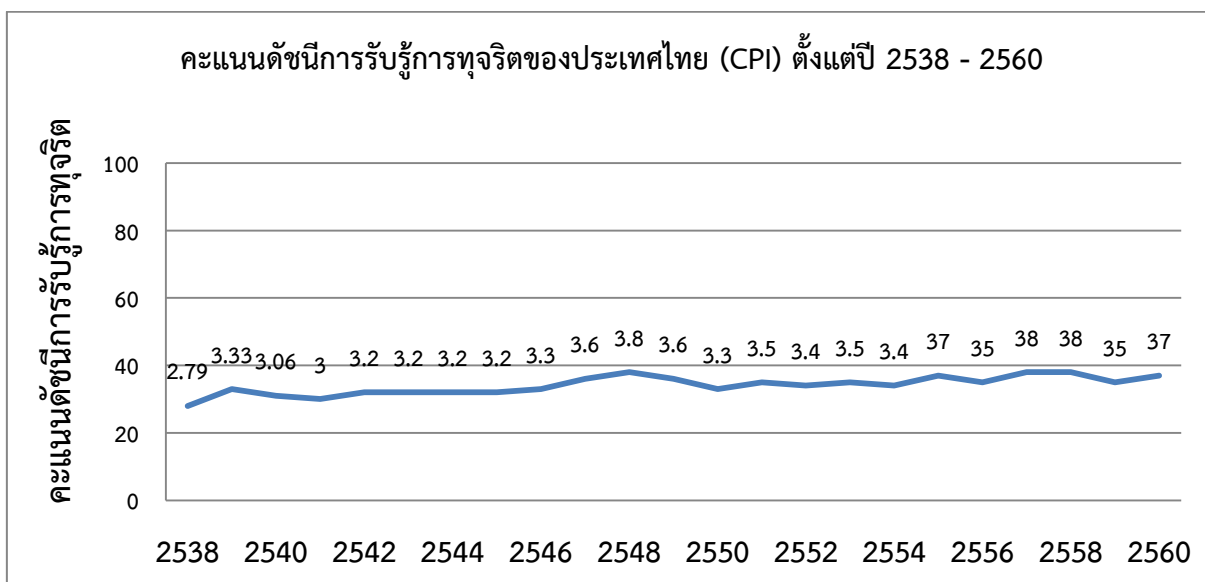
๑.๒ สถานการณ์และแนวโน้ม

๑.๒.๑ สถานการณ์และแนวโน้มภายนอก

๑.๒.๑.๑ **ข้อตกลงความร่วมมือด้านการต่อต้านการทุจริตระหว่างประเทศ** การทุจริตที่เกิดขึ้นภายในแต่ละประเทศและรูปแบบที่เกิดขึ้นในระดับระหว่างประเทศมีผลกระทบเชิงลบต่อสังคมและเศรษฐกิจทุกประเทศ ดังนั้น ในการประชุมสหประชาชาติ ครั้งที่ ๑๑ กำหนดให้การทุจริตคอร์รัปชันเป็นอาชญากรรมประเภทหนึ่งที่ประชาคมโลกต้องให้ความร่วมมือในการปราบปรามจึงเกิดเป็นอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption: UNCAC) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการติดตามทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริต ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันในปี ๒๕๕๔

๑.๒.๑.๒ การประเมินสถานการณ์การทุจริตคอร์รัปชันในระดับสากล มีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการประเมิน คือ องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) ได้จัดทำดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ เป็นต้นมา จนกระทั่งปี ๒๕๕๙ พบว่า ค่าดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยอยู่ในระดับต่ำมาโดยตลอด (รายละเอียดดังตาราง ๑.๑)

ตาราง ๑.๑ ข้อมูลจากดัชนีการรับรู้การทุจริต

ที่มา : สรุปข้อมูลจาก Transparency International

๑.๒.๑.๓ นิยาม รูปแบบทั่วไปของการทุจริต องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ได้กำหนดนิยามและรูปแบบการทุจริตเป็น ๗ รูปแบบ ได้แก่

- (๑) การทุจริตขนาดใหญ่ (Grand Corruption)
- (๒) การทุจริตขนาดเล็ก (Petty Corruption)
- (๓) การติดสินบน (Bribery)
- (๔) การยักยอก (Embezzlement)
- (๕) การอุปถัมภ์ (Patronage)
- (๖) การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism)
- (๗) ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

๑.๒.๑.๔ บทเรียนการแก้ไขปัญหาการทุจริตของแต่ละประเทศ

(๑) ประเทศนิวซีแลนด์

ในประเทศนิวซีแลนด์ยังไม่มีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งที่รับผิดชอบในการต่อต้านการคอร์รัปชัน ซึ่งไม่เหมือนกับในหลาย ๆ ประเทศที่ตั้งหน่วยงานกรมการอิสระในการต่อต้านการคอร์รัปชัน แทนที่จะมีหน่วยงานเดียวในการดูแลวัตถุประสงค์ที่หลากหลายของการต่อต้านการคอร์รัปชัน การมีหลายหน่วยงานจะมุ่งเน้นในการสนับสนุนการทำงานเพื่อให้แน่ใจว่าประเทศปราศจากคอร์รัปชัน บางหน่วยงานมุ่งเน้นในเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่ง ๒ หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายต่อต้านการคอร์รัปชันเพื่อสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดี ได้แก่ New Zealand Serious Fraud Office (SFO) และ New Zealand Police

มาตรการความเป็นอิสระจากการเมืองตามหลักการของรัฐธรรมนูญ การตัดสินใจใช้อำนาจตามกฎหมายของ SFO ในด้านการสืบสวนและดำเนินคดีจะไม่ควบคุมและกำหนดทิศทางโดยฝ่ายการเมือง การตัดสินใจในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ ไม่ต้องรายงานต่อรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมและสามารถดำเนินงานตามกฎหมายได้ทันที และมีมาตรการการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ มาตรการเผยแพร่ข้อมูลให้สาธารณะ มีการจัดทำรายงานประจำปีและรายงานผลการดำเนินงาน ผลการดำเนินคดี มาตรการการรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล มาตรการพิจารณาคดีที่โปร่งใส เปิดรับการตรวจสอบจากภาคส่วนต่าง ๆ

(๒) ประเทศสวีเดน

หน่วยงานปราบปรามทุจริตแห่งชาติของสวีเดน (Swedish National Anti Corruption Unit: NACU) ปฏิบัติงานโดยสำนักงานอัยการ (Office of the Prosecutor General) และเป็นอิสระจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยในทีมมีเพียงอัยการ ๕ คน และนักเศรษฐศาสตร์ ๒ คน ขอบเขตของภารกิจของ NACU ประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ ๑) การบ่งชี้คดีอาชญากรรมของการคอร์รัปชัน ๒) ดำเนินคดีตามกฎหมายในคดีที่รุนแรงและคุกคามต่อระบบ ๓) ชัดขวางการเกิดขึ้นของวัฒนธรรมการคอร์รัปชัน ทำให้การยอมรับเรื่องการคอร์รัปชันในสังคมมีน้อยมาก

มาตรการที่ดำเนินงานในสวีเดน ได้แก่ มาตรการสร้างความตระหนักและบ่งชี้การคอร์รัปชันของสื่อและประชาชน ในสวีเดนประชาชนและสื่อมวลชนมีสิทธิที่จะได้รับเอกสารทางราชการ ทำให้การคอร์รัปชันในหน่วยงานราชการปกปิดได้ยาก กฎหมายสนับสนุนให้มีการตรวจสอบ การที่สื่อและประชาชนสามารถติดตาม ตรวจสอบพฤติกรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐได้นั้น มีกฎหมายรองรับการเข้าถึงข้อมูล เช่น The Freedom of the Press Act และ The Freedom of Expression Act ที่รับรองและให้หลักประกันในการเข้าถึงข้อมูลและบันทึกต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่รัฐ

นอกจากนี้ มาตรการบูรณาการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายหน่วยงานภาครัฐ เครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานราชการ มีประโยชน์ที่ได้จากเครือข่าย คือ ระหว่างการสืบสวน แต่ละหน่วยงานสามารถเข้ามาช่วยเหลือตามความชำนาญของตน ทำให้ง่ายต่อการปราบปรามการทุจริตในทุกหน่วยงาน

ประเทศสวีเดนมีมาตรการสร้างศูนย์รวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชัน โดยเก็บรวบรวมงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อใช้สำหรับสภาการป้องกันคอร์รัปชัน โดยมีข้อมูลที่บันทึกถึงปัจจัยที่นำไปสู่การคอร์รัปชันและระบุพื้นที่เสี่ยง เพื่อให้มีแนวทางการตัดสินใจที่ดีในการต่อสู้กับคอร์รัปชันและวิธีการป้องกันกลยุทธ์ในระยะยาวอีกประการ คือ การพัฒนาเครือข่ายกับมหาวิทยาลัยในการทำวิจัยในเรื่องดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ประเทศสวีเดนยังมีมาตรการอื่น ๆ ได้แก่ มาตรการความร่วมมือกับนานาชาติ มาตรการแจ้งรายงานทางการเงินของธนาคาร และมาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน เช่น การระบุด้านการเกื้อหนุนที่นำไปสู่การเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน โดยเป็นสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่รัฐกระทำการในหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของตนเอง คู่ครอง พ่อแม่ลูก พี่น้อง หรือใครก็ตามที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด ต้องไม่กระทำการใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อระดับความไว้วางใจขององค์กร เป็นต้น ทั้งนี้ตัวอย่างของการนำกฎหมายนี้ไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม คือ สภาวิจัยแห่งสวีเดนที่ออกนโยบายในการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน เช่น ให้ผู้สมัครสมาชิกสภาทุกคนจะต้องส่งรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในสภา หรือคณะกรรมการ หรือคณะทำงาน หรือตำแหน่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภา และสมาชิกจะต้องเปิดเผยสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจนำไปสู่การเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนได้ เป็นต้น

(๓) สาธารณรัฐสิงคโปร์

สิงคโปร์เป็นรัฐสมัยใหม่ที่มีความสำคัญกับการพัฒนาคน โดยใช้หลัก Meritocracy เป็นแนวคิดหลักทางการเมือง และวาระสำคัญของการศึกษาระดับชาติ คือ “We must uphold meritocracy and incorruptibility” เป็นหลักบริหารที่เน้นความรู้ความสามารถของบุคคลในระบบ การคัดสรรคนเข้าทำงาน โดยยึดหลักความรู้ความสามารถในการทำงาน โดยเป็นระบบสังคมที่เชื่อว่าการสำเร็จ ด้วยตนเองไม่ใช่สิทธิพิเศษทางชนชั้น เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงศักยภาพตามความสามารถของตน อย่างเต็มที่

สิงคโปร์บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด จริงจัง และกฎหมายต่อต้านคอร์รัปชัน ได้รับการทบทวนปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ โดยกฎหมายปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันมีโทษทั้งจำคุกและปรับ ในจำนวนค่าปรับที่สูง คือ ผู้ใดก็ตามที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดในคดีคอร์รัปชันอาจถูกปรับเป็นเงินสูงได้ถึง ๑๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือประมาณ ๒.๖ ล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งจำคุกได้สูงถึง ๕ ปี ทั้งนี้ ถ้าการละเมิดกฎหมายนั้นเกี่ยวข้องกับเรื่องของสัญญาเกี่ยวกับภาครัฐหรือพัวพันกับสมาชิก รัฐบาลหรือสมาชิก ในองค์กรภาครัฐ มีจำคุกสูงถึง ๗ ปี นอกจากนี้ บุคคลที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดในคดีคอร์รัปชันจะถูกศาลสั่งให้ คืนเงินสินบน โดยที่ศาลยังมีอำนาจที่จะริบทรัพย์ผู้กระทำความผิดที่ได้มาอย่างไม่ถูกต้อง สำหรับเจ้าหน้าที่ ของรัฐที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดในเรื่องคอร์รัปชันจะถูกไล่ออก งดเงินบำเหน็จบำนาญและผลประโยชน์อื่น ๆ

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการป้องกันปราบปรามการทุจริต คือ The Corrupt Practices Investigation Bureau (CPIB) จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ เป็นองค์กรอิสระที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการทุจริตทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน โดยสำนักงานมีอำนาจที่จะสอบสวน การกระทำผิดตามกฎหมายป้องกันการคอร์รัปชัน (Prevention of Corruption Act: PCA) กฎหมายได้ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่สอบสวนของ CPIB ในการจัดหาข้อมูลที่จำเป็น และกำหนดให้ประชาชนชาวสิงคโปร์รับผิดชอบตามกฎหมายจากการคอร์รัปชันนอกประเทศสิงคโปร์ และชาวต่างชาติจะต้องถูกดำเนินการหากกระทำผิด ในประเทศสิงคโปร์

สำนักงานมีหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับการมีความซื่อสัตย์ในการบริการสาธารณะ (Public Service) และส่งเสริมให้ภาคเอกชน (Private Sector) ปลอดจากการคอร์รัปชัน อีกทั้งยังมีหน้าที่ รับผิดชอบในการตรวจสอบการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่รัฐ และรายงานกรณีดังกล่าวไปยังหน่วยงาน และองค์กรของรัฐที่เหมาะสมเพื่อดำเนินคดีทางวินัย

(๔) สาธารณรัฐเกาหลี

สาธารณรัฐเกาหลี โดยประธานาธิบดี คิม แด จุง ผลักดันการต่อต้านคอร์รัปชัน ให้เป็นวาระแห่งชาติและมีการออกกฎหมายต่อต้านคอร์รัปชันใหม่ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการปราบปรามคอร์รัปชัน อย่างแท้จริง และมีการจัดตั้งคณะกรรมการอิสระต่อต้านคอร์รัปชันเกาหลี หรือ Korea Independent Commission against Corruption (KICAC)

สำหรับระบบราชการ มีการปฏิรูปให้มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ โดย ทำให้ภาคธุรกิจและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสและป้องกันการคอร์รัปชัน จึงได้นำ หน่วยงานผู้ตรวจการรัฐสภา และคณะกรรมการรับเรื่องอุทธรณ์การบริหารงาน มารวมเข้ากับ KICAC และเปลี่ยนชื่อเป็น คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตและสิทธิพลเมือง หรือ Anti-Corruption and Civil Rights Commission of Korea (ACRC) โดยเน้นการนำระบบ IT เข้ามาช่วยการทำงานขององค์กรสาธารณะ ให้สามารถบริการประชาชนได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและโปร่งใส ประชาชนและภาคธุรกิจสามารถ ร้องเรียนบริการที่ไม่ดี แจ้งเบาะแสการทุจริตหรือการกระทำที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขอนามัยของ ประชาชนและแนะนำรัฐบาลในด้านต่าง ๆ

ยุทธศาสตร์ของ ACRC ได้แก่ ๑) กลือเป็นนอน โดยให้คนในองค์กรเป็นผู้แจ้งเบาะแส โดยเน้นที่การให้รางวัลและการคุ้มครองอย่างเต็มที่ ๒) เชือดไก่ให้ลิงดู เจ้าหน้าที่ที่ทำความผิดจะถูกลงโทษไล่ออกทันทีและได้รับโทษทั้งจำและปรับ ๓) ตัดไฟแต่ต้นลม ACRC เน้นการจับอบรมเรื่องจริยธรรมให้กับเจ้าหน้าที่

(๕) ประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นมีมาตรการเชิงป้องกันโดยการออกกฎหมายด้านจริยธรรมระดับชาติ National Public Service Ethics Law ที่ประกาศใช้เมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๐ เพื่อป้องกันการใช้อำนาจเกินขอบเขตของข้าราชการ มีการจัดตั้งคณะกรรมการจริยธรรมแห่งชาติ National Public Service Ethics Board ภายใต้ National Personnel Authority (NPA) ที่มีอำนาจด้านการบริหารบุคคลภาครัฐทั้งหมด คณะกรรมการดังกล่าวเป็นผู้เสนอคณะรัฐมนตรีในการปรับปรุง National Public Service Officials Ethics Code และมีอำนาจในการติดตามสอบสวนให้คำแนะนำปัญหาที่เกี่ยวกับจริยธรรมของข้าราชการในทุกหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงการวางมาตรการและการดำเนินการตามกฎหมาย กรณีที่มีการทำผิดกฎหมายจริยธรรม นอกจากนี้ มี Ethical Code of Conduct for Politicians (๑๙๘๕) – Rules against Conflicts of Interest ข้อห้ามเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

(๖) เขตปกครองพิเศษฮ่องกง

ฮ่องกงจัดตั้งหน่วยงานคณะกรรมการอิสระต่อต้านการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่ของเขตปกครองพิเศษฮ่องกง (The Independent Commission Against Corruption Ordinance: ICAC) หน่วยงานดังกล่าวมีรูปแบบการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน การตรวจสอบและการให้การศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยมีมาตรการที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของ ICAC ดังนี้ มาตรการทางกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการอิสระต่อต้านการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่กฎหมายการป้องกันการรับสินบน (The Prevention of Bribery Ordinance) กฎหมายการเลือกตั้ง (The elections Corrupt and Illegal Conduct Ordinance) กฎหมายการป้องกันการรับสินบนในหน่วยงานราชการ (Prevention of Bribery Ordinance (POBO) in Public Sector) มาตรการในการตรวจสอบและดุลยภาพ (Checks and Balances) มาตรการตอบสนองต่อการร้องเรียน มาตรการรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงาน มาตรการให้คำปรึกษาและความรู้แก่สาธารณะ มาตรการสำรวจติดตามและรายงานการคอร์รัปชัน มาตรการส่งเสริมและการให้ความรู้ มาตรการสำรวจทัศนคติของประชาชนต่อการคอร์รัปชัน

ฮ่องกงกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน เช่น ระยะเวลาการดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ การให้การศึกษาในการป้องกันคอร์รัปชัน (Education services) ทั้งการฝึกอบรมจัดสัมมนา หลักสูตรการเรียนการสอน รวมถึงการเปิดศูนย์พัฒนาจริยธรรมเพื่อสนับสนุนภาคเอกชน การรณรงค์ต่อต้านคอร์รัปชันต่อสาธารณะ เช่น โครงการ Clean Civil Society การฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอที่ภายในและต่างประเทศ มาตรฐานการตรวจสอบและรักษาสสมดุล (Checks and Balances) มีการถ่วงดุลอย่างชัดเจน มีการสำรวจความคิดเห็นต่อหน่วยงานทุก ๆ ปี เพื่อทราบข้อมูลใหม่ ๆ ทัศนคติ ความเข้าใจของสาธารณชนต่อหน่วยงาน และการเปิดเผยข้อมูลในคดีต่าง ๆ ที่เสร็จสิ้นการพิจารณาคดีแล้ว ผ่านรายงานประจำปีและเว็บไซต์

(๗) สาธารณรัฐจอร์เจีย

สาธารณรัฐจอร์เจียปฏิรูปด้านกฎหมายสำคัญ เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสของภาครัฐ โดยมีกฎหมายสำคัญ ได้แก่ ๑) กฎหมายว่าด้วยการรับราชการ ที่กำหนดแนวทางปฏิบัติการยื่นแสดงทรัพย์สิน ระยะเวลาในการยื่นแสดงทรัพย์สิน ประเภททรัพย์สินที่ต้องรายงาน กำหนดบทบาทและอำนาจของสำนักงานข้าราชการพลเรือน (Civil Service Bureau) ในฐานะที่เป็นผู้มีอำนาจรวบรวมและดูแลการยื่นแบบแสดงทรัพย์สิน ๒) กฎหมายว่าด้วยการขัดกันแห่งผลประโยชน์และการทุจริตของหน่วยงานรัฐ โดยกำหนด

หลักการเบื้องต้นในการป้องกันและขจัดปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์และการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ และกำหนดความรับผิดชอบของผู้ที่กระทำการทุจริต

สำนักงานราชการพลเรือนแห่งสาธารณรัฐจอร์เจีย (Civil Service Bureau) ได้นำระบบการยื่นบัญชีทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่รัฐผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้เป็นครั้งแรก ซึ่งระบบดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วยกระดาษในรูปแบบเก่าเป็นการยื่นเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตผ่านแอปพลิเคชันของโทรศัพท์เคลื่อนที่ เนื่องจากการยื่นด้วยระบบแบบเดิมมีความล่าช้าและประชาชนไม่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้โดยง่าย การที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลของข้าราชการทำให้ประชาชนรู้สึกถึงความโปร่งใสและรู้สึกตื่นตัวในการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริต

นอกจากนี้ การเข้าร่วมเป็นภาคีต่าง ๆ เพื่อการปรับปรุงและยกระดับการแก้ไขปัญหาการทุจริตของประเทศ เช่น การที่รัฐบาลประกาศเข้าเป็นภาคีสมาชิกรัฐบาลโปร่งใส (Open Government Partnership) การเข้าร่วมเป็นภาคีนานาชาติกระตุ้นให้รัฐบาลต้องพัฒนาและปฏิรูประบบภายในเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางหรือกรอบความตกลง ทำให้ประเทศมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นในเวทีนานาชาติ

๑.๒.๒ สถานการณ์และแนวโน้มภายใน

๑.๒.๒.๑ นิยามการทุจริตและคอร์รัปชันของไทย

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้นิยามคำว่า “ทุจริต” หมายถึง ความประพฤติชั่ว โกง เช่น การทุจริตในการสอบ คดโกง ฉ้อโกง

“ทุจริต” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑) หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

“ทุจริตต่อหน้าที่” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองและผู้อื่น

การทุจริตในวงราชการมีหลายรูปแบบ เช่น (๑) ฝ่าฝืน หลีกเลียง หรือบิดเบือนระเบียบแบบแผน หรือกฎข้อบังคับ (๒) จูงใจ เรียกร้อง บังคับ ช่มชู้ หน่วงเหนี่ยว กลั่นแกล้งหรือหาประโยชน์ใส่ตนหรือพวก (๓) การสมยอม รู้เห็นเป็นใจ เพิกเฉย ละเว้นการกระทำในการที่ต้องปฏิบัติหรือรับผิดชอบตามหน้าที่ (๔) ยักยอก เบียดบังซึ่งทรัพย์สินของราชการ (๕) ปลอมแปลงหรือกระทำใด ๆ อันเป็นเท็จ (๖) มีผลประโยชน์ร่วมในกิจการบางประเภท

การทุจริตในวงราชการมีมูลเหตุหลายประการ เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐขาดคุณธรรม จริยธรรม ขาดกลไกในการลงโทษและการบังคับใช้กฎหมาย ขาดการตรวจสอบและการควบคุม กำกับ ดูแล เจ้าหน้าที่ได้รับค่าตอบแทน/เงินเดือนไม่พอกับการครองชีพ มีปัญหาทางเศรษฐกิจหรืออบายมุข สภาพการทำงานเปิดโอกาส เอื้ออำนวยต่อการกระทำทุจริต กระบวนการปฏิบัติงานมีช่องโหว่

“คอร์รัปชัน” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้นิยามไว้ว่า โกง เบียดบัง ทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวง รับสินบน

๑.๒.๒.๒ พฤติการณ์การทุจริต

จากการตรวจสอบรูปแบบการกระทำการทุจริตที่ปรากฏจากหน่วยงานในการตรวจสอบการทุจริต พบพฤติกรรมและรูปแบบการทุจริต ดังนี้

๑) พฤติการณ์การกระทำความผิดที่พบจากหน่วยงานต่าง ๆ พบข้อมูลสำคัญ ดังนี้

(๑) ในปี ๒๕๖๐ สำนักงาน ป.ป.ท. พบว่ามีประเด็นที่ถูกร้องเรียนมากที่สุด ๕ อันดับ ได้แก่

พฤติการณ์การกระทำความผิด	จำนวน (เรื่อง)
พฤติกรรมส่อไปในทางทุจริตประพฤติมิชอบ	๒,๕๗๓
การทุจริตจัดซื้อจัดจ้าง	๓๔๓
การยกยอกทรัพย์สิน โฉงโกงทรัพย์สินของราชการ	๓๑๖
การทำเอกสารเท็จ รับรองเอกสารเท็จ	๒๓๗
เจ้าหน้าที่เรียกรับเงิน	๒๑๗

(๒) สำนักงาน ป.ป.ช. มีข้อมูลการดำเนินการ ดังนี้

- เรื่องค้างการดำเนินงาน ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ มีเรื่องอยู่ระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จำนวน ๒,๗๙๓ เรื่อง โดยจำแนกตามประเภทการกระทำความผิด ดังนี้

พฤติการณ์การกระทำความผิด	จำนวน (เรื่อง)
จัดซื้อจัดจ้าง/เสนอราคาต่อหน่วยงานรัฐ	๙๙๗
ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ	๘๗๘
เบียดบังทรัพย์สินของรัฐ	๔๔๙
เรียกรับสินบน	๔๐๓
ร่ำรวยผิดปกติ	๔๔
ที่ดินและทรัพย์สินราชการ	๑๒
ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	๑๐

- เรื่องที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๖๐ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาและมีมติชี้มูลความผิดผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเอกชน จำนวน ๑,๗๓๕ เรื่อง โดยจำแนกตามประเภทการกระทำความผิด ดังนี้

พฤติการณ์การกระทำความผิด	จำนวน (เรื่อง)
ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ	๖๒๒
จัดซื้อจัดจ้าง/เสนอราคาต่อหน่วยงานรัฐ	๔๙๒
เบียดบังทรัพย์สินของรัฐ	๒๙๖
เรียกรับสินบน	๒๒๘
ที่ดินและทรัพย์สินราชการ	๖๐
ร่ำรวยผิดปกติ	๒๓
ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	๑๔

(๓) สำนักงานคดีปราบปรามการทุจริต สำนักงานอัยการสูงสุด มีการจัดกลุ่มรูปแบบพฤติการณ์การกระทำความผิดในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ในปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ ดังนี้

พฤติการณ์การกระทำความผิด	จำนวน (เรื่อง)		
	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐
โครงการรัฐบาล	๔	๒	-
ยกยอทรัพย์สินของทางราชการ	๓๗	๓๙	๗๐
ทุจริตจัดซื้อจัดจ้าง	๑๓	๓๙	๑๘
ทุจริตจำหน่ายข้าว	๑	๑	-
ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบอื่น ๆ	๖๓	๘๖	๑๘๖

(๔) ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง มีการจัดกลุ่มรูปแบบพฤติการณ์การกระทำความผิดในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ในปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ ดังนี้

พฤติการณ์การกระทำความผิด	จำนวน (เรื่อง)	
	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐
เจ้าพนักงานเบียดบังทรัพย์สิน มาตรา ๑๔๗	๒๖	๖๐
เจ้าพนักงานข่มขืนใจหรือจูงใจให้ได้มาซึ่งทรัพย์สิน มาตรา ๑๔๘	-	๑๐
เจ้าพนักงานเรียกรับ หรือยอมรับทรัพย์สิน มาตรา ๑๔๙	๕	๑๔
เจ้าพนักงานกระทำการหรือไม่กระทำการในตำแหน่งโดยเห็นแก่ทรัพย์สิน มาตรา ๑๕๐	-	๒
เจ้าพนักงานใช้ตำแหน่งโดยทุจริต มาตรา ๑๕๑	๗	๑๘
เจ้าพนักงานมีหน้าที่จัดการกับทรัพย์สิน เข้ามีส่วนได้เสีย เพื่อประโยชน์ตนเองหรือผู้อื่น มาตรา ๑๕๒	๑	๔
เจ้าพนักงานมีหน้าที่จ่ายทรัพย์สิน จ่ายทรัพย์สินเกินกว่าที่ควรจ่ายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น มาตรา ๑๕๓	-	๑
เจ้าพนักงานภาษีกระทำการทุจริต มาตรา ๑๕๔	-	๑
เจ้าพนักงานกำหนดราคาทรัพย์สินเพื่อเก็บภาษีหรือค่าธรรมเนียมกระทำการทุจริต มาตรา ๑๕๕	-	๑
เจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีกระทำการทุจริต มาตรา ๑๕๖	-	๑
เจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติโดยทุจริตหรือโดยมิชอบ มาตรา ๑๕๗	๑๖๑	๓๗๙
เจ้าพนักงานทำลายทรัพย์สินหรือเอกสารที่ตนมีหน้าที่ต้องรักษา มาตรา ๑๕๘	-	๘
เจ้าพนักงานผู้มิหน้าที่ดูแลรักษาทรัพย์สินหรือเอกสารกระทำการโดยมิชอบ มาตรา ๑๕๙	๑	๓
เจ้าพนักงานใช้ดวงตราหรือเครื่องหมายราชการโดยมิชอบ มาตรา ๑๖๐	-	๑
เจ้าพนักงานปลอมเอกสาร มาตรา ๑๖๑	๑๒	๒๔
เจ้าพนักงานรับรองเอกสารอันเป็นเท็จ มาตรา ๑๖๒	๒๗	๓๕
เจ้าพนักงานไปรษณีย์กระทำการโดยมิชอบ มาตรา ๑๖๓	-	๑

พฤติการณ์การกระทำผิด	จำนวน (เรื่อง)	
	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐
เจ้าพนักงานเปิดเผยความลับ มาตรา ๑๖๔	-	๑
เจ้าพนักงานขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย มาตรา ๑๖๕	-	๑๕
เจ้าพนักงานละทิ้งงาน มาตรา ๑๖๖	-	๔
เจ้าพนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน กระทำการในตำแหน่งโดยมิชอบ มาตรา ๒๐๐	๑	๑๘
เจ้าพนักงานตุลาการ พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี พนักงานสอบสวน เรียก รับสินบน มาตรา ๒๐๑	-	๒
เจ้าพนักงานตุลาการ พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี พนักงานสอบสวน กระทำการ โดยเห็นแก่ทรัพย์สิน มาตรา ๒๐๒	-	๑
กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	-	๙
กฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ	๒	๖
กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	๑	-
ความผิดเกี่ยวกับบุคคลเรียก รับ หรือให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ หรือการใช้ อิทธิพล เพื่อจูงใจหรือข่มขืนใจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำใด	๒	๓๐
ความผิดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือ หน่วยงานของรัฐ	๘	๒๕

๒) ความรุนแรงของการทุจริตในพื้นที่ต่าง ๆ พบข้อมูลสำคัญ ดังนี้

ในปี ๒๕๖๐ สำนักงาน ป.ป.ท. พบว่า จังหวัดที่มีเรื่องร้องเรียนการทุจริตมากที่สุด ๕ อันดับ ได้แก่

- (๑) กรุงเทพมหานคร จำนวน ๕๖๕ เรื่อง
- (๒) จังหวัดขอนแก่น จำนวน ๑๓๔ เรื่อง
- (๓) จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๑๓๐ เรื่อง
- (๔) จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน ๑๒๘ เรื่อง
- (๕) จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๑๑๒ เรื่อง

๑.๒.๒.๓ กลไกป้องกันและปราบปรามทุจริตอ่อนแอ

๑) กลไกภาครัฐ ไม่ได้ปฏิบัติงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล ทำให้เกิดการทุจริตได้ง่าย ไม่มีการระงับยับยั้งปัญหาในระดับปฏิบัติ ส่งผลให้ประเทศไม่ได้รับการพัฒนา ปัญหาไม่ได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากต่างคนต่างทำ ไม่มีการบูรณาการร่วมกัน การปราบปรามไม่ได้ผล การทำงานเป็นไปอย่างล่าช้าทั้งภาครัฐโดยรวมและกลไกต่าง ๆ

- กระบวนการปฏิบัติงานขาดการกำหนดขั้นตอน ระยะเวลาการปฏิบัติที่ชัดเจนและเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจตัดสินใจสูง รวมทั้งขาดหลักเกณฑ์ในการใช้ดุลยพินิจที่แน่นอนชัดเจน

- ขาดการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ให้ประชาชนรับรู้ถึงวิธีการปฏิบัติ ขั้นตอนการปฏิบัติและระยะเวลาการปฏิบัติที่ชัดเจน

- องค์กรและกระบวนการตรวจสอบภายในองค์กร ยังขาดความเป็นอิสระ ขาดประสิทธิภาพและขาดความจริงใจในการตรวจสอบและนำผลการตรวจสอบไปใช้เพื่อแก้ไขและลงโทษ รวมทั้งผู้บังคับบัญชาแต่ละหน่วยงานขาดการควบคุม กำกับ ตรวจสอบ และลงโทษผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง ไม่เป็นธรรม จึงเป็นโอกาสให้เกิดการทุจริตได้ง่าย

- กลไกราชการขาดประสิทธิภาพในการทำงาน ขาดจิตสำนึกที่จะรับใช้ประชาชน ขาดความเป็นธรรม หลายมาตรฐาน ทำให้ประชาชนเข้าถึงทรัพยากรไม่เท่าเทียม ทำให้ประชาชนเป็นเครื่องมือของบุคคล/องค์กร/พรรคการเมืองที่ทุจริต

๒) หัวหน้าส่วนราชการ ไม่ควบคุมการปฏิบัติ ไม่ดำเนินการตามกรอบระเบียบที่กฎหมายบังคับในการบริหารงานบุคคลอย่างเคร่งครัด ปล่อยปละละเลย ไม่ควบคุมให้ข้าราชการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่อย่างเคร่งครัด ไม่มีมาตรการลงโทษอย่างจริงจัง

๓) มาตรการที่บังคับใช้เกิดความล่าช้า ขาดประสิทธิภาพ ไม่ได้เด็ดขาด ล่าช้า และยังไม่เพียงพอที่จะนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ โดยเฉพาะขาดมาตรการเพื่อติดตามทรัพย์สินที่ทุจริตคืน และมาตรการลงโทษทางทรัพย์สินและทางภาษีแก่คนทุจริต

๔) กระบวนการลงโทษใช้ระยะเวลายาวนาน มีความล่าช้า ทำให้ผู้กระทำ ความผิดไม่เกรงกลัวที่จะกระทำผิด เนื่องจาก

- การลงโทษทางวินัยและการใช้มาตรการทางปกครองของต้นสังกัดในระบบ ราชการยังล่าช้า ขาดความจริงใจ รวมทั้งขาดมาตรการลงโทษทางวินัยและจริยธรรมแก่นักการเมือง เช่นเดียวกับการลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการ

- กระบวนการตรวจสอบ สอบสวน ไต่สวนเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานยังล่าช้า เนื่องจากการใช้กฎหมายหลายฉบับจากหลายหน่วยงาน ขาดการบูรณาการและส่งต่อข้อมูล รายงานสำนวน การสอบสวนไต่สวนเมื่อส่งต่อไปยังอีกหน่วยงานต้องเริ่มต้นใหม่ ระบบวิธีการพิจารณาคดีแตกต่างกัน โดยการ ทำสำนวนใช้ระบบการไต่สวน ขณะที่การพิจารณาคดีของอัยการใช้ระบบกล่าวหา ซึ่งการดำเนินคดีใช้ระบบ กล่าวหาและการไต่สวนเฉพาะในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเท่านั้น

- การรวบรวมพยานหลักฐานทำได้ยาก ผู้กระทำผิดยังไม่ถูกลงโทษและอยู่ใน ตำแหน่งจึงเกิดการทำลายหลักฐานได้สูง การยกย้ายถ่ายเท ปิดบัง ซ่อนเร้นทรัพย์สินทำได้ง่าย พยานถูกข่มขู่ คุกคาม หรือต่อรองผลประโยชน์ จึงมักจะหลบหนีหรือกลับคำให้การ ไม่กล่าวหาเบิกความในศาล

- บุคลากรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบยังขาดความรู้ความสามารถ ขาดจิตสำนึก และความมุ่งมั่นอย่างจริงจังในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นผลจากขาดการปกป้องคุ้มครองจากการข่มขู่ คุกคาม และฟ้องร้องดำเนินคดีแม้จะปฏิบัติหน้าที่อย่างสุจริต

๑.๒.๒.๔ โครงสร้าง สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง อ่อนแอ

๑) สังคมไม่มีจิตสำนึกถึงภัยการทุจริต และไม่เกรงกลัวที่ถูกลงโทษ เนื่องจาก ความเสี่ยงที่จะถูกจับกุมดำเนินคดีและบทลงโทษในการกระทำการทุจริตนั้นอยู่ในระดับต่ำมาก ขณะเดียวกัน ผลตอบแทนที่ได้รับจากการทุจริตมีผลตอบแทนอยู่ในระดับสูง

๒) ค่านิยมเรื่องระบบอุปถัมภ์และพวกพ้อง ทำให้เกิดการช่วยเหลือ อุ้มชูผู้กระทำผิด ไม่ให้ถูกตรวจสอบและรับโทษ นักการเมือง ข้าราชการระดับสูง มีส่วนร่วมกันอย่างสมประโยชน์ที่จะเข้าไป ควบคุม กำกับกลไกการตรวจสอบ ช่วยเหลือบุคคลผู้กระทำผิดให้รอดพ้นจากการลงโทษ และนำไปสู่การ เอื้อผลประโยชน์ระหว่างกัน

๓) ค่านิยมบริโภคนิยมและเห็นประโยชน์ส่วนตนยิ่งกว่าประโยชน์สาธารณะ ส่งผลให้ขาดจิตสำนึกที่จะห่วงหาอาทรและพิทักษ์รักษาทรัพย์สินสาธารณะและนำทรัพย์สินสาธารณะมาใช้ประโยชน์ขาดความตระหนักในโทษและผลกระทบจากการทุจริต รวมทั้งยอมรับคนมีเงิน มีอำนาจ โดยไม่แยกแยะดีชั่วทำให้เกิดการยอมรับคนทุจริต และคนทุจริตจึงยังมีที่ยืนอยู่ในสังคมได้อย่างมีเกียรติ

๔) ขาดจิตสำนึกที่จะต่อต้านและเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขและเฝ้าระวังการทุจริตอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมทั้งระบบราชการขาดประสิทธิภาพ ขาดขั้นตอน ระยะเวลาที่ชัดเจน ขาดจิตสำนึกที่จะรับใช้ประชาชนอย่างจริงจัง ขาดความเป็นธรรม/หลายมาตรฐาน เกิดการเข้าถึงทรัพยากรที่ไม่เท่าเทียมกันจึงทำให้ประชาชนคนยากจนตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มคน/องค์กร/พรรคการเมืองที่ทุจริต

๕) องค์กรภาคประชาชน ภาคประชาสังคมยังอ่อนแอ ขาดพลังที่จะกดดันเฝ้าระวัง ควบคุมและร่วมตรวจสอบการทุจริต เนื่องจากองค์กรภาคประชาชน ภาคประชาสังคม ขาดความตระหนักในโทษ ผลกระทบของการทุจริต จึงขาดจิตสำนึก และความมุ่งมั่นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุม/ตรวจสอบ เฝ้าระวังการทุจริตอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ขาดองค์กรภาครัฐ ที่จะกระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริม และร่วมปฏิบัติงานกับภาคประชาชนอย่างจริงจัง/ต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม และขาดกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ที่จะทำให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารตามที่ประชาชนต้องการ เพื่อนำมาใช้ในการควบคุมตรวจสอบ เฝ้าระวังการทุจริต และมีส่วนร่วมขาดมาตรการคุ้มครองช่วยเหลือและมาตรการจูงใจที่จะให้ภาคประชาชนและภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับตรวจสอบและเฝ้าระวังการทุจริต

๑.๓ ความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทฯ

๑.๓.๑ ความสอดคล้องของการปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ประเด็นที่ ๖: ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกภาคส่วน ร่วมต่อต้านการทุจริต

โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนและประชาชน และเครือข่ายต่าง ๆ สอดส่องเฝ้าระวัง ให้ข้อมูล และร่วมตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐตามความเหมาะสม พร้อมทั้งสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้นในสังคม และสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและละอายต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ รวมทั้งส่งเสริมให้การดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมปราศจากการแทรกแซงของนักการเมืองและผู้มีอิทธิพล ตลอดจนวางมาตรการคุ้มครองพยานและผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ต้องกำหนดให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดกรณีทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจังและรวดเร็ว

๑.๓.๒ ความสอดคล้องของการปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบกับแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ

(แผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ อยู่ระหว่างดำเนินการ)

๑.๔ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ

๑.๔.๑ วัตถุประสงค์รวม

๑.๔.๑.๑ ให้มีการส่งเสริมสนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ รวมทั้งให้มีกฎหมายในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตและชี้เบาะแส เมื่อพบเห็นการกระทำความผิดโดยมีมาตรการสนับสนุนและการคุ้มครองผู้ชี้เบาะแสด้วย

๑.๔.๑.๒ ให้มีมาตรการควบคุม กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตของบุคลากร ใช้ดุลยพินิจโดยสุจริต ภายใต้กรอบธรรมาภิบาลและการกำกับกิจการที่ได้อย่างแท้จริง

๑.๔.๑.๓ ให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ และสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริตเพื่อขจัดปัญหาการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ

๑.๔.๑.๔ ยกกระตือรือร้นบังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการทางกฎหมายต่อเจ้าพนักงานของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่าประพฤติมิชอบหรือกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ อย่างเคร่งครัด

๑.๔.๑.๕ ปรับปรุงประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอน (ได้สวน ข้อมูล ฟ้องศาล พิพากษา) ทั้งแพ่งและอาญาให้รวดเร็ว รุนแรง เด็ดขาด เป็นธรรม เสมอภาค โดยเฉพาะมีการจัดทำและบูรณาการฐานข้อมูลคดีทุจริต ตลอดจนเร่งรัดการติดตามนำทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำผิด ทั้งในประเทศและต่างประเทศให้ตกเป็นของแผ่นดิน และในกรณีที่ยังไม่มีกฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ก็ให้เร่งบัญญัติเพิ่มเติม

๑.๔.๑.๖ ให้มีกลไกที่เหมาะสมในการประสานงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ ในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ เพื่อให้ประเทศไทยปลอดทุจริต

๑.๔.๒ เป้าหมายรวม

ประเทศไทยมีระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) อยู่ใน ๒๐ อันดับแรกของโลกในปี ๒๕๗๙

๑.๔.๓ จุดเน้นการปฏิรูปในระยะเวลา ๕ ปี

๑.๔.๓.๑ ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง

- ผลักดันให้มีกฎหมายรองรับการรวมตัวของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ ภายใน ๒ ปี

๑.๔.๓.๒ ด้านการป้องปราม

(๑) ให้มีการลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐในการใช้อำนาจรัฐที่ได้รับมอบ ให้ส่วนราชการต้องมีการกำหนดมาตรการลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐในสังกัด ด้วยการปรับปรุง กรอบแนวทางการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐอยู่เสมอ และประกาศให้ประชาชนทราบ ผ่านสื่อสาธารณะ

(๒) ผลักดันให้มีกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารสาธารณะภายใน ๒ ปี ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยไม่ต้องร้องขอ (ตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๕๙, ๒๕๓)

(๓) ให้มีการแสดงฐานะทางการเงินของเจ้าพนักงานของรัฐที่เปิดเผย ตรวจสอบได้

(๔) ให้มีมาตรการที่เป็นไปได้ในการสืบหาและกำกับดูแลการเคลื่อนย้าย ข้ามพรมแดนของตนซึ่งเงินสดและตราสารเปลี่ยนมือได้

๑.๔.๓.๓ ด้านการปราบปราม

(๑) ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการทางวินัย มาตรการทางปกครอง และมาตรการทางกฎหมายต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดที่ถูกกล่าวหาหรือพบเหตุอันควรสงสัยว่าประพฤติมิชอบ หรือกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเคร่งครัด

(๒) ให้มีกฎหมายกำหนดความผิดจากการกระทำโดยเจตนาของเจ้าพนักงานของรัฐที่ทุจริตต่อหน้าที่ การใช้อำนาจโดยมิชอบ และการร่ำรวยผิดปกติที่ชัดเจน เพื่อความรวดเร็วในการไต่สวน และเป็นไปตามมาตรฐานสากล (อนุวัติการตาม UNCAC ๒๐๐๓)

(๓) กรณีที่หัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐละเลย ละเว้น รู้เห็นเป็นใจ หรือมีสถานะเป็นผู้ถูกกล่าวหาในกรณีทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยแจ้งให้ผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งหรือถอดถอนใช้อำนาจทางปกครอง (ย้าย/พักราชการ/พ้นจากราชการ) ทันที

(๔) เร่งรัดติดตามนำทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำผิดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

(๕) ออกแบบกระบวนการบริหารคดีใหม่ ให้มีขั้นตอนเท่าที่จำเป็นเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว

๑.๔.๓.๔ ด้านการบริหารจัดการ

(๑) ปรับปรุงกลไกการประสานการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ โดยแบ่งเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ ส่วนประสานการบริหารกับส่วนประสานการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

(๒) จัดตั้งสถาบันการสร้างเสริมสมรรถนะด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (Anti-Corruption Capacity Building Institute)

๑.๕ ตัวชี้วัด (ปี ๒๕๖๔)

ข้อ	ผลอันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด
๑	ให้มีการส่งเสริมสนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชน เกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ รวมทั้งให้มีกฎหมาย ในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นพลังในการ ต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบและชี้เบาะแสเมื่อพบ เห็นการกระทำความผิดโดยรัฐมีมาตรการสนับสนุน และคุ้มครองผู้ชี้เบาะแสด้วย	๑) มีสถาบันวิชาการต่อต้านการทุจริตประพฤติ มิชอบที่เป็นอิสระและได้รับการสนับสนุนจาก ภาคประชาชน ๒) มีพิพิธภัณฑ์ต่อต้านทุจริต ๕ แห่งในภูมิภาค ๓) มีเครือข่ายต่อต้านทุจริตประพฤติมิชอบภาค ประชาชนทุกจังหวัดและไม่น้อยกว่าจังหวัดละ ๕ กลุ่ม ๔) มีระบบการเฝ้าระวังการทุจริต (Watch Dog) ที่มีประสิทธิภาพในทุกจังหวัด ๕) มีกฎหมายส่งเสริมการต่อต้านการทุจริต ประพฤติมิชอบภาคประชาชน
๒	ให้มีมาตรการควบคุม กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการ ของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน โดยเฉพาะการ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรง (Integrity) สุจริตของ บุคลากร ใช้ดุลยพินิจโดยสุจริตภายใต้กรอบ ธรรมมาภิบาลและการกำกับกิจการที่ดีอย่างแท้จริง	๑) หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานมีผลการ ประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการ ดำเนินงาน (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ทั้ง ๕ มิติ

ข้อ	ผลอันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด
		<p>๒) ทุกหน่วยงานของรัฐมีแนวทางการใช้ดุลยพินิจตามภารกิจของหน่วยงาน ทบทวนให้มีการลดการใช้ดุลยพินิจ และมีการบันทึกเหตุผลการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐในรายงานผลงานประจำปี</p> <p>๓) ได้รับการประเมินจาก International Institute for Management Development (IMD) และ World Economic Forum (WEF) ในลำดับที่ดีขึ้นทุกปี และไม่มีจุดที่อาจต่ำลง (Trend)</p>
๓	<p>ให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ และสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริตเพื่อขจัดปัญหาการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ</p>	<p>๑) มีกฎหมายข้อมูลข่าวสารที่อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลของประชาชนและมีข้อจำกัดเท่าที่จำเป็นโดยประกาศให้ทราบล่วงหน้า</p> <p>๒) ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีของ The Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) ในปี ๒๕๖๕</p> <p>๓) มีการนำระบบข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) และการป้องกันการทุจริตในงานก่อสร้าง (CoST) มาใช้อย่างเป็นทางการ</p> <p>๔) รัฐสามารถควบคุมการเคลื่อนย้ายเงินบาททั่วโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใสตรวจสอบได้</p>
๔	<p>ยกระดับการบังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการทางกฎหมายต่อเจ้าพนักงานของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่าประพฤติมิชอบหรือกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเคร่งครัด</p>	<p>๑) มีการบังคับใช้การดำเนินการทางจริยธรรมและวินัยที่เป็นมาตรฐานและมีประสิทธิผลกับเจ้าพนักงานของรัฐทุกคน</p> <p>๒) การร้องเรียนและแจ้งเบาะแสการทุจริตประพฤติมิชอบภาครัฐลดลงอย่างมีนัยสำคัญ</p> <p>๓) จำนวนคดีที่ ป.ช.ช./ป.ป.ท. ใต้สวนลดลงร้อยละ ๑๐ ในแต่ละปี</p>
๕	<p>ปรับปรุงประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอน (ไต่สวน ชี้มูล ฟ้องศาล พิพากษา) ทั้งแพ่งและอาญาให้รวดเร็ว รุนแรง เด็ดขาด เป็นธรรม เสมอภาค โดยเฉพาะมีการจัดทำและบูรณาการฐานข้อมูลคดีทุจริต ตลอดจนเร่งรัดการติดตามนำทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำผิดทั้งในประเทศและต่างประเทศให้ตกเป็นของแผ่นดิน และในกรณีที่ยังไม่มีกฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ก็ให้เร่งบัญญัติเพิ่มเติม</p>	<p>๑) การไต่สวนคดีทุจริตประพฤติมิชอบสามารถนำตัวผู้กระทำผิดขึ้นสู่ศาลได้ในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดทุกคดี</p> <p>๒) จำนวนคดีที่ชี้มูลแล้วแต่ศาลยกฟ้องไม่เกินร้อยละ ๕</p> <p>๓) สามารถนำทรัพย์สินที่รัฐเสียหายกลับมาได้มากกว่าร้อยละ ๘๐</p> <p>๔) มีฐานข้อมูลคดีทุจริตประพฤติมิชอบและมาตรการป้องกันมิให้การทุจริตประพฤติมิชอบลักษณะนั้นๆ ทุกคดีเกิดขึ้นอีก</p>

ข้อ	ผลอันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด
๖	ให้มีกลไกที่เหมาะสมในการประสานงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ ในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ เพื่อให้ประเทศไทยปลอดทุจริต	๑) รัฐมีกลไกและมาตรการในการประสานงานระดับนโยบายที่มีประสิทธิภาพ ๒) มีมาตรการประสานการขับเคลื่อนด้านการประสานการบริหารและประสานการตรวจสอบที่มีประสิทธิผลในทางปฏิบัติ ๓) มีสถาบันวิชาการระดับชาติที่เป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่ในทางวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ ๔) มอบหมายหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบอย่างชัดเจนเพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศ

๑.๖ วงเงินและแหล่งเงิน

๘,๙๗๐ ล้านบาท (แปดพันเก้าร้อยเจ็ดสิบล้านบาท) จากงบประมาณปกติและงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งปีละไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ของงบประมาณของท้องถิ่น

กรอบประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕

<p>ให้มีการส่งเสริมสนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบรวมทั้งให้มีกฎหมายในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นพลังในการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ และชี้เบาะแสเมื่อพบเห็นการกระทำความผิดโดยรัฐมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้ชี้เบาะแสด้วย</p>	<p>ให้มีมาตรการควบคุม กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน โดยเฉพาะ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรง (Integrity) สุจริตของบุคลากร ใช้ดุลยพินิจโดยสุจริตภายใต้กรอบธรรมาภิบาลและการกำกับกิจการที่ดีอย่างแท้จริง</p>	<p>ให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ และสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริตเพื่อจัดปัญหาการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ</p>	<p>ยกระดับการบังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการทางกฎหมายต่อเจ้าพนักงานของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่าประพฤติมิชอบหรือกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเคร่งครัด</p>	<p>ปรับปรุงประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอน (ได้สวน ชั่วถล พืงคศล พืททกขล) ท้งแพ่งและอญญลให้รวดเร็ว รุนแรง เด็ดขตล เป็นธรรมเสมอภค โดยเฉพาะมีการจัดทลและบูรณภคฐนข้อมูลค้ทจริตลคองจนเร่งรัดการติดคณนนำทริย์สินท้เกิดจกการกระทำมิดท้งในประเทและตลประเทให้คกเป็นอองแผ่นดิน และในกรณีท้ยังไม่มีกฎหมายท้สอดคล้องกับมตรฐนสคคทล ก้ให้เร่งบัญญัติเพิ่มเติม</p>	<p>ให้มีกลไกที่เหมาะสมในการประสานงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ ในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ เพื่อให้ประเทศไทยปลอดทุจริต</p>
---	--	---	--	---	---

ด้านการป้องกัน/เฝ้าระวัง	ด้านการป้องปราม	ด้านการปราบปราม	ด้านการบริหารจัดการ
--------------------------	-----------------	-----------------	---------------------

<p>กลยุทธ์ ๑ เร่งสร้างการรับรู้และจิตสำนึกของประชาชนในการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ โดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม</p> <p>กลยุทธ์ ๒ ผลักดันให้มีกฎหมายรองรับการรวมตัวของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ ภายใน ๒ ปี</p> <p>กลยุทธ์ ๓ ส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันร้องเรียนการทุจริต และมีส่วนร่วมในการต่อต้านทุจริต ด้วยการชี้เบาะแสดเมื่อพบเห็นการกระทำความผิด</p> <p>กลยุทธ์ ๔ การสร้างลักษณะนิสัยไม่โกงและไม่ยอมให้ผู้ใดโกง เพื่อต่อต้านการทุจริตฯ โดยเริ่มจากเด็ก เยาวชน และผู้ประกอบการ</p> <p>กลยุทธ์ ๕ เสริมสร้างบทบาทกรมี่ส่วนร่วมของภาคประชาชนในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลและต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ</p>	<p>กลยุทธ์ ๑ ให้ส่วนราชการมีการบริหารงานบุคคลที่เป็นตามระบบคุณธรรม (Merit System) ได้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็น “คนดี คนเก่ง คนกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง”</p> <p>กลยุทธ์ ๒ ให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือผู้บังคับบัญชา มีมาตรการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ และเป็นตัวอย่างในการบริหารงานด้วยความซื่อตรงและรับผิดชอบกรณีปล่อยปละละเลยไม่ดำเนินการให้ถือเป็นการผิดวินัยหรือความทงอญญล</p> <p>กลยุทธ์ ๓ เสริมสร้างหน่วยงานตรวจสอบภายในให้เป็นกลไกอิสระและมีควมเป็นมืออาชีพในการเฝ้าระวังการทุจริตในหน่วยงาน</p> <p>กลยุทธ์ ๔ ให้มีการลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐในการใช้อำนาจรัฐที่ได้รับมอบ</p> <p>กลยุทธ์ ๕ ให้เจ้าพนักงานของรัฐบริการประชาชนตามหน้าที่ที่ได้รับโดยไม่ค้ค้บงถึงอามิสสินจ้าง</p> <p>กลยุทธ์ ๖ ให้มีการแสดงฐานะทางการเงินของเจ้าพนักงานของรัฐที่เปิดเผย ตรวจสอบได้</p> <p>กลยุทธ์ ๗ ให้เจ้าพนักงานของรัฐอื่น (ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการต่าง ๆ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน) และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรง (Integrity) เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง</p>	<p>กลยุทธ์ ๑ ผลักดันให้มีกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารสาธารณะภายใน ๒ ปี ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยไม่ต้องร้องขอ (ตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๕๙, ๒๕๓)</p> <p>กลยุทธ์ ๒ ส่งเสริมให้ภาคธุรกิจเอกชนมีมาตรการควบคุมภายในที่ดี และมีส่วนร่วมในแนวร่วมปฏิบัติภาคเอกชนด้านทุจริต (CAC)</p> <p>กลยุทธ์ ๓ ให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>กลยุทธ์ ๔ ทำให้การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเรื่องที่น้รังเกียจไม่พึงกระทำ</p> <p>กลยุทธ์ ๕ ให้มีมาตรการที่เป็นไปได้ในการสืบหาและก้กับทลลการเคลื่อนย้ายข้ข้มพรมแดนของตนซึ่งเงินสดและตราสารเปลี่ยนมือได้</p>	<p>กลยุทธ์ ๑ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินมาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครองและมาตรการทางกฎหมายต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดที่ถูกกล่าวหาหรือพบเหตุอันควรสงสัยว่าประพฤติมิชอบ หรือกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเคร่งครัด</p> <p>กลยุทธ์ ๒ เร่งรัดผลักดันให้เกิดการใช้หลักนิติบุคคลของรัฐ เพื่อให้มีผู้รับผิดชอบและมีอำนาจในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>กลยุทธ์ ๓ ให้กฎหมายกำหนดความผิดจากการกระทำโดยเจตนาของเจ้าพนักงานของรัฐที่ทุจริตต่อหน้าที่ การใช้อำนาจโดยมิชอบ และการร้รายผิดคคท้ช้ชัดเจน เพื่อความรวดเร็วในการไต่สวนและเป็นไปตามมาตรฐานสากล (อนุวัติการตาม UNCAC ๒๐๐๓)</p> <p>กลยุทธ์ ๔ ให้มีการผนึกพลังความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและหน่วยงานตรวจสอบของรัฐในการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยลดการกระทำผิดวินัยด้วยการเฝ้าระวังจากทุกภาคส่วน และมีกลไกรองรับการรวมตัวของภาคประชาชนด้วย</p> <p>กลยุทธ์ ๕ กรณีที่หัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ละเลย ละเว้น ร้เห็นเป็นใจหรือมีสถานะเป็นผู้ถูกกล่าวหาในกรณีทุจริตประพฤติมิชอบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยแจ้งให้ผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งหรือถอดถอนใช้อำนาจทางปกครอง (ย้าย/พักราชการ/พ้นจากราชการ) ทันที</p> <p>กลยุทธ์ที่ ๖ การกวดขันวินัยให้มีประสิทธิภาพทางปฏิบัติ</p>	<p>กลยุทธ์ ๑ ออกแบบกระบวนการบริหารคดีใหม่ให้มีขั้นตอนเท่าที่จำเป็นเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว</p> <p>กลยุทธ์ ๒ จัดทำและบูรณาการโครงสร้างข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของทุกหน่วยงาน</p> <p>กลยุทธ์ ๓ เร่งรัดติดตามนำทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำผิดทั้งในประเทศและต่างประเทศให้ตกเป็นของแผ่นดิน</p> <p>กลยุทธ์ ๔ ยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวัง และแจ้งเบาะแสดเมื่อพบเห็นการกระทำทุจริตโดยทุกช่องทาง รวมทั้งการฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่ไม่ท้ทวมอำนาจหน้าที่ที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้</p> <p>กลยุทธ์ ๕ ในกรณีท้ยังไม่มีกฎหมายท้สอดคล้องกับมตรฐนสคคทล ก้ให้เร่งบัญญัติเพิ่มเติม</p>	<p>กลยุทธ์ ๑ ปรับปรุงกลไกที่เหมาะสมในการประสานนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตของทุกภาคส่วน</p> <p>กลยุทธ์ ๒ ปรับปรุงกลไกการประสานการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ โดยแบ่งเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ ส่วนประสานการบริหารกับส่วนประสานการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ</p> <p>กลยุทธ์ ๓ จัดตั้งสถาบันการสร้างเสริมสมรรถนะด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (Anti-Corruption Capacity Building Institute)</p> <p>กลยุทธ์ ๔ การสร้างเอกภาพและประสิทธิภาพในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและปฏิบัติตามอนุสัญญา</p>
--	--	---	---	---	---

ส่วนที่ ๒ เรื่องและประเด็นปฏิรูป

๒.๑ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง

๒.๑.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

ให้มีการส่งเสริมสนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ รวมทั้งให้มีกฎหมายในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นพลังในการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ และชี้เบาะแสเมื่อพบเห็นการกระทำความผิด โดยรัฐมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้ชี้เบาะแสด้วย

๒.๑.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๑.๓ ตัวชี้วัด

(๑) มีสถาบันวิชาการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบที่เป็นอิสระและได้รับการสนับสนุนจากภาคประชาชน

(๒) มีพิพิธภัณฑ์ต่อต้านทุจริต ๕ แห่งในภูมิภาค

(๓) มีเครือข่ายต่อต้านทุจริตประพฤติมิชอบภาคประชาชนทุกจังหวัดและไม่น้อยกว่าจังหวัดละ ๕ กลุ่ม

(๔) มีระบบการเฝ้าระวังการทุจริต (Watch Dog) ที่มีประสิทธิผลในทุกจังหวัด

(๕) มีกฎหมายส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบภาคประชาชน

๒.๑.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

งบประมาณ ๖,๓๑๐ ล้านบาท (หกพันสามร้อยสิบล้านบาท) จากงบประมาณปกติและงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งปีละไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ของงบประมาณของท้องถิ่น

๒.๑.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

(รายละเอียดตามตาราง)

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																											
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง																											
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด						
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔		
<p>กลยุทธ์ที่ ๑</p> <p>เร่งสร้างการรับรู้และจิตสำนึกของประชาชนในการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ โดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม</p>																							<p>- สำนักงาน ป.ป.ช.</p> <p>- สำนักงาน ป.ป.ท.</p> <p>- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>- ภาคีเครือข่ายต่อต้านการทุจริต</p>	<p>๔,๔๐๐</p> <p>ร้อยละ ๕</p>	<p>งบปกติ</p> <p>งบท้องถิ่น</p>	<p>ให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยสถาบันป้องกันและปราบปรามการทุจริต สัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้กับประชาชนและเจ้าพนักงานของรัฐ รวมถึงเผยแพร่กลไกต่าง ๆ ด้วยการจัดระบบบริหารจัดการความรู้ (Knowledge Management) ได้แก่ การได้มาซึ่งความรู้ การเข้าถึงความรู้ที่ง่ายและสะดวก การเผยแพร่ความรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย และเปิดอบรมหลักสูตรป้องกัน ป้องปรามและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เช่น การฝึกอบรมพนักงานแสวงหาข้อเท็จจริงและพนักงานไต่สวนกรณีการทุจริตประพฤติมิชอบของหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ให้มีมาตรฐานเดียวกัน เป็นต้น และเพื่อให้การปฏิบัติการกิจอย่างครบวงจร ควรรับโอนพิพิธภัณฑ์การทุจริต และจัดเป็นแหล่งเรียนรู้กลไกการทุจริต รวมถึงการเผยแพร่เพื่อสร้างจิตสำนึกถึงการคอร์รัปชันโดยอาจพิจารณาปรับเปลี่ยนลักษณะองค์กรเป็น</p>	<p>ประชาชนมีระดับการรับรู้และจิตสำนึกต่อต้านการทุจริตเพิ่มขึ้น</p>

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
																								“องค์การมหาชน” หรือหน่วยงานของรัฐลักษณะอื่น	
กิจกรรม																									
๑.๑ ปรับปรุงการดำเนินการของสถาบันป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ สัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นสถาบันวิชาการต่อต้านการคอร์รัปชันมีภารกิจในการจัดทำระบบการบริหารจัดการความรู้แก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประกอบด้วย การได้มาซึ่งความรู้ การจัดระบบความรู้ การเข้าถึงความรู้ และการเผยแพร่ความรู้ รวมถึงการฝึกอบรมบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ โดยให้ปรับเปลี่ยนสถาบันฯ และพิพิธภัณฑ์ต่อต้านคอร์รัปชันเป็นองค์การมหาชน (ตาม UNCAC ข้อ ๖ และข้อ ๖๐)																						๕๐๐	งบปกติ	เพื่อจัดทำระบบการบริหารจัดการความรู้แก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประกอบด้วย การได้มาซึ่งความรู้ การจัดระบบความรู้ การเข้าถึงความรู้ และการเผยแพร่ความรู้ รวมถึงการฝึกอบรมบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ โดยในอนาคตให้ปรับเปลี่ยนเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่ส่วนราชการ	มีสถาบันวิชาการต่อต้านการทุจริต ๑ สถาบัน
๑.๒ จัดการฝึกอบรมเจ้าพนักงานของรัฐ																						๒๕๐	งบปกติ (ปีละ ๕๐ ล้านบาท)	เพื่ออบรมหลักสูตรการบริหารจัดการต่อต้านทุจริตประพฤติมิชอบสำหรับผู้บริหารระดับสูง หลักสูตรการจัดการต่อต้านทุจริตสำหรับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานระดับปฏิบัติการและระดับชำนาญการพิเศษ หลักสูตรเจ้าหน้าที่ไต่สวนวินัยและกรณีทุจริต และประพฤติมิชอบ และอื่น ๆ	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																													
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง																													
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด								
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔				
๑.๓ จัดการอบรมเครือข่ายแจ้งเบาะแสการทุจริต																									- สถาบันวิชาการต่อต้านการทุจริต - สำนักงาน ป.ป.ช.	๕๐๐	งบปกติ (ปีละ ๑๐๐ ล้านบาท)	นำการอบรมตามโครงการหมาเฝ้าบ้าน (Watch Dog) ร่วมกับองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) (ACT) มาเสริมในหลักสูตรการสร้างเด็กและเยาวชนตามโครงการ “โตไปไม่โกง” การสร้างองค์กรคุณธรรม การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และโครงการอื่น ๆ ตามบริบทของสังคม เพื่อให้เกิดการบูรณาการสร้างจิตสำนึกตั้งข้อรังเกียจการคอร์รัปชันจากสังคม (Social Sanction) และการสร้างจิตสำนึกในลักษณะต่าง ๆ	มีระบบเกิดขึ้น
๑.๔ ผลิตวิทยากรต่อต้านคอร์รัปชัน																									- สถาบันวิชาการต่อต้านการทุจริต - สำนักงาน ป.ป.ช.	๒๕๐	งบปกติ (ปีละ ๕๐ ล้านบาท)	เพื่อดำเนินงานบริหารจัดการกิจกรรมต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบภายในหน่วยงาน และการบรรยายให้ความรู้แก่เจ้าพนักงานของรัฐและประชาชน	มีระบบเกิดขึ้น
๑.๕ ปลุกฝัง “จิตพอเพียง” เพื่อต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ																									- คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ - ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) - มูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด - สำนักงาน ป.ป.ช.	๕๐๐	งบปกติ (ปีละ ๑๐๐ ล้านบาท)	เพื่อเป็นการลดความโลภที่จะส่งผลให้สามารถปฏิเสศการกระทำทุจริตในทุกรูปแบบผ่านกระบวนการกล่อมเกลாதองสังคม และเสริมสร้างคุณธรรมความซื่อตรง (Integrity) เพื่อดำรงความซื่อถือ ศรัทธา และไว้วางใจซึ่งกันและกันในสังคมไทย โดยแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานเสริมสร้างคุณธรรม	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																											
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง																											
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด						
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔		
๑.๖ การบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ต่อต้านคอร์รัปชันและหอจดหมายเหตุ																							- พิพิธภัณฑ์ต่อต้านคอร์รัปชัน - สำนักงาน ป.ป.ช.	๑๒๕	งบปกติ (ปีละ ๒๕ ล้านบาท) งบสิ่งก่อสร้าง	เป็นแหล่งเรียนรู้กรณีศึกษาการทุจริตหรือประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นเพื่อให้กับเด็ก เยาวชน เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลและประชาชนทั่วไป ตระหนักรู้ถึงภัยของการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อประเทศ	มีระบบเกิดขึ้น
๑.๗ ให้เร่งรัดสนับสนุนการดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชา โดยมีชุมชน (หมู่บ้าน) ศาสนสถาน (วัด โบสถ์ มัสยิด) และหน่วยการศึกษา (บวร) เป็นแกนการขับเคลื่อนโดยการสนับสนุนขององค์กร-มูลนิธิฯ ที่มีเจตนาต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ ให้เกิดหมู่บ้านซ่อสะอาดกระจายอยู่ทั่วประเทศ																							- สำนักงาน ป.ป.ช. (ปปจ.) - องค์กรที่เกี่ยวข้อง	๒๕๐	งบปกติ	เพื่อให้เกิดหมู่บ้านซ่อสะอาดกระจายอยู่ทั่วประเทศ	มีระบบเกิดขึ้น
๑.๘ ให้เร่งกำหนดมาตรการและกลไกในการให้ความรู้ประชาชน ในการเสริมสมรรถนะในการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ																							- สำนักงาน ป.ป.ช. - สำนักงาน ป.ป.ท.	๒๕๐	งบปกติ	เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ สมรรถนะในการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ	มีระบบเกิดขึ้น
๑.๙ สร้างทัศนคติ ความรู้ และปลูกฝังเยาวชนในสถานศึกษาทุกระดับให้รังเกียจการทุจริตและตระหนักถึงโทษภัยของการทุจริตคอร์รัปชันต่อประเทศไทย																							- กระทรวงศึกษาธิการ - สำนักงาน ป.ป.ช. - สำนักงาน ป.ป.ท.	๒๕๐	งบปกติ	เยาวชนในสถานศึกษา ๑๐ ล้านคน	ทัศนคติความรู้ของเยาวชนในสถานศึกษาดีขึ้นทุกปี จากผลการสำรวจวิจัย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																										
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง																										
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔	
๑.๑๐	รวมกลุ่มจัดตั้งภาคชุมชน	ประชาชนในพื้นที่ ทั้งในระดับจังหวัด	อำเภอ และหมู่บ้าน/ชุมชน รังเกียจการ	ทุจริต ให้มีบทบาทป้องกันและเฝ้าระวัง																	- กระทรวงมหาดไทย	๑,๐๐๐	งบปกติ	จัดตั้งเครือข่ายทุกจังหวัด อำเภอ	กลุ่มจัดตั้งใน	
																					- สำนักงาน ป.ป.ท.			และหมู่บ้าน/ชุมชน	หมู่บ้านชุมชน	
																									มีส่วนร่วมในการ	
																									เฝ้าระวัง ป้องกัน	
																									ตรวจสอบมาก	
																									ขึ้น ในแต่ละปี	
๑.๑๑	มีสถาบันทางวิชาการที่ได้รับ	มอบหมายให้ศึกษาวิจัยปัญหา	และพัฒนามาตรการที่สำคัญอย่าง	ชัดเจน																	- สำนักงาน ป.ป.ช.	๒๕๐	งบปกติ	อย่างน้อย ๑ เรื่อง ต่อปี	มีผลงาน	
																					- สำนักงาน ป.ป.ท.				การศึกษา	
																									และข้อเสนอ	
																									มาตรการทุกปี	
๑.๑๒	ภาคชุมชนและรัฐมีการ	กำหนดการขับเคลื่อนประเด็นที่สำคัญ	ที่เป็นนโยบายการพัฒนาของรัฐที่ลงไปสู่	ชุมชนโดยให้ชุมชนมีบทบาทหน้าที่	เฝ้าระวัง ตรวจสอบ และป้องกันการ	ทุจริตประพฤติมิชอบเพื่อให้การปฏิบัติ	นโยบายของรัฐเป็นไปอย่างโปร่งใส	ตรวจสอบได้ โดยรัฐจะสนับสนุนในด้าน	นโยบาย การอำนวยความสะดวก	การตรวจสอบต่าง ๆ											สำนักงาน ป.ป.ท.	๒๕๐	งบปกติ	มีประเด็นขับเคลื่อนทุกปี	มีกระบวนการ	
																									ขับเคลื่อนของ	
																									ภาคชุมชนใน	
																									ระหว่างหมู่บ้าน/	
																									ชุมชนอย่าง	
																									ชัดเจน และ	
																									เจ้าหน้าที่ของรัฐ	
																									ให้การสนับสนุน	
																									การดำเนินงาน	
กลยุทธ์ที่ ๒	ผลักดันให้มีกฎหมายรองรับการ	รวมตัวของประชาชนเพื่อต่อต้าน	การทุจริตประพฤติมิชอบ ภายใน ๒ ปี																		- รัฐบาล	๑๒๐	งบปกติ	เพื่อให้ประชาชนสามารถรวมตัวกัน	มีกฎหมาย	
																					- สำนักงาน ป.ป.ช.				เพื่อต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ	เกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง																									
กิจกรรม	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๒.๑ ให้เร่งบัญญัติกฎหมายในการ รองรับการรวมตัวของประชาชนเพื่อ ต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ โดย กำหนดบทบาทของรัฐให้เป็นผู้สนับสนุน และอำนวยความสะดวก																					รัฐบาล	๒๐	งบปกติ	เพื่อให้มีกฎหมายในการรองรับ ประชาชนในการรวมตัวกัน เพื่อต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ โดยกำหนดบทบาทของรัฐให้เป็นผู้ สนับสนุนและอำนวยความสะดวก	มีกฎหมาย เกิดขึ้น
๒.๒ ให้มีมาตรการในการคุ้มครอง ปกป้องประชาชนจากการถูกกลั่นแกล้ง																					- สำนักงาน ป.ป.ช. - สำนักงาน ป.ป.ท.	๑๐๐	งบปกติ	เพื่อให้มีมาตรการในการคุ้มครอง ปกป้องประชาชนจากการ ถูกกลั่นแกล้ง	มีระบบเกิดขึ้น
กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันร้องเรียน การทุจริตและมีส่วนร่วมในการต่อต้าน ทุจริต ด้วยการชี้เบาะแสเมื่อพบเห็น การกระทำความผิด																					- รัฐบาล - สำนักงาน ป.ป.ช. - ภาศึเครือข่ายต่อต้าน การทุจริต	๕๐	งบปกติ	จัดให้มีระบบการแจ้งเตือนเครือข่าย ต่อต้านการทุจริตจากภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม โดยมีระบบการตรวจสอบ ความน่าเชื่อถือของเบาะแส และความไว้วางใจของเครือข่าย (เช่นเดียวกับระบบข่าวกรอง) และจัดให้มีการอบรม และประชุม เครือข่ายตามระยะเวลาอันสมควร เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ แจ้งเบาะแสได้อย่างถูกต้องและดำรง รักษาความสัมพันธ์อันแนบแน่น ไว้ตลอดเวลา รวมถึงวางระบบ การรับการแจ้งเบาะแสและการ กลั่นกรองข้อมูลเบาะแส เพื่อแจ้งให้ หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ (อาจจัดในรูปคณะกรรมการร่วม ที่กฎหมายรองรับระหว่างสำนักงาน	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง																								
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
กิจกรรม																								
๓.๑ จัดให้มีระบบการจดแจ้งเครือข่าย (ตามร่างกฎหมายตามมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญฯ)																				- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช.	๑๐	งบปกติ	เพื่อให้มีระบบการจดแจ้งเครือข่าย	มีระบบเกิดขึ้น
๓.๒ จัดวางระบบสื่อสาธารณะที่มีความเชื่อถือได้สูง โดยการเปิดรับแจ้งเบาะแสจากบุคคลทั่วไป และมีระบบสัญญาณผ่านสำหรับเครือข่ายที่จดแจ้ง																				- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช.	๑๐	งบปกติ	เพื่อเปิดรับแจ้งเบาะแสจากบุคคลทั่วไป และมีระบบสัญญาณสำหรับเครือข่ายที่จดแจ้ง	มีระบบเกิดขึ้น
๓.๓ จัดทำแบบรายงานข้อมูลขั้นต้นของการแจ้งเบาะแสการทุจริตประพฤติมิชอบ																				- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช.	๑๐	งบปกติ	เพื่อให้เครือข่ายและบุคคลทั่วไปสามารถแจ้งเบาะแสได้อย่างสะดวก รวมถึงการจัดทำศูนย์ข้อมูลเบาะแสไว้ด้วย	มีระบบเกิดขึ้น
๓.๔ จัดวางระบบการรักษาความลับของผู้แจ้งเบาะแสดำเนินการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติอย่างเคร่งครัด																				- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช.	๑๐	งบปกติ	เพื่อรักษาความปลอดภัยของผู้แจ้งเบาะแสอย่างเคร่งครัด	มีระบบเกิดขึ้น
๓.๕ จัดระบบการกลั่นกรองข้อมูลเบาะแสดำเนินการหลักความน่าเชื่อถือของข้อมูลการข่าวกรองและความไว้วางใจของแหล่งข่าว																				- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช. - องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) (ACT)	๑๐	งบปกติ	เพื่อให้มีความรวดเร็ว ถูกต้อง และมีหลักฐานเพียงพอที่จะขยายผลในการแสวงหาข้อเท็จจริงหรือไต่สวนของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ โดยให้เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐกับเอกชนและภาคประชาสังคม	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง																								
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
กลยุทธ์ที่ ๔ การสร้างลักษณะนิสัยไม่โกงและไม่ยอมให้ผู้ใดโกง เพื่อต่อต้านการทุจริตฯ โดยเริ่มจากเด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง																				- สถาบันป้องกันฯ - องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) (ACT) - กระทรวงศึกษาธิการ	๒,๐๐๐	งบปกติ (ปีละ ๔๐๐ ล้านบาท)	สร้างนิสัยไม่โกงและไม่ยอมให้ผู้ใดโกง เพื่อต่อต้านการทุจริตฯ ให้กับคนในสังคมโดยเริ่มจากเด็กและเยาวชน	เกิดนิสัยที่ไม่โกงและไม่ยอมให้ผู้ใดโกงในสังคมไทย
กิจกรรม																								
สร้างลักษณะนิสัยไม่โกงและไม่ยอมให้ผู้ใดโกงเพื่อต่อต้านการทุจริตฯ โดยเริ่มจากเด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง																				- สถาบันป้องกันฯ - องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) (ACT) - กระทรวงศึกษาธิการ	๒,๐๐๐	งบปกติ (ปีละ ๔๐๐ ล้านบาท)	สร้างนิสัยไม่โกงและไม่ยอมให้ผู้ใดโกง เพื่อต่อต้านการทุจริตฯ ให้กับคนในสังคมโดยเริ่มจากเด็กและเยาวชน	เกิดนิสัยที่ไม่โกงและไม่ยอมให้ผู้ใดโกงในสังคมไทย
กลยุทธ์ที่ ๕ เสริมสร้างบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลและต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ																				- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช. - ภาคีเครือข่ายต่อต้านการทุจริต	๖๐	งบปกติ	จัดให้มีพื้นที่ให้กับภาคประชาชนในการตรวจสอบการปฏิบัติงานภาครัฐอย่างกว้างขวาง โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานกับภาคประชาชนที่มีประสิทธิภาพ	ภาคประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น
กิจกรรม																								
๕.๑ สร้างความเข้มแข็งกับองค์กรเครือข่ายต่อต้านทุจริตที่เป็นนิติบุคคล																				- ภาคีเครือข่ายต่อต้านการทุจริต	๒๐	งบปกติ	เพื่อให้เกิดพลังภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต โดยกำหนดมาตรการและกลไกการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ	มีมาตรการและกลไกในการมีส่วนร่วม
๕.๒ ทบทวนบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยให้เป็นส่วนหนึ่งในการปฏิบัติงานของ ศตตช. และ ศปท.																				- คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด - ศปท. - ศตตช.	๒๐	งบปกติ	เพื่อทบทวนบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดมีประสิทธิภาพมากขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔	
๕.๓ จัดกิจกรรมสมัชชาประชาชน ต่อต้านการทุจริตควบคู่กับการจัดตั้ง พิพิธภัณฑ์ต่อต้านการทุจริตตาม ระยะเวลาอันเหมาะสมในทุกพื้นที่ ทั่วประเทศ																					พิพิธภัณฑ์ต่อต้านการ ทุจริต	๒๐	งบปกติ	เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การทุจริต และเป็นเวทีในการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และแจ้งเบาะแส กรณีที่น่าจะเกิดการทุจริต	มีกิจกรรมเกิดขึ้น

๒.๑.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

๒.๑.๖.๑ กฎหมายที่ควรมีการกำหนดขึ้นใหม่

- กฎหมายรองรับการรวมตัวของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ

ภายใน ๒ ปี

๒.๑.๖.๒ ปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่เดิม

(๑) ปรับปรุงระเบียบการรักษาความลับของทางราชการให้คุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส

การทุจริต

(๒) ปรับปรุงระเบียบการบริหารงานบุคคลในภาครัฐ ให้คุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส

การทุจริต

๒.๒ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องกัน (๑)

๒.๒.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

ให้มีมาตรการควบคุม กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรง (Integrity) สุจริตของบุคลากร ใช้ดุลยพินิจโดยสุจริตภายใต้กรอบธรรมาภิบาลและการกำกับกิจการที่ดีอย่างแท้จริง

๒.๒.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๒.๓ ตัวชี้วัด

๒.๒.๓.๑ หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานมีผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ทั้ง ๕ มิติ

๒.๒.๓.๒ ทุกหน่วยงานของรัฐมีแนวทางการใช้ดุลยพินิจ ตามภารกิจของหน่วยงาน ทบพวนให้มีการลดการใช้ดุลยพินิจ และมีการบันทึกเหตุผลการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐในรายงานผลงานประจำปี

๒.๒.๓.๓ ได้รับการประเมินจาก International Institute for Management Development (IMD) และ World Economic Forum (WEF) ในลำดับที่ดีขึ้นทุกปี และไม่มีจุดที่อาจต่ำลง (Trend)

๒.๒.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

งบประมาณจำนวน ๕๒๐ ล้านบาท (ห้าร้อยยี่สิบล้านบาท) จากงบประมาณปกติ

๒.๒.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

(รายละเอียดตามตาราง)

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																							
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๑)																							
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท	แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔							
กลยุทธ์ที่ ๑ ๑. ให้ส่วนราชการมีการบริหารงานบุคคลที่เป็นไปตามระบบคุณธรรม (Merit System) ได้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็น “คนดี คนเก่ง คนกล้า ยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง”																			- สำนักงาน ก.พ. - สำนักงาน ก.พ.ร.	๑๐๐	งบปกติ	องค์กรกลางบริหารงานบุคคลข้าราชการทุกประเภทต้องวางแผนบริหารทรัพยากรบุคคลและกำกับดูแลให้การปฏิบัติเป็นไปตามระบบคุณธรรม ปราศจากระบบอุปถัมภ์ในทุกระบบและขั้นตอนของการดำเนินงาน ได้แก่ การสรรหา การพัฒนา การแต่งตั้งและโยกย้าย การประเมินผลงาน และการพ้นจากราชการ โดยมีเป้าหมายให้ได้เจ้าหน้าที่ของรัฐและบุคลากรปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐมีคุณลักษณะเป็น “คนดี คนเก่ง คนกล้า ยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง” ใน การปฏิบัติหน้าที่บริการประชาชน	มีระบบเกิดขึ้น
กิจกรรม																							
๑.๑ ให้ทุกส่วนราชการจัดกิจกรรมเพื่อเชิญชวนให้ข้าราชการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการครองตนจนเป็นวิถีชีวิต																			ทุกส่วนราชการ	๒๐	งบปกติ	เพื่อเชิญชวนให้ข้าราชการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการครองตนจนเป็นวิถีชีวิตซึ่งจะช่วยให้ข้าราชการลดความโลภอันเป็นต้นเหตุของการทุจริต	มีกิจกรรมเกิดขึ้น
๑.๒ ให้จัดทำตัวชี้วัดและวิธีการประเมิน “สัตบุรุษ” เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการประเมินสมรรถนะของข้าราชการ โดยเฉพาะบุคคลที่เข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหาร																			สำนักงาน ก.พ.	๒๐	งบปกติ	เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการประเมินสมรรถนะของข้าราชการ โดยเฉพาะบุคคลที่เข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหาร	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																							
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๑)																							
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				
๑.๓ ให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลต่าง ๆ ร่วมกันกำหนดวิธีการสรรหาและเลือกสรรบุคคลเข้าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและการดำเนินการด้านจริยธรรมและวินัยที่มีมาตรฐานเดียวกัน																			องค์กรกลางบริหารงานบุคคล	๒๐	งบประมาณ	เพื่อให้มีการลงโทษทางจริยธรรมและวินัยที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เว้นแต่มีการบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในกฎหมายอื่น โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การพัฒนาแต่งตั้งและโยกย้าย การประเมินผลงาน และการให้ค่าตอบแทน ต้องกำหนดไว้ อย่างชัดเจนและประกาศต่อสาธารณะ ให้ทราบล่วงหน้า และมีการบันทึกควินิจฉัยของกรรมการรายบุคคลในเหตุผลของการคัดเลือกบุคคลนั้น	มีระบบเกิดขึ้น
๑.๔ การบริหารงานภาครัฐ ต้องมีการกำหนดคุณสมบัติประจำตำแหน่ง (Job Specification)																			ทุกส่วนราชการ	๒๐	งบประมาณ	เพื่อใช้ในการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง รวมถึงกำหนดเส้นทางการรับราชการ (Career Path) การสืบทอดงาน (Succession Planning) ในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงที่ชัดเจน เปิดเผยและตรวจสอบได้จากประชาชน โดยต้องมีการบันทึกคุณสมบัติและเหตุผลในการสรรหาหรือการคัดเลือกที่เป็นรูปธรรมไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมในอดีต ทั้งนี้ หัวหน้าส่วนราชการและผู้บริหารต้องไม่เป็นผู้ที่เคยถูกลงโทษทางวินัยและจริยธรรม แม้ว่าจะได้รับการล้างมลทินก็ตาม และผ่านเกณฑ์ประเมิน “สัตบุรุษ” ตามที่ทางราชการกำหนด รวมถึงต้องไม่อยู่ในความผูกพันแห่งอาณัติ มอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																														
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกันและปราบปราม (๑)																														
	ระยะเวลา/ไตรมาส																				ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕					ล้านบาท	แหล่งเงิน							
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔										
๑.๕ ปรับปรุงกฎหมายให้ คณะกรรมการพิทักษ์ระบบ คุณธรรมตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบข้าราชการพลเรือน มีหน้าที่และอำนาจในการ เสนอแนะต่อองค์กรกลาง บริหารงานบุคคลต่าง ๆ ทุกองค์กร																							๒๐	งบปกติ	และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์					
กลยุทธ์ที่ ๒ ให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือ ผู้บังคับบัญชา มีมาตรการ เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร ในการป้องกันและปราบปราม การทุจริตและประพฤติมิชอบ และเป็นตัวอย่างในการ																							๑๒๐	งบปกติ	เพื่อจัดให้มีหรือปรับปรุงนโยบายการบริหาร ทรัพยากรบุคคลในส่วนที่เกี่ยวกับการพิทักษ์ ระบบคุณธรรม และพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ และเรื่องร้องทุกข์กรณีการบริหารงานบุคคล ที่ไม่เป็นธรรม และพิจารณาเรื่องการคุ้มครอง ระบบคุณธรรม รวมไปถึงการออกกฎ ก.พ.ค. ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง โดยห้าม เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นร้องขอความเป็นธรรมต่อ ศาลปกครองจนกว่าจะได้รับการวินิจฉัยเรื่อง ร้องเรียนจากคณะกรรมการพิทักษ์ระบบ คุณธรรมแล้ว รวมถึงกำหนดให้มีระบบ ตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการ พิทักษ์ระบบคุณธรรมด้วยการให้มีการบันทึก คำวินิจฉัยส่วนบุคคลของกรรมการฯ และมาตรการดำเนินการเรื่องสำนึก รับผิดชอบ (Accountability) ด้วย	มีระบบเกิดขึ้น				

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกันและปราบปราม (๑)																								
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					
บริหารงานด้วยความซื่อตรงและรับผิดชอบต่อกรณีปล่อยปละละเลยไม่ดำเนินการให้ถือเป็นความผิดวินัยหรือความผิดทางอาญา																						หน่วยงานตรวจสอบต่าง ๆ และภาคประชาสังคม รวมถึงสร้างจิตสำนึกความพร้อมรับผิด (Accountability) เมื่อมีการทุจริตประพฤติมิชอบในหน่วยงาน โดยจัดทำเป็นกฎหมายส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐ		
กิจกรรม																								
๒.๑ จัดทำร่างกฎหมายส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบในภาครัฐ																				สำนักงานป.ป.ท.	๒๐	งบประมาณ	เพื่อส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบในภาครัฐ	มีระบบเกิดขึ้น
๒.๒ ปลุกจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคุณธรรมความซื่อตรง (Integrity) โดยเน้นความซื่อตรงต่อหน้าที่ (ซื่อสัตย์สุจริต วิริยะอุตสาหะ ทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายอย่างดีที่สุด) และซื่อตรงต่อประชาชน																				<ul style="list-style-type: none"> - คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (วธ.) - สำนักงาน ก.พ. - สำนักงานป.ป.ท. - ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) - ทุกส่วนราชการ 	๒๐	งบประมาณ	ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ พอประมาณ มีเหตุมีผล และมีภูมิคุ้มกัน ด้วยเงื่อนไขความรู้ ควบคู่คุณธรรมเพื่อลดความโลภมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตจนเป็นวิถีชีวิต	มีระบบเกิดขึ้น
๒.๓ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจต้องรับผิดชอบต่อให้มีการบริหารจัดการหน่วยงานตามมาตรการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.																				<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานป.ป.ท. - สำนักงานป.ป.ช. - หัวหน้าส่วนราชการทุกส่วน 	๒๐	งบประมาณ	บูรณาการกับการพัฒนาและดำรงความประพฤติที่ดีของเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าด้วยกัน อันได้แก่ การส่งเสริมคุณธรรม การเสริมสร้างจริยธรรม และการกวดขันวินัย โดยให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีต่อสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																							
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๑)																							
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				
กำหนดอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง																			ราชการ				
๒.๔ ให้ทุกหน่วยงานของรัฐนำมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมสำหรับนิติบุคคลในการป้องกันการให้สินบนเจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าพนักงานของรัฐต่างประเทศและเจ้าพนักงานขององค์การระหว่างประเทศมาใช้																			ทุกส่วนราชการ	๒๐	งบปกติ	ใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติการกิจของหน่วยงานของรัฐ ดังนี้ (๑) การป้องกันการรับสินบนต้องเป็นนโยบายสำคัญจากระดับบริหารสูงสุด (๒) การประเมินความเสี่ยงในการให้สินบนกับเจ้าหน้าที่ (๓) มาตรการป้องกันเกี่ยวกับกรณีมีความเสี่ยงสูงที่จะเป็นการให้และเรียกรับสินบนต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจน (๔) ต้องนำมาตรการป้องกันการให้สินบนไปปรับใช้กับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องทางธุรกิจกับหน่วยงาน (๕) ต้องมีระบบบัญชีที่ดี (๖) ต้องมีแนวทางการบริหารทรัพยากรบุคคลที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการรับสินบน (เช่น บุคคลที่มีนิสัยใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือยหรือมีหนี้สินมากไม่ควรดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจรัฐ) (๗) ต้องมีมาตรการสนับสนุนให้มีการรายงานการกระทำผิดหรือกรณีมีเหตุน่าสงสัย (๘) ต้องทบทวนตรวจสอบและประเมินผลมาตรการป้องกันการรับสินบนเป็นระยะ	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกันและปราบปราม (๑)																								
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					
๒.๕ จัดทำกฎหมายส่งเสริมกิจกรรมการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐ โดยให้หน่วยงานของรัฐจัดกิจกรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง																				- สำนักงาน ป.ป.ท. - ทุกหน่วยงาน	๒๐	งบปกติ	ให้หน่วยงานของรัฐจัดกิจกรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงาน ได้แก่ (๑) การประเมินความเสี่ยงต่อการคอร์รัปชัน (๒) การจัดระบบสำรวจและเฝ้าระวังป้องกันคอร์รัปชัน (๓) ระบบการแจ้งเบาะแสพฤติกรรมที่สื่อว่าจะเกิดคอร์รัปชันในหน่วยงาน (Hazard Report) (๔) การประชุมป้องกันการคอร์รัปชันประจำเดือน ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานต้องเป็นประธานในการประชุม (๕) การแสวงหาข้อเท็จจริงเมื่อมีพฤติกรรมสื่อว่าจะเกิดคอร์รัปชัน (๖) ระบบการแจ้งเตือนเพื่อป้องกันมิให้เกิดการคอร์รัปชันในหน่วยงาน	มีกฎหมายเกิดขึ้น
๒.๖ ให้มีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงาน (Integrity and Transparency Assessment – ITA) ตามระเบียบที่ ป.ป.ช. กำหนดเป็นประจำทุกปี หากไม่ผ่านการประเมินในเกณฑ์ ๘๐% หัวหน้าส่วนราชการอาจได้รับการพิจารณาย้ายออกจากตำแหน่ง																				- สำนักงาน ป.ป.ช. - คณะรัฐมนตรี - องค์กรกลาง บริหารงาน บุคคลของส่วน ราชการ	๒๐	งบปกติ	เพื่อเร่งรัด กำกับ ติดตามให้หน่วยงานให้ความสำคัญกับการประเมิน ITA	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๑)																								
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
กลยุทธ์ที่ ๓ เสริมสร้างหน่วยงาน ตรวจสอบภายในให้เป็นกลไก อิสระและมีความเป็น มืออาชีพในการเฝ้าระวัง การทุจริตในหน่วยงาน																				- สำนักงาน ก.พ. - สำนักงาน ป.ป.ช.	๕๐	งบปกติ	ทุกหน่วยงานของรัฐมีการประเมินความเสี่ยง ของกระบวนการบริหารงานที่อาจก่อให้เกิด การทุจริตประพฤติมิชอบ รวมถึงการรับ สินบน โดยเฉพาะการจัดซื้อจัดจ้าง การ ให้บริการ การอนุมัติ อนุญาต การ บริหารงานบุคคล และให้มีการตรวจสอบ และประเมินผลเพื่อปรับปรุงมาตรการ ป้องกันอย่างต่อเนื่อง	มีระบบเกิดขึ้น
กิจกรรม																								
๓.๑ ทุกหน่วยงานของรัฐ ต้องพัฒนาระบบการตรวจสอบ ภายในของหน่วยงานให้มี ประสิทธิภาพอยู่เสมอ และถือว่าเป็น ภารกิจที่สำคัญซึ่งหัวหน้า ส่วนราชการต้องกำกับดูแล ด้วยตนเอง																				หน่วยงาน ตรวจสอบภายใน ของทุก หน่วยงาน	๑๐	งบปกติ	พัฒนาระบบการตรวจสอบภายในของ หน่วยงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญซึ่งหัวหน้า ส่วนราชการต้องกำกับดูแลด้วยตนเอง	มีระบบเกิดขึ้น
๓.๒ การบริหารงานบุคคลของ หน่วยงานของรัฐต้องยึดหลัก คุณธรรมภายใต้การควบคุม ของคณะกรรมการหรือ อนุกรรมการบริหารงานบุคคล ของหน่วยงาน และต้องยึด หลักการกระจายอำนาจ การบริหาร																				หน่วยงานด้าน การบริหารงาน บุคคลของทุก หน่วยงาน	๑๐	งบปกติ	บริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ต้องยึดหลักคุณธรรม	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกันและปราบปราม (๑)																								
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
๓.๓	วางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการเป็นประจำทุกปี และรายงานผลการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชาเหนือตนตามระยะเวลาที่กำหนด																			ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตของทุกหน่วยงาน	๒๐	งบปกติ	วางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบ	มีระบบเกิดขึ้น
๓.๔	เมื่อได้รับการแจ้งเบาะแสกรณีการทุจริตประพฤติมิชอบในหน่วยงานจากหน่วยงานตรวจสอบหรือภาคประชาชนหัวหน้าส่วนราชการต้องตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง																			- หัวหน้าส่วนราชการ - สำนักงานป.ป.ท.	๑๐	งบปกติ	หัวหน้าส่วนราชการต้องตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งแล้วรายงานผลการตรวจสอบต่อผู้บังคับบัญชาเหนือตนหน่วยงานตรวจสอบ ผู้แจ้งเบาะแส และประกาศในสื่อสาธารณะขององค์กรพร้อมกับแจ้งมาตรการป้องกันและแก้ไขในชั้นต้น	มีระบบเกิดขึ้น
กลยุทธ์ที่ ๔	ให้มีการลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐในการใช้อำนาจรัฐที่ได้รับมอบ																			- สำนักงาน ก.พ.ร. - สำนักงาน ป.ป.ช. - สำนักงาน ป.ป.ท.	๑๐๐	งบปกติ	ทุกหน่วยงานของรัฐต้องสร้างจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบริการประชาชนเสมือนญาติผู้ใหญ่ และจัดให้มีมาตรการลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ด้วยการกำหนดกรอบแนวทางการใช้อำนาจดุลยพินิจในการใช้อำนาจหน้าที่ราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ ในกรณีที่ไม่มีแนวทางกำหนดซึ่งจำเป็นต้องใช้อำนาจดุลยพินิจส่วนบุคคล ให้มีการบันทึกเหตุผลในการใช้ดุลยพินิจในครั้งนั้น เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้และนำไปพัฒนากรอบแนวทางการใช้ดุลยพินิจให้ครบถ้วนต่อไป	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๑)																								
กิจกรรม	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					
๔.๑ หน่วยงานของรัฐต้องปรับปรุงกฎหมาย เพื่อยกเลิกการอนุญาตหรือจัดให้มีมาตรการอื่นแทนการอนุญาตให้เหลือเท่าที่จำเป็น																				- สำนักงาน ก.พ.ร. - ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาต	๒๐	งบปกติ	เพื่อยกเลิกการอนุญาตหรือจัดให้มีมาตรการอื่นแทนการอนุญาตให้เหลือเท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการขออนุญาตให้พิจารณาปรับปรุงกฎหมายหรือจัดให้มีมาตรการอื่นแทนในกำหนดระยะเวลาที่เร็วกว่านั้นอยู่เสมอ	มีระบบเกิดขึ้น
๔.๒ หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำคู่มือสำหรับประชาชน																				ทุกหน่วยงานของรัฐ	๒๐	งบปกติ	จัดทำคู่มือสำหรับประชาชน ประกอบด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการยื่นคำขอ ขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต และรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอ รวมถึงการเผยแพร่ขั้นตอน ระยะเวลา และหลักฐานที่ต้องใช้ในการดำเนินการผ่านสื่อสาธารณะของหน่วยงาน พร้อมทั้งจัดทำแผนผังขั้นตอนการดำเนินการขนาดที่เห็นได้ชัดเจนภายในหน่วยงานที่ให้บริการประชาชน	มีระบบเกิดขึ้น
๔.๓ ให้พิจารณากำหนดวิธีการยื่นคำขออนุมัติ อนุญาต หรือ การแจ้งข้อมูลต่อหน่วยงานของรัฐผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แทนการมายื่นคำขอด้วยตนเองในทุกกรณีที่ สามารถปฏิบัติได้																				ทุกหน่วยงานของรัฐ	๒๐	งบปกติ	พิจารณากำหนดวิธีการยื่นคำขออนุมัติ อนุญาต หรือการแจ้งข้อมูลต่อหน่วยงานของรัฐผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แทนการมายื่นคำขอด้วยตนเองในทุกกรณีที่ สามารถปฏิบัติได้ และหากมีการต้องชำระเงินให้ดำเนินการผ่านระบบธนาคารอิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๑)																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๔.๔ ให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการตรวจสอบขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตที่กำหนดว่าเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่																					สำนักงาน ก.พ.ร.	๒๐	งบปกติ	ตรวจสอบขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตที่กำหนดว่าเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่ ในกรณีที่เห็นว่าเป็นขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรให้เสนอให้ผู้รับผิดชอบของหน่วยงานนั้น เพื่อพิจารณาและสั่งการให้ผู้อนุญาตดำเนินการแก้ไขให้เหมาะสมโดยเร็ว	มีระบบเกิดขึ้น
๔.๕ ให้ส่วนราชการต้องมีการกำหนดมาตรการลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐในสังกัด ด้วยการปรับปรุงกรอบแนวทางการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐอยู่เสมอ และประกาศให้ประชาชนทราบผ่านสื่อสาธารณะ																					ทุกส่วนราชการ	๑๐	งบปกติ	ลดการการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐในสังกัด ด้วยการจัดทำกรอบแนวทางการใช้อำนาจดุลยพินิจในการให้บริการประชาชนอยู่เสมอ และเปิดเผยแนวทางและเหตุผลของการใช้อำนาจดุลยพินิจทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง	มีมาตรการที่ชัดเจนในการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐ ทั้งเรื่องหลักเกณฑ์ การลดและการเปิดเผยเพื่อการตรวจสอบ
๔.๖ ให้หัวหน้าส่วนราชการที่รับผิดชอบการขออนุมัติหรือขออนุญาตต่าง ๆ กำกับดูแลการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติอย่างเคร่งครัด																					หัวหน้าส่วนราชการ	๑๐	งบปกติ	กำกับดูแลการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติอย่างเคร่งครัด หากมีข้อร้องเรียนจากประชาชนผู้รับบริการต้องดำเนินการตรวจสอบและแก้ไขโดยเร็ว และพิจารณาลงทัณฑ์ทางวินัยต่อเจ้าหน้าที่ผู้ผิดทันที	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																							
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๑)																							
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				
กลยุทธ์ที่ ๕ ให้เจ้าพนักงานของรัฐบริการประชาชนตามหน้าที่ที่ได้รับโดยไม่คำนึงถึงอามิสสินจ้าง																			ทุกหน่วยงานของรัฐ	๗๐	งบปกติ	ปลูกฝังลักษณะนิสัยยจิตอาสาและจิตบริการให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และรังเกียจการให้และรับอามิสสินจ้างจากการปฏิบัติงานในหน้าที่	มีระบบเกิดขึ้น
กิจกรรม																							
๕.๑ หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยต้องปลูกจิตสำนึกจิตบริการให้กับเจ้าพนักงานของรัฐและเน้นย้ำให้ตระหนักว่างานบริการประชาชนเป็นหน้าที่																			- ทุกหน่วยงาน - สำนักงาน ก.พ. - องค์กรกลางบริหารงานบุคคล - หน่วยงานของรัฐ	๒๐	งบปกติ	ปลูกจิตสำนึกจิตบริการให้กับเจ้าพนักงานของรัฐ และเน้นย้ำให้ตระหนักว่า งานบริการประชาชนเป็นหน้าที่ซึ่งทำให้ต้องมีหน่วยงานของรัฐ จึงต้องให้การดูแลประชาชนเสมือนเป็นผู้บังคับบัญชาหรือญาติผู้ใหญ่อย่างเสมอภาคกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ และไม่รับอามิสสินจ้างใด ๆ	มีระบบเกิดขึ้น
๕.๒ ให้ทุกหน่วยงานของรัฐประกาศนโยบายไม่รับประโยชน์ใด ๆ จากการปฏิบัติหน้าที่																			ทุกหน่วยงาน	๑๐	งบปกติ	ประกาศนโยบายไม่รับประโยชน์ใด ๆ จากการปฏิบัติหน้าที่ โดยติดประกาศไว้ที่หน่วยงานของรัฐซึ่งให้บริการประชาชน รวมถึงการไม่รับของขวัญจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ	มีระบบเกิดขึ้น
๕.๓ ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการให้สินบนและรางวัลจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐ																			- ทุกหน่วยงาน - สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา - กระทรวงการคลัง	๒๐	งบปกติ	ให้จ่ายเฉพาะประชาชนที่ช่วยเหลือทางราชการเท่านั้น ส่วนการตอบแทนเจ้าพนักงานของรัฐให้ดำเนินการในการพิจารณาผลการปฏิบัติงานประจำปี	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๑)																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๕.๔ ออกระเบียบให้ เจ้าพนักงานของรัฐรับเงิน รายได้ที่เกิดขึ้นทุกประเภท ผ่านธนาคารเท่านั้น																					- ทุกหน่วยงาน - กระทรวง การคลัง	๒๐	งบปกติ	เจ้าพนักงานของรัฐรับเงินรายได้ที่เกิดขึ้น ทุกประเภทผ่านธนาคารเท่านั้น หากมี การรับเงินรายได้อื่นที่พึงมีด้วยเงินสดถือเป็น ความผิดวินัย เว้นแต่เป็นกิจกรรมเพื่อเสริม รายได้โดยให้รายงานผู้บังคับบัญชาในทุก รอบปี	มีระบบเกิดขึ้น
กลยุทธ์ที่ ๖ ให้มีการแสดงฐานะทาง การเงินของเจ้าพนักงาน ของรัฐที่เปิดเผย ตรวจสอบได้																					- สำนักงาน ก.พ.	๓๐	งบปกติ	จัดให้มีระบบการแจ้งทรัพย์สินและหนี้สิน ของเจ้าพนักงานของรัฐทุกคนต่อหน่วยงาน ต้นสังกัด เพื่อให้สามารถตรวจสอบฐานะ ทางการเงินของเจ้าหน้าที่ของรัฐในกรณี การมีการร้องเรียนว่าร่ำรวยผิดปกติ และเป็น ฐานข้อมูลเมื่อเข้าสู่ตำแหน่งที่ต้องยื่นบัญชี ทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.	มีระบบเกิดขึ้น
กิจกรรม																									
๖.๑ ให้เจ้าพนักงานของรัฐ ทุกคนที่ไม่ต้องยื่นบัญชี ทรัพย์สินและหนี้สินต่อ ป.ป.ช. แจ้งบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามใบแบบที่กำหนดต่อ ผู้บังคับบัญชาโดยตรง																					- ทุกหน่วยงาน - สำนักงาน ป.ป.ช.	๑๐	งบปกติ	แจ้งบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามแบบที่ กำหนดต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรง และให้เก็บ ไว้ในสมุดประวัติของตนโดยมิให้มีการ เปิดเผย หากมีรายการเปลี่ยนแปลงเป็น มูลค่าเกินร้อยละ ๑๐ ให้ยื่นรายการใหม่	มีระบบเกิดขึ้น
๖.๒ เจ้าหน้าที่หน่วยงาน บริหารงานบุคคลของหน่วย รับผิดชอบการเก็บบัญชี ทรัพย์สินและหนี้สินของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หากมีเรื่อง ร้องเรียนกรณีทุจริต																					- กองการ เจ้าหน้าที่ของทุก หน่วยงาน - สำนักงาน ป.ป.ช.	๑๐	งบปกติ	หากมีเรื่องร้องเรียนกรณีทุจริตและประพฤติ มิชอบ หรือร่ำรวยผิดปกติซึ่งผ่านการ ตรวจสอบข้อเท็จจริงขั้นต้นแล้วว่ามีมูล ให้นำเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อเสนอให้ ป.ป.ช. ดำเนินการและเปิดเผยของบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินเพื่อตรวจสอบ	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๑)																								
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					
และประพฤติมิชอบ หรือ ร่ำรวยผิดปกติซึ่งผ่านการตรวจสอบข้อเท็จจริงขั้นต้นแล้วว่ามีมูลให้นำเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อเสนอให้ป.ป.ช. ดำเนินการและเปิดผนึกของบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อตรวจสอบ																								
๖.๓ เจ้าพนักงานของรัฐที่ละเลยไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรง ถือว่าเป็นความผิดทางวินัย																				เจ้าหน้าที่ของรัฐ	๑๐	งบปกติ	เจ้าพนักงานของรัฐที่ละเลยไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรง ถือว่าเป็นความผิดทางวินัย	มีระบบเกิดขึ้น
กลยุทธ์ที่ ๗ ให้เจ้าพนักงานของรัฐอื่น (ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการต่าง ๆ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน) นอกจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรง (Integrity) เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง																				สำนักงาน ป.ป.ช.	๕๐	งบปกติ	จัดให้มีระบบจริยธรรมและวินัยสำหรับเจ้าพนักงานของรัฐอื่นและการตรวจสอบใช้อำนาจรัฐของเจ้าพนักงานของรัฐอื่น รวมถึงการให้ความรู้และกำหนดมาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม เพื่อป้องกันมิให้กระทำความผิดที่ถือว่าเป็นการทุจริตและประพฤติมิชอบ	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกันและปราบปราม (๑)																								
กิจกรรม	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					
๗.๑ ป.ป.ช. จัดทำคู่มือการปฏิบัติหน้าที่และอบรมปฐมนิเทศการปฏิบัติหน้าที่เจ้าพนักงานของรัฐแก่ผู้เข้าดำรงตำแหน่ง เจ้าพนักงานของรัฐ รวมถึงการให้คำแนะนำแจ้งเตือนเพิ่มเติมเมื่อมีพฤติกรรมส่อว่าจะเป็นการใช้อำนาจหน้าที่โดยทุจริต																				สำนักงานป.ป.ช.	๒๐	งบปกติ	จัดทำคู่มือการปฏิบัติหน้าที่และอบรมปฐมนิเทศการปฏิบัติหน้าที่เจ้าพนักงานของรัฐแก่ผู้เข้าดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานของรัฐ รวมถึงการให้คำแนะนำแจ้งเตือนเพิ่มเติมเมื่อมีพฤติกรรมส่อว่าจะเป็นการใช้อำนาจหน้าที่โดยทุจริต	มีคู่มือเกิดขึ้น
๗.๒ ดำเนินการตามมาตรฐานจรรยาบรรณที่รัฐธรรมนุญา มาตรา ๗๖ บัญญัติอย่างเคร่งครัด																				หน่วยงานของรัฐ	๒๐	งบปกติ	เพื่อให้มีการดำเนินการตามรัฐธรรมนุญา มาตรา ๗๖	มีระบบเกิดขึ้น
๗.๓ ให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของหน่วยงานที่เจ้าพนักงานของรัฐอื่นปฏิบัติงานร่วมกับสำนักงาน ก.พ. กำหนดมาตรการทางวินัยสำหรับเจ้าพนักงานของรัฐอื่น																				- องค์กรกลางบริหารงานบุคคล - สำนักงาน ก.พ.	๑๐	งบปกติ	เพื่อป้องกันการกระทำที่เข้าข่ายประพฤติมิชอบ และเป็นองค์กรกำกับดูแลการบังคับใช้มาตรการทางวินัยของเจ้าพนักงานของรัฐอื่น	มีระบบเกิดขึ้น

๒.๒.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ**๒.๒.๖.๑ กฎหมายที่ควรมีการกำหนดขึ้นใหม่**

- (๑) จัดทำร่างกฎหมายส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ
- (๒) กำหนดระเบียบให้เจ้าพนักงานของรัฐรับเงินรายได้ที่เกิดขึ้นทุกประเภท

ผ่านธนาคารเท่านั้น

๒.๒.๖.๒ ปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่เดิม

- (๑) ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการให้สินบนและรางวัลจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐ
- (๒) ปรับปรุงกฎหมาย เพื่อยกเลิกการอนุญาตหรือจัดให้มีมาตรการอื่นแทนการอนุญาตให้เหลือเท่าที่จำเป็น ในส่วนที่ดำเนินการต่อไปให้พัฒนาเป็นการยื่นด้วยระบบออนไลน์

๒.๓ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องกัน (๒)

๒.๓.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

ให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ และสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริตเพื่อขจัดปัญหาการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ

๒.๓.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๓.๓ ตัวชี้วัด

๒.๓.๓.๑ มีกฎหมายข้อมูลข่าวสารที่อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลของประชาชน และมีข้อจำกัดเท่าที่จำเป็นโดยประกาศให้ทราบล่วงหน้า

๒.๓.๓.๒ ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีของ The Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) ในปี ๒๕๖๕

๒.๓.๓.๓ มีการนำระบบข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) และการป้องกันการทุจริตในงานก่อสร้าง (CoST) มาใช้อย่างเป็นทางการ

๒.๓.๓.๔ รัฐสามารถควบคุมการเคลื่อนย้ายเงินบาททั่วโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้

๒.๓.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

งบประมาณจำนวน ๗๗๐ ล้านบาท (เจ็ดร้อยเจ็ดสิบล้านบาท) จากงบประมาณปกติ

๒.๓.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

(รายละเอียดตามตาราง)

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๒)																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
กลยุทธ์ที่ ๑ ผลักดันให้มีกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารสาธารณะภายใน ๒ ปีที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยไม่ต้องร้องขอ (ตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๕๙, ๒๕๓)																					สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	๓๐๐	งบปกติ	หน่วยงานของรัฐต้องยินยอมให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะใน ครอบครองของหน่วยงานของรัฐ เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานของรัฐ	มีกฎหมายเกิดขึ้น
กิจกรรม																									
๑.๑ รัฐต้องตรากฎหมายให้ประชาชนสามารถได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญฯ ๒๕๖๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๓ และมาตรา ๒๕๓ ภายใน ๒ ปีนับแต่รัฐธรรมนูญมีผลบังคับ																					สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	๒๐	งบปกติ	เพื่อให้ประชาชนสามารถได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญฯ ๒๕๖๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๓ และมาตรา ๒๕๓ ภายใน ๒ ปีนับแต่รัฐธรรมนูญ มีผลบังคับ	มีกฎหมายเกิดขึ้น
๑.๒ เร่งรัดให้มีดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อทำหน้าที่ในการเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะ เรื่องร้องเรียน การให้บริการประชาชน รวบรวมและเปิดเผยข้อมูลการร้องเรียน ความพึงพอใจและความโปร่งใสของการให้บริการของหน่วยงานรัฐให้ประชาชน สามารถสะท้อนความเห็นเกี่ยวกับบริการที่ได้รับจากหน่วยงานรัฐด้วยการรวบรวม																					กระทรวงดิจิทัลฯ	๑๐๐	งบปกติ	เพื่อทำหน้าที่ในการเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะ เรื่องร้องเรียน การให้บริการประชาชนรวบรวมและเปิดเผยข้อมูลการร้องเรียนความพึงพอใจและความโปร่งใสของการให้บริการของหน่วยงานรัฐให้ประชาชนสามารถสะท้อนความเห็นเกี่ยวกับบริการที่ได้รับจากหน่วยงานรัฐด้วยการรวบรวมเรื่องร้องเรียนของประชาชนจากเครื่องมือการป้องกันทุจริตที่มีอยู่ เช่น โครงการ Citizen Feedback และนำมาเปิดเผยเพื่อให้มีการปรับปรุง	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๒)																								
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					
เรื่องร้องเรียนของประชาชนจากเครื่องมือการป้องกันทุจริตที่มีอยู่ เช่น โครงการ Citizen Feedback และนำมาเปิดเผยเพื่อให้มีการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ																						พัฒนาการให้บริการภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ		
๑.๓ กำหนดให้หน่วยงานรัฐจัดให้มีการสำรวจและวิจัยความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับสิทธิตามรัฐธรรมนูญ ผลกระทบที่ได้จากการคอร์รัปชัน ภาพรวมของการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน																				- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี - สำนักงาน ป.ป.ช.	๕๐	งบปกติ	เพื่อกำหนดมาตรการในการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็วหากพบว่าเจ้าพนักงานของรัฐมีพฤติกรรมประพฤติมิชอบให้รายงานต่อ ป.ป.ช. ทันที	มีระบบเกิดขึ้น
๑.๔ ให้หน่วยงานรัฐเปิดเผยข้อมูลแผนงานตามนโยบาย แผนการลงทุนของหน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วย แผนการลงทุนที่ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจกรอบวงเงินงบประมาณและงบลงทุนที่ได้รับการจัดสรรแต่ละปีทุกประเภทรายการ จากทุกแหล่งที่มา พร้อมรายงานผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงานทุกสิ้นไตรมาส (ทุก ๓ เดือน) เพื่อเผยแพร่ถึงการบริหารงบประมาณของส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐให้เป็นปัจจุบัน																				ทุกหน่วยงานของรัฐ	๕๐	งบปกติ	เพื่อเผยแพร่ถึงการบริหารงบประมาณของส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐให้เป็นปัจจุบัน	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกันและปราบปราม (๒)																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๑.๕ ปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้มีหลักการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ภาคประชาชนร้องขอในทุกกรณี เอกสารใดที่เป็นความลับของทางราชการและความลับส่วนบุคคลให้ระบุไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน โดยกำหนดเวลาในการให้ข้อมูลกับประชาชนไว้ด้วย																				สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	๒๐	งบปกติ	เพื่อเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ภาคประชาชนร้องขอในทุกกรณี เอกสารใดที่เป็นความลับของทางราชการและความลับส่วนบุคคลให้ระบุไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน โดยกำหนดเวลาในการให้ข้อมูลกับประชาชนไว้ด้วย	มีกฎหมายเกิดขึ้น	
๑.๖ กำหนดมาตรการในการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว หากพบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีพฤติกรรมประพฤติมิชอบให้รายงานต่อ ป.ป.ช. ทันที																				ศูนย์ดำรงธรรม (มท.)	๒๐	งบปกติ	เพื่อเพิ่มความรวดเร็วในการดำเนินการ หากพบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีพฤติกรรมประพฤติมิชอบ	มีระบบเกิดขึ้น	
๑.๗ กำหนดมาตรการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ																				- กระทรวงยุติธรรม - สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๒๐	งบปกติ	เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ	มีระบบเกิดขึ้น	
๑.๘ กำหนดให้ข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่ถูกเปิดเผยให้อ้างอิงหลักการเปิดเผยตามแนวทางเดียวกับของภาคีสมาชิกความร่วมมือเพื่อการเปิดเผยข้อมูล																				- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี - กระทรวงดิจิทัลฯ	๒๐	งบปกติ	เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสให้อ่านจากภาคประชาชนต่อต้านการทุจริต และนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของภาครัฐและฝ่ายต่าง ๆ และการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐดังกล่าวจะต้องเปิดเผยในรูปแบบดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อให้สามารถสืบค้น	มีระบบเกิดขึ้น	

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกันและปราบปราม (๒)																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔	
ภาครัฐ (Open Government Partnership: OGP) เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสให้อำนาจภาคประชาชนต่อต้านการทุจริตและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของภาครัฐและฝ่ายต่าง ๆ และการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐดังกล่าวจะต้องเปิดเผยในรูปแบบดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อให้สามารถสืบค้นและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้																								และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้	
กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมให้ภาคธุรกิจเอกชนมีมาตรการควบคุมภายในที่ดีและมีส่วนร่วมในแนวร่วมปฏิบัติภาคเอกชนด้านทุจริต (CAC)																						๘๐	งบปกติ	จัดทำข้อตกลงร่วมในแนวร่วมปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มกันสร้างระบบการกำกับกิจการที่ดี (Corporate Governance) ที่สมบูรณ์แบบในภาคธุรกิจ รวมถึงการส่งเสริมและรับรองมาตรฐานความซื่อตรง (Integrity) ให้กับบริษัทที่รับสัมปทานและดำเนินธุรกิจกับภาครัฐและบริการประชาชน	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๒)																								
กิจกรรม	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					
๒.๑ สนับสนุนและให้ความร่วมมือกับองค์กรในภาคเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างระบบการกำกับกิจการที่ดี เพื่อให้บริษัทเอกชนทุกองค์กรที่รับสัมปทานจากรัฐ เป็นคู่สัญญาของรัฐ และให้บริการประชาชนมีมาตรฐานการทำงานอย่างมีความรับผิดชอบและพร้อมรับผิดชอบตามหลักธรรมาภิบาล																				- องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) (ACT) - สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)	๒๐	งบปกติ	เพื่อให้บริษัทเอกชนทุกองค์กรที่รับสัมปทานจากรัฐ เป็นคู่สัญญาของรัฐ และให้บริการประชาชนมีมาตรฐานการทำงานอย่างมีความรับผิดชอบและพร้อมรับผิดชอบตามหลักธรรมาภิบาล	มีระบบเกิดขึ้น
๒.๒ สนับสนุนให้ภาคเอกชนที่ต้องการรับสัมปทานและคู่สัญญากับรัฐหรือติดต่อใช้บริการจากรัฐ มีความรู้ ความเข้าใจถึงอันตรายของการให้สินบนหรือสนับสนุนให้มีการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐโดยเน้นให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องปฏิบัติงานอย่างรับผิดชอบและตรงไปตรงมา																				- กระทรวงการคลัง - องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) (ACT) - สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)	๒๐	งบปกติ	เพื่อให้ภาคเอกชนที่ต้องการรับสัมปทานและคู่สัญญากับรัฐหรือติดต่อใช้บริการจากรัฐ มีความรู้ ความเข้าใจถึงอันตรายของสินบนหรือสนับสนุนให้มีการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐโดยเน้นให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องปฏิบัติงานอย่างรับผิดชอบและตรงไปตรงมา	มีระบบเกิดขึ้น
๒.๓ ส่งเสริมให้ภาคเอกชนที่ประสงค์จะเข้ายื่นข้อเสนอกับหน่วยงานของรัฐในการจัดซื้อจัดจ้าง ต้องจัดให้มีนโยบายและแนวทางการป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสม มีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของ																				- กระทรวงการคลัง - ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ - องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย)	๒๐	งบปกติ	เพื่อป้องกันการจ่ายสินบนตามคู่มือแนวทางการกำหนดมาตรการการควบคุมภายในที่เหมาะสมตามประกาศของ ป.ป.ช. แต่หากการจัดซื้อจัดจ้างมีมูลค่าสูง ขอให้ผู้ประกอบการนั้นมีมาตรการการป้องกันการจ่ายสินบนที่เข้มข้นขึ้น เช่น ให้ยื่นขอการรับรองมาตรฐานจากโครงการแนวร่วมปฏิบัติ	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๒)																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
นโยบายและแนวทางการป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างที่ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรา ๑๒๓/๕ และพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ มาตรา ๑๙ โดยจะต้องมีการประกาศนโยบายต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสร้างมาตรการป้องกันการจ่ายสินบนและการทุจริตทุกรูปแบบ โดยให้ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีระบบการควบคุมที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการจ่ายสินบนตามคู่มือแนวทางการกำหนดมาตรการการควบคุมภายในที่เหมาะสมตามประกาศของ ป.ป.ช. แต่หากการจัดซื้อจัดจ้างมีมูลค่าสูง ขอให้ผู้ประกอบการนั้นมีมาตรการการป้องกันการจ่ายสินบนที่เข้มข้นขึ้น เช่น ให้อื่นขอการรับรองมาตรฐานจากโครงการแนวร่วมปฏิบัติ (Collective Action Coalition) ของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต หรือให้ผ่านมาตรฐานสากลการป้องกันการจ่ายสินบน เช่น ISO ๓๗๐๐๑ (ยึดเป็นเป้าหมาย																					(ACT) - สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)			(Collective Action Coalition) ของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต หรือให้ผ่านมาตรฐานสากลการป้องกันการจ่ายสินบน เช่น ISO ๓๗๐๐๑ (ยึดเป็นเป้าหมายหลัก) เพื่อให้มีการประกอบธุรกิจที่สุจริต เน้นการแข่งขันด้วยระบบกลไกตลาด	

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																										
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกันและปราบปราม (๒)																										
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔	
เป้าหมายหลัก) เพื่อให้มีการประกอบธุรกิจที่สุจริต เน้นการแข่งขันด้วยระบบกลไกตลาด ทั้งนี้ให้ภาครัฐจัดหาสิทธิประโยชน์ในการเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานรัฐให้แก่บริษัทที่ผ่านการรับรอง เช่น การวางหลักประกันการทำสัญญากับหน่วยงานรัฐ																										
๒.๔ รัฐและภาคเอกชนร่วมกันกำหนดบัญชีดำ (Black List) ห้ามทำธุรกรรมกับภาครัฐสำหรับบริษัท ห้างร้าน นิติบุคคลที่มีพฤติกรรมให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและสนับสนุนการทุจริตในภาครัฐ																						๒๐	งปปกติ	เพื่อกำหนดบัญชีดำ (Black List) ห้ามทำธุรกรรมกับภาครัฐสำหรับบริษัท ห้างร้าน นิติบุคคลที่มีพฤติกรรมให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและสนับสนุนการทุจริตในภาครัฐ	มีระบบเกิดขึ้น	
กลยุทธ์ที่ ๓ ให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ																							๑๙๐	งปปกติ	ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่อย่างโปร่งใสและยอมรับการตรวจสอบที่มีคุณภาพจากบุคคลภายนอก และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นทางการในการติดตามเสนอแนะการใช้เงินของแผ่นดินอย่างมีประสิทธิภาพ	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกันและปราบปราม (๒)																									
กิจกรรม	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
<p>๓.๑ จัดตั้งหน่วยงานกลางร่วมกันระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน เพื่ออำนวยความสะดวกและพัฒนาบุคลากร (Facilitation Body) ที่มีคุณสมบัติและสมัครใจเข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์อิสระ (Independent Observer) ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีมาตรฐาน มีความรู้และกระบวนกรอย่างเหมาะสมและแสวงหามาตรการการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบจากภาคประชาสังคม</p>																					<p>- หน่วยงานกลางระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน</p> <p>- องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) (ACT)</p>	๒๐	งปกติ	<p>เพื่ออำนวยความสะดวกและพัฒนาบุคลากร (Facilitation Body) ที่มีคุณสมบัติและสมัครใจเข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์อิสระ (Independent Observer) ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีมาตรฐาน มีความรู้และกระบวนกรอย่างเหมาะสมและแสวงหามาตรการการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบจากภาคประชาสังคม</p>	มีระบบเกิดขึ้น
<p>๓.๒ พัฒนาระบบสัญญาคุณธรรม (Integrity and Transparency) ให้มีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างจิตสำนึกของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ตระหนักและร่วมมือกับภาคเอกชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยให้ภาคเอกชน ประชาชน และภาคประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน (Integrity and Transparency Assessment – ITA) ของหน่วยงานของรัฐอย่างกว้างขวาง</p>																					<p>- กระทรวงการคลัง</p> <p>- หน่วยงานกลางระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน</p>	๒๐	งปกติ	<p>เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ตระหนักและร่วมมือกับภาคเอกชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยให้ภาคเอกชน ประชาชน และภาคประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน (Integrity and Transparency Assessment – ITA) อย่างกว้างขวาง</p>	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๒)																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๓.๓ ให้รัฐบาลจัดตั้งกองทุนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนมาตรการป้องกันการทุจริตโดยประชาชนมีส่วนร่วม อาทิ ข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) รวมถึงมาตรการการมีส่วนร่วมของประชาชนอื่น ๆ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในหมวด ๒ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและผู้ประกอบการในการป้องกันการทุจริต																				กระทรวงการคลัง	๕๐	งบปกติ	เพื่อสนับสนุนมาตรการป้องกันการทุจริตโดยประชาชนมีส่วนร่วม อาทิ ข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) รวมถึงมาตรการการมีส่วนร่วมของประชาชนอื่น ๆ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในหมวด ๒ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและผู้ประกอบการในการป้องกันการทุจริต	มีกองทุนเกิดขึ้น	
๓.๔ พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการตรวจสอบภาครัฐตามหลักวิชาการ ด้วยการนำมาตรการจากต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ในการตรวจสอบการใช้งบประมาณของรัฐให้มีประสิทธิภาพและคุ้มค่า โดยแสวงหาความร่วมมือกับองค์กรวิชาชีพ																				- องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) (ACT) - ภาควิชาข้าราชการต่อต้านการทุจริต	๑๐	งบปกติ	เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการตรวจสอบภาครัฐตามหลักวิชาการ ด้วยการนำมาตรการจากต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ในการตรวจสอบการใช้งบประมาณของรัฐให้มีประสิทธิภาพและคุ้มค่า โดยแสวงหาความร่วมมือกับองค์กรวิชาชีพ	มีระบบเกิดขึ้น	

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกันและปราบปราม (๒)																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
<p>๓.๕ โครงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ โครงการใดที่อยู่ในความสนใจของ ประชาชนหรืออาจเกิดความไม่ โปร่งใสในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ภาครัฐในโครงการขนาดใหญ่ให้นำ หลักการของข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) หรือระบบความ โปร่งใสในงานก่อสร้าง (Construction Sector Transparency Initiative – CoST) ที่ปราศจากการทุจริตมาใช้ ตรวจสอบงานก่อสร้างภาครัฐ โดย จัดให้มีการเปิดเผยรายละเอียด มาตรฐานการก่อสร้างตาม คุณลักษณะของโครงการที่ คล้ายคลึงและเทียบเคียงกันได้ เพื่อให้สามารถติดตามมาตรฐาน การก่อสร้างโครงการที่ดำเนินการ อยู่เป็นประจำโดยให้การก่อสร้าง ถนนที่มีคุณภาพเป็นโครงการ นำร่องเพื่อให้บุคคลภายนอก ติดตามการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่รัฐและการใช้เงินแผ่นดิน อย่างโปร่งใส ทั้งนี้ ให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐</p>																					กระทรวงการคลัง	๒๐	งบปกติ	เพื่อให้สามารถติดตามมาตรฐานการก่อสร้าง โครงการที่ดำเนินการอยู่เป็นประจำโดยให้การ ก่อสร้างถนนที่มีคุณภาพเป็นโครงการนำร่อง เพื่อให้บุคคลภายนอกติดตามการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่รัฐและการใช้เงินแผ่นดินอย่าง โปร่งใส ทั้งนี้ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																													
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๒)																													
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด								
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔				
๓.๖ พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเมื่อมีการร้องเรียนไปยังหน่วยงานของรัฐ ด้วยการให้หน่วยงานของรัฐที่รับเรื่องร้องเรียนมีการจัดการเรื่องร้องเรียนที่เหมาะสม โดยกำหนดระยะเวลาดำเนินการ หลังจากรับเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ (Time to action) และมีการสืบสวนเรื่องร้องเรียนแบบมีระยะเวลาที่แน่นอน (Response time) ตลอดจนให้หน่วยงานของรัฐ รายงานผลการปรับปรุงและเปิดเผยสถานะเรื่องร้องเรียนบนดิจิทัลแพลตฟอร์มให้ประชาชนและสื่อมวลชนสามารถเข้าถึงและติดตามเรื่องร้องเรียนเพื่อมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานภาครัฐ และให้มีการกำหนด KPI วัดผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในการแก้ไขเรื่องร้องเรียนให้เป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินการของหน่วยงานตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๔๑ (๒)																									- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช.	๕๐	งบปกติ	เพื่อปรับปรุงและเปิดเผยสถานะเรื่องร้องเรียนบนดิจิทัลแพลตฟอร์มให้ประชาชนและสื่อมวลชนสามารถเข้าถึงและติดตามเรื่องร้องเรียนเพื่อมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานภาครัฐ และให้มีการกำหนด KPI วัดผลการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐในการแก้ไขเรื่องร้องเรียนให้เป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินการของหน่วยงานตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๔๑ (๒)	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																							
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๒)																							
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				
๓.๗ พัฒนามาตรฐานการป้องกันการทุจริต เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและสามารถเป็นสมาชิกขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development - OECD) ได้																			- สำนักงาน ก.พ.ร. - สำนักงาน ป.ป.ท.	๒๐	งบปกติ	เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและสามารถเป็นสมาชิกขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development - OECD) ได้	มีมาตรฐานเกิดขึ้น
กลยุทธ์ที่ ๔ ทำให้การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจไม่พึงกระทำ																			- สำนักงาน ป.ป.ช. - องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) (ACT)	๘๐	งบปกติ	วางแนวทางป้องกันคอร์รัปชัน ทั้งจากด้านผู้ให้และผู้รับสินบนไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้ทุกคนได้รับบริการหรือเข้าถึงทรัพยากรและการบริการจากรัฐอย่างเท่าเทียมกัน	มีมาตรการเกิดขึ้น
กิจกรรม																							
๔.๑ จัดให้มีมาตรการ กลไก ส่งเสริมความร่วมมือและรวมตัวของภาคเอกชน เพื่อสร้างทัศนคติร่วมกันที่จะปฏิเสธและรังเกียจคอร์รัปชันทุกรูปแบบ																			องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) (ACT)	๒๐	งบปกติ	เพื่อสร้างทัศนคติร่วมกันที่จะปฏิเสธและรังเกียจคอร์รัปชันทุกรูปแบบ	มีระบบเกิดขึ้น
๔.๒ ปรับปรุงกระบวนการทำงานของภาครัฐและภาคเอกชนให้โปร่งใส ตรวจสอบได้ ทำธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและไม่ติดต่อกับบุคคลที่ทุจริต เช่นเดียวกับการรวมตัวของธุรกิจขนาดใหญ่ที่เรียกว่า “โครงการแนวร่วมปฏิบัติ (Collective Action Coalition) ของ																			องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) (ACT)	๒๐	งบปกติ	เพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานของภาครัฐและภาคเอกชนให้โปร่งใส ตรวจสอบได้ ทำธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและไม่ติดต่อกับบุคคลที่ทุจริต เช่นเดียวกับการรวมตัวของธุรกิจขนาดใหญ่ที่เรียกว่า “โครงการแนวร่วมปฏิบัติ (Collective Action Coalition) ของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต” โดยมีมาตรการลงโทษทางกฎหมายกับผู้ฝ่าฝืนด้วย	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๒)																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒						
ภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต” โดยมีมาตรการลงโทษทางกฎหมายกับผู้ฝ่าฝืนด้วย																									
๔.๓ พัฒนาแนวทางการกำหนดมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อใช้ในองค์กรภาครัฐและเอกชนในการป้องกันการให้สินบนและการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐในทุกรูปแบบ																					- องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) (ACT) - หน่วยงานตรวจสอบภายในของทุกหน่วยงาน	๒๐	งบปกติ	เพื่อให้มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมใช้ในองค์กรภาครัฐและเอกชน ในการป้องกันการให้สินบนและการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐในทุกรูปแบบ	มีระบบเกิดขึ้น
๔.๔ จัดการณรงคเพื่อรวมตัวกันเป็นกลุ่มพลังสร้างข้อรังเกียจทางสังคม (Social Sanction) ต่อบุคคลที่มีพฤติกรรมทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกรูปแบบตามหลักคิด “เราไม่คอร์รัปชันและไม่ยอมให้ผู้ใดคอร์รัปชัน”																					- องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) (ACT) - สื่อมวลชน	๒๐	งบปกติ	เพื่อให้มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มพลังสร้างข้อรังเกียจทางสังคม (Social Sanction) ต่อบุคคลที่มีพฤติกรรมทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกรูปแบบ ตามหลักคิด “เราไม่คอร์รัปชันและไม่ยอมให้ผู้ใดคอร์รัปชัน”	มีระบบเกิดขึ้น
กลยุทธ์ที่ ๕ ให้มีมาตรการที่เป็นไปได้ในการสืบหาและกำกับดูแลการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนของตนซึ่งเงินสดและตราสารเปลี่ยนมือได้																					- รัฐบาล - สำนักงาน ป.ป.ช.	๑๒๐	งบปกติ	นำมาตรการป้องกันการฟอกเงินและการเคลื่อนย้ายเงินตรามาเป็นเครื่องมือในการปราบปรามการคอร์รัปชัน และมีความสามารถในการให้ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในระดับประเทศและระหว่างประเทศได้	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๒)																									
กิจกรรม	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๕.๑ จัดให้มีระบบการกำกับดูแลอย่างทั่วถึงสำหรับธนาคาร สถาบันการเงินซึ่งมีธนาคาร ทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีการบริการเกี่ยวกับการโอนเงินหรือมูลค่าเงิน ทั้งอยู่ในระบบและนอกระบบ รวมถึงหน่วยอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการโอนเงิน เพื่อเป็นการยับยั้งและสืบเสาะการโอนเงินทุกรูปแบบ โดยกำหนดให้สถาบันการเงินและผู้ให้บริการทางการเงินสามารถระบุข้อมูลสำคัญของลูกค้า การเก็บรักษาข้อมูลดังกล่าว และการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย																					- สำนักงาน ปปง. - ธนาคารแห่งประเทศไทย	๒๐	งบปกติ	เพื่อยับยั้งและสืบเสาะการโอนเงินทุกรูปแบบ โดยระบบดังกล่าวต้องเน้นที่ข้อกำหนดต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักฐานแสดงตนของลูกค้า และในกรณีที่เหมาะสม หลักฐานแสดงตนของเจ้าของบัญชีผู้รับประโยชน์ การเก็บรักษาบันทึก และการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย	มีระบบเกิดขึ้น
๕.๒ กำหนดวงเงินที่ประชาชนซื้ออสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ ซึ่งต้องแจ้งที่มาของเงินและการเสียภาษีเงินได้ของเงินนั้น																					กระทรวงการคลัง	๒๐	งบปกติ	เพื่อให้ประชาชนที่ซื้ออสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ต้องแจ้งที่มาของเงินและการเสียภาษีเงินได้ของเงินนั้น	มีระบบเกิดขึ้น
๕.๓ กำหนดนโยบายและมาตรการในการลดการใช้เงินสดในการใช้จ่ายเงินของประชาชนให้เหลือน้อยที่สุด และแสวงหามาตรการป้องกันการเก็บเงินสดจำนวนมากนอกระบบการเงินของประเทศ โดยเฉพาะการเคลื่อนย้ายไป																					- กระทรวงการคลัง - ธนาคารแห่งประเทศไทย	๒๐	งบปกติ	เพื่อกำหนดนโยบายและมาตรการในการลดการใช้เงินสดในการใช้จ่ายเงินของประชาชนให้เหลือน้อยที่สุด และแสวงหามาตรการป้องกันการเก็บเงินสดจำนวนมากนอกระบบการเงินของประเทศ	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๒)																								
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					
ประเทศที่มีชื่อยกเว้นทางภาษี																								
๕.๔ กำหนดมาตรการในการป้องกันการเคลื่อนย้ายเงินที่ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการทำธุรกิจ โดยเฉพาะการเคลื่อนย้ายเงินไปประเทศที่ไม่มีระบบป้องกันการฟอกเงินที่มีประสิทธิภาพหรือการทำธุรกรรมอำพรางและกำหนดวงเงินในการนำเงินสดเข้า-ออกประเทศให้เหลือเพียงการใช้จ่ายเงินส่วนบุคคลเท่านั้น																				- กระทรวงการคลัง - ธนาคารแห่งประเทศไทย - สำนักงาน ป.ปง. - สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์	๒๐	งบปกติ	ป้องกันการเคลื่อนย้ายเงินที่ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการทำธุรกิจ โดยเฉพาะการโอนไปประเทศที่ไม่มีระบบป้องกันการฟอกเงินที่มีประสิทธิภาพ และกำหนดวงเงินในการนำเงินสดเข้า-ออกประเทศให้เหลือเพียงการใช้จ่ายเงินส่วนบุคคลเท่านั้น	มีระบบเกิดขึ้น
๕.๕ ปรับปรุงหน่วยข่าวกรองทางการเงิน (Financial Intelligence Unit – FIU) เพื่อเป็นศูนย์กลางแห่งชาติในการรวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการฟอกเงินที่อาจเกิดขึ้น ให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว และนำมาใช้ประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในทุกรูปแบบ																				- สำนักงาน ป.ปง. - สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช.	๒๐	งบปกติ	ปรับปรุงหน่วยข่าวกรองทางการเงินเพื่อเป็นศูนย์กลางแห่งชาติในการรวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการฟอกเงินที่อาจเกิดขึ้น ให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว และนำมาใช้ประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในทุกรูปแบบ	มีระบบเกิดขึ้น
๕.๖ พัฒนาระบบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีความน่าเชื่อถือ เพื่อลดการใช้เงินสด และรัฐสามารถควบคุมการเคลื่อนย้ายเงินตราทั้งภายใน																				- กระทรวงการคลัง - ธนาคารแห่งประเทศไทย - สำนักงาน ป.ปง. - สำนักงานคณะกรรมการ	๒๐	งบปกติ	เพื่อควบคุมการเคลื่อนย้ายเงินตราทั้งภายในและภายนอกประเทศ	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																													
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ด้านการป้องกัน (๒)																													
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด								
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔				
และภายนอกประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ																									กำกับหลักทรัพย์ และตลาด หลักทรัพย์				

๒.๓.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ**๒.๓.๖.๑ กฎหมายที่ควรมีการกำหนดขึ้นใหม่**

- กฎหมายให้ประชาชนสามารถได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๑ ภายใน ๑ ปีนับแต่รัฐธรรมนูญฯ มีผลบังคับ

๒.๓.๖.๒ ปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่เดิม

- ทบทวน/ปรับปรุง/ยกเลิก กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๙ ให้มีหลักการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ภาคประชาชนร้องขอในทุกกรณี

๒.๔ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ ด้านการปราบปราม (๑)

๒.๔.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

ยกระดับการบังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการทางกฎหมาย ต่อเจ้าพนักงานของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่าประพฤติมิชอบหรือกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเคร่งครัด

๒.๔.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๔.๓ ตัวชี้วัด

๒.๔.๓.๑ มีการบังคับใช้การดำเนินการทางจริยธรรมและวินัยที่เป็นมาตรฐาน และมีประสิทธิผลกับเจ้าพนักงานของรัฐทุกคน

๒.๔.๓.๒ การร้องเรียนและแจ้งเบาะแสการทุจริตประพฤติมิชอบภาครัฐลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

๒.๔.๓.๓ จำนวนคดีที่ ป.ป.ช./ป.ป.ท. ได้สวนลดลงร้อยละ ๑๐ ในแต่ละปี

๒.๔.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

งบประมาณ ๗๑๐ ล้านบาท (เจ็ดร้อยสิบล้านบาท) จากงบประมาณปกติ

๒.๔.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

(รายละเอียดตามตาราง)

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๑)																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒						
กลยุทธ์ที่ ๑ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ มีหน้าที่ต้องดำเนินมาตรการ ทางวินัย มาตรการทาง ปกครองและมาตรการทาง กฎหมายต่อเจ้าหน้าที่ใน สังกัดที่ถูกกล่าวหาหรือพบ เหตุอันควรสงสัยว่าประพฤติ มิชอบ หรือกระทำการทุจริต และประพฤติมิชอบ อย่างเคร่งครัด																					ทุกหน่วยงานของ รัฐ	๑๕๐	งบปกติ	ให้ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และเจ้าพนักงานของรัฐ ทุกคนรับทราบ ยึดถือ และปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการรักษาวินัยอย่างเคร่งครัด	มีระบบเกิดขึ้น
กิจกรรม																									
๑.๑ พัฒนาขีดความสามารถ นิติกรของหน่วยงานของรัฐให้มี ความสามารถในการ ดำเนินการในระบบไตสวน กรณีที่เจ้าพนักงานของรัฐของ หน่วยงานกระทำผิดหรือฝ่าฝืน มาตรฐานจริยธรรมหรือกระทำ ผิดวินัยอย่างมีประสิทธิผล และปฏิบัติหน้าที่อย่าง มืออาชีพ เป็นกลาง ไม่เลือก ปฏิบัติ																					- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ก.พ.	๒๐	งบปกติ	เพื่อให้นิติกรของหน่วยงานของรัฐมีความสามารถ ในการดำเนินการในระบบไตสวนกรณีที่ เจ้าพนักงานของรัฐของหน่วยงานกระทำผิดหรือฝ่า ฝืนมาตรฐานจริยธรรมหรือกระทำผิดวินัยอย่างมี ประสิทธิผล และปฏิบัติหน้าที่อย่างมืออาชีพ เป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติ	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๑)																								
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					
๑.๒ เมื่อมีข้าราชการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมหรือกระทำผิดวินัย หัวหน้าหน่วยงานของรัฐต้องตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงภายใน ๗ วันทำการ โดยกำหนดให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน หากมีความจำเป็นสามารถขอขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละ ๑๕ วัน โดยระบุเหตุผลและความจำเป็นไว้เป็นหลักฐานด้วย																				- สำนักงาน ก.พ. - กองการเจ้าหน้าที่ ของทุกหน่วยงาน	๒๐	งบปกติ	เพื่อบังคับใช้มาตรการทางวินัยอย่างจริงจัง	มีระบบเกิดขึ้น
๑.๓ กรณีที่เป็นการผิดวินัยร้ายแรง ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐตั้งคณะกรรมการสอบสวนภายใน ๗ วันทำการ โดยกำหนดให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จใน ๖๐ วันหลังจากรับทราบคำสั่ง แล้วรายงานให้ ป.ป.ช. ทราบ พร้อมรายงานผลการสอบข้อเท็จจริง หากมีความจำเป็นสามารถขอขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกิน ๒ ครั้ง ๆ ละ ๓๐ วัน																				หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจบรรจุแต่งตั้ง	๒๐	งบปกติ	เพื่อบังคับใช้มาตรฐานจริยธรรมหรือมาตรการทางวินัยอย่างจริงจัง	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๑)																								
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔
๑.๔ กรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นเป็นใจหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาในกรณีทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ทันที																				คณะกรรมการ ป.ป.ช.	๒๐	งบปกติ	เพื่อบังคับใช้มาตรฐานจริยธรรมหรือมาตรการทางวินัยอย่างจริงจัง	มีระบบเกิดขึ้น
๑.๕ หัวหน้าส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐ ประกาศเจตนารมณ์ให้การรักษามาตรฐานวินัยของบุคลากรในสังกัดเป็นวาระสำคัญ “สัญญาประชาคม” ขององค์กรที่บุคลากรทุกคนต้องยึดมั่น ยึดถือ และให้ทุกส่วนราชการจัดให้มีการเสริมสร้างวินัยและปฏิบัติตามวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเคร่งครัด																				- นักการเมือง - บุคลากรในองค์กรอิสระ - หัวหน้าหน่วยงานทุกหน่วยงาน	๕๐	งบปกติ	เพื่อมุ่งเน้นให้ทุกคนรับรู้ รับทราบโดยปราศจากข้อสงสัย ก่อให้เกิดผลผูกพันถึงความรับผิดชอบในการกระทำทุจริตหรือทำผิดจริยธรรมในภายหลัง	มีระบบเกิดขึ้น
๑.๖ ให้มีกฎหมายว่าด้วยวินัยผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบุคลากรในองค์กรอิสระ รวมถึงองค์กรตุลาการ และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ โดยพึงประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอย่างเคร่งครัด รวมถึงผู้บริหารพรรคการเมืองและองค์กรอิสระ																				- ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง - ผู้บริหารพรรคการเมือง - บุคลากรในองค์กรอิสระ - องค์กรตุลาการ - หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ	๒๐	งบปกติ	เพื่อให้มีกฎหมายควบคุมการดำเนินการทางวินัยอย่างเคร่งครัดแก่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้บริหารพรรคการเมือง บุคลากรในองค์กรตุลาการและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ	มีกฎหมายเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๑)																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔	
ต่าง ๆ ควรประกาศเจตจำนงที่จะยึดมั่นในการรักษาเกียรติภูมิแห่งสถาบันของตน ภายใต้หลักธรรมาภิบาลและจรรยาวิชาชีพออย่างแท้จริง																									
กลยุทธ์ที่ ๒ เร่งรัดผลักดันให้เกิดการใช้หลักนิติบุคคลของรัฐ เพื่อให้มีผู้รับผิดชอบและมีอำนาจในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างมีประสิทธิภาพ																					- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช.	๙๐	งบปกติ	ให้การดำเนินการด้านจริยธรรมและวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดประสิทธิผล สามารถลงโทษผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมอย่างร้ายแรงและการกระทำผิดวินัยที่เชื่อมโยงไปถึงการทุจริตและประพฤติมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ	มีระบบเกิดขึ้น
กิจกรรม																									
๒.๑ กำหนดหลักเกณฑ์การใช้หลักความเป็นนิติบุคคลของหน่วยงานของรัฐ																					สำนักงาน ป.ป.ช.	๒๐	งบปกติ	เพื่อให้มีหลักเกณฑ์ในการใช้หลักนิติบุคคลของหน่วยงานของรัฐอย่างชัดเจน	มีหลักเกณฑ์เกิดขึ้น
๒.๒ ชี้แจงทำความเข้าใจในการใช้หลักความเป็นนิติบุคคลของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดของหัวหน้าส่วนราชการ																					ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	๕๐	งบปกติ	เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงการกำหนดวิธีในการทำงานร่วมกันให้เกิดประสิทธิผล	มีการชี้แจงทำความเข้าใจเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๑)																								
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔
๒.๓ ติดตามและจัดทำรายงานกรณีมีการกระทำทุจริตของหัวหน้าส่วนราชการที่ต้องใช้อำนาจบริหารงานบุคคลของรัฐของผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการเหนือบุคคลผู้นั้น																				- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช.	๒๐	งบปกติ	เพื่อติดตามและจัดทำรายงานผล	มีระบบเกิดขึ้น
กลยุทธ์ที่ ๓ ให้มีกฎหมายกำหนดความผิดจากการกระทำโดยเจตนาของเจ้าพนักงานของรัฐที่ทุจริตต่อหน้าที่ การใช้อำนาจโดยมิชอบ และการร่ำรวยผิดปกติที่ชัดเจน เพื่อความรวดเร็วในการไต่สวนและเป็นไปตามมาตรฐานสากล (อนุวัติการตาม UNCAC ๒๐๐๓)																				- รัฐบาล - สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	๑๖๐	งบปกติ	ให้มีกฎหมายกำหนดความผิดจากการกระทำโดยเจตนาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทุจริตต่อหน้าที่ การใช้อำนาจโดยมิชอบ และการร่ำรวยผิดปกติที่ชัดเจน โดยไม่ต้องมีการตีความในข้อกฎหมาย และมีความชัดเจนว่าเป็นความผิดทางจริยธรรมวินัย หรืออาญา/ละเมิดซึ่งจะช่วยลดเวลาในการไต่สวนผู้กระทำผิด	มีกฎหมายเกิดขึ้น
กิจกรรม																								
๓.๑ จัดทำกฎหมายว่าด้วยความผิดกรณีการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม (ดำเนินการแล้ว อยู่ในระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ)																				สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	๑๐	งบปกติ	เพื่อปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย ทันสถานการณ์ โดยนำแนวทางที่กำหนดในอนุสัญญาสหประชาชาติ และมาตรการอื่นที่กำหนดใช้เป็นสากล มากำหนดเป็นกฎหมายให้ชัดเจนในลักษณะข้อห้ามและข้อปฏิบัติ (Do & Don't)	มีกฎหมายเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๑)																								
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					
๓.๒ จัดทำกฎหมายว่าด้วยการยกยอก การเบียดบัง หรือการยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินโดยเจ้าพนักงานของรัฐ (ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองติดตามทรัพย์สินของแผ่นดินคืนจากการทุจริตฯ อยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา)																				สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๑๐	งบปกติ	เพื่อปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย ทันสถานการณ์ โดยนำแนวทางที่กำหนดในอนุสัญญาสหประชาชาติ และมาตรการอื่นที่กำหนดใช้เป็นสากล มากำหนดเป็นกฎหมายให้ชัดเจน ในลักษณะข้อห้ามและข้อปฏิบัติ (Do & Don't)	มีกฎหมายเกิดขึ้น
๓.๓ จัดทำกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและใช้อิทธิพลเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์อันมิชอบ																				- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช.	๑๐	งบปกติ	เพื่อปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย ทันสถานการณ์ โดยนำแนวทางที่กำหนดในอนุสัญญาสหประชาชาติ และมาตรการอื่นที่กำหนดใช้เป็นสากล มากำหนดเป็นกฎหมายให้ชัดเจน ในลักษณะข้อห้ามและข้อปฏิบัติ (Do & Don't)	มีกฎหมายเกิดขึ้น
๓.๔ จัดทำกฎหมายว่าด้วยการเรียไ ร การรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการรำรวยผิดปกติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ																				- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช.	๑๐	งบปกติ	เพื่อปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย ทันสถานการณ์ โดยนำแนวทางที่กำหนดในอนุสัญญาสหประชาชาติ และมาตรการอื่นที่กำหนดใช้เป็นสากล มากำหนดเป็นกฎหมายให้ชัดเจน ในลักษณะข้อห้ามและข้อปฏิบัติ (Do & Don't)	มีกฎหมายเกิดขึ้น
๓.๕ ปรับปรุงกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้ครอบคลุมมิติของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																				- สำนักงาน ป.ป.ง. - สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช.	๑๐	งบปกติ	เพื่อปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย ทันสถานการณ์ โดยนำแนวทางที่กำหนดในอนุสัญญาสหประชาชาติ และมาตรการอื่นที่กำหนดใช้เป็นสากล มากำหนดเป็นกฎหมายให้ชัดเจน ในลักษณะข้อห้ามและข้อปฏิบัติ (Do & Don't)	มีกฎหมายเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๑)																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๓.๖ จัดทำกฎหมายว่าด้วยการขัดขวางกระบวนการยุติธรรมในคดีการทุจริตและประพฤติมิชอบ																					- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช.	๑๐	งบปกติ	เพื่อปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย ทันสถานการณ์ โดยนำแนวทางที่กำหนดในอนุสัญญาสหประชาชาติ และมาตรการอื่นที่กำหนดใช้เป็นสากล มากำหนดเป็นกฎหมายให้ชัดเจน ในลักษณะข้อห้ามและข้อปฏิบัติ (Do & Don't)	มีกฎหมายเกิดขึ้น
๓.๗ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างจริยธรรมและการรักษามาตรฐานวินัยข้าราชการ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน (ยกเว้นบุคลากรเหล่าทัพและบุคลากรในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และข้าราชการการเมือง ให้ใช้ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลตามที่กฎหมายกำหนดขึ้นเป็นการเฉพาะ) ที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้จริง โดยกำหนดสภาพบังคับ ความรับผิดชอบ ตลอดจนการพิจารณาและกระบวนการลงโทษที่รวดเร็วและชัดเจน																					หน่วยงานกลาง ด้านการบริหารงาน บุคคลต่าง ๆ	๕๐	งบปกติ	เพื่อการเสริมสร้างจริยธรรมและการรักษามาตรฐานวินัยข้าราชการ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน	มีกฎหมายเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๑)																								
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔
๓.๘ พัฒนาขีดความสามารถ นิติกรของหน่วยงานของรัฐให้มี ความสามารถในการสืบสวน สอบสวน ตรวจสอบข้อเท็จจริง รวมถึงการไต่สวนข้อเท็จจริง กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัด ถูกกล่าวหาว่ากระทำการทุจริต หรือฝ่าฝืนมาตรฐานจริยธรรม หรือกระทำผิดวินัย ให้มี ประสิทธิภาพ สามารถปฏิบัติ หน้าที่ในการแสวงหา ข้อเท็จจริงและรวบรวม พยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความ บริสุทธิ์หรือความผิดตาม ข้อกล่าวหาได้อย่างมีอาชีพ																				- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ก.พ.	๕๐	งบปกติ	เพื่อพัฒนาขีดความสามารถนิติกรของหน่วยงาน ของรัฐให้มีความสามารถในการสืบสวนสอบสวน ตรวจสอบข้อเท็จจริง รวมถึงการไต่สวน ข้อเท็จจริง กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัด ถูกกล่าวหาว่ากระทำการทุจริต หรือฝ่าฝืน มาตรฐานจริยธรรมหรือกระทำผิดวินัย ให้มีประสิทธิภาพ	มีกฎหมาย เกิดขึ้น
กลยุทธ์ที่ ๔ ให้มีการผนึกพลังความ ร่วมมือจากทุกภาคส่วนและ หน่วยงานตรวจสอบของรัฐ ในการปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ โดยลด การกระทำผิดวินัยด้วยการ เฝ้าระวังจากทุกภาคส่วน และมีกลไกรองรับการรวมตัว ของภาคประชาชนด้วย																				- รัฐบาล - องค์กรต่อต้าน คอร์รัปชัน (ประเทศไทย) (ACT)	๑๔๐	งบปกติ	ส่งเสริมความร่วมมือกับภาคประชาสังคม (ประชาชน/เอกชน/สื่อมวลชน ฯลฯ) เพื่อเข้ามา มีส่วนร่วมในกลไกการเฝ้าระวังและควบคุม พฤติกรรมเสี่ยงของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และเจ้าพนักงานของรัฐทุกองค์กร/สถาบัน พร้อม เปิดช่องทางการรับแจ้งข้อมูลเบาะแสการทุจริต ประพฤติมิชอบให้สามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว และสามารถตอบสนองต่อความต้องการ หรือบรรเทาความเดือดร้อนได้อย่างทันที่ (โดยใช้คำสั่ง คสช. ที่ ๖๙/๒๕๕๗)	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๑)																								
กิจกรรม	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔
๔.๑ ดำเนินมาตรการทางแพ่งและทางปกครองเท่าที่อาจจำเป็นเพื่อรักษาไว้ซึ่งความครบถ้วนสมบูรณ์ของสมุดบัญชีบันทึก รายงานการเงิน หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับรายจ่ายและรายรับของรัฐ																				สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน	๒๐	งบปกติ	เพื่อรักษาไว้ซึ่งความครบถ้วนสมบูรณ์ของสมุดบัญชี บันทึก รายงานการเงิน หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับรายจ่ายและรายรับของรัฐ และเพื่อป้องกันการปลอมแปลงเอกสารดังกล่าว	มีระบบเกิดขึ้น
๔.๒ ดำเนินมาตรการในการป้องกันการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชน เพิ่มพูนมาตรฐานทางบัญชีและการสอบบัญชีในภาคเอกชนและในกรณีที่เหมาะสม																				- กระทรวงการคลัง - สภาวิชาชีพบัญชี	๒๐	งบปกติ	เพื่อป้องกันการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชน เพิ่มพูนมาตรฐานทางบัญชีและการสอบบัญชีในภาคเอกชนและในกรณีที่เหมาะสม จัดให้มีการลงโทษทางแพ่ง ทางปกครอง หรือทางอาญา ที่มีประสิทธิภาพ ได้สัดส่วน และเป็นการห้ามปรามยับยั้งการทุจริต	มีระบบเกิดขึ้น
๔.๓ จัดให้มีคณะกรรมการประสานงาน (Clearing House) ระดับบริหารและระดับปฏิบัติการ เพื่อร่วมกันทำหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล และติดตามประเมินผล เพื่อกำหนดมาตรการ แนวทางที่เหมาะสมในการปฏิบัติ รวมทั้งแก้ไขปัญหาอุปสรรคในงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบภายใต้รูปแบบการบูรณาการร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพ																				- สำนักงาน ป.ป.ช. - สำนักงาน ป.ป.ท.	๒๐	งบปกติ	เพื่อกำหนดมาตรการ แนวทางที่เหมาะสมในการปฏิบัติ รวมทั้งแก้ไขปัญหาอุปสรรคในงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ ภายใต้รูปแบบการบูรณาการร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๑)																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔	
และประสิทธิผลสูงสุดต่อไป																									
๔.๔ จัดให้มีหลักสูตรการศึกษา ร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของ รัฐด้านนิติกระระดับชำนาญการ และชำนาญการพิเศษ เพื่อให้มี การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ทำงานด้าน ป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตและประพฤติมิชอบ ร่วมกัน และสร้างองค์ความรู้ ใหม่ในการปราบปรามการ ทุจริตและประพฤติมิชอบ																					สถาบันวิชาการ ป้องกัน และปราบปราม การทุจริต	๒๐	งบปกติ	เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ทำงานด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบร่วมกัน และสร้างองค์ความรู้ ใหม่ในการปราบปรามการทุจริตและประพฤติ มิชอบ	มีระบบเกิดขึ้น
๔.๕ ดำเนินมาตรการเพื่อ เสริมสร้างควมมีคุณธรรมและ ป้องกันโอกาสในการทุจริตใน หมู่ข้าราชการฝ่ายตุลาการ และฝ่ายอัยการ อาจรวมถึง กฎเกณฑ์เกี่ยวกับความ ประพฤติของข้าราชการฝ่าย ตุลาการและฝ่ายอัยการ ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามหลักการ พื้นฐานของระบบกฎหมายของ รัฐนั้นและไม่กระทบกระเทือน ต่อความเป็นอิสระในการ ปฏิบัติหน้าที่																					องค์กรด้านการ บริหารงานบุคคล ของข้าราชการฝ่าย ตุลาการและฝ่าย อัยการ	๒๐	งบปกติ	เพื่อเสริมสร้างควมมีคุณธรรมและป้องกันโอกาส ในการทุจริตในหมู่ข้าราชการฝ่ายตุลาการ และฝ่ายอัยการ	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๑)																								
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒				๓	๔
๔.๖ ดำเนินมาตรการในการป้องกันการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชน เพิ่มพูนมาตรฐานทางบัญชีและการสอบบัญชีในภาคเอกชนและในกรณีที่เหมาะสม จัดให้มีการลงโทษทางแพ่ง ทางปกครอง หรือทางอาญาที่มีประสิทธิภาพ ได้สัดส่วน และเป็นการห้ามปราม ยับยั้งการทุจริต																				- กระทรวงการคลัง - สภาวิชาชีพบัญชี	๒๐	งบปกติ	เพื่อป้องกันการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชน เพิ่มพูนมาตรฐานทางบัญชีและการสอบบัญชีในภาคเอกชนและในกรณีที่เหมาะสม จัดให้มีการลงโทษทางแพ่งทางปกครอง หรือทางอาญาที่มีประสิทธิภาพ ได้สัดส่วน และเป็นการห้ามปราม ยับยั้งการทุจริต	มีระบบเกิดขึ้น
๔.๗ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เคยถูกดำเนินการทางวินัยที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต ให้มีผลต่อการพิจารณาแต่งตั้งโยกย้ายด้วย																				ทุกหน่วยงาน	๑๐	งบปกติ	เพื่อบังคับใช้มาตรการทางวินัยให้เกิดประสิทธิภาพ	มีระบบเกิดขึ้น
กลยุทธ์ที่ ๕ กรณีที่หัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ละเลย ละเว้น รู้เห็นเป็นใจ หรือมีสถานะเป็นผู้ถูกกล่าวหาในกรณีทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยแจ้งให้ผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งหรือถอดถอนใช้อำนาจทางปกครอง (ย้าย/พักราชการ/พ้นจากราชการ) ทันที																				- สำนักงาน ป.ป.ช. - คณะรัฐมนตรี	๒๐	งบปกติ	เร่งรัดการดำเนินการหัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ละเลย ละเว้น รู้เห็นเป็นใจ หรือมีสถานะเป็นผู้ถูกกล่าวหาในกรณีทุจริตหรือประพฤติมิชอบ	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																						
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๑)																						
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒			
กิจกรรม																						
ผลักดันให้มีการกำหนดกลไก มาตรการทางกฎหมายที่ ชัดเจนในคดีกรองหัวหน้า ส่วนราชการหรือหน่วยงานของ รัฐที่ละเลย ละเว้น รู้เห็นเป็นใจ หรือมีสถานะเป็นผู้ถูกกล่าวหา และบังคับใช้การดำเนินการ อย่างเป็นรูปธรรม																- คณะกรรมการ ป.ป.ช. - คณะรัฐมนตรี - สำนักงาน คณะกรรมการ กฤษฎีกา	๒๐	งบปกติ	ให้มีการกำหนดกลไก มาตรการทางกฎหมาย ที่ชัดเจนในคดีกรองหัวหน้าส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่ละเลย ละเว้น รู้เห็นเป็นใจ หรือมีสถานะเป็นผู้ถูกกล่าวหา	มีระบบเกิดขึ้น		
กลยุทธ์ที่ ๖ การกวาดชั้นวินัยให้มี ประสิทธิภาพทางปฏิบัติ																รัฐบาล	๑๕๐	งบปกติ	เพื่อให้การดำเนินการทางวินัยมีความรวดเร็ว เด็ดขาด เป็นธรรม	มีระบบเกิดขึ้น		
กิจกรรม																						
๖.๑ รวดเร็ว - การกำหนดเวลาในการ ดำเนินการให้รวดเร็ว หากไม่ แล้วเสร็จให้อือเป็นความ บกพร่องของผู้บังคับบัญชา - บังคับใช้มาตรการทางแพ่ง และทางปกครองด้วยความ รวดเร็ว เท่าที่อาจจำเป็นเพื่อ รักษาไว้ซึ่งความครบถ้วน สมบูรณ์ของสมุดบัญชี บันทึก รายงานการเงิน หรือเอกสาร อื่นที่เกี่ยวข้องกับรายจ่ายและ รายรับของรัฐ และเพื่อป้องกัน การปลอมแปลงเอกสาร																- ทุกหน่วยงาน - สำนักงาน ป.ป.ท.	๕๐	งบปกติ	เพื่อเร่งรัดการดำเนินการทางวินัยให้มีความ รวดเร็ว	มีระบบเกิดขึ้น		

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๑)																								
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					
ดังกล่าว																								
๖.๒ เต็ดขาด - หากพบเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดต้องดำเนินการลงโทษทันทีภายในเวลาตามที่กฎหมายกำหนด - หากพบว่าเป็นความผิดวินัยร้ายแรงหรือหากอยู่ในตำแหน่งหน้าที่ต่อไปจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ให้ใช้มาตรการสั่งให้พ้นจากหน้าที่พักงาน หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน - กรณีเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้สร้างกลไกเพื่อติดตามพฤติกรรม เปิดเผยข้อมูล และดำเนินการทันที หากปรากฏว่ามีมูลให้พักการปฏิบัติหน้าที่																				- ทุกหน่วยงาน - สำนักงาน ป.ป.ท.	๕๐	งบปกติ	เพื่อให้การดำเนินการทางวินัยมีความเด็ดขาด สร้างความเกรงกลัวต่อผู้กระทำผิด	มีระบบเกิดขึ้น
๖.๓ เป็นธรรม - หากมีการร้องขอความเป็นธรรมให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเงื่อนไขที่กำหนด และแจ้งให้ผู้ร้องทราบทันที พร้อมรายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบและเป็น																				- ทุกหน่วยงาน - สำนักงาน ป.ป.ท.	๕๐	งบปกติ	เพื่อให้มาตรการลงโทษทางวินัย เป็นที่ยอมรับ สร้างความเป็นธรรมในการดำเนินการแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง	

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๑)																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท				แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒						
ข้อมูลหรือดำเนินการต่อไป - หากพบว่าเป็นกรณีที่ไม่พบ พฤติการณ์ว่าเป็นผู้กระทำ ความผิดก็ให้เปิดเผยข้อมูล ให้สาธารณะทราบ																									

๒.๔.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

๒.๔.๖.๑ กฎหมายที่ควรมีการกำหนดขึ้นใหม่

(๑) ให้มีกฎหมายว่าด้วยวินัยผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และบุคลากรในองค์กรอิสระ รวมถึงองค์กรตุลาการ และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

(๒) จัดทำกฎหมายว่าด้วยความผิดกรณีการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม (ดำเนินการแล้ว อยู่ในระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ)

(๓) จัดทำกฎหมายว่าด้วยการยกยอก การเบียดบัง หรือการยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองติดตามทรัพย์สินของแผ่นดินคืนจากการทุจริต อยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา)

(๔) จัดทำกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและใช้อิทธิพลเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์อันมิชอบ

(๕) จัดทำกฎหมายว่าด้วยการเรียกรับ การรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการร่ำรวยผิดปกติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๖) จัดทำกฎหมายว่าด้วยการขัดขวางกระบวนการยุติธรรมในคดีการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒.๔.๖.๒ ปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่เดิม

- ปรับปรุงกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้ครอบคลุมมิติของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒.๕ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ ด้านการปราบปราม (๒)

๒.๕.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

ปรับปรุงประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอน (ไต่สวน ชี้มูล ฟ้องศาล พิพากษา) ทั้งแพ่งและอาญาให้รวดเร็ว รุนแรง เด็ดขาด เป็นธรรม เสมอภาค โดยเฉพาะมีการจัดทำและบูรณาการฐานข้อมูลคดีทุจริต ตลอดจนเร่งรัดการติดตามนำทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำผิดทั้งในประเทศและต่างประเทศให้ตกเป็นของแผ่นดิน และในกรณีที่ยังไม่มีกฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลก็ให้เร่งบัญญัติเพิ่มเติม

๒.๕.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๕.๓ ตัวชี้วัด

๒.๕.๓.๑ การไต่สวนคดีทุจริตประพฤติมิชอบสามารถนำตัวผู้กระทำผิดขึ้นสู่ศาลได้ในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดทุกคดี

๒.๕.๓.๒ จำนวนคดีที่ชี้มูลแล้วแต่ศาลยกฟ้องไม่เกินร้อยละ ๕

๒.๕.๓.๓ สามารถนำทรัพย์สินที่รัฐเสียหายกลับมาได้มากกว่าร้อยละ ๘๐

๒.๕.๓.๔ มีฐานข้อมูลคดีทุจริตประพฤติมิชอบและมาตรการป้องกันมิให้การทุจริตประพฤติมิชอบลักษณะนั้นทุกคดีเกิดขึ้นอีก

๒.๕.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

งบประมาณ ๔๑๐ ล้านบาท (สี่ร้อยสิบล้านบาท) จากงบประมาณปกติ

๒.๕.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

(รายละเอียดตามตาราง)

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																						
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๒)																						
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔						
กลยุทธ์ที่ ๑																						
ออกแบบกระบวนการบริหารคดีใหม่ให้มีขั้นตอนเท่าที่จำเป็นเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว																			๑๐๐	งบปกติ	ปฏิรูปกระบวนการดำเนินการด้านวินัยของเจ้าพนักงานของรัฐทุกประเภท และกำหนดแนวทางการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม	มีระบบเกิดขึ้น
กิจกรรม																						
๑.๑ จัดให้มีประมวลความประพฤติ (Code of Conducts) ของเจ้าพนักงานของรัฐประเภทต่าง ๆ ที่กำหนดการกระทำผิดที่เชื่อมโยงระหว่างความผิดทางจริยธรรม ความผิดวินัยและกฎหมายอย่างชัดเจนในรูปแบบของการกำหนดให้กระทำและไม่ให้กระทำ																			๒๐	งบปกติ	เพื่อกำหนดการกระทำผิดที่เชื่อมโยงระหว่างความผิดทางจริยธรรม ความผิดวินัย และผิดกฎหมายอย่างชัดเจนในรูปแบบของให้กระทำและไม่ให้กระทำ ซึ่งสะท้อนพฤติกรรมที่ดี ถูกต้อง และเป็นธรรม ตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ	มีประมวลความประพฤติเกิดขึ้น
๑.๒ จัดให้มีกฎหมายวิธีการดำเนินการด้านวินัยของเจ้าพนักงานของรัฐที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน																			๒๐	งบปกติ	เพื่อให้การตรวจสอบข้อเท็จจริงและการสอบสวนคดีเกี่ยวกับวินัยเจ้าพนักงานของรัฐมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ	มีกฎหมายเกิดขึ้น
๑.๓ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจัดทำคู่มือการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข รวมถึงกำหนดมาตรการหรือแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพเกิดความ																			๒๐	งบปกติ	เพื่อจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข กำหนดมาตรการหรือแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพเกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม โดยมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและ	มีหลักเกณฑ์เกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๒)																								
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท	แหล่งเงิน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔								
รวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม																							ปราบปรามการทุจริตดำเนินการแทนในเรื่องที่มิใช่เป็นความผิดร้ายแรงหรือที่เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐบางระดับหรือกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนหรือไต่สวนเบื้องต้น (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ วรรคท้าย)	
๑.๔ กำหนดมาตรการหรือแนวทางในการดำเนินการกรณีประพฤติมิชอบกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ																				หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ	๒๐	งบปกติ	เพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทางในการดำเนินการกรณีประพฤติมิชอบกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ปล่อยปละละเลยให้บุคคลในหน่วยงานกระทำผิดวินัยหรือช่วยเหลือผู้กระทำความผิด	มีระบบเกิดขึ้น
๑.๕ กำหนดแนวทางในการประสานคดีกับอัยการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเร่งรัดคดีให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม																				- สำนักงานป.ป.ท. - สำนักงานป.ป.ช.	๒๐	งบปกติ	เพื่อกำหนดแนวทางในการประสานคดีกับอัยการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเร่งรัดคดีให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม	มีระบบเกิดขึ้น
กลยุทธ์ที่ ๒ จัดทำและบูรณาการโครงข่ายฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของทุกหน่วยงาน																				- สำนักงานป.ป.ท. - สำนักงานป.ป.ช.	๖๐	งบปกติ	จัดตั้งหน่วยงานใน ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการบริหารคดี เร่งรัดติดตามและกำกับดูแลให้การดำเนินคดีทางวินัยและอาญากับเจ้าพนักงานของรัฐทุกประเภทเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ถูกต้องและเป็นธรรม สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดกรณีทุจริตและประพฤติมิชอบไปปรับโทษตามโทษานุโทษอย่างเสมอภาคกัน	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๒)																								
กิจกรรม	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท	แหล่งเงิน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔								
๒.๑ ป.ป.ช. จัดตั้งหน่วยงานบริหารคดี																				- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช.	๒๐	งบปกติ	เพื่อเร่งรัดติดตามคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าพนักงานของรัฐทุกประเภทให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	มีระบบเกิดขึ้น
๒.๒ จัดทำสื่อสาธารณะเปิดเผยความคิดเห็นของเรื่องร้องเรียนและการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ																				- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช.	๒๐	งบปกติ	เพื่อเปิดเผยความคิดเห็นของเรื่องร้องเรียนและการดำเนินคดีทุจริตประพฤติมิชอบกับเจ้าพนักงานของรัฐ โดยให้เปิดเผยเฉพาะชื่อหน่วยงานและกรณีที่เกิดขึ้น ส่วนชื่อผู้กระทำผิดสามารถเปิดเผยได้หลังจากคดีขึ้นสู่ศาลแล้วเท่านั้น	มีระบบเกิดขึ้น
๒.๓ ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำสรุปผลของคดีและข้อเสนอแนะในการป้องกันมิให้เกิดการทุจริตต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณะ																				- สำนักงาน ป.ป.ช.	๒๐	งบปกติ	เพื่อจัดทำสรุปผลของคดีและข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณะ เพื่อป้องกันมิให้เกิดกรณีการทุจริตประพฤติมิชอบเช่นนี้อีก	มีระบบเกิดขึ้น
กลยุทธ์ที่ ๓ เร่งรัดติดตามนำทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำผิดทั้งในประเทศและต่างประเทศให้ตกเป็นของแผ่นดิน																				- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช. - สำนักงาน ปปง.	๑๒๐	งบปกติ	สร้างความตระหนักถึงภัยจากการทุจริตประพฤติมิชอบของเจ้าพนักงานของรัฐว่าเป็นอาชญากรรมที่มีผลต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ ซึ่งเกิดจากความเห็นแก่ตัวต้องการเอาเปรียบสังคมของเจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้น ประกอบกับเป็นผู้มีอิทธิพลที่มีโอกาสสร้างความกดดันต่อผู้แจ้งเบาะแสพยาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีหรือหลบหนี จึงต้องมีมาตรการพิเศษที่ต่างกับคดีอาญาทั่วไป	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๒)																								
กิจกรรม	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท	แหล่งเงิน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔								
๓.๑ พิจารณาตรากฎหมายกำหนดเงื่อนไขในการประกันตัวผู้ต้องหาคดีทุจริตประพฤติมิชอบ ให้เป็นการควบคุมตัวในสถานที่ที่เหมาะสม (House Arrest) รวมถึงมาตรการป้องกันผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีออกนอกประเทศ																				- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช.	๒๐	งบปกติ	กำหนดเงื่อนไขในการประกันตัวผู้ต้องหาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้เป็นการควบคุมตัวในสถานที่ที่เหมาะสม (House Arrest)	มีกฎหมายเกิดขึ้น
๓.๒ พิจารณาใช้กฎหมายฟอกเงินดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานฟอกเงิน และให้นำหลักฐานการได้มาซึ่งทรัพย์สินนั้นตามกฎหมายและความชอบธรรมเพื่อรับคืน																				- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช. - สำนักงาน ปปง.	๒๐	งบปกติ	อายัดทรัพย์สินของผู้กระทำผิด และให้นำหลักฐานการได้มาซึ่งทรัพย์สินนั้นตามกฎหมายและความชอบธรรมเพื่อรับคืน	มีระบบเกิดขึ้น
๓.๓ ใช้มาตรการตรวจสอบทางภาษียุติรายได้สำหรับผู้ถูกกล่าวหาคดีทุจริตประพฤติมิชอบ เพื่อให้เกรงกลัวไม่ก่อคดีที่ทำให้รัฐเสียหาย																				- กระทรวง การคลัง - สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช.	๒๐	งบปกติ	ตรวจสอบทางภาษียุติรายได้สำหรับผู้ถูกกล่าวหาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้เกรงกลัวไม่ก่อคดีที่ทำให้รัฐเสียหาย	มีระบบเกิดขึ้น
๓.๔ กำหนดความผิดของนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดีทุจริต ประพฤติมิชอบ และผู้ร่วมกระทำความผิด																				- กระทรวง การคลัง - กระทรวง พาณิชย์ - สำนักงาน ป.ป.ท.	๒๐	งบปกติ	กำหนดความผิดของนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ และผู้ร่วมกระทำความผิด	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๒)																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																				ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				ล้านบาท	แหล่งเงิน							
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
																					<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงาน ป.ป.ช. - ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) 				
๓.๕ การกำหนดให้มีกฎหมายเพื่อ บังคับต่อนิติกรรมหรือสัญญาที่มีการ ทุจริตให้เป็นโมฆะ (อนุวัติการตาม UNCAC ข้อ ๓๔)																					<ul style="list-style-type: none"> - รัฐบาล - สำนักงาน ป.ป.ช. 	๒๐	งบปกติ	เพื่อบังคับต่อนิติกรรมหรือสัญญาที่มีการ ทุจริตให้เป็นโมฆะ (ตาม UNCAC ข้อ ๓๔)	มีกฎหมาย เกิดขึ้น
๓.๖ กำหนดให้มีกฎหมายเอาผิดกรณี การเตรียมการกระทำความผิด ที่เกี่ยวกับการทุจริตประพฤตมิชอบ (Conspiracy Law) (ตามอนุสัญญา UNCAC)																					<ul style="list-style-type: none"> - รัฐบาล - สำนักงาน ป.ป.ช. 	๒๐	งบปกติ	เพื่อดำเนินการเอาผิดต่อการเตรียมการ กระทำความผิด หรือการสมคบเพื่อกระทำ ความผิด	มีกฎหมาย เกิดขึ้น
กลยุทธ์ที่ ๔ ยกระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการเฝ้าระวัง และแจ้ง เบาะแสเมื่อพบเห็นการกระทำทุจริต ทุกช่องทาง รวมทั้งการฟ้องร้อง หน่วยงานของรัฐที่ไม่ทำตามอำนาจ หน้าที่ที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้																					<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช. 	๘๐	งบปกติ	จัดให้มีระบบการให้ความรู้เครือข่าย และสมาชิกเครือข่าย รวมถึงการให้การ สนับสนุนเงินรางวัลการแจ้งเบาะแสการ คอรัปชัน โดยคำนวณจากเงินที่รัฐได้รับ คืนจากการแจ้งเบาะแสดังนั้น และจัดให้ มีกฎหมายคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส โดย อย่งน้อยต้องมีมาตรการปกป้องชื่อและ ข้อมูลผู้แจ้งเบาะแสดังกล่าวจะเสร็จสิ้นการ แสวงหาข้อเท็จจริง การคุ้มครองผู้แจ้ง เบาะแสเช่นเดียวกับการคุ้มครองพยานใน คดีอาญาทั้งวิธีปกติและวิธีพิเศษ การป้องกันและช่วยเหลือเมื่อมีการฟ้อง ปิดปาก และการป้องกันการใช้อำนาจทาง	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๒)																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท	แหล่งเงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
กิจกรรม																									
๔.๑ หน่วยงานของรัฐที่รับแจ้งเบาะแสหรือเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต้องให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส โดยปกปิดชื่อและที่อยู่ของผู้แจ้งเบาะแสและพยานในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นความลับ																					- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช.	๒๐	งบปกติ	ให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส โดยปกปิดชื่อและที่อยู่ของผู้แจ้งเบาะแสและพยานในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นความลับ ตามระเบียบรักษาความปลอดภัยของทางราชการอย่างเคร่งครัด หากผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง	มีระบบเกิดขึ้น
๔.๒ พัฒนาคู่มือที่รับผิดชอบการคุ้มครองพยานและผู้แจ้งเบาะแสให้สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่กฎหมายบัญญัติ																					- สำนักงาน ป.ป.ท. - สำนักงาน ป.ป.ช.	๒๐	งบปกติ	ปฏิรูปหน่วยงานคุ้มครองพยานในคดีอาญาของกระทรวงยุติธรรมให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ ป.ป.ช. กำหนดมาตรการในการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐที่แจ้งเบาะแส ซึ่งอาจถูกกลั่นแกล้งจากการบริหารงานบุคคลหรือมาตรการทางการปกครองด้วย	มีระบบเกิดขึ้น
๔.๓ พิจารณาตรากฎหมายป้องกันการฟ้องข่มขู่ผู้แจ้งเบาะแส โดยนำแนวคิดของ Anti-Slapp Law มาประยุกต์ใช้ รวมถึงบทบัญญัติห้ามหน่วยงานของรัฐที่ถูกร้องเรียนฟ้องผู้แจ้งเบาะแส และการห้ามหน่วยงาน																					สำนักงาน ป.ป.ช.	๒๐	งบปกติ	นำแนวคิดของ Anti-Slapp Law มาประยุกต์ใช้ รวมถึงบทบัญญัติห้ามหน่วยงานของรัฐที่ถูกร้องเรียนฟ้องผู้แจ้งเบาะแส และการห้ามหน่วยงานที่	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๒)																								
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					ล้านบาท	แหล่งเงิน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔								
ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาฟ้องประชาชนที่แจ้งเบาะแส หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริง ได้สวนข้อกล่าวหาจนกว่าการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เสร็จสิ้น																						ได้สวนข้อกล่าวหาจนกว่าการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เสร็จสิ้น ทั้งนี้ ตามแนวทางในอนุสัญญาสหประชาชาติฯ ข้อ ๒๕ การขัดขวางกระบวนการยุติธรรม		
๔.๔ จัดให้มีระบบค่าตอบแทนและชดเชยค่าใช้จ่ายให้กับผู้แจ้งเบาะแสและองค์กรเครือข่ายต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (อาจพิจารณาเป็นร้อยละของค่าเสียหายที่รัฐได้รับคืน)																				สำนักงาน ป.ป.ช.	๒๐	งบปกติ	ให้มีระบบค่าตอบแทนและชดเชยค่าใช้จ่ายให้กับผู้แจ้งเบาะแสและองค์กรเครือข่ายต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (อาจพิจารณาเป็นร้อยละของค่าเสียหายที่รัฐได้รับคืน) ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด	
กลยุทธ์ที่ ๕ ในกรณีที่ยังไม่มีกฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ก็ให้เร่งบัญญัติเพิ่มเติม																				- รัฐบาล - สำนักงาน ป.ป.ช.	๕๐	งบปกติ	เพื่อให้กฎหมายในการต่อต้านการทุจริตของประเทศไทยสอดคล้องกับมาตรฐานสากล	มีกฎหมาย เกิดขึ้น
กิจกรรม																								
๕.๑ มีหน่วยงานรับผิดชอบการอนุวัติการและการดำเนินการตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (UNCAC ๒๐๐๓) และการเตรียมการเข้าเป็นสมาชิก OECD																				- สำนักงาน ป.ป.ช. - กระทรวง ยุติธรรม - สำนักงาน อัยการสูงสุด - สำนักงาน ป.ป.ท.	๕๐	งบปกติ	เพื่อกำหนดกฎหมายในการต่อต้านการทุจริตให้สอดคล้องกับบัญญัติตามอนุสัญญาระหว่างประเทศต่าง ๆ	มีกฎหมาย เกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ด้านการปราบปราม (๒)																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																				ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕					ล้านบาท	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔					
๕.๒ เร่งรัดการตรวจหาหมายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ																					- คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย - สำนักงานป.ป.ช. - สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	-	-	เพื่อเร่งรัดการตรวจหาหมายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ	มีกฎหมายเกิดขึ้น
๕.๓ เร่งรัดการตรวจหาหมายเกี่ยวกับการพยายามกระทำความผิด การเตรียมการกระทำความผิดฐานทุจริต (Conspiracy Theory) เป็นความผิดทางอาญา (อนุวัติการตาม UNCAC ข้อ ๒๗)																					- คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย - สำนักงานป.ป.ช. - สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	-	-	เพื่อเร่งรัดการตรวจหาหมายเกี่ยวกับการพยายามกระทำความผิด การเตรียมการกระทำความผิดฐานทุจริต (Conspiracy Theory) เป็นความผิดทางอาญา	มีกฎหมายเกิดขึ้น

๒.๕.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

๒.๕.๖.๑ กฎหมายที่ควรมีการกำหนดขึ้นใหม่

(๑) จัดให้มีกฎหมายวิธีการดำเนินการด้านวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

(๒) พิจารณาดรากรกฎหมายกำหนดเงื่อนไขในการประกันตัวผู้ต้องหาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้เป็นการควบคุมตัวในสถานที่ที่เหมาะสม (House Arrest)

(๓) พิจารณาดรากรกฎหมายป้องกันการฟ้องข่มขู่ผู้แจ้งเบาะแส โดยนำแนวคิดของ Anti-Slapp Law มาประยุกต์ใช้ รวมถึงบทบัญญัติห้ามหน่วยงานของรัฐที่ถูกร้องเรียนฟ้องผู้แจ้งเบาะแส และการห้ามผู้ถูกกล่าวหาฟ้องประชาชนที่แจ้งเบาะแส หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงไต่สวนข้อกล่าวหาจนกว่าการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เสร็จสิ้น

(๔) การกำหนดให้มีกฎหมายเพื่อบังคับต่อนิติกรรมหรือสัญญาที่มีการทุจริตให้เป็นโมฆะ (ตาม UNCAC ข้อ ๓๔)

(๕) กำหนดกฎหมายเอาผิดกรณีการเตรียมการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ (Conspiracy Law)

๒.๕.๖.๒ ปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่เดิม

- พิจารณาใช้กฎหมายฟอกเงินอายัดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด และให้นำหลักฐานการได้มาซึ่งทรัพย์สินนั้นตามกฎหมายและความชอบธรรมเพื่อรับคืน

๒.๖ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ ด้านการบริหารจัดการ

๒.๖.๑ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

ให้มีกลไกที่เหมาะสมในการประสานงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อให้ประเทศไทยปลอดทุจริต

๒.๖.๒ กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี

๒.๖.๓ ตัวชี้วัด

๒.๖.๓.๑ รัฐมีกลไกและมาตรการในการประสานงานระดับนโยบายที่มีประสิทธิภาพ

๒.๖.๓.๒ มีมาตรการประสานการขับเคลื่อนด้านการประสานการบริหารและประสานการตรวจสอบที่มีประสิทธิผลในทางปฏิบัติ

๒.๖.๓.๓ มีสถาบันวิชาการระดับชาติที่เป็นอิสระ เพื่อทำหน้าที่ในทางวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๖.๓.๔ มอบหมายหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบอย่างชัดเจนเพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศ

๒.๖.๔ วงเงินและแหล่งเงิน

งบประมาณ ๒๕๐ ล้านบาท (สองร้อยห้าสิบล้านบาท) จากงบประมาณปกติ

๒.๖.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

(รายละเอียดตามตาราง)

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : ด้านการบริหารจัดการ																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
กลยุทธ์ที่ ๑																					- รัฐบาล - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	๒๐	งบปกติ	ปรับปรุงโครงสร้างและกระบวนการทำงานของศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) และศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ระดับกระทรวงและหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นกลไกในการแปลงนโยบายการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของรัฐไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างความศรัทธา เชื่อถือ และไว้วางใจจากนานาอารยประเทศ	มีระบบเกิดขึ้น
กิจกรรม																									
ให้มีคณะกรรมการประสานนโยบายระดับสูงที่ประกอบไปด้วยผู้นำฝ่ายบริหาร ผู้นำองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและผู้นำภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อบูรณาการนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแนวทางการร่วมมือระหว่างประเทศ																					หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	๒๐	งบปกติ	- ทำหน้าที่บูรณาการในระดับนโยบาย (Policy Clearing House: PCH) - องค์กรประกอบขององค์กร ควร มีผู้แทนหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลที่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการที่กำหนด	มีกลไกเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																								
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : ด้านการบริหารจัดการ																								
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
กลยุทธ์ที่ ๒ ปรับปรุงกลไกการประสานการ ขับเคลื่อน นโยบายและยุทธศาสตร์ โดยแบ่งเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ ส่วนประสานการบริหารกับ ส่วนประสานการตรวจสอบการใช้ อำนาจรัฐ																				- รัฐบาล - หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับการ ป้องกัน และปราบปราม การทุจริต	๑๐๐	งบปกติ	จัดให้มีระบบการประสานงาน ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติ มิชอบ ทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการ	มีระบบเกิดขึ้น
กิจกรรม																								
๒.๑ ปรับปรุงกลไกประสานขับเคลื่อน นโยบายและยุทธศาสตร์ในฝ่าย บริหาร																				หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับการ ป้องกัน และปราบปราม การทุจริต	๒๐	งบปกติ	เพื่อบูรณาการการป้องกันและการ ปราบปรามการทุจริตและประพฤติ มิชอบให้กับหน่วยงานของรัฐ องค์กรอิสระ และภาคเอกชนใน รูปแบบของคณะกรรมการ โดยมี องค์ประกอบของผู้ที่ทำหน้าที่ ในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อวาง กรอบการปฏิบัติงาน เพื่อบูรณาการ การป้องกันและการปราบปรามการ ทุจริตและประพฤติมิชอบให้กับ หน่วยงานของรัฐ องค์กรอิสระ และภาคเอกชน	มีกลไกเกิดขึ้น
๒.๒ การปรับปรุงกฎหมายเพื่อ ปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ ของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ในทุกระดับ																				- รัฐบาล - ทุกหน่วยงาน	๒๐	งบปกติ	เพื่อจัดให้มีการบูรณาการในการ ป้องกันการทุจริต โดยร่วมมือและ กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน ร่วมกับศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการ ทุจริตประจำกระทรวง (ศปท.) ที่มี ความชัดเจนและเป็นรูปธรรม	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																																	
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : ด้านการบริหารจัดการ																																	
	ระยะเวลา/ไตรมาส																				ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด								
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕					ล้านบาท	แหล่งเงิน										
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔													
๒.๓ กำหนดกลไกประสานการขับเคลื่อน นโยบายและยุทธศาสตร์ การปราบปรามการทุจริต โดยมีผู้แทนฝ่ายตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และผู้แทนหน่วยงานในฝ่ายบริหารที่บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (Clearing House)																													- หน่วยงานด้านการตรวจสอบการทุจริต - ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.)	๒๐	งบปกติ	- เพื่อบูรณาการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานด้านการตรวจสอบการทุจริตภายใต้กรอบการปฏิบัติงาน - เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยง สอดคล้องและสามารถบูรณาการข้อมูลระหว่างกัน - เพื่อให้มีความเข้าใจและมีการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน - เพื่อประสานและเชื่อมโยงข้อมูลคดีและสภาพปัญหาการทุจริต และประพฤติมิชอบ เพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกัน - การบูรณาการในระดับของการป้องกันการทุจริต โดยร่วมมือและกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกับศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตประจำกระทรวง (ศปท.) ที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม	มีระบบเกิดขึ้น
๒.๔ จัดให้มีคณะทำงานประสานคดีในสำนักงาน ป.ป.ช.																													สำนักงาน ป.ป.ช.	๒๐	งบปกติ	เพื่อบูรณาการการบังคับใช้กฎหมายในคดีที่มีความซับซ้อนในข้อกฎหมาย และเสนอแนะการปรับปรุงกลไกการทำงาน และกฎหมายให้การทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	มีระบบเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : ด้านการบริหารจัดการ																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๒.๕ ให้สำนักงาน ป.ป.ท. รวบรวมผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประสานนโยบายและคณะทำงานประสานคดี และเสนอแนะการปรับปรุงมาตรการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ																					สำนักงาน ป.ป.ท.	๒๐	งบปกติ	เสนอแนะการปรับปรุงมาตรการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	มีระบบเกิดขึ้น
กลยุทธ์ที่ ๓ จัดตั้งสถาบันการสร้างเสริมสมรรถนะด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (Anti-Corruption Capacity Building Institute)																					- รัฐบาล - องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) (ACT) - ภาคประชาชน	๕๐	งบปกติ	จัดตั้งสถาบันทางวิชาการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในส่วนของภาครัฐ มีสถานะเป็นองค์กรทางวิชาการที่มีความเป็นอิสระ ประกอบด้วยผู้ได้รับคัดเลือกจากภาครัฐ ภาคประชาชน และภาควิชาการต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นในภาครัฐ เพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวังและกำกับติดตามการปฏิบัติงานของรัฐทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหา จัดทำและเสนอแนะแนวทางด้านวิชาการแก่หน่วยงานของรัฐ เพื่อให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามสนธิสัญญา อนุสัญญา และข้อตกลงทั้งในประเทศและระหว่างประเทศในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ	มีสถาบันเกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : ด้านการบริหารจัดการ																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
กิจกรรม																									
ผลักดันให้มีกฎหมายการจัดตั้งสถาบันฯ เป็นการเฉพาะ (ระดับพระราชบัญญัติ/ให้มีสภาพนิติบุคคล) (คล้ายคลึงกับ สสส.)																- รัฐบาล - สถานิติบัญญัติแห่งชาติ	๕๐	งบปกติ	เพื่อให้มีกฎหมายการจัดตั้งสถาบันฯ เป็นการเฉพาะ (ระดับพระราชบัญญัติ/ให้มีสภาพนิติบุคคล) (คล้ายคลึงกับ สสส.)	มีกฎหมายจัดตั้งสถาบันเกิดขึ้น					
กลยุทธ์ที่ ๔ การสร้างเอกภาพและประสิทธิภาพในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและปฏิบัติตามอนุสัญญา																รัฐบาล	๘๐	งบปกติ	เพื่อขับเคลื่อนงานในด้านนี้ได้อย่างจริงจัง การอนุวัติการกฎหมาย กฎระเบียบ หรือมาตรการต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกรณีต่าง ๆ ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างแท้จริง จำเป็นต้องมีการทบทวน ปรับบทบาท และเปลี่ยนแปลงองค์กรที่จะต้องเข้ามารับผิดชอบในการพัฒนาระบบความร่วมมือดังกล่าวให้บังเกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม	มีระบบเกิดขึ้น					
กิจกรรม																									
๔.๑ ทบทวนบทบาทหน้าที่ในการเป็นเจ้าภาพหลักตามพันธกรณีต่าง ๆ ว่าการดำเนินการควมอบรัฐบาล โดยกระทรวงการต่างประเทศเป็นเจ้าภาพหลักในการอนุวัติการให้เป็นไปตามพันธกรณีดังกล่าวโดยเร่งด่วน																กระทรวงการต่างประเทศ	๒๐	งบปกติ	เพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามพันธกรณีต่าง ๆ โดยเร่งด่วน	มีระบบเกิดขึ้น					

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ																									
เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ : ด้านการบริหารจัดการ																									
	ระยะเวลา/ไตรมาส																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				ล้านบาท	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๔.๒ ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต																					หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต	๒๐	งบปกติ	เพื่อพิจารณาอนุวัติการและดำเนินการตามพันธกรณี โดยให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นสำนักงานเลขานุการและเป็นตัวแทนประเทศไทยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามอนุสัญญา	มีระบบเกิดขึ้น
๔.๓ ให้หน่วยงานตามกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับคดีทุจริตและประพฤติมิชอบนำข้อกำหนดในอนุสัญญาฯ ไปกำหนดในหลักการปฏิบัติ																					หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกระบวนการยุติธรรม	๒๐	งบปกติ	เพื่อเสริมสร้างพลังการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และรายงานให้คณะกรรมการดำเนินการฯ ตามข้อ ๔.๒ ทราบ	มีระบบเกิดขึ้น
๔.๔ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. แจงข้อมูลการปฏิบัติตามพันธกรณีต่อสหประชาชาติ และประชาสัมพันธิ์ให้ประเทศต่าง ๆ ทราบ รวมถึงประสานงานและกำกับดูแลการปฏิบัติตามพันธกรณี หากมีปัญหาข้อขัดข้องให้รายงานต่อคณะกรรมการดำเนินการตามข้อ ๔.๒ เพื่อหาแนวทางแก้ไข																					สำนักงาน ป.ป.ช.	๒๐	งบปกติ	เพื่อแจ้งข้อมูลการปฏิบัติตามพันธกรณีต่อสหประชาชาติ และประชาสัมพันธิ์ให้ประเทศต่าง ๆ ทราบ รวมถึงประสานงานและกำกับดูแลการปฏิบัติตามพันธกรณี หากมีปัญหาข้อขัดข้องให้รายงานต่อคณะกรรมการดำเนินการฯ ตามข้อ ๔.๒ เพื่อหาแนวทางแก้ไข	มีระบบเกิดขึ้น

๒.๖.๖ ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ

๒.๖.๖.๑ กฎหมายที่ควรมีการกำหนดขึ้นใหม่

- กฎหมายจัดตั้งสถาบันวิชาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นการเฉพาะ (ระดับพระราชบัญญัติ/ให้มีสภาพนิติบุคคล)

๒.๖.๖.๒ ปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่เดิม

- การปรับปรุงกฎหมายเพื่อปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ในทุกระดับ

ภาคผนวก ง

ยุทธศาสตร์ชาติ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ระยะที่ ๓

(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

ยุทธศาสตร์ชาติ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ระยะที่ ๓
(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

คำนำ

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เริ่มต้นเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙ โดย พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ ประธานกรรมการ ป.ป.ช ได้มอบนโยบาย ให้คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) และคณะยกร่างยุทธศาสตร์ชาติฯ ให้ดำเนินการยกร่างยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ ตามกระบวนการทางวิชาการ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ของประเทศไทย รวมทั้งให้รับฟังความคิดเห็นจากผู้บริหารองค์กรอิสระ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติในภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมอย่างรอบด้านเพื่อกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ชาติที่สามารถยกระดับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม มีกลไกการบูรณาการการทำงานที่มีประสิทธิภาพ สามารถส่งผลให้การทุจริตในสังคมไทยลดลง รวมทั้งสามารถนำไปใช้ ในการจัดทำคำของบประมาณแผ่นดินปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ของหน่วยงานภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ป.ป.ช ให้ปรับใช้เป็นช่วงเวลาเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช ได้มีมติเห็นชอบยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ฉบับสมบูรณ์ ที่กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance and Clean Thailand)” กำหนดพันธกิจหลัก เพื่อสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วน และปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล ผ่านยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน ได้แก่ สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต ยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริต และยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย โดยเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ คือ ประเทศไทยมีค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) สูงกว่าร้อยละ ๕๐ เพื่อให้เป็นมาตรฐานเป็นที่ยอมรับจากทั้งภายในและต่างประเทศ รวมทั้งมีการกำหนดแนวทางและกลไกในการดำเนินงานที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาการทุจริตได้อย่างทันที่ สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม รวมถึงภาคส่วนอื่น ๆ ในประเทศไทย สามารถนำไปปรับใช้ในงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อให้ประเทศไทยของเราสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างสง่างามท่ามกลางกระแสโลกในปัจจุบัน

คณะกรรมการ ป.ป.ช.

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
๑. บทนำ	๑
๒. สถานการณ์การทุจริตและสาเหตุของการทุจริต	๓
๒.๑ สถานการณ์การทุจริต	๓
๒.๒ นิยาม รูปแบบ และสาเหตุของการทุจริต	๗
๓. ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ของประเทศไทย	๑๐
๔. ทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	๑๖
๕. ทบทวนงานวิจัยและการศึกษาคู่เทียบ (Benchmarking)	๓๑
๕.๑ ทบทวนงานวิจัย	๓๑
๕.๒ การศึกษาคู่เทียบ (Benchmarking)	๓๖
๖. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	๔๑
๖.๑ การดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	๔๑
๖.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิด	๔๒
๖.๓ การจัดลำดับความสำคัญของตัวแปรสภาพแวดล้อม	๔๖
๖.๔ สรุปผลการจัดลำดับความสำคัญของตัวแปรสภาพแวดล้อม	๔๙
๗. การฉายภาพอนาคต	๕๐
๗.๑ วงล้ออนาคต	๕๐
๗.๒ การฉายภาพอนาคต	๕๑
๘. ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)	๕๔
๘.๑ วิสัยทัศน์	๕๔
๘.๒ พันธกิจ	๕๔
๘.๓ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	๕๕
๘.๔ วัตถุประสงค์หลัก	๕๕
๘.๕ ตัวชี้วัด	๕๕
๘.๖ ยุทธศาสตร์	๕๖
๘.๖.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต	๕๘
กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม	๖๐
กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลாதองสังคมเพื่อต้านทุจริต	๖๑
กลยุทธ์ที่ ๓ ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริต	๖๕

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
กลยุทธ์ที่ ๔ เสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community) และบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต	๖๖
๘.๖.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต	๖๘
กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนากลไกการกำหนดให้นักรการเมืองแสดงเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณชน	๗๒
กลยุทธ์ที่ ๒ เร่งรัดการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของนักรการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐในทุกระดับ	๗๒
กลยุทธ์ที่ ๓ สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนกำหนดกลยุทธ์และมาตรการสำหรับเจตจำนงในการต่อต้านการทุจริต	๗๓
กลยุทธ์ที่ ๔ พัฒนาระบบการบริหารงบประมาณด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่มีสัดส่วนเหมาะสมกับการแก้ปัญหา	๗๔
กลยุทธ์ที่ ๕ ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนต่อต้านการทุจริตสำหรับภาคเอกชนและภาคประชาชน โดยรัฐให้การสนับสนุนทุนตั้งต้น	๗๕
กลยุทธ์ที่ ๖ ประยุกต์นวัตกรรมในการกำกับดูแลและควบคุมการดำเนินงานตามเจตจำนงทางการเมืองของพรรคการเมืองที่ได้แสดงไว้ต่อสาธารณะ	๗๕
๘.๖.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย	๗๗
กลยุทธ์ที่ ๑ วางมาตรการเสริมในการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายบนฐานธรรมาภิบาล	๘๐
กลยุทธ์ที่ ๒ การรายงานผลสะท้อนการสกัดกั้นการทุจริตในเชิงนโยบาย (Policy Cycle feedback)	๘๓
กลยุทธ์ที่ ๓ การพัฒนานวัตกรรมสำหรับการรายงานและตรวจสอบธรรมาภิบาลในการนำนโยบายไปปฏิบัติ	๘๓
กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมให้มีการศึกษา วิเคราะห์ ติดตาม และตรวจสอบการทุจริตเชิงนโยบายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๘๔
๘.๖.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก	๘๕
กลยุทธ์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพระบบงานป้องกันการทุจริต	๘๗
กลยุทธ์ที่ ๒ สร้างกลไกการป้องกันเพื่อยับยั้งการทุจริต	๘๘
กลยุทธ์ที่ ๓ พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อลดปัญหาการทุจริต	๘๙
กลยุทธ์ที่ ๔ พัฒนารูปแบบการสื่อสารสาธารณะเชิงสร้างสรรค์เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	๙๐

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
กลยุทธ์ที่ ๕ การพัฒนา วิเคราะห์ และบูรณาการระบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อเชื่อมโยงกับแนวทางการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย	๙๑
กลยุทธ์ที่ ๖ สนับสนุนให้ภาคเอกชนดำเนินการตามหลักบรรษัทภิบาล	๙๒
กลยุทธ์ที่ ๗ พัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากรด้านการป้องกันการทุจริต	๙๓
กลยุทธ์ที่ ๘ การพัฒนาระบบและส่งเสริมการดำเนินการตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC)	๙๓
๘.๖.๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริต	๙๕
กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับปรุงระบบรับเรื่องร้องเรียนการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ	๙๘
กลยุทธ์ที่ ๒ ปรับปรุงการตรวจสอบความเคลื่อนไหวและความถูกต้องของทรัพย์สินและหนี้สิน	๙๙
กลยุทธ์ที่ ๓ ปรับปรุงกระบวนการและพัฒนากลไกพิเศษในการปราบปรามการทุจริตที่มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	๙๙
กลยุทธ์ที่ ๔ ตรากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในการปราบปรามการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริตและสอดคล้องกับสนธิสัญญาและมาตรฐานสากล	๑๐๑
กลยุทธ์ที่ ๕ บูรณาการข้อมูลและข่าวกรองในการปราบปรามการทุจริต	๑๐๓
กลยุทธ์ที่ ๖ การเพิ่มประสิทธิภาพในการคุ้มครองพยาน (Witness) และผู้แจ้งเบาะแส (Whistleblower) และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต	๑๐๔
กลยุทธ์ที่ ๗ พัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต	๑๐๕
กลยุทธ์ที่ ๘ การเปิดโปงผู้กระทำความผิดให้สาธารณชนรับทราบและตระหนักถึงโทษของการกระทำการทุจริตเมื่อคดีถึงที่สุด	๑๐๖
กลยุทธ์ที่ ๙ การเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดีทุจริตระหว่างประเทศ	๑๐๖
๘.๖.๖ ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย	๑๐๗
กลยุทธ์ที่ ๑ ศึกษา กำกับ และติดตามการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย	๑๐๙

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
กลยุทธ์ที่ ๒ บูรณาการเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย	๑๑๐
๘.๗ ความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง	๑๑๒
๘.๘ การเปลี่ยนแปลงและการจัดการการเปลี่ยนแปลง	๑๑๔
๘.๙ การติดตามและประเมินผล	๑๑๘
๙. กลไกการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	๑๒๓

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

- มติคณะรัฐมนตรี เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)
- คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)
- คำสั่งแต่งตั้งคณะเจ้าหน้าที่ยกร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
- ชุดโครงการสหยุทธ
- สรุปสาระสำคัญการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
- ผังภาพยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
- ผังโครงสร้างเชื่อมโยงเนื้อหายุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
- แผนภาพความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ และกลุ่มเป้าหมายหลักในแต่ละยุทธศาสตร์

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ ๒.๑	คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ - ๒๕๕๘	๕
แผนภาพที่ ๗.๑	วงล้ออนาคตของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	๕๐
แผนภาพที่ ๘.๑	ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์และกลุ่มเป้าหมายหลักในแต่ละยุทธศาสตร์	๕๗
แผนภาพที่ ๘.๒	ความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเป้าหมายกับกลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๑ “สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต”	๕๙
แผนภาพที่ ๘.๓	ความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเป้าหมายกับกลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๒ “ยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต”	๗๑
แผนภาพที่ ๘.๔	ความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเป้าหมายกับกลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๓ “สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย”	๗๙
แผนภาพที่ ๘.๕	ความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเป้าหมายกับกลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๔ “พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก”	๘๖
แผนภาพที่ ๘.๖	ความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเป้าหมายกับกลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๕ “ปฏิรูปกลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริต”	๙๗
แผนภาพที่ ๘.๗	ความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเป้าหมายกับกลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๖ “ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย”	๑๐๘
แผนภาพที่ ๘.๘	ความเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์ ของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	๑๑๑
แผนภาพที่ ๘.๙	ความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง การเปลี่ยนแปลง และการจัดการการเปลี่ยนแปลง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	๑๑๗
แผนภาพที่ ๘.๑๐	กรอบแนวคิดการประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ตามแนวทาง Balanced Scorecard	๑๑๙
แผนภาพที่ ๘.๑๑	กรอบแนวคิดตัวแบบการประเมินผลตามแนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และทฤษฎีเชิงระบบ	๑๒๐
แผนภาพที่ ๙.๑	กลไกการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	๑๒๗

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๒.๑	ค่าคะแนน CPI ปี ๒๕๕๕ – ๒๕๕๘	๕
ตารางที่ ๒.๒	สถิติในการดำเนินคดี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘	๖
ตารางที่ ๖.๑	เกณฑ์การวิเคราะห์ตัวแปรสภาพแวดล้อม ๕ ด้าน	๔๖
ตารางที่ ๖.๒	ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็ง (Strengths) ที่มีอิทธิพลสูง	๔๗
ตารางที่ ๖.๓	ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อน (Weaknesses) ที่มีอิทธิพลสูง	๔๗
ตารางที่ ๖.๔	ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาส (Opportunities) ที่มีอิทธิพลสูง	๔๘
ตารางที่ ๖.๕	ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นอุปสรรค (Threats) ที่มีอิทธิพลสูง	๔๘
ตารางที่ ๘.๑	ความเสี่ยงและแนวทางการจัดการความเสี่ยง	๑๑๒
ตารางที่ ๘.๒	การเปลี่ยนแปลงและการจัดการการเปลี่ยนแปลง	๑๑๕
ตารางที่ ๙.๑	ตารางแบ่งมอบหน่วยรับผิดชอบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)	๑๒๘

๑. บทนำ

การทุจริตในสังคมไทยระหว่างช่วงเวลาทศวรรษ ส่งผลเสียต่อประเทศอย่างมหาศาลและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ในทุกมิติ รูปแบบการทุจริตจากเดิมที่เป็นทุจริตทางตรงไม่ซับซ้อน อาทิ การรับสินบน การจัดซื้อจัดจ้าง ในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนเป็นการทุจริตที่ซับซ้อนมากขึ้น ตัวอย่างเช่น การทุจริตเชิงนโยบาย การทุจริตข้ามแดนข้ามชาติ ซึ่งเชื่อมโยงไปสู่อาชญากรรมอื่น ๆ มากมาย และส่งผลกระทบต่อทางลบในวงกว้าง

การทุจริตเป็นปัญหาสากลที่ทุกประเทศล้วนให้ความสำคัญ รวมทั้งประเทศไทย ประเทศไทยจึงได้ให้สัตยาบันเข้าเป็นรัฐภาคีเป็นลำดับที่ ๑๔๙ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ที่ว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในการติดตามทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริตกลับคืน รวมทั้งการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันทางกฎหมายเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดอย่างสมบูรณ์

ประเทศไทยได้พยายามแก้ปัญหาการทุจริตในระดับประเทศมาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งบูรณาการความร่วมมือให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ด้วยการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕) และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐) ซึ่งพบว่า การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสังคมไทยมีผลในระดับหนึ่ง และจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องด้วยยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่เป็นรูปธรรม ที่สามารถป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ทวีความซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จึงกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบอย่างเข้มแข็งทั่วทั้งสังคมไทย เพื่อให้เป็นประเทศที่มีมาตรฐานความโปร่งใสเทียบเท่าระดับสากล

แนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) มีแนวทางและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๑. ทบทวนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยการสังเคราะห์รายงานศึกษาและวิจัยที่มีอยู่ รวบรวมข้อมูลสถานการณ์ทุจริตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ข้อกฎหมาย กฎระเบียบและนโยบายที่เกี่ยวข้อง การจัดประชุมระดมความคิดเห็น รวมทั้งเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

๒. สัมภาษณ์คณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับสำนัก ป.ป.ช. บุคลากรในสำนักงาน ป.ป.ช. รวมทั้ง ผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรที่เกี่ยวข้อง และองค์กรภาคประชาชน

๓. วิเคราะห์ปัจจัยภายนอก ภายใน จุดอ่อน จุดแข็ง ความสำคัญของตัวแปร การเทียบเคียง (Benchmarking) กับบางประเทศ และการวาดภาพอนาคต

๔. จัดเวทีครั้งที่ ๑ รับฟังความคิดเห็นจากตัวแทนส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ของสำนักงาน ป.ป.ช. และภาคีอื่นที่เกี่ยวข้อง ต่อผลการวิเคราะห์สภาพการณ์ภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต ปัจจัยภายนอก ภายใน จุดอ่อน จุดแข็ง เพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๕. ยกร่างวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และมาตรการ

๖. จัดเวทีครั้งที่ ๒ รับฟังความคิดเห็นจากตัวแทนส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ของสำนักงาน ป.ป.ช. และภาคีอื่นที่เกี่ยวข้อง ต่อ (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๗. ปรับปรุง (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ฉบับสมบูรณ์

๘. จัดเวทีครั้งที่ ๓ รับฟังความคิดเห็นจากหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง กรม องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ หัวหน้าส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง หน่วยงานอิสระของรัฐ ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าการเมืองพัทยา สถาบันอุดมศึกษา เครือข่ายภาคประชาชน เครือข่ายภาคเอกชน สื่อมวลชน และเครือข่ายอื่น ๆ ต่อ (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๙. จัดทำรูปแบบยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ฉบับสมบูรณ์ รวมทั้งบทสรุปสำหรับผู้บริหารฉบับภาษาไทย และภาษาอังกฤษ นำเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๑๐. เสนอ (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ และเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบให้ทุกหน่วยงานถือปฏิบัติ

๒. สถานการณ์การทุจริตและสาเหตุของการทุจริต^๑

๒.๑ สถานการณ์การทุจริต

การทุจริตที่เกิดขึ้นภายในประเทศและขยายสู่ต่างประเทศ (International) ทั้งรูปแบบการข้ามแดน (Cross-border) หรือข้ามชาติ (Transnational) ซึ่งเป็นผลมาจากการเคลื่อนตัวของประชาชนระหว่างประเทศ สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีทันสมัยและการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ในทางที่ผิด ทำให้การติดตาม รวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดียุ่งยาก และผลสืบเนื่องของการทุจริตเชื่อมโยงไปสู่ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ อีกมากมาย เช่น การฟอกเงิน การค้าอาวุธ การค้ามนุษย์ ยาเสพติด การก่อการร้ายซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อสังคมและ เศรษฐกิจของทุกประเทศ

ปัญหาการทุจริตและผลสืบเนื่องดังกล่าว ทำให้นานาประเทศตระหนักถึงภัยร้ายแรงที่เกิดขึ้นในวงกว้าง ดังรายงานของธนาคารโลก จำนวนเงินที่ถูกขโมยจากประเทศกำลังพัฒนาและประเทศทางผ่านที่ซุกซ่อนไว้ในต่างประเทศในแต่ละปี ประมาณ ๒๐ - ๒๔ พันล้านเหรียญ หรือร้อยละ ๒๐ - ๔๐ ของเงินช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา อย่างเป็นทางการ^๒ ดังนั้น ในการประชุมสหประชาชาติ ครั้งที่ ๑๑ จึงกำหนดอาชญากรรมที่ประชาคมโลกต้องให้ความร่วมมือกันปราบปราม ประกอบด้วย อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้าย การค้ามนุษย์ ยาเสพติด อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ การฟอกเงิน และการทุจริตคอร์รัปชัน^๓ และองค์การสหประชาชาติ (United Nations : U.N.) และประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ได้ร่วมกันจัดทำอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้าน การทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC)

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ เป็นอนุสัญญาฉบับแรกที่ทำให้ ความสำคัญต่อความร่วมมือระหว่างประเทศในการติดตามทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริตกลับคืน รวมทั้ง การให้ ความร่วมมือทางกฎหมายเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด โดยเนื้อหาหลักในอนุสัญญาดังกล่าว แบ่งเป็น ๔ หมวดหลัก ได้แก่ การป้องกันการทุจริต การกำหนดความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย ความร่วมมือ ระหว่างประเทศ และการติดตามทรัพย์สินคืน และประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าเป็นรัฐภาคีอย่างสมบูรณ์ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ เป็นลำดับที่ ๑๔๙ ถือเป็นสัญญาฉบับแรกเริ่มดำเนินการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทย

ต่อมาประเทศไทยในฐานะรัฐภาคี ได้ดำเนินการแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับพันธกรณีที่กำหนด ในอนุสัญญา UNCAC เพื่อให้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีอนุสัญญา UNCAC ในฐานะรัฐภาคีได้อย่างครบถ้วน และรองรับกลไกการประเมิน ติดตามการปฏิบัติตามอนุสัญญา UNCAC ซึ่งเริ่มขึ้นตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๓

^๑ ปรับปรุงข้อมูล ณ วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙

^๒ World Bank, Stolen Asset Recovery (StAR) Initiative: Challenges, Opportunities, and Action Plan (Washington, DC, ๒๐๐๗), ๙.

^๓ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐)

จากการประเมินติดตามการปฏิบัติตามอนุสัญญา UNCAC ในรอบการประเมินที่ ๑ ประจำปี ค.ศ. ๒๐๑๐ - ๒๐๑๕ โดยประเทศเนปาล และประเทศบาห์เรน ร่วมกับฝ่ายเลขานุการของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crimes : UNODC) มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายต่อต้านการทุจริตเพิ่มเติม ได้แก่

๑. เพิ่มเติมฐานความผิดอาญา เช่น ความผิดฐานขัดขวางกระบวนการยุติธรรม (ข้อบทที่ ๒๕) ความผิดฐานเตรียมการเพื่อกระทำการทุจริต (ข้อบทที่ ๒๗) ความผิดฐานเจ้าหน้าที่รัฐยกยอกทรัพย์สิน (แม้เจ้าหน้าที่นั้นจะไม่มีหน้าที่โดยตรงในการเก็บรักษาทรัพย์สินดังกล่าว) (ข้อบทที่ ๑๗) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำทุจริตในภาคเอกชน (ข้อบทที่ ๒๐ และ ๒๑) กำหนดความรับผิดของนิติบุคคลในการกระทำทุจริต (ข้อบทที่ ๒๖)

๒. เพิ่มเติมกลไกหรือมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริต เช่น ปรับปรุงการคุ้มครองพยานและผู้ให้เบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล (ข้อบทที่ ๓๒) กำหนดให้การริบทรัพย์รวมถึงดอกผลและประโยชน์อื่นใดที่ได้มาจากทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด และให้สามารถริบทรัพย์ได้แม้ทรัพย์นั้นจะถูกเปลี่ยนรูป แปรสภาพ หรือปะปนอยู่กับทรัพย์สินอื่น (ข้อบทที่ ๓๑)

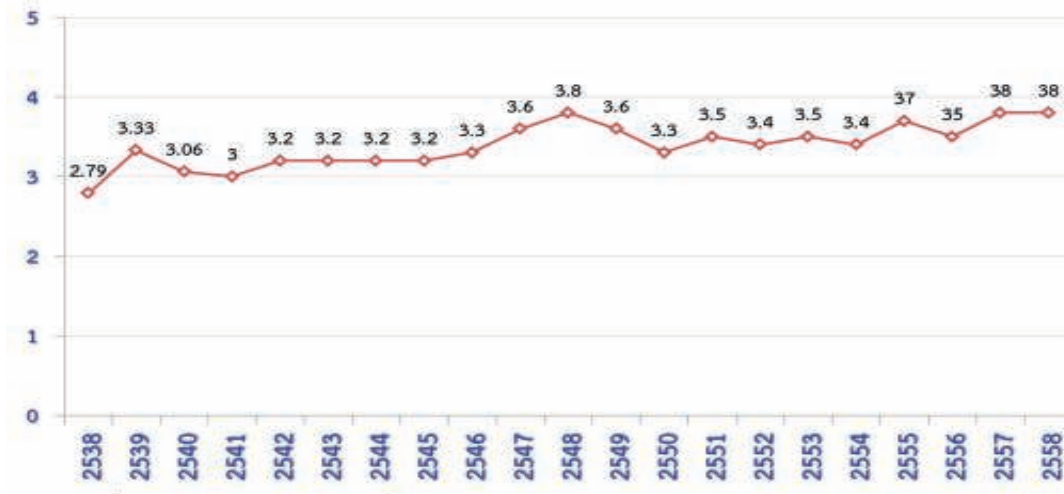
๓. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศโดยการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕ ในประเด็นต่าง ๆ เช่น กำหนดให้มีการหารือร่วมกันระหว่างรัฐภาคีทุกครั้งก่อนการปฏิเสธการส่งผู้ร้ายข้ามแดน (ข้อบทที่ ๔๖) สร้างเสริมกลไกการส่งคืนทรัพย์สินจากการกระทำความผิดคืนประเทศเจ้าของที่แท้จริงที่มีประสิทธิภาพ (ข้อบทที่ ๔๖) กำหนดให้สามารถทำข้อตกลงจัดตั้งหน่วยสืบสวนสอบสวนร่วมกันระหว่างรัฐภาคีได้ (ข้อบทที่ ๔๙)

นอกจากนี้ การประเมินในระดับสากลโดยองค์การพัฒนาเอกชนระหว่างประเทศ (International Nongovernmental Organization : INGOs) ที่ทำการประเมินการทุจริตคอร์รัปชันและความโปร่งใส คือ องค์กรความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ได้จัดทำดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) เพื่อประเมินสถานการณ์การคอร์รัปชันในภูมิภาคต่าง ๆ ในระดับโลก ผลการประเมินค่าคะแนน CPI ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ของประเทศต่าง ๆ พบว่า ประเทศที่เข้ารับการประเมิน จำนวน ๒ ใน ๓ มีคะแนนน้อยกว่า ๕๐ คะแนน และประเทศส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๘ กำลังเผชิญหน้ากับปัญหาของการทุจริตที่ร้ายแรง รวมไปถึงกลุ่มประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่ จี ๒๐ (Group of Twenty Finance Ministers and Central Bank Governors : G 20) กว่าครึ่งหนึ่งของประเทศสมาชิกก็ประสบปัญหาของการทุจริตคอร์รัปชันเช่นเดียวกัน

นับตั้งแต่ประเทศไทยดำเนินการให้สัตยาบันในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ได้คะแนนที่มีแนวโน้มดีขึ้นบ้าง ดังแสดงบนกราฟ

แผนภาพที่ ๒.๑ คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ - ๒๕๕๘^๔

หมายเหตุ : ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ มีการเปลี่ยนค่าดัชนีชี้วัดจากคะแนนเต็ม ๑๐ เป็นคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน

เมื่อเทียบกับประเทศในภูมิภาคเดียวกันพบว่า คะแนนเฉลี่ยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ภายหลังจากให้สัตยาบันในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ สถานการณ์การบริหารจัดการการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทยจัดอยู่ในลำดับที่ ๓ ที่ระดับค่าคะแนนเฉลี่ยที่ ๓๗.๐๐

ตารางที่ ๒.๑ ค่าคะแนน CPI ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘^๕

อันดับ (ปี ๒๕๕๘)		ประเทศ	ค่าคะแนน CPI				ค่าเฉลี่ย	อันดับ
อาเซียน	โลก		๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘		
๑	๘	สิงคโปร์	๘๗	๘๖	๘๔	๘๕	๘๕.๕๐	๑
๒	๕๔	มาเลเซีย	๔๙	๕๐	๕๒	๕๐	๕๐.๒๕	๒
๓	๗๖	ไทย	๓๗	๓๕	๓๘	๓๘	๓๗.๐๐	๓
๔	๘๘	อินโดนีเซีย	๓๒	๓๒	๓๔	๓๖	๓๓.๕๐	๕
๕	๙๕	ฟิลิปปินส์	๓๔	๓๖	๓๘	๓๕	๓๕.๗๕	๔
๖	๑๑๒	เวียดนาม	๓๑	๓๑	๓๑	๓๑	๓๑.๐๐	๖
๗	๑๓๙	ลาว	๒๑	๒๖	๒๕	๒๖	๒๔.๕๐	๗
๘	๑๔๗	พม่า	๑๕	๒๑	๒๑	๒๒	๑๙.๗๕	๙
๙	๑๕๐	กัมพูชา	๒๒	๒๐	๒๑	๒๑	๒๑.๐๐	๘

หมายเหตุ : ในปี ๒๕๕๘ ไม่มีข้อมูลของประเทศบรูไน จึงไม่นำมาคิดเป็นฐานคะแนนเฉลี่ย

^๔ ที่มา : <http://cpi.transparency.org/cpi2015/results> สืบค้นเมื่อ เมษายน ๒๕๕๙

^๕ ที่มา เรียบเรียงข้อมูลโดยมูลนิธิองค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย แหล่งข้อมูล: <http://transparency.org/> สืบค้นเมื่อ เมษายน ๒๕๕๙

จากข้อสังเกตดังกล่าวข้างต้น สะท้อนปัญหาของการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยเป็นปัญหาที่ยังรากลึก และต้องใช้ระยะเวลาในการแก้ไขด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แม้ว่าแนวโน้มภาพลักษณ์คอร์รัปชันจะดีขึ้น แต่การป้องกันและปราบปรามต้องเท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วในยุคปัจจุบัน รวมทั้งต้องสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในการสร้างสังคมที่มีความโปร่งใส ค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งกระแสการต่อต้านทางสังคม (Social Sanction) ในการทุจริตคอร์รัปชัน

ข้อสังเกตดังกล่าวยังชี้ให้เห็นว่า รูปแบบการทุจริตของประเทศไทยมีแนวโน้มทวีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จากเดิมที่เป็นการทุจริตทางตรง เช่น การรับสินบน การทุจริตต่อตำแหน่งราชการ การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง มีการเปลี่ยนเป็นรูปแบบทุจริตเชิงนโยบายมากขึ้น มีกระบวนการแก้กฎหมายเพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง การใช้อำนาจและอิทธิพลในการแทรกแซงกลไกทางกฎหมาย หรือกลไกในกระบวนการยุติธรรม การทำลายการตรวจสอบอำนาจรัฐ รวมทั้งยังมีการทุจริตในระดับประเทศผ่านข้อตกลงความร่วมมือ การให้สินบนเจ้าหน้าที่ไทยในการทำธุรกิจระหว่างประเทศของบริษัทข้ามชาติ เป็นต้น

สถิติในการดำเนินคดี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘ ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ยังมีเรื่องค้างสะสมถึง ๑๐,๙๔๕ คดี จำแนกเป็นเรื่องค้างสะสมที่ยกมาจากเริ่มก่อตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ถึง ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๙,๕๑๓ คดี และเรื่องรับใหม่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๓,๐๕๐ คดี และดำเนินการแล้วเสร็จเพียง ๑,๖๑๘ คดี หรือคิดเป็นเพียงร้อยละ ๑๖.๘๘ ของคดีทั้งหมดเท่านั้น^๖ โดยสามารถจำแนกได้ดังนี้

ตารางที่ ๒.๒ สถิติในการดำเนินคดี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘

ปี งบประมาณ	จำนวนรับเรื่องกล่าวหา			ผลการดำเนินงาน								คงเหลือ
	ยกมา	รับใหม่	รวม	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.	ช.	รวม	
๒๕๕๔	๗,๘๙๖	๓,๐๙๒	๑๐,๙๘๘	๑,๒๗๐	๒๒๒	๖๖	-	-	๙๓	๑๗๑	๑,๘๒๒	๙,๑๖๖
๒๕๕๕	๙,๑๖๖	๒,๔๓๐	๑๑,๕๙๖	๑,๐๘๕	๒๑๑	๗๐	๑๑๕	๒	๒,๐๖๓	๙๗	๓,๖๔๓	๗,๙๕๓
๒๕๕๖	๗,๙๕๓	๒,๖๒๕	๑๐,๕๗๘	๑,๑๖๓	๑๗๔	๔๕	๒๒๖	๑	๒๙๔	๙๗	๒,๐๐๐	๘,๕๗๘
๒๕๕๗	๘,๕๗๘	๓,๑๑๗	๑๑,๖๙๕	๑,๕๓๕	๑๓๐	๓๑	๑๕๗	๔	๒๒๔	๑๐๑	๒,๑๘๒	๙,๕๑๓
๒๕๕๘	๙,๕๑๓	๓,๐๕๐	๑๒,๕๖๓	๑,๐๕๔	๘๖	๑๒	๑๘๑	๗	๑๓๓	๑๔๕	๑,๖๑๘	๑๐,๙๔๕
รวม	๗,๘๙๖	๑๔,๓๑๔	๒๒,๒๑๐	๖,๑๐๗	๘๒๓	๒๒๔	๖๗๙	๑๔	๒,๘๐๗	๖๑๑	๑๑,๒๖๕	๑๐,๙๔๕

ประเภท ก. ตกไป/แสวงหา แล้วไม่รับไว้ดำเนินการ ใต้สวน/ใต้สวนแล้วข้อกล่าวหาไม่มีมูล

ประเภท ข. ไม่รับ/ไม่ยกขึ้นพิจารณา

ประเภท ค. ส่งคืนพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๘๙

ประเภท ง. ส่งให้ผู้บังคับบัญชา/พนักงานสอบสวนดำเนินการตามมาตรา ๘๙/๒

^๖ ศูนย์ประมวลข้อมูล สำนักงาน ป.ป.ช. วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๙

- ประเภท จ.** ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒
- ประเภท ฉ.** ส่งคณะกรรมการ ป.ป.ท./หน่วยงานอื่นดำเนินการ
- ประเภท ช.** ซึ่มูลความผิด

๒.๒ นิยาม รูปแบบ และสาเหตุของการทุจริต

องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ได้กำหนดนิยามและรูปแบบของการทุจริตเป็น ๗ ประเภท ได้แก่

๑. การทุจริตขนาดใหญ่ (Grand Corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูง เพื่อบิดเบือนนโยบายหรือการใช้อำนาจรัฐในทางมิชอบ เพื่อให้ผู้นำหรือผู้บริหารประเทศได้รับผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรของชาติ
๒. การทุจริตขนาดเล็ก (Petty Corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับกลาง และระดับล่างต่อประชาชนทั่วไป โดยการใช้อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในทางมิชอบ
๓. การติดสินบน (Bribery) เป็นการเสนอ การให้ หรือสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ ทั้งในรูปของเงิน สิ่งของ และสิ่งตอบแทนต่าง ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี
๔. การยักยอก (Embezzlement) คือ การที่พนักงานหรือเจ้าหน้าที่องค์กรของรัฐนำเงินหรือสิ่งของที่ได้รับมอบหมายให้ใช้ในหน้าที่ราชการ มาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง
๕. การอุปถัมภ์ (Patronage) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก ด้วยการคัดเลือกบุคคลจากสายสัมพันธ์ทางการเมืองหรือเครือข่าย (Connection) เพื่อเข้ามาทำงานหรือเพื่อได้รับผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติและความเหมาะสม
๖. การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจที่มีในการให้ผลประโยชน์หรือให้หน้าที่การงานแก่เพื่อน ครอบครัว หรือบุคคลใกล้ชิด โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติและความเหมาะสม
๗. ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) คือ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน กับประโยชน์ส่วนรวม อันเกิดจากที่บุคคลต้องมีหน้าที่หรือสถานะมากกว่า ๑ สถานะ

การทุจริตในประเทศไทยอาจจะจำแนกออกเป็น ๒ ระดับ ได้แก่ การทุจริตในระดับชาติ และการทุจริตในระดับท้องถิ่น

๑. การทุจริตในระดับชาติ การทุจริตเชิงนโยบาย (Policy Corruption) เป็นรูปแบบการทุจริตที่นักการเมืองใช้อำนาจทางด้านการบริหารราชการแผ่นดิน รวมถึงอำนาจนิติบัญญัติที่ได้มาจากความไว้วางใจของประชาชน เป็นเครื่องมือในการออกกฎหมาย การแก้ไขกฎหมาย การแก้ไขระเบียบ ข้อบังคับและนโยบาย โดยอาศัยช่องโหว่ของกฎหมาย กฎระเบียบ และตีความกฎหมาย กฎ ระเบียบให้เอื้อประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง เพื่อให้การกระทำทุจริตกลายเป็นสิ่งที่ชอบธรรม เนื่องจากมีกฎหมาย กฎระเบียบ และนโยบายรองรับ การทุจริตเชิงนโยบายยังปรากฏในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การซื้อขายตำแหน่งในระดับสูงทางราชการ ได้แก่ ตำแหน่งอธิบดี ตำแหน่งผู้บริหารในรัฐวิสาหกิจ ในตำแหน่งที่มีอำนาจอนุมัติเห็นชอบโครงการต่าง ๆ ได้ นำไปสู่

การตรวจสอบที่หละหลวมในโครงการก่อสร้าง การจัดซื้อจัดจ้างในภาครัฐ และการใช้วิธีพิเศษในการดำเนินการ หลีกเลียงกฎหมาย มาตรการป้องกันการทุจริตต่าง ๆ ในแต่ละกระบวนการ ขั้นตอนมีการแบ่งผลประโยชน์กัน ในหมู่พวกพ้อง เช่น การทำแบบก่อสร้างที่ไม่มีความชัดเจน การใช้เงินกู้จากต่างประเทศเพื่อหลีกเลียงการใช้ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุฯ รวมทั้งเสนอโครงการเร่งด่วนเพื่อจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรูปแบบของการว่าจ้างแบบเหมารวม (Turnkey) ซึ่งผู้รับเหมาสามารถดำเนินการออกแบบและ ก่อสร้างโครงการให้แล้วเสร็จได้ด้วยตัวเอง ซึ่งเอื้อต่อการทุจริต เนื่องจากผู้รับเหมาโครงการสามารถปรับเปลี่ยน แผนงานต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา สามารถปรับเพิ่มค่าใช้จ่ายและขออนุมัติงบประมาณเพิ่มได้ง่าย อีกทั้งยังเปิดช่องให้ บริษัทเอกชนเรียกร้อยค่าชดเชยจากรัฐได้ ซึ่งมักเกิดจากการทำสัญญาที่หละหลวม มีช่องว่างให้หน่วยงานรัฐ เสียเปรียบ

๒. การทุจริตในระดับท้องถิ่น การกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นที่มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้ บริการต่าง ๆ ของรัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ใน ทางปฏิบัติเกิดการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มมากยิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน ลักษณะการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น ๗ ประเภท ดังนี้^๗

๑) การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) สภาพหรือปัญหาการทุจริตที่เกิดจากตัวบุคคล

๓) สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎ ระเบียบ และกฎหมาย

๔) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและ ขาดคุณธรรมจริยธรรม

๕) สภาพหรือลักษณะปัญหาการทุจริตที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ

๖) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลาย ในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่าง ๆ

๗) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลท้องถิ่น

การทุจริตในหลายรูปแบบดังกล่าว จากงานวิจัยของ มาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์ (๒๕๕๔) พบว่า สาเหตุหลัก ที่ก่อให้เกิดการทุจริตในสังคมไทยมี ๒ ประการ ได้แก่

๑. การใช้วัฒนธรรมแบบไทย ๆ ในทางที่ผิด

๒. ปัญหาเรื่องตัวบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ

กล่าวคือ ระบบอาวุโสและระบบอุปถัมภ์นำไปสู่การเอื้อประโยชน์ในทางมิชอบให้แก่ญาติมิตร และพวกพ้อง รวมทั้งการตรวจสอบความโปร่งใสขาดประสิทธิภาพ ทำให้สังคมเห็นว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติ อย่างไม่รู้ค่าตาม วัฒนธรรมดังกล่าวเป็นเพียงตัวเสริมให้เกิดโอกาสในการทุจริตเท่านั้น ปัญหาสำคัญที่สุดอยู่ที่ การขาดจิตสำนึก ความซื่อตรงของบุคคลซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ความโลภในอำนาจและทรัพย์สินอยู่เหนือ ความรับผิดชอบและศักดิ์ศรีในการปฏิบัติหน้าที่จนนำไปสู่การทุจริตด้วยวิธีการใหม่ ๆ ที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น

^๗ ที่มา : บทความงานวิจัย เรื่อง “การทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : มาตรการและกลไกการป้องกัน” โดย รศ. ดร.โกวิทย์ พวงงาม

สาเหตุและปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การทุจริตมีอีกหลายประการ นับตั้งแต่เรื่องของโอกาสในการทำทุจริตที่เกิดจากช่องว่างของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ การผูกขาดผลประโยชน์ทางธุรกิจกับการดำเนินงานของภาครัฐ ค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสมของข้าราชการ การขาดจริยธรรม คุณธรรม เอาประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดประโยชน์ส่วนรวม ค่านิยมยกย่องคนที่มีเงิน ทศนะที่ว่า การทุจริตเป็นเรื่องปกติ ความไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมมีส่วนทำให้คนมุ่งสร้างควมร่ำรวย วัตถุนิยม เป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่มีแนวโน้มที่จะทำการทุจริต รวมทั้ง “โครงสร้างทางสังคมที่บิดเบี้ยว” มีความเหลื่อมล้ำ มีช่องว่างระหว่างคนจน - คนรวย คนมีอำนาจ - คนไร้ซึ่งอำนาจ ทำให้แสวงหาหนทางที่จะลดช่องว่าง โดยการทุจริตมากยิ่งขึ้น

ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนากลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีความเข้มแข็งทั้งในส่วนของกฎหมาย กฎระเบียบ และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่บูรณาการพันธกิจการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรและภาคีเครือข่ายที่มีบทบาทหน้าที่ในการต่อต้านการทุจริต เพื่อให้ประเทศไทยลดการทุจริตได้อย่างมีนัยสำคัญ

๓. ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย

ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) มาจากการเก็บข้อมูลสถานการณ์การทุจริตของแต่ละประเทศจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ จำนวน ๑๒ แหล่งข้อมูล ประเมินโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ซึ่งเป็นองค์กรภาคประชาสังคมระหว่างประเทศ ก่อตั้งขึ้นในประเทศเยอรมนี เมื่อ ปี ค.ศ. ๑๙๙๓ มีวัตถุประสงค์ในการต่อสู้กับการทุจริตในทุกรูปแบบ ด้วยการแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ถึงผลเสียของการทุจริต การประเมิน CPI แต่ละประเทศ จะถูกประเมินจากแหล่งข้อมูลอย่างน้อย ๓ แหล่งข้อมูล

ประเทศไทยได้ถูกประเมินจาก ๘ แหล่งข้อมูล ได้แก่

๑. Bertelsmann Foundation Transformation Index : BF (BTI)
๒. International Institute of Management Development : IMD
๓. Political Risk Services International Country Risk Guide : ICRG
๔. World Economic Forum Executive Opinion Survey : WEF
๕. World Justice Project Rule of Law Index : WJP
๖. Economist Intelligence Unit Country Risk Ratings : EIU
๗. Global Insight Country Risk Ratings : GI
๘. Political and Economic Risk Consultancy : PERC

รายละเอียดสำหรับการประเมิน ๘ แหล่งข้อมูลข้างต้น สามารถอธิบายได้ ดังนี้

๑) แหล่งข้อมูล Bertelsmann Foundation Transformation Index : BF (BTI)

BTI เผยแพร่คะแนนทุก ๒ ปี ปี ๒๐๑๖ เป็นปีล่าสุดที่เก็บข้อมูลในช่วง ๑ กุมภาพันธ์ ๒๐๑๓ ถึง ๓๑ มกราคม ๒๐๑๕ ประเด็นที่ใช้ในการวิเคราะห์ มี ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจและการจัดการของรัฐบาล มี ๑๗ หลักเกณฑ์ ได้แก่ ๑) ความเป็นรัฐ ๒) ส่วนร่วมทางการเมือง ๓) หลักนิติธรรม ๔) ความมั่นคงของสถาบันประชาธิปไตย ๕) การบูรณาการทางการเมืองและสังคม ๖) ระดับของการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม ๗) องค์กรของตลาดและการแข่งขัน ๘) สกูลเงินและเสถียรภาพด้านราคา ๙) ทรัพย์สินส่วนบุคคล ๑๐) ระบอบของรัฐสวัสดิการ ๑๑) ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ ๑๒) การพัฒนาอย่างยั่งยืน ๑๓) ระดับความยาก ๑๔) ความสามารถในการปฏิบัตินโยบาย ๑๕) การจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ๑๖) การสร้างฉันทามติ และ ๑๗) ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ข้อมูลค่าคะแนนเปรียบเทียบย้อนหลัง

- ปี ๒๐๑๒ ได้ ๔๕ คะแนน
- ปี ๒๐๑๓ ได้ ๔๐ คะแนน
- ปี ๒๐๑๔ ได้ ๔๐ คะแนน
- ปี ๒๐๑๕ ได้ ๔๐ คะแนน (คะแนนคงที่)

๒) แหล่งข้อมูล International Institute of Management Development : IMD

แหล่งข้อมูล IMD สํารวจและจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทั้งหมด ๖๑ เขตเศรษฐกิจทั่วโลก โดยการจัดอันดับตัวชี้วัดทั้ง ๔ กลุ่มหลัก ได้แก่ ๑) สมรรถนะทางเศรษฐกิจ ๒) ประสิทธิภาพของภาครัฐ ๓) ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ และ ๔) โครงสร้างพื้นฐาน

ข้อมูลค่าคะแนนเปรียบเทียบย้อนหลัง

- ปี ๒๐๑๒ ได้ ๓๘ คะแนน
- ปี ๒๐๑๓ ได้ ๓๖ คะแนน
- ปี ๒๐๑๔ ได้ ๓๓ คะแนน
- ปี ๒๐๑๕ ได้ ๓๘ คะแนน (เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๕ คะแนน)

๓) แหล่งข้อมูล Political Risk Services International Country Risk Guide : ICRG

International Country Risk Guide หรือ ICRG จัดอันดับความเสี่ยงของประเทศต่าง ๆ ๓ ด้าน คือ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเงิน มีการรายงานผลทุกเดือน ครอบคลุม ๑๔๐ ประเทศทั่วโลก

คอร์รัปชัน เป็นหนึ่งในความเสี่ยงด้านการเมืองของ ICRG โดยมุ่งไปที่คอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในระบบการเมือง พบว่า รูปแบบการทุจริตที่นักธุรกิจมีประสบการณ์ตรงและพบมากที่สุด คือ การเรียกรับสินบน หรือการเรียกรับเงินเพื่ออำนวยความสะดวกในการนำเข้า/ส่งออก การประเมินภาษี การคุ้มกันโดยตำรวจ ระบบอุปถัมภ์ ระบบพวกพ้อง การให้เงินสนับสนุนพรรคการเมืองแบบลับ ๆ และความสัมพันธ์ใกล้ชิดของนักการเมืองกับนักธุรกิจ

ข้อมูลค่าคะแนนเปรียบเทียบย้อนหลัง

- ปี ๒๐๑๒ ได้ ๓๑ คะแนน
- ปี ๒๐๑๓ ได้ ๓๑ คะแนน
- ปี ๒๐๑๔ ได้ ๓๑ คะแนน
- ปี ๒๐๑๕ ได้ ๓๑ คะแนน (คะแนนคงที่)

๔) แหล่งข้อมูล World Economic Forum (Executive Opinion Survey) : WEF

แหล่งข้อมูล World Economic Forum (Executive Opinion Survey) เป็นหนึ่งในแหล่งข้อมูล ที่องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ นำข้อมูลมาใช้เพื่อจัดทำดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI)

World Economic Forum จัดทำดัชนีชี้วัดความสามารถทางการแข่งขัน (Global Competitiveness Index : GCI) ของตนเองเป็นประจำทุกปี ดัชนีชี้วัดความสามารถทางการแข่งขันจะแตกต่างจากดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ แต่อาจมีความสัมพันธ์กันบางประการ

เนื่องจากใช้ข้อมูลดิบชุดเดียวกัน คือ ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร (Executive Opinion Survey)

ข้อมูลค่าคะแนนเปรียบเทียบย้อนหลัง

ปี ๒๐๑๒ ได้ ๓๕ คะแนน

ปี ๒๐๑๓ ได้ ๓๕ คะแนน

ปี ๒๐๑๔ ได้ ๓๙ คะแนน

ปี ๒๐๑๕ ได้ ๔๓ คะแนน (เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๔ คะแนน)

๕) แหล่งข้อมูล World Justice Project Rule of Law Index : WJP

WJP เป็นองค์กรที่ประเมินค่าระดับความโปร่งใสโดยใช้หลักนิติรัฐเป็นเกณฑ์ มีการเก็บข้อมูลในทุกปี การคิดระดับคะแนนรวมจาก ๘ เกณฑ์หลัก ได้แก่ ๑) การตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐบาล ๒) การปราศจากการคอร์รัปชันและแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ใ) การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชน ๔) สิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน ๕) ความสงบเรียบร้อยของสังคม การไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ๖) การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ๗) การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ความเป็นอิสระของตุลาการ และระยะเวลาดำเนินการเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และ ๘) การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา การดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพช่วยลดจำนวนอาชญากรรม การไม่ถูกแทรกแซงโดยผู้มีอิทธิพล และสิทธิของผู้ต้องหา

ข้อมูลค่าคะแนนเปรียบเทียบย้อนหลัง

ปี ๒๐๑๒ ได้ ๓๓ คะแนน

ปี ๒๐๑๓ ได้ ๓๓ คะแนน

ปี ๒๐๑๔ ได้ ๔๔ คะแนน

ปี ๒๐๑๕ ได้ ๒๖ คะแนน (ลดลงจากปีก่อน ๑๘ คะแนน)

๖) แหล่งข้อมูล Economist Intelligence Unit Country Risk Ratings : EIU

Economist Intelligence Unit Country Risk Ratings (EIU) เป็น ๑ ใน ๘ แหล่งข้อมูลจากทั้งหมด ๑๒ แหล่ง ที่องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) นำมาใช้ในการประเมินเพื่อจัดอันดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เชิงลึกที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับความเสี่ยงต่าง ๆ ที่ระบบเศรษฐกิจต้องเผชิญ มีประเทศที่ EIU ทำการวิเคราะห์ทั้งสิ้นมากกว่า ๑๔๐ ประเทศ

ข้อมูลค่าคะแนนเปรียบเทียบย้อนหลัง

ปี ๒๐๑๒ ได้ ๓๘ คะแนน

ปี ๒๐๑๓ ได้ ๓๘ คะแนน

ปี ๒๐๑๔ ได้ ๓๘ คะแนน

ปี ๒๐๑๕ ได้ ๓๘ คะแนน (คะแนนคงที่)

๗) แหล่งข้อมูล Global Insight Country Risk Ratings : GI

องค์กรที่ประเมินค่า GI คือ บริษัท IHS Inc. ปัจจัยหลักที่ประเมิน คือ ความเสี่ยงด้านการบริการ ปัจจัยรอง ได้แก่ ความเสี่ยงด้านการเมือง เศรษฐกิจ กฎหมาย ภาษี และความมั่นคงที่ส่งผลต่อการดำเนินงานในภาคธุรกิจ และการลงทุน การประเมินความเสี่ยงจะประเมินจากนักวิเคราะห์ที่เชี่ยวชาญในแต่ละประเทศ และได้รับข้อมูลจากกลุ่มลูกค้าและผู้ทำสัญญากับภาครัฐของประเทศนั้น ๆ นักลงทุน นักธุรกิจ ผู้รับงานอิสระ เครือข่ายนักข่าว และสถานการณ์ที่สำคัญในแต่ละวันจะถูกนำมาประเมินด้วย

คำถามของผู้เชี่ยวชาญจะเน้นไปที่การประเมินการทุจริตที่ส่งผลต่อการดำเนินการของภาคธุรกิจ เอกชนเป็นหลัก โดยมุมมองหรือประสบการณ์ของนักธุรกิจที่มีเกี่ยวกับการทุจริต ตัวอย่างคำถาม

- การคอร์รัปชันมีผลต่อการดำเนินธุรกิจหรือไม่ การเมืองและเศรษฐกิจมีผลต่อการคอร์รัปชันอย่างไร
- ในมุมมองของนักธุรกิจ การคอร์รัปชันสัมพันธ์กับการอนุญาตให้ทำธุรกิจหรือไม่ และส่งผลต่อนโยบายและการตัดสินใจอย่างไร

ข้อมูลค่าคะแนนเปรียบเทียบย้อนหลัง

ปี ๒๐๑๒ ได้ ๔๒ คะแนน

ปี ๒๐๑๓ ได้ ๓๒ คะแนน

ปี ๒๐๑๔ ได้ ๔๒ คะแนน

ปี ๒๐๑๕ ได้ ๔๒ คะแนน (คะแนนคงที่)

๘) แหล่งข้อมูล Political and Economic Risk Consultancy : PERC

องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) นำข้อมูลของ PERC มาใช้จัดทำดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของนักธุรกิจในท้องถิ่นและนักธุรกิจชาวต่างชาติในแต่ละประเทศ โดยการสัมภาษณ์ การสอบถามทางโทรศัพท์ และการตอบแบบสำรวจออนไลน์ โดยถามเกี่ยวกับประเทศที่พวกเขาทำงานอยู่และประเทศของเขาเอง

ข้อมูลที่นำมาใช้จัดทำ CPI ปี ๒๐๑๕ เป็นข้อมูลจากการสำรวจระหว่างเดือนมกราคม ๒๐๑๕ ถึงเดือนมีนาคม ๒๐๑๕ และตีพิมพ์ในวารสารเดือนเมษายน ๒๐๑๕

PERC ใช้วิธีการสำรวจการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างต่อการคอร์รัปชัน โดยมีคำถาม ดังนี้

๑. ท่านจะให้คะแนนปัญหาการทุจริตในประเทศที่ท่านทำงานหรือประกอบธุรกิจเท่าใด
  ๒. ปัญหาการทุจริตในประเทศของท่านลดลง เท่าเดิม หรือเพิ่มมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่แล้ว
  ๓. การคอร์รัปชันในแง่มืดหรือในแง่ดีที่ท่านเห็นว่ามีความสำคัญต่อประเทศของท่านมากที่สุด
- ทั้งนี้ ในการคำนวณค่า CPI จะใช้คำตอบจากคำถามแรกเท่านั้น กำหนดระดับคะแนนตั้งแต่ ๐ ถึง ๑๐ โดยค่า ๐ หมายถึง มีปัญหาการทุจริตน้อยที่สุด และระดับ ๑๐ หมายถึง มีปัญหาการทุจริตมากที่สุด

ข้อมูลค่าคะแนนเปรียบเทียบย้อนหลัง

ปี ๒๐๑๒ ได้ ๓๕ คะแนน

ปี ๒๐๑๓ ได้ ๓๙ คะแนน

ปี ๒๐๑๔ ได้ ๓๕ คะแนน

ปี ๒๐๑๕ ได้ ๔๒ คะแนน (เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๗ คะแนน)

“ดัชนีการรับรู้การทุจริต ประจำปี ๒๕๕๘” ที่หน่วยงานองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ได้เผยแพร่เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๙ ผลปรากฏว่า “ประเทศไทย ได้ ๓๘ คะแนน จาก ๑๐๐ คะแนน” เป็นอันดับที่ ๗๖ จาก ๑๖๘ ประเทศทั่วโลก และได้อันดับที่ ๓ จาก ๙ ประเทศ ในกลุ่มอาเซียน

ค่าคะแนนที่ได้รับดังกล่าว มาจากแหล่งข้อมูลที่ค่าคะแนนเพิ่มขึ้น ๓ แหล่ง แหล่งข้อมูลที่ค่าคะแนนเท่าเดิม ๔ แหล่ง และแหล่งข้อมูลที่ค่าคะแนนลดลง ๑ แหล่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับวิธีการเก็บข้อมูลและประเมินค่าปรับที่ต่างกัน ในช่วงนั้น ๆ เช่น ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่ง เกี่ยวกับ “ช่วงเวลาการเก็บข้อมูลของแต่ละแหล่งข้อมูล” อาจส่งผลต่อค่าคะแนนเช่นเดียวกัน ซึ่งพิจารณาจากเอกสารเผยแพร่ขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติเกี่ยวกับคำอธิบายของแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำดัชนีการรับรู้การทุจริต ปี ๒๐๑๕ (*Corruption Perceptions Index 2015 : Full Source Description*) พบว่า แต่ละแหล่งข้อมูลจะทำการเก็บข้อมูลในช่วงเวลาที่แตกต่างกันไป กล่าวคือ บางแหล่งข้อมูลเก็บข้อมูลตั้งแต่ ปี ๒๐๑๒ ถึงปี ๒๐๑๔ แต่บางแหล่งข้อมูลเก็บข้อมูลเดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน ปี ๒๐๑๕

ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต ประจำปี ๒๐๑๕ จึงสะท้อนภาพรวมของเหตุการณ์และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เช่น นโยบายทางเศรษฐกิจ การบังคับใช้กฎหมาย ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน การบริหารประเทศของรัฐบาล ในหลายช่วงเวลาตั้งแต่ปลายปี ๒๐๑๒ ถึงต้นปี ๒๐๑๕

แหล่งข้อมูลที่มีค่าคะแนนเพิ่มขึ้นในภาพรวม อาจจะมีสาเหตุจากการเข้ามาบริหารประเทศของรัฐบาลในสถานการณ์พิเศษ ที่นำโดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา สามารถใช้กฎหมายยุติปัญหาความขัดแย้งอย่างรุนแรงที่มีมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน ทำให้ประเทศมีความมั่นคงภายในมากขึ้น รวมทั้งการกำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันทุกภาคส่วนราชการ และการแต่งตั้งคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.)

แหล่งข้อมูลที่มีค่าคะแนนเท่าเดิม อาจจะมีสาเหตุจากบริบทที่ถูกประเมินยังไม่มีมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ

ส่วนแหล่งข้อมูลที่มีค่าคะแนนลดลง คือ แหล่งข้อมูล World Justice Project Rule of Law Index : WJP อาจมีสาเหตุมาจากระดับค่าคะแนน ๓ ใน ๘ หลักเกณฑ์ปรับตัวลดลง ประกอบด้วย ๑) ระบบการเมือง ๒) สิทธิเสรีภาพของประชาชน และ ๓) กระบวนการยุติธรรมทางอาญา เนื่องจากในช่วงระยะเวลาการเก็บข้อมูล โดยเฉพาะในช่วงปลายปี ๒๐๑๓ - ๒๐๑๔ เป็นช่วงที่สถานการณ์การเมืองไทยเกิดความวุ่นวาย มีการประท้วงเดินขบวนปิดถนนและสถานที่ราชการจำนวนมาก ประชาชน รวมถึงข้าราชการบางส่วนไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ มีความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีการวางระเบิดในสถานที่ต่าง ๆ ทำให้เกิดการรัฐประหารและประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งมีการรวมอำนาจอยู่ที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ประกอบกับบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนในรัฐธรรมนูญชั่วคราวมีจำนวนน้อย รวมไปถึงการกำหนดให้พลเรือนต้องขึ้นศาลทหารหากเข้ากรณีตามที่กำหนดตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ สถานการณ์ที่เกิดความขัดแย้งอย่างต่อเนื่องดังกล่าวอาจทำให้ระดับค่าคะแนน ที่ถูกประเมินปรับตัวลดลง

อนึ่ง ข้อมูลเชิงประจักษ์จากเอกสารเผยแพร่ขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) เกี่ยวกับคำอธิบายของแหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ในการจัดทำดัชนีการรับรู้การทุจริต ปี ๒๐๑๕ ที่ผ่านมา มีข้อสังเกตว่า ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคม ของทุกปี เป็นช่วงที่มีการเก็บข้อมูลจากทุกแหล่งข้อมูล ซึ่งน่าจะส่งผลต่อค่าคะแนน CPI อย่างมีนัยสำคัญ

ดังนั้น ในการยกระดับค่าคะแนน CPI ในปี ๒๐๑๖ รัฐบาลและทุกภาคส่วน พึงเร่งสร้างภาพลักษณ์ที่ดี และการรับรู้ที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่อง ควรให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่ประชาชนและนักลงทุนต่างชาติอย่างทั่วถึง การนำเสนอข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่น เพื่อให้นานาชาติประเทศสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล การผลักดันให้พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นรูปธรรม รวมทั้งเร่งให้เกิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ของสำนักงาน ป.ป.ช. ให้เป็นไปอย่างครอบคลุมรอบด้านแก่ทุกหน่วยงาน เป็นต้น

๔. ทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ประเทศไทยมีความพยายามแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้ร่วมกันสร้างเครื่องมือ กลไก และกำหนดเป้าหมายสำหรับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในรูปแบบของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ถึงปัจจุบัน ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าว ได้สร้างให้ทุกภาคส่วนในสังคมเกิดความตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามบทบาทและภาระหน้าที่ของตนเอง แต่เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยยังคงประสบปัญหาความรุนแรงในการทุจริต โดยเหตุปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายหรือประสบความสำเร็จได้เท่าที่ควร สืบเนื่องมาจากปัญหาการเมืองภายในประเทศ รวมถึงการวิวัฒนาการของปัญหาการทุจริตซึ่งมีรูปแบบที่สลับซับซ้อน ยากต่อการตรวจสอบของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล จึงเห็นควรจะมีการปรับปรุงและปฏิบัติยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) เพื่อเป็นการต่อยอดและพัฒนาให้งานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้ประสบผลสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายที่ยุทธศาสตร์ชาติฯ ได้กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรม

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากกฎหมาย ระเบียบ แผนยุทธศาสตร์ หรือการดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการปฏิบัติยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับฐานความคิดและสร้างความตระหนักรู้ให้ทุกภาคส่วนของสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และพรรคการเมือง มีการปฏิบัติตามเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตให้ชัดเจน ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาการทุจริตทั้งในส่วนของการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงเป็นการแสดงเจตจำนงการต่อต้านการทุจริตอย่างจริงจัง ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าว จะต้องมีการเสริมสร้างความโปร่งใสในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ โดยการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จะต้องปฏิบัติงานในเชิงรุก และมีความเด็ดขาดรวดเร็วในการแก้ไขปัญหาการทุจริต เพื่อเป็นการสร้างให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของกระบวนการปราบปรามการทุจริต ซึ่งเมื่อการดำเนินงานดังกล่าวสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงก็เชื่อว่าจะสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการยกระดับค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยให้ได้ค่าคะแนนตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างแน่นอน

ประกอบกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ได้มีข้อคำนึงหลายประการในการกำหนดทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกระแสของโลกในปัจจุบันที่มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างกันในการแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยสำหรับประเทศไทยได้มีการกำหนดทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ซึ่งมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และรุนแรง ในลักษณะของการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึงการสร้าง ความตระหนักในการประพฤติปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริตในทุกภาคส่วนของสังคม ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า มีสาระสำคัญที่ควรนำมาใช้สำหรับกำหนดทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนี้

๑. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ....
๒. วาระปฏิรูปที่ ๑ : การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของสภาพัฒนาการปฏิรูปแห่งชาติ
๓. กรอบแนวคิดของยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี
๔. ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
๕. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔
๖. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑
๗. แผนนโยบายและข้อสั่งการของคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.)

สำหรับในปัจจุบันประเทศไทยได้อยู่ในระหว่างการประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. .... เพื่อให้ประชาชนได้พิจารณาและลงประชามติ ในวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ ซึ่งร่างรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว ได้ให้ความสำคัญกับการออกแบบระบบโครงสร้างอำนาจที่มุ่งเน้นการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มทางการเมือง และผู้บริหารระดับสูง ให้มีคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต จากการที่รัฐธรรมนูญฯ ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องปัญหาการทุจริต เนื่องจากในปัจจุบันปัญหาดังกล่าวทวีความรุนแรง และแทรกซึมไปทั่วทุกภาคส่วนของสังคม ไม่ว่าจะเป็นในภาคราชการ ภาคเอกชน หรือแม้กระทั่งภาคประชาสังคม ดังนั้นรัฐบาลและคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จึงสร้างกฎหมาย มาตรการ หรือกลไก สำหรับป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อพัฒนาประเทศไทยให้มีภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือ ในสายตาของนานาชาติ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. .... กำหนดอยู่ในหมวดที่ ๔ หน้าที่ของปวงชนชาวไทยว่า “...บุคคลมีหน้าที่ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ” เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะกระทำนั้น จะเป็นการกระทำโดยภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคมอื่น ๆ โดยการกำหนดอย่างชัดเจน ในลักษณะนี้ ถือได้ว่าเป็นครั้งแรกที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นหน้าที่ที่ประชาชนชาวไทยทุกคนร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติ ประชาชนทุกคนพึงมีความตระหนักและเข้าใจถึงผลกระทบจากการทุจริตอย่างกว้างขวาง อีกทั้งยังเป็นโอกาสของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ร่วมสร้างกระแสการต่อต้านหรือร้องแจ้งการทุจริตให้แพร่กระจายไปในทุกภาคส่วนของสังคมไทย

นอกจากนี้ร่างรัฐธรรมนูญฯ ยังได้กำหนดอย่างชัดเจน ในหมวดที่ ๕ หน้าที่ของรัฐว่า “รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้

ต่อต้านการทุจริต หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งการที่ร่างรัฐธรรมนูญ กำหนดในเรื่องดังกล่าว เพื่อให้รัฐสนับสนุนงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างชัดเจน โดยถือเป็นหน้าที่ของรัฐ ที่จะต้องพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยได้รับการคุ้มครองจากรัฐอย่างเต็มที่ตามที่กฎหมายกำหนด

การบริหารราชการแผ่นดิน รัฐจะต้องเสริมสร้างให้ประชาชนได้รับบริการที่สะดวก มีประสิทธิภาพ ที่สำคัญคือ ไม่เลือกปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรม ตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจหรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวก่าย หรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่หรือกระบวนการแต่งตั้ง หรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และรัฐจะต้องจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว ซึ่งการที่ร่างรัฐธรรมนูญ ได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการ ที่มีประสิทธิภาพและการบริหารงานบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรมนั้น สืบเนื่องมาจากช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาได้เกิด ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล มีการโยกย้ายที่ไม่เป็นธรรม บังคับหรือชี้แนะให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติงานโดยไม่ยึดมั่นในหลักผลประโยชน์แห่งรัฐ รวมถึงมุ่งเน้นการแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองรวมถึงพวงพ้อง ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ร่างรัฐธรรมนูญ จึงได้มีความพยายามที่จะแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ต้องการสร้างประสิทธิภาพในระบบการบริหารงานราชการแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล และมีคุณธรรมจริยธรรม ตามที่กำหนดเอาไว้ เพื่อเป็นการสร้างบรรทัดฐานในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีต้องปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เปิดเผยและมีความรอบคอบและระมัดระวังในการดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศและ ประชาชนส่วนรวม และการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และรัฐมนตรี ต้องคำนึงถึง การขัดกันแห่งผลประโยชน์ด้วย

สำหรับองค์กรที่ร่างรัฐธรรมนูญ กำหนดให้ทำหน้าที่เป็นองค์กรอิสระ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต ได้แก่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีจำนวน ๙ คน และมีวาระการดำรง ตำแหน่ง ๗ ปี เพียงวาระเดียว ซึ่งในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ใน มาตรา ๒๓๔ ดังนี้

๑. ใต้อำนาจและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาล รัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติกรรมร่ำรวยผิดปกติ ทุจริต ต่อหน้าที่ หรือจงใจใช้หน้าที่และอำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงเพื่อดำเนินการต่อไปตามรัฐธรรมนูญหรือตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๒. ใต้อำนาจและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายแรงผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๓. กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ยื่นบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๔. หน้าที่และอำนาจอื่นที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย ในการปฏิบัติหน้าที่ ตาม ข้อ (๑) (๒) และ (๓) ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะต้องจัดให้มีมาตรการหรือแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม ในกรณีจำเป็นจะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีเจ้าหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินการแทนในเรื่องที่มีใช้เป็นการผิดร้ายแรง หรือที่เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐบางระดับ หรือกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยธุรการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ดำเนินการสอบสวนหรือไต่สวนเบื้องต้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตก็ได้

จากอำนาจและหน้าที่ดังกล่าวมาในข้างต้น จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้ความสำคัญกับการปราบปรามการทุจริต ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการนำเอาตัวผู้ที่กระทำความผิด หรือทุจริตต่อหน้าที่ราชการมาลงโทษตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ โดยการดำเนินงานดังกล่าวจะต้องเน้นในเรื่องของการมีประสิทธิภาพ ความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม เนื่องจากในอดีตและปัจจุบันการดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ถูกตั้งคำถามจากสังคมและภาคประชาชนในเรื่องของมาตรฐาน และความล่าช้าในการดำเนินคดีกับผู้ที่กระทำผิดตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การปฏิรูปการดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว จึงมีความสำคัญและเป็นที่มาให้ร่างรัฐธรรมนูญได้ให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. สามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างรวดเร็วสมกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต^๔

สืบเนื่องจากการกำหนดโครงสร้าง ภารกิจ อำนาจหน้าที่ จากร่างรัฐธรรมนูญฯ แล้ว เพื่อให้การดำเนินงานปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติงานได้จริง คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จึงตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติ เป็นองค์กรที่มีหน้าที่ศึกษาและเสนอแนะเพื่อให้เกิดการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ โดยได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๙ เพื่อปฏิรูประบบกลไก และปฏิบัติงานด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

^๔ คณะกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญ. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ..., ๒๕๕๙

การปฏิรูประบบกลไก และปฏิบัติงานด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติในฐานะองค์กรที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการปฏิรูประบบกลไก และปฏิบัติงานด้านการบริหารราชการแผ่นดิน จึงได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์และมีข้อเสนอเพื่อปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นระบบมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน เป็นรูปธรรมและปฏิบัติได้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและบริบทของสังคมไทย จึงได้เสนอให้มียุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาดังกล่าวใน ๓ ด้าน ได้แก่

๑. ยุทธศาสตร์การปลูกฝัง “คนไทยไม่โกง” เพื่อปฏิรูป “คน” ให้มีจิตสำนึกและสร้างพลังร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นการแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยมุ่งเน้นแนวคิดที่มี “คน” เป็นศูนย์กลางของการปฏิรูปดังกล่าว ซึ่งยุทธศาสตร์นี้เป็นทั้งวิธีการและเป้าหมายของการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ในด้านวิธีการ “คน” เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการแก้ไขปัญหา เพราะถ้าคนในสังคมส่วนใหญ่มีจิตสำนึกในเรื่องการต่อต้านการทุจริต และเห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ จะทำให้การทุจริตเกิดขึ้นได้ยากในสังคม เพราะสังคมจะถือว่าเรื่องการทุจริตเป็นเรื่องที่มีความร้ายแรงและยอมรับให้เกิดไม่ได้ในสังคม ดังนั้น “คน” จึงเป็นตัวหลักสำคัญในการแก้ไขปัญหาการทุจริต ซึ่งการดำเนินงานปฏิบัติเรื่องดังกล่าว มี ๓ แนวทาง

แนวทางที่ ๑ สร้างจิตสำนึกที่ตัวบุคคล เริ่มต้นทำให้ “คน” แต่ละคน ในแต่ละกลุ่มเป้าหมายมีจิตสำนึกที่ถูกต้อง รับผิดชอบชั่วดี อะไรควรทำอะไรไม่ควรทำ ตระหนักถึงผลเสียหายร้ายแรงของการทุจริตคอร์รัปชัน มองว่าการทุจริตคอร์รัปชันเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจ เป็นการเอาเปรียบสังคมและสังคมไม่ยอมรับ

แนวทางที่ ๒ สร้างเครือข่ายและกลไกเชิงสถาบันเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของ “คน” ที่มีจิตสำนึกเพราะคนแต่ละคนต่างอยู่ภายใต้องค์กร กลุ่มสังคม หรือภาคส่วนต่าง ๆ การออกแบบให้มีระบบ และกลไกให้ปัจเจกบุคคลที่มีจิตสำนึกให้ได้เชื่อมโยงสัมพันธ์กันเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร สร้างพื้นที่ให้คนดีมีที่ยืนในสังคม สร้างพลังกลุ่มที่มีขวัญและกำลังใจในการทำความดี และมีกลไกเชิงสถาบันบางอย่างรองรับจะช่วยสร้างความเข้มแข็งและขยายขอบข่ายของกลุ่มคนที่มีจิตสำนึก จนเป็นจิตสำนึกรวมหมู่ที่มีพลังปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของสังคม

แนวทางที่ ๓ สร้างพลังคุณธรรมเพื่อปฏิบัติสังคมในภาพใหญ่ ด้วยการส่งเสริมและสร้างกลไกบางอย่างที่ทำให้เครือข่ายของผู้ที่มีจิตสำนึกรักความถูกต้องนี้มีพลังต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันเป็นกลไกตรวจสอบและเฝ้าระวังการทุจริตคอร์รัปชันเพื่อรักษาประโยชน์ของสาธารณะ สร้างพลังต่อต้านและลงโทษทางสังคมต่อผู้กระทำการทุจริตคอร์รัปชัน

โดยการดำเนินงานปฏิบัติยุทธศาสตร์ทั้ง ๓ ด้านจะดำเนินงานใน ๗ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

กลุ่มเป้าหมายที่ ๑ เด็กและเยาวชน ในทุกช่วงกลุ่มอายุ ตั้งแต่ก่อนเข้าเรียน อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา รวมทั้งกลุ่มที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ ๒ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

กลุ่มเป้าหมายที่ ๓ นักการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และพรรคการเมือง

กลุ่มเป้าหมายที่ ๔ ธุรกิจเอกชน (ผู้ประกอบการธุรกิจ บริษัท ห้างร้าน พนักงานเอกชน) องค์กรที่ทำงานส่งเสริมและกำกับดูแลภาคธุรกิจเอกชน

กลุ่มเป้าหมายที่ ๕ สื่อมวลชน (รวมทั้งองค์กรวิชาชีพสื่อ)

กลุ่มเป้าหมายที่ ๖ ประชาสังคม (กลุ่มและองค์กรไม่แสวงหากำไร องค์กรภาคประชาชน องค์กรสาธารณประโยชน์ องค์กรวิชาชีพ สมาคม มูลนิธิ รวมทั้งองค์กรทางศาสนา)

กลุ่มเป้าหมายที่ ๗ ประชาชนทั่วไป

๒. ยุทธศาสตร์การป้องกันด้วยการเสริมสร้างสังคมธรรมาภิบาล เพื่อปฏิรูประบบและองค์กรเพื่อสร้างธรรมาภิบาลในทุกภาคส่วน เป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการปฏิรูปด้วยการเสริมสร้างสังคมธรรมาภิบาล เพื่อเป็นระบบป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน เสมือนการสร้างระบบภูมิคุ้มกันด้านทานแก่ทุกภาคส่วนในสังคม เช่น ภาคการเมือง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม รวมถึงภาคประชาชน โดยทุกภาคส่วนของสังคมต้องมีหลักธรรมาภิบาลประกอบด้วย

๑) หลักนิติธรรม ปฏิรูปกฎหมาย กติกา ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กรให้มีความชัดเจนสร้างการยอมรับร่วมกัน และสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) การสร้างความโปร่งใสในการกำหนดกฎหมาย กติกา กระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงาน การเข้าถึงข้อมูล

๓) การเสริมสร้างกลไกสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น การเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างและการดำเนินการภาครัฐ การตั้งกองทุนเพื่อการทำงานของประชาชนในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

๔) การลดการใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เช่น การกำหนดขั้นตอนกระบวนการ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในการบริการประชาชน ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติอนุญาต

๕) การเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่า

๖) การขจัดโอกาสการทุจริตด้วยการตรวจสอบ จับกุม ลงโทษอย่างเคร่งครัดและจริงจัง เช่น การสร้างกลไกการลงโทษทางสังคม (Social Sanction) การริบทรัพย์ การชดเชยทางแพ่ง

๗) ลดการแทรกแซงทางการเมือง เช่น การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูง และคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ด้วยระบบคุณธรรมและจริยธรรม

๓. ยุทธศาสตร์การปราบปราม เพื่อปฏิรูประบบและกระบวนการจัดการต่อกรณีการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะพบว่าในปัจจุบันมีองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ในการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน ๔ หน่วยงาน ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดิน และคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่การดำเนินงานของหน่วยงานข้างต้นยังประสบปัญหาในการจัดการกับปัญหาการทุจริตในเชิงผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพ ทั้งนี้ มาจากการเกิดขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระจายเต็มพื้นที่ทั่วประเทศ รวมทั้งมีการปรับปรุงการบริหารราชการแผ่นดินครั้งใหญ่ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ทำให้เกิดหน่วยงานรูปแบบใหม่ตามมามากอีกจำนวนมาก จนทำให้องค์กรตรวจสอบมีภาระในการตรวจเพิ่มมากขึ้น เรื่องร้องเรียนที่เกิดจากทั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีเพิ่มมากขึ้น มีสำนวนคดี และผลการพิจารณาวินิจฉัยในส่วน of คณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่มากยิ่งขึ้นจนเกิดเป็นภาระงานคดีค้างและล่าช้า จนส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมและประชาชนที่มีต่อองค์กรอิสระต่าง ๆ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเร่งรัด และพัฒนากระบวนการทำงานขององค์กรอิสระเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนการทุจริตคอร์รัปชันให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาอันควร สามารถเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความเกรงกลัวไม่กล้าที่จะกระทำการทุจริตคอร์รัปชันขึ้นอีกในอนาคต

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานด้านการปราบปรามการทุจริต เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงจำเป็นต้องทำการศึกษา ป้องกันการทุจริตตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานต่อต้านการทุจริตภาครัฐ ให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพในการจัดการกับปัญหาคอร์รัปชัน ทั้งในด้านโครงสร้างองค์กร การเข้าสู่ตำแหน่งของกรรมการองค์กรอิสระ ความมีอิสระในการกำหนดนโยบายของคณะกรรมการองค์กรอิสระ มีทรัพยากรการบริหารที่เพียงพอและไม่ถูกรองรับโดยรัฐบาล ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน และการมีบุคลากรที่มีความสามารถเพียงพอ ยุทธศาสตร์การปราบปรามการทุจริตขององค์กรอิสระ และหน่วยงานเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตในภาครัฐที่มีประสิทธิภาพจึงประกอบด้วย

๑. โครงสร้างขององค์กรอิสระ จะต้องทำการศึกษา ทบทวนการกำหนดจำนวน คุณสมบัติและทักษะของบุคคลที่สมควรได้รับการสรรหาเป็นกรรมการองค์กรอิสระว่าจะต้องมีจำนวนเท่าใด ใช้คนที่มีคุณสมบัติและทักษะทางด้านใด มากน้อยแค่ไหน จึงจะเหมาะสมกับลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบและปริมาณงาน องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาในแต่ละองค์กรอิสระให้มีความหลากหลาย เพื่อป้องกันการ block vote หรือการวิ่งเต้นกับกรรมการสรรหา และมีกระบวนการสรรหาที่สามารถยึดโยงกับประชาชนได้ ตลอดจนวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการองค์กรอิสระจะต้องมีระยะเวลาเท่ากัน

๒. อำนาจหน้าที่ขององค์กรอิสระ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นองค์กรที่กำหนดให้มีขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจรัฐของฝ่ายบริหาร จึงควรเป็นอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดในสำนวนคดี เพื่อเสนออัยการส่งฟ้องศาลชั้นฎีกาพิเศษภายในกรอบเวลาที่แน่นอน

๓. กระบวนการพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนและคดี ต้องยึดหลักธรรมาภิบาลและความเป็นธรรม ตลอดจนการมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำคนผิดมาลงโทษได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๔. การมีหน่วยงานธุรการที่มีความเข้มแข็ง โดยมีกฎหมายจัดตั้งและการบริหารจัดการองค์กรของหน่วยงานธุรการหรือหน่วยงานที่นำนโยบาย (กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่องค์กรอิสระกำหนดขึ้น) ไปปฏิบัติ ให้แยกต่างหากจากคณะกรรมการองค์กรอิสระ และต้องกำหนดโครงสร้างภายในที่สามารถรองรับกับสภาพปัญหาและการเปลี่ยนแปลงของลักษณะการทุจริตได้

๕. การศึกษา ทบทวนหน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่ต่อต้านการทุจริตว่าจะยังคงให้อยู่ภายใต้กำกับของรัฐบาลในการทำหน้าที่ทางด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันอีกต่อไป หรือควรให้มีการยุบรวมเข้ากับองค์กรอิสระที่มีอยู่เดิม หรือยกฐานะขึ้นเป็นองค์กรอิสระขึ้นมาใหม่หรือไม่

ทั้งนี้ ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิรูปการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่วางไว้ คือ

๑. สังคมไทยจะมีวัฒนธรรมในการไม่โกง และมีค่านิยมในการไม่ยอมรับและไม่สนับสนุนบุคคลที่มีฐานะร่ำรวยขึ้นมาจากทุจริต

๒. ระบบกฎหมายของไทยในการต่อต้านการทุจริตไม่เปิดช่องให้มีการทุจริต หรือไม่สามารถทำการทุจริตได้ง่าย ตลอดจนจนมีการศึกษา พัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ ที่จะต่อต้านการทุจริตอย่างต่อเนื่อง

๓. องค์การตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐมีความเข้มแข็งในการจัดการกับปัญหาการทุจริต ทั้งกระบวนการปฏิบัติงานที่มีความกระชับ บุคลากรมีความรู้ความสามารถ งบประมาณเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การบริหารราชการมีธรรมาภิบาล ความโปร่งใส และตรวจสอบได้

๔. องค์การธุรกิจทั้งภายในและต่างประเทศมีการลงทุนภายในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น อันเป็นผลมาจากการที่ไม่ต้องวิตกกังวลต่อการมีต้นทุนมากขึ้นจากปัญหาการเรียกเก็บเงินเพื่อการขอรับบริการ หรือปัญหาจากการไม่สามารถขออนุญาตได้ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม^๙

ซึ่งการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์รวมถึงการปฏิรูปที่ตั้งที่กล่าวมาล้วนมีเป้าหมายที่จะแก้ไขและลดปัญหาการทุจริตในประเทศไทยให้บรรเทาเบาบางลง พร้อมทั้งมีค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ควรจะได้คะแนนไม่น้อยกว่า ๕๐ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน

จากข้อมูลดังกล่าวมาในข้างต้นเกี่ยวกับการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่ามุ่งเน้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนการแก้ไขปัญหาการทุจริต ซึ่งแต่เดิม การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาการทุจริตจะเป็นหน่วยงานภาครัฐที่มี บทบาทและอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพียงอย่างเดียว ตัวอย่างเช่น คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นต้น แต่สิ่งที่ยิ่งขาดคือการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนและ ภาคประชาสังคม ได้เข้ามามีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเท่าที่ควร ดังนั้น ในการปฏิรูป แห่งชาติ จึงพยายามที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในสังคม และในการปฏิรูปแห่งชาติ ได้เสนอแนะเป้าหมายที่ เกี่ยวข้องจำนวน ๗ กลุ่ม ซึ่งจะเป็นผู้ที่ต้องเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต อย่างเป็นรูปธรรม โดยการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ได้ผลจะต้องเริ่มในส่วนที่สำคัญที่สุด นั่นก็คือ “คน” ซึ่งเป็น ส่วนที่มีความสำคัญที่จะเป็นกลไกหลักในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพราะเมื่อประชาชนในสังคมเห็นว่าการทุจริต เป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ และลุกขึ้นมาต่อต้านพร้อมทั้งไม่ยอมรับบุคคลที่กระทำการทุจริต จะส่งผลให้บุคคลที่ จะกระทำความผิดเกิดจิตสำนึกเกรงกลัวและตระหนักว่าตนเองจะได้รับผลกระทบจากการไม่ยอมรับของสังคม และสุดท้ายจะไม่สามารถอยู่ในสังคมได้อีกต่อไป จึงไม่กล้าที่จะเสี่ยงหรือมีพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตได้ จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการปฏิบัติยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในอนาคตมีความ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมุ่งเน้นในการส่งเสริมและพัฒนา “คน” ให้เป็นส่วนที่มีความสำคัญในการแก้ไขปัญหา การทุจริต โดยการส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร หรือแนวทางการปลูกฝังให้ประชาชนทุกระดับเข้าใจและเกิดจิตสำนึก ด้านการต่อต้านการทุจริต พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายของประชาชนที่มีความตระหนักเห็นถึงความสำคัญของ การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พร้อมทั้งขยายแนวคิดดังกล่าวให้เกิดเป็นบรรทัดฐานในสังคม นอกจากนี้ เพื่อให้การปฏิรูปบังเกิดผลสำเร็จและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนราชการหรือองค์กรอิสระ จะต้องมียุทธศาสตร์ แนวทาง หรือการกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือปฏิบัติงานให้เกิดการส่งเสริมและ สอดคล้องกัน ทั้งนี้ การปฏิบัติงานจะต้องยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลอย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นแบบอย่างในการ ปฏิบัติงานให้กับหน่วยงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้เกิดความคล่องตัวในการ ทำงานให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล รวดเร็ว ประสบผลสำเร็จตรงตามเป้าหมายและความคาดหวังของประชาชน และสังคมทั่วไป

^๙ สภาปฏิรูปแห่งชาติ.วาระปฏิรูปที่ ๑ : การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ, ๒๕๕๘

ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของร่างรัฐธรรมนูญฯ รวมทั้งสามารถนำข้อเสนอแนะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาการทุจริต สภาปฏิรูปแห่งชาติจึงได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี เพื่อให้การพัฒนาประเทศมีความต่อเนื่อง และเป็นผลประโยชน์ของประเทศในระยะยาว มีการบูรณาการเป็นองค์รวม

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี จึงถูกบรรจุไว้ในร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. .... โดยมีสาระสำคัญอยู่ใน ๒ มาตรา คือ มาตรา ๑๗๙ และมาตรา ๒๘๔ (๑) จะได้รับการบรรจุไว้ และจะได้รับการยกความสำคัญให้ควบคู่กับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งการจัดทำและการดำเนินนโยบายหรือแผนหรือแผนงานของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือหน่วยงานของรัฐทั้งหมด ต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่ได้ประกาศใช้บังคับ หากขัดหรือแย้งให้แก้ไข ทั้งนี้ สภาปฏิรูปการปฏิรูปประเทศได้กำหนดให้กฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติมีผลบังคับใช้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ หรือภายในรัฐบาลนี้ และกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานนำยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ แผนพัฒนาด้านต่าง ๆ มาเป็นแผนแม่บทหลักในการกำหนดแผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณต่อไป

ยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวจะเป็นยุทธศาสตร์ที่ยึดวัตถุประสงค์หลักแห่งชาติเป็นแม่บทหลัก เพื่อเป็นกรอบการกำหนดนโยบาย ทิศทางการพัฒนา การลงทุนของภาคเอกชนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดสรรงบประมาณ ฯลฯ ดังนั้น ทิศทางด้าน การป้องกันและปราบปรามการทุจริต การสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดินของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานจะถูกกำหนดจากยุทธศาสตร์ชาติ (วิสัยทัศน์ประเทศระยะ ๒๐ ปี) และยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะ ๕ ปี โดยคาดว่าสาระสำคัญในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่จะบรรจุอยู่ในยุทธศาสตร์ชาติ (วิสัยทัศน์ประเทศระยะ ๒๐ ปี) จะนำมาจาก “เอกสารสภาปฏิรูปแห่งชาติ วาระการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ” ส่วนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะ ๕ ปี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คาดว่าส่วนหนึ่งจะถูกนำมาจาก “มาตรการแก้ไขปัญหาการทุจริตและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการภาครัฐ” ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการนำเสนอคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) และจะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติสั่งการและนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

การกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องนำยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ แผนพัฒนาด้านต่าง ๆ มาเป็นแผนแม่บทหลักในการกำหนดแผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณ และการประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ที่หากประเมินผลแล้วพบว่าหน่วยงานใดไม่ปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ อาจเสนอรายงานข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นเสนอต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการจัดท่างบประมาณรายจ่ายหรือจัดสรรทรัพยากรสำหรับหน่วยงานนั้นก็ได้ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐมีการปฏิบัติในทางปฏิบัติ และสามารถวัดผลได้จริง

สภาปฏิรูปแห่งชาติ จึงได้วางกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ในระยะ ๒๐ ปี เป็นแนวทางการพัฒนาประเทศไว้ในระยะยาว โดยมีกรอบวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ

ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดำเนินการจัดทำร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) กำหนดในยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการภาครัฐ การป้องกันการทุจริต ประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ คล่องตัว มีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้ พร้อมทั้งให้ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ความโปร่งใสอยู่ในระดับแนวหน้าของอาเซียน และให้ประชาชนได้รับการด้านความยุติธรรมด้วยความสะดวกและรวดเร็ว ทั้งนี้เป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ดังกล่าว คือ การเพิ่มคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ให้อยู่สูงกว่าร้อยละ ๕๐ เมื่อสิ้นสุดแผนฯ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยังได้กำหนดแนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและคอร์รัปชัน จำนวน ๕ หัวข้อ คือ

๑. ปลุกฝังค่านิยม วัฒนธรรม วิธีคิดและกระบวนทัศน์ให้คนมีความตระหนัก มีความรู้เท่าทัน และมีภูมิคุ้มกันต่อโอกาสและการชักจูงให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน และมีพฤติกรรมไม่ยอมรับการทุจริต ประพฤติมิชอบ

๒. กำหนดกฎเกณฑ์ กติกา กระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงาน การเข้าถึงข้อมูลให้โปร่งใส ดังนี้

๒.๑ ตรวจสอบ จับกุม และลงโทษอย่างเคร่งครัดและจริงจัง

๒.๒ กำหนดให้มีมาตรการเสริมในเชิงบวกให้แก่องค์กรหรือหน่วยงานที่มีการบริหารจัดการที่ดี อาทิ การลดหย่อนภาษี และการประกาศเกียรติคุณ

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชน ประชาชน และเครือข่ายต่าง ๆ สอดส่องเฝ้าระวัง ตรวจสอบต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรภาครัฐและเอกชน

๓.๑ วางมาตรการคุ้มครองพยานและผู้ที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ ดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมปราศจากการแทรกแซงของนักการเมืองและผู้มีอิทธิพล

๓.๓ พัฒนาระบบตรวจสอบสาธารณะ

๔. ศึกษารูปแบบระบบบริหารจัดการของหน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่ต่อต้านการทุจริตให้มีความเป็นอิสระ มีประสิทธิภาพ เป็นที่ศรัทธาของประชาชน มีความสามารถในการบริหารเชิงยุทธศาสตร์

๔.๑ วางระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรอิสระจากสาธารณชน หรือโดยองค์กรอิสระด้วยตนเอง

๔.๒ จัดให้มีการตั้งเกณฑ์มาตรฐานให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

๕. ส่งเสริมธรรมาภิบาลภาคเอกชน โดยสนับสนุนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบการทำงานของภาคเอกชนให้มากขึ้น

จัดให้มีรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นกับภาคเอกชน และสนับสนุนเงินอุดหนุน หรือลดค่าธรรมเนียม รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการติดต่อราชการเป็นกรณีพิเศษ

ดังนั้น หากพิจารณาแล้วจะพบว่าร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จะมุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาปลูกฝังค่านิยม วัฒนธรรม วิถีคิดและกระบวนทัศน์ด้านการต่อต้านการทุจริต รวมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และมุ่งเน้นให้เกิดการส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาคเอกชน เพื่อเป็นการตัดวงจรการทุจริตระหว่างนักการเมือง ข้าราชการ และนักธุรกิจ ออกจากกัน ทั้งนี้การบริหารงานของส่วนราชการจะต้องมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้^{๑๐}

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ฉบับปัจจุบัน สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ในฐานะผู้กำกับและปฏิบัตินโยบายด้านความมั่นคงแห่งชาติ ได้กำหนดลำดับความสำคัญ โดยพิจารณาความเสี่ยงและผลกระทบต่อความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ นโยบายสำคัญเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ และส่วนที่ ๒ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป ซึ่งการจัดสรรทรัพยากรจะให้น้ำหนักต่อนโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติเป็นลำดับสำคัญในระดับต้น ทั้งนี้ จากการพิจารณาสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงในระยะ ๗ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔) ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พบว่า ประเทศไทยยังคงมีปัญหาความไม่เชื่อมั่นในการบริหารประเทศตามหลักนิติธรรม โดยยังมีปัญหาเชิงโครงสร้างที่ไม่เอื้อต่อการบริหารตามหลักนิติธรรม ซึ่งแม้ว่าจะมีการกระจายอำนาจมากขึ้นแต่ในภาพรวมยังคงมีลักษณะรวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลาง เป็นข้อจำกัดต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมไทย ประกอบกับการทุจริตในภาครัฐที่ขยายตัวออกไปทุกระดับส่งผลให้เกิดความไม่เชื่อมั่นของประชาชน ในขณะที่เดียวกันประชาชนบางส่วนก็ยอมรับกระบวนกรทุจริตเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน โดยผลของปัญหาดังกล่าวได้กัดกร่อนพื้นฐานทางคุณธรรมจริยธรรมของสังคม

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติจึงได้มีการกำหนดทิศทางที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตปรากฏอยู่ในนโยบายส่วนที่ ๑ และ ๒ โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบหลักคือ สำนักงาน ป.ป.ท. และหน่วยงานรับผิดชอบร่วมคือสำนักงาน ป.ป.ช. และทุกส่วนราชการ รายละเอียดนโยบาย ดังนี้

ส่วนที่ ๑ นโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ นโยบายที่ ๒ สร้างความเป็นธรรมาความปรองดอง และความสมานฉันท์ในชาติ ข้อ ๒.๒ สร้างความเชื่อมั่นต่อกลไกและกระบวนกรยุติธรรม โดยมีสาระสำคัญคือ การพัฒนาไกลและมาตรฐานกระบวนกรยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว และเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนกรยุติธรรมได้อย่างเป็นธรรม ซึ่งในประเด็นนี้หน่วยงานที่เป็นกลไกหลักที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต อาทิ สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานอัยการสูงสุด ฯลฯ ควรที่จะได้มีการกำหนดแผนการดำเนินงานรองรับ โดยเฉพาะกระบวนกรพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตที่มีความล่าช้าอยู่เป็นอย่างมากในปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติกระบวนกรพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะนำมาสู่ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกลไกและกระบวนกรยุติธรรมด้านการปราบปรามการทุจริต ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ

^{๑๐} สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔), ๒๕๕๘

ส่วนที่ ๒ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป นโยบายที่ ๘ เสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยการทุจริต โดยมีสาระสำคัญ คือ ขจัดกาทุจริตและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่รัฐ และสร้างความตระหนักให้ทุกภาคส่วนร่วมมืออย่างจริงจัง และสนับสนุนการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับระบบการปฏิบัติ คือ การประสานความร่วมมือ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ การสร้างมาตรฐานการติดตามประเมินผล รวมถึงการสร้างภาคีเครือข่ายในการต่อต้านการทุจริต^{๑๑}

นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินงานปฏิบัติยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตสามารถนำไปใช้สู่การปฏิบัติได้อย่างจริงจัง และเหมาะสม รัฐบาลในปัจจุบัน จึงได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑ เป็นกรอบทิศทางในการกำหนดกลยุทธ์และมาตรการให้ระบบราชการไทยบรรลุเป้าหมาย และดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน มีการปรับสมดุลในการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นอย่างมีคุณภาพ มีการทำงานแบบบูรณาการด้วยการใช้ยุทธศาสตร์เป็นตัวนำ มีภูมิคุ้มกันที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในทุก ๆ สถานการณ์

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑ กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ระบบราชการไว้เป็น ๓ หัวข้อ ๗ ประเด็น โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คือ หัวข้อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประเด็นที่ ๖ การยกระดับความโปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีสาระสำคัญคือ การส่งเสริมและวางกลไกให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการตรวจสอบการทำงานของทางราชการ ตลอดจนการปฏิบัติยุทธศาสตร์และมาตรการในการต่อต้านการทุจริต ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยได้กำหนดกลยุทธ์ในการส่งเสริมและวางกลไกสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ ๓ ประการ ดังนี้

๑) ผลักดันให้หน่วยงานของรัฐมีการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างจริงจัง รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสาร

๒) กำหนดมาตรการ กลไก และสนับสนุนช่องทางให้ส่วนราชการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยบูรณาการช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของทางราชการผ่านระบบสารสนเทศ

๓) ส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการพัฒนาคู่มือ ขันตอน กระบวนการทำงาน และกำหนดหลักเกณฑ์ ตลอดจนวางกลไกให้ส่วนราชการเผยแพร่กระบวนการทำงานที่มีมาตรฐานเปิดเผยขั้นตอน ระยะเวลาชัดเจน ตามช่องทางสื่อสารต่าง ๆ

ทั้งนี้ ปัจจัยเงื่อนไขสำคัญในการปฏิบัติให้แผนพัฒนายุทธศาสตร์ระบบราชการไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑ นำไปสู่การปฏิบัติจนประสบความสำเร็จจำต้องอาศัยเงื่อนไขหลายประการ ดังนี้

- ๑) การเสริมสร้างภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลง
- ๒) การเน้นกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง
- ๓) การปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกฎหมายต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง
- ๔) การนำโปรแกรมประยุกต์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยสนับสนุนการปฏิบัติราชการ

^{๑๑} สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ, ๒๕๕๘

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑ จึงเป็นอีกหนึ่งทิศทางหลักในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของระบบราชการไทยในอนาคต ซึ่งปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) ได้มีการดำเนินโครงการสำคัญเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ด้านการยกระดับความโปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดินอย่างต่อเนื่อง อาทิ โครงการยกระดับมาตรฐานองค์กรเพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนให้ส่วนราชการขยายผลการสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการไปสู่กระบวนการอื่น โดยเฉพาะกระบวนการบริการที่มีผลกระทบต่อประชาชนและภาคธุรกิจสูง โดยพิจารณาจากข้อมูลสถิติเรื่องร้องเรียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และผลการศึกษาดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) จึงคาดการณ์ได้ว่าทิศทางของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของส่วนราชการไทยจะเป็นไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑ ดังกล่าวด้วย^{๑๒}

สำหรับอีกกลไกหนึ่ง ซึ่งเป็นภาคส่วนสำคัญในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในปัจจุบัน นั่นก็คือ คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) ซึ่งเป็นกลไกส่วนหนึ่งที่คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (คสช.) ได้แต่งตั้งขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตของประเทศไทย โดยในห้วงเวลาที่ผ่านมา

คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติมาตรการป้องกันและปราบปรามเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริต มุ่งเน้นดำเนินการใน ๒ ประเด็นหลัก คือ

- ๑) การต่อต้านการทุจริต : ควรบูรณาการกลไกการปฏิบัติระหว่าง รัฐบาล/คสช. และองค์กรภาคเอกชน โดยกำหนดแนวทางการปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและรวดเร็ว
- ๒) การสร้างการรับรู้ : ต้องให้องค์กรภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม เน้นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับทุกภาคส่วน

โดยได้เริ่มดำเนินการตรวจสอบการทุจริตในประเด็นสำคัญ คือ เรื่องที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อรัฐ เรื่องที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และขจัดปัญหาข้าราชการไม่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ความรับผิดชอบ นอกจากนี้ ยังได้มีข้อสั่งการให้ดำเนินการในด้านต่าง ๆ โดยสรุป ดังนี้

๑) ด้านการศึกษา : ให้กระทรวงศึกษาธิการบรรจุหลักสูตร “โตไปไม่โกง” ในโครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน ๑ ชั่วโมง/สัปดาห์ รวม ๔๐ ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยให้เริ่มตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ ทุกโรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียนในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยให้กระทรวงศึกษาธิการ ปรับลดเวลาในการเรียนการสอนกลุ่มสาระวิชาหลักเพื่อสอดแทรกการเรียนการสอนเรื่องหน้าที่พลเมือง ประวัติศาสตร์ พลศึกษาและวิชา “โตไปไม่โกง” เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ประเทศ

๒) ด้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร : ให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของทางราชการ (สขร.) สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (สรอ.) ใช้กฎหมายที่มีอยู่ผลักดันให้เกิดการเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามหลักสากล (Open Government Data : OGD) โดยให้ สรอ. กำหนดแนวทางการเปิดเผยชุดข้อมูลสร้างความโปร่งใสหน่วยงานภาครัฐ พร้อมบูรณาการร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ฐานข้อมูล Digital Economy ภาคการค้า อุตสาหกรรมให้ครบทุกกลุ่ม

^{๑๒} สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑, ๒๕๕๖

๓) ด้านบุคลากรภาครัฐ : ให้พิจารณาศึกษาความจำเป็นในการแยกคดีทุจริตออกมาดำเนินการเป็นการเฉพาะจากหน่วยตรวจสอบ เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) และให้พิจารณาแนวทางการดูแลข้าราชการประจำมิให้ต้องรับผิดชอบในคดีทุจริตแทนนักการเมือง รวมถึงให้สำนักงาน ก.พ. สร้างกลไกแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาการโยกย้ายข้าราชการพลเรือนระดับสูงในแต่ละกระทรวงเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม ส่วนในด้านการสร้างความรู้และความตระหนักให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐให้กระทรวงมหาดไทยร่วมมือปฏิบัติมาตรการสร้างองค์ความรู้ การป้องกันการทุจริตและปลูกจิตสำนึกข้าราชการให้รู้คุณค่าและศักดิ์ศรีของข้าราชการ ให้กรมบัญชีกลางสร้างองค์ความรู้เรื่องวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding : e - bidding) ให้พร้อมดำเนินการ

๔) ด้านเครือข่ายต่อต้านการทุจริต : ให้วางระบบบริหารจัดการเครือข่ายที่จัดตั้งขึ้นให้มีองค์ประกอบในการบริหารทั้ง ๓ กลไก คือ การจัดตั้ง - การควบคุม - การใช้งาน และให้สำนักงบประมาณพิจารณาสนับสนุนเงินกองทุน เพื่อใช้สนับสนุนการดำเนินงานของภาคประชาสังคมในการต่อต้านการทุจริต โดยจัดตั้งกองทุน “กองทุนส่งเสริมธรรมาภิบาลและขจัดการทุจริต” และให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีออกระเบียบหลักเกณฑ์วิธีการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๕) ด้านการปราบปรามการทุจริต : เร่งรัดกลไกการตรวจสอบและดำเนินคดีจากการใช้มาตรการทางปกครอง โดยให้พิจารณาคดีทุจริตที่สำคัญ และดำเนินการกับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตให้พ้นจากตำแหน่ง นอกจากนี้ ให้สำนักงาน ก.พ. กำหนดตำแหน่งรองรับ และให้พิจารณาคดีต่าง ๆ ที่ยังคงค้างจำนวนมากอยู่ในชั้นศาล

๖) ด้านกฎหมาย : มอบหมายให้ สำนักงาน ก.พ.ร. เร่งรัดบังคับใช้พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยมอบหมายให้ สำนักงาน ก.พ.ร. รับผิดชอบบังคับใช้และเร่งรัดให้มีการเปิดเผยมขั้นตอนการขออนุญาตของทางราชการด้วย นอกจากนี้ ให้นำมาตรการทางปกครองและกลไกการปฏิบัติของฝ่ายบริหารบรรจุไว้ในพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

๗) ด้านการต่างประเทศ : ให้กระทรวงการคลังเป็นเจ้าภาพเสนอตัวเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกองค์กรเพื่อความโปร่งใส (Open Government Data : OGD) และให้ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการเพื่อความโปร่งใสการจัดการทรัพยากร (Extractive Industry Transparency Initiative : EITI) โดยมอบหมายให้กระทรวงพลังงานประสานกับภาคอุตสาหกรรม และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องเพื่อสมัครและดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดของ EITI นอกจากนี้ ให้จัดตั้งศูนย์กลางรับเรื่องร้องทุกข์สำหรับผู้ร่วมลงทุนและนักลงทุนต่างชาติ โดยให้ครอบคลุมถึงระดับภูมิภาค และพิจารณาใช้ช่องทางของตำรวจด้วย

๘) มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต : ให้บรรจุมาตรการของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้ชี้แจงในที่ประชุม ศอตช. ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยสรุปมาตรการดังนี้

๘.๑) มาตรการตามรัฐธรรมนูญระบุว่า รัฐบาลที่จะเข้าบริหารสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา รัฐมนตรี หรือกรรมการองค์กรอิสระจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินย้อนหลัง ๕ ปี และที่สำคัญ

คือ ระบุว่า รัฐบาลเข้าบริหารประเทศจะต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ตามนโยบายที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา ตามยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนด้านความมั่นคง และแผนการต่อต้านการทุจริต

๘.๒) มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเฉพาะด้าน ได้แก่ เรื่องป่าไม้ มาตรการทางภาษี คณะกรรมการแต่งตั้งข้าราชการป้องกันการแทรกแซงและการซื้อขายตำแหน่ง การค้ำมนุษย์ การหลบหนีเข้าเมือง เป็นต้น โดยกำหนดให้ศาลเปิดแผนกพิเศษเฉพาะด้านดังกล่าวข้างต้น รวมถึงกำหนดให้มีการโอนคดีเพื่อพิจารณาคดีที่มีอิทธิพลในท้องถิ่นด้วย

๘.๓) มาตรการตามมาตรา ๔๔ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๐ หัวหน้า คสช. มีคำสั่งให้ข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตหยุดพักปฏิบัติหน้าที่ โดยรายได้อยู่ระหว่างการสอบสวนของ ป.ป.ช. ให้สอบต่อไป ส่วนรายได้ที่ ป.ป.ช. ยังไม่สอบสวนก็อาจตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อสอบสวน เมื่อผลการสอบสวนปรากฏว่าไม่มีมูลก็จะดำเนินการให้กลับไปปฏิบัติหน้าที่เดิมต่อไป

๘.๔) มาตรการตาม พ.ร.บ. อำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ซึ่งทางสำนักงาน ก.พ.ร. ได้แจ้งให้หน่วยงานราชการจัดทำคู่มือประชาชนเกี่ยวกับการอนุญาตต่าง ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่

๘.๕) มาตรการตามพระราชบัญญัติมาตรการฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบและจะส่งให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และ มาตรการตามพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างฯ ซึ่งจะใช้แทนระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ เนื่องจากระเบียบดังกล่าวมีจุดอ่อนมาก ใช้กับส่วนราชการไม่ครอบคลุมถึงรัฐวิสาหกิจ ทำให้รัฐวิสาหกิจมีช่องทางในการทุจริตจำนวนมาก เนื่องจากไม่ใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบแล้ว ขณะนี้ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจร่างก่อนส่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๑๓}

ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะแนวทางและมาตรการของคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ จะมีผลโดยตรงต่อทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐในอนาคต

จากสถานการณ์ปัจจุบันและทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภายในประเทศไทย ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าในปัจจุบันประเทศไทย มีความพยายามที่จะกำหนดทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยมีการกำหนดทั้งในร่างรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน และการปกครองประเทศ เพื่อให้เห็นถึงความจริงจัง และจริงจัง ที่จะให้ทุกภาคส่วนในสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริต ให้บรรเทาเบาบางลง หรือหมดสิ้นไปในอนาคต รวมถึงการสร้างให้เกิดความโปร่งใสในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของภาครัฐ เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่วางไว้ หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จึงได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ ทั้งในระดับชาติ จนถึงแนวทางในการผลักดันให้หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ได้นำเอายุทธศาสตร์ชาติฯ ไปปรับใช้เป็นแผนงาน/กิจกรรม/โครงการ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งหากทุกภาคส่วนตระหนักถึงปัญหาการทุจริตและได้ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ก็เชื่อได้ว่าสิ่งที่ประชาชนทุกคนอยากเห็นว่าประเทศไทยของเรามีภาพลักษณ์ความโปร่งใสในอันดับที่ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับในสังคมโลกจะอยู่อีกไม่ไกลอย่างแน่นอน

^{๑๓} คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ. แนวทางการปฏิบัติมาตรการป้องกันและปราบปรามเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริต, ๒๕๕๘

๕. ทบทวนงานวิจัยและการศึกษาคู่เทียบ (Benchmarking)

๕.๑ ทบทวนงานวิจัย ^{๑๔}

๑. รูปแบบและลักษณะการทุจริตในกระบวนการบริหารราชการแผ่นดิน จากการศึกษาวิจัยของ นนทวัชร์ นวตระกูลพิสุทธิ และคณะ เรื่องการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการทุจริตเชิงนโยบาย ^{๑๕} ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ เรื่องการคอร์รัปชันในระบบราชการไทย ^{๑๖} สำเรียง เมฆเกรียง และคณะ เรื่องมาตรการการป้องกันการทุจริต แนวใหม่ : ศึกษากรณี “การทุจริตเชิงนโยบายและผลประโยชน์ทับซ้อน” ^{๑๗} และผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ เรื่องรัฐ ทุจริต และคอร์รัปชัน ^{๑๘} เป็นต้น พบว่า ในอดีตมีการทุจริตในกระบวนการและขั้นตอนการบริหารราชการแผ่นดินหลายกรณี และในแต่ละกรณีก็ส่งผลให้เกิดความเสียหายเป็นจำนวนมากทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เนื่องจากกระบวนการบริหารราชการแผ่นดินเป็นจุดตั้งต้นให้เกิดการทุจริต อีกทั้งที่ผ่านมายังขาดระบบควบคุมตรวจสอบ ส่งผลให้มีความเสี่ยงต่อการทุจริตทั้งในการกำหนดนโยบายหรือโครงการ การออกกฎหมาย การดำเนินนโยบาย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดันนโยบายหรือโครงการที่มีความเสี่ยงในการทุจริตค่อนข้างสูง เป็นต้น ซึ่งงานศึกษาวิจัยหลายเรื่องต่างมีข้อค้นพบเกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะการทุจริตในกระบวนการบริหารราชการแผ่นดิน คือ

การกำหนดนโยบายเพื่อจัดทำโครงการขนาดใหญ่ เช่น โครงการบ่อบำบัดน้ำเสียคลองด่าน หรือโครงการก่อสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ เป็นต้น การออกกฎหมายหรือการแก้ไขกฎหมาย โดยการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารในการตราพระราชกำหนด หรือการใช้อำนาจตรากฎหมายโดยผ่านสมาชิกพรรคที่เป็นสมาชิกรัฐสภา เช่น การออกกฎหมายและแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการโทรคมนาคม เป็นต้น การดำเนินนโยบายหรือโครงการ โดยอาศัยความสัมพันธ์กับต่างประเทศ เช่น การจัดซื้อรถและเรือดับเพลิงของกรุงเทพมหานคร หรือการปล่อยกู้ของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM Bank) แก่ประเทศพม่า เพื่อซื้อเครื่องจักรและพัฒนาประเทศ เป็นต้น การกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่มีลักษณะเป็นการเอื้อประโยชน์ โดยการกำหนดกฎเกณฑ์ที่เป็นการเอื้อประโยชน์ เช่น กรณีการแจกเอกสารสิทธิที่ดิน ส.ป.ก. ๔-๐๑ เป็นต้น การใช้อำนาจตามตำแหน่ง ในคณะกรรมการที่มีหน้าที่กำหนดมาตรการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ หรือผ่านคณะกรรมการที่มีหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลการประกอบธุรกิจ เป็นต้น

^{๑๔} จัดทำโดยนายณัฐวุฒิ สมบูรณ์ยิ่ง นักวิจัยสังคมศาสตร์ปฏิบัติการ และนายสยาม ธีระบุตร นักวิจัยสังคมศาสตร์ปฏิบัติการ ศูนย์วิจัยเพื่อต่อต้านการทุจริต ปวย อึ้งภากรณ์

^{๑๕} นนทวัชร์ นวตระกูลพิสุทธิ และคณะ, การวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการทุจริตเชิงนโยบาย, ๒๕๕๑

^{๑๖} ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ, การคอร์รัปชันในระบบราชการไทย, ๒๕๔๒

^{๑๗} สำเรียง เมฆเกรียง และคณะ, โครงการศึกษาวิจัยเรื่องมาตรการการป้องกันการทุจริตแนวใหม่ : ศึกษากรณี “การทุจริตเชิงนโยบายและผลประโยชน์ทับซ้อน”, ๒๕๕๑

^{๑๘} ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ, รัฐ ทุจริต และคอร์รัปชัน, ๒๕๔๕

ข้อเสนอแนะที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาการทุจริตในกระบวนการบริหารราชการแผ่นดิน อาทิ การมีระบบการควบคุมและตรวจสอบกระบวนการบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารราชการแผ่นดิน การกำหนดความรับผิดชอบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้กระบวนการและขั้นตอนในการบริหารราชการแผ่นดินมีความโปร่งใส เปิดโอกาสการมีส่วนร่วม และลดการทุจริตในกระบวนการและขั้นตอนการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นต้น

๒. ปัญหาการทุจริตที่ควรมุ่งเน้นแก้ไข จากการศึกษาวิจัยของสมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะ เรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^{๑๙} คณพล จันทรหอม และคณะ เรื่องประเด็นทางกฎหมายที่เป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตที่มีผลกระทบในภาพรวมโดยเฉพาะภาคเอกชน^{๒๐} ปณณ อนันนภิบุตร และคณะ เรื่องการปฏิรูประบบงบประมาณของไทยเพื่อต่อต้านการทุจริต^{๒๑} และสุรศักดิ์ ไชยธนกิจ เรื่องการศึกษานำร่องเพื่อสร้างตรชนิทุจริต^{๒๒} เป็นต้น พบว่า มีปัญหาการทุจริตที่มีความสุ่มเสี่ยงและควรมุ่งเน้นแก้ไขปัญหา คือ การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างและการจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน ปัญหาการทุจริตในการบริหารงานบุคคล ปัญหาการทุจริตในการออกใบอนุญาต การทุจริตในกระบวนการจัดเตรียมงบประมาณ ซึ่งมีความเสี่ยงหรือช่องโหว่ที่มีโอกาสการทุจริตสูง กล่าวคือ กฎเกณฑ์ควบคุมการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างยังมีไม่เพียงพอ โครงสร้างองค์กรกฎหมายและโครงสร้างกฎหมายยังไม่สนองต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีช่องโหว่ของกฎหมายเปิดให้มีการผูกขาดการใช้อำนาจ มีการร่วมมือกันระหว่างข้าราชการ นักการเมือง และนักธุรกิจ เพื่อทุจริตคอร์รัปชันโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ

๓. ข้อจำกัดการดำเนินงานเพื่อการปราบปรามการทุจริต จากการศึกษาวิจัยของนิยม รัฐอมฤต เรื่องกระบวนการไต่สวนและการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งในระดับสูง : ในอำนาจหน้าที่ของ ป.ช.^{๒๓} และอุดม รัฐอมฤต เรื่องความเหมาะสมในการปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗^{๒๔} เป็นต้น พบข้อจำกัดการดำเนินงานด้านการปราบปรามการทุจริต เช่น กระบวนการไต่สวนและการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งในระดับสูงมีข้อจำกัดทั้งในด้านกฎหมาย ด้านการบริการ ด้านการเมืองและสังคม กลไกการนำบทบาทของรางวัลนำจับในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันมีผลต่อการแก้ไข ปัญหาการทุจริตเพียงเล็กน้อย ข้อจำกัดของมาตรา ๑๕๗ ตามประมวลกฎหมายอาญา ทั้งในเชิงแนวคิดควบคุม ตรวจสอบและความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และข้อจำกัดในกรอบอำนาจและการบังคับใช้กฎหมาย เป็นต้น

^{๑๙} สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะวิจัย, การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ๒๕๕๒

^{๒๐} คณพล จันทรหอม และคณะ, โครงการศึกษาประเด็นทางกฎหมายที่เป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตที่มีผลกระทบในภาพรวมโดยเฉพาะภาคเอกชน, ๒๕๕๕

^{๒๑} ปณณ อนันนภิบุตร และคณะ, การปฏิรูประบบงบประมาณของไทยเพื่อต่อต้านการทุจริต, ๒๕๕๓

^{๒๒} สุรศักดิ์ ไชยธนกิจ, การศึกษานำร่องเพื่อสร้างตรชนิทุจริต, ๒๕๕๔

^{๒๓} นิยม รัฐอมฤต, กระบวนการไต่สวนและการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งในระดับสูง : ในอำนาจหน้าที่ของ ป.ช., ๒๕๔๙

^{๒๔} อุดม รัฐอมฤต, ความเหมาะสมในการปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗, ๒๕๕๕

๔. **นัยสำคัญที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทย** จากการศึกษาวิจัยของพรรคดี ผ่องแผ้ว และคณะ เรื่องดัชนีคอร์รัปชันของไทย : การสร้างและตรวจสอบความเชื่อถือได้^{๒๕} วิจัย รูปชาติ และคณะ เรื่องการจัดทำ Benchmark ด้านคอร์รัปชันสำหรับประเทศไทย^{๒๖} และเสาวนีย์ ไทยรุ่งโรจน์ และคณะ เรื่องการประเมินสถานการณ์ด้านการทุจริตในประเทศไทย^{๒๗} เป็นต้น พบว่า มีเหตุและปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทย คือ ๑) การผูกขาดอำนาจ การใช้ดุลพินิจ การตรวจสอบได้ และความโปร่งใสของระบบราชการไทย ๒) กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดและจำแนกสาระสำคัญการวัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน คือ ฝ่ายการเมือง ข้าราชการฝ่ายปฏิบัติ ข้าราชการฝ่ายป้องกันปราบปราม ฝ่ายนักธุรกิจ และประชาชน/สื่อมวลชน ๓) มีตัวชี้วัดการประเมินภาพลักษณ์คอร์รัปชันของไทยจำนวน ๓๒ ตัวชี้วัด ที่ยังไม่มีหน่วยงานใดเก็บข้อมูลไว้เป็นระบบ ซึ่งมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ เช่น การนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องไปใช้พัฒนาการยกระดับภาพลักษณ์สถานการณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทย การปรับปรุงและพัฒนาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการดำเนินงานและให้ความสำคัญในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตที่มีความสำคัญ และสากลให้ความสนใจ เป็นต้น

๕. **มาตรการสากลเพื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต** จากการศึกษาวิจัยของเอก ตั้งทรัพย์วัฒนา และคณะ เรื่องมาตรการป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน แนวทางการประยุกต์มาตรการสากลเพื่อการต่อต้านการทุจริตของประเทศไทย^{๒๘} พบว่า มาตรการสากลเพื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ควรนำมาปรับใช้ คือ **มาตรการเชิงสนับสนุน** ได้แก่ มาตรการสำรวจทัศนคติ มาตรการการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อสร้างค่านิยมสังคมปลอดคอร์รัปชัน มาตรการการสร้างเครือข่ายเพื่อการต่อต้านการคอร์รัปชัน มาตรการการสร้างราชการโปร่งใส โดยเน้นการเข้าถึงข้อมูลภาครัฐของสื่อ **มาตรการเชิงปราบปราม** ได้แก่ มาตรการลงโทษโดยการเชือดไก่ให้ลิงดู และ **มาตรการเชิงป้องกัน** ได้แก่ มาตรการคุ้มครองและให้รางวัลแก่ผู้แจ้งเบาะแส มาตรการประมวลจริยธรรม

๖. **กระบวนการกล่อมเกลางานสังคมและการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม** จากการศึกษาวิจัยของชัตติยา กรรณสูต และคณะ เรื่องคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ของคนไทย^{๒๙} และนุรมาน จินตารา และคณะ เรื่องการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และวินัยของเด็กและเยาวชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ : ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส^{๓๐} เป็นต้น ที่มุ่งศึกษาวิจัยกระบวนการที่ก่อให้เกิดการกล่อมเกลางานสังคมและการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้กับคนทุกช่วงวัย เริ่มตั้งแต่เยาวชน คนทำงาน พบว่าการเป็นคนดีที่ซื่อสัตย์นั้นต้องมีองค์ประกอบสำคัญ ๔ อย่าง คือ สถาบันครอบครัว สถาบันโรงเรียน สถาบันศาสนา และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ เช่น สื่อมวลชน ผู้บังคับบัญชา เพื่อน เป็นต้น จะมีอิทธิพลต่อการขัดเกลากล่อมให้เป็นคนดีที่ซื่อสัตย์ และการ “สร้างคนดี” ด้วยลักษณะและเนื้อหาของ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จะเริ่มจากเรื่องหลักศรัทธาเป็นอันดับแรก หลังจากนั้นจึงให้ความสำคัญในเรื่องหลักปฏิบัติ และเมื่อหลักศรัทธาและหลักปฏิบัติเข้มแข็งแล้ว ก็จะเริ่มสอดแทรกเรื่องคุณธรรม

^{๒๕} พรรคดี ผ่องแผ้ว และคณะ, ดัชนีคอร์รัปชันของไทย : การสร้างและตรวจสอบความเชื่อถือได้, ๒๕๔๕

^{๒๖} ดร.วิชัย รูปชาติ และคณะ, การจัดทำ Benchmark ด้านคอร์รัปชันสำหรับประเทศไทย, ๒๕๕๒

^{๒๗} เสาวนีย์ ไทยรุ่งโรจน์ และคณะ, โครงการประเมินสถานการณ์ด้านการทุจริตในประเทศไทย, ๒๕๕๑

^{๒๘} เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา และคณะ, แนวทางการประยุกต์มาตรการสากลเพื่อการต่อต้านการทุจริตของประเทศไทย, ๒๕๕๐

^{๒๙} ชัตติยา กรรณสูต และคณะ, คุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ของคนไทย, ๒๕๔๕

^{๓๐} นุรมาน จินตารา และคณะ, การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และวินัยของเด็กและเยาวชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ : ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส, ๒๕๕๓

๗. การเสริมสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จากการศึกษาวิจัยของอภิชัย พันธเสน และคณะ เรื่องการศึกษาและแนวทางการร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและปราบปรามทุจริต^{๓๑๑} และแสวง บุญเฉลิมวิภาส และคณะ เรื่องการศึกษาพันธกรณีและความพร้อมของประเทศไทยในการปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓^{๓๑๒} เป็นต้น พบว่า รัฐต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยต้องขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาการร่วมมือระหว่าง ป.ป.ช. กับภาครัฐ โดยหน่วยงานภาครัฐยินดีร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ แต่การร่วมมืออยู่บนผลประโยชน์ของผู้ขอความร่วมมือมากกว่าเป็นผลประโยชน์ส่วนรวม ปัญหาการร่วมมือระหว่าง ป.ป.ช. กับภาคสถาบันการเงินและภาคธุรกิจเอกชน มีน้อยมากเพราะเกรงจะถูกขึ้นบัญชีดำจากหน่วยงานของรัฐที่ต้องติดต่อสม่ำเสมอ ปัญหาการร่วมมือระหว่าง ป.ป.ช. กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีความสัมพันธ์เชิงกฎหมาย ไม่ได้เกิดความร่วมมือกับ ป.ป.ช. หรือมีการร่วมมือกันเองภายในเครือข่าย เป็นต้น นอกจากนี้ การจะให้เจตนาธรรมาภิบาล การป้องกันและปราบปรามการทุจริตของทุกภาคส่วนมีความต่อเนื่องนั้น พบว่า ควรต้องมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อต่อต้านการทุจริต ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนภาคประชาสังคมที่ทำงานด้านต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน คุ้มครองผู้เปิดเผยข้อมูลการทุจริต และส่งเสริมการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากบทบาทของภาคประชาสังคม องค์กรพัฒนาเอกชน จะมีความสำคัญอย่างมากในหลายประเทศ และเป็นปัจจัยความสำเร็จในการต่อต้านการทุจริต ในหลายประเทศด้วยเช่นกัน และควรมุ่งเน้นการดำเนินกิจกรรมในเชิงสร้างสรรค์ที่จะช่วยทำให้สังคม โดยการนำเอาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) GNH (Gross National Happiness) ของประเทศภูฏาน และ CSR (Corporate Social Responsibility) มาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิด และแนวทางในการเผยแพร่ค่านิยมดังกล่าว

ข้อเสนอแนะที่สำคัญคือ ภาครัฐควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีความร่วมมือกันอย่างจริงจังในทุกภาคส่วน รวมถึงแก้ปัญหาในเรื่องของความต่อเนื่องของการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันด้วย จึงเห็นควรให้มีการจัดตั้ง “กองทุนต่อต้านการทุจริต” โดยกองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการทำงานของภาคประชาสังคมที่ทำงานต่อต้านการทุจริต หรือจะเรียกในชื่อของ “กองทุนสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต” ที่มุ่งเน้นดำเนินกิจกรรมในเชิงสร้างสรรค์ นักธุรกิจทั้งในและต่างประเทศเห็นประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจของตนอย่างไร อาทิ การทำให้สินค้าและบริการของตนและของประเทศได้รับการยอมรับและประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น

๘. ธรรมาภิบาลกับการทุจริตคอร์รัปชันของภาคธุรกิจเอกชนไทย จากการศึกษาวิจัยของ เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และคณะ เรื่องปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในวงการธุรกิจเอกชนไทยกับแนวทางแก้ไขและป้องกัน^{๓๑๓} และวีระพงษ์ บุญโญภาส เรื่องระบบการตรวจสอบการทุจริตในสถาบันการเงิน^{๓๑๔} เป็นต้น พบว่า ในภาคเอกชนที่ขาดธรรมาภิบาลมักจะเกิดการทุจริตคอร์รัปชันอย่างมากมาย ซึ่งเกิดจากโครงสร้างและระบบบริหารงานที่เป็นระบบครอบครัว เครือญาติ และพวกพ้อง ภาครัฐขาดธรรมาภิบาล การคอร์รัปชันในหน่วยงานราชการและการเมือง

^{๓๑๑} อภิชัย พันธเสน และคณะ, การศึกษาและแนวทางการร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและปราบปรามทุจริต, ๒๕๕๐

^{๓๑๒} แสวง บุญเฉลิมวิภาส และคณะ, การศึกษาพันธกรณีและความพร้อมของประเทศไทยในการปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓, ๒๕๕๐

^{๓๑๓} เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และคณะ, ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในวงการธุรกิจเอกชนไทยกับแนวทางแก้ไขและป้องกัน, ๒๕๕๔.

^{๓๑๔} วีระพงษ์ บุญโญภาส, ระบบการตรวจสอบการทุจริตในสถาบันการเงิน, ๒๕๔๖

อย่างกว้างขวาง การขาดหลักนิติธรรมที่ดีและบริษัท ขาดระบบควบคุมภายในที่ดี ทำให้มีการคอร์รัปชัน เช่น การปล่อยเงินกู้ให้แก่คนรู้จักโดยไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน การหลีกเลี่ยงภาษี การยกยอกเงินบริษัท การปกปิดข้อเท็จจริง การติดสินบน การฟอกเงิน เป็นต้น นอกจากนี้ยังทำให้เกิดพฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชันที่ทำให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงในภาคเอกชน เช่น การทุจริตของผู้บริหารบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ การถือหุ้นแทน (Nominee) เพื่ออำพรางการถือครองหุ้น เพื่อเป็นการหลบเลี่ยงข้อจำกัดของการถือครองหุ้นภายใต้กฎหมาย การหลบเลี่ยงภาษี การฟอกเงินและการโอนเงินไปยังประเทศที่สาม โดยมีแรงจูงใจในการกระทำผิดเป็นผลประโยชน์ ที่มีมูลค่ามหาศาล มีความคุ้มค่าที่จะเสี่ยงกระทำผิด รวมถึงภาคธุรกิจเอกชนที่มีความใกล้ชิดกับนักการเมืองก็จะเกิดการมีผลประโยชน์ร่วมกันของภาคการเมืองและภาคธุรกิจ ที่จะก่อให้เกิดการทุจริตขึ้นโดยเฉพาะการทุจริตเชิงนโยบาย จึงทำให้ภาคเอกชนขาดธรรมาภิบาลที่แอบอิงภาคการเมืองมีพฤติกรรมคอร์รัปชันอย่างกว้างขวาง

๙. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับชุมชน จากการศึกษาวิจัยของ วันเพ็ญ สุรฤกษ์ และคณะ เรื่องยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในโครงการพัฒนาของรัฐระดับชุมชน^{๓๕} สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะวิจัย เรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^{๓๖} และนวนน้อย ตรีรัตน์ เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น^{๓๗} เป็นต้น พบว่า การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับชุมชนนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะชุมชนหรือประชาชนระดับรากหญ้าถือเป็นพื้นฐานของการผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งการทุจริตคอร์รัปชันมักเกิดขึ้นจำนวนมากในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ปัญหาการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง การทุจริตในการบริหารงานบุคคล เป็นต้น ขณะที่ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนยังอยู่ในระดับที่ต่ำ อาจเกิดจากการเกรงกลัวอิทธิพลของนักการเมืองท้องถิ่นและการขาดปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชนด้วย นอกจากนี้ มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐระดับชุมชน ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นประชาชนทั่วไป เด็กและเยาวชน นักการเมืองท้องถิ่น ฯลฯ โดยมีเป้าหมายในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชากรเป้าหมาย ซึ่งใช้กรอบแนวคิด ๓ ด้าน คือ ๑) หลักธรรมทางพุทธศาสนา เน้นการเคารพกฎระเบียบวินัยของครอบครัว สังคม/ชุมชน ๒) หลักการทรงงานของในหลวงเน้นหลักคิดด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓) หลักสังคม/ชุมชนเข้มแข็งเน้นการมีอุดมการณ์ร่วมกันในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และได้ยุทธศาสตร์ ๒ ยุทธศาสตร์ คือ ๑) ยุทธศาสตร์การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งจะมีแผนงานและโครงการละลายพฤติกรรมและการสร้างบุคลากรตัวแทนเครือข่ายชุมชน เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกการเป็นคนดี มีจิตอาสา ร่วมช่วยกันเฝ้าระวัง ป้องกัน/ต่อต้านการทุจริต ๒) ยุทธศาสตร์การพัฒนาของรัฐระดับชุมชน แผนงานและโครงการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจเพื่อการจัดการปัญหาการทุจริตและสังคม/ชุมชนเข้มแข็ง

^{๓๕} วันเพ็ญ สุรฤกษ์ และคณะ, ยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในโครงการพัฒนาของรัฐระดับชุมชน, ๒๕๕๖

^{๓๖} ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะวิจัย, การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ๒๕๕๒

^{๓๗} รศ. นวนน้อย ตรีรัตน์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น, ๒๕๕๖

๕.๒ การศึกษาคู่เทียบ (Benchmarking)

ในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้มีการศึกษายุทธศาสตร์และกระบวนการทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจากหน่วยงานต่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย ๓ หน่วยงาน ได้แก่

๑. **Corrupt Practices Investigation Bureau : CPIB^{๓๘} ของประเทศสิงคโปร์** เป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่มีการทำงานเป็นอิสระ มีอำนาจครอบคลุมทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีโครงสร้างการทำงานแบ่งออกเป็นภารกิจ ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านกิจการขององค์กร (Corporate Affairs) ด้านการสืบสวนสอบสวน (Investigations) และด้านการปฏิบัติการ (Operations)

๒. **Independent Commission Against Corruption : ICAC^{๓๙} ของฮ่องกง** เป็นองค์กรอิสระซึ่งขึ้นตรงต่อฝ่ายนิติบัญญัติ มีอำนาจครอบคลุมทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีโครงสร้างการทำงานแบ่งออกเป็นภารกิจ ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติการ (ปราบปราม) (Operations Department) ด้านการป้องกันการทุจริต (Corruption Prevention Department) และด้านการประชาสัมพันธ์ (Community Relations Department)

๓. **Anti-corruption & Civil Rights Commission : ACRC^{๔๐} ของประเทศเกาหลีใต้** เป็นหน่วยงานรัฐที่ขึ้นตรงต่อประธานาธิบดี โดยมีโครงสร้างการทำงานแบ่งออกเป็น ภารกิจ ๔ ด้าน ได้แก่ สำนักผู้ตรวจการแผ่นดิน (Ombudsman Bureau) สำนักการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption Bureau) สำนักการบริหาร (Administrative Appeals Bureau) และการพัฒนาสถาบัน (Institutional Improvement)

เนื่องจากประเทศเหล่านี้เป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จในเชิงประจักษ์และได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยมีผลการจัดอันดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘^{๔๑} อยู่ในอันดับที่ ๘, ๑๘ และ ๓๗ ตามลำดับ รวมทั้งมีสภาพบริบททางสังคมและวัฒนธรรมใกล้เคียงกับประเทศไทย ซึ่งสามารถนำวิธีการดำเนินงานมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ และเท่าทันกับสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทั้งนี้ มีข้อค้นพบจากการศึกษาที่สามารถกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ ดังนี้

^{๓๘} ที่มา <https://www.cpiib.gov.sg/> สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม ๒๕๕๙

^{๓๙} ที่มา <http://www.icac.org.hk/mobile/en/home/index.html> สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม ๒๕๕๙

^{๔๐} ที่มา <http://www.acrc.go.kr/eng/index.do> สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม ๒๕๕๙

^{๔๑} ที่มา <http://www.transparency.org/cpi2015> สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม ๒๕๕๙

๑. แนวทางการดำเนินงานด้านการปราบปรามการทุจริต

๑.๑ การแก้ไขกฎหมายและการบังคับใช้

CPIB ของประเทศสิงคโปร์ มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตให้ชัดเจนอยู่เสมอ มีการออกกฎหมายเพื่อลดการใช้ดุลยพินิจหรืออำนาจตีความของเจ้าหน้าที่รัฐ และเพิ่มบทลงโทษ ในกฎหมาย ทั้ง ๓ ประเทศ คือ ประเทศสิงคโปร์ ฮองกง และประเทศเกาหลีใต้ ต่างมีการกำหนดบทลงโทษแก่ผู้รับสินบน อาทิ ในประเทศสิงคโปร์ ผู้ที่กระทำความผิดฐานรับสินบนจะต้องถูกลงโทษจำคุก/ปรับ และชดใช้เงินเท่ากับจำนวนสินบนที่ได้รับ ส่วนในฮองกง หากมีการรับสินบนหรือเรียกรับสินบนจะต้องถูกกำหนดฐานความผิดเพิ่มเติมทุกกรณี โดยไม่ต้องพิสูจน์เจตนาและแรงจูงใจในการรับของตอบแทน ส่วนผู้ที่ให้สินบนนั้น กฎหมายของฮองกง และประเทศเกาหลีใต้ จะกำหนดให้ครอบคลุมการกระทำทั้งของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลด้วย ประเทศไทยจึงควรมีการตรากฎหมายหรือปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัย เท่าทันการทุจริตในรูปแบบใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้การทำการทุจริตได้ยากขึ้น หรือการกำหนดบทลงโทษที่ทำให้ผู้ที่ทำการทุจริตเกิดความเกรงกลัว และที่สำคัญต้องมีมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เพื่อให้กฎหมายมีความศักดิ์สิทธิ์และเกิดประสิทธิภาพ

๑.๒ ระบบรับเรื่องร้องเรียนการทุจริต

CPIB ของประเทศสิงคโปร์ และ ICAC ของฮองกง มีการตอบสนองต่อเรื่องร้องเรียนอย่างรวดเร็ว โดยให้ความสำคัญกับคดีทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นคดีขนาดเล็กหรือคดีขนาดใหญ่ และให้ความสำคัญกับการรักษาความลับของผู้ร้องเรียน โดยฮองกง มีระบบรับเรื่องร้องเรียนตลอด ๒๔ ชั่วโมง และมีทีมสืบสวนสอบสวนที่เตรียมพร้อมปฏิบัติงานตลอดเวลา (Standby) โดยเจ้าหน้าที่จะเชิญผู้แจ้งเบาะแสมาให้ข้อมูลภายใน ๔๘ ชั่วโมง หลังได้รับเรื่องร้องเรียน และดำเนินการติดตามสอบสวนแล้วรายงานผลให้ประชาชนทราบ ส่วนประเทศสิงคโปร์ หลังจากได้รับเรื่องร้องเรียนแล้วจะพิจารณาว่าจะดำเนินการอย่างไรภายใน ๑๔ วัน ในขณะที่ ACRC ของประเทศเกาหลีใต้ มีแผนกรับเรื่องร้องเรียนซึ่งแบ่งออกเป็นประเภทของเรื่องร้องเรียนเป็นการเฉพาะ และมีศูนย์รับเรื่องร้องเรียน แบบ one-stop services ซึ่งเป็นระบบ online portal system ให้บริการ ๑๒ ภาษา จากตัวแบบของทั้ง ๓ ประเทศทำให้ประชาชนไว้วางใจและร่วมมือในการแจ้งเบาะแสที่เป็นประโยชน์ ส่งผลให้การปราบปรามการทุจริตรวดเร็วและเห็นผล ซึ่งระบบรับเรื่องร้องเรียนและปฏิบัติงานเชิงรุกในรูปแบบดังกล่าวยังไม่เกิดขึ้นในประเทศไทย จึงควรนำแนวทางเหล่านี้มาพัฒนาเป็นนวัตกรรมสำหรับรับเรื่องร้องเรียนการทุจริต เพื่อให้ระบบรับเรื่องร้องเรียนของประเทศไทยมีความสะดวก รวดเร็ว และสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนมากขึ้น

๑.๓ การสืบสวนสอบสวน

CPIB ของประเทศสิงคโปร์ มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินคดีให้แล้วเสร็จ ส่วน ICAC ของฮองกง มี Quick Response Team เพื่อพิจารณาสำหรับคดีการทุจริตขนาดเล็ก ๆ และไม่ยุ่งยาก ทั้ง ๒ ประเทศ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงการประสานงานกับต่างประเทศเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและพยานหลักฐานหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะ ฮองกง จะมีการใช้ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศจากหน่วยสืบราชการลับ (Intelligence Agency) อีกด้วย ซึ่งแนวคิดและการดำเนินการเหล่านี้ควรนำมาปรับใช้กับการปราบปรามการทุจริตในประเทศไทย ด้วยการกำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินคดี ซึ่งจำแนกตามประเภทของคดี พัฒนากลไกพิเศษ (Fast Track) ด้านการบริหารงานคดีเพื่อความรวดเร็วในการดำเนินคดี และพัฒนาระบบเพื่อช่วยในการประสานงานและบูรณาการการข่าวและข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑.๔ การคุ้มครองพยานและผู้แจ้งเบาะแส

ทุกประเทศมีมาตรการคุ้มครองพยาน แต่ ACRC ของประเทศเกาหลีใต้ มีแผนตรวจสอบการแจ้งเบาะแสและการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสโดยเฉพาะ ซึ่งเน้นการรักษาความลับของผู้แจ้งเบาะแสอย่างเข้มงวด และมีมาตรการรับประกันให้ผู้แจ้งเบาะแสที่ได้รับผลกระทบสามารถกลับเข้าทำงานในตำแหน่งเดิมได้ โดยการคุ้มครอง ผู้แจ้งเบาะแสนั้น ACRC จะประสานงานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส รวมไปถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้แจ้งเบาะแสด้วยหากผู้นั้นเรียกร้อง นอกจากนี้ ยังมีการให้รางวัลกับผู้แจ้งเบาะแส สูงสุดถึง ๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ หากนำไปสู่การติดตามทรัพย์สินคืนแผ่นดินได้ เป็นต้น ดังนั้น ประเทศไทยแม้ว่าจะมีกฎหมายการคุ้มครองพยานและผู้แจ้งเบาะแสอยู่แล้ว แต่ควรมีการกำหนดให้มีการบังคับใช้อย่างจริงจังและอาจจัดตั้งเป็นหน่วยงานเฉพาะเพื่อคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตโดยตรง

๑.๕ การตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

CPIB ของประเทศสิงคโปร์ มีการกำหนดให้เจ้าหน้าที่รัฐทุกคนต้องแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน แล้วเปิดเผยต่อสาธารณชนทุกปี รวมไปถึงคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย ทั้งนี้ เพื่อความโปร่งใสและลดโอกาสในการกระทำการทุจริต สำหรับประเทศไทยมีการกำหนดให้มีการแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงเท่านั้น จึงอาจนำแนวทางดังกล่าวมาปรับใช้กับประเทศไทยหรืออาจพัฒนาเป็นนวัตกรรมเพื่อการตรวจสอบเส้นทางการเงินและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐ

๒. แนวทางการดำเนินงานด้านการป้องกันการทุจริต

๒.๑ การปรับเปลี่ยนฐานความคิดของประชาชน

ICAC ของฮ่องกง และ ACRC ของประเทศเกาหลีใต้ มีการปลูกฝังแนวความคิดเรื่องผลประโยชน์สาธารณะและทัศนคติต่อปัญหาการทุจริต ผ่านการจัดทำสื่อหรือเครื่องมือการเรียนการสอนสมัยใหม่เพื่อเผยแพร่และให้ความรู้แก่ประชาชน โดยการนำเอาคดีการทุจริตที่เกิดขึ้นจริงมาจัดทำเป็นละครโทรทัศน์หรือนำคดีที่พิจารณาชี้มูลความผิดแล้วมาจัดทำเป็นสื่อในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ ภาพกราฟิก (Infographics) แอปพลิเคชัน (App on Smartphone) ภาพยนตร์สั้น (Clip Video) เป็นต้น เพื่อให้เข้าใจง่ายและเข้าถึงประชาชน ประเทศไทยจึงควรนำเทคนิคหรือแบบอย่างของประเทศเหล่านี้มาพัฒนาหรือคิดค้นนวัตกรรมใหม่ เพื่อช่วยในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชน

๒.๒ ด้านการศึกษา

ACRC ของประเทศเกาหลีใต้ มีการจัดทำหลักสูตรว่าด้วยศีลธรรมจรรยาเพื่อปลูกฝังเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ผ่านสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษา ซึ่งจะคล้ายกับ ICAC ของฮ่องกงที่มีหลักสูตรการจัดการอบรม/ให้การศึกษาซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่ม (Tailor-made Programs) เช่น กลุ่มนักธุรกิจ กลุ่มวิชาชีพ กลุ่มข้าราชการ และกลุ่มเด็ก/วัยรุ่น เป็นต้น ดังนั้น ประเทศไทยควรนำแนวทางดังกล่าวมาพัฒนาเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ โดยบรรจุอยู่ในทุกระดับชั้นและเนื้อหาหลักสูตรต้องพัฒนาให้เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัยด้วย

๒.๓ การให้ข้อเสนอแนะแก่รัฐบาลและหน่วยงานต่าง ๆ

CPIB ของประเทศสิงคโปร์ และ ICAC ของฮ่องกง มีการแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะแก่รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐในกรณีที่ขั้นตอนการกำหนดนโยบายหรือขั้นตอนการทำงานบางประการอาจจะนำมาสู่การทุจริตได้ ซึ่งเป็นการป้องกันการทุจริตตั้งแต่จุดเริ่มต้น แต่ในส่วนของประเทศไทยนั้นเป็นเพียงการให้ข้อเสนอแนะหลังจากที่มีการดำเนินนโยบายออกมาแล้ว ดังนั้น ควรพัฒนาให้มีแนวทาง การป้องกันการทุจริตในทุกขั้นตอนของนโยบายสาธารณะ (Policy Cycle)

๒.๔ การประเมินความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐและเจ้าหน้าที่รัฐ

ACRC ของประเทศเกาหลีใต้ มีการพัฒนาระบบการประเมินความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity Assessment) โดยสำรวจจากประชาชนผู้เข้ารับบริการและเจ้าหน้าที่หน่วยงาน เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงระบบการทำงานของภาครัฐ รวมไปถึงการประเมินความโปร่งใสของเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงอีกด้วย ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยได้นำแนวทางการประเมินความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐมาปรับประยุกต์ใช้กับระบบการประเมินของประเทศไทย โดยใช้ชื่อว่า การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA)

๓. แนวทางด้านการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล (HRM & HRD)

๓.๑ การสรรหาและคัดเลือกบุคลากร (Recruitment and Selection)

CPIB ของประเทศสิงคโปร์ มีการนำระบบคุณธรรมมาใช้ในการคัดสรรบุคลากร โดยได้ออกแบบระบบการคัดเลือกบุคลากร (System of Recruitment Investigation) เช่น การทดสอบด้านจิตใจ ทักษะคิด การทดสอบให้วิเคราะห์คดีเพื่อดูทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นต้น ส่วน ICAC ของฮ่องกง จะคัดเลือกบุคลากรด้านการปราบปรามการทุจริตที่มีความเชี่ยวชาญในหลากหลายสาขา อาทิ ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสืบสวน นิติบัญชี (Forensic Accountant) เป็นต้น เพื่อให้รู้เท่าทันการทุจริตและตรวจสอบได้ในทุกช่องทาง ดังนั้น ควรพัฒนาบุคลากรด้านการปราบปรามการทุจริตในประเทศไทยให้มีทักษะรอบด้าน หรืออาจบูรณาการการทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ เพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓.๒ การพัฒนาบุคลากร (Development)

CPIB ของประเทศสิงคโปร์ ให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรขององค์กรให้มีความเป็นมืออาชีพ (Professional) ด้วยการจัดอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะในด้านต่าง ๆ อาทิ การวางแผนคดี การสอบพยาน การออกงานภาคสนาม และฝึกอบรมให้กับบุคลากรทั้งภายในและต่างประเทศ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในประเทศไทยจึงควรมีแนวทางการพัฒนาทักษะที่จำเป็นกับการดำเนินงานโดยอาจประสานงานกับหน่วยงานต่อต้านการทุจริตในต่างประเทศเพื่อพัฒนาบุคลากรร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อให้บุคลากรมีขีดความสามารถที่เป็นมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ

๔. เจตจำนงของผู้ผู้นำ

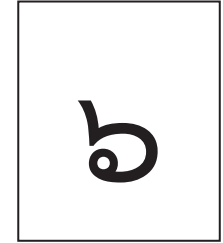
ประเทศสิงคโปร์และฮ่องกง มีผู้นำทางการเมืองที่มีจิตสำนึกที่ดี ไม่กระทำการคอร์รัปชัน รวมทั้งมีความตั้งใจและกระทำจริงในการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันของประเทศ (Political Will)^{๔๒} แม้ว่าในฮ่องกงจะมีการทุจริต

^{๔๒} ศิริวรรณ มนอัคระผดุง. (๒๕๕๕). บทความปัญหาการคอร์รัปชันของไทย กรณีศึกษาสิงคโปร์และฮ่องกง

มากก็ตาม ผู้นำประเทศจึงมีส่วนสำคัญอย่างมากในการแก้ไขปัญหาการทุจริต ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรมีแนวทางในการรักษาและขยายผลเจตจำนงด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้คงอยู่ต่อไป

ดังนั้น การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จะได้นำการศึกษาคู่เทียบ (Benchmarking) ไปประยุกต์ใช้หรือนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดเป็นกลยุทธ์ แนวทาง/มาตรการ หรือกลไก เพื่อพัฒนากระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ และสามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตได้อย่างเท่าทัน ตลอดจนเกิดเป็นสังคมที่ไม่ยอมรับและร่วมต้านการทุจริตเนกเช่นนานาประเทศต่อไป

๖. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

๖.๑ การดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้วยการใช้เทคนิค SWOT Analysis เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งประกอบไปด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก โดยวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (Strength, Weakness, Opportunity, and Threat Analysis : SWOT Analysis) เพื่อกรองและพิจารณาตัวแปรที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ฯ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนั้นมีความสำคัญอย่างมาก เพราะนอกจากจะเป็นการประเมินสภาพแวดล้อมเพื่อค้นหาจุดแข็งที่ควรเสริมสร้างความเข้มแข็ง และจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงเพื่อให้การดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังเป็นการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก ในบริบททางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ที่มีความเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมากและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการดำเนินการ อีกทั้งเพื่อหายุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการรับมือกับสภาพแวดล้อมเชิงลบและแสวงหาโอกาสจากสภาพแวดล้อมเชิงบวกเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเกิดผลที่ดีกว่า

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็งและจุดอ่อน) ในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้นำหลักการ McKinsey's ๗S Model มาใช้เป็นกรอบในการกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำแนกตัวแปรที่มีผลกระทบท่อการดำเนินงานขององค์กรออกเป็น ๗ กลุ่มตัวแปร ประกอบด้วย

๑. S - Strategy	ตัวแปรด้านยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ ในการปฏิบัติ
๒. S - Structure	ตัวแปรด้านโครงสร้างในการปฏิบัติ
๓. S - Style	ตัวแปรด้านรูปแบบการบริหารในการปฏิบัติ
๔. S - System	ตัวแปรด้านระบบในการปฏิบัติ
๕. S - Staff	ตัวแปรด้านบุคลากรในการปฏิบัติ
๖. S - Skill	ตัวแปรด้านทักษะและองค์ความรู้ในการปฏิบัติ
๗. S - Shared value	ตัวแปรเรื่องค่านิยมร่วมในการปฏิบัติ

ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาสและอุปสรรค) ได้วิเคราะห์โดยนำหลักการ PEST⁺ Model ซึ่งประกอบด้วย ๗ มิติ ดังนี้

๑. P - Political	มิติทางการเมือง เช่น ระบบการเมือง รูปแบบการปกครอง
๒. E - Economic	มิติทางเศรษฐกิจ เช่น การค้า การลงทุน การดำเนินธุรกิจ สภาพเศรษฐกิจ

๓. S – Social	มิติทางสังคม เช่น วิถีชีวิต ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนา
๔. T – Technology	มิติทางเทคโนโลยี เช่น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรมต่าง ๆ
๕. L – Legal	มิติทางกฎหมาย เช่น รัฐธรรมนูญ พ.ร.บ. กฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง
๖. I – International	มิติทางด้านต่างประเทศ เช่น ข้อกำหนดของสากล ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
๗. G – Government	มิติทางด้านนโยบายรัฐบาล/ระบบราชการ

๖.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิด

ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ได้มีการรวบรวมมาจากการทบทวนเอกสารรายงานต่าง ๆ การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การรับฟังความคิดเห็น และการประชุมเชิงปฏิบัติการ สามารถสรุปผลในภาพกว้างตามทฤษฎีที่ใช้การวิเคราะห์ได้ดังนี้

สภาพแวดล้อมภายในที่เป็น “จุดแข็ง” ของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีดังนี้

ด้านยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ (Strategy) การปฏิบัติภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มียุทธศาสตร์ชาติฯ เป็นเครื่องมือที่ถูกนำไปใช้เป็นกรอบชี้แนะในการจัดทำแผนในระดับรอง ส่งผลให้การปฏิบัติงานองคาพยพในทุกภาคส่วนมีเป้าหมายเพื่อการบรรลุเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านโครงสร้าง (Structure) หน่วยงานปฏิบัติภารกิจหลายหน่วยงานมีการขยายโครงสร้างไปยังส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ ทำให้การปฏิบัติภารกิจงานถูกกระจายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ไม่กระจุกตัวอยู่แต่ส่วนกลาง ส่งผลให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเกิดผลสัมฤทธิ์ในระดับพื้นที่มากยิ่งขึ้น

ด้านรูปแบบ (Style) หน่วยงานปฏิบัติภารกิจมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานและภาคส่วนอื่น ๆ ในรูปแบบของการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ส่งผลให้การปฏิบัติยุทธศาสตร์ชาติฯ นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง

ด้านระบบ (System) หน่วยงานปฏิบัติภารกิจมีระบบการป้องกัน ปราบปราม และป้องปรามการทุจริตที่มีความน่าเชื่อถือ อีกทั้งมีโครงสร้างที่รองรับภารกิจงานกระจายในระดับพื้นที่ ส่งผลดีต่อการปฏิบัติภารกิจงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมากยิ่งขึ้น

ด้านบุคลากร (Staff) หน่วยงานปฏิบัติภารกิจหลายหน่วยงานมีอัตรากำลังจำนวนมากซึ่งคัดเลือกจากความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับงาน ส่งผลให้การปฏิบัติภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีความพร้อมในด้านจำนวนของบุคลากรมากยิ่งขึ้น

ด้านทักษะ (Skill) บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติภารกิจมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และมีทักษะที่เป็นสหวิชาชีพ ทำให้สามารถนำความรู้สหวิชาเหล่านั้นมาใช้เพื่อปฏิบัติภารกิจด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตให้สามารถบรรลุตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติฯ ได้ดียิ่งขึ้น

ด้านค่านิยม (Shared Value) หน่วยงานปฏิบัติภารกิจมีค่านิยมความซื่อสัตย์เป็นพื้นฐานที่สำคัญร่วมกัน ส่งผลดีต่อการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติฯ ที่มีร่วมกัน

สภาพแวดล้อมภายในที่เป็น “จุดอ่อน” ของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีดังนี้

ด้านยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ (Strategy) ยังขาดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ ที่สำคัญหลายด้าน เช่น ยุทธศาสตร์การปฏิบัติการกิจด้านการป้องกัน เมื่อยุทธศาสตร์ไม่ชัดทำให้การทำงานกับภาคส่วนอื่น ๆ เป็นไปด้วยความลำบาก ขาดยุทธศาสตร์ด้านการสร้างกระแสสังคม “รังเกียจ” คนโกง ขาดยุทธศาสตร์ด้านการสื่อสารต่อสังคม ให้เกิดการตื่นตัวในสังคม ทำให้การปฏิบัติงานยังไม่ประสบความสำเร็จและไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อสังคมในวงกว้างเท่าที่ควร

ด้านโครงสร้าง (Structure) การขยายโครงสร้างของหน่วยงานปฏิบัติการกิจไปยังภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อให้ปฏิบัติการกิจด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ยังขาดแคลนทรัพยากรที่สำคัญ โดยเฉพาะทรัพยากรบุคคล ส่งผลให้การดำเนินงานในระดับพื้นที่นั้นยังไม่สามารถบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของการขยายโครงสร้างเท่าที่ควร

ด้านรูปแบบ (Style) ภายในหน่วยงานปฏิบัติการกิจยังขาดนโยบายและทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการปรับเปลี่ยนบ่อยครั้ง อีกทั้งหน่วยงานปฏิบัติการกิจยังขาดความชัดเจนในการดำเนินการร่วมกันและการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ นั้น มีลักษณะเป็นการทำพอเป็นพิธี ยังไม่มีจุดมุ่งหมายร่วมกันเพื่อสร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติอย่างแท้จริง อีกทั้งรูปแบบการทำงานยังไม่มี ความเท่าทันต่อการทุจริตที่มีความเป็นพลวัต

ด้านระบบ (System) หน่วยงานปฏิบัติการกิจมีระบบการทำงานที่มีขั้นตอนที่สับสนและมีความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน เช่น ระบบอนุกรรมการ ระบบคณะทำงาน เป็นต้น ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน อีกทั้งการบริหารงานยังมีการปรับเปลี่ยนบ่อยครั้ง ขาดทิศทางที่ชัดเจน จนเป็นอุปสรรคในการทำงาน และยังขาดช่องทางการร้องเรียนการทุจริตที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม รวมทั้งยังขาดระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และบทลงโทษ หากเกิดความล่าช้าในกระบวนการใดส่วน ส่งผลให้ภารกิจด้านการปราบปรามการทุจริตที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จตามความคาดหวังของสังคมซึ่งส่งผลทางลบต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน

ด้านบุคลากร (Staff) อัตรากำลังขององค์กรอิสระและหน่วยงานปฏิบัติการกิจบางหน่วยงานยังไม่มี การกระจายไปยังส่วนภูมิภาคเท่าที่ควร ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติการกิจ

ด้านทักษะ (Skill) บุคลากรยังขาดองค์ความรู้ในเชิงลึกสำหรับการทำความเข้าใจกับรูปแบบการทุจริตที่เปลี่ยนแปลงไป และในปัจจุบันยังขาดการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้เพื่อสนับสนุนทักษะในการทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ส่งผลให้การบูรณาการและพัฒนาองค์ความรู้ที่มาจากสหวิชาการไม่เกิด ประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ด้านค่านิยม (Shared Value) หน่วยงานปฏิบัติการกิจเน้นการดำเนินงานใน “เชิงรับ” มากกว่า “เชิงรุก” ส่งผลให้ผลการดำเนินงานไม่สามารถสร้างความเกรงกลัวให้ผู้กระทำทุจริต อีกทั้งไม่สามารถตามทันสถานการณ์การทุจริตที่มีความเป็นพลวัตสูงได้อย่างทันทั่วทั้ง

สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็น “โอกาส” ของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีดังนี้

P – Political มิติทางการเมือง รัฐบาลมีเจตนารมณ์ในการใช้มาตรา ๔๔ และคำสั่ง คสช. ฉบับที่ ๖๙/๒๕๕๗ เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริต

E – Economic มิติทางเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนในภาคธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศต่างให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล และให้ความสำคัญกับข้อมูลการจัดอันดับขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ รวมทั้งดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) และการดำเนินการตามมาตรฐานสากลในรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งแนวโน้มของการลงทุนข้ามชาติจะเป็นทศวรรษแห่งเอเชียจะเน้นเรื่องความโปร่งใส และการแก้ไขปัญหาความล่าช้า (Red Tape) เป็นต้น

S – Social มิติทางสังคม มีการส่งเสริม สนับสนุน ภาควิชาการช่วยในภาคส่วนต่าง ๆ ให้ร่วมกันต่อต้านการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม เช่น สังคม เด็ก และเยาวชน และกระแสของสังคมแสดงถึงความต้องการที่จะเห็นภาพของการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่เป็นรูปธรรมและชัดเจน โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการสำคัญที่เป็นพื้นฐานในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

T – Technology มิติทางเทคโนโลยี มีการพัฒนาเทคโนโลยีที่ช่วยพัฒนาระบบการบริการสาธารณะลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ส่งผลให้เกิดความโปร่งใส และตรวจสอบการทำงานของรัฐได้ และในปัจจุบันเทคโนโลยียังเป็นสิ่งสำคัญที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้กระจายตัวออกไปยังสังคมในวงกว้าง

L – Legal มิติทางกฎหมาย รัฐธรรมนูญสามารถคานอำนาจทางการเมือง บริหาร นิติบัญญัติ ตุลาการ ถือเป็นโอกาสที่สำคัญในการกำหนดแนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยเฉพาะการคานอำนาจการเมืองให้ไม่สามารถแทรกแซงฝ่ายข้าราชการประจำได้ อีกทั้งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มีการกำหนดให้ประชาชนมีหน้าที่ในการให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต และในปัจจุบันยังมีกระบวนการในการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายให้สามารถตอบสนองต่อการปฏิบัติงาน และบังคับใช้ได้จริง และใช้กลไกทางกฎหมายเป็นแนวทางในการปฏิรูปกลไกหลักด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น การเสนอจัดตั้งศาลชำนาญพิเศษ และการเตรียมเสนอร่างการดำเนินการเกี่ยวกับคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นต้น

I – International มิติทางด้านต่างประเทศ มีการดำเนินงานตามพันธสัญญาระหว่างประเทศทั้งในระดับโลก และระดับภูมิภาค ส่งเสริมพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการปฏิบัติและบังคับใช้กฎหมาย การมีบทเรียนจากการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศต่าง ๆ มาปรับใช้ในการดำเนินงานภายในประเทศ เช่น กลไกการตรวจสอบ การคานอำนาจ กลไกการพัฒนาและมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมแบบ Collaborative ในประเทศที่ประสบความสำเร็จและสามารถแก้ไขปัญหาได้ เช่น สิงคโปร์ ฮองกง เกาหลีใต้

G - Government มิติทางด้านนโยบายรัฐบาล/ระบบราชการ นโยบายของรัฐบาลมีความต้องการส่งเสริมภาพลักษณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและนอกประเทศ และให้ความสำคัญต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยอาศัยการปฏิรูปและบูรณาการการทำงานในทุกภาคส่วน ปฏิบัติมาตรการและกลไกการป้องกันการทุจริตที่มีการพัฒนารูปแบบให้มีความสอดคล้องกับบริบทสภาพปัญหาของการทุจริตที่เกิดขึ้น

สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็น “อุปสรรค” ของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีดังนี้

P – Political มิติทางการเมือง มาตรการป้องกันการทุจริตในกระบวนการเข้าสู่อำนาจรัฐหรือการเลือกตั้ง ยังขาดการบังคับใช้อย่างจริงจัง ส่งผลให้ได้นักการเมืองที่มุ่งเข้ามาหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง

E – Economic มิติทางเศรษฐกิจ ประเทศไทยเป็นประเทศเปิดเสรีทางการค้า ทำให้เผชิญกับปัญหาที่ตามมากับธุรกิจประเภทกิจการข้ามชาติ ซึ่งบางครั้งเข้ามาด้วยอิทธิพล ก่อให้เกิดปัญหาการทุจริตในส่วนต่าง ๆ เกิดปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ เกิดการฟอกเงินตามมาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ นโยบายการดำเนินงานทางการค้าที่ผูกขาดตลาดและกีดกันทางการค้า ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ส่งผลให้ภาคธุรกิจเอกชน มีค่านิยมในการให้สินบนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อมุ่งหวังให้อำนวยความสะดวกกับตนเอง และเกิดปัญหาอาชญากรรมปกขาวในภาคธุรกิจ เกิดการทุจริตใหญ่ ๆ และการให้เล็ก ๆ เช่น ส่วยรายวัน กลายเป็นเรื่องแลกเปลี่ยนระหว่างผู้ให้กับผู้รับ

S – Social มิติทางสังคม บริบทสังคมที่ยังไม่เอื้อต่อการปฏิรูป พัฒนาและเปลี่ยนแปลง กระบวนทัศน์ในการทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เนื่องจากสังคมไทยมีวัฒนธรรมยอมรับ ระบบอุปถัมภ์ รอมชอม และประชาชนยังขาดค่านิยมร่วมในการร่วมด้านทุจริต และยังเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ของชาติบ้านเมือง

T – Technology มิติทางเทคโนโลยี การดำเนินธุรกรรมทางธุรกิจในปัจจุบันได้พัฒนาโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นเครื่องมือ เป็นรูปแบบไซเบอร์ เกิดการบิดเบือนและใช้ช่องทางการทุจริต เช่น ระบบ e-bidding และ e-market เป็นต้น

L – Legal มิติทางกฎหมาย กระบวนการทางกฎหมายที่มีขั้นตอนซ้ำซ้อนและมากเกินไป ก่อให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินคดี และขาดการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เด็ดขาด การทำงานยังคงยึดติดกับขั้นตอนทางกฎหมายที่ยากต่อการปฏิบัติ ส่วนการตรวจสอบทรัพย์สินซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของการปราบปรามการทุจริต และการขัมลรั่วรอยผิดปกติ ต่างยังคงให้ความสำคัญกับมาตรา ๓๒, ๓๔, ๔๑ และ ๑๑๙ ที่มุ่งเน้นการตรวจสอบเชิงปริมาณมากกว่าการตรวจสอบเชิงคุณภาพจนเป็นปัญหาในการดำเนินงานที่ล่าช้า และสร้างปัญหาสะสม

I – International มิติทางด้านต่างประเทศ ต่างประเทศไม่เชื่อถือต่อความโปร่งใส และการบริหารงานภาครัฐไทย ซึ่งภาครัฐไทยขาดการดำเนินการตามพันธกรณีที่ตกลงตามอนุสัญญา UNCAC

G – Government มิติทางด้านนโยบายรัฐบาล/ระบบราชการ เกิดการทุจริตในภาครัฐอย่างต่อเนื่อง จนประชาชนมีทัศนคติในแง่ลบกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงเป็นอุปสรรคต่อการสร้างความร่วมมือในการป้องกันการทุจริตกับประชาชน อีกทั้งประชาชนยังมองว่าหน่วยงานของรัฐไม่มีความจริงจังต่อการแก้ไขปัญหาทุจริต เป็นเพียงแต่ทำตามข้อตกลง ตัวชี้วัด ทำแบบลูปหน้าปะจมูก ขาดความต่อเนื่อง และยังพบว่า บางหน่วยงานสร้างเอกสารหลักฐานขึ้นมาเพื่อให้ผ่านตัวชี้วัดเท่านั้น

๖.๓ การจัดลำดับความสำคัญของตัวแปรสภาพแวดล้อม

เมื่อทำการวิเคราะห์รวบรวมตัวแปรสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดที่กำหนด จนทราบถึงตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้ง ๔ ด้าน คือ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ก็นำตัวแปรดังกล่าวมาศึกษาทบทวนเชิงลึกแตกย่อยในรายละเอียดของแต่ละมิติให้ครบถ้วนเป็นตัวแปรย่อยภายใต้กรอบแนวคิด แล้วนำตัวแปรที่ได้เหล่านั้นไปจัดลำดับความสำคัญ เพื่อให้ทราบถึงตัวแปรที่มีลำดับความสำคัญสูง ซึ่งบ่งชี้ได้ว่าตัวแปรนั้นสามารถก่อให้เกิดผลกระทบที่หลากหลาย เพื่อนำข้อมูลตัวแปรที่จัดลำดับความสำคัญแล้วไปใช้ในการประกอบการวิเคราะห์แนวโน้ม ตลอดจนค้นหาประเด็นชี้นำเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญ

โดยการจัดอันดับความสำคัญของตัวแปรสภาพแวดล้อมนั้น ได้นำตัวแปรสภาพแวดล้อมทั้ง ๔ ด้านมาจัดลำดับตามเกณฑ์และเลือกใช้ตัวแปรที่มีความสำคัญสูงสุด (A) และตัวแปรที่มีความสำคัญสูง (B) เนื่องจากเป็นตัวแปรที่มีผลกระทบ (Impact) ในวงกว้าง โดยใช้กรอบแนวคิด Balanced Scorecard ซึ่งมีเกณฑ์ของการวิเคราะห์ที่ให้ความสำคัญของปัจจัย ๔ ประการ ประกอบกับการวิเคราะห์ด้วยเกณฑ์ปัจจัยที่ส่งผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอีก ๑ เกณฑ์ ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ ๖.๑ เกณฑ์การวิเคราะห์ตัวแปรสภาพแวดล้อม ๕ ด้าน

	เกณฑ์การวิเคราะห์
เกณฑ์ที่ ๑	เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความคุ้มค่าในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
เกณฑ์ที่ ๒	เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรป้องกันและปราบปรามการทุจริต
เกณฑ์ที่ ๓	เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตอบสนองสังคมและประชาชน
เกณฑ์ที่ ๔	เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาขีดความสามารถ/สมรรถนะและการพัฒนานวัตกรรมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
เกณฑ์ที่ ๕	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของตัวแปรที่มีผลกระทบในวงกว้าง (คัดเลือกเฉพาะตัวแปรเกรด A และ B) แสดงตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๖.๒ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็ง (Strengths) ที่มีอิทธิพลสูง

ลำดับ	ประเด็น	เกรด
S1	ความเป็นอิสระในการดำเนินการตามกฎหมาย	A
S2	มีการกระจายโครงสร้างสู่ภูมิภาค	A
S3	เจ้าหน้าที่มาจากสหวิทยาการ ทำให้มีความหลากหลายทางวิชาการ	A
S4	หน่วยงานมีการบูรณาการงบประมาณฯ ร่วมกับหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ	A
S5	การแบ่งโครงสร้างการทำงานภายในหน่วยงานขับเคลื่อนอย่างชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ	A
S6	มาตรการเสริม มาตรา ๑๐๐ และ ๑๐๓/๗ และเครื่องมือเสริม ITA เสริมยุทธศาสตร์	B
S7	ผู้บริหารองค์กรมีศักยภาพเป็นที่ประจักษ์ได้รับการยอมรับ	B
S8	มียุทธศาสตร์ชาติฯ เป็นเครื่องมือกำหนดบทบาททิศทางการขับเคลื่อนทำให้เกิดการบูรณาการงบประมาณและการบริหาร	B
S9	ศูนย์ประมวลผลข้อมูลฯ เป็นกลไกการประสานและติดตามการขับเคลื่อนฯ	B
S10	เจ้าหน้าที่มีทักษะความรู้เฉพาะทางและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	B
S11	การสร้างจิตสำนึกต่อต้านการทุจริตได้รับความร่วมมือที่ดีจากเด็กและเยาวชน	B
S12	มีการจัดทำ MOU กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่ครอบคลุมภารกิจ ซึ่งสามารถพัฒนาต่อยอดความร่วมมือได้	B
S13	หน่วยงานมีอัตรากำลังเพียงพอและเหมาะสมกับภารกิจ	B
S14	เจ้าหน้าที่มีค่านิยมความซื่อสัตย์เป็นพื้นฐานสำคัญในการปฏิบัติงาน	B
S15	มีคณะกรรมการ/อนุกรรมการ/ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย	B

ตารางที่ ๖.๓ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อน (Weaknesses) ที่มีอิทธิพลสูง

ลำดับ	ประเด็น	เกรด
W1	การทำงานยังเป็นรูปแบบในเชิงรับมากกว่าเชิงรุก	A
W2	การทำงานมีขั้นตอนที่เป็นทางการมากในระบบอนุกรรมการ	A
W3	การทำ MOU ไม่ได้นำไปปฏิบัติ	A
W4	ขาดความชัดเจนในการบูรณาการร่วมกัน	A
W5	กระบวนการแสวงหาพยานหลักฐานและไตสวนมูลฟ้องมีความล่าช้า	A
W6	รูปแบบการบริหารยังเป็นแบบข้าราชการประจำ	B
W7	การขับเคลื่อนฯ ยังขาดการบริหารเชิงยุทธ์	B
W8	ขาดการประสานงานด้านการประชาสัมพันธ์ และการสร้างกระแสสังคม	B
W9	ภารกิจสร้างจิตสำนึกยังไม่มีประสิทธิภาพ	B
W10	ส่วนใหญ่เป็นการชี้มูลความผิดเจ้าหน้าที่ระดับล่าง	B
W11	ขาดระบบติดตามตรวจสอบประเมินผล	B
W12	แผนยุทธศาสตร์ชาติฯ ใช้ภาษายากต่อการทำความเข้าใจ มีวิธีปฏิบัติที่ไม่ชัดเจน	B
W13	ขาดการสร้างค่านิยมร่วมต่อต้านการทุจริตที่เป็นเอกภาพ	B
W14	ระบบสนับสนุนข่าวและฐานข้อมูลขาดการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน	B
W15	ช่องทางความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเบาะแสและพยานหลักฐานข้ามพรมแดนยังไม่เพียงพอ	B

ตารางที่ ๖.๔ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาส (Opportunities) ที่มีอิทธิพลสูง

ลำดับ	ประเด็น	เกรด
O1	บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ส่งเสริมการต่อต้านการทุจริต	A
O2	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ มุ่งให้คนไทยเป็นคนเก่งและดี	A
O3	มีกระบวนการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายในการป้องกันและแก้ไขการทุจริต	A
O4	มีสื่อออนไลน์ที่ทันสมัยใช้เป็นช่องทางส่งข้อมูลได้รวดเร็ว	A
O5	นโยบายรัฐมุ่งปราบปรามการทุจริตให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล	A
O6	ภาคธุรกิจเอกชนตื่นตัว และเริ่มรวมตัวกันในการสร้างความโปร่งใส	B
O7	การดำเนินการลงทุนทั้งในและต่างประเทศ ให้การส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลของหน่วยงานภาครัฐ	B
O8	สังคมมีความต้องการเห็นการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่เป็นรูปธรรมและมีระยะเวลาในการดำเนินคดีที่รวดเร็วขึ้น	B
O9	ค่า CPI ทำให้แต่ละภาคส่วนมีจุดประสานทิศทางร่วมกัน	B
O10	กฎหมายเกิดใหม่มีความเฉพาะด้าน ลดระยะเวลาการตีความ	B
O11	หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมีความโลภน้อยลง ส่งผลให้แนวโน้มการทุจริตลดลงด้วย	B
O12	หลักคำสอนของศาสนาชี้ให้เห็นโทษของการทุจริต ช่วยสร้างการรับรู้และแนวปฏิบัติในฐานะศาสนิกชนที่ดี	B
O13	ภาคธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กเริ่มรวมกลุ่มกันปกป้องไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ	B
O14	การนำเสนอประเด็นการทุจริตของสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของประชาชนในวงกว้าง	B
O15	การสร้างภาคีเครือข่ายมีความเข้มแข็งในการร่วมต่อต้านการทุจริต	B

ตารางที่ ๖.๕ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นอุปสรรค (Threats) ที่มีอิทธิพลสูง

ลำดับ	ประเด็น	เกรด
T1	ค่านิยมอุปถัมภ์และระบบพวกพ้อง	A
T2	การบังคับใช้กฎหมายในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐอื่นยังไม่มีประสิทธิภาพ	A
T3	ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีการทำธุรกิจระหว่างประเทศมากขึ้น เอื้อต่อการทุจริตการใช้งบประมาณการ	A
T4	เกิดรูปแบบการทุจริตที่ซับซ้อนมากขึ้น จากการดำเนินธุรกิจของเอกชนและการทุจริตเชิงนโยบาย	A
T5	กระบวนการทางกฎหมายมีความซับซ้อนมาก	A
T6	นโยบายต่อต้านการทุจริตกระจายไปสู่กระทรวงต่าง ๆ ซึ่งยังขาดความเป็นองค์รวม	B
T7	ประชาชนขาดค่านิยมในการมีส่วนร่วมสร้างธรรมาภิบาล	B
T8	ต่างประเทศและประชาชนยังขาดความเชื่อมั่นในการสร้างโปร่งใสภาครัฐ	B
T9	นโยบายป้องกันการแทรกแซงภายในของรัฐทำให้การดำเนินการตาม UNCAC ล่าช้า	B
T10	โครงสร้างเศรษฐกิจมีความเหลื่อมล้ำสูง	B
T11	ทัศนคติในแง่ลบของสังคมที่มีต่อเจ้าหน้าที่รัฐ ทำให้ดำเนินการส่งเสริมความร่วมมือได้ยาก	B
T12	ประชาชนมีมุมมองปัญหาการทุจริตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เกิดเป็นภาวะจำยอมและเพิกเฉย	B
T13	ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีถูกใช้เป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดการทุจริตรูปแบบใหม่ ๆ	B
T14	ภาคเอกชนยังมีค่านิยมติดสินบนเพื่ออำนวยความสะดวก	B
T15	ผู้แจ้งเบาะแสไม่มั่นใจในความปลอดภัย อันเนื่องมาจากอิทธิพลของผู้กระทำความผิด	B

๖.๔ สรุปผลการจัดลำดับความสำคัญของตัวแปรสภาพแวดล้อม

จากกระบวนการตรวจสอบและทบทวนสภาพแวดล้อมของภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตด้วยการใช้เทคนิค SWOT Analysis นั้น ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลของสภาพแวดล้อมในขณะที่ทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีส่วนสำคัญซึ่งช่วยชี้แนะทิศทางของยุทธศาสตร์ว่าควรกำหนดยุทธศาสตร์ไปในทิศทางใด มีจุดแข็งหรือโอกาสอันใดบ้างที่ควรนำมาเป็นปัจจัยเสริมพลังในยุทธศาสตร์ มีจุดอ่อนหรืออุปสรรคใดบ้างที่ยุทธศาสตร์ควรเข้าไปจัดการแก้ไขเพื่อป้องกันการดำเนินยุทธศาสตร์อย่างไรประสิทธิภาพ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการจัดลำดับประเด็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคดังที่กล่าวแล้วข้างต้น พบว่าประเด็นที่เป็นจุดร่วมของตัวแปร SWOT ที่สำคัญคือการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของประเทศ ในการร่วมกันแก้ไขปัญหาการทุจริต เนื่องจากในตัวแปร SWOT พบว่าภารกิจการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไม่ได้มีแค่องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและภาครัฐบาลทำหน้าที่นี้เพียงส่วนเดียวเท่านั้น ยังมีอีกหลากหลายภาคส่วนไม่ว่าจะเป็น ภาคเอกชน ประชาชน ที่มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งผลสะท้อนความร่วมมือดังกล่าวได้ออกมาเป็นผลการวิเคราะห์ SWOT ที่ชี้ว่าภาคส่วนต่าง ๆ ได้ให้ความร่วมมือกันดำเนินการกิจนี้แค่ไหนอย่างไร ดังนั้น การที่ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้ตระหนักถึงผลสะท้อนความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการดำเนินการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะช่วยชี้แนะทิศทางของยุทธศาสตร์ให้สามารถตอบสนองต่อทุกจุดตัวแปร SWOT ได้ และอาจเกิดเป็นทิศทางหรือแนวโน้มในการสร้างวัฒนธรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตขึ้นในอนาคต ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรมุ่งหวังสูงสุดในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทย

๗. การฉายภาพอนาคต

๗.๑ วงล้ออนาคต

วงล้ออนาคตของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทย เป็นการวิเคราะห์แนวโน้มทิศทางหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นในประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยผลการวิเคราะห์พบว่ามีแนวโน้มสถานการณ์หลักทั้งหมด ๖ ด้าน และในแต่ละด้านมีแนวโน้มผลสืบเนื่องในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

แผนภาพที่ ๗.๑ วงล้ออนาคตของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทย
ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

๗.๒ การฉายภาพอนาคต

การฉายภาพอนาคตของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทย เป็นการประเมินความเป็นไปได้ของสถานการณ์ในอนาคตของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เห็นภาพในมิติต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศไทยที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งมีรายละเอียดผลการฉายภาพอนาคต เป็นดังนี้

๑. ภาพอนาคตของประชาชนและสังคม : ในอนาคตประชาชนและสังคมจะมีการตื่นตัวต่อการทุจริตมากขึ้น ให้ความสนใจข่าวสารและตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริตต่อประเทศมากขึ้น มีการแสดงออกซึ่งการต่อต้านการทุจริตทั้งในชีวิตประจำวันและการแสดงออกผ่านสื่อสาธารณะและสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ประชาชนในแต่ละช่วงวัยได้รับกระบวนการกล่อมเกลாதองศาว่าการทุจริตถือเป็นพฤติกรรมที่นอกจากจะผิดกฎหมายและทำให้เกิดความเสียหายต่อประเทศแล้ว ยังเป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้รับการยอมรับทางสังคม ประชาชนเริ่มเรียนรู้ที่จะปรับเปลี่ยนฐานความคิดที่ทำให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้ วัฒนธรรมทางสังคมจะหล่อหลอมให้ประชาชนในสังคม นอกจากตนเองจะไม่กระทำการทุจริตเนื่องจากมีความละเอียดต่อตนเองและสังคมแล้ว ยังทำให้ไม่ยอมให้ผู้อื่นกระทำการทุจริตอันส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อสังคมส่วนรวมด้วย และเกิดการรวมกลุ่มกันทางสังคมเพื่อก่อให้เกิดสภาวะการลงโทษทางสังคมต่อการกระทำการทุจริตต่าง ๆ ดังนั้น ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จึงควรมุ่งเน้นการปลูกฝังประชาชนในการต่อต้านการทุจริต กระตุ้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของประชาชนในทุกช่วงวัยให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้ และส่งเสริมการสร้างสภาวะการลงโทษทางสังคมต่อการทุจริตทุกรูปแบบ เพื่อให้เกิดความละเอียดต่อการกระทำการทุจริต และเกิดเป็นวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริตของประเทศไทยอย่างยั่งยืน

๒. ภาพอนาคตของเจตจำนงทางการเมือง (Political Will) ในการต่อต้านการทุจริต : ในอนาคตเจตจำนงทางการเมืองซึ่งมีอยู่ในประชาชนคนไทยทุกคนในการต่อต้านการทุจริต จะต้องถูกส่งให้แก่ตัวแทนของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งและกระบวนการเข้าสู่อำนาจของตัวแทนของประชาชนนั้นคือรัฐบาลและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติและในระดับท้องถิ่น รวมไปถึงรัฐธรรมนูญซึ่งถือเป็นเจตจำนงทางการเมืองของประชาชนอย่างหนึ่งนั้นได้แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีเจตจำนงมุ่งให้ประเทศไทยมีความโปร่งใสและไร้การทุจริต รัฐบาลในฐานะผู้รับมอบเจตจำนงทางการเมืองของประชาชนทั้งประเทศ จึงจะต้องบริหารประเทศให้เป็นไปตามเจตจำนงทางการเมืองของประชาชนในการต่อต้านการทุจริต มีการนำเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตตามรัฐธรรมนูญไปสู่การปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรมและขยายผลกลับไปสู่ประชาชน ในขณะที่เดียวกันกับสภาวะทางสังคมที่ประชาชนให้ความสนใจในการตรวจสอบรัฐบาลและนักการเมืองในการดำเนินการตามเจตจำนงทางการเมืองมากขึ้น ทำให้รัฐบาลเกิดแรงกดดันที่จะต้องมีการบริหารประเทศอย่างสุจริตและโปร่งใส ดังนั้น ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จึงควรมุ่งเน้นการกำหนดมาตรการให้รัฐบาลและนักการเมืองจะต้องแสดงเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม รวมไปถึงส่งเสริมให้มีกลไกการตรวจสอบการดำเนินการตามเจตจำนงทางการเมืองของรัฐบาล เพื่อให้เจตจำนงทางการเมืองของประชาชนได้รับการปฏิบัติจากรัฐบาลและยังคงดำรงอยู่ได้อย่างต่อเนื่อง

๓. ภาพอนาคตของกระบวนการนโยบายของรัฐ : กระบวนการนโยบายของรัฐบาล ซึ่งถือเป็นกระบวนการที่นักการเมืองใช้เป็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์อันมิควรได้ โดยร่วมมือกับภาคธุรกิจเอกชน กระทำการทุจริตในระดับนโยบายของรัฐ ซึ่งถือเป็นการทุจริตที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมหาศาลในปัจจุบันนั้น ในอนาคตการทุจริตเชิงนโยบายดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากนักการเมืองจะใช้อำนาจในการแทรกแซงกระบวนการกำหนดนโยบายและแทรกแซงกระบวนการตรวจสอบในขั้นตอนต่าง ๆ แต่ในขณะเดียวกันการทุจริตในระดับนโยบายก็จะเกิดขึ้นได้ยากมากขึ้นด้วย เนื่องจากสภาวะทางสังคมที่ประชาชนให้ความสนใจและจับตามองการทุจริตในระดับนโยบายมากยิ่งขึ้น มีกลไกการตรวจสอบการดำเนินนโยบายของรัฐที่เข้มข้นมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ก็ควรที่จะมุ่งเน้นการวางมาตรการเพื่อป้องกันและระงับยับยั้งไม่ให้เกิดการทุจริตในระดับนโยบายของรัฐ และมุ่งส่งเสริมให้เกิดการตรวจสอบจากภาคประชาชนและสังคมในกระบวนการกำหนดนโยบายของรัฐ เพื่อให้การออกนโยบายของรัฐเป็นไปอย่างโปร่งใส เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และมุ่งให้เกิดผลประโยชน์ต่อประชาชนสูงสุด

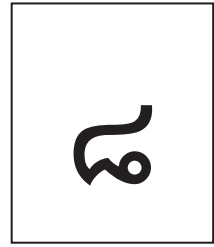
๔. ภาพอนาคตของการป้องกันการทุจริต : ในอนาคตการทุจริตต่าง ๆ นั้นจะทวีความรุนแรงซับซ้อน และยากแก่การตรวจสอบมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของสังคมโลก และพลวัตของการทุจริตที่ผู้กระทำการทุจริตหาช่องทางการทุจริตที่ยากแก่การตรวจสอบมากยิ่งขึ้น การทุจริตต่าง ๆ นั้นมักเป็นผลมาจากหน่วยงานภาครัฐมีการดำเนินงานที่ไม่โปร่งใสหรือเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตต่อหน้าที่รวมถึงช่องโหว่ต่าง ๆ ทางกฎหมาย อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสภาวะทางสังคมจะให้ความสนใจในการต่อต้านการทุจริตมากยิ่งขึ้นและทำให้เกิดกระบวนการตรวจสอบจากภาคประชาสังคมมากยิ่งขึ้น กระบวนการป้องกันการทุจริตก็ยังคงมีความสำคัญอย่างมาก โดยมีการพัฒนากระบวนการและรูปแบบของการป้องกันการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต เพื่อให้สามารถระงับยับยั้งการทุจริตได้อย่างเท่าทันไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศ ดังนั้น ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ควรมุ่งเน้นการพัฒนาโลกและกระบวนการป้องกันการทุจริตให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ เป็นการป้องกันการทุจริตเชิงรุกเพื่อให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต และกำหนดมาตรการให้หน่วยงานภาครัฐมีการดำเนินงานอย่างโปร่งใส รวมทั้งเจ้าหน้าที่รัฐไม่กระทำการทุจริต

๕. ภาพอนาคตของการปราบปรามการทุจริต : ในปัจจุบันคดีการทุจริตในความรับผิดชอบขององค์กรต่อต้านการทุจริตนั้นมีปริมาณมาก และกระบวนการขั้นตอนในการปราบปรามการทุจริตนั้นมีระยะเวลาค่อนข้างนาน ทำให้ในอนาคตนั้นจะยังคงมีคดีการทุจริตค้างสะสมในกระบวนการอยู่จำนวนมาก รวมทั้งยังมีคดีการทุจริตใหม่เพิ่มขึ้นอีกอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการทุจริตที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นนั้นทำให้การแสวงหาข้อเท็จจริงทำได้อย่างล่าช้าและยากลำบากมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม กลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริตก็จะมีการปรับปรุงให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น มีการปรับปรุงกฎหมายเพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายและดำเนินคดีการทุจริตมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คดีการทุจริตต่าง ๆ มีอัตราการชี้มูลความผิดและพิพากษาคดีถึงที่สุดสูงขึ้น ทำให้คดีการทุจริตมีปริมาณลดลงตามไปด้วย ดังนั้น ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จึงควรมุ่งเน้นการส่งเสริมการปรับปรุงกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และ

มุ่งทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับการดำเนินคดีและลงโทษอย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม เพื่อให้สังคมเกิดความเกรงกลัวต่อการทุจริตด้วย

๖. ภาพอนาคตของดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย : ในอนาคตประเทศไทยจะมีการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการต่อต้านการทุจริตองค์กรต่อต้านการทุจริตมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ดำเนินงานอย่างโปร่งใส อัตราการเกิดคดีการทุจริตมีแนวโน้มที่จะลดลง ประชาชนคนไทยมีทัศนคติที่ไม่ยอมรับการทุจริต ทั้งหมดส่งผลให้การรับรู้ของนานาชาติเกี่ยวกับการทุจริตของประเทศไทยมีแนวโน้มที่ดีขึ้น มีผลการประเมินค่าดัชนีการรับรู้การทุจริตที่สูงขึ้น ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยได้รับการยอมรับจากนานาชาติในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และมีความน่าเชื่อถือทางด้านเศรษฐกิจและการลงทุนระหว่างประเทศด้วย อย่างไรก็ตาม อาจยังมีบางประเด็นที่ยังไม่ได้ดำเนินการครบถ้วนตามประเด็นการประเมินขององค์กรความโปร่งใสนานาชาติ ดังนั้น ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ควรมุ่งเน้นที่จะศึกษาวิเคราะห์การดำเนินการให้ครบถ้วนตามประเด็นการประเมินการรับรู้การทุจริต และส่งเสริมให้การดำเนินการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในด้านต่าง ๆ ส่งผลต่อการรับรู้ของนานาชาติ

จากการวิเคราะห์ห่วงอนาคตและการฉายภาพอนาคตข้างต้น แม้ว่าจะแสดงให้เห็นว่าสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม การทุจริตนั้นย่อมมีวิวัฒนาการที่มีความซับซ้อนและตรวจสอบได้ยากมากขึ้น ในขณะที่เทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของโลกและสังคมไทยก่อให้เกิดช่องทางในการทุจริตที่มากขึ้น ดังนั้น ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จึงควรมุ่งเน้นการปฏิรูปและพัฒนาให้ครอบคลุมทุกด้านของพลวัตของการทุจริตในประเทศไทย ทั้งด้านประชาชนและสังคม ด้านเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต ด้านนโยบายของรัฐบาล ด้านการป้องกันการทุจริต ด้านการปราบปรามการทุจริต และด้านยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย เพื่อให้การทุจริตไม่สามารถเกิดขึ้นได้และมีปริมาณลดน้อยลงไป ทำให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการต่อต้านการทุจริต และได้รับการยอมรับจากนานาชาติ

๘. ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

จากการวิเคราะห์สถานการณ์การทุจริต การวิเคราะห์ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย การวิเคราะห์ทิศทางและแนวโน้มการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ ตลอดจนทบทวนงานวิจัยและการศึกษาคู่เทียบ (Benchmarking) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม รวมถึงวิเคราะห์วงล้ออนาคต (Future Wheel Analysis) และการฉายภาพอนาคต (Future Scenario Analysis) ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็นจากผู้บริหารองค์กรอิสระ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องในภาคส่วนต่าง ๆ สามารถนำมาประมวลผลเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) รายละเอียดดังนี้

๘.๑ วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต
(Zero Tolerance & Clean Thailand)”

คำอธิบายวิสัยทัศน์

ประเทศไทยในระยะ ๕ ปีข้างหน้า จะมุ่งสู่การเป็นประเทศที่มีมาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรม เป็นสังคมใหม่ที่ประชาชนไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตทุกรูปแบบ โดยได้รับความร่วมมือจากฝ่ายการเมือง หน่วยงานของรัฐ ตลอดจนประชาชน ในการพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของชาติและประชาชน เพื่อให้ประเทศไทย มีศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิในด้านความโปร่งใสทัดเทียมนานาอารยประเทศ

๘.๒ พันธกิจ

“สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ยกย่องบรรณาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนแบบบูรณาการ และปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ ให้มีมาตรฐานสากล”

คำอธิบายพันธกิจ

การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระยะ ๕ ปีข้างหน้า จะเป็นการปฏิรูปกระบวนการดำเนินงานจากเดิมไปสู่กระบวนการทำงานแบบบูรณาการทั้งระบบ โดยเริ่มจากการวางรากฐานทางความคิดของประชาชนที่นอกจากตนเองจะไม่กระทำการทุจริตแล้ว จะต้องไม่อดทนต่อการทุจริตที่เกิดขึ้นในสังคมไทยอีกต่อไป ประชาชนไทยต้องก้าวข้ามค่านิยมอุปถัมภ์และความเพิกเฉยต่อการทุจริตประพฤตินิยมชอบ เจตจำนงทางการเมือง

ของประชาชนที่ต้องการสร้างชาติที่สะอาดปราศจากการทุจริต จะต้องได้รับการสานต่อจากฝ่ายการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐ การขับเคลื่อนนโยบายที่มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต้องเป็นที่ได้รับความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นจากประชาชนว่าจะสามารถเป็นผู้ปกป้องผลประโยชน์ของชาติและประชาชนได้อย่างรวดเร็ว เป็นธรรม และเท่าเทียม ทั้งนี้เพื่อยกระดับมาตรฐานจริยธรรม คุณธรรม และความโปร่งใสของประเทศไทยในทุกมิติ ให้มีมาตรฐานตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

๘.๓ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

ระดับคะแนนของดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) สูงกว่าร้อยละ ๕๐

๘.๔ วัตถุประสงค์หลัก

๑. สังคมมีพฤติกรรมร่วมด้านการทุจริตในวงกว้าง
๒. เกิดวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) มุ่งด้านการทุจริตในทุกภาคส่วน
๓. การทุจริตถูกยับยั้งอย่างเท่าทันด้วยนวัตกรรม กลไกป้องกันการทุจริต และระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
๔. การปราบปรามการทุจริตและการบังคับใช้กฎหมาย มีความรวดเร็ว เป็นธรรม และได้รับความร่วมมือจากประชาชน
๕. ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยมีค่าคะแนนในระดับที่สูงขึ้น

๘.๕ ตัวชี้วัด

๑. ระดับความอายต่อการกระทำการทุจริต
๒. ระดับการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของประชาชนในเรื่องการทุจริต
๓. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการต่อต้านการทุจริต
หมายเหตุ การประเมินแบ่งระดับการมีส่วนร่วมเป็น ๔ ระดับ ดังนี้
ระดับที่ ๑ ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมวางแผนในการต่อต้านการทุจริต
ระดับที่ ๒ ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินการต่อต้านการทุจริต
ระดับที่ ๓ ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านของทุนในการต่อต้านการทุจริต
ระดับที่ ๔ ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินการต่อต้านการทุจริต

๔. ร้อยละของหน่วยงานภาครัฐที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) โดยมีเป้าหมายดังนี้

ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ร้อยละ ๖๐ ของหน่วยงานภาครัฐที่เข้ารับการประเมิน

ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ร้อยละ ๖๕ ของหน่วยงานภาครัฐที่เข้ารับการประเมิน

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ร้อยละ ๗๐ ของหน่วยงานภาครัฐที่เข้ารับการประเมิน

ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ร้อยละ ๗๕ ของหน่วยงานภาครัฐที่เข้ารับการประเมิน

ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานภาครัฐที่เข้ารับการประเมิน

๕. ร้อยละของคดีการทุจริตค้ำสะสมที่ได้รับการไต่สวนและแสวงหาข้อเท็จจริง โดยมีเป้าหมายดังนี้

ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ร้อยละ ๒๐ ของคดีการทุจริตค้ำสะสม

ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ร้อยละ ๔๐ ของคดีการทุจริตค้ำสะสม

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ร้อยละ ๖๐ ของคดีการทุจริตค้ำสะสม

ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ร้อยละ ๘๐ ของคดีการทุจริตค้ำสะสม

ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ร้อยละ ๑๐๐ ของคดีการทุจริตค้ำสะสม

๖. การเพิ่มขึ้นของค่าดัชนีชี้วัดการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทย โดยมีเป้าหมายดังนี้

ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ค่าคะแนนเป็นร้อยละ ๔๐

ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ค่าคะแนนเป็นร้อยละ ๔๒

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ค่าคะแนนเป็นร้อยละ ๔๔

ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ค่าคะแนนเป็นร้อยละ ๔๗

ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ค่าคะแนนสูงกว่าร้อยละ ๕๐

๘.๖ ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์มีความครอบคลุมกระบวนการดำเนินงานด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานหลักออกเป็น ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต

๒. ยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต

๓. สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย

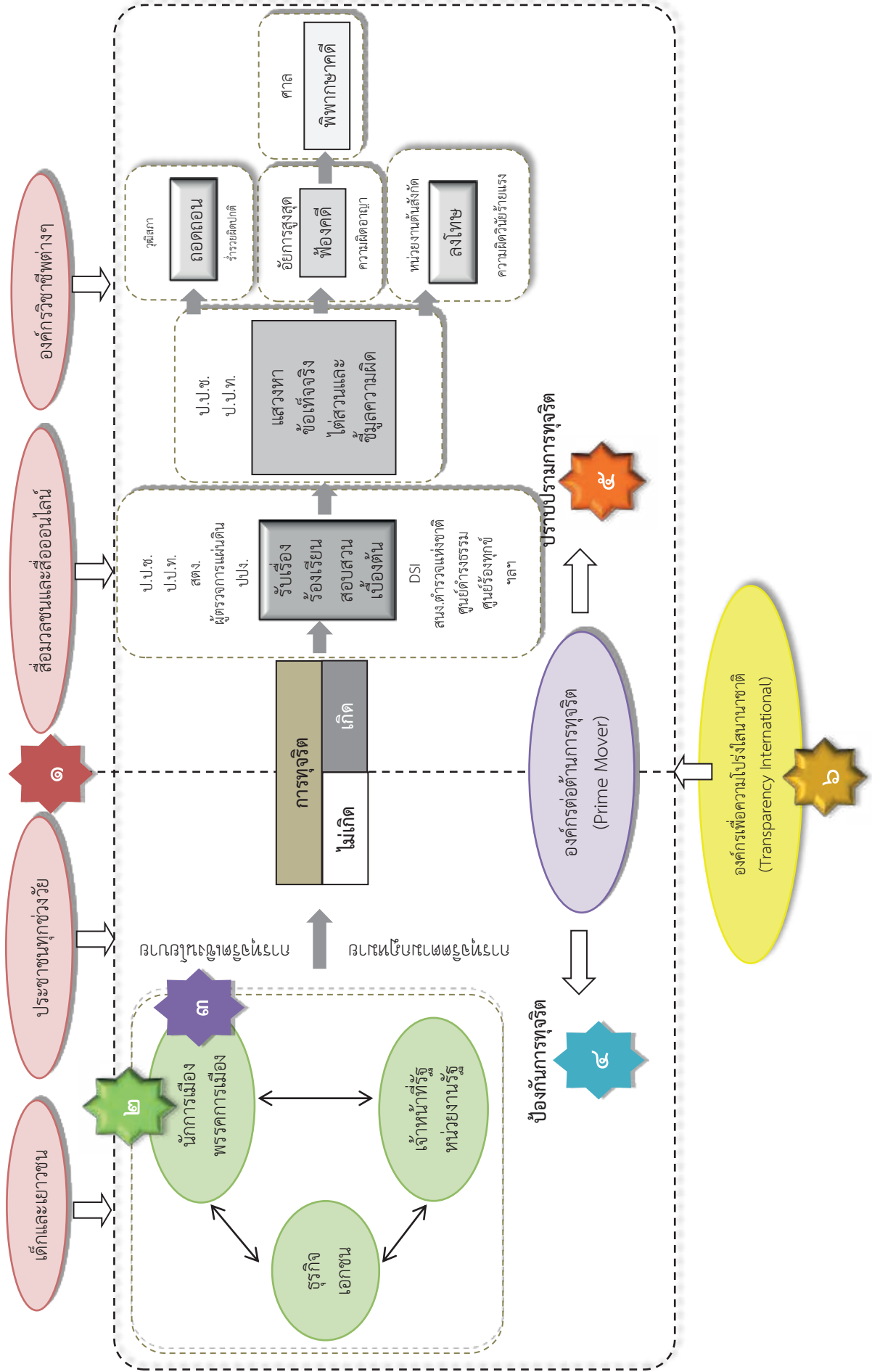
๔. พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก

๕. ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริต

๖. ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย

แผนภาพที่ ๘.๑ ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์และกลุ่มเป้าหมายหลักในแต่ละยุทธศาสตร์

๘.๖.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑

“สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต”

คำอธิบาย

ยุทธศาสตร์ “สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต” เป็นแนวทางยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญในกระบวนการการปรับสภาพสังคมให้เกิดภาวะ “ที่ไม่ทนต่อการทุจริต” โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการกล่อมเกลாதงสังคมในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ปฐมวัย เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต เป็นการดำเนินการผ่านสถาบันหรือกลุ่มตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการกล่อมเกลாதงสังคม ให้มีความเป็นพลเมืองที่ดี มีจิตสาธารณะ จิตอาสา และความเสียสละเพื่อส่วนรวม และเสริมสร้างให้ทุกภาคส่วน มีพฤติกรรมที่ไม่ยอมรับ และต่อต้านการทุจริตในทุกรูปแบบ ผ่านการพัฒนาวัฒนธรรมและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ อันจะนำมาสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ตลอดจนส่งเสริมและเสริมสร้างบทบาทของสื่อมวลชน กลุ่มทางสังคม และองค์กรวิชาชีพในการสร้างสังคมโปร่งใส ด้วยการบูรณาการแผนงานในทุกระดับของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน บนพื้นฐานของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งแนวทางที่ได้จาก “Benchmarking” โดยถอดบทเรียนและแนวทางการดำเนินงานด้านการป้องกันการทุจริตจากประเทศต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จด้านการป้องกันการทุจริต และปลูกฝังค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต ตลอดจนไม่ยอมรับการทุจริตทุกรูปแบบ มาปรับใช้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทและสภาพปัญหาของประเทศไทย ควบคู่กับการดำเนินการต่อยอดกลไกหรือแนวทางที่มีอยู่เดิม ด้วยการบูรณาการและเปิดโอกาสให้กับทุกภาคส่วน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง และได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

วัตถุประสงค์

๑. ปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยให้มีค่านิยมร่วมต้านทุจริต มีจิตสำนึกสาธารณะ และสามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม และสร้างกระบวนการกล่อมเกลาทงสังคมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบ
๒. บูรณาการและเสริมพลังการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการผลักดันให้เกิดสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต

เป้าประสงค์

สังคมไทยไม่ทนและไม่เพิกเฉยต่อปัญหาการทุจริต และร่วมต้านทุจริตในทุกรูปแบบ

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์

๑. ระดับความสำเร็จของกระบวนการปรับกระบวนการคิด
๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของชุมชนใสสะอาด ร่วมต้านทุจริต

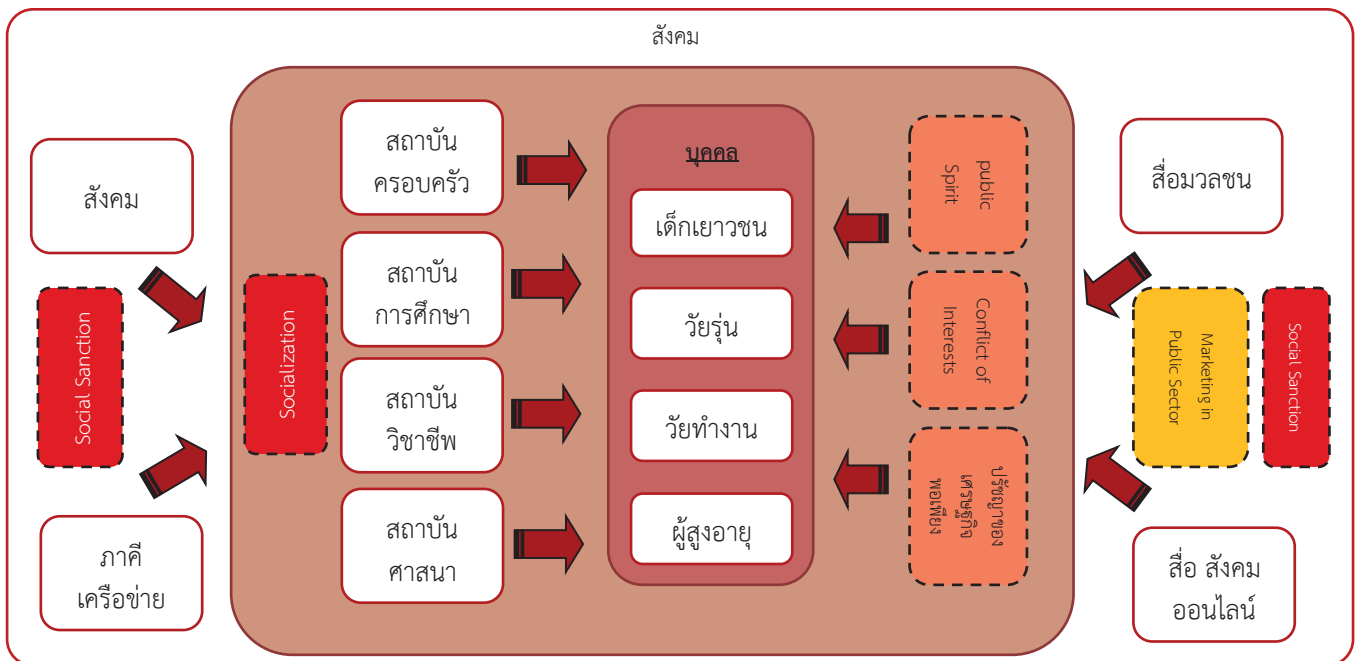
กลยุทธ์

๑. ปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม
๒. ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลาทางสังคมเพื่อต้านทุจริต
๓. ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริต
๔. เสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community) และบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. ทุกภาคส่วนส่งเสริมการกล่อมเกลาทางสังคมและส่งเสริมการเรียนรู้ในทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัย
๒. การผนึกกำลังและความร่วมมือทุกภาคส่วนในการเปลี่ยนสภาพแวดล้อมที่นำไปสู่สังคมที่มีค่านิยมร่วมต้านทุจริต

แผนภาพที่ ๘.๒ ความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเป้าหมายกับกลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๑
 “สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต”

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

คำอธิบาย

ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interest) เป็นสถานการณ์หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัทหรือผู้บริหาร มีผลประโยชน์ส่วนตนมากจนมีผลต่อการตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากการยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ผลเสียจึงเกิดขึ้นกับประเทศชาติ เป็นการกระทำผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ จึงอาจถือได้ว่าเป็นเหตุพื้นฐานของการทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ ตามมาอีกมากมาย

ดังนั้น ในการที่จะพัฒนาประเทศให้มีความโปร่งใส เพื่อก่อให้เกิดความศรัทธาและความเชื่อมั่น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ในการที่จะต้องให้พลเมืองของรัฐไม่ว่าจะอยู่ในสถานะใดก็ตาม มีความตระหนักและให้ความสำคัญในการดำรงตนให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตมิให้เกิดขึ้นต่อไป

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

๑. ร้อยละของโรงเรียน/สถาบันการศึกษา ที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยมีสาระการเรียนรู้ด้านการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม
๒. ระดับความตระหนักในการดำรงตนให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม
๓. ร้อยละขององค์กรวิชาชีพที่มีการกำหนด พัฒนา หรือปรับปรุงมาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพและมีการประกาศใช้อย่างจริงจัง

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. พัฒนาหลักสูตร บทเรียน การเรียนการสอน การนำเสนอ และรูปแบบการป้องกันการทุจริตตามแนวคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมในทุกกระดับ	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการป้องกันการทุจริตตามแนวคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - การพัฒนารูปแบบและแนวทางในการถ่ายทอดประยุกต์แนวคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมในการต่อต้านการทุจริต - มุ่งเน้นการปลูกฝังจิตสำนึกภายในบุคคล ปรับฐานความคิดในการดำรงตนให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - สร้างระบบอุปถัมภ์ และสร้างนิยามร่วมด้านการทุจริต - สร้างกลไกการกล่อมเกลாத่างสังคม โดยเน้นแนวคิด

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
	<p>แยกระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม</p> <ul style="list-style-type: none"> - สร้างความเป็นพลเมืองที่ดี ในการรักษาประโยชน์สาธารณะและดำเนินชีวิตตามแนวคิด แยกระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม
๒. การกำหนด พัฒนา หรือปรับปรุงมาตรฐานทางจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีการประกาศใช้อย่างจริงจัง	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความเข้มแข็งในการกำกับตรวจสอบ การดำเนินการตามจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลாதงสังคมเพื่อด้านทุจริต

คำอธิบาย

ในหลายประเทศที่มีความโปร่งใสสูง ล้วนแต่มีปัจจัยหนุนเสริมหรือองค์ประกอบสำคัญนั้นคือ “การสร้างคนในชาติ ผ่านการขัดเกลาในทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยอย่างเป็นระบบ” เพื่อให้พร้อมดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเหมาะสม เป็นพลเมืองที่ดี มีจิตสำนึกสาธารณะ มีสำนึกในความเป็นเจ้าของร่วมในทรัพย์สินสาธารณะและปกป้องผลประโยชน์แผ่นดิน ซึ่งความเป็นพลเมืองที่ดีนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีความผูกพัน (Obligation) รับผิดชอบต่อ (Responsibility) และความรับผิดชอบ (Accountability) ในทุกระดับต่อประเทศชาติ ผ่านสถาบันหลักของสังคมที่สำคัญ ได้แก่ สถาบันครอบครัว องค์กรวิชาชีพ และสถาบันศาสนา ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนานวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้สำหรับทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัย เพื่อนำมาสู่การปรับพฤติกรรมของคนในสังคม ผ่านการบูรณาการร่วมกันในทุกภาคส่วนของสังคม โดยมีสื่อมวลชนและกลไกการสื่อสารสาธารณะเป็นแกนหลักในการปลูกกระแสสังคมให้ไม่ทนต่อการทุจริต ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวอย่างต่อเนื่อง

การนำกระบวนการกล่อมเกลาทงสังคมมาใช้เป็นเครื่องมือในการปรับฐานความคิดในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ปฐมวัย เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังความมีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต เป็นการดำเนินการผ่านสถาบันหรือกลุ่มตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการกล่อมเกลาทงสังคม อาทิ^{๔๓}

- **ครอบครัว** เป็นตัวแทนสำคัญที่สุดในการทำหน้าที่กล่อมเกลาทงสังคม เพราะเป็นสถาบันแรกที่เกิดจะได้รับการอบรมสั่งสอนและจะมีความผูกพันทางสายโลหิตอย่างลึกซึ้ง ซึ่งจะมีผลทางอารมณ์ ความประพฤติ เจตคติ ตลอดจนบุคลิกภาพของบุคคลมากที่สุด เช่น พ่อแม่สั่งสอนให้ลูกเป็นคนซื่อสัตย์ สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น

^{๔๓} ประยุกต์จาก ผศ.วิชัย ภูโยธิน และคณะ. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

- **กลุ่มเพื่อน** เป็นตัวแทนที่ทำหน้าที่กล่อมเกลாதองสังคมอีกหน่วยหนึ่ง เนื่องจากกลุ่มแต่ละกลุ่มย่อมมีระเบียบความเชื่อและค่านิยมเฉพาะกลุ่มตนเอง ซึ่งอาจแตกต่างกันออกไปตามลักษณะกลุ่ม เช่น การประพฤติปฏิบัติของกลุ่ม การนิยมคนดี ฯลฯ
- **สถาบันการศึกษาในทุกระดับ** เป็นตัวแทนสังคมที่ทำหน้าที่โดยตรงในการขัดเกลาสมาชิกตั้งแต่ในวัยเด็กจนถึงผู้ใหญ่ โดยอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม สร้างวัฒนธรรมสุจริตตลอดจนค่านิยมและทักษะอันจำเป็นให้แก่สมาชิกในสังคม
- **ศาสนา** เป็นตัวแทนในการขัดเกลากจิตใจของคนในสังคม ยึดมั่นในสิ่งที่ดีงาม มีศีลธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต และความประพฤติในทางที่ถูกที่ควร โดยศาสนาจะมีอิทธิพลทางจิตวิทยาต่อบุคคลในการหล่อหลอมและสร้างบุคลิกภาพของปัจเจกบุคคล
- **กลุ่มอาชีพ/วิชาชีพ** อาชีพแต่ละประเภทจะมีการจัดระเบียบปฏิบัติเฉพาะกลุ่ม หรือมีมาตรฐานทางจริยธรรมเฉพาะ เช่น กลุ่มที่มีอาชีพค้าขายจะต้องมีความซื่อสัตย์ ไม่เอาเปรียบลูกค้า ผู้ที่เป็นวิศวกรต้องมีความซื่อสัตย์ในการออกแบบและควบคุมงาน ให้เป็นไปตามหลักวิศวกรรม ข้าราชการต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณของข้าราชการ โดยผู้ที่เป็นสมาชิกของกลุ่มวิชาชีพต่าง ๆ ก็ต้องเรียนรู้ประเพณีของกลุ่มอาชีพที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ เป็นต้น
- **สื่อมวลชน** มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารของสมาชิกในสังคม มีส่วนในการกล่อมเกลาทองสังคม ในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านความคิด ความเชื่อ แบบแผนการประพฤติปฏิบัติ

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

๑. ความสำเร็จในการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการเสริมสร้างกระบวนการกล่อมเกลาทองสังคมอย่างเป็นระบบในทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัย เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองที่ดี มีจิตสำนึกสาธารณะ และมีความสำนึกในความเป็นเจ้าของร่วมทรัพย์สินสาธารณะและปกป้องผลประโยชน์แผ่นดิน
๒. ร้อยละความสำเร็จขององค์กรวิชาชีพและสื่อมวลชนมีส่วนร่วมและเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงของสังคมในการดำเนินการต่อต้านการทุจริต
๓. ร้อยละของแนวคิด/แนวทาง/มาตรการหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการกล่อมเกลาทองสังคม เพื่อสร้างค่านิยมต่อต้านการทุจริต ที่สามารถนำไปปฏิบัติและเกิดผล

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
<p>๑. กลุ่มেলাทางสังคมในทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัย เพื่อสร้างพลเมืองที่ดี</p>	<p>สร้างกลไกการกลุ่มেলাทางสังคม (ทางตรง) : การกลุ่มেলাทางสังคมทางตรง เป็นการขัดเลาผ่านการอบรมสั่งสอน ทั้งในระดับครอบครัว ระดับการศึกษา ซึ่งกรณีนี้ผู้สอนและผู้รับจะรู้สึกตัวในกระบวนการอบรมสั่งสอนโดยตรง แบ่งเป็น</p> <p>(๑) กลไกทางสังคมที่เป็นทางการ (Formal Sector)</p> <ul style="list-style-type: none"> - สร้างหลักสูตรต่อต้านการทุจริต เข้าไปในแบบเรียนของนักเรียน นักศึกษา ในทุกระดับชั้น ทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา เป็นภาคบังคับ - บูรณาการการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตวิญญาณด้วยหลักคิคุณธรรมจริยธรรม เพื่อปลูกฝังค่านิยมร่วมด้านการทุจริตในทุกรูปแบบ <p>(๒) กลไกทางสังคมที่ไม่เป็นทางการ (Informal Sector)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใช้กลไกทางศาสนาเป็นกลไกในการขัดเลา - การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการต่อต้านการทุจริต
<p>๒. พัฒนานวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้สำหรับทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างนวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริต บนพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศยุคดิจิทัล - การปรับเนื้อหา (Content) ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายในช่วงวัยต่าง ๆ
<p>๓. พัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมให้เกิดกระแสการพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ
<p>๔. การใช้เครื่องมือการสื่อสารทางสังคมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม</p>	<p>สร้างกลไกการกลุ่มেলাทางสังคม (ทางอ้อม) :</p> <p>เป็นการขัดเลาผ่านกลไกการสื่อสารต่าง ในสังคม เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ การฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์ การดูภาพยนตร์ การรับรู้ข่าวสารผ่านช่องทาง Line Application หรือ Social Media ต่าง ๆ ทั้งนี้ ผู้รับจะเรียนรู้โดยไม่รู้ตัว โดยสิ่งที่เรียนรู้จะค่อย ๆ ซึมซับเข้าไปในจิตใต้สำนึกว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้เป็นสิ่งที่สังคมยอมรับ และหากเป็นสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับ จะทำให้การกระทำนั้นเป็นสิ่งที่แปลกแยกออกไป^{๔๔} การกลุ่มেলাทางสังคมทางอ้อมได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - สร้างระบบการสื่อสาร และการสร้างประเด็นทางสังคม (Public Issue) การส่งเสริมจิตสำนึกสาธารณะผ่านสื่อสาธารณะใน รูปแบบ - ใช้มาตรการทางภาษีเป็นเครื่องมือจูงใจในการดึงดูดให้หน่วยงานเอกชนเข้าร่วมรับโฆษณา ประชาสัมพันธ์ในการต่อต้านการทุจริต

^{๔๔} ประยุกต์จาก ผศ.วิชัย ภูโยธิน และคณะ หน้าทีพลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
<p>๕. การเสริมบทบาทการกล่อมเกลாதงสังคมของสื่อมวลชนและองค์กรวิชาชีพ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมบทบาทขององค์กรวิชาชีพและองค์กรสื่อมวลชนในการให้การศึกษาและความรู้แก่สมาชิกและประชาชนให้ตระหนักถึงภัยร้ายของการทุจริต - ส่งเสริมให้องค์กรวิชาชีพต่างๆ เป็นกระบอกเสียงและเป็นตัวแทนปฏิบัติเจตจำนงต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ ในการป้องกันและตรวจสอบเจตจำนงแห่งรัฐในการต่อต้านการทุจริตในทุกรูปแบบ - ส่งเสริมบทบาทของสื่อมวลชนให้มีสิทธิ เสรีภาพในการแสวงหาข่าวสารและข้อเท็จจริง เปิดโปงการกระทำการทุจริตและการตรวจสอบการทำงานของข้าราชการ นักการเมือง และภาคเอกชน ตลอดจนสร้างหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ และส่งเสริมมาตรฐานผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน - สนับสนุนการสร้างบรรษัทภิบาล ในองค์กรวิชาชีพภาคเอกชน โดยใช้มาตรการทางภาษีเป็นเครื่องมือจูงใจ - การสร้างความเข้มแข็งของข้าราชการในทุกระดับผ่านสหภาพข้าราชการไทย เพื่อเสริมสร้างและตรวจสอบจรรยาบรรณข้าราชการ
<p>๖. พัฒนามาตรวัดทางสังคม เพื่อเป็นเครื่องมือในการขัดเกลาพฤติกรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การบูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลบันทึกพฤติกรรม (Integrity Log Books) เพื่อเป็นเครื่องมือในการบันทึกประวัติบุคคลในการประกอบการพิจารณาเข้าทำงาน รับราชการ และศึกษาต่อ

กลยุทธ์ที่ ๓ ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริต

คำอธิบาย

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ เพื่อพัฒนาบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางที่เหมาะสม กับกำลังและศักยภาพ มีเหตุมีผล ไม่มีความโลภ ซึ่งหลักการดังกล่าวสามารถประยุกต์สู่การใช้เป็นเครื่องมือในการต่อต้าน การทุจริตได้ในทุกระดับ กลยุทธ์นี้จึงมุ่งประยุกต์องค์ความรู้ และสร้างความเข้าใจตามแนวทางปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อต้านทุจริต ตลอดจนพัฒนาการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในสังคม

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

๑. ร้อยละของโรงเรียน สถาบันการศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเครื่องมือในการต้านทุจริต
๒. ร้อยละของหน่วยงานของรัฐที่มีการสื่อสารองค์กรและการพัฒนารูปแบบโครงการและ/หรือแผนงานให้มีความเกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือพัฒนา/สังเคราะห์องค์ความรู้ด้านการป้องกันการทุจริตที่ประยุกต์และพัฒนาจากแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งเพื่อให้เกิดผลที่ชัดเจนในทางปฏิบัติของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญ

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการ กลุ่มเกลาทางสังคมและการปฏิบัติงานต่อต้านการทุจริต	<ul style="list-style-type: none"> - มุ่งเน้นการปลูกฝังจิตสำนึกภายในบุคคลให้มีความซื่อสัตย์สุจริตตามหลักการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - สร้างความเป็นพลเมืองที่ดี ในการรักษาประโยชน์สาธารณะและดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - สร้างกลไกการกลุ่มเกลาทางสังคม โดยน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นเครื่องมือ
๒. พัฒนาหลักสูตร บทเรียน การเรียนการสอน การนำเสนอ และรูปแบบการป้องกันการทุจริตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนการสอนในทุกๆระดับ	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการป้องกันการทุจริตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - การพัฒนารูปแบบและแนวทางในการถ่ายทอดประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการต่อต้านการทุจริต
๓. พัฒนาระบบและจัดการองค์ความรู้การป้องกันการทุจริตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	<ul style="list-style-type: none"> - การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำและประมวลองค์ความรู้ในการป้องกันการทุจริตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - การสร้างบทเรียนการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ในการเป็นแม่แบบการสอน (ครู ก อิเล็กทรอนิกส์) การป้องกันการทุจริตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ ๔ เสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community) และบูรณาการทุกภาคส่วน เพื่อต่อต้านการทุจริต

คำอธิบาย

การเสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community) นับเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะเปิดโอกาสให้ชุมชนและพลเมืองได้ตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เกิดการระดมขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากร การตัดสินใจ และการควบคุมดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อต่อต้านการทุจริต มากกว่าที่จะเป็นฝ่ายตั้งรับ บนพื้นฐานของการมีความสามารถในการพัฒนาศักยภาพของพลเมือง/ชุมชน ในด้านภูมิปัญญา ทักษะ ความรู้ ความสามารถ และการจัดการและรู้เท่าทันปัญหาของการทุจริต โดยพลเมืองจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการต่อต้านการทุจริตอย่างมีอิสระ ในรูปกลุ่มหรือองค์กรชุมชนที่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมอย่างชัดเจน และพลังของกลุ่มพลเมืองจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การต่อต้านการทุจริตเกิดความสำเร็จและผลักดันไปสู่การลงโทษทางสังคม (Social Sanction) ต่อไป

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

๑. ความตื่นตัวของสังคม ชุมชน ในการแสดงออกต่อเหตุการณ์ที่ผิดต่อจริยธรรมทางสังคม เกิดการลงโทษทางสังคม (Social Sanction) บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงและเหตุผล
๒. ร้อยละความสำเร็จของการบูรณาการต่อต้านการทุจริตร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. สร้างชุมชนเฝ้าระวัง ต่อต้านทุจริต	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนา ขยายผล และต่อยอดเครือข่าย รูปแบบความสัมพันธ์ ในการรวมกันต่อต้านการทุจริต - ส่งเสริมความรู้ ข้อมูล ข่าวสารสำคัญ สำหรับชุมชน ในการต่อต้านการทุจริต
๒. สร้างความตื่นตัวในการแสดงออกต่อเหตุการณ์ทางสังคมที่ผิดต่อจริยธรรมทางสังคมหรือกฎหมาย และผลักดันให้เกิดการลงโทษทางสังคม (Social Sanction) และทางกฎหมาย บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงและเหตุผล	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรภาคประชาชนในการทำหน้าที่ตรวจสอบและสร้างกระแสการต่อต้านการทุจริตในสังคม - สร้างพื้นที่ให้ผู้ที่มิจิตสำนึกข้อสัตย์สุจริตรวมกลุ่มกัน เกิดเป็นเครือข่าย ทั้งในระดับโรงเรียน ส่วนราชการ ภาคเอกชน และชุมชน เพื่อปฏิบัติขยายผลทางสังคม ในการต่อต้านการทุจริต - ส่งเสริมมาตรการการลงโทษทางสังคม (Social Sanction) ผ่านการสนับสนุนให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงและเหตุผล

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างสังคมเสมือนจริงบนโลกออนไลน์ ผ่าน Social Media และระบบดิจิทัล เพื่อสร้างการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของพลเมืองในสังคม - ร่วมมือกับสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ (Online Media) ที่มีผู้ติดตามจำนวนมากและมีอิทธิพลต่อสังคม เพื่อใช้เป็นช่องทางในการสร้างกระแสสังคม ในการไม่ยอมรับผู้กระทำการทุจริต ดีแต่พฤติกรรมทุจริตต่อสาธารณชน
<p>๓. บูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมแนวทางการบูรณาการและความร่วมมือในการต่อต้านการทุจริตระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง - การระดมทรัพยากรและปฏิบัติงานร่วมกัน และพัฒนาระบบติดตามประเมินผลให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม - บูรณาการยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ไปสู่การปฏิบัติ

๘.๖.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒

“ยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต”

คำอธิบาย

จากสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมไทยในห้วงระยะเวลาที่ผ่านมาหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา เมื่อพิจารณาจากประเด็นข้อเรียกร้องหรือประเด็นการชุมนุมประท้วงของประชาชนทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่มีต่อทุกรัฐบาลที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าประชาชนทุกกลุ่มทุกฝ่ายต่างมีข้อเรียกร้องที่สอดคล้องร่วมกันประการหนึ่งคือ การต่อต้านการทุจริตของรัฐบาลและเจ้าหน้าที่รัฐ อาจกล่าวได้ว่าปัญหาการทุจริตนั้นเป็นเสมือนศูนย์กลางของปัญหาความขัดแย้งทั้งหมดของสังคมไทยในห้วงระยะเวลาที่ผ่านมาหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา และการแสดงออกซึ่งเจตจำนงทางการเมืองของประชาชนทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่ไม่ยอมรับและไม่อดทนต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลใดก็ตาม ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงเจตจำนงทางการเมืองอันแน่วแน่ของประชาชนไทยทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่ต้องการให้การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐเป็นไปด้วยความโปร่งใสปราศจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันก็ตอบรับต่อเจตจำนงทางการเมืองของประชาชนในเรื่องการต่อต้านการทุจริตอย่างเห็นได้ชัดเจน โดยปรากฏทั้งในส่วนคำปรารภอันเป็นส่วนแสดงเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญของปวงชนชาวไทย และปรากฏทั้งในส่วนเนื้อหาสาระในหมวดต่าง ๆ อันเป็นการจัดโครงสร้างและระเบียบทางการเมืองการปกครองที่นำไปสู่การสร้างสังคมที่โปร่งใสปราศจากการทุจริต ซึ่งร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันสะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจน ถึงความเห็นพ้องต้องกันว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยไทยที่ผ่านมาได้มีเสถียรภาพ หรือราบรื่นเรียบร้อยเป็นเพราะผู้นำไม่นำพาหรือไม่นับถือยำเกรงกฎเกณฑ์การปกครองบ้านเมือง ทุจริตฉ้อฉลหรือบิดเบือนอำนาจ รัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงได้มีการวางกลไกป้องกันตรวจสอบ และขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เข้มงวด เด็ดขาด เพื่อมิให้ผู้บริหารที่ปราศจากคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลได้เข้ามาใช้อำนาจในการปกครองบ้านเมืองหรือเข้ามาใช้อำนาจตามอำเภอใจ

ดังนั้น เพื่อเป็นการสนองตอบต่อเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตอันแน่วแน่ของประชาชนที่ปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดในห้วงระยะเวลาที่ผ่านมาหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมาให้ดำรงอยู่อย่างต่อเนื่อง และเพื่อเป็นการสนองตอบต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ จึงได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์การนำเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้องเป็นหนึ่งในเดียวกัน โดยเป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นให้ประชาชนและรัฐบาลมีการนำเจตจำนงทางการเมืองการปกครองในเรื่องการต่อต้านการทุจริตไปสู่การปฏิบัติของทุกภาคส่วนอย่างเป็นรูปธรรมและมีความเห็นพ้องสอดคล้องเป็นหนึ่งเดียวกัน อันจะเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสังคมไทยให้มุ่งสู่สังคมที่มีค่านิยมร่วมในการต่อต้านการทุจริต อันเป็นเจตจำนงทางการเมืองของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่มุ่งแก้ไขปัญหาการเมืองการปกครองไทยให้เกิดเสถียรภาพและความสงบเรียบร้อยในท้ายที่สุด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตของประชาชนได้รับการปฏิบัติให้เกิดผล
อย่างเป็นรูปธรรม
๒. เพื่อรักษาเจตจำนงทางการเมืองในการแก้ไขปัญหาการทุจริตให้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายรัฐบาล
ในแต่ละช่วง

เป้าประสงค์

๑. เจตจำนงทางการเมืองในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้รับการปฏิบัติ
๒. เจตจำนงทางการเมืองในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้รับการขยายผลไปยังประชาชน
๓. การดำเนินนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นไปตามเจตจำนงทางการเมือง
ของประชาชนและมีความต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์

๑. มีการแสดงเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตของนักการเมืองต่อสาธารณชน
๒. ร้อยละที่ลดลงของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐที่มีการละเมิดมาตรฐานทางจริยธรรม
๓. สัดส่วนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกำหนดกลยุทธ์และมาตรการในการปฏิบัติกำกับการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต
๔. มีการพัฒนาระบบการจัดสรรงบประมาณด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยได้รับการจัดสรร
งบประมาณรายจ่ายประจำปีที่มีสัดส่วนเหมาะสมกับการแก้ปัญหา
๕. รัฐบาลให้การสนับสนุนทุนตั้งต้นในการจัดตั้งกองทุนต่อต้านการทุจริตสำหรับภาคเอกชนและ
ภาคประชาชน
๖. มีนวัตกรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งเสริมให้เกิดการกำกับดูแลและควบคุมการดำเนินงาน
ตามเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตของนักการเมืองที่ได้แสดงไว้ต่อสาธารณชน

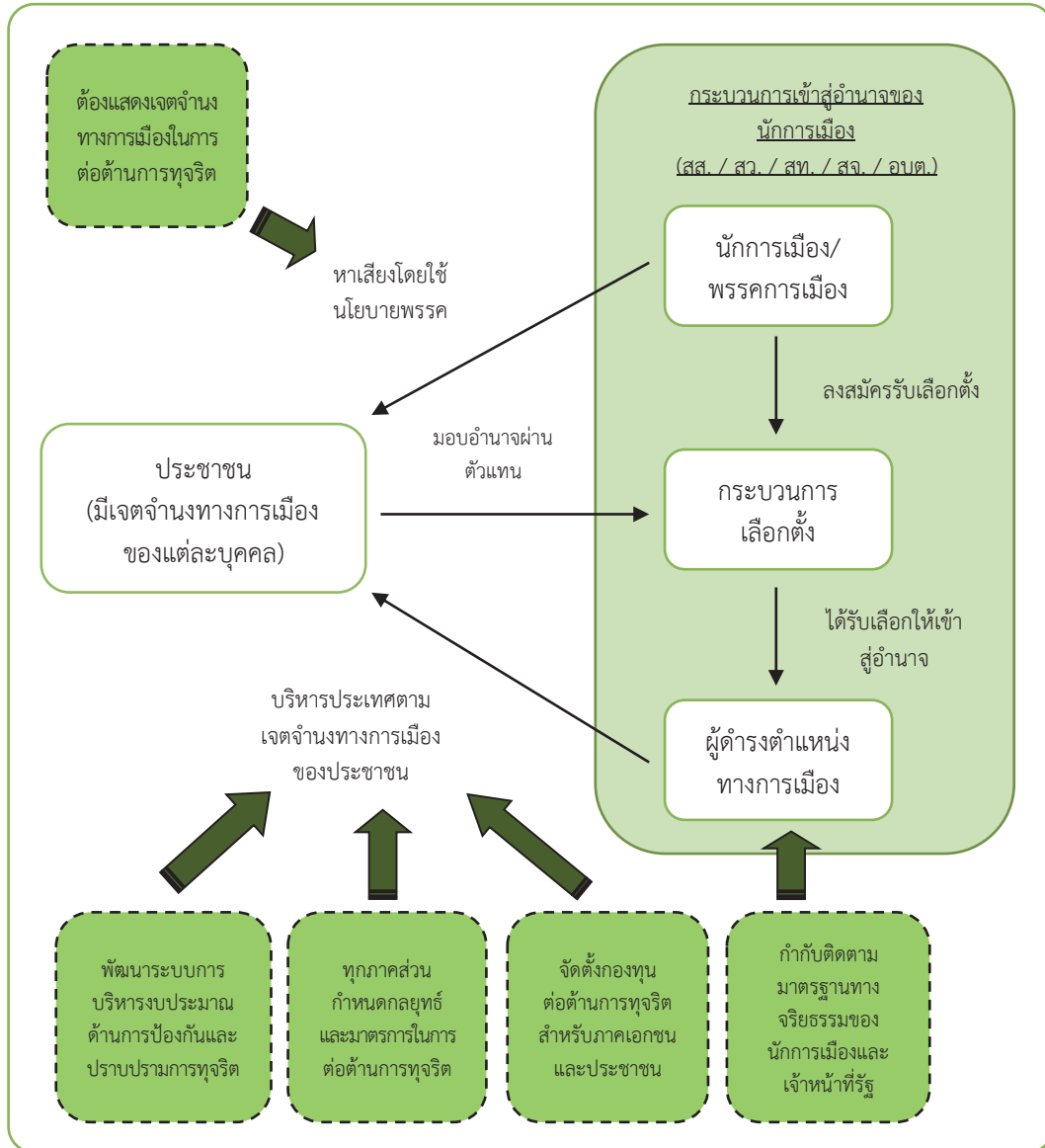
กลยุทธ์

๑. พัฒนากลไกการกำหนดให้นักการเมืองแสดงเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต
ต่อสาธารณชน
๒. เร่งรัดการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐในทุกระดับ
๓. สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนกำหนดกลยุทธ์และมาตรการสำหรับเจตจำนงในการต่อต้านการทุจริต
๔. พัฒนาระบบการบริหารงบประมาณด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อให้ได้รับการจัดสรร
งบประมาณรายจ่ายประจำปีที่มีสัดส่วนเหมาะสมกับการแก้ปัญหา
๕. ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนต่อต้านการทุจริตสำหรับภาคเอกชนและภาคประชาชน โดยรัฐให้การ
สนับสนุนทุนตั้งต้น
๖. ประยุกต์นวัตกรรมในการกำกับดูแลและควบคุมการดำเนินงานตามเจตจำนงทางการเมืองของพรรคการเมือง
ที่ได้แสดงไว้ต่อสาธารณะ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. ความตระหนักในความสำคัญของการปฏิบัติเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต และการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของคณะรัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภา และประชาชน
๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึงเครือข่าย จัดทำแนวทางการจัดสรรงบประมาณด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในอัตราร้อยละของงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อมุ่งสู่การพัฒนากระบวนการจัดสรรงบประมาณให้มีความเหมาะสม
๓. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเร่งรัดหรือกดดันให้คณะรัฐมนตรี รัฐสภา และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต้องดำเนินการตามเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตอย่างเร่งด่วน
๔. รัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญของการจัดตั้งกองทุนต่อต้านการทุจริตสำหรับภาคเอกชนและภาคประชาชนที่รัฐบาลเป็นผู้ให้การสนับสนุนทุนตั้งต้น

แผนภาพที่ ๘.๓ ความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเป้าหมายกับกลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๒
 “ยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต”

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนากลไกการกำหนดให้นักการเมืองแสดงเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณชน

คำอธิบาย

การแสดงเจตจำนงทางการเมืองของนักการเมืองต่อสาธารณชนเสมือนการให้สัญญาประชาคมต่อประชาชนในการต่อต้านการทุจริต และจะนำไปสู่การปฏิบัติ

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

- ร้อยละของนักการเมืองและพรรคการเมืองมีการกำหนดแนวทางการแสดงเจตจำนงทางการเมืองไว้ในกระบวนการก่อนการเลือกตั้งและระหว่างดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- ร้อยละของนักการเมืองและพรรคการเมืองเผยแพร่เอกสารแสดงเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตแก่สาธารณชน
- ร้อยละของนักการเมืองและพรรคการเมืองไม่มีการทุจริตในระหว่างวาระการดำรงตำแหน่งทางการเมือง

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. กำหนดให้นักการเมืองต้องแสดงเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณชนก่อนลงสมัครรับเลือกตั้งหรือก่อนดำรงตำแหน่งทางการเมือง	- ดำเนินการแก้ไข <ul style="list-style-type: none"> พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕
๒. กำหนดให้พรรคการเมืองจัดทำเอกสารแสดงเจตจำนงทางการเมืองของพรรคการเมืองในการต่อต้านการทุจริตและเผยแพร่ให้แก่ประชาชน	- ดำเนินการแก้ไข <ul style="list-style-type: none"> พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

กลยุทธ์ที่ ๒ เร่งรัดการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐในทุกระดับ

คำอธิบาย

เนื่องจากในภาคการเมืองและหน่วยงานภาครัฐได้มีการจัดทำประมวลจริยธรรมหรือมาตรฐานทางจริยธรรมครอบคลุมทุกภาคส่วน ดังนั้น การดำเนินยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ จึงมุ่งเน้นในการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐทุกระดับให้ประพฤติปฏิบัติตนตามมาตรฐานทางจริยธรรมของหน่วยงานต้นสังกัด

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

๑. จำนวนของผู้เข้าสู่ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐ (Scroll Bar)

๒. ผลการประเมินมาตรฐานทางจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐ

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. ศึกษาและกำหนดแนวทาง/ขั้นตอนการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐ	- ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบและจัดทำข้อเสนอ - ศึกษาวิจัยและพัฒนาแนวทางการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐ
๒. การกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐโดยประชาชน	- ส่งเสริมให้ประชาชนแจ้งข้อมูลเรื่องการละเมิดจริยธรรม
๓. การประเมินมาตรฐานทางจริยธรรมและคุณธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐ	- พัฒนาและยกระดับเครื่องมือการประเมิน ITA ในการประเมินจริยธรรมและคุณธรรม

กลยุทธ์ที่ ๓ สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนกำหนดกลยุทธ์และมาตรการสำหรับเจตจำนงในการต่อต้านการทุจริต

คำอธิบาย

การกำหนดกลยุทธ์และมาตรการสำหรับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต เพื่อให้เป็นรูปธรรมที่ปฏิบัติได้ เป็นการวางรากฐานแนวทางการดำเนินงานของภาคการเมือง ภาคีรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมตามเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตที่ประกาศไว้

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

๑. ความสำเร็จในการขยายผลการศึกษาวิจัยแนวทางการกำหนดกลยุทธ์และมาตรการสำหรับเจตจำนงในการต่อต้านการทุจริตในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

๒. มีการประสานความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการกำหนดกลยุทธ์และมาตรการสำหรับเจตจำนงในการต่อต้านการทุจริต

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. ศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการกำหนดกลยุทธ์และมาตรการในการปฏิบัติเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต ทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น	- ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบและจัดทำข้อเสนอ
๒. ประสานความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการกำหนดกลยุทธ์และมาตรการในการปฏิบัติเจตจำนงทางการเมืองในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	- จัดตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อเป็นกลไกกลางประสานความร่วมมือ

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๓. การส่งเสริมเจตจำนงทางการเมืองในระดับประชาชน	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความรู้ ความตระหนัก และความเข้าใจ ให้กับภาคประชาชนในการเล็งเห็นถึงความสำคัญของเจตจำนงทางการเมืองที่ตนมีภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย - พัฒนารูปแบบ แนวทาง การส่งเสริมเจตจำนงในการต่อต้านการทุจริตของประชาชน

กลยุทธ์ที่ ๔ พัฒนาระบบการบริหารงบประมาณด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่มีสัดส่วนเหมาะสมกับการแก้ปัญหา

คำอธิบาย

ความจริงจังของเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตของภาคการเมืองสะท้อนได้จากการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจากภาคการเมืองในรัฐสภา ในอดีตหน่วยงานภาครัฐและเครือข่ายต่อต้านการทุจริตที่ประสบปัญหาในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการทุจริตเนื่องจากได้รับงบประมาณไม่เพียงพอ ดังนั้น ปัจจัยประการหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต คือ การได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่มีสัดส่วนเหมาะสมกับการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

๑. ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการงบประมาณด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
๒. สัดส่วนของงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึงเครือข่าย ได้รับการจัดสรรที่เหมาะสม

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. ศึกษาวิเคราะห์แนวทางการปฏิรูประบบการจัดสรรงบประมาณด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่เพียงพอและเหมาะสม	- ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบและจัดทำข้อเสนอ
๒. จัดทำแผนการปฏิรูประบบการจัดสรรงบประมาณด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่เพียงพอและเหมาะสม	- จัดทำแผนและขอรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนเสนอรัฐสภา

กลยุทธ์ที่ ๕ ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนต่อต้านการทุจริตสำหรับภาคเอกชนและภาคประชาชน โดยรัฐให้การสนับสนุนทุนตั้งต้น

คำอธิบาย

กองทุนต่อต้านการทุจริตในรูปแบบนิติบุคคลสำหรับภาคเอกชนและภาคประชาชน เป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่มุ่งเน้นให้มีการบูรณาการการดำเนินงานนโยบายที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ และเพื่อให้การจัดสรรงบประมาณประจำปีมีความสอดคล้องกับสถานการณ์การทุจริตในแต่ละภาคส่วนอย่างเหมาะสมและทันที่

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

ระดับความสำเร็จในการจัดตั้งกองทุนต่อต้านการทุจริตในรูปแบบนิติบุคคล

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. การศึกษาแนวทางการจัดตั้งกองทุนต่อต้านการทุจริตในรูปแบบนิติบุคคล	- ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบและจัดทำข้อเสนอ
๒. พัฒนาตัวแบบกองทุนต่อต้านการทุจริตสำหรับภาคเอกชนและภาคประชาชน	- การจัดทำตัวแบบและขอรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนเสนอรัฐสภา

กลยุทธ์ที่ ๖ ประยุคนวัตกรรมในการกำกับดูแลและควบคุมการดำเนินงานตามเจตจำนงทางการเมืองของพรรคการเมืองที่ได้แสดงไว้ต่อสาธารณะ

คำอธิบาย

ปัจจุบันพรรคการเมืองมีการแข่งขันสูงในการกำหนดนโยบายเพื่อดึงดูดให้ประชาชนลงคะแนนเสียงเลือกพรรคของตน แต่่นโยบายที่หาเสียงไว้มักไม่มีการอธิบายถึงแนวทางปฏิบัติในการดำเนินนโยบายและแนวทางการใช้งบประมาณ โดยเฉพาะการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริตสูง พรรคการเมืองจึงควรมีการศึกษาและกำหนดแนวทาง/มาตรการในการป้องกันการทุจริต หากต้องดำเนินโครงการนั้น ๆ ด้วย โดยต้องนำเสนอต่อประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งในช่วงก่อนการเลือกตั้ง เพื่อเป็นฐานข้อมูลให้ประชาชนใช้ประกอบการตัดสินใจในการเลือกตั้งและเป็นฐานข้อมูลในการกำกับติดตามการดำเนินนโยบายของรัฐบาลหรือการดำเนินงานของนักการเมือง ทั้งนี้ หากเป็นการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ที่ใช้งบประมาณสูงและครอบคลุมหลายพื้นที่ ควรนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เพื่อให้ประชาชนสามารถรายงานข้อมูล ส่งต่อ หรือเผยแพร่ข้อมูลในการดำเนินงานของรัฐบาลและนักการเมืองไปยังรัฐบาล พรรคการเมือง และองค์กรกำกับดูแลการใช้อำนาจรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามเจตจำนงทางการเมืองที่ได้แสดงไว้ต่อประชาชน

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

๑. ร้อยละของพรรคการเมืองมีการศึกษาและกำหนดแนวทาง/มาตรการในการป้องกันการทุจริตในแต่ละโครงการที่ได้หาเสียงไว้กับประชาชน

๒. ระดับความสำเร็จของระบบฐานข้อมูล แนวทาง/มาตรการในการป้องกันการทุจริตในโครงการทั้งหลายที่พรรคการเมืองได้หาเสียงไว้กับประชาชน

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. กำหนดให้พรรคการเมืองต้องแสดงแนวทางในการดำเนินนโยบายและการใช้งบประมาณต่อนโยบายนั้น ๆ ก่อนที่จะจัดให้มีการเลือกตั้ง	- ดำเนินการแก้ไข พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐
๒. จัดทำระบบฐานข้อมูลแนวทาง/มาตรการในการป้องกันการทุจริตในแต่ละโครงการที่พรรคการเมืองได้หาเสียงไว้กับประชาชน	- ศึกษาวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

๘.๖.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๓

“สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย”

คำอธิบาย

การทุจริตเชิงนโยบาย (Policy Corruption) คือ การแสวงหาประโยชน์ หรือการเอื้อประโยชน์ หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม อันเกิดจากการใช้อำนาจทางบริหารในการเสนอโครงการหรือการดำเนินโครงการหรือกิจการใด ๆ อันเป็นผลให้ตนเองหรือบุคคลอื่นได้ประโยชน์จากการดำเนินตามโครงการหรือกิจการนั้น ๆ และทำให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ การทุจริตในรูปแบบดังกล่าวเป็นปัญหาที่พบมากขึ้นในปัจจุบัน ก่อให้เกิดผลเสียต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างมหาศาล ซึ่งจากผลการวิจัยที่ผ่านมา พบว่าการทุจริตเชิงนโยบายมักเกิดจากการใช้ช่องว่างทางกฎหมายเข้าแสวงหาประโยชน์ส่วนตน โดยพบตั้งแต่วิธีขั้นตอนการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง การใช้อำนาจอย่างไม่โปร่งใส อย่างไรก็ตามแม้ว่าผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่าโครงการพัฒนาสาธารณะต่าง ๆ สามารถถูกใช้เป็นเครื่องมือในการทุจริตได้ตลอดเวลา แต่การทุจริตเชิงนโยบายก็มักจะเกิดขึ้นในขั้นการกำหนดโครงการตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน เนื่องจากเป็นวาระแรกที่นโยบายของพรรคการเมืองถูกกำหนดให้เป็นรูปธรรม ที่ผ่านมามีหลายองค์กรอิสระและหลายหน่วยงานพยายามหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายไม่ได้มีการกำหนดให้มีอำนาจยับยั้งโครงการที่อาจนำไปสู่การทุจริตได้ รวมถึงขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานในการตรวจสอบนโยบายหรือโครงการต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตเชิงนโยบายร่วมกัน

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ จึงได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์ “สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย” ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งป้องกันการทุจริตตลอดกระบวนการนโยบายโดยการกำหนดมาตรการกลไก เสริมสร้างธรรมาภิบาล ตั้งแต่เริ่มขึ้นก่อตัวนโยบาย (Policy Formation) ขั้นการกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) ขั้นตัดสินใจนโยบาย (Policy Decision) ขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) ขั้นการประเมินนโยบาย (Policy Evaluation) และขั้นป้อนข้อมูลกลับ (Policy Feedback)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้กระบวนการนโยบายเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล สามารถกระจายผลประโยชน์สู่ประชาชนอย่างเป็นธรรม และไม่มีลักษณะของการขัดกันแห่งผลประโยชน์
๒. เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตเชิงนโยบายทุกระดับ

เป้าประสงค์

๑. ลดการทุจริตในกระบวนการนโยบายสาธารณะ
๒. ส่งเสริมให้นโยบายสาธารณะเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์

ร้อยละที่ลดลงของคดีการทุจริตเชิงนโยบาย

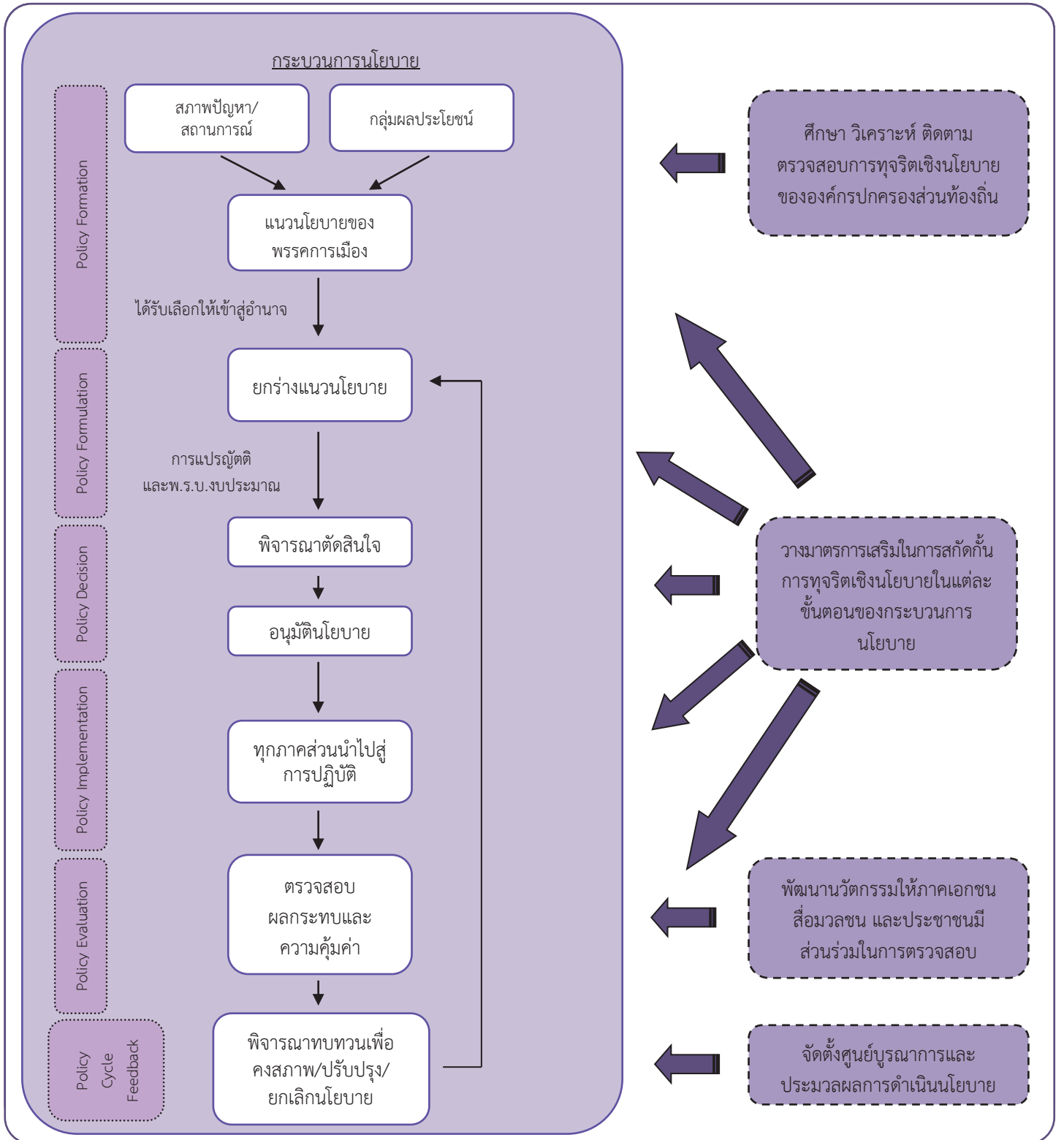
กลยุทธ์

๑. วางมาตรการเสริมในการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายบนฐานธรรมาภิบาล
  - ขั้นการก่อตัวนโยบาย (Policy Formation)
  - ขั้นการกำหนดนโยบาย (Policy Formulation)
  - ขั้นตัดสินใจนโยบาย (Policy Decision)
  - ขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation)
  - ขั้นการประเมินนโยบาย (Policy Evaluation)
๒. การรายงานผลสะท้อนการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย (Policy Cycle Feedback)
๓. การพัฒนานวัตกรรมสำหรับการรายงานและตรวจสอบธรรมาภิบาลในการนำนโยบายไปปฏิบัติ
๔. ส่งเสริมให้มีการศึกษา วิเคราะห์ ติดตาม และตรวจสอบ การทุจริตเชิงนโยบายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. ฝ่ายบริหารให้ความสำคัญและปฏิบัติตามมาตรการเสริมธรรมาภิบาลในกระบวนการนโยบาย
๒. ภาคประชาชนและสื่อมวลชนร่วมตรวจสอบการดำเนินโครงการของรัฐ

แผนภาพที่ ๘.๔ ความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเป้าหมายกับกลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๓
 “สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย”

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ ๑ วางมาตรการเสริมในการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายบนฐานธรรมาภิบาล

คำอธิบาย

เนื่องจากบทบัญญัติของกฎหมายในปัจจุบันยังมีข้อจำกัดบางประการที่จะนำมาปรับใช้กับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเชิงนโยบาย การวางมาตรการเสริมในการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายบนฐานธรรมาภิบาลจะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเชิงนโยบายประสบผลมากยิ่งขึ้น โดยควรมีการดำเนินการในแต่ละขั้นของกระบวนการนโยบาย ดังนี้

- ขั้นการก่อตัวนโยบาย (Policy Formation)
- ขั้นการกำหนดนโยบาย (Policy Formulation)
- ขั้นตัดสินใจนโยบาย (Policy Decision)
- ขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation)
- ขั้นการประเมินนโยบาย (Policy Evaluation)

ทั้งนี้ เพื่อให้กระบวนการนโยบายและการใช้อำนาจของคณะรัฐมนตรีหรือฝ่ายบริหารทั้งในระดับชาติและท้องถิ่นเป็นไปอย่างโปร่งใสและมีกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจในทุกขั้นของการดำเนินนโยบาย

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

ระดับความโปร่งใสของกระบวนการนโยบาย

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. การตรวจสอบแนวนโยบายหาเสียงของพรรคการเมือง	- กำหนดระเบียบ แนวทาง การตรวจสอบนโยบายประชานิยมและวิเคราะห์ผลกระทบของนโยบาย (Policy Feasibility) ของพรรคการเมือง
๒. การพัฒนากระบวนการฉันทามติในการก่อตัวนโยบาย	การพัฒนากระบวนการสร้างฉันทามติในการก่อตัวนโยบายด้วยการยึดหลัก ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - เป็นความต้องการของคนทุกกลุ่ม (Inclusive) - เปิดช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน (Participatory) - การหาข้อตกลงร่วมกัน (Agreement seeking) - ฟังความเห็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบของนโยบายในทุกระดับ
๓. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย	- การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารนโยบายของรัฐ
๔. พัฒนารอบชี้้นำการกำหนดนโยบายตามหลักธรรมาภิบาล	กรอบชี้้นำการกำหนดนโยบายตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ประกอบด้วย ๑๐ หลัก ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> ๑. หลักการตอบสนอง (Responsiveness) ๒. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) ๓. หลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่า (Efficiency/Value for money)

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
	๔. หลักความเสมอภาค (Equity) ๕. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) ๖. หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ (Accountability) ๗. หลักเปิดเผยโปร่งใส (Transparency) ๘. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ๙. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) ๑๐. หลักนิติธรรม (Rule of Law)
๕. พัฒนาเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงของนโยบาย Policy Risk Indicator (PRI)	- พัฒนาเกณฑ์คะแนนวัดความเสี่ยงของนโยบาย Policy Risk Indicator (PRI)
๖. พัฒนาแนวปฏิบัติในการยอมรับนโยบายที่ผิดพลาดและแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม	- กำหนดหลักเกณฑ์ของนักการเมือง เทียบเคียงมาตรฐานสากล และแนวปฏิบัติที่กำหนดในจริยธรรมทางการเมือง เช่น ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ผิดพลาด
๗. กำหนดมาตรการวิเคราะห์ความเสี่ยงและการใช้จ่ายงบประมาณ หมายเหตุ <i>(เพื่อแก้ไขการทุจริตในกระบวนการจัดเตรียมงบประมาณ เช่น มีการเอื้อประโยชน์กันระหว่างภาคการเมือง ภาคธุรกิจ เป็นต้น การทุจริตในกระบวนการอนุมัติงบประมาณ เช่น มีความพยายามผันงบประมาณเข้าสู่เขตพื้นที่เลือกตั้งของนักการเมือง เป็นต้น และการทุจริตในกระบวนการบริหารและควบคุมงบประมาณ เช่น การทุจริตในขั้นตอนของการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งเป็นขั้นตอนที่เกิดการทุจริตมากที่สุด เป็นต้น)</i>	- กระบวนการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ - การตรวจสอบและเฝ้าระวังกรณีการร่วมมือกันระหว่างข้าราชการ นักการเมือง และนักธุรกิจ เพื่อทุจริตโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ - ความร่วมมือระหว่างฝ่ายการเมืองกับข้าราชการ ในหน่วยงานราชการขนาดใหญ่ จัดสรรงบประมาณให้ ส.ส. ในระบบงบประมาณของประเทศจัดสรรลงพื้นที่ของตน
๘. เสริมสร้างความโปร่งใสในกระบวนการพิจารณาร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	- การตรวจสอบความชอบด้วยเนื้อหาของกฎหมาย - การพิจารณาและวิเคราะห์เนื้อหาของกฎหมายว่าไม่เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มใด - การตรวจสอบหลักการที่เอื้อประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง - การรายงานผลการวิเคราะห์ต่อสาธารณะ - กระบวนการควบคุมจริยธรรมของผู้บริหารระดับสูง (ในขั้นตอน/กระบวนการงบประมาณ)
๙. การกำหนดความรับผิดชอบทางการเมืองของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเกี่ยวกับการทุจริตเชิงนโยบาย	- การวิเคราะห์มาตรการเชื่อมโยงกับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญที่ว่าด้วย กระบวนการถอดถอนออกจากตำแหน่งหาก <ul style="list-style-type: none"> ○ คณะรัฐมนตรีดำเนินการขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ○ รัฐมนตรีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำการทุจริต ให้ถือว่าเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงและเป็นเหตุของการถอดถอนออกจากตำแหน่ง

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑๐. การกำหนดบทลงโทษในกรณีที่มีการฝ่าฝืนจริยธรรม หรือเป็นความผิดในทางบริหาร	<p>การกำหนดบทลงโทษในกรณีที่มีการฝ่าฝืนจริยธรรม หรือเป็นความผิดในทางบริหาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในกรณีที่มีการชี้มูลว่าเป็นการทุจริต ให้ถือเป็นกรณีของการกระทำผิดจริยธรรมอย่างร้ายแรง - และในกรณีการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ดำเนินการไต่สวนทั้งเรื่องการกระทำผิดจริยธรรม (ความผิดในทางบริหาร) และการกระทำผิดทางอาญา
๑๑. การสร้างกลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร	<p>การสร้างกลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - การให้ความเห็น - การเสนอเรื่องประกอบ - การเสนอวาระ - การเสนอวาระจร <p>กำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ให้หรือเปิดเผยข้อมูลการทุจริตหรือการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐเป็นการเฉพาะ รวมถึงมีแนวปฏิบัติในการคุ้มครองพยานอย่างจริงจัง</p>
๑๒. พัฒนานวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างความโปร่งใสในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้เทคโนโลยีในการช่วยรายงานการปฏิบัติงานนโยบายแบบ real-time - บูรณาการข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายนั้น - การส่งเสริมการดำเนินการตามข้อตกลงคุณธรรม
๑๓. บูรณาการการติดตามและประเมินผลนโยบาย	<p>๑. การติดตาม</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาการติดตามนโยบายรัฐบาลโดยใช้กลไกการตรวจราชการแบบบูรณาการ - พัฒนาระบบการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณในโครงการสำคัญของรัฐบาล (On-going Monitoring) ตามหลักธรรมาภิบาลโดยยึดหลักการตอบสนองประโยชน์ (Responsibility) และพัฒนากลไกการตรวจสอบการใช้งบประมาณด้วยการตรวจสอบเส้นทางการเงินแบบย้อนกลับ (Fiscal Traceability) - พัฒนาระเบียบ ข้อบังคับทางกฎหมายให้มีสภาพบังคับใช้ในเรื่องการติดตามตามนวัตกรรมเพื่อสร้างความโปร่งใส ซึ่งหากไม่ปฏิบัติให้ถือว่าเป็นการกระทำการทุจริต <p>๒. การประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดตั้งศูนย์ประมวลผลการติดตามและประเมินผล การนำนโยบายไปปฏิบัติ - บูรณาการหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อออกแบบระบบการประเมินผลนโยบาย

กลยุทธ์ที่ ๒ การรายงานผลสะท้อนการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย (Policy Cycle Feedback)

คำอธิบาย

กลยุทธ์การรายงานผลสะท้อนแห่งวงจรรายงานนโยบาย คือกลยุทธ์ที่มีขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลของการดำเนินนโยบายในทุกขั้นตอนให้ออกมาเป็นผลสะท้อนของนโยบายนั้น โดยข้อมูลอาจได้มาจากความคิดเห็นของประชาชน การประเมินนโยบายแบบ ๓๖๐ องศา หรือวิธีการประเมินอื่น ๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะถูกรวบรวมและสังเคราะห์ออกมาให้สามารถให้คำตอบแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายนั้น ๆ ว่านโยบายอะไรที่มีความเสี่ยงหรือแนวโน้มในการทุจริตเชิงนโยบาย ประสิทธิภาพหรือความคุ้มค่าในการดำเนินนโยบายที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริต หรือประเด็นอื่น ๆ ที่สามารถช่วยบ่งชี้การตัดสินใจของรัฐบาลหรือฝ่ายบริหาร เพื่อการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงนโยบายในทุกขั้นตอนของวงจรรายงานนโยบายให้มีความโปร่งใส ตลอดจนลดความเสี่ยงหรือโอกาสการทุจริตในนโยบายนั้น ๆ ด้วย

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

ระดับความสำเร็จในการพัฒนานวัตกรรมการรายงานผลสะท้อนแห่งวงจรรายงานนโยบาย

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
บูรณาการและประมวลผลข้อมูลเพื่อการรายงานนโยบาย	จัดตั้งหน่วยงานกลางที่มีหน้าที่ในการบูรณาการและประมวลผลข้อมูลการดำเนินนโยบายสาธารณะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินนโยบาย

กลยุทธ์ที่ ๓ การพัฒนานวัตกรรมสำหรับการรายงานและตรวจสอบธรรมาภิบาลในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

คำอธิบาย

กลยุทธ์การพัฒนานวัตกรรมสำหรับการรายงานและตรวจสอบผลกระทบจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นกลยุทธ์สำหรับการส่งเสริมภาคธุรกิจเอกชน สื่อมวลชน และประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบนโยบายที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริต โดยประยุกต์องค์ความรู้ในด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยมาใช้ในการสร้างระบบการตรวจสอบการดำเนินนโยบายของรัฐให้มีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น เช่น การใช้ระบบการถ่ายทอดภาพและเสียงแบบสด (Live Streaming video) การใช้ระบบการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ประชาชนนิยม อาทิ เฟสบุ๊ก ทวิตเตอร์ การให้มีรายงานผลการดำเนินนโยบายผ่านระบบคอมพิวเตอร์ และการประยุกต์ระบบแผนที่ออนไลน์กับระบบการระบุพิกัดตำแหน่ง (GPS) ของโครงการที่มีความเสี่ยงหรือมีการทุจริตเกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเสริมพลังให้กับภาคประชาชน (Empowerment) ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตรวจสอบการทุจริตเชิงนโยบายในพื้นที่ของตน รวมถึงโครงการระดับชาติต่าง ๆ ด้วย

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

ระดับความสำเร็จในการพัฒนานวัตกรรมสำหรับการส่งเสริมภาคธุรกิจเอกชน สื่อมวลชน และประชาชน

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
การพัฒนานวัตกรรมสำหรับการส่งเสริมภาคธุรกิจเอกชน สื่อมวลชน และประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ	นำเอานวัตกรรมและเทคโนโลยีอันทันสมัยมาปรับใช้ในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินนโยบายของรัฐ

กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมให้มีการศึกษา วิเคราะห์ ติดตาม และตรวจสอบ การทุจริตเชิงนโยบายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำอธิบาย

กลยุทธ์การส่งเสริมให้มีการศึกษา วิเคราะห์ และตรวจสอบการทุจริตเชิงนโยบายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกลยุทธ์ที่เกิดขึ้นเพื่อสร้างความโปร่งใสและลดโอกาสการทุจริตในการดำเนินนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการส่งเสริมให้มีการศึกษาและวิเคราะห์กระบวนการทางนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาเพื่อสร้างการตรวจสอบการดำเนินนโยบายให้มีความโปร่งใสและลดโอกาสการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นได้ในกระบวนการนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

ระดับความสำเร็จในการส่งเสริมให้มีการศึกษา วิเคราะห์ และตรวจสอบการทุจริตเชิงนโยบายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติ

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการตรวจสอบ การทุจริตเชิงนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	- ความร่วมมือกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการศึกษาและวิเคราะห์การดำเนินนโยบาย
๒. เผยแพร่องค์ความรู้ในการดำเนินนโยบายอย่างโปร่งใสและไร้อคติให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	- การจัดสัมมนาหรือการให้ความรู้ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการดำเนินนโยบายอย่างไรให้โปร่งใส

๘.๖.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๔

“พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก”

คำอธิบาย

ยุทธศาสตร์นี้มุ่งเน้นการพัฒนากลไกและกระบวนการงานด้านการป้องกันการทุจริตของประเทศไทยให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อลดโอกาสการทุจริตหรือทำให้การทุจริตเกิดยากขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น โดยอาศัยทั้งการกำหนดกลไกด้านกฎหมาย กลไกทางการบริหาร และกลไกอื่น ๆ และเสริมสร้างการปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน ให้มีธรรมาภิบาล

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนากลไกการป้องกันการทุจริตให้เท่าทันต่อสถานการณ์การทุจริต
๒. เพื่อพัฒนาระบบการทำงานด้านการป้องกันการทุจริต ให้สามารถป้องกันการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ
๓. เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในการบูรณาการการทำงานระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต
๔. เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตเกิดขึ้นในอนาคต

เป้าประสงค์

๑. กลไกการป้องกันการทุจริตมีความเท่าทันต่อสถานการณ์การทุจริต เปลี่ยนแปลงสู่กระบวนการทำงานเชิงรุกสามารถป้องกันการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ
๒. มีการบูรณาการการทำงานระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต
๓. การทุจริตลดน้อยลงหรือไม่เกิดการทุจริต

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์

๑. ร้อยละของความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการป้องกันเพื่อยับยั้งการทุจริต
๒. ร้อยละที่ลดลงของคดีการทุจริต
๓. ร้อยละความสำเร็จของผลการดำเนินการป้องกันการทุจริต

กลยุทธ์

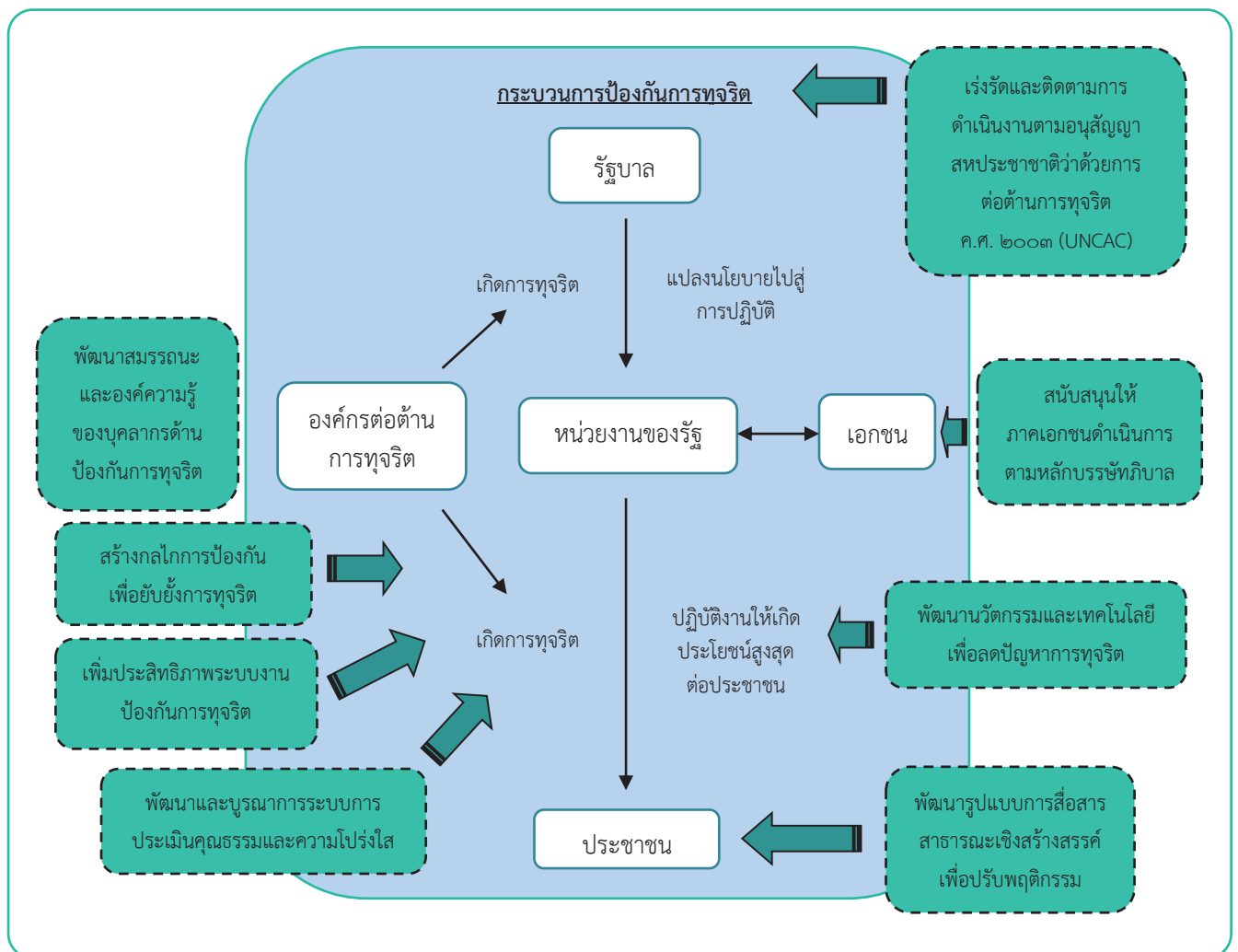
๑. เพิ่มประสิทธิภาพระบบงานป้องกันการทุจริต
๒. สร้างกลไกการป้องกันเพื่อยับยั้งการทุจริต
๓. พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อลดปัญหาการทุจริต
๔. พัฒนารูปแบบการสื่อสารสาธารณะเชิงสร้างสรรค์เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
๕. การพัฒนา วิเคราะห์ และบูรณาการระบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อเชื่อมโยงกับแนวทางการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย
๖. สนับสนุนให้ภาคเอกชนดำเนินการตามหลักบรรษัทภิบาล

- ๗. พัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากรด้านการป้องกันการทุจริต
- ๘. การพัฒนาระบบและส่งเสริมการดำเนินการตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC)

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- ๑. กระบวนการทำงานด้านป้องกันการทุจริตเปลี่ยนแปลงสู่การทำงานเชิงรุก สามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างเท่าทันและมีประสิทธิภาพ
- ๒. มีการบูรณาการการทำงานระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม

แผนภาพที่ ๘.๕ ความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเป้าหมายกับกลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๔
 “พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก”

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพระบบงานป้องกันการทุจริต

คำอธิบาย

การพัฒนากระบวนการป้องกันการทุจริตเชิงรุก เป็นการพัฒนาระบบการทำงานป้องกันการทุจริตให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน โดยอาศัยการประสานการทำงานและการบูรณาการความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันการทุจริต พร้อมทั้งการเปลี่ยนแปลงการทำงานป้องกันการทุจริตไปสู่การทำงานเชิงรุก

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

ร้อยละของคดีการทุจริตที่ลดลง

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. พัฒนามาตรการเชิงรุกที่สามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตในแต่ละระดับ	- รัฐบาล หน่วยงานภาครัฐ องค์กรอิสระ และ คณะกรรมการบูรณาการที่เกี่ยวข้อง ร่วมกำหนดมาตรการเชิงรุกเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตที่เท่าทันต่อพลวัตการทุจริต
๒. พัฒนาระบบการทำงานแบบบูรณาการระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม	- รัฐบาล หน่วยงานภาครัฐ องค์กรอิสระ และ คณะกรรมการบูรณาการที่เกี่ยวข้อง ร่วมพัฒนาและยกระดับแนวทางการทำงานแบบบูรณาการระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเพื่อผลักดันให้เกิดระบบงานป้องกันการทุจริตในเชิงรุกซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที
๓. เพิ่มบทบาทของภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการเข้ามามีส่วนร่วมกับระบบการป้องกันการทุจริต	- เปิดโอกาสและพื้นที่ให้ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต ด้วยรูปแบบแนวทางต่าง ๆ พร้อมทั้งกำหนดมาตรการส่งเสริมจูงใจให้ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการเข้ามามีส่วนร่วมกับระบบการป้องกันการทุจริต
๔. ยกระดับกลไกการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการป้องกันการทุจริต	- ยกระดับกลไกการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการป้องกันการทุจริต ให้มีประสิทธิภาพ ประเมินผลแต่ละระดับเพื่อการตัดสินใจเชิงบริหารและการพัฒนาระบบงานป้องกัน

กลยุทธ์ที่ ๒ สร้างกลไกการป้องกันเพื่อยับยั้งการทุจริต

คำอธิบาย

เนื่องจากการทุจริตก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติ ทั้งในรูปแบบของตัวเงินและภาพลักษณ์ จึงต้องสร้างกลไกการป้องกันการทุจริตเพื่อยับยั้งความเสียหายที่เกิดจากการทุจริตโดยอาศัยเครื่องมือของภาครัฐ และลดโอกาสการทุจริตหรือทำให้การทุจริตเกิดยากขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น โดยสร้างกลไกทางกฎหมายและทางการบริหารในการป้องกันการทุจริต แบ่งประเภทตามลักษณะการทุจริตและตามกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่กระทำการทุจริต อันจะทำให้การป้องกันการทุจริตตรงกับสภาพปัญหาและสามารถป้องกันการทุจริต ได้อย่างแท้จริง

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

ร้อยละของข้อเสนอแนะจากกลไกป้องกันเพื่อยับยั้งการทุจริตที่ได้รับการตอบสนอง

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. สร้างกลไกป้องกันเพื่อยับยั้งการทุจริต	- บูรณาการร่วมระหว่างองค์กรอิสระ และหน่วยงานด้านการตรวจสอบ เพื่อบูรณาการภารกิจสำหรับการตรวจสอบการดำเนินงานหรือโครงการของรัฐที่สำคัญ และมีบทบาทในการยับยั้งการดำเนินงานหรือโครงการของรัฐหากเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวส่อไปในทางทุจริตหรือมีแนวโน้มจะเกิดผลเสียอย่างร้ายแรง
๒. นำข้อเสนอแนะจากกลไกป้องกันเพื่อยับยั้งการทุจริตสู่การปฏิบัติ	- ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและแก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน
๓. กำหนดกลไกการติดตามและประเมินผลการนำข้อเสนอแนะไปสู่การปฏิบัติ	- มีการติดตามและประเมินผลส่วนราชการที่ได้ดำเนินนโยบาย มาตรการ หรือข้อเสนอแนะ ไปปรับใช้ในหน่วยงาน เพื่อเป็นการสร้างแรงกระตุ้น และส่งเสริมให้มีการนำเอาสิ่งต่าง ๆ ช่างต้นไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง พร้อมทั้งมีการปรับปรุงนโยบาย มาตรการ หรือข้อเสนอแนะให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

กลยุทธ์ที่ ๓ พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อลดปัญหาการทุจริต

คำอธิบาย

ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน ซึ่งนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ปัญหาการทุจริตมีความสลับซับซ้อน และยากต่อการตรวจสอบ ดังนั้นวิธีการแก้ไขปัญหาการทุจริตจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตให้ประสบความสำเร็จ โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับ หรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์การทุจริตในปัจจุบัน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชน มีความรู้เท่าทัน และร่วมเป็นเครือข่ายในการแก้ไขปัญหาการทุจริต

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

จำนวนนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อลดปัญหาการทุจริตและลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ในระบบบริหารงานสาธารณะ เพื่อลดขั้นตอน หรือกระบวนการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างแรงจูงใจ และพัฒนาให้เกิดการสร้างระบบ หรือนวัตกรรม หรือเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการป้องกันการทุจริต และลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ - พัฒนาให้เกิดความคิดต่อยอดเกี่ยวกับการนำเอาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ
๒. พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถศึกษา เรียนรู้ และหาข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต (กำหนดเรื่องที่ประชาชนให้ความสนใจ)	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้ามาค้นข้อมูล ศึกษาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต เช่น การพัฒนาระบบ Application สำหรับให้ความรู้ประชาชนให้ประชาชนได้เกิดความตระหนักรู้ ในเรื่องของการป้องกันการทุจริต และหากประชาชนได้พบเห็นปัญหาการทุจริตสามารถไปร้องเรียน รวมถึงเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวผ่าน Application ที่กำหนดได้ เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ ๔ พัฒนารูปแบบการสื่อสารสาธารณะเชิงสร้างสรรค์เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

คำอธิบาย

การพัฒนารูปแบบการสื่อสารสาธารณะเชิงสร้างสรรค์เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นการพัฒนานวัตกรรมในการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ในรูปแบบใหม่ที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยกลไกในเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถเข้าถึงบุคคลได้ทุกกลุ่มและทุกช่วงวัย ด้วยกระบวนการสร้างสรรค์ข้อมูล (Creative) และช่องทางการประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งใช้กระบวนการตลาดสำหรับการกำหนดกลยุทธ์

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

ระดับของทัศนคติและพฤติกรรมต่อต้านการทุจริต

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. พัฒนาและยกระดับรูปแบบการสื่อสารสาธารณะเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - ยกระดับ ต่อยอด และพัฒนารูปแบบ วิธีการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ที่เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตที่เข้าใจง่าย และสามารถนำไปใช้กับการดำเนินชีวิต - การปรับกระบวนการคิด และการสร้างจิตสำนึกสาธารณะ - กระตุ้น จูงใจ ให้ภาคเอกชน สื่อมวลชน พัฒนารูปแบบ แนวทาง การสื่อสารสาธารณะเพื่อการต้านการทุจริต อาทิ การกำหนดมาตรการทางภาษี การเชิดชูเกียรติ
๒. กำหนดแผนการติดต่อสื่อสารการตลาด (Integrated Marketing Communication : IMC) ^{๔๕} เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนการติดต่อสื่อสารการตลาด (Integrated Marketing Communication : IMC) เชิงสร้างสรรค์ เพื่อยกระดับการสื่อสารสาธารณะและการประชาสัมพันธ์ โดยใช้เครื่องมือการติดต่อสื่อสารการตลาด (Integrated Marketing Communication : IMC) เพื่อปรับเปลี่ยนค่านิยมและทัศนคติของประชาชนให้มีค่านิยมต่อต้านการทุจริต หรือมีการแสดงออกถึงพฤติกรรมต่อต้านหรือไม่ยอมรับการทุจริต

^{๔๕} หมายเหตุ : การติดต่อสื่อสารการตลาด (Integrated Marketing Communication: IMC) คือ การใช้ทุกรูปแบบของการติดต่อสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้บริโภคกลุ่มนั้นหรือเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคเปิดรับ มีองค์ประกอบ ได้แก่

๑. การโฆษณา (Advertising)
๒. การส่งเสริมการขาย (Sales Promotion)
๓. การประชาสัมพันธ์ (Public Relations)
๔. การขายโดยบุคคล (Personal Selling)
๕. การตลาดทางตรง (Direct Marketing)

กลยุทธ์ที่ ๕ การพัฒนา วิเคราะห์ และบูรณาการระบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อเชื่อมโยงกับแนวทางการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย

คำอธิบาย

ในปัจจุบันปัญหาการทุจริตได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนา พร้อมทั้งบูรณาการระบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อเป็น เครื่องมือสำหรับเป็นตัวชี้วัดถึงระดับคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส การเปิดเผยข้อมูล และการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงการป้องกันการทุจริตที่เกี่ยวข้องตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะเป็นการ แก้ไขปัญหาการทุจริตได้อย่างเป็นระบบและสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน และยกระดับ เครื่องมือไปสู่การเชื่อมโยงกับแนวทางการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

หน่วยงานมีค่าคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานที่สูงขึ้น

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน	<ul style="list-style-type: none"> - มีการพัฒนาเครื่องมือ หรือเกณฑ์มาตรฐานให้เหมาะสมกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานเพื่อให้เท่าทันกับพลวัตที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของปัญหาการทุจริต ดังนั้น จึงต้องพัฒนาเครื่องมือ หรือเกณฑ์มาตรฐานให้มีความเท่าทัน เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตให้ประสบผลสำเร็จ - ยกระดับเครื่องมือไปสู่การเชื่อมโยงกับแนวทางการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย
๒. การบูรณาการระบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน	<ul style="list-style-type: none"> - มีการบูรณาการระบบการประเมินด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และอื่นๆ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อน และเกิดมาตรฐานในการประเมินฯ ในทิศทางเดียวกัน

กลยุทธ์ที่ ๖ สนับสนุนให้ภาคเอกชนดำเนินการตามหลักบรรษัทภิบาล

คำอธิบาย

การแก้ไขปัญหาการทุจริต หากจะให้ประสบความสำเร็จ ภาคเอกชนจะต้องให้ความร่วมมือเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการแก้ไขปัญหาและป้องกันการทุจริต เนื่องจากภาคเอกชน จะมีบทบาทสำคัญในฐานะของผู้ให้สินบนเพื่อประโยชน์ของธุรกิจตนเอง และเจ้าหน้าที่ของรัฐมักจะอยู่ในฐานะของผู้รับสินบนเพื่อให้ประโยชน์หรือสิทธิบางอย่างกับภาคเอกชน ซึ่งหากสามารถป้องกันหรือยับยั้งฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ให้เข้าไปมีส่วนร่วมในฐานะผู้ให้หรือผู้รับได้ ก็เชื่อได้ว่าปัญหาการทุจริตน่าจะลดน้อยลง อีกทั้งภาคเอกชนจะเป็นส่วนสำคัญในการกระตุ้นและผลักดันให้ประชาชนในสังคมได้สังเกตเห็นและตระหนักถึงปัญหาการทุจริตได้อีกด้วย

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

ร้อยละของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ดำเนินกิจการตามหลักบรรษัทภิบาล

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. ส่งเสริมการดำเนินงานตามหลักบรรษัทภิบาล	- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนได้เกิดการเรียนรู้ และเห็นถึงความสำคัญของการดำเนินธุรกิจโดยยึดหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทขนาดใหญ่ ที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการปฏิบัติระบบเศรษฐกิจของประเทศ จะต้องแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่น จริงใจ และจริงจังกับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งหากดำเนินการสำเร็จก็จะเป็นตัวอย่างสำคัญในการเผยแพร่ และขยายผลให้เกิดการป้องกันการทุจริต
๒. สร้างแรงจูงใจในการเป็นตัวอย่างองค์กรภาคเอกชนที่ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล	- กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจในการผลักดันให้ภาคเอกชน ได้ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล อาทิ มาตรการทางภาษี การยกย่องเชิดชูเกียรติ ให้เป็นตัวอย่างของภาคธุรกิจที่ใส่ใจในหลักธรรมาภิบาล เป็นต้น
๓. กำหนดบทลงโทษกับภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตอย่างเด็ดขาดและรุนแรง	- สำนักงาน ป.ป.ช. และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย จะต้องให้ความสำคัญ มีความเด็ดขาดและรวดเร็วในการลงโทษภาคเอกชนที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริต การให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด ด้วยมาตรการเสริมตามมาตรา ๑๒๓/๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘

กลยุทธ์ที่ ๗ พัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากรด้านการป้องกันการทุจริต

คำอธิบาย

การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต จำเป็นอย่างยิ่งจะต้อง มุ่งเน้นให้มีความรู้เชิงสร้างสรรค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต เนื่องจากในปัจจุบันปัญหาการทุจริต ได้มีวิวัฒนาการไปอย่างรวดเร็ว รุนแรง และสลับซับซ้อน ทำให้เกิดผลเสียหายกับประเทศชาติในวงกว้าง ซึ่งจากเดิมจะเห็นว่าวิธีการแก้ไขปัญหแบบเดิมไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้อง พัฒนาให้บุคลากรด้านการป้องกันการทุจริตสามารถเรียนรู้ เท่าทัน เข้าใจ และมีความคิดเชิงสร้างสรรค์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการทุจริตต่อไป

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

บุคลากรด้านการป้องกันการทุจริตมีศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันการทุจริตเชิงสร้างสรรค์

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. พัฒนาและยกระดับการพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้มีความเป็นมืออาชีพและเป็นไปตามมาตรฐานสากล	- พัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันการทุจริตให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และพฤติกรรม ฐานคิด (Mindset) ที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานด้านการป้องกันเชิงรุก ด้วยการบูรณาการเครื่องมือการพัฒนาบุคลากรแนวใหม่ ตลอดจนการยกระดับการทำงานและบุคลากร ให้เป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ : UNCAC และการรองรับเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AC)
๒. ต่อยอด ขยายผล องค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ สำหรับการป้องกันการทุจริต	- ส่งเสริมองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ (Creative) สำหรับการป้องกันการทุจริตด้วยรูปแบบและนวัตกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา

กลยุทธ์ที่ ๘ การพัฒนาระบบและส่งเสริมการดำเนินการตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC)

คำอธิบาย

การพัฒนาระบบและส่งเสริมการดำเนินการตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) เป็นการนำเงื่อนไขข้อตกลงของ UNCAC ที่เปรียบเสมือนคำแนะนำในการปรับปรุงกระบวนการงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ที่ได้ออกแบบไว้มาปรับใช้ในการป้องกันทุจริต ซึ่งในการพัฒนาประสิทธิภาพงานป้องกันการทุจริตตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) มีประเด็นที่ต้องพัฒนาดังต่อไปนี้

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

ผลสำเร็จในการดำเนินงานตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓
(United Nations Convention against Corruption : UNCAC)

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. นโยบายและแนวปฏิบัติเชิงป้องกันเพื่อต่อต้านการทุจริต	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความร่วมมือในการปรับปรุงการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกับองค์กรระหว่างประเทศและระดับประเทศ
๒. ปรับปรุงประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐให้รองรับการป้องกันการทุจริต	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุง ประมวลจริยธรรม ข้อบังคับจรรยาบรรณข้าราชการ เพื่อให้ทันต่อรูปแบบของการทุจริต - สร้างระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งนักบริหารระดับสูง
๓. สร้างแนวทางการป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างและการจัดการคลังของรัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับแก้กฎ ระเบียบ และวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ให้ทันต่อรูปแบบของการทุจริต - สร้างรูปแบบมาตรฐานการตรวจสอบบัญชี เพื่อป้องกันการทุจริตในภาคเอกชน
๔. การรวบรวม การแลกเปลี่ยน การวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทุจริต	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับองค์กรระหว่างประเทศ - พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ

๘.๖.๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๕

“ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริต”

คำอธิบาย

ยุทธศาสตร์การปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริตเป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนากลไกและกระบวนการต่าง ๆ ของการปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ ให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ ตั้งแต่การปรับปรุงระบบการรับเรื่องร้องเรียนเข้าสู่กระบวนการปราบปรามการทุจริต การพัฒนาระบบการตรวจสอบทรัพย์สินเพื่อตรวจสอบการทุจริต การปฏิรูปกลไกและกระบวนการในการสอบสวนและไต่สวน การปรับปรุงและบูรณาการขั้นตอนและกรอบระยะเวลาในการปฏิบัติงานของหน่วยงานปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็ว การพัฒนาเทคโนโลยีในการดำเนินคดีที่รวดเร็วมากขึ้น การวางแผนกำหนดทิศทางในการปราบปรามการทุจริตตามสถิติและฐานข้อมูลระดับความเสียหาย/ความเร่งด่วน/จำนวนของคดีการทุจริต การศึกษาวิเคราะห์พลวัตของการทุจริตเพื่อตรากฎหมายป้องกันการทุจริตในเชิงรุก การบูรณาการข้อมูลและข่าวกรองประกอบการปราบปรามการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้ลดการดำเนินงานที่ล่าช้าและซ้ำซ้อน การคุ้มครองพยานและผู้แจ้งเบาะแสในคดีทุจริตที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้การดำเนินคดีเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และเมื่อคดีถึงที่สุดแล้วก็จะมีการเผยแพร่เปิดโปงให้สาธารณชนและสังคมเกิดความตระหนักและเกรงกลัวในการกระทำการทุจริต รวมไปถึงการปรับปรุงและพัฒนาระบบการปราบปรามการทุจริตตามแนวทางของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ด้วย ซึ่งในการปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริตดังกล่าว จะมุ่งเน้นการดำเนินการโดยการเพิ่มประสิทธิภาพในการตราเป็นกฎหมาย (Legislation) การบังคับใช้กฎหมาย (Enforcement) และการตัดสินคดีและลงโทษผู้กระทำผิด (Judiciary) การบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยในการพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งยุทธศาสตร์นี้จะทำให้การปราบปรามการทุจริตเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คดีการทุจริตต่าง ๆ ถูกดำเนินการอย่างรวดเร็ว และผู้กระทำการทุจริตได้รับการลงโทษ สาธารณชนและสังคมเกิดความตระหนักและเกรงกลัวที่จะกระทำการทุจริต และคดีการทุจริตมีอัตราการลดลงได้ในที่สุด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อปรับปรุงและพัฒนากลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต
๒. เพื่อตรากฎหมายและปรับปรุงกฎหมายให้กระบวนการปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพ
๓. เพื่อบูรณาการกระบวนการปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระบบ
๔. เพื่อให้ผู้กระทำความผิดถูกดำเนินคดีและลงโทษอย่างเป็นรูปธรรมและเท่าทันต่อสถานการณ์

เป้าประสงค์

๑. การปฏิบัติงานด้านการปราบปรามการทุจริตมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
๒. คดีการทุจริตและการกระทำทุจริตลดน้อยลง

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์

๑. ระยะเวลาเฉลี่ยของการดำเนินคดีทุจริตจำแนกตามขนาดและประเภทของคดี
๒. ร้อยละของคดีการทุจริตที่ดำเนินการแล้วเสร็จจำแนกตามขนาดและประเภทของคดี

กลยุทธ์

๑. ปรับปรุงระบบรับเรื่องร้องเรียนการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ
๒. ปรับปรุงการตรวจสอบความเคลือบไหวและความถูกต้องของทรัพย์สินและหนี้สิน
๓. ปรับปรุงกระบวนการและพัฒนาเทคโนโลยีพิเศษในการปราบปรามการทุจริตที่มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
๔. ตรากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในการปราบปรามการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต และสอดคล้องกับสนธิสัญญาและมาตรฐานสากล
๕. บูรณาการข้อมูลและข่าวกรองในการปราบปรามการทุจริต
๖. การเพิ่มประสิทธิภาพในการคุ้มครองพยาน (Witness) และผู้แจ้งเบาะแส (Whistleblower) และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต
๗. พัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต
๘. การเปิดโปงผู้กระทำความผิดให้สาธารณชนรับทราบและตระหนักถึงโทษของการกระทำการทุจริตเมื่อคดีถึงที่สุด
๙. การเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดีทุจริตระหว่างประเทศ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. การสนับสนุนและให้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการปรับปรุงกระบวนการต่าง ๆ ในการปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ
๒. การสนับสนุนและให้ความร่วมมือจากฝ่ายนิติบัญญัติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางกฎหมายในการร่วมกันออกแบบ ปรับปรุง และบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการทุจริต
๓. ประชาชนและสังคมให้ความสำคัญกับการปราบปรามการทุจริตและตระหนักถึงผลของการกระทำการทุจริต

แผนภาพที่ ๘.๖ ความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเป้าหมายกับกลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๕
“ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริต”

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับปรุงระบบรับเรื่องร้องเรียนการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ

คำอธิบาย

ระบบการรับเรื่องร้องเรียนการทุจริต ถือเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการปราบปรามการทุจริต กล่าวคือ เมื่อมีการทุจริตเกิดขึ้น ผู้เสียหายจะมีการร้องเรียนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้าสู่กระบวนการสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดีต่อไป หากระบบรับเรื่องร้องเรียนขาดประสิทธิภาพแล้ว การดำเนินการปราบปรามการทุจริตย่อมเกิดความล่าช้าตามไปด้วย ดังนั้น ระบบการรับเรื่องร้องเรียนจึงต้องมีความรวดเร็ว สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย และมีความน่าเชื่อถือและได้รับความไว้วางใจจากประชาชน

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

๑. ระบบรับเรื่องร้องเรียนที่มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐาน
๒. ระดับความพึงพอใจของผู้ร้องเรียนต่อการตอบสนองและแจ้งผลความคืบหน้าของเรื่องร้องเรียน

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. การปรับปรุงระบบการรับเรื่องร้องเรียนของหน่วยงานต่อต้านการทุจริตต่าง ๆ ให้มีความรวดเร็ว เข้าถึงได้โดยง่าย ^{๔๖}	- หน่วยงานต่อต้านการทุจริตทุกหน่วยงานร่วมปรับปรุงพัฒนาระบบการรับเรื่องร้องเรียนของหน่วยงานให้สามารถรับเรื่องร้องเรียนได้อย่างรวดเร็ว ผู้ร้องเรียนสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการพัฒนาช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนให้มีความทันสมัย
๒. การสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจต่อระบบการรับเรื่องร้องเรียน ^{๔๗}	- หน่วยงานต่อต้านการทุจริตทุกหน่วยงานจะต้องให้ความสำคัญและมีการตอบสนองต่อเรื่องร้องเรียนอย่างรวดเร็ว และมีผลการแจ้งผลและติดตามความคืบหน้าของเรื่องร้องเรียน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ร้องเรียน

^{๔๖} จาก Benchmarking

^{๔๗} จาก Benchmarking

กลยุทธ์ที่ ๒ ปรับปรุงการตรวจสอบความเคลื่อนไหวและความถูกต้องของทรัพย์สินและหนี้สิน

คำอธิบาย

การตรวจสอบความเคลื่อนไหวของทรัพย์สินและหนี้สินนั้น ถือเป็นขั้นตอนการตรวจสอบการทุจริตในเบื้องต้นที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นระบบการตรวจสอบทรัพย์สินจะต้องมีความรวดเร็ว ถูกต้องและแม่นยำ รวมทั้งจะต้องตรวจสอบอย่างครอบคลุมถึงผู้ที่มีโอกาสที่จะก่อการทุจริตอีกด้วย

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

ระยะเวลาเฉลี่ยของกระบวนการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. การพัฒนาระบบการตรวจสอบความเคลื่อนไหวและการตรวจสอบความถูกต้องของทรัพย์สินและหนี้สินรวมถึงระบบการติดตามทรัพย์สินคืนจากการทุจริต (เชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๒๑ และ ๒๔๔)	- พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ทันสมัย (Smart Audit System) เพื่อทันต่อการบิดเบือนทรัพย์สินและหนี้สินรวมทั้งบูรณาการข้อมูลกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่าง ๆ ในการตรวจสอบความถูกต้องของทรัพย์สินและหนี้สิน
๒. การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินให้ครอบคลุมถึงโอกาสในการทุจริต ^{๔๔} (เชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๒๑ และ ๒๔๔)	- ศึกษาและทบทวนกลุ่มเป้าหมายในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินให้ครอบคลุมการทุจริต โดยพิจารณาจากสถิติคดีการทุจริต/การขโมยความผิด

กลยุทธ์ที่ ๓ ปรับปรุงกระบวนการและพัฒนากลไกพิเศษในการปราบปรามการทุจริตที่มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

คำอธิบาย

การดำเนินการปราบปรามการทุจริตที่ผ่านมาประสบปัญหาหลักเกี่ยวกับความล่าช้าในการดำเนินการ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงกระบวนการการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยการปรับปรุงขั้นตอนการทำงานและบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการการปราบปรามการทุจริตที่ล่าช้าและซับซ้อนให้มีความรวดเร็วและกระชับมากขึ้น และการสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานและกำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินการปราบปรามการทุจริตให้ชัดเจน รวมถึงการพัฒนากลไกพิเศษ (Fast Track) ในการปราบปรามการทุจริตให้สามารถดำเนินการได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้การดำเนินการปราบปรามการทุจริตนั้นเกิดความรวดเร็วเห็นผล มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ประจักษ์ของสังคม

^{๔๔} จาก Benchmarking

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

ระยะเวลาเฉลี่ยของการดำเนินคดีทุจริต

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
<p>๑. การปรับปรุงกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น^{๔๙}</p> <p>(เชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๒๑ และ ๒๔๔)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงและบูรณาการขั้นตอนการดำเนินการที่ล่าช้า และซ้ำซ้อนกันของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้มีความรวดเร็วและกระชับมากขึ้น เพื่อให้การดำเนินการปราบปรามการทุจริตตลอดกระบวนการจนถึงการลงโทษผู้กระทำความผิดเมื่อคดีถึงที่สุดเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและเป็นທີ່ประจักษ์ของประชาชน
<p>๒. การสร้างมาตรฐานการดำเนินการปราบปรามการทุจริต</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดกรอบระยะเวลาในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้ชัดเจน - กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานทั้งด้านเวลา คุณภาพ และงบประมาณของกระบวนการปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ และควบคุมให้เป็นไปตามมาตรฐาน
<p>๓. การพัฒนากลไกพิเศษ (Fast Track) ในการปราบปรามการทุจริต^{๕๐}</p> <p>(เชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๒๑ และ ๒๔๔)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาและจัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจ โดยมีอำนาจเฉพาะและมีขั้นตอนการดำเนินการที่กระชับและรวดเร็ว (Fast Track)
<p>๔. การเพิ่มบทบาทในการปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐต้นสังกัด</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงกระบวนการปราบปรามการทุจริตโดยเพิ่มบทบาทในการปราบปรามการทุจริตภายในหน่วยงานภาครัฐแต่ละหน่วย โดยเฉพาะความผิดทางวินัยหรือความผิดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน

^{๔๙} จาก Benchmarking

^{๕๐} จาก Benchmarking

กลยุทธ์ที่ ๔ ตรากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในการปราบปรามการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต และสอดคล้องกับสนธิสัญญาและมาตรฐานสากล

คำอธิบาย

แม้ว่าปัจจุบันกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริตจะมีอยู่อย่างเพียงพอ แต่เนื่องจากการทุจริตนั้นมีวิวัฒนาการอย่างรวดเร็ว ในการปราบปรามการทุจริตนั้นจึงจะต้องมีการปรับปรุงกฎหมายให้เท่าทันต่อการทุจริตด้วย โดยการตรากฎหมายหรือปรับปรุงกฎหมายที่ยังไม่ครอบคลุมหรือมีช่องโหว่ให้เกิดการทุจริตได้ รวมไปถึงกฎหมายที่เป็นข้อจำกัดของหน่วยงานปราบปรามการทุจริตให้สามารถดำเนินงานปราบปรามการทุจริตได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในส่วนการบังคับใช้กฎหมายนั้น ปัจจุบันคดีการทุจริตนั้นมีความหลากหลายอย่างมาก ทั้งในด้านระดับความเสียหายของการทุจริต ด้านประเภทของการทุจริต ด้านพื้นที่ของการทุจริต รวมไปถึงความเร่งด่วนของแต่ละคดี ดังนั้น จึงควรมีการจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนของการดำเนินการปราบปราม การทุจริตตามระดับความเสียหาย ความเร่งด่วน และสถิติการทุจริตของคดีการทุจริตให้มีความเหมาะสมตามสถานการณ์การทุจริต เพื่อให้การปราบปรามการทุจริตมีทิศทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนและเท่าทันต่อพลวัตของการปราบปรามการทุจริต นอกจากนี้ จะต้องส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐเองจะต้องมีการตรวจสอบถ่วงดุลภายในที่มีประสิทธิภาพ และมีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ในสังกัดอย่างจริงจังมากขึ้น

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

๑. ร้อยละของการลดลงของคดีการทุจริต
๒. ร้อยละจำนวนกฎหมายที่มีการปรับปรุงหรือตราขึ้นใหม่เทียบกับช่องโหว่ของกฎหมายที่จะต้องปรับปรุงหรือตราขึ้นใหม่

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. การตรากฎหมายหรือปรับปรุงกฎหมายให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต	- ศึกษาและวิเคราะห์ช่องโหว่ของกฎหมายที่เป็นบ่อเกิดของการทุจริตจากคดีการทุจริตเพื่อเสนอในการตรากฎหมายหรือปรับปรุงกฎหมายให้มีความเท่าทันต่อการทุจริต เช่น กฎหมายเกี่ยวกับความผิดของตัวแทนอำนาจและผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง (Nominee and Beneficial Ownership) กฎหมายเกี่ยวกับความผิดของผู้สมคบคิด (Conspiracy) กฎหมายเกี่ยวกับการลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ ปรับปรุงบทลงโทษทางกฎหมายให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น เป็นต้น

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
<p>๒. การตรากฎหมายหรือปรับปรุงกฎหมายเพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสนธิสัญญาและมาตรฐานสากล</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาและวิเคราะห์ข้อจำกัดทางกฎหมายหรือข้อจำกัดในอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริต รวมถึงศึกษาและวิเคราะห์ข้อบกพร่องตามสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้อง เช่น อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ เพื่อเสนอในการตรากฎหมายหรือปรับปรุงกฎหมายเพื่อสนับสนุนให้สามารถดำเนินงานปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล
<p>๓. การประเมินติดตามการอนุวัติการตามสนธิสัญญาเพื่อให้ความเห็นทางกฎหมายในการเสนอแก้ไขกฎหมายและกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายไทยและการบังคับใช้กฎหมายในการปฏิบัติตามสนธิสัญญาที่มีผลผูกพันประเทศไทย เช่น การประเมินติดตามการปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ เพื่อให้ความเห็นทางกฎหมายในการเสนอแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และพัฒนารูปแบบวิธีการ เทคนิคในการปราบปรามการทุจริตให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
<p>๔. การบังคับใช้กฎหมายและดำเนินคดีตามระดับความเสียหาย ความเร่งด่วน และสถิติการทุจริต (เชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑๕)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การบังคับใช้กฎหมายและดำเนินคดีให้ตรงตามสถานการณ์การทุจริตโดยจัดลำดับตามฐานข้อมูลระดับความเสียหาย ความเร่งด่วน และสถิติการทุจริต
<p>๕. การบังคับใช้กฎหมายและดำเนินคดีเฉพาะในแต่ละพื้นที่ของประเทศ (เชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑๕)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การบังคับใช้กฎหมายและดำเนินคดีในระดับท้องถิ่นตามลักษณะการทุจริตเฉพาะของแต่ละพื้นที่ของประเทศ
<p>๖. การบูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐต้นสังกัดในการบังคับใช้กฎหมายและลงโทษทางอาญาหรือทางวินัยในความผิดเกี่ยวกับการทุจริตหรือจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำมาตรการในการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการกำหนดบทบาทของหน่วยงาน ตรวจสอบถ่วงดุลภายในกำหนดบทลงโทษและกระบวนการลงโทษที่เหมาะสมแก่เจ้าหน้าที่ในสังกัดในการกระทำการทุจริตหรือกระทำการผิดวินัย และให้หน่วยงานภาครัฐบังคับใช้อย่างจริงจัง

กลยุทธ์ที่ ๕ บูรณาการข้อมูลและข่าวกรองในการปราบปรามการทุจริต

คำอธิบาย

เนื่องจากหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตมีฐานข้อมูลที่แยกจากกันและไม่มีความเชื่อมโยงกัน จึงทำให้ในการส่งผ่านข้อมูลประกอบการดำเนินคดีในแต่ละขั้นตอนการปราบปรามการทุจริตเกิดความล่าช้าและทำให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อน ดังนั้นจึงควรมีการบูรณาการข้อมูลและข่าวกรองประกอบการปราบปรามการทุจริต และพัฒนาระบบฐานข้อมูลและข่าวกรองที่เข้าถึงได้โดยง่ายและมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

๑. ระยะเวลาโดยเฉลี่ยของการส่งต่อข้อมูลประกอบการปราบปรามการทุจริต
๒. ร้อยละของการลดลงของสำนวนที่มีการสอบสวนใหม่จากการส่งต่อข้อมูลของคดีที่ไม่สมบูรณ์
๓. ระดับความสำเร็จของการจัดตั้งประชาคมข่าวกรองด้านการปราบปรามการทุจริต

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. พัฒนาระบบฐานข้อมูลประกอบการปราบปรามการทุจริตระหว่างหน่วยงานปราบปรามการทุจริต ^{๕๑} (เชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๒๑ และ ๒๔๔)	- ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการปราบปรามการทุจริตระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตเพื่อลดความล่าช้าในการส่งผ่านข้อมูลและความซ้ำซ้อนในการสอบสวนและจัดทำสำนวนคดี
๒. จัดตั้งประชาคมข่าวกรองด้านการปราบปรามการทุจริต ^{๕๒}	- จัดตั้งประชาคมที่เป็นศูนย์กลางของการรวบรวมข่าวกรองที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวกรองในระดับลึกและเป็นความลับสูง (Intelligence Agency)
๓. การประสานความร่วมมือกับองค์กรสื่อมวลชน สื่อสาธารณะ หน่วยงานประชาสังคมและหน่วยงานธุรกิจเอกชน เกี่ยวกับข้อมูลและข่าวกรองประกอบการปราบปรามการทุจริต ^{๕๓} (เชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๒๑ และ ๒๔๔)	- จัดทำความร่วมมือกับองค์กรสื่อมวลชน สื่อสาธารณะ หน่วยงานประชาสังคมและหน่วยงานธุรกิจเอกชนในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและข่าวกรองประกอบการปราบปรามการทุจริต

^{๕๑} จาก Benchmarking

^{๕๒} จาก Benchmarking

^{๕๓} จาก Benchmarking

กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพในการคุ้มครองพยาน (Witness) และผู้แจ้งเบาะแส (Whistleblower) และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต

คำอธิบาย

การคุ้มครองพยานและผู้แจ้งเบาะแสในสำนวนคดี รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตนั้น มีความสำคัญอย่างมากต่อการดำเนินคดี เพราะจะทำให้การดำเนินคดีเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ระบบการคุ้มครองจะต้องมีความน่าเชื่อถือและสร้างความมั่นใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีมากที่สุด

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

ระดับความพึงพอใจในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของพยาน ผู้แจ้งเบาะแส และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. การมีมาตรการในการคุ้มครองพยาน (Witness) และผู้แจ้งเบาะแส (Whistleblower) ที่มีความน่าเชื่อถือและสร้างความมั่นใจแก่ผู้ถูกคุ้มครองได้ ^{๕๔}	- การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองพยานและผู้แจ้งเบาะแสอย่างจริงจัง รวมถึงการรักษาความลับและการรับประกันผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของพยานและผู้แจ้งเบาะแสหรือผู้เกี่ยวข้อง
๒. การมีมาตรการในการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริต	- การปรับปรุงกฎหมายคุ้มครองเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้เกิดความมั่นใจในความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
๓. การกำหนดรางวัลหรือสิ่งจูงใจในการแจ้งเบาะแสในคดี ^{๕๕}	- การกำหนดอัตรารางวัลหรือสิ่งจูงใจให้แก่ผู้แจ้งเบาะแสในการดำเนินคดีหากสามารถทำให้ดำเนินคดีจนถึงที่สุดได้

^{๕๔} จาก Benchmarking

^{๕๕} ข้อมูลจาก Benchmarking

กลยุทธ์ที่ ๗ พัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต

คำอธิบาย

ปัจจุบันการทุจริตได้เกิดขึ้นอย่างหลากหลายรูปแบบ อีกทั้งยังมีความซับซ้อนมากขึ้นตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคม ดังนั้นเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตจึงจะต้องมีสมรรถนะและความรู้ที่หลากหลายและเท่าทันต่อการทุจริต และมีองค์ความรู้ที่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตสามารถศึกษาเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพและเป็นมาตรฐาน

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

๑. ระดับความรู้ ทักษะ และขีดความสามารถตามมาตรฐานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต
๒. มีฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. การพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และขีดความสามารถ รวมไปถึงความรู้ในเชิงสหวิทยาการให้แก่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต (Non-Training)	- จัดทำระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต โดยประมวลจากคดีการทุจริตและผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตของแต่ละหน่วยงานได้ศึกษา และมีสมรรถนะและความรู้ที่เป็นมาตรฐาน
๒. การพัฒนาเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีความรู้ ทักษะ และขีดความสามารถ ที่เป็นมาตรฐาน และเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต (Training)	- จัดทำมาตรฐานความรู้ ทักษะ และขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต และจัดทำหลักสูตรพัฒนาเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตโดยมุ่งเน้นความรู้เชิงสหวิทยาการและเสริมสร้างทักษะมาตรฐานให้แก่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต
๓. การแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing) และแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต	- จัดทำความร่วมมือในการแบ่งปันถ่ายทอดองค์ความรู้ และแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตระหว่างหน่วยงานปราบปรามการทุจริต

กลยุทธ์ที่ ๘ การเปิดโปงผู้กระทำความผิดให้สาธารณชนรับทราบและตระหนักถึงโทษของการกระทำการทุจริตเมื่อคดีถึงที่สุด

คำอธิบาย

เมื่อการดำเนินคดีการทุจริตได้ถึงที่สุดแล้ว การนำผลการพิพากษาหรือการชี้มูลความผิดมาเปิดเผยต่อสาธารณชนได้รับรู้จะทำให้เกิดความตระหนักและความเกรงกลัวต่อโทษของการกระทำการทุจริต และสามารถยับยั้งการทุจริตได้ในที่สุด โดยใช้การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์และมีช่องทางการเผยแพร่เปิดโปงที่หลากหลายเข้าถึงได้โดยง่าย และเข้าถึงการรับรู้ของสาธารณชนอย่างกว้างขวาง

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

๑. ระดับการรับรู้ของสาธารณชนจากการเผยแพร่เปิดโปงการทุจริต
๒. ระดับความตระหนักและความเกรงกลัวต่อการกระทำการทุจริตของสาธารณชน

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
การเปิดโปงการทุจริตอย่างสร้างสรรค์และพัฒนาช่องทางในการเผยแพร่เปิดโปงการทุจริตที่เข้าถึงการรับรู้ของสาธารณชนอย่างกว้างขวาง	สังเคราะห์ข้อมูลจากคดีการทุจริตที่มีการชี้มูลความผิดหรือพิพากษาคดีแล้ว เพื่อเผยแพร่เปิดโปงการทุจริต รวมไปถึงการพัฒนาช่องทางในการเผยแพร่ที่ทันสมัยและสร้างกระแสสังคมโดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ที่เผยแพร่และส่งต่อกันได้อย่างรวดเร็ว

กลยุทธ์ที่ ๙ การเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดีทุจริตระหว่างประเทศ

คำอธิบาย

การเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดีทุจริตระหว่างประเทศ เป็นการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดีทุจริตระหว่างประเทศตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC)

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

ระดับความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดีทุจริตระหว่างประเทศ

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
จัดให้มีทรัพยากรที่เหมาะสมเพื่อรองรับการเพิ่มขึ้นของปริมาณคดีทุจริตระหว่างประเทศตามกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป	เพิ่มอัตรากำลังและพัฒนาเจ้าหน้าที่ในสาขากระบวนการยุติธรรมให้มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศและกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๘.๖.๖ ยุทธศาสตร์ที่ ๖

“ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย”

คำอธิบาย

ยุทธศาสตร์ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการยกระดับมาตรฐานด้านความโปร่งใสและการจัดการการยกระดับค่าดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย โดยการศึกษาวิเคราะห์ประเด็นการประเมิน และวิธีการสำรวจตามแต่ละแหล่งข้อมูล และเร่งรัด กำกับ ติดตามให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติหรือปรับปรุงการทำงาน รวมไปถึงการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ภาคเอกชน และต่างประเทศ เพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย

วัตถุประสงค์

เพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย ให้มีระดับสูงกว่าร้อยละ ๕๐

เป้าประสงค์

๑. ประเทศไทยมีคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศ สูงกว่าร้อยละ ๕๐
๒. นักลงทุนต่างชาติรับรู้แนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทยมากขึ้น

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์

ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ตามแหล่งสำรวจข้อมูล ๘ แหล่ง อยู่ในระดับสูงกว่าร้อยละ ๕๐

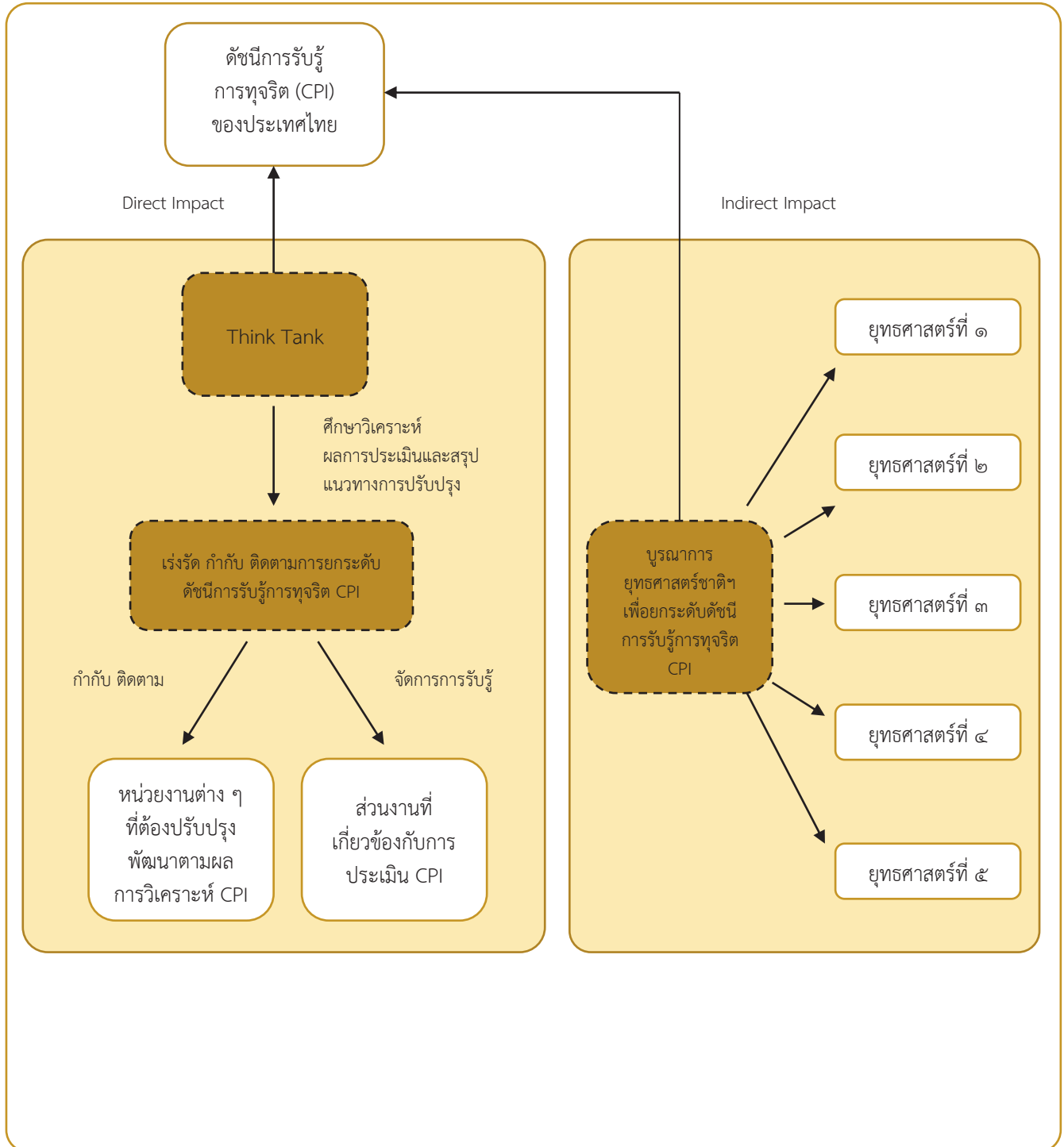
กลยุทธ์

๑. ศึกษา กำกับ และติดตามการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย
๒. บูรณาการเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. ความร่วมมือของรัฐบาล กระบวนการยุติธรรม หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ และเอกชนในการต่อต้านการทุจริต
๒. ประสิทธิภาพของกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ
๓. การรับรู้ของนักลงทุนต่างชาติ

แผนภาพที่ ๘.๗ ความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเป้าหมายกับกลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๖
 “ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย”

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ ๑ ศึกษา กำกับ และติดตามการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย

คำอธิบาย

เป็นกลยุทธ์เพื่อกำหนดแนวทางวิธีการในการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) โดยทำการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ประเด็นการประเมินของแหล่งข้อมูลทั้งหมดที่ใช้สำหรับการจัดอันดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทย และวิธีการสำรวจของแต่ละแหล่งข้อมูลเพื่อนำมาออกแบบแนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับแต่ละภาคส่วน และสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องให้แก่สังคม และนานาชาติ โดยอาศัยการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

ร้อยละของหน่วยงานที่สามารถดำเนินการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินการได้แล้วเสร็จในระยะเวลาที่กำหนด

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. ศึกษา วิเคราะห์ประเด็นการประเมินและวิธีการสำรวจตามแต่ละแหล่งข้อมูลที่ใช้สำหรับการจัดอันดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI)	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งหน่วยงานหรือกลุ่มภารกิจเพื่อทำหน้าที่ในการศึกษาแหล่งข้อมูลทั้งหมดที่ใช้สำหรับการจัดอันดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ในแต่ละแหล่ง ได้แก่ BF (BTI), IMD, ICRG, WEF, WJP, EIU, GI และ PERC ทั้งนี้อาจรวมถึงแหล่งข้อมูลอื่น ๆ หากมีการเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละปี - ศึกษาและวิเคราะห์ว่าในแต่ละแหล่งข้อมูลนั้นมีการประเมินในประเด็นใดบ้าง เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ - ศึกษาวิธีการสำรวจและการจัดเก็บข้อมูลของแต่ละแหล่งข้อมูล
๒. บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> - ติดต่อและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) เพื่อร่วมกันออกแบบแนวทางการปรับปรุงและแก้ไขการบริหารจัดการที่เหมาะสมและเสริมภาพลักษณ์ของประเทศ
๓. เร่งรัด และกำกับ ติดตามการดำเนินการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งหน่วยงานหรือกลุ่มภารกิจขึ้นเพื่อทำหน้าที่เร่งรัดและกำกับ ติดตามให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการบริหารจัดการเพื่อตอบสนองการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศให้สูงขึ้น - หรือกำหนดเป็นมาตรการ/ข้อบังคับ ให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องเร่งดำเนินการ หากไม่ดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนดนับว่าเป็นความผิด

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๔. การจัดการการรับรู้ (Perceptions)	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างสื่อประชาสัมพันธ์แนวสร้างสรรค์ (Creative Public Relation) เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้ง่าย น่าสนใจ และกระตุ้นให้ประชาชนรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการต่อต้านการทุจริต - จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารหรือขั้นตอนการติดต่อประสานงานของภาครัฐในรูปแบบ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ - ผลักดันให้มีชุด CPI เพื่อเผยแพร่หรือให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินงานและการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ - พัฒนาระบบที่เปิดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของรัฐได้ง่าย สะดวก และข้อมูลมีการ Update ให้เท่าทันสถานการณ์ตลอดเวลา

กลยุทธ์ที่ ๒ บูรณาการเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย

คำอธิบาย

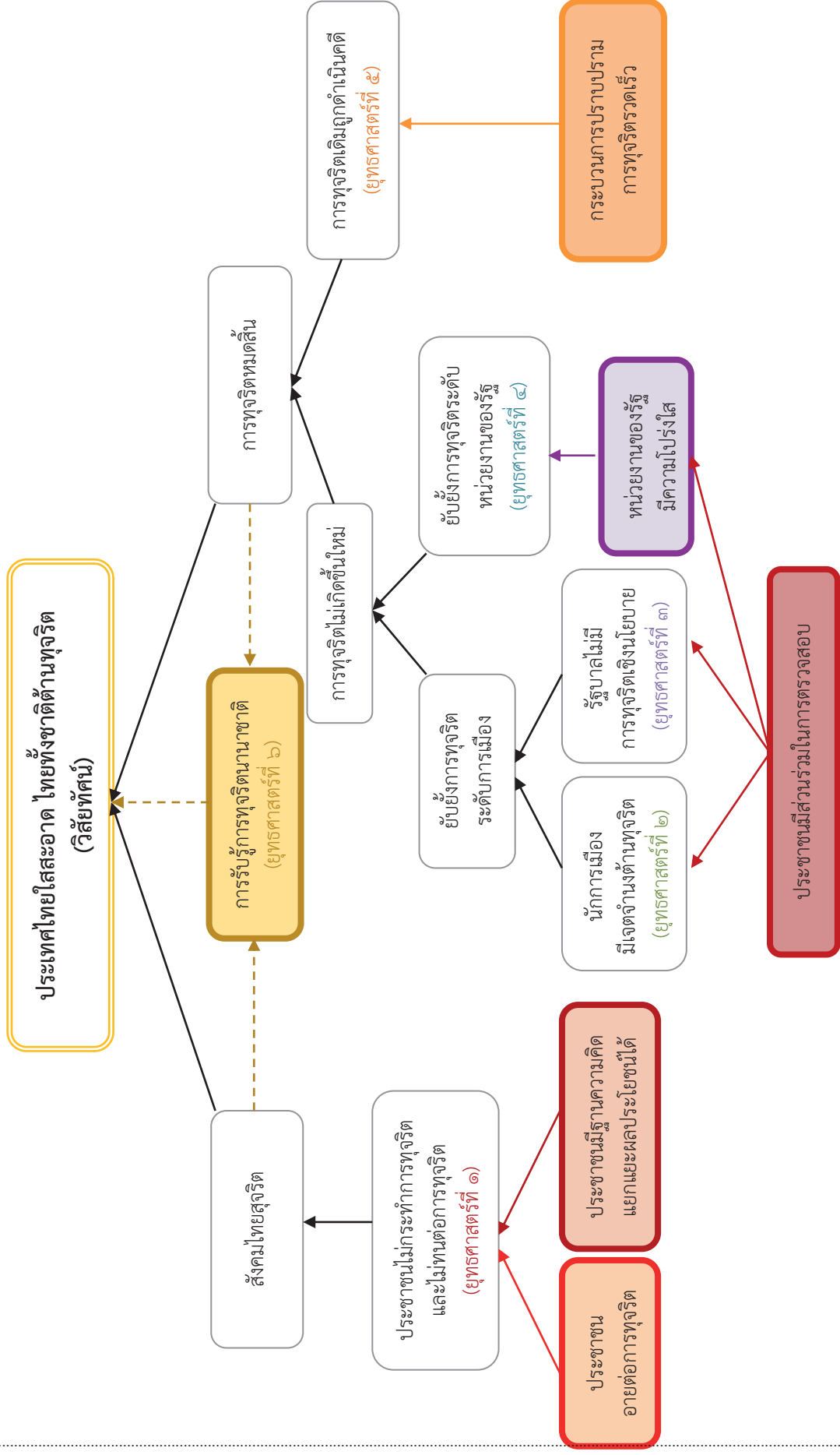
เป็นกลยุทธ์ที่มีขึ้นเพื่อให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการของแต่ละยุทธศาสตร์ในยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เพื่อให้รับทราบถึงการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรคที่พบในระหว่างการดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ให้ประสบผลสำเร็จ ตอบสนองต่อภารกิจระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศ

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

ร้อยละของโครงการที่บรรลุเป้าหมายเพื่อผลักดันดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย

แนวทางตามกลยุทธ์	วิธีการ
๑. วิเคราะห์และเชื่อมโยงเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) (ยุทธศาสตร์ที่ ๑ - ยุทธศาสตร์ที่ ๕) เพื่อยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำ Strategy Map เพื่อสะท้อนความเชื่อมโยงเป้าหมายของแต่ละยุทธศาสตร์ และแสดงให้เห็นว่าในแต่ละเป้าหมายนั้นตอบสนองด้านใดในหลักการ BSC ของ Kaplan & Norton (ประสิทธิผล : การตอบสนองความต้องการของประชาชน, ประสิทธิภาพ : การพัฒนาบุคลากรและการเรียนรู้) รวมทั้งนำมาสู่การวิเคราะห์ว่าเป้าหมายของแต่ละยุทธศาสตร์นั้นตอบสนองประเด็นใดในการจัดอันดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศ
๒. กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้วิธีการในการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์ในหลากหลายรูปแบบ ทั้งรูปแบบการติดตามและประเมินผลก่อนการปฏิบัติ ในระหว่างการปฏิบัติ และหลังการปฏิบัติ

แผนภาพที่ ๘.๘ ความเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์
ของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๘.๗ ความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้บรรลุเป้าหมาย จำเป็นต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงและภาวะคุกคามหลากหลาย ที่จะบั่นทอนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ รวมถึงผลกระทบและโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Risk Impact & Risk Likelihood) เพื่อหาแนวทางจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมหรือควบคุมเพื่อให้มั่นใจว่าความเสี่ยงนั้นจะไม่เกิดผลกระทบต่อเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ ดังตารางการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ ๘.๑ ความเสี่ยงและแนวทางจัดการความเสี่ยง

ความเสี่ยง	แนวทางจัดการความเสี่ยง
<p>๑. ความเสี่ยงจากความเปลี่ยนแปลงในระดับโลกและภูมิภาค</p> <p>การเมืองโลกมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่หลายขั้วอำนาจ ส่งผลให้ประเทศไทยต้องดำเนินนโยบาย ด้วยความอ่อนตัว ในการรักษาคุณภาพทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศมหาอำนาจอีกทั้งการขยายตัวของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนส่งผลให้เกิดการติดต่อกันอย่างเสรี และลดข้อจำกัดต่าง ๆ เพื่อเพิ่มโอกาสในด้านการตลาดและปัจจัยการผลิต^{๕๖}</p> <p>สภาพการณ์ดังกล่าวส่งผลให้รัฐสามารถอ้างเหตุผลด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือเหตุผลอื่น ๆ ที่ไม่อาจจะดำเนินการตามมาตรการเพื่อป้องกันการทุจริต นอกจากนี้ การเปิดประชาคมอาเซียนทำให้มีความเสี่ยงในการขยายตัวของอาชญากรรมข้ามชาติ^{๕๗} อันมีความหมายครอบคลุมถึงปัญหาการคอร์รัปชันและการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐที่จะขยายเป็นวงกว้าง^{๕๘}</p>	<p>กำหนดกลไกการบูรณาการทั้งฝ่ายบริหาร องค์กรอิสระ องค์กรเอกชน ภาคประชาสังคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่มีความคล่องตัวสามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาคได้อย่างเท่าทัน และเป็นช่องทางสร้างความเชื่อมั่นในเวทีโลก</p>
<p>๒. ความเสี่ยงจากปัญหาความเหลื่อมล้ำและความขัดแย้งทางความคิดในสังคม</p> <p>ความแตกต่างกันของรายได้ระหว่างกลุ่มคนรวยและคนจนยังคงระดับสูง จาก โครงสร้างเศรษฐกิจที่ไม่สมดุล อีกทั้งความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการของรัฐ การเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ และ ความเหลื่อมล้ำ</p>	<p>สร้างความเชื่อมั่นให้สังคม และสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต โดยใช้การสื่อสารที่ใช้นวัตกรรมต่าง ๆ เป็นเครื่องมือ ไม่ว่าจะ</p>

^{๕๖} จากนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔

^{๕๗} จากนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔

^{๕๘} ที่มา <http://www.ms.ipsr.mahidol.ac.th/ConferenceXI/Download/Book/๔๔๗-IPSR-Conference-A๑๕-fulltext.pdf>

ความเสี่ยง	แนวทางจัดการความเสี่ยง
<p>ด้านกระบวนการยุติธรรม ประชาชนไม่เข้าใจกฎหมาย เข้าไม่ถึงกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมขาดการบูรณาการ การที่ไม่สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายในกระบวนการยุติธรรมที่ใช้ระยะเวลานาน ส่งผลให้เกิดปัญหาการทุจริตและปัญหาอื่น ๆ^{๕๙}</p> <p>ความขัดแย้งที่รุนแรงจากความแตกต่างของความคิดทางการเมือง ประกอบกับปัญหาความเหลื่อมล้ำ เป็นปัจจัยผลักดันให้ความแตกแยกทางความคิดรุนแรงมากขึ้น^{๖๐} ทำให้เกิดวิกฤตศรัทธาต่อการบริหารประเทศ ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การยอมรับการทุจริตที่ตนเองได้รับประโยชน์ และการเพิกเฉยของประชาชนในความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาคอร์รัปชัน</p>	<p>สื่อสังคมออนไลน์ โปรแกรมประยุกต์ (Application Software) และช่องทางการสื่อสารรูปแบบอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคต</p>
<p>๓. ความเสี่ยงจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีนวัตกรรม และวิวัฒนาการของการทุจริต</p> <p>พัฒนาการด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม มีความรวดเร็ว มีการขยายตัวของเครือข่ายทางสังคมออนไลน์^{๖๑} สามารถถูกนำมาใช้ในการบิดเบือนข้อเท็จจริง ทำให้การป้องกันการทุจริตยากยิ่งขึ้น^{๖๒} ส่งผลต่อการร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และภาพลักษณ์ของประเทศไทย</p> <p>วิวัฒนาการของการทุจริตมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น เช่น การทุจริตเชิงนโยบาย ผลประโยชน์ทับซ้อน การร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจ นักการเมือง ข้าราชการในการกระทำการทุจริต ความไม่โปร่งใสในสถาบันศาสนา^{๖๓} สภาพการณ์ดังกล่าวส่งผลให้การดำเนินงานเพื่อต่อต้านการทุจริตเป็นไปได้โดยยากมากขึ้นทั้งในเรื่องของการหาหลักฐานเพื่อเอาผู้กระทำผิดมาลงโทษ รวมถึงการวางกลไกป้องกันการทุจริตที่ไม่เท่าทัน</p>	<p>เสริมพลังการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาคประชาชน สื่อมวลชน ข้าราชการในหน่วยงานต่าง ๆ ในการติดตาม ตรวจสอบ ควบคุมการใช้ดุลยพินิจของผู้มีอำนาจตัดสินใจในระดับต่าง ๆ โดยประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือธรรมเนียมปฏิบัติของทางราชการ (State Practice) หรือใช้นวัตกรรมอื่น ๆ เพื่อจำกัดความเสี่ยงการทุจริตที่มีความซับซ้อนมากขึ้น</p>

^{๕๙} จากทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

^{๖๐} จากนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔

^{๖๑} จากทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

^{๖๒} จากนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔

^{๖๓} จากทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ความเสี่ยง	แนวทางจัดการความเสี่ยง
<p>๔. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ (Operational Risk)</p> <p>ความเสี่ยงในการนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสม ไม่เข้าใจยุทธศาสตร์อย่างถ่องแท้ หน่วยงานต่าง ๆ ไม่ให้ความร่วมมือและบูรณาการอย่างจริงจัง ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารละเลยเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต การถูกแทรกแซงโดยผู้มีอิทธิพล การไม่สามารถปรับเปลี่ยนการดำเนินการให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ได้ทันท่วงที</p> <p>งบประมาณเพื่อการต่อต้านการทุจริตที่ได้รับไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาการทุจริตอย่างแท้จริง อีกทั้งการดำเนินงานในรูปแบบเดิมที่จัดเป็นกิจกรรมที่สิ้นสุดลงในครั้งเดียว ก็เป็นความเสี่ยงสำคัญที่ทำให้การดำเนินการไม่ส่งผลให้ถึงเป้าหมายตามยุทธศาสตร์</p> <p>นอกจากนี้ ยังมีความเสี่ยงที่ระบบเอกสารการจัดการข้อมูลภายใน และการส่งต่อข้อมูลระหว่างหน่วยงานไม่สามารถพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งอุปสรรคด้านระเบียบ ข้อบังคับ นโยบาย และวัฒนธรรมองค์กรในแต่ละหน่วยงาน</p>	<p>อาศัยกลไกตามข้อ ๑ ในการร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการในเชิงรุกอย่างจริงจัง และร่วมประเมินผลการดำเนินการ ประสานความร่วมมือและความเข้าใจตามยุทธศาสตร์ มุ่งแก้ไขปัญหาเรื่องการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกด้าน รวมทั้งเป็นเวทีในการดำเนินการตามเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตของรัฐบาล</p> <p>เปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดสรรงบประมาณเพื่อการต่อต้านการทุจริตจากอดีตที่จัดสรรเป็นรายโครงการ เป็นการจัดสรรงบประมาณแบบสัดส่วน เพื่อให้มีความเพียงพอ และมีความยืดหยุ่นในการจัดการตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น อีกทั้งปรับรูปแบบแผนงานโครงการ ที่เชื่อมโยงหลายยุทธศาสตร์ บูรณาการการทำงานภายในองค์กรและระหว่างองค์กร รวมทั้งมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และวิจัยอย่างต่อเนื่อง</p>

๔.๘ การเปลี่ยนแปลงและการจัดการการเปลี่ยนแปลง

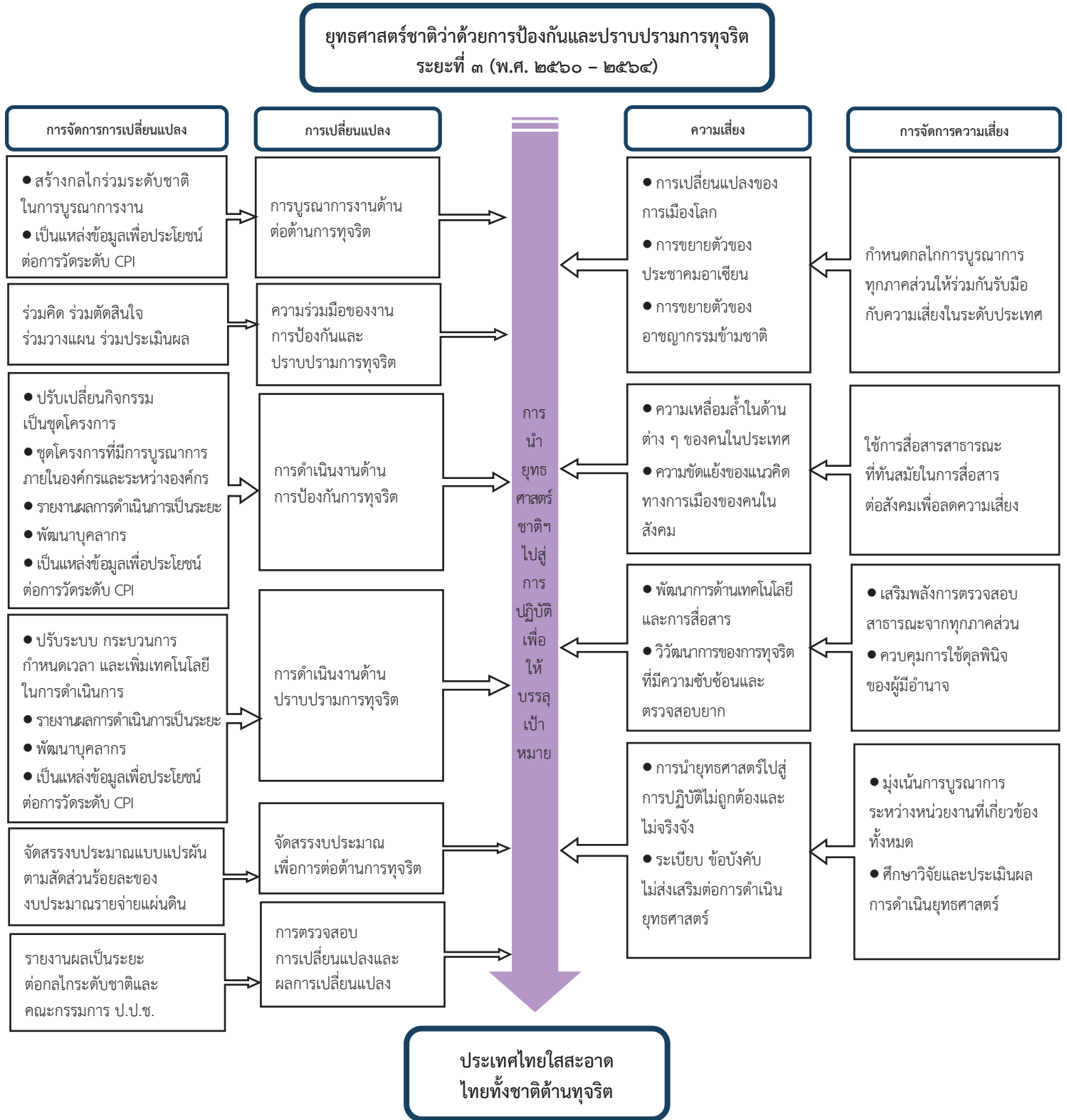
ภายหลังจากการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐) ที่ผ่านมานั้น ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายหรือประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ประกอบกับสถานการณ์การทุจริต มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม ทั้งการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สภาพเศรษฐกิจ ค่านิยมของคนในสังคม ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้การทุจริตเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบใหม่ ๆ และมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เช่น การทุจริตเชิงนโยบาย เป็นต้น ดังนั้น ยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหม่ เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นกว่าเดิม และสามารถบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ได้ ซึ่งประเด็นที่ต้องเปลี่ยนแปลงและแนวทางการจัดการการเปลี่ยนแปลง มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๘.๒ การเปลี่ยนแปลงและการจัดการการเปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลง	แนวทางจัดการการเปลี่ยนแปลง
<p>๑. การบูรณาการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับชาติ</p> <p>ยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ กำหนดให้ยกระดับยุทธศาสตร์ไปสู่ “ประเทศไทยใสสะอาดไทยทั้งชาติด้านทุจริต” จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนกลไกสำคัญที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จ</p>	<p>(๑) กำหนดกลไกระดับชาติ “คณะกรรมการบูรณาการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับชาติ” เพื่อสั่งการตรงไปยังหน่วยงานภาครัฐให้มีการบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับพันธกิจ มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง</p> <p>(๒) เป็นแหล่งข้อมูลเพื่อประโยชน์ต่อการวัดระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI)</p>
<p>๒. ความร่วมมือของงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริต</p> <p>งานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภายในองค์กรพึงเสริมซึ่งกันและกันเพื่อความสำเร็จร่วม</p>	<p>การมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมประเมินผล</p>
<p>๓. การดำเนินงานด้านการป้องกันการทุจริต</p> <p>ผลงานด้านการป้องกัน ต้องส่งผลอย่างยั่งยืน มุ่งสู่ความสำเร็จของประเด็นยุทธศาสตร์อย่างชัดเจน สามารถบูรณาการการดำเนินการทั้งภายในองค์กรและระหว่างองค์กร</p>	<p>(๑) ในการจัดทำแผนงาน โครงการ พึ่งปรับเปลี่ยนจากกิจกรรมเป็นชุดโครงการที่สามารถส่งผลความสำเร็จของหลายประเด็นยุทธศาสตร์ และส่งผลต่อความยั่งยืน</p> <p>(๒) เป็นชุดโครงการ โครงการ หรือกิจกรรม ที่มีการบูรณาการงานด้านการป้องกันการทุจริตภายในองค์กรและระหว่างองค์กร รวมทั้งรับข้อเสนอแนะจากงานด้านปราบปรามการทุจริต</p> <p>(๓) มีการรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะ เพื่อให้มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา</p> <p>(๔) พัฒนาสมรรถนะของบุคลากรด้านการป้องกันการทุจริตอย่างต่อเนื่อง</p> <p>(๕) เป็นแหล่งข้อมูลเพื่อประโยชน์ต่อการวัดระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI)</p>

การเปลี่ยนแปลง	แนวทางจัดการการเปลี่ยนแปลง
<p>๔. การดำเนินงานด้านการปราบปรามการทุจริต</p> <p>ความสำเร็จในการดำเนินคดีทุจริตในยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ เพิ่มขึ้น คดีค้างสะสมลดลงตามลำดับจนหมดสิ้น ส่วนคดีรับใหม่ไม่สะสม</p>	<p>(๑) ปรับระบบ กระบวนการ กำหนดเวลา และเพิ่มเทคโนโลยีรวมทั้งเทคนิคในการดำเนินการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสำเร็จ</p> <p>(๒) มีการรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะเพื่อการพัฒนางาน</p> <p>(๓) พัฒนาสมรรถนะของบุคลากรด้านการปราบปรามการทุจริตอย่างต่อเนื่อง</p> <p>(๔) เป็นแหล่งข้อมูลเพื่อประโยชน์ต่อการวัดระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI)</p>
<p>๕. การจัดสรรงบประมาณเพื่อการต่อต้านการทุจริต</p> <p>การจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานหลักในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พึงสัมพันธ์กับพันธกิจ ที่จะนำสู่ “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต”</p>	<p>มีการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานหลักด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในรูปแบบที่เหมาะสมและเพียงพอกับพันธกิจการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น การจัดสรรงบประมาณแบบแปรผันตามสัดส่วนร้อยละของงบประมาณรายจ่ายแผ่นดิน</p>
<p>๖. การตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงและผลการเปลี่ยนแปลง</p>	<p>การรายงานผลเป็นระยะต่อกลไกระดับชาติและคณะกรรมการ ป.ป.ช.</p>

แผนภาพที่ ๘.๙ ความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง การเปลี่ยนแปลง และการจัดการการเปลี่ยนแปลง
 ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๘.๙ การติดตามและประเมินผล

๘.๙.๑ ความสำคัญและวัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลถือเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งสำหรับการดำเนินยุทธศาสตร์ตามแนวทางของวงจรการบริหาร PDCA หรือวงจร Deming (Deming Cycle) เนื่องจากกิจกรรมการติดตามและประเมินผลจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่แห่งการดำเนินยุทธศาสตร์ทราบถึงผลการดำเนินการ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ ซึ่งช่วยให้ผู้บริหารยุทธศาสตร์สามารถกำหนดแนวทางการแก้ไข ปรับปรุงยุทธศาสตร์และวิธีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ตามกรอบระยะเวลาที่เหลือได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อเป้าหมายของยุทธศาสตร์ได้อย่างตรงจุดมากกว่าวิธีการดำเนินการแบบเดิม

เช่นเดียวกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่มีแนวทางการดำเนินการยุทธศาสตร์ในลักษณะการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระบวนการติดตามและประเมินผลจึงเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากกระบวนการติดตามและประเมินผลในยุทธศาสตร์ชาติฯ ดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะช่วยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติฯ สามารถรับทราบผลการดำเนินการรวมถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการเป็นระยะ รวมถึงสามารถวางแผนเพื่อปรับเปลี่ยนทิศทางการดำเนินการให้มีความเหมาะสมต่อทรัพยากร สภาพแวดล้อมในการดำเนินการ ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างปี

วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) มีดังต่อไปนี้

๑. เพื่อรวบรวมผลการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) โดยพิจารณาจากเงื่อนไขเวลาที่เหมาะสมและผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และจากโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์

๒. เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินการตามยุทธศาสตร์เป็นระยะ ๆ ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงยุทธศาสตร์ฯ ให้เหมาะสมทั้งช่วงเวลาและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

๓. เพื่อต้องการทราบผลสัมฤทธิ์ ผลการดำเนินการโดยรวมของการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ชาติฯ เพื่อนำไปใช้ในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติฯ ในระยะต่อไป

๘.๙.๒ กรอบแนวคิดในการติดตามและประเมินผล

กรอบแนวคิดในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้นำกรอบแนวคิดดัชนีชี้วัดความสมดุล หรือ Balanced Scorecard ของโรเบิร์ต เอส แคปแลน และเดวิด พี นอร์ตัน ซึ่งประกอบไปด้วย ๔ มิติที่สำคัญ ได้แก่ มิติด้านประสิทธิผลและความคุ้มค่า (Financial Perspective) มิติด้านผลกระทบต่อประชาชนที่จะได้รับการบริการจากภาครัฐที่มีความโปร่งใสและปราศจากการทุจริต (Customer Perspective) มิติด้านประสิทธิภาพของกระบวนการปฏิบัติงาน (Internal Perspective) และมิติด้านการเรียนรู้และการเติบโต (Learning and Growth Perspective)

แต่เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) จึงจำเป็นต้องดัดแปลงเกณฑ์ชี้วัดดังกล่าวซึ่งใช้กับภาคเอกชน ให้เหมาะสมกับบริบทของยุทธศาสตร์ชาติฯ ซึ่งเป็นแผนที่ดำเนินการโดยภาครัฐ สามารถสรุปได้ดังนี้

มิติด้านประสิทธิผลและความคุ้มค่า (Financial Perspective) หมายถึง มุมมองด้านความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมา

มิติด้านผลกระทบต่อประชาชนที่จะได้รับการบริการจากภาครัฐที่มีความโปร่งใสและปราศจากการทุจริต (Customer Perspective) หมายถึง การดำเนินการยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตอบสนองต่อความต้องการสูงสุดของประชาชนในแง่ของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้

มิติด้านประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการ (Internal Perspective) หมายถึง กระบวนการจัดการซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมภายในของการดำเนินยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสม ทั้งเวลาและทรัพยากรที่ได้รับ

มิติด้านการเรียนรู้และการเติบโต (Learning and Growth Perspective) หมายถึง การเรียนรู้ และการเติบโตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งเป็นมิติที่สะท้อนถึงขีดความสามารถ/สมรรถนะในการปฏิบัติการเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

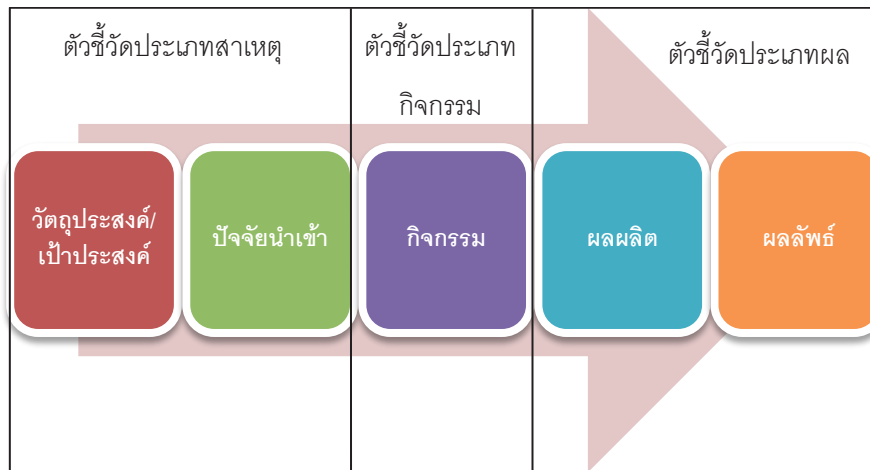
แผนภาพที่ ๘.๑๐ กรอบแนวคิดการประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ตามแนวทาง Balanced Scorecard

๘.๙.๓ รูปแบบและระดับในการติดตามและประเมินผล

โดยรูปแบบการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ชาติฯ ได้นำทฤษฎีเชิงระบบ (System Model) มาใช้เป็นรูปแบบในการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ชาติฯ

แผนภาพที่ ๘.๑๑ กรอบแนวคิดตัวแบบการประเมินผลตามแนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์และทฤษฎีเชิงระบบ

จากรูปแบบการติดตามและประเมินผลดังกล่าวสามารถจำแนกตัวชี้วัดในการประเมินออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ตัวชี้วัดประเภทสาเหตุ (Lead Indicator) ได้แก่ การประเมินปัจจัยนำเข้า ซึ่งหมายถึงทรัพยากรที่นำมาใช้ในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ (อาทิ บุคลากร งบประมาณ เป็นต้น) สำหรับตัวชี้วัดกิจกรรม ได้แก่ การประเมินขั้นตอนการดำเนินงาน ตั้งแต่การเริ่มวางแผนการดำเนินงาน การเริ่มดำเนินงานตามแผน ขั้นตอนระหว่างการดำเนินงาน และขั้นตอนหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการดำเนินงาน และตัวชี้วัดประเภทผล (Lag Indicator) ได้แก่ การประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่สามารถชี้ให้เห็นภาพของการบรรลุวัตถุประสงค์ โดยตัวชี้วัดทั้ง ๓ ประเภท จะมีกรอบแนวคิดดัชนีชี้วัดความสมดุล หรือ Balanced Scorecard ทั้ง ๔ มิติ เป็นประเด็นชี้้นำการกำหนดตัวชี้วัด

ในการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) มีการดำเนินการติดตามและประเมินผลใน ๓ ระดับ ประกอบด้วย การประเมินผลภาพรวมของแผนยุทธศาสตร์ชาติฯ การติดตามประเมินผลในระดับประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง ๖ ประเด็นยุทธศาสตร์ และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการ โครงการ และแนวทางในการดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์ ซึ่งในแต่ละระดับจำเป็นต้องมีตัวชี้วัดที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบตามแนวทางของดัชนีชี้วัดความสมดุล หรือ Balanced Scorecard ที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

๘.๙.๔ กรอบเวลาในการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

ในการประเมินแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จำแนกระยะเวลาของการประเมินการดำเนินการยุทธศาสตร์ชาติฯ ออกเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ การประเมินก่อนการนำยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ ไปปฏิบัติ (Pre - action Phase) การประเมินขณะดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ (Ongoing Phase) และการประเมินเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ (Post - action Phase) ซึ่งในแต่ละช่วงเวลาสามารถสรุปแนวทางการดำเนินงานได้ดังนี้

ระยะที่ ๑ ระยะก่อนการนำยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ ไปปฏิบัติ (Pre - action Phase) ในระยะนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ รวมถึงคณะกรรมการระดับการประเมินผลจำเป็นต้องทบทวนความสอดคล้องและความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ กับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการดำเนินงานให้สำเร็จ รวมถึงต้องพิจารณาความสอดคล้องและความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ กับแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ นอกจากนี้ ยังจำเป็นที่จะต้องพิจารณาความเหมาะสมของทรัพยากรที่จำเป็นกับการดำเนินงานของยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ รวมถึงความเหมาะสมของขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลให้การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

ระยะที่ ๒ การประเมินขณะดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ (Ongoing Phase) ในระยะที่ ๒ นี้ จะมุ่งเน้นการประเมินหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพะอย่างยิ่งคณะกรรมการระดับการประเมินผลรับทราบผลการดำเนินงาน อันประกอบด้วย ความสำเร็จและอุปสรรคปัญหาระหว่างการดำเนินงาน เพื่อที่จะสามารถปรับเปลี่ยนทิศทางหรือรูปแบบในการดำเนินงานที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการประเมินระยะที่ ๒ สามารถประเมินจากรายงานการประเมินตนเอง (Self - Assessment Report : SAR) ซึ่งมีองค์ประกอบว่าต้องมีการระบุแผนที่เส้นทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Map) ที่เชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ มาตรการ แนวทางกับแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการดำเนินงานในแผนที่การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ต้องระบุระยะเวลาและเป้าหมายการดำเนินงาน ตลอดจนเป้าประสงค์ให้ชัดเจน และเมื่อหน่วยงานและองค์กรดำเนินการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self - Assessment Report : SAR) แล้ว ต้องรายงานผลให้แก่คณะกรรมการระดับการประเมินผล รับทราบเพื่อทบทวนการดำเนินงาน ในกรณีที่จำเป็นต้องใช้การวิเคราะห์ขั้นสูง หรือการติดตามประเมินผลที่จะต้องอาศัยความน่าเชื่อถือ เช่น การประเมินความพึงพอใจของประชาชน เป็นต้น หรือมีความซับซ้อนสูง อาจมีองค์กรกลาง (Third Party) อาทิ สถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัย เข้ามาเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ ได้

ระยะที่ ๓ การประเมินภายหลังการนำยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ ไปปฏิบัติ (Post - action Phase) เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ ในที่นี้หมายถึง การประเมินในรอบปีของการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ ในการประเมินจำเป็นที่จะต้องพิจารณาใน ๒ ระดับ ประกอบด้วย

๑. การบรรลุผลสำเร็จในภาพรวมของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ เป็นการประเมินการดำเนินงานในภาพรวมของแผน โดยพิจารณาว่ามีความสำเร็จมากน้อยเพียงใด และมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไร ในการประเมินภาพรวมสามารถประเมินผลเป็นรายไตรมาส รายหกเดือน หรือ

รายปีได้ตามแต่ความเหมาะสม ทั้งนี้ อย่างน้อยที่สุดควรมีการประเมินอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง (เมื่อสิ้นปีงบประมาณ)

๒. การประเมินผลตามยุทธศาสตร์ เป็นการประเมินการบรรลุผลสำเร็จตามยุทธศาสตร์ที่แต่ละหน่วยงานหรือองค์กรได้มีการนำไปปฏิบัติ โดยเฉพาะการนำเอาแผนงานหรือมาตรการการดำเนินงานไปปรับใช้กับหน่วยงานหรือองค์กรของตนเอง เพื่อให้ทราบว่า การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าประสงค์หรือวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะเวลาที่ ๓ หรือไม่ สำหรับการประเมินผลตามยุทธศาสตร์ควรดำเนินการประเมินผลทุกปี

๘.๙.๕ ผู้รับผิดชอบในการติดตามและประเมินผล

สำหรับผู้รับผิดชอบในการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะเวลาที่ ๓ มีรายละเอียด ดังนี้

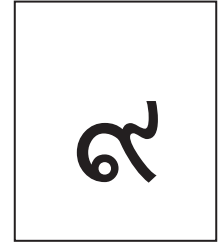
๑. คณะอนุกรรมการประเมินผลยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะเวลาที่ ๓ ทำหน้าที่ในการติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะเวลาที่ ๓ ตามแนวทางที่ระบุไว้ข้างต้น และรายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะเวลาที่ ๓ ทุกสิ้นปีงบประมาณ พร้อมทั้งให้ความเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะเวลาที่ ๓ เสนอต่อคณะกรรมการบูรณาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับชาติเพื่อรายงานผลไปยังรัฐสภา และเผยแพร่ให้สาธารณชนรวมถึงนานาชาติทราบต่อไป

๒. หน่วยงานที่นำยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะเวลาที่ ๓ ไปจัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงาน หรือมีหน้าที่รับผิดชอบภารกิจตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะเวลาที่ ๓ ต้องมีการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานตนเอง ทั้งในระดับยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ กิจกรรม และเป้าประสงค์หลัก โดยประสานงานโดยตรงกับคณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะเวลาที่ ๓ และคณะอนุกรรมการประเมินผลยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะเวลาที่ ๓

๘.๙.๖ การปรับแผนยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะเวลาที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) สามารถปรับปรุงได้ตามความเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ของระบบการเมือง เศรษฐกิจ สังคม หรือปัจจัยอื่น ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป การปรับแผน แผนงาน โครงการอย่างต่อเนื่องสามารถกระทำได้โดยการปรับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะเวลาที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) สามารถปรับได้ในระดับยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ มาตรการหรือแนวทางการดำเนินงาน เมื่อมีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะเวลาที่ ๓ ไประยะหนึ่งแล้วคณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะเวลาที่ ๓ ในฐานะผู้ทำหน้าที่ในการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะเวลาที่ ๓ ต้องจัดทำรายงานแก่คณะกรรมการบูรณาการระดับชาติทราบถึงผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะเวลาที่ ๓ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว อีกทั้งให้ดำเนินการศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการแก้ไข ปรับเปลี่ยนหรือปรับปรุงประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ในประเด็นยุทธศาสตร์และเสนอต่อคณะกรรมการบูรณาการฯ ได้ตามความเหมาะสมในแต่ละสภาพการณ์ที่ยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะเวลาที่ ๓ ได้เผชิญอยู่ ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดต่อวิสัยทัศน์ เป้าหมายและเป้าประสงค์หรือผลลัพธ์ที่คาดหวังให้เกิดขึ้นตามความมุ่งหวังสูงสุดของยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะเวลาที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๙. กลไกการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

การจะบรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) นั้นคือประเทศไทยจะได้รับผลการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) สูงกว่าร้อยละ ๕๐ ได้นั้น จะต้องมีการให้ความสำคัญด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน และร่วมตรวจสอบประเมินผลผ่านผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ เนื่องจากการป้องกันและปราบปรามการทุจริตนั้น ไม่สามารถมอบหมายให้องค์กรหรือกลุ่มองค์กรใดองค์กรหนึ่งรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว แต่จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนภายในชาติ ดังนั้น การกำหนดกลไกการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จึงได้กำหนดขึ้นภายใต้หลักการ ดังนี้

๑. ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนภายในชาติ
๒. ประสานพลังจากภาคการเมือง ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้ได้ข้อเสนอในการดำเนินงานเชิงนโยบาย งบประมาณ และหลักวิชาการที่สามารถนำไปสู่การตัดสินใจดำเนินงานในระดับชาติ ผ่านกลไกปกติหรือกลไกพิเศษที่เป็นรูปธรรมและตรงตามความต้องการของคนในชาติ
๓. จัดกระบวนการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องให้สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดในยุทธศาสตร์ชาติฯ รวมถึงความสอดคล้องตามสภาพพื้นที่ โดยลำดับความสำคัญเร่งด่วนของปัญหาของแต่ละพื้นที่
๔. มีรายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ เสนอต่อรัฐสภา ประชาชน และนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต
๕. ใช้กลไกการดำเนินงานเดิมให้มากที่สุด ด้วยการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนบทบาทให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ และกำหนดกลไกการดำเนินงานใหม่เท่าที่จำเป็น

ด้วยหลักการดังกล่าว ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้กำหนดให้มีกลไกการดำเนินงาน ดังนี้

๑. คณะกรรมการระดับนโยบายและปฏิบัติการ (Policy Integration) ประกอบด้วย
  - ๑.๑) คณะกรรมการบูรณาการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับชาติ ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการกลางในการพิจารณากำหนดนโยบายบูรณาการ แนวทางการดำเนินงาน หรือสั่งการ ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบายในการบูรณาการผ่านกลไกของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตครอบคลุมทั้งในเชิงประเด็นยุทธศาสตร์ระดับชาติ ๖ ประเด็นยุทธศาสตร์ (Agenda) และในเชิงพื้นที่ ๗๖ จังหวัด (Area)

(๒) พิจารณากรอบการจัดสรรงบประมาณประจำปีที่สุดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยเชื่อมโยงข้อมูลประกอบการพิจารณาจากคณะกรรมการระดับสนับสนุนต่าง ๆ ในการรับข้อเสนอประกอบการพิจารณา

(๓) กำหนดมาตรการในเชิงยับยั้งการทุจริตในกรณีที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศหรือพิจารณาสั่งการเร่งด่วนไปยังส่วนปฏิบัติการพิเศษเพื่อดำเนินการตรวจสอบหรือออกคำสั่ง ยับยั้งการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐหรือโครงการต่าง ๆ ที่ส่อไปในทางทุจริตหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐได้

(๔) สั่งการให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อคณะกรรมการ บูรณาการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับชาติ

(๕) การบริหารและสนับสนุนปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบูรณาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๖) รายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ ต่อรัฐสภา ประชาชน และนานาชาติ ในทุกปีงบประมาณ

(๗) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือมอบหมายเจ้าหน้าที่ดำเนินงานตามที่คณะกรรมการเห็นควร

๑.๒) คณะอนุกรรมการอำนวยการและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีกรอบหน้าที่การดำเนินงานเบื้องต้น ดังนี้

(๑) อำนวยการ ประมวลผลข้อมูลข่าวสารการดำเนินงาน ติดตาม เร่งรัด การดำเนินงาน หรือการปฏิบัติตามนโยบายหรือข้อสั่งการของคณะกรรมการบูรณาการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับชาติ

(๒) ประสานงานและบูรณาการการดำเนินงานระหว่างคณะอนุกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติฯ ระดับกระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และคณะอนุกรรมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ระดับพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีกรกลั่นกรองปริมาณงานตามลำดับความสำคัญของปัญหา โดยไม่สร้างภาระการดำเนินงานที่ยังไม่มีความจำเป็นเร่งด่วนในพื้นที่

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์ ขอบเขตภารกิจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการให้ครอบคลุม ครบถ้วน เพื่อให้การบูรณาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

(๔) ประสานส่วนราชการ องค์กร คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำข้อเสนอโครงการ/กิจกรรม และงบประมาณที่เหมาะสมที่จะทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการ

(๕) พิจารณากลับกรองข้อเสนอการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการ และจัดลำดับความสำคัญของจัดสรรงบประมาณแบบบูรณาการภายใต้กรอบที่คณะกรรมการบูรณาการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับชาติได้กำหนดไว้

(๖) จัดทำข้อเสนอการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบูรณาการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับชาติ

(๗) กำกับ ดูแล ติดตาม และตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนบูรณาการให้เป็นไปด้วยความโปร่งใสและถูกต้อง รวมทั้งบูรณาการการทำงานในทุกมิติ ทั้งในระดับพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามแผนบูรณาการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

๑.๓) คณะอนุกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติฯ ระดับกระทรวง หรือหน่วยงานที่เทียบเท่า เป็นคณะอนุกรรมการที่จัดตั้งขึ้นในทุกกระทรวง หรือหน่วยงานที่เทียบเท่าทั้งหมด มีกรอบหน้าที่การดำเนินงานตามที่คณะอนุกรรมการอำนวยการและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนด

๑.๔) คณะอนุกรรมการการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ระดับจังหวัด เป็นกลไกการดำเนินงานในพื้นที่ มีกรอบหน้าที่การดำเนินงานตามที่คณะอนุกรรมการอำนวยการและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และคณะอนุกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติฯ ระดับกระทรวง หรือหน่วยงานเทียบเท่ากำหนด

๑.๕) ส่วนปฏิบัติการพิเศษ เป็นส่วนปฏิบัติการที่ทำหน้าที่เฉพาะกิจ ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการบูรณาการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับชาติ มีกรอบหน้าที่การดำเนินงานเบื้องต้น คือ เป็นกลไกการติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลพิเศษในกรณีที่เกิดการตรวจสอบปกติไม่สามารถดำเนินการได้ อย่างทัน่วงทีหรือมีอุปสรรคอันเนื่องมาจากปัญหาเชิงโครงสร้าง โดยดำเนินการตามมาตรการพิเศษหรือข้อสั่งการเร่งด่วนของคณะกรรมการบูรณาการฯ ระดับชาติ เพื่อตรวจสอบหรือยับยั้งการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐหรือโครงการต่าง ๆ ที่สื่อไปในทางทุจริตหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ

๒) คณะกรรมการระดับสนับสนุนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

๒.๑) คณะอนุกรรมการวิชาการและนวัตกรรมป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีหน้าที่การดำเนินงานเบื้องต้น คือ การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ โดยดำเนินการตามลำดับความสำคัญเร่งด่วนภายใต้กรอบที่คณะกรรมการบูรณาการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับชาติได้กำหนดไว้

๒.๒) คณะอนุกรรมการกองทุนต่อต้านการทุจริตและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วยผู้แทนจากภาคประชาสังคม ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาครัฐ ตามองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารกองทุนต่อต้านการทุจริต มีหน้าที่การดำเนินงานเบื้องต้น ดังนี้

(๑) กำหนดประเด็นการแก้ไขปัญหาการทุจริตเร่งด่วนจากมุมมองของภาคเอกชนและประชาชน

(๒) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของภาคประชาชนเสนอต่อคณะกรรมการบูรณาการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับชาติ

๒.๓) คณะอนุกรรมการอื่น ๆ กำหนดให้มีขึ้นได้เฉพาะกรณีจำเป็น และคณะกรรมการบูรณาการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับชาติ เห็นสมควรให้เพิ่มเติม

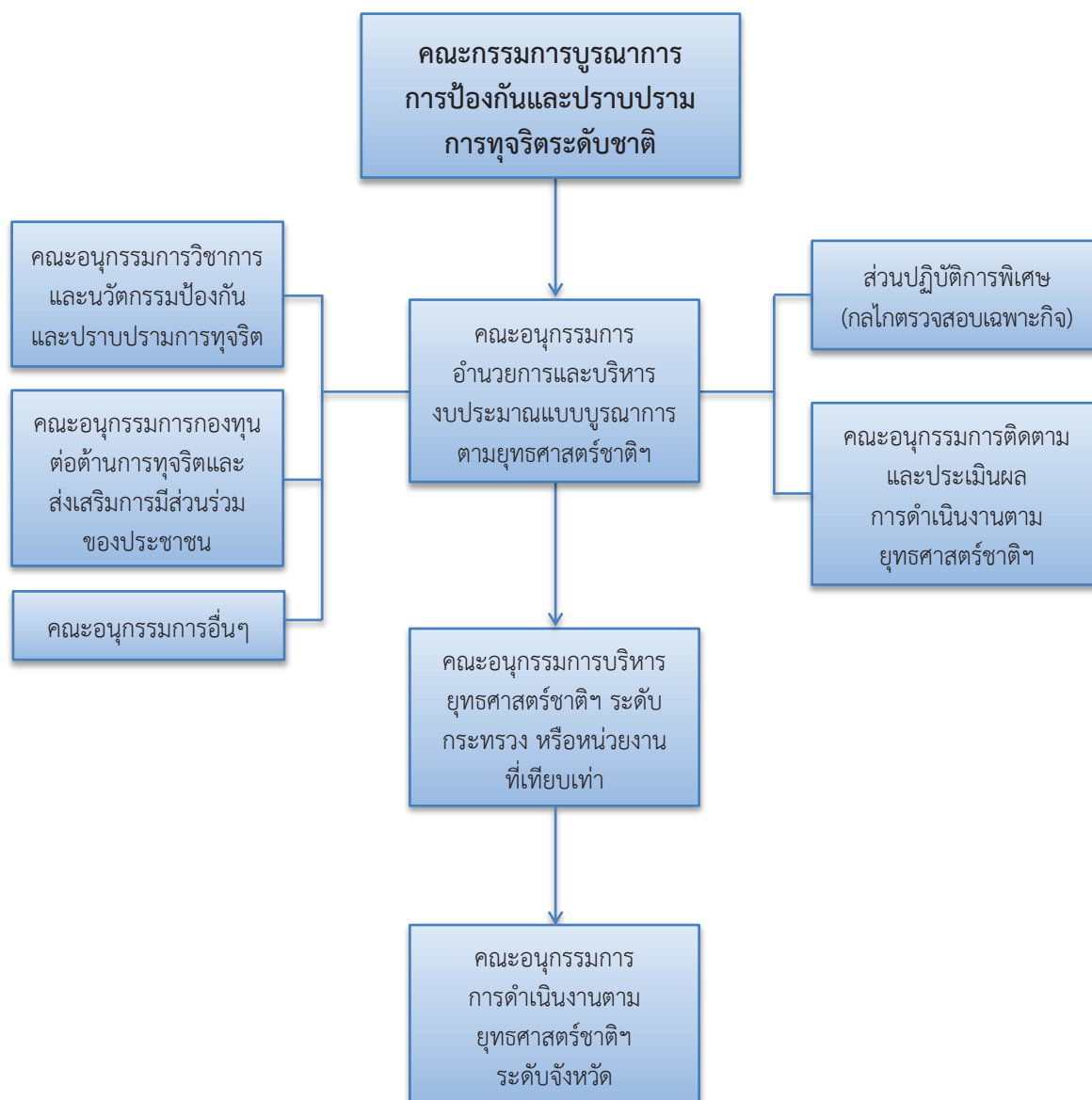
๓) คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ มีหน้าที่การดำเนินงานเบื้องต้น ดังนี้

(๑) ติดตามความก้าวหน้า ประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ ทั้งระบบ

(๒) จัดทำบันทึกรายงานข้อคิดเห็นสำหรับการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระยะถัดไป

(๓) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ ทุกสิ้นปีงบประมาณ เสนอต่อคณะกรรมการบูรณาการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับชาติ เพื่อรายงานผลไปยังรัฐสภา และเผยแพร่ให้สาธารณชน รวมถึงนานาชาติทราบถึงความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ต่อไป

แผนภาพที่ ๙.๑ กลไกการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

ตารางที่ ๙.๑ ตารางแบ่งมอบหน่วยรับผิดชอบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

ระดับ	ชื่อคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ	ประธาน	กรรมการหรืออนุกรรมการ	กรรมการและเลขานุการ
คณะกรรมการระดับนโยบายและปฏิบัติการ (Policy Integration)	คณะกรรมการบูรณาการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับชาติ	นายกรัฐมนตรี และประธานกรรมการ ป.ป.ช. (ประธานร่วม)	๑. รองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย (รองประธาน) ๒. ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ๓. ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ๔. อัยการสูงสุด ๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ๗. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ๘. เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม ๙. ปลัดกระทรวงกลาโหม ๑๐. ปลัดกระทรวงการคลัง ๑๑. ปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑๒. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ๑๓. ผู้อำนวยการสำนักงานป.ป.ช. ๑๔. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๑๕. เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ๑๖. เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. ๑๗. ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ๑๘. ประธานกรรมการหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ๑๙. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านประชาสังคม ๒๐. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อมวลชนและการประชาสัมพันธ์	เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ระดับ	ชื่อคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ	ประธาน	กรรมการหรืออนุกรรมการ	กรรมการและเลขานุการ
	<p>คณะอนุกรรมการอำนวยการและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต</p>	<p>ประธานกรรมการ ป.ป.ช.</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. อัยการสูงสุด ๒. ปลัดกระทรวงมหาดไทย ๓. ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๔. ปลัดกระทรวงยุติธรรม ๕. ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ๖. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๗. เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ๘. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ๙. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๐. เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา ๑๑. เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ๑๒. เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท ๑๓. เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ง. ๑๔. เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ๑๕. เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ๑๖. เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม 	<p>เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.</p>

ระดับ	ชื่อคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ	ประธาน	กรรมการหรืออนุกรรมการ	กรรมการและเลขานุการ
	คณะอนุกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ชาติฯ ระดับกระทรวง หรือหน่วยงานเทียบเท่า	ปลัดกระทรวง หรือ เทียบเท่า	๑. อธิบดีกรม หรือเทียบเท่า ๒. หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	๑. หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการ ต่อต้านการทุจริต ประจำกระทรวง หรือ เทียบเท่า ๒. ผู้แทนสำนักนโยบาย และแผน ประจำกระทรวง หรือเทียบเท่า
	คณะอนุกรรมการการดำเนินงานตาม ยุทธศาสตร์ชาติฯ ระดับจังหวัด (จำนวน ๗๖ จังหวัด)	ผู้ว่าราชการจังหวัด	๑. หัวหน้าส่วนราชการภายในจังหวัด ๒. ผู้แทนหอการค้าจังหวัด ๓. ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมจังหวัด	๑. ผู้อำนวยการ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ๒. หัวหน้าสำนักงาน จังหวัด
	ส่วนปฏิบัติการพิเศษ (กลไกตรวจสอบเฉพาะกิจ)		เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ง. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ	

ระดับ	ชื่อคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ	ประธาน	กรรมการหรืออนุกรรมการ	กรรมการและเลขานุการ
คณะกรรมการระดับสนับสนุนการดำเนินงาน (Support)	คณะอนุกรรมการวิชาการและนวัตกรรมป้องกันและปราบปรามการทุจริต	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการที่คณะกรรมการร่วมระดับชาติฯ ให้ความเห็นชอบ	๑. ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ๒. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ๓. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๔. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ๕. ผู้แทนสภาวิจัยแห่งชาติ ๖. ผู้แทนศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) ๗. ผู้แทนสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ๘. ผู้แทนสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)	ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ท. (รวม)
	คณะอนุกรรมการกองทุนต่อต้านการทุจริตและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน	ผู้แทนจากภาคประชาสังคม ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาครัฐ ตามองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารกองทุนต่อต้านการทุจริต		
	คณะอนุกรรมการอื่นๆ	จัดตั้งเฉพาะกรณีที่เป็น และคณะกรรมการร่วมระดับชาติในการบูรณาการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เห็นสมควรให้เพิ่มเติม		
คณะกรรมการระดับการประเมินผล (Evaluation)	คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓	เลขาธิการ ก.พ.ร.	๑. เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ๒. เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. ๓. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๔. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ๕. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	ผู้แทนสำนักงาน ก.พ.ร.

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ชัตติยา กรรณสูต และคณะ. (๒๕๔๕). *คุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ของคนไทย*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- คณพล จันทร์หอม และคณะ. (๒๕๕๕). *โครงการศึกษาประเด็นทางกฎหมายที่เป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตที่มีผลกระทบในภาพรวมโดยเฉพาะภาคเอกชน*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ. (๒๕๕๘). *แนวทางการปฏิบัติมาตรการป้องกันและปราบปรามเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริต*. คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ.
- คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ. (๒๕๕๙). *ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ...*. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ดร.วิชัย รูปขำดี และคณะ. (๒๕๕๒). *การจัดทำ Benchmark ด้านคอร์รัปชันสำหรับประเทศไทย*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- เด็อนเด่น นิคมบริรักษ์ และคณะ. (๒๕๕๔). *ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในวงการธุรกิจเอกชนไทยกับแนวทางแก้ไขและป้องกัน*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- นนทวัชร์ นวตระกูลพิสุทธิ์ และคณะ. (๒๕๕๑). *การวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการทุจริตเชิงนโยบาย*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- นวลน้อย ตรีรัตน์. (๒๕๕๖). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- นิยม รัฐอมฤต. (๒๕๔๙). *กระบวนการไต่สวนและการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งในระดับสูง : ในอำนาจหน้าที่ของ ป.ป.ช.*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- นุรมาน จินตารา และคณะ. (๒๕๕๓). *การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และวินัยของเด็กและเยาวชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ : ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- ปิ่นณีย์ อนันอภิบุตร และคณะ. (๒๕๕๓). *การปฏิรูประบบงบประมาณของไทยเพื่อต่อต้านการทุจริต*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ. (๒๕๔๒). *การคอร์รัปชันในระบบราชการไทย*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ. (๒๕๔๕). *รัฐ ธุรกิจ และคอร์รัปชัน*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และคณะ. (๒๕๔๕). *ดัชนีคอร์รัปชันของไทย : การสร้างและตรวจสอบความเชื่อถือได้*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- วันเพ็ญ สุรฤกษ์ และคณะ. (๒๕๕๖). *ยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในโครงการพัฒนาของรัฐระดับชุมชน*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.

- วิชัย ภูโยธิน และคณะ. (๒๕๕๑). *หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม*. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- วีระพงษ์ บุญโญภาส. (๒๕๔๖). *ระบบการตรวจสอบการทุจริตในสถาบันการเงิน*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- สภาปฏิรูปแห่งชาติ. (๒๕๕๘). *วาระปฏิรูปที่ ๑ : การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ*. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะวิจัย. (๒๕๕๒). *การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะ. (๒๕๕๒). *การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (๒๕๕๗). *ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐)*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (๒๕๕๘). *รวมกฎหมาย ระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๕๘). *ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (๒๕๕๖). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. (๒๕๕๘). *นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ*. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ.
- สำเริง เมฆเกรียง และคณะ. (๒๕๕๑). *โครงการศึกษาวิจัยเรื่องมาตรการการป้องกันการทุจริตแนวใหม่ : ศึกษากรณี "การทุจริตเชิงนโยบายและผลประโยชน์ทับซ้อน"*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- สุรศักดิ์ ไชยธนกิจ. (๒๕๕๔). *การศึกษานำร่องเพื่อสร้างบรรณานุกรมทุจริต*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- เสาวนีย์ ไทยรุ่งโรจน์ และคณะ. (๒๕๕๑). *โครงการประเมินสถานการณ์ด้านการทุจริตในประเทศไทย*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- แสวง บุญเฉลิมวิภาส และคณะ. (๒๕๕๐). *การศึกษาพันธกรณีและความพร้อมของประเทศไทยในการปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- อภิชัย พันธเสน และคณะ. (๒๕๕๐). *การศึกษาและแนวทางความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและปราบปรามทุจริต*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.

อุดม รัฐอมฤต. (๒๕๕๕). *ความเหมาะสมในการปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.

เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา และคณะ. (๒๕๕๐). *แนวทางการประยุกต์มาตรการสากลเพื่อการต่อต้านการทุจริตของประเทศไทย*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.

บทความ

โกวิท พวงงาม. “การทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: มาตรการและกลไกการป้องกัน.” *สถาบันพระปกเกล้า* ๕, ๓: ๙๙-๑๒๘.

ศิริวรรณ มนอัคระผดุง. “ปัญหาการคอร์รัปชันของไทย กรณีศึกษาสิงคโปร์และฮ่องกง”. *สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา*. ๑-๒๔.

ข้อมูล/สารนิเทศจากฐานข้อมูล

สถิติในการดำเนินคดี ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (๒๕๕๙). ศูนย์ประมวลข้อมูล สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.

ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

Anti-corruption & Civil Rights Commission: ACRC.[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:<http://www.acrc.go.kr/eng/index.do> สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม ๒๕๕๙

Corrupt Practices Investigation Bureau: CPIB. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.cpi.gov.sg/> สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม ๒๕๕๙

Independent Commission Against Corruption: ICAC. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.icac.org.hk/mobile/en/home/index.html> สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม ๒๕๕๙

การจัดอันดับดัชนีการรับรู้เรื่องการทุจริตของประเทศ (Corruption Perceptions Index: CPI) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.transparency.org/cpi2015> สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม ๒๕๕๙

ค่าคะแนน CPI ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๘. มูลนิธิองค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://transparency.org/> สืบค้นเมื่อ เมษายน ๒๕๕๙

ดัชนีการรับรู้การทุจริตในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ - ๒๕๕๘. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://cpi.transparency.org/cpi๒๐๑๕/results>. สืบค้นเมื่อ เมษายน ๒๕๕๙

ภาษาอังกฤษ

World Bank. (๒๐๐๗). *Stolen Asset Recovery (StAR) Initiative: Challenges, Opportunities, and Action Plan*. Washington, DC: n.p.

ภาคผนวก

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/๓๗๓/๒๒

เลขที่เอกสาร
รับที่ ๑๒๔๗๘
วันที่ ๘ ต.ค. ๒๕๕๙
เวลา ๑๕.๑๖.

๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ท่านประธาน
17 ต.ค. 2559

สำนักงาน ป.ป.ช.
สำนักบริหารงานกลาง
รับที่ 31486
วันที่ 17 ต.ค. 2559

สำนักเลขาธิการ
ทำเนียบรัฐบาล
รับที่ ๑๒๔๗๘
วันที่ ๒๐ ต.ค. ๒๕๕๙
ประธานกรรมการ-ป.ป.ช.
รับที่ ๒๗๑
วันที่ ๑๘ ต.ค. ๒๕๕๙
เวลา

เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น
กราบเรียน ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ด่วนที่สุด ที่ ปช ๐๐๒๑/๐๑๕๖ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙
สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

ตามที่ได้เสนอเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลัง กระทรวงยุติธรรม สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ป.ป.ท. และคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามบัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ว่า

๑. เห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และให้หน่วยงานภาครัฐแปลงแนวทางและมาตรการตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ไปสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ๔ ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอ โดยให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ด้วย สำหรับงบประมาณในการดำเนินการ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามความเห็นของสำนักงบประมาณ ทั้งนี้ ให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

๒. เพื่อให้การดำเนินงานตามร่างยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับนโยบายและแนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของรัฐบาล ให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาปรับกลไกการดำเนินการให้สอดคล้องกับกลไกการดำเนินงานของรัฐบาล ที่มีอยู่ในปัจจุบันทั้งระดับชาติและระดับปฏิบัติการตามข้อเสนอของคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติด้วย เช่น ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต คณะกรรมการติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ เป็นต้น และให้ดำเนินการต่อไปได้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้รองนายกรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง กรม และเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
- พิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลตำรวจเอก

(วีรพล ประสารราชกิจ)
ประธานกรรมการ ป.ป.ช.
๑๐ ต.ค. ๒๕๕๙

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๕ (วรมณี) ๔๔๔ (ชัยพล)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th (กมลชนก)

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิระวิลาส)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(นายสรรเสริญ พลเจียก)
เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ณัฐสินี

พิมพ์

๑๐ ต.ค. ๒๕๕๙

บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๑. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๒๑๑/๑๙๑๖๒ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๒๐๐๘.๒/๗๔๓๙ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙
๓. สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๑๒๐/๘๒๘๙ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙
๔. สำเนาหนังสือสำนักงานประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๒๗/๑๙ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๙
๕. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๓๑๖/๕๙๖๑ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙
๖. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/๒๘๓ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙
๗. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๐๑๙/๓๓๓๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๙
๘. สำเนาหนังสือสำนักงาน ป.ป.ท. ที่ ปท ๐๐๐๕/๘๙๖ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙
๙. สำเนาหนังสือสำนักงาน ป.ป.ท. ด่วนที่สุด ที่ ปท ๐๐๐๕/๙๓๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙
๑๐. สำเนาหนังสือคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ คสช (คตร)/๘๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ให้ทราบ ดังนี้

---

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
๖. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๗. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
๘. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑๐. เลขาธิการ ก.พ.
๑๑. เลขาธิการ ก.พ.ร.
๑๒. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
๑๓. ประธานกรรมการติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๒๓๑/๑๙๖๒

กระทรวงการคลัง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๕๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๓๖๓๑๐ ฉบับลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ได้เสนอเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ไปเพื่อดำเนินการ และขอให้กระทรวงการคลังเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นชอบตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่สำนักงาน ป.ป.ช.เสนอ เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและเกิดผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งให้หน่วยงานในสังกัดใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิสุทธิ์ ศรีสุพรรณ)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.)
สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๑ ต่อ ๒๖๒๗-๓๔
โทรสาร ๐ ๒๖๑๘ ๓๓๖๗

สำเนาถูกต้อง

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ บธ ๐๒๐๐๘.๒/ ๓)๕๓๕

กระทรวงยุติธรรม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๓) ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๓๖๓๑๐ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้กระทรวงยุติธรรมพิจารณาให้ความเห็นเรื่องยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ กระทรวงยุติธรรม พิจารณาแล้วเห็นว่ายุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นการกำหนดกลไกในการขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับชาติ และเป็นการกำหนดกลไกให้หน่วยงานภาครัฐ แปรแปลงแนวทางและมาตรการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) สู่การปฏิบัติ โดยให้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการ ๕ ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี และสนับสนุนงบประมาณตามแผนบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยให้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งกระทรวงยุติธรรมให้ความเห็นชอบต่อยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) อันจะเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการรักษาผลประโยชน์แห่งรัฐต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ไพบุลย์ สุ่มฉายา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
โทร. ๐ ๒๑๔๓ ๕๓๓๗
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๒๗๐

สำเนาถูกต้อง

(เจ้าเอกชัยพล อู่อึ้ง)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๑๒๐/ ๒๕๖๔

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๓๖๓๑๐ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้ประสานกรณีสำนักงาน ป.ป.ช. เสนอเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และขอให้เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยด่วน ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับร่างยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว ซึ่งเป็นกรอบแนวทางสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ที่หน่วยงานภาครัฐจะนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจिरชัย มุลทองโรย)
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๙๒๓

โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๙๒๔

ส่วนถูกต้อง

(เจ้าเอกชัยพล ภูคังลม)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๗๒๗/๖๗

สำนักงบประมาณ

ถนนพระรามที่ ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๗) ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ส่วนที่ ๓๖๓๓๐

ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาขอให้สำนักงบประมาณเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา กรณีสำนักงาน ป.ป.ช. เสนอเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เพื่อคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

๑. เห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๒. เห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐ แปลงแนวทางและมาตรการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) สู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี และสนับสนุนงบประมาณตามแผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยให้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

๓. พิจารณาหลักการดำเนินงานตามร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงบประมาณพิจารณาแล้วขอเรียนว่า ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นการปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ที่มุ่งสู่กระบวนการทำงานแบบบูรณาการทั้งระบบ เพื่อให้เห็นถึงความจริงจังและจริงใจ ที่จะให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริตให้บรรเทาเบาบางลงหรือหมดสิ้นไปในอนาคต รวมถึงการสร้างให้เกิดความโปร่งใสในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของภาครัฐ เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ตลอดจนการจัดทำแนวทางในการผลักดันให้หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ได้นำเอายุทธศาสตร์ชาติฯ ไปปรับใช้เป็นแผนงาน/กิจกรรม/โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต

/ให้มีประสิทธิภาพ...

ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผ่านกลไกของคณะกรรมการระดับนโยบายและปฏิบัติการ คณะกรรมการระดับสนับสนุนการดำเนินงาน และคณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผล เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ความโปร่งใสในอันดับที่ดีขึ้น โดยให้มีค่าดัชนีการรับรู้การทุจริตสูงกว่าร้อยละ ๕๐ และเป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ จึงเห็นสมควรที่คณะรัฐมนตรีจะพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

อนึ่ง การกำหนดแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี เห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรมด้วย สำหรับงบประมาณในการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ฯ นั้น เห็นสมควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อเสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป ตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยคำนึงถึงความประหยัด คุ่มค่า และประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับเป็นสำคัญด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ โชติรัตน์ศิริ)

ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

กองจัดทำงบประมาณองค์การบริหารรูปแบบพิเศษและรัฐวิสาหกิจ

โทร. ๐ ๒๒๖๕ ๒๑๐๘

โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๙๙๑๔

สำเนาถูกต้อง

(เจ้าเอกชัยพล ภูค้องสม)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๑๖/๒๕๖๑

สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๔๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๔ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๓๖๓๑๐ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๔

ตามที่ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ของสำนักงาน ป.ป.ช. ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานฯ พิจารณาแล้วมีความเห็นต่อข้อเสนอของ สำนักงาน ป.ป.ช. เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ดังนี้

๑. เห็นชอบกับร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และการให้หน่วยงานภาครัฐแปลงแนวทางและมาตรการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) สู่การปฏิบัติ เนื่องจากมีความสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๗๗) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ตลอดจนกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวได้ผ่านการฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา เครือข่ายภาคประชาชน สื่อมวลชน และภาคีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

๒. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ควรให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ชาติฯ โดยการใช้กลไกการดำเนินการตามร่างยุทธศาสตร์ชาติฯ ทั้งในระดับคณะกรรมการระดับนโยบายและปฏิบัติการ (Policy Integration) คณะกรรมการระดับสนับสนุนการดำเนินงาน (Support) และคณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ และการจัดสรรงบประมาณแบบบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้เกิดประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ยุทธศาสตร์ฯ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฉบับที่ ๑๒ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน หน่วยงาน และองค์กรต่างๆ ทุกภาคส่วน ทั้งในประเทศ และเครือข่ายระหว่างประเทศที่สามารถนำผลการพัฒนาดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) มาประยุกต์ใช้กับประเทศไทยได้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรเมธี วิมลศิริ)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
โทร ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๓๗๐๑
โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๓๔๗๕
E-mail Sawanee@nesdb.go.th

สำเนาถูกต้อง

(จำเอกชัยพล ภูคังลม)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๔/๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
๓ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๓๖๓๓๐
ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙

ความหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอความเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรีความละเอียดครบถ้วนแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้ว เห็นว่า โดยที่ร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๕) และระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐) ซึ่งคณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ และวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ตามลำดับ เห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐแปลงแนวทางและมาตรการตามยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒ ดังกล่าว ไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับประเด็นเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นประเด็นที่สอดคล้องกับนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลชุดปัจจุบัน ตามที่ปรากฏในคำแถลงนโยบายของคณะกรรมการรัฐมนตรี (การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ) จึงเห็นควรที่คณะกรรมการรัฐมนตรีจะให้ความเห็นชอบตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายคิสัท โทตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน
ฝ่ายกฎหมายการเมืองการปกครอง
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๓๐๐ (นางสาวศิริวีรณา)
โทรสาร ๐ ๒๒๒๒ ๕๑๕๘
www.krisdika.go.th
www.lawreform.go.th

ผู้แทนออกชื่อ

(จกเอกชัยพล ภูทองลม)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ความที่สุก

ที่ นร ๓๐๓๔/๓๓๓

สำนักงาน ก.พ.

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๕ ตุลาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ส่วนที่สุก ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๓๖๓๑๐ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๔

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ขอให้สำนักงาน ก.พ. เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงาน ก.พ. พิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และกลไกการดำเนินงานที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ จากทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ รวมถึงการจัดกระบวนการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีความต่อเนื่อง ตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติ โดยมีการบูรณาการงานและประสานความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เพื่อให้การทำงานสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์และความสำคัญเร่งด่วนของสภาพปัญหาในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนการวางกลไกการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม ซึ่งจะช่วยให้การขับเคลื่อนงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางเมธินี เทพมณี)

เลขาธิการ ก.พ.

ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม

โทร ๐ ๒๕๕๗ ๒๐๓๕

โทรสาร ๐ ๒๕๕๗ ๑๓๑๐๗

ส่วนเอกต้อง

(นางนิตติชัยพล ภู่อังคม)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ที่ ปท ๐๐๐๕/ ๙๕๖

สำนักงาน ป.ป.ท.
อาคารซอฟต์แวร์ปาร์ค ถนนแจ้งวัฒนะ
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ ๐๕๐๖/ว(ล) ๓๖๓๑๐ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙

ตามหนังสืออ้างถึงสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ขอให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรีโดยด่วนความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ สำนักงาน ป.ป.ท. พิจารณาแล้ว ขอเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี ดังนี้

๑. เห็นชอบยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน

๒. เห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐ ซึ่งรวมทั้ง รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน ปรับแนวทางและมาตรการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) สู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี และสนับสนุนงบประมาณตามแผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๓. ด้านกลไกการดำเนินงานตามร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เห็นควรใช้กลไกศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ๓๕ หน่วยงานร่วมขับเคลื่อนการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายประยงค์ ปรียาจิตต์)

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

โทร. ๐ ๒๕๐๒ ๖๖๓๐-๘๐ ต่อ ๑๕๑๑ - ๑๕๑๔

โทรสาร ๐ ๒๕๐๒ ๖๕๐๖

E-mail : policypacc@gmail.com

สมศักดิ์ทอง

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ ปท ๐๐๐๕/๙๙๓๐

สำนักงาน ป.ป.ท.
อาคารซอฟต์แวร์ปาร์ค ถนนแจ้งวัฒนะ
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๑๓๓๒๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ป.ป.ท. ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๐๕/๘๙๖ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙

ตามหนังสืออ้างถึง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ได้เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการแล้ว นั้น

ในการนี้ สำนักงาน ป.ป.ท. พิจารณาแล้ว เพื่อให้เป็นประโยชน์ในการขับเคลื่อนกลไกการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ ต่อไป เห็นควรเสนอคณะกรรมการเพิ่มเติมในส่วนของกลไกการขับเคลื่อนและการปฏิบัติให้ ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) ประสานกับสำนักงาน ป.ป.ช. ใช้กลไกศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) และศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการของรัฐบาลแล้วเสนอคณะกรรมการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายประยงค์ ปรีชาจิตต์)

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

โทร. ๐ ๒๕๐๒ ๖๖๗๐-๘๐ คย ๑๕๑๑ - ๑๕๑๔

โทรสาร ๐ ๒๕๐๒ ๖๕๐๖

E-mail: policypacc@gmail.com

ผู้แทนผู้ร้อง

(เจ้าเอกชัยพล ภูค็องลม)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ คสช(คตช)/๘๐

คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ
๗๘ ถนนราชดำเนินนอก แขวงวัดโสมนัส
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือ สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร.๐๕๐๖/๓๖๓๑๑

ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ผังแสดงการเปรียบเทียบกลไกการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและผังแสดงการดำเนินงานของรัฐบาล
ในปัจจุบัน

๒. กลไกการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามข้อเสนอของ
คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ

ตามที่ขอให้คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) เสนอความเห็นในส่วน
ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ในการพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เพื่อให้หน่วยงาน
ภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรมหาชน แปลงไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง พร้อมทั้งให้มี
การสนับสนุนงบประมาณเป็นไปตามแผนงานบูรณาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ
ประพฤติมิชอบ รายละเอียดตามอ้างถึง โดยให้พิจารณาใน ๓ ประเด็น ดังนี้

๑. เห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๒. เห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐ แปลงแนวทางและมาตรการตามยุทธศาสตร์ชาติ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) สู่การปฏิบัติ
โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี แผนปฏิบัติราชการประจำปี และสนับสนุนงบประมาณ
ตามแผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยให้เริ่มดำเนินการ
ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ เป็นต้นไป

๓. พิจารณากลไกการดำเนินงานตามร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

/คณะกรรมการ...

คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) พิจารณาแล้ว เห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแนวทางในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติตามข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ ในข้อ ๓ และ ข้อ ๒ แต่เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว มีความสอดคล้องกับนโยบายและการดำเนินงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติและของรัฐบาลในปัจจุบัน ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ จึงสมควรแบ่งระดับการดำเนินการเป็นระดับชาติและระดับปฏิบัติการ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

จึงเรียนมาเพื่อกรุณาพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ชาติอุดม ทิตถะสิริ)

ประธานกรรมการติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ/
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ

ฝ่ายเลขานุการ คตช.

โทร ๐ ๒๒๘๑ ๐๐๕๐

โทรสาร ๐๒๒๘๐ ๖๖๔๐

สำเนาถูกต้อง

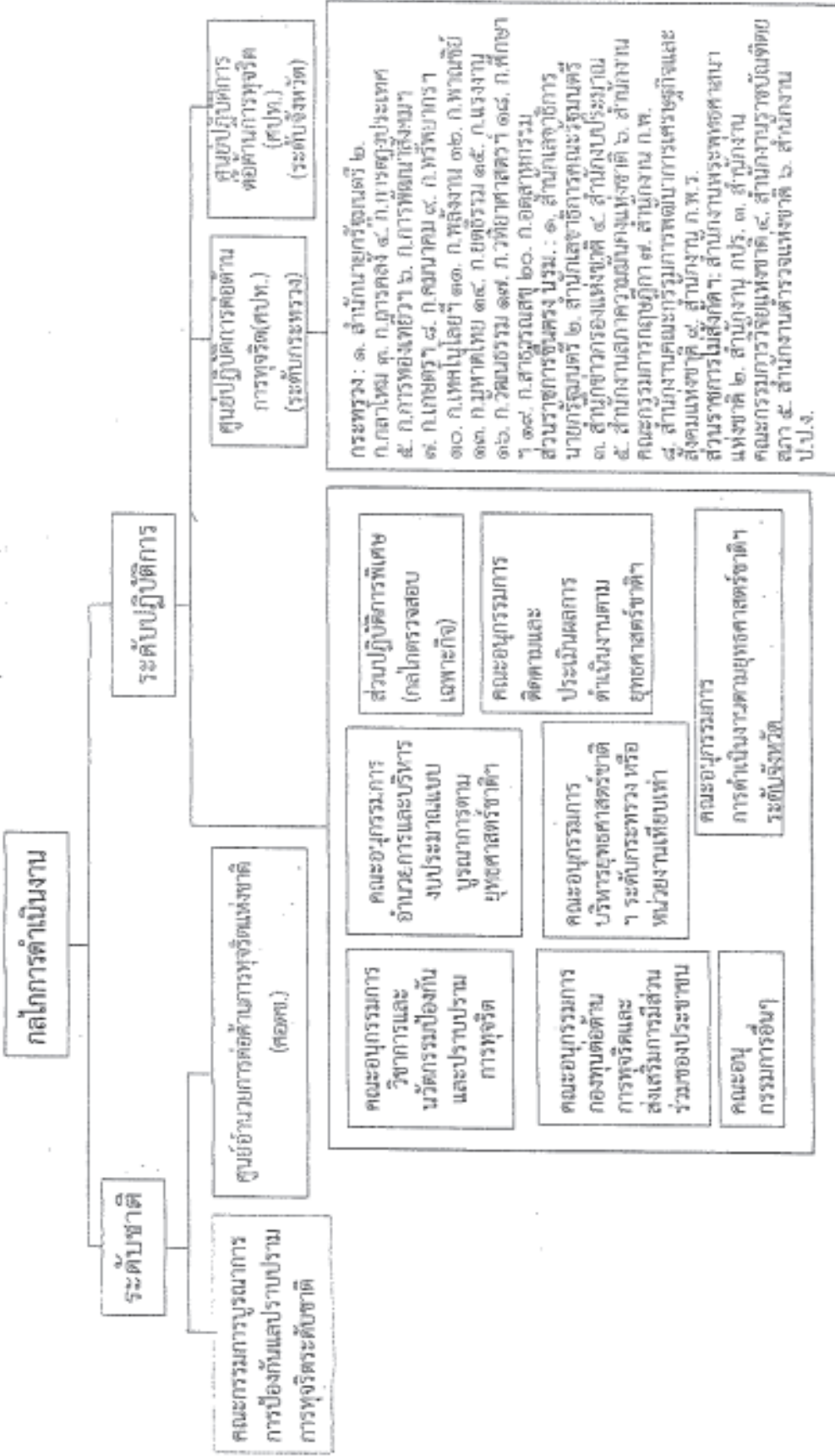

(เจ้าเอกชัยพล ภูคังลม)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

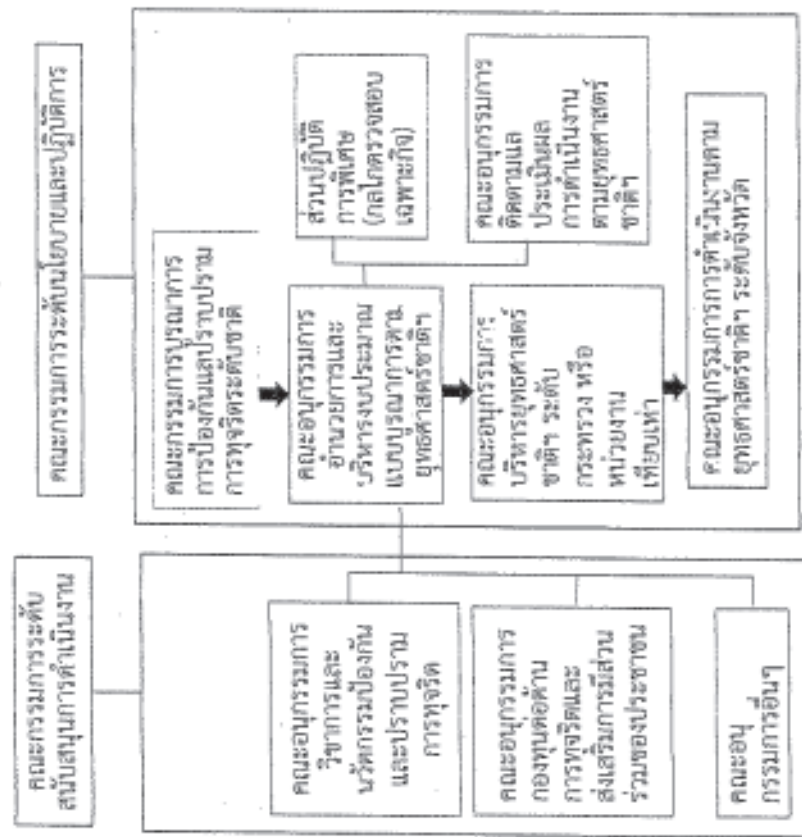
กลไกการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ตามข้อเสนอของ คตช.

กลไกการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติที่เสนอใหม่

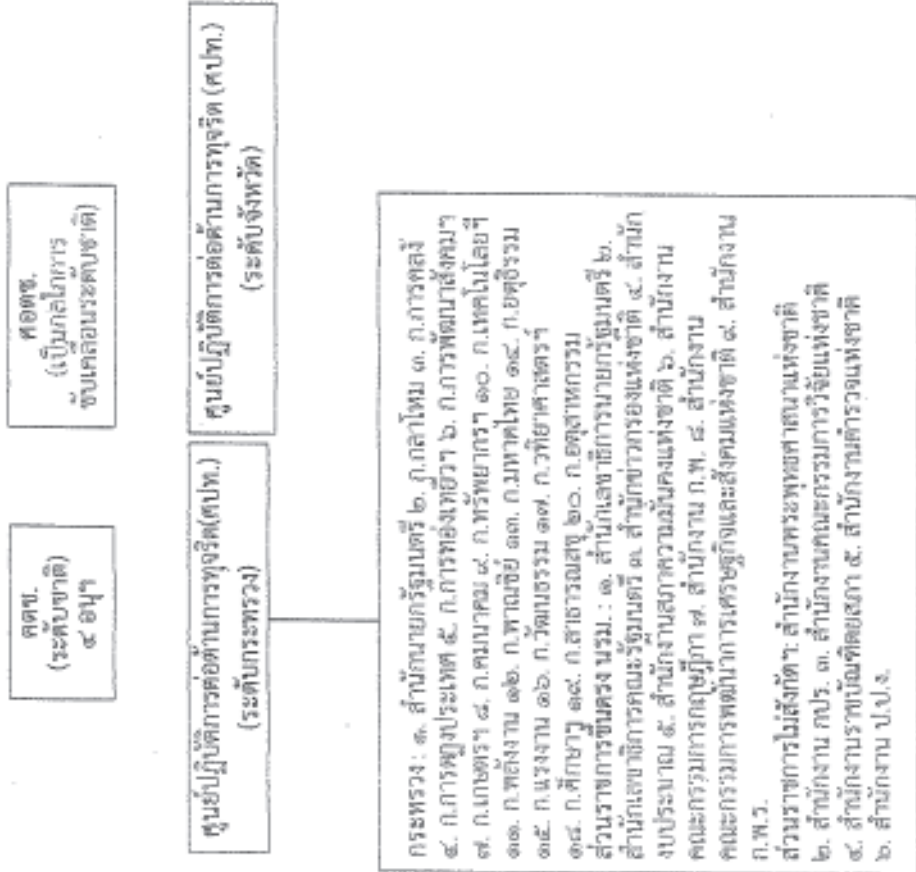

ผังแสดงการเปรียบเทียบกลไกการดำเนินงาน ของ สำนักงาน ป.ป.ช. และผังแสดงการดำเนินงานของรัฐบาลในปัจจุบัน

กลไกการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) ของสำนักงาน ป.ป.ช.

กลไกดำเนินงานของรัฐบาลปัจจุบัน

ดิพลโลก

ประธานกรรมการ น.บ.ช.

รับที่ ๒๕๖

วันที่ ๒๗ ต.ค. ๒๕๕๙

เวลา

ท่านประธานฯ

ท.ค.

26 ต.ค. 2559

สำนักฯ น.บ.ช.

สำนักบริหารงานกลาง

32341

รับที่

วันที่ 26 ต.ค. 2559

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/๓๔๘๕๓ เลขที่การ

รับที่ ๑๒๘๓๐

วันที่ ๒๗ ต.ค. ๒๕๕๙

เวลา ๑๓.๓๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

สำนักเลขานุการ

ทำเนียบรัฐบาล

เรื่อง

ระเบียบบริหารราชการ

ที่ ๑๐๓๐๐

วันที่ ๑๑ ต.ค. ๒๕๕๙

เวลา 14.๐๘

สำนักบริหารงานกลาง
เลขรับ ๕๑๓๕
วันที่ ๑๑ ต.ค. ๒๕๕๙
ตุลาคม ๒๕๕๙ ๑๒.๕๓ น.

เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

กราบเรียน ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๒๐๐/๑๓๐ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๙

ตามที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรี (๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙) เกี่ยวกับเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) มาเพื่อทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวมาด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายธีระพงษ์ วงศ์ชีวะวิลาส)

รองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
เลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

- ทราบ

- ทราบ ๒๗.๑๐.๕๙ / ส.น.ช.

ดร. น.บ.ช. ๒๗.๑๐.๕๙ / ส.น.ช.
ก.พ.ร. ไม่พบ ก.พ.ร. ๒๗.๑๐.๕๙ / ส.น.ช.

(นายสรรเสริญ พลเจียก)

เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๒๗ ต.ค. ๒๕๕๙

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
เพื่อโปรดทราบ เล.ดำเนินการไม่
ทันที่เก็บ ๒๐๓๐๓๐

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๕ (วรรณิ) ๔๔๔ (ชัยพล)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

www.soc.go.th (Fax 43-10-59)

น.น.ช.๕๕
๓๓๓๓/๓๓๓๓๓๓

นายประหยัด พวงจำปา

รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

พลตำรวจเอก

(วีรพล ประสารราชกิจ)

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

๒๗ ต.ค. ๒๕๕๙

ณัฐสินี

ที่ นร ๑๒๐๐/๑๓๐

สำนักงาน ก.พ.ร.
ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๓๖๓๓๐ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยด่วน นั้น

สำนักงาน ก.พ.ร. ขอเรียนเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. เห็นชอบในหลักการของร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

๑.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต ควรมุ่งเน้นถึงการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม วินัย และค่านิยมพลเมืองที่ดีที่ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต นอกเหนือจากการปลูกฝังให้ประชาชนทุกช่วงวัยสามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม

๑.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต ในประเด็นการเสนอจัดตั้งกองทุนต่อต้านการทุจริตสำหรับภาคเอกชนและภาคประชาชน โดยรัฐให้การสนับสนุนทุนตั้งต้น ควรต้องนำกรอบแนวคิด รูปแบบ การจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการป้องกันการทุจริต ตลอดจน ปัญหาอุปสรรค ข้อจำกัด ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้เคยดำเนินการจนถึงการยกย่องพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการป้องกันการทุจริต พ.ศ. .... รวมทั้ง จัดการประชุมเพื่อรับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว ตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐) มาประกอบการพิจารณาด้วย

๑.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยกกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย นอกจากจะจัดให้มีการศึกษาแหล่งข้อมูลทั้งหมดที่ใช้ในการจัดอันดับดัชนีการรับรู้การทุจริต ประเด็นการประเมินผล วิธีการสำรวจและการเก็บข้อมูลของแต่ละแหล่งข้อมูล สำนักงาน ป.ป.ช. ควรทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้แก่ภาคส่วนต่าง ๆ ในการดำเนินการเพื่อยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

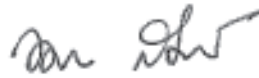
๒. เห็นชอบในหลักการให้หน่วยงานภาครัฐแปลงแนวทางและมาตรการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ สู่การปฏิบัติ โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นไป เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ดังกล่าวเกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

๓. เห็นชอบกับ...

๓. เห็นชอบกับกลไกการดำเนินงานตามร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ และโดยที่ สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งจะได้มีบทบาทในการติดตามประเมินผล ในคณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ โดยมีเลขาธิการ ก.พ.ร. เป็นประธานคณะอนุกรรมการและผู้แทนสำนักงาน ก.พ.ร. เป็นกรรมการและเลขานุการ นั้น ขอเรียนเสนอ ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นอนุกรรมการ เพิ่มเติม เพื่อให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยสามารถประเมินภาพรวมความสำเร็จหรือความก้าวหน้าการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ดังกล่าว และให้นโยบายหรือข้อสั่งการเร่งด่วนกับผู้ว่าราชการทั้ง ๗๖ จังหวัด เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติฯ ในทางปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ปลัดกระทรวงมหาดไทยยังอาจมอบหมายให้ศูนย์ดำรงธรรมที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติช่วยสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติฯ ได้อย่างรวดเร็ว ในกรณีที่การร้องเรียนร้องทุกข์ของประชาชนเกี่ยวข้องกับการทุจริต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

สำเนาถูกต้อง

(จ่านกชัยพล ภู่อังคม)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

กลุ่มวิชาการ

โทรศัพท์ ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๙๙ ต่อ ๙๙๒๗

โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๒๙, ๐ ๒๒๘๑ ๘๑๖๙

คำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช.
ที่ ๙๐๕ / ๒๕๕๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕)

ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุม ครั้งที่ ๗๒๒-๙๔/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๑๖) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

๑. ศาสตราจารย์ ภัคดี โพธิ์ศิริ	ประธานอนุกรรมการ
๒. พลตำรวจเอก สกนพร หลาวทอง	รองประธานอนุกรรมการ
๓. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๔. เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน	อนุกรรมการ
๕. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน	อนุกรรมการ
๖. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๗. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ	อนุกรรมการ
๘. พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์	อนุกรรมการ
๙. นายแพทย์ จักรธรรม ธรรมศักดิ์	อนุกรรมการ
๑๐. ศาสตราจารย์ ผาสุก พงษ์ไพจิตร	อนุกรรมการ
๑๑. นายอุทิศ ขาวเขียว	อนุกรรมการ
๑๒. รองศาสตราจารย์ ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด	อนุกรรมการ
๑๓. นายบัณฑิต นิถาวร	อนุกรรมการ
๑๔. นายชัยรัตน์ ขนิษฐบุตร	อนุกรรมการ
๑๕. นายธรรมบุญ เรื่องติษฐ์	อนุกรรมการ
๑๖. นายประยัด พวงจำปา	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๗. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม
๑๘. ผู้อำนวยการสำนักการต่างประเทศ	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม
๑๙. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยเพื่อต่อต้านการทุจริต ปวย อึ้งภากรณ์	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม

๒๐. นางสาวจตุพร พูลแก้ว	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม
๒๑. นายธนบูลย์ พร้อมสัมพันธ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๒. นางสาวอุษา ชาวอุบล	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓. ว่าที่ร้อยตรี พีรยุทธ เดชแจ้ง	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๔. นายประเสริฐ ทวีทรัพย์เจริญ	ผู้ช่วยเลขานุการ

โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดทิศทางการปฏิรูปงานด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในภาพรวมของประเทศ

๒. จัดทำข้อเสนอการปฏิรูปงานด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในภาพรวมของประเทศ ๒๐ ปี และจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

๓. ศึกษา วิเคราะห์ และดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ระยะที่ ๓ ให้สอดคล้องกับข้อเสนอการปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของประเทศ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ไปในทิศทางเดียวกัน

๔. กำหนดแนวทางการนำยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศสู่การปฏิบัติ กำหนดเป้าหมาย และตัวชี้วัดความสำเร็จ

๕. พิจารณาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและการบูรณาการงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อการแก้ไขปัญหาการทุจริตของประเทศ

๖. มีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่

๗. ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(ศาสตราจารย์พิเศษ วิชา มหาคุณ)

กรรมการ ป.ป.ช.

ทำหน้าที่แทน ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

คำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ที่ ๑๑๖ /๒๕๕๙

เรื่อง เพิ่มเติมคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งที่ ๙๐๘/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘ แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นั้น

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุม ครั้งที่ ๓๓๘ - ๓๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ มีมติเห็นชอบให้พลตำรวจเอก สดภาพร หลาวทอง กรรมการ ป.ป.ช. รองประธานอนุกรรมการ และศาสตราจารย์ ผาสึก พงษ์ไพจิตร อนุกรรมการ ลาออกจากคณะกรรมการ และให้แต่งตั้งนางสุวนา สุวรรณจุฑะ กรรมการ ป.ป.ช. เป็นรองประธานอนุกรรมการ รองศาสตราจารย์ มานี ไชยธีรานุกุลศิริ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธนวรรณ พลวิชัย เป็นอนุกรรมการ เพิ่มเติม

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๓๖) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงแต่งตั้งรองประธานอนุกรรมการ และอนุกรรมการ ในคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) เพิ่มเติม ดังนี้

๑. นางสุวนา สุวรรณจุฑะ กรรมการ ป.ป.ช.	เป็นรองประธานอนุกรรมการ
๒. รองศาสตราจารย์ มานี ไชยธีรานุกุลศิริ	เป็นอนุกรรมการ
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธนวรรณ พลวิชัย	เป็นอนุกรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙

พลตำรวจเอก

(วัชรพล ประสารราชกิจ)
ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

คำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ที่ ๔๒๖ / ๒๕๕๔

เรื่อง เพิ่มเติมคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งที่ ๔๐๘/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘ และคำสั่งที่ ๑๑๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นั้น

ในการประชุมคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ครั้งที่ ๒ - ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุม ครั้งที่ ๗๔๓-๑๗/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๔ มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งพลตำรวจตรี อรรถกิจ กรณ์ทอง เป็นอนุกรรมการ และนางสาวเมษลรร แสนคำแก้ว เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ เพิ่มเติม

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ (๑๖) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงแต่งตั้งอนุกรรมการในคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) เพิ่มเติม ดังนี้

๑. พลตำรวจตรี อรรถกิจ กรณ์ทอง เป็นอนุกรรมการ
๒. นางสาวเมษลรร แสนคำแก้ว เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

พลตำรวจเอก

(Wirat Prasanna)
ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

คำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช.
ที่ ๗๒๓/๒๕๕๙

เรื่อง เพิ่มเติมคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งที่ ๙๐๘/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘ คำสั่งที่ ๑๑๖/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ และคำสั่งที่ ๙๒๖/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๙ แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นั้น

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๗๕๔-๒๘/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๙ มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้ง พลเอก บุญยวัจน์ เครือหงส์ กรรมการ ป.ป.ช. เป็นอนุกรรมการในคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) เพิ่มเติม

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๑๖) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงแต่งตั้ง พลเอก บุญยวัจน์ เครือหงส์ กรรมการ ป.ป.ช. เป็นอนุกรรมการในคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) เพิ่มเติม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๖๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙

พลตำรวจเอก

(วิชรพล ประสารราชกิจ)
ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

คำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ที่ ๘๕๓/๒๕๕๔

เรื่อง เพิ่มเติมคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งที่ ๔๐๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๔ คำสั่งที่ ๓๑๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ คำสั่งที่ ๔๒๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๔ และคำสั่งที่ ๗๒๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๔ แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศ และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นั้น

ในการประชุมคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ครั้งที่ ๔ - ๔/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๔ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๗๕๔ - ๓๓/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งอัยการสูงสุด หรือผู้แทน เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือผู้แทน เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือผู้แทน และเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม หรือผู้แทน เป็นอนุกรรมการ เพิ่มเติม

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๔ (๓๖) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงแต่งตั้งอนุกรรมการในคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) เพิ่มเติม ดังนี้

๑. อัยการสูงสุด หรือผู้แทน	เป็นอนุกรรมการ
๒. เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือผู้แทน	เป็นอนุกรรมการ
๓. เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือผู้แทน	เป็นอนุกรรมการ
๔. เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม หรือผู้แทน	เป็นอนุกรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

พลตำรวจเอก

(วัชรพล ประสารราชกิจ)
ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

คำสั่งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ที่ ๑ /๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งที่ ๙๐๘/๒๕๕๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจ
เพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)
ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘ เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ของประเทศ และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และในการประชุมคณะกรรมการเฉพาะกิจ
เพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติฯ ครั้งที่ ๑ - ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙ มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้ง
คณะกรรมการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)
นั้น

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามคำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ ๙๐๘/๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ
เฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ -
๒๕๖๕) ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘ ข้อ ๖ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ประกอบด้วย

๑. พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒. รองศาสตราจารย์ มาณี ไชยธีรานุกุลศิริ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๓. นายประหยัด พวงจำปา	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๔. นายอุทิศ ชาวเอียร	ประธานคณะกรรมการ
๕. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	คณะกรรมการ
๖. ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ท.	คณะกรรมการ
๗. ผู้แทนศูนย์คุณธรรม	คณะกรรมการ
๘. รองศาสตราจารย์ ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด	คณะกรรมการ
๙. นายชัยยศ สินธุประสิทธิ์	คณะกรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการสำนักมาตรการป้องกันการทุจริต หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑๑. ผู้อำนวยการสำนักป้องกันการทุจริตภาครัฐ หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑๒. ผู้อำนวยการสำนักป้องกันการทุจริตภาคประชาสังคม และการพัฒนาเครือข่าย หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการสำนักการต่างประเทศ หรือผู้แทน	คณะกรรมการ

๑๔. ผู้อำนวยการ ...

๑๔. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยเพื่อต่อต้านการทุจริต ป่วย อีภรณ์ หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์	คณะกรรมการและเลขานุการ
๑๖. หัวหน้าศูนย์ประมวลข้อมูลสำนักงาน ป.ป.ช. หรือผู้แทน	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๗. นายอนิวัศ โพธิ์ประเสริฐ	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๘. พันตำรวจโท ศิระประรุฬห์ ปวเรศจิรวงศ์	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๙. นายธนบุษย์ พร้อมสัมพันธ์	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. นางสาวชนิดา อาคมวิฒนะ	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตของประเทศไทยและในต่างประเทศ การคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์การทุจริตในอนาคต

๒. ศึกษาวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม และประสานการจัดลำดับความสำคัญสภาวะแวดล้อมเพื่อเป็น ข้อมูลชี้แนะสาระเพื่อการวางแผน

๓. จัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ที่ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์หลักของแผนยุทธศาสตร์ แนวทางที่เหมาะสม และ มาตรการเสริมตลอดจนข้อเสนอแนะองค์กร กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ เพื่อนำเสนอต่อ คณะอนุกรรมการฯ

๔. กำหนดแนวทางการติดตามประเมินผล ตลอดจนแนวทางการบริหารจัดการการปฏิรูป และ แนวทางการปฏิรูปในการอำนวยความสะดวกในการขับเคลื่อนและกำหนดกลไกมาตรการที่สามารถ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ประสาน และแนะนำ กำกับ โครงการวิจัย โครงการศึกษาการจัดทำบทความวิชาการตลอดจน การวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องให้ได้ข้อมูล และประเด็นยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓

๖. ประสาน และดำเนินการเกี่ยวกับภารกิจด้านการศึกษาวิเคราะห์อื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการยกย่อง ยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ และดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะอนุกรรมการฯ มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(ศาสตราจารย์ ปักดี โพธิศิริ)

ประธานอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

คำสั่งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

ที่ ๔ / ๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) เพิ่มเติม

ตามที่คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ได้มีคำสั่งที่ ๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) นั้น

คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ในการประชุมครั้งที่ ๔ - ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๙ ได้มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้ง นางสาวศุภพรรัตน์ สุขพุ่ม เป็นคณะกรรมการ และ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาและประสานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ เป็น คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ เพิ่มเติม

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามคำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ ๙๐๘/๒๕๕๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘ ข้อ ๖ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) เพิ่มเติม ประกอบด้วย

๑. นางสาวศุภพรรัตน์ สุขพุ่ม	คณะทำงาน
๒. หัวหน้ากลุ่มพัฒนาและประสานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(ศาสตราจารย์ ภัคดี โพธิศิริ)

ประธานคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

คำสั่งสำนักงาน ป.ป.ช.
ที่ ๕๖๕/๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะเจ้าหน้าที่ยกร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

ตามที่ประธานกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้ สำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางการปฏิรูปแนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาการทุจริตของประเทศในองค์รวม นั้น

ฉะนั้น เพื่อให้การยกร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติฯ ให้แล้วเสร็จภายในเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงแต่งตั้งคณะเจ้าหน้าที่ยกร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ดังนี้

๑. นางสาวชนิดา อาคมวัฒน์ นักบริหารทรัพยากรบุคคลชำนาญการ	หัวหน้าคณะเจ้าหน้าที่
๒. นายพงษ์พันธ์ โดสกุลไกร เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ	คณะเจ้าหน้าที่
๓. นางสาวณิชา วิชาดาเกษม เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ	คณะเจ้าหน้าที่
๔. นายภิญโญยศ ม่วงสมมุข เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ	คณะเจ้าหน้าที่
๕. นายฉัฐวุฒิ สมบูรณ์ยิ่ง นักวิจัยสังคมศาสตร์ปฏิบัติการ	คณะเจ้าหน้าที่
๖. นางสาวญาสินี อัจฉริยะเกียรติ เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ	คณะเจ้าหน้าที่
๗. นายชอลีฮัน บิลังโหลด เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ	คณะเจ้าหน้าที่
๘. นายณัฐปรกรณ์ ประเสริฐสุข เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ	คณะเจ้าหน้าที่
๙. นายกฤษณ์นันทน์ เตนากุล เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ	คณะเจ้าหน้าที่
๑๐. นายศิณณภพ พัดณะ เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ	คณะเจ้าหน้าที่
๑๑. นายนราธิป ศรีพลกรัง เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ	คณะเจ้าหน้าที่

๑๒. นางสาวชลธิชา ทังทอง
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

คณะเจ้าหน้าที่

หน้าที่ความรับผิดชอบ

๑. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์การทุจริตและทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทยและวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกับต่างประเทศ
  ๒. ศึกษาวิเคราะห์การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕) และระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐)
  ๓. ศึกษาวิเคราะห์งานวิจัยด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทยและต่างประเทศ
  ๔. วิเคราะห์ภาวะแวดล้อมเชิงกลยุทธ์และกำหนดกรอบชี้้นำการวิเคราะห์ SWOT
  ๕. วิเคราะห์สถานการณ์และคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์การทุจริตในอนาคต (Scenario Analysis & Futures Wheel)
  ๖. ดำเนินการยกร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
  ๗. ดำเนินการอื่นๆ ตามที่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย
- ทั้งนี้ตั้งแต่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

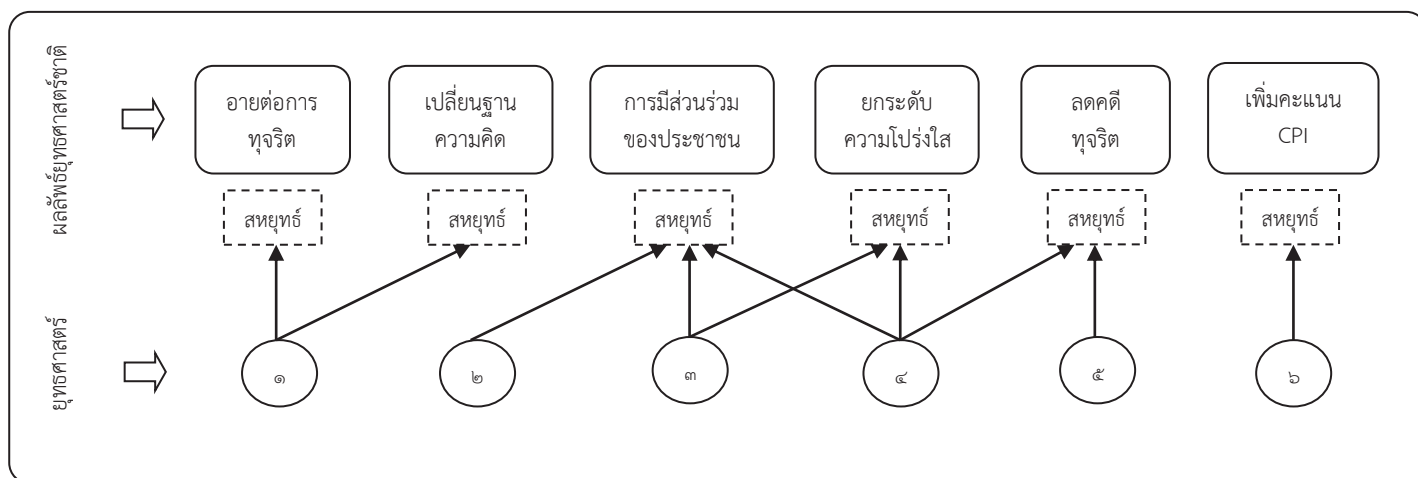

(นายสรรเสรีญ พลเจียก)
เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ชุดโครงการสหยุทธ์

ชุดโครงการสหยุทธ์ (Multi-strategy) หมายถึง ชุดของโครงการที่ดำเนินการควบคู่กัน มีเงื่อนไขสนับสนุนกัน โดยอาจมาจากยุทธศาสตร์เดียวหรือหลายยุทธศาสตร์ เพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อมโยง การบูรณาการงานสามารถส่งพลังให้เกิดผลลัพธ์และบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ที่กำหนดไว้ได้

ตัวอย่างชุดโครงการสหยุทธ์

ชุดโครงการสหยุทธ์ ที่ ๑ “ปรับกระบวนคตินำทาง ไทยทั้งชาติใสสะอาด” เป็นชุดโครงการที่มุ่งให้เกิดความสำเร็จต่อยุทธศาสตร์ที่ ๑ “สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต” เป็นด้านหลัก โดยมุ่งปรับกระบวนคิดและปลูกฝังหลักคิดฐาน ๒ หรือเรียกว่าระบบการคิดดิจิทัล (Digital) ให้แก่ทุกกลุ่มอายุตั้งแต่กลุ่มปฐมวัยเป็นต้นไป กลุ่มข้าราชการ กลุ่มอาชีพ กลุ่มประชาชน ให้สามารถแยกแยะได้ถูกต้องว่าสิ่งใดเป็นผลประโยชน์ส่วนรวมและสิ่งใดเป็นผลประโยชน์ส่วนตน รวมทั้งกระบวนกรปลูกจิตสำนึก ความอายต่อการทำทุจริตและพฤติกรรมไม่ทนและด้านการทุจริตที่เกิดขึ้นในสังคม นอกจากนี้ชุดโครงการสหยุทธ์ที่ ๑ นี้ ยังมุ่งให้เกิดความสำเร็จต่อยุทธศาสตร์ที่ ๔ “พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก” เป็นด้านรอง ด้วยการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานในโครงการต่าง ๆ รวมทั้งมุ่งให้เกิดความสำเร็จต่อยุทธศาสตร์ที่ ๖ “ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต” เป็นด้านรอง ด้วยโครงการวิจัยประเมิน โครงการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และโครงการกำกับติดตามประเมิน เพื่อฉายภาพผลลัพธ์และผลสำเร็จของชุดโครงการ ชุดโครงการสหยุทธ์ “ปรับกระบวนคตินำทาง ไทยทั้งชาติใสสะอาด” ประกอบไปด้วยโครงการ ดังนี้

๑. โครงการปลูกฝังวิถีคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ความอาย และไม่ทนต่อการทุจริต สำหรับกลุ่มผู้เรียนทุกระดับการศึกษา ประจำปี ๒๕๖๐
๒. โครงการปลูกฝังวิถีคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ความอาย และไม่ทนต่อการทุจริตในกลุ่มประชาชน ประจำปี ๒๕๖๐
๓. โครงการปลูกฝังวิถีคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ความอาย และไม่ทนต่อการทุจริตในกลุ่มอาชีพ ประจำปี ๒๕๖๐

๔. โครงการปรับกระบวนการคิดและจิตสำนึก สำหรับหน่วยงานภาครัฐ พร้อมทั้งประกาศธรรมนูญองค์กรภาครัฐโปร่งใส ไม่ทนต่อการทุจริต
๕. โครงการวิจัยประเมินเรื่องผลสำเร็จในการปลูกฝังวิถีคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ความอาย และไม่ทนต่อการทุจริต ชุดโครงการสหยุทธ์ “ปรับกระบวนการคิดนำทาง ไทยทั้งชาติ ใสสะอาด”
๖. โครงการประชุมวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับชาติประจำปี เรื่อง “การปรับกระบวนการคิด สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ความอาย และไม่ทนต่อการทุจริต ได้เพียงใด”
๗. โครงการกำกับ ติดตาม และประเมินผลชุดโครงการสหยุทธ์ “ปรับกระบวนการคิดนำทาง ไทยทั้งชาติ ใสสะอาด”

ชุดโครงการสหยุทธ์ที่ ๒ “ชุมชนใสสะอาด ร่วมต้านทุจริต” เป็นชุดโครงการมุ่งให้เกิดความสำเร็จต่อยุทธศาสตร์ที่ ๔ “พัฒนาระบบการป้องกันการทุจริตเชิงรุก” เป็นด้านหลัก โดยใช้เครื่องมือและกลไกต่าง ๆ ทั้งหลักการทางจิตวิทยามวลชน การใช้ศักยภาพของทรัพยากรบุคคลในชุมชน การอาศัยสถาบันทางสังคมที่มีอยู่ในชุมชน ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา เป็นกลไกในการผลักดันชุมชนใสสะอาด อีกทั้งเป็นหูเป็นตา และเป็นผู้ส่งเรื่องราวของเบาะแสต่าง ๆ ให้แก่หน่วยงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต ชุดโครงการสหยุทธ์นี้ยังมุ่งให้เกิดความสำเร็จต่อยุทธศาสตร์ที่ ๑ เป็นด้านรอง ด้วยการสร้างกระแสการไม่ยอมรับและไม่ทนกับการทุจริต รวมทั้งมุ่งให้เกิดความสำเร็จต่อยุทธศาสตร์ที่ ๖ “ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต” ด้วยโครงการวิจัยประเมิน โครงการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และโครงการกำกับติดตามประเมิน เพื่อฉายภาพผลลัพธ์และผลสำเร็จของชุดโครงการ ชุดโครงการสหยุทธ์ “ชุมชนใสสะอาด ร่วมต้านทุจริต” ประกอบไปด้วยโครงการ ดังนี้

๑. โครงการชุมชนเฝ้าระวัง คีซ้องร้องป่าว ต่อต้านทุจริต (Whistleblower Community)
๒. โครงการผลิตและจัดส่ง “สารสารสู่ชุมชน รู้สู้ทุจริต” สู่หอกระจายข่าวหมู่บ้าน
๓. โครงการสถานศึกษาใสสะอาด รวมพลังต้านการทุจริต(Clean Campus and Anti-Corruption)
๔. โครงการจิตวิทยาชุมชนใสสะอาด รวมพลังต้านทุจริต
๕. โครงการวิจัยประเมิน เรื่อง ผลสำเร็จในการสร้างกระบวนการต่อต้านการทุจริตภายในชุมชน ด้วยชุมชน เพื่อชุมชน
๖. โครงการประชุมวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับชาติประจำปี เรื่อง การสร้างชุมชนต้านทุจริตทางรอดของสังคมไทย
๗. โครงการกำกับ ติดตาม และประเมินผลชุดโครงการสหยุทธ์ชุมชนใสสะอาด ร่วมต้านทุจริต

ชุดโครงการสหยุทธ์ที่ ๓ “เจตจำนงทางการเมืองต้านทุจริต และปลอดจากการทุจริตเชิงนโยบาย” เป็นชุดโครงการมุ่งให้เกิดความสำเร็จต่อยุทธศาสตร์ที่ ๒ “ยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต” เป็นด้านหลัก โดยสร้างกระบวนการให้มีการประกาศเจตจำนงของนักการเมือง พรรคการเมือง

ภาครัฐ เอกชนและนิติบุคคล ด้านทุจริตและปลอดจากการทุจริตเชิงนโยบาย รวมทั้งป้องกันการให้สินบน แก่เจ้าหน้าที่รัฐ ตามมาตรา ๑๒๓/๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อการสนองตอบต่อเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้าน การทุจริตอันแน่วแน่ของประชาชนที่ปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัด ตลอดจนถึงภาคีเครือข่ายและทุกภาคส่วน ในชุมชนและสังคม เป็นกระบวนการบังคับทางสังคมที่จะร่วมกันปฏิเสธและต่อต้านการทุจริตในทุกรูปแบบ ชุดโครงการสหยุทธ์นี้ ยังมุ่งให้เกิดความสำเร็จต่อยุทธศาสตร์ที่ ๓ “การสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย” ควบคู่กับ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ รวมทั้งมุ่งให้เกิดความสำเร็จต่อยุทธศาสตร์ที่ ๖ “ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต” ด้วยโครงการวิจัยประเมิน โครงการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และโครงการกำกับติดตามประเมิน เพื่อฉายภาพ ผลลัพธ์และผลสำเร็จของชุดโครงการ ชุดโครงการสหยุทธ์ “เจตจำนงทางการเมืองด้านทุจริต และปลอดจาก การทุจริตเชิงนโยบาย” ประกอบไปด้วยโครงการ ดังนี้

๑. โครงการการสร้างกระแสความต้องการทางสังคมให้ภาคการเมืองประกาศเจตจำนงในการต่อต้าน การทุจริต
๒. การพัฒนาและกำหนดมาตรการในการแสดงเจตจำนงทางการเมืองด้านทุจริตและปลอดจากการทุจริต เชิงนโยบายในทุกรูปแบบ
๓. การจัดเวที“ประกาศเจตจำนงของนักการเมือง พรรคการเมือง ภาครัฐ เอกชน และนิติบุคคล ด้านทุจริต และปลอดจากการทุจริตเชิงนโยบาย รวมทั้งป้องกันการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่รัฐ ตามมาตรา ๑๒๓/๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘”
๔. โครงการวิจัยประเมิน เรื่อง ผลสำเร็จในการประกาศเจตจำนงทางการเมืองด้านทุจริต และปลอด จากการทุจริตเชิงนโยบาย
๕. โครงการประชุมวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับชาติประจำปี เรื่อง เจตจำนงทางการเมืองใสสะอาด ด้านทุจริต ปลอดจากการทุจริตเชิงนโยบาย
๖. โครงการกำกับ ติดตาม และประเมินผลชุดโครงการสหยุทธ์ “เจตจำนงทางการเมืองด้านทุจริต และปลอดจากการทุจริตเชิงนโยบาย”

สรุปสาระสำคัญการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

๑. การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ผ่านมา มีปัญหาและอุปสรรค ดังนี้^๑

ด้านบุคลากร งบประมาณและทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีจำนวนเจ้าหน้าที่ งบประมาณ และทรัพยากรอื่น ๆ อย่างจำกัด ทำให้การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ผ่านมาทำได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร

ด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง การบังคับใช้กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดมาตรฐาน และมีข้อจำกัดทางกฎหมายบางประการ เช่น มาตรการลงโทษยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร กระบวนการรับฟังข้อเท็จจริงในชั้นการสืบสวน ไต่สวน และศาลยังแตกต่างกัน ขาดอำนาจในการตรวจค้น จับกุม และการตรวจยึดเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ การที่เจ้าหน้าที่รัฐมีอำนาจในการใช้ดุลยพินิจที่ไม่ชัดเจนและกว้างขวาง มีอำนาจมากเกินไป ไม่โปร่งใสและรัดกุมพอ ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงในการทุจริต

ด้านปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ประเทศไทยมีปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่ไม่เอื้อและส่งผลให้เกิดความเสี่ยงในการคอร์รัปชัน คือ ความโลภ ระบบอุปถัมภ์ ระบบพรรคพวก ค่านิยมของคนในสังคมไทยไม่ได้มีทำที่รู้สึกรังเกียจคนที่ทุจริต ความไม่เท่าเทียมกันของสังคม

ด้านลักษณะและโครงสร้างระบบราชการ ลักษณะและโครงสร้างของระบบราชการค่อนข้างมีขนาดใหญ่ รัฐบาลมีบทบาทมาก มีอำนาจสูง และรวมศูนย์ ส่งผลให้มีความเสี่ยงในการคอร์รัปชันที่สูงตามมา

ด้านการบูรณาการและการมีส่วนร่วม ขาดองค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตที่สำคัญ คือ ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และสื่อมวลชน และขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กร

ด้านการนำไปปฏิบัติ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ผ่านมาไม่สามารถเกิดผลลัพธ์ในทางปฏิบัติได้อย่างแท้จริง มีการดำเนินการที่ล่าช้า ไม่รวดเร็ว ไม่ตอบโจทย์การป้องกันและการปราบปรามการทุจริตที่ต้องการให้ทันต่อเหตุการณ์ และขาดการปฏิบัติงานในเชิงรุก

---

^๑ ผู้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ ได้แก่ นายพิศิษฐ์ สีสาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน, พลเอกไพบูลย์ คุ้มฉายา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม, นายวิฑูรย์ ศิริวิโรจน์ กรรมการคณะกรรมการกฎหมายสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, นายบรรยง พงษ์พานิช ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน), นายธนกร จ่วงพาณิชย์ อนุกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ, ศาสตราจารย์ ดร.ศรัทธา วังศารยางกูร ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน, นายศุภชัย สมเจริญ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง, ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ อดีตเลขาธิการอาเซียน และนายประยงค์ ปรีชาจิตต์ เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นต้น

๒. ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ควรกำหนดเรื่องที่จะต้องทำในด้านต่าง ๆ ดังนี้^๒

ด้านการป้องกันการทุจริต

๑) การป้องกันการทุจริตควรมีการดำเนินงานแบบเครือข่าย อาศัยเทคนิคในการบริหารจัดการ พัฒนาระบบและกลไกในการขับเคลื่อนในรูปแบบการประสานความร่วมมือ และบูรณาการทุกภาคส่วน มุ่งสู่ผลลัพธ์ในการป้องกันการทุจริต เพื่อปลูกฝังให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลและป้องกันการทุจริต ปลูกฝังจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริต ปรับเปลี่ยนฐานความคิดของประชาชนให้รักษาผลประโยชน์ของประเทศ และมีค่านิยมไม่ยอมรับการทุจริต

๒) เน้นการให้ความรู้แก่ประชาชน ส่งเสริมค่านิยมพลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

๓) มีการนำข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact: IP) มาใช้ในโครงการของรัฐทั้งหมด โดยกำหนดขนาดของโครงการที่นำมาใช้อย่างชัดเจน

๔) สร้างความโปร่งใสในการก่อสร้างขนาดใหญ่ด้วยระบบ (Construction Sector Transparency: CST) โดยความร่วมมือจากภาคธุรกิจ นักวิชาการและประชาชน

๕) นำโครงการ Open Government Partnership ของหน่วยงานภาครัฐร่วมเตรียมการรองรับ Open Government Data เพื่อการใช้ข้อมูลเดียวกัน

๖) การใช้ Social Media ต่าง ๆ เช่น Line, Facebook เป็นต้น ในการรณรงค์และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การต่อต้านการทุจริต

ด้านการปราบปรามการทุจริต

๑) การปราบปรามการทุจริตควรมีความกระชับ เกิดผลอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม รวมทั้งมีการประสานความร่วมมือการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

๒) มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีโทษที่เหมาะสมกับสภาพความผิด (ให้รุนแรงขึ้น) ปรับลดขั้นตอนในกระบวนการสืบสวนสอบสวน หรือไต่สวน ให้มีความรวดเร็วขึ้น และเพิ่มอำนาจให้การรวบรวมพยานหลักฐานเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรมีการปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย และมีกฎหมายครอบคลุมในทุกด้านโดยไม่เกิดความซ้ำซ้อน

๓) จัดตั้งศาลขำนัญพิเศษเฉพาะเรื่อง เช่น พ.ร.บ. จัดตั้งศาลคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ร.บ. คุ้มครองติดตามทรัพย์สินของแผ่นดินคืนจากการทุจริต

^๒ ผู้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ได้แก่ นายพิศิษฐ์ ลีลาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน, ศาสตราจารย์ ดร.ศรีราชา วงศารยางกูร ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน, นายศุภชัย สมเจริญ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง, คุณวรวรรณ ชาราภูมิ ประธานกรรมการสภาธุรกิจตลาดทุนไทย และ นายสรรเสริญ นิรัตน์ ที่ปรึกษาสภาธุรกิจตลาดทุนไทย เป็นต้น

๓. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ควรกำหนดเป้าหมายความสำเร็จและทิศทาง ดังนี้^๓

การบังคับใช้กฎหมาย ต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้น รวดเร็ว ทันสมัย ลดกระบวนการที่มีความยุ่งยากและขั้นตอนมากเกินไป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการประสานการดำเนินงานที่รวดเร็วและมีข้อตกลงกระบวนการร่วมกันที่ชัดเจน เพิ่มบทบาทหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานตรวจสอบมากขึ้น

การมีส่วนร่วม สร้างระบบและกลไกที่ให้ทุกภาคส่วนในสังคม โดยเฉพาะ “พลังของประชาชน” เข้ามามีส่วนร่วม ติดตาม ตรวจสอบ ประสานงานและบูรณาการการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพราะเรื่องการคอร์รัปชันเป็นเรื่องของทุกคนที่จะต้องแก้ปัญหา ไม่ใช่เป็นเพียงหน้าที่ของหน่วยงานรัฐเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะทำให้การปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพ

ค่าเป้าหมายและมาตรวัด ต้องกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จที่ค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทย เนื่องจากต้องยอมรับในหลักการสากลที่มีความน่าเชื่อถือ และมีการกำหนดมาตรวัดที่สามารถวัดได้ในเชิงตัวเลขว่ามีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น หรือลดลงของปัญหา

ทิศทาง การป้องกันและปราบปรามการทุจริตต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างมีมาตรฐาน โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีทิศทางที่ปรับเปลี่ยนให้เท่าทันกับบริบทแวดล้อม ทั้ง ๓ ด้าน คือ การป้องกัน การปราบปราม และการสร้างความตระหนักรู้ เน้นการปลูกฝังตั้งแต่เด็กปฐมวัย เยาวชน ผู้ใหญ่จนถึงผู้สูงอายุ กำหนดให้การปลูกจิตใต้สำนึกเป็นภารกิจหลักของชาติ

การแก้ไขปัญหา เน้นการแก้ไขปัญหาการทุจริตด้วยกระบวนการ (process) มากกว่าการจัดตั้งหน่วยงาน เช่น การนำข้อมูลทุกอย่างเผยแพร่แก่สาธารณะ กำหนดให้มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นผู้ติดตามการทุจริต ทุกภาคส่วนต้องมีส่วนร่วม ให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่แท้จริงเป็นผู้ขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นต้น แก้ไขปัญหาโดยอยู่บนพื้นฐานของการสำรวจสาเหตุที่แท้จริงและสอดคล้องกับบริบทสังคมปัจจุบัน

เครื่องมือและเทคโนโลยี มีการนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเชื่อมโยงมาใช้เป็นเครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตสอดคล้องและเท่าทันกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง และนำเครื่องมือเพื่อใช้สร้างความโปร่งใสของภาครัฐที่มีอยู่ในปัจจุบันมาบังคับใช้ในการตรวจสอบอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดความโปร่งใส รัศุม อีกรทั้งควรมีการบูรณาการเครื่องมืออื่น ๆ เช่น ระบบภาษี ให้มีความเชื่อมโยงกันใช้เพื่อบังคับให้เกิดความโปร่งใสทุกภาคส่วน

^๓ ผู้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ได้แก่ นายรพี สุจริตกุล กรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, นายพิชิต สุลาวิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน, พลเอกไพบูลย์ คุ้มฉายา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม, นายบรรยง พงษ์พานิช ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน), นายธนกร จวงพาณิชย์ อนุกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ, นางกิตติยา คัมภีร์ รองเลขาธิการ กพร. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, ดร.ปรเมธี วิมลศิริ เลขาธิการสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, นางวินัส อัครสิทธิถาวร ประธานคณะกรรมการส่งเสริมจรรยาบรรณและต่อต้านคอร์รัปชัน และผู้อำนวยการสำนักงานสื่อสารองค์กรเอสซีจี (ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย), ศาสตราจารย์ ดร.ศรีราชา วงศารยางกูร ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน, นายศุภชัย สมเจริญ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง, คุณวรวรรณ ธาราภูมิ ประธานกรรมการสภาธุรกิจตลาดทุนไทย, คุณสรรเสริญ นิลรัตน์ ที่ปรึกษาสภาธุรกิจตลาดทุนไทย และนายประยงค์ ปรียาจิตต์ เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นต้น

กระบวนการ หน่วยงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่เกี่ยวข้องควรทบทวนกระบวนการ ในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นในด้านอำนาจ ความรับผิดชอบ กฎหมายที่รองรับ ว่ามีความเพียงพอและมีประสิทธิภาพ หรือไม่ อีกทั้ง กระบวนการยุติธรรมทั้งระบบต้องมีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน

๔. ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ ควรมีมาตรการ กลไก หรือ นวัตกรรมใหม่ ๆ ที่จะช่วยเปลี่ยนแปลงการป้องกันปราบปรามการทุจริตให้บรรลุผลสำเร็จได้ ดังนี้^๔

๑) นำเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่มาเสริมในกระบวนการต่าง ๆ ส่งเสริมและสนับสนุนพลังของ ประชาชน สื่อมวลชน ภาคเอกชน ให้มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะ ที่แสดงออกผ่านรูปแบบเทคโนโลยี “social media” ให้ความรู้และผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีคิด ค่านิยม และทัศนคติที่ถูกต้อง ส่งเสริมให้มีการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตน (Conflict of interest) และให้คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม สร้างวัฒนธรรมใหม่ ค่านิยมใหม่ ต้องมี Zero tolerance คือรับไม่ได้ ทนไม่ได้ มีการคว่ำบาตรผู้กระทำผิดในเรื่องการทุจริต เพื่อสร้างบรรทัดฐานใหม่ให้สังคม

๒) ปฏิรูประบอบราชการ บทบาทของรัฐ อำนาจอรัฐ และขนาดของรัฐ รวมถึงมีการทบทวนลดอำนาจ และขั้นตอนการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐในการใช้อำนาจอนุญาตหรือไม่อนุญาตในเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชน หรือผู้เกี่ยวข้องที่ต้องมาขออนุญาตกับรัฐ เพราะมีโอกาสที่จะเกิดการทุจริตจากการอนุญาตดังกล่าวสูง หากลด ไม่ได้ก็ทำให้ชัดเจน โปร่งใส เปิดเผยข้อมูลโครงการต่าง ๆ สามารถตรวจสอบและติดตามได้ทุกเรื่อง และปฏิรูป หน่วยงานของรัฐให้เกิดความร่วมมือและบูรณาการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งข้อมูล องค์กรความรู้ เทคโนโลยี ตลอดจนทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง นำหลักการธรรมาภิบาลและประมวลจริยธรรมข้าราชการมาประยุกต์ กับภาคราชการ

๓) จัดทำโครงการ/กิจกรรมตัวอย่าง หรือโครงการนำร่อง (Pilot Project) ให้เป็นต้นแบบที่หน่วยงาน ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีการศึกษาและเขียนโครงการ Standard Package หรือ Shopping list เพื่อให้หน่วยงานขับเคลื่อนอื่น ๆ ได้นำโครงการไปปฏิบัติ และการปฏิบัติโครงการ ก็ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์อย่างแท้จริง

๔) มีการปฏิรูปการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ โดยให้มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ และควรมี การเน้นเผยแพร่ประชาสัมพันธ์คดีที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดแล้วให้แก่สาธารณชน โดยเฉพาะในคดีที่ได้รับความสนใจ จากประชาชน คดีความที่มีมูลค่าความเสียหายสูง หรือคดีความที่มีผู้กระทำหรือร่วมกระทำผิดเป็นนักการเมือง หรือเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูง

^๔ ผู้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ ได้แก่ นายรพี สุจริตกุล กรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, นายพิศิษฐ์ ลีลาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน, นายวิฑูรย์ ศิริวิโรจน์ กรรมการ คณะกรรมการกฎหมายสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, นายบรรยง พงษ์พานิช ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) และ นายธนกร จวงพาณิชย์ อนุกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ, นางกิตติยา คัมภีร์ รองเลขาธิการ กพร. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, นางวินัส อัครสิทธิถาวร ประธานคณะกรรมการส่งเสริมจรรยาบรรณและต่อต้านคอร์รัปชันและผู้อำนวยการสำนักงานสื่อสารองค์กรเอสซีจี (ผู้แทนสภา หอการค้าแห่งประเทศไทย), ศาสตราจารย์ ดร.ศรียา วังศารยางกูร ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน, นายศุภชัย สมเจริญ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง, ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ อดีตเลขาธิการอาเซียน และนายประยงค์ ปรียาจิตต์ เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นต้น

๕) การบริหารจัดการและพัฒนาระบบเรื่องร้องเรียนการประพตมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ จะต้องมีการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาของระบบอย่างต่อเนื่อง และแก้ไขเป็นประเด็น เพื่อให้ตอบสนองต่อการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเป็นระบบ รวมทั้ง มีกลไกในการป้องกันและคุ้มครองพยานหรือแม้แต่การตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนสื่อหรือภาคประชาสังคมที่ทำงานต่อต้านการทุจริต

๖) ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ควรมี Key Success ของแผนด้วย และควรมีการทำ Change Management ให้การเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยต้องทำให้ได้ว่า เปลี่ยนไปทำไม และเปลี่ยนแล้วได้อะไร โดยมีคนรุ่นใหม่หรือผู้มีหัวคิดทันสมัยเป็น Change Agent ในการช่วยนำแนวคิดการเปลี่ยนขยายลงสู่องค์กร และควรมีการแบ่ง Target ของกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้มียุทธศาสตร์ที่ตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

๕. ข้อเสนอแนะที่จะช่วยพัฒนาและยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทยให้สูงขึ้นได้แก่^๕

๑) การพัฒนาและยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทยให้สูงขึ้น จะต้องสร้างกระบวนการให้ประชาชนมีส่วนร่วม สามารถชี้ช่องหรือร่วมแก้ไขปัญหาได้ พร้อมทั้งมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาการทุจริต ทั้งมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตก็จะช่วยยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทยให้สูงขึ้นได้

๒) การที่จะเพิ่มค่า CPI ควรที่จะแก้ไขปัญหาหลัก ๆ ของการทุจริตก่อนมีการวิเคราะห์ช่องโหว่ว่าจุดใดที่นำไปสู่การใช้อำนาจเพื่อหาผลประโยชน์ ซึ่งนักลงทุนต่างชาติพิจารณาสภาพปัญหาที่แท้จริงของประเทศนั้น ๆ ที่จะไปลงทุนว่ามีกฎหมายใดที่เป็นอุปสรรค เราจึงควรทุ่มทรัพยากรในการแก้ปัญหาที่แท้จริงของการทุจริตมากกว่าถึงจะคุ้มค่า

๓) ควรมีการปลูกฝังค่านิยมซื่อสัตย์และสุจริตตั้งแต่สถาบันครอบครัว และการศึกษาในระดับปฐมวัย ควบคู่กับระบบสังคมที่ต้องสร้างกระแสการตื่นตัวด้วยการสร้างการลงโทษให้สังคมได้เห็นผลของการกระทำผิดอย่างรวดเร็ว และเด็ดขาด

๔) การปฏิบัติงานของหน่วยงานรัฐ รวมถึงผู้เกี่ยวข้องต้องมีความโปร่งใส เปิดเผย และไม่ลังเลที่จะให้ตรวจสอบ

^๕ ผู้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ได้แก่ นายพี สุจริตกุล กรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, นายบรรยง พงษ์พานิช ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) และนายธนกร จังพาศิษย์ อนุกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ, ศาสตราจารย์ ดร.ศรีราชา วงศารยางกูร ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน และ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ อดีตเลขาธิการอาเซียน เป็นต้น

ผังยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

วิสัยทัศน์

ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance & Clean Thailand)

พันธกิจ : สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนแบบบูรณาการ และปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ ให้มีมาตรฐานสากล

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ : ระดับคะแนนของดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) สูงกว่าร้อยละ ๕๐

วัตถุประสงค์ที่ ๑
สังคมมีพฤติกรรม
ร่วมต้านการทุจริตในวงกว้าง

วัตถุประสงค์ที่ ๒
เกิดวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture)
มุ่งต้านการทุจริตในทุกภาคส่วน

วัตถุประสงค์ที่ ๓
การทุจริตถูกยับยั้งอย่างเท่าทันด้วยนวัตกรรม กลไกป้องกัน
การทุจริตและระบบบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาล

วัตถุประสงค์ที่ ๔
การปราบปรามการทุจริตและการบังคับใช้กฎหมาย
มีความรวดเร็ว เป็นธรรมและได้รับความร่วมมือจากประชาชน

วัตถุประสงค์ที่ ๕
ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI)
ของประเทศไทยมีค่าคะแนนในระดับที่สูงขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๑
สร้างสังคม
ที่ไม่ทนต่อการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ ๒
ยกระดับเจตจำนงทางการเมือง
ในการต่อต้านการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ ๓
สกัดกั้นการทุจริต
เชิงนโยบาย

ยุทธศาสตร์ที่ ๔
พัฒนาระบบป้องกัน
การทุจริตเชิงรุก

ยุทธศาสตร์ที่ ๕
ปฏิรูปกลไกและกระบวนการ
การปราบปรามการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ ๖
ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต
(Corruption Perceptions Index: CPI)
ของประเทศไทย

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์
๑. ระดับความสำเร็จของกระบวนการปรับกระบวนคิด
๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของชุมชนใสสะอาด ร่วมต้านทุจริต

กลยุทธ์
๑. ปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถ
แยแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม
๒. ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกล่า
ทางสังคมเพื่อต้านทุจริต
๓. ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็น
เครื่องมือต้านทุจริต
๔. เสริมพลังความร่วมมือของชุมชน (Civic
Participation) และบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อ
ต่อต้านการทุจริต

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ
๑. ทุกภาคส่วนส่งเสริมการกล่อมเกล่าทางสังคมและ
ส่งเสริมการเรียนรู้ในทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัย
๒. การมีนักก้าลังและความร่วมมือทุกภาคส่วนในการเปลี่ยน
สภาพแวดล้อมนี้ไปสู่สังคมที่มีค่านิยมร่วมต้านทุจริต

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์
๑. มีการแสดงเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตของ
นักการเมืองต่อสาธารณชน
๒. ร้อยละที่ลดลงของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐมีการละเมิด
มาตรฐานทางจริยธรรม
๓. สัดส่วนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกำหนดกลยุทธ์และมาตรการ
ในการปฏิบัติป้องกันและปราบปรามการทุจริต
๔. มีการพัฒนาระบบการจัดสรรงบประมาณด้านการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ที่มีสัดส่วนเหมาะสมกับการแก้ปัญหา
๕. รัฐบาลให้การสนับสนุนทุนตั้งต้นในการจัดตั้งกองทุนต่อต้าน
การทุจริตสำหรับภาคเอกชนและภาคประชาชน
๖. มีนวัตกรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งเสริมให้เกิดการกำกับ
ดูแลและควบคุมการดำเนินงานตามเจตจำนงทางการเมืองในการ
ต่อต้านการทุจริตของนักการเมืองที่ได้แสดงไว้ต่อสาธารณชน

กลยุทธ์
๑. พัฒนากลไกการกำหนดให้นักการเมืองแสดงเจตจำนง
ทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณชน
๒. เฝ้าระวังการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของ
นักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐในทุกระดับ
๓. สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนกำหนดกลยุทธ์และมาตรการสำหรับ
เจตจำนงในการต่อต้านการทุจริต
๔. พัฒนาระบบการบริหารงบประมาณด้านการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตเพื่อให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีที่มีสัดส่วนเหมาะสมกับการแก้ปัญหา
๕. ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนต่อต้านการทุจริตสำหรับภาคเอกชน
และภาคประชาชน โดยรัฐให้การสนับสนุนทุนตั้งต้น
๖. ประยุกต์นวัตกรรมในการกำกับดูแลและควบคุม
การดำเนินงานตามเจตจำนงทางการเมืองของพรรคการเมือง
ที่ได้แสดงไว้ต่อสาธารณะ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ
๑. ความตระหนักในความสำคัญของการปฏิบัติเจตจำนงทางการเมืองในการ
ต่อต้านการทุจริตและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตของคณะรัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภา และประชาชน
๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึง
เครือข่าย จัดทำแนวทางการจัดสรรงบประมาณด้านการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตในอัตราร้อยละของงบประมาณรายจ่ายประจำปี
เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาระบบการจัดสรรงบประมาณที่มีความเหมาะสม
๓. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแจ้งหรือกดดันให้คณะรัฐมนตรี
รัฐสภา และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต้อง
ดำเนินการตามเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตอย่างเร่งด่วน
๔. รัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญของการจัดตั้งกองทุนต่อต้านการทุจริต
สำหรับภาคเอกชนและภาคประชาชนที่รัฐบาลเป็นผู้ให้การสนับสนุนทุนตั้งต้น

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์
ร้อยละที่ลดลงของคดีการทุจริตเชิงนโยบาย

กลยุทธ์
๑. วางมาตรการเสริมในการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย
บนฐานธรรมาภิบาล
ขั้นการก่อตัวนโยบาย (Policy formation)
ขั้นการกำหนดนโยบาย (Policy Formulation)
ขั้นตัดสินใจนโยบาย (Policy Decision)
ขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation)
ขั้นการประเมินนโยบาย (Policy Evaluation)
๒. การรายงานผลสะท้อนการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย
(Policy cycle feedback)
๓. การพัฒนานวัตกรรมสำหรับกรรายงานและตรวจสอบ
ธรรมาภิบาลในการนำนโยบายไปปฏิบัติ
๔. ส่งเสริมให้มีการศึกษา วิเคราะห์ ติดตาม และตรวจสอบ
การทุจริตเชิงนโยบายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ
๑. ฝ่ายบริหารให้ความสำคัญและปฏิบัติตามมาตรการเสริม
ธรรมาภิบาลในกระบวนการนโยบาย
๒. ภาคประชาชนและสื่อมวลชนร่วมตรวจสอบการดำเนิน
โครงการของรัฐ

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์
๑. ร้อยละของความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อ
การยับยั้งและป้องกันการทุจริตที่จะเกิดขึ้น
๒. ร้อยละของคดีหรือการร้องเรียนเกี่ยวกับการ
การทุจริตที่ลดลง
๓. ร้อยละความสำเร็จของผลการดำเนินการป้องกัน
การทุจริต

กลยุทธ์
๑. เพิ่มประสิทธิภาพระบบงานป้องกันการทุจริต
๒. สร้างกลไกการป้องกันเพื่อยับยั้งการทุจริต
๓. พัฒนาระบบนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ
ลดปัญหาการทุจริต
๔. พัฒนารูปแบบการสื่อสารสาธารณะเชิงสร้างสรรค์เพื่อ
ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
๕. การพัฒนา วิเคราะห์และบูรณาการระบบการประเมิน
ด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ
หน่วยงาน เพื่อเชื่อมโยงกับแนวทางยกระดับคะแนน
ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index :
CPI) ของประเทศไทย
๖. สนับสนุนให้ภาคเอกชนดำเนินการตามหลักบรรษัทภิบาล
๗. พัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของ
บุคลากรด้านการป้องกันการทุจริต
๘. การพัฒนาระบบและส่งเสริมการดำเนินการตาม
อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต
ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against
Corruption : UNCAC)

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ
๑. กระบวนการทำงานด้านป้องกันการทุจริตเปลี่ยนแปลงสู่
การทำงานเชิงรุก สามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างเท่าทัน
และมีประสิทธิภาพ
๒. มีการบูรณาการการทำงานระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับ
การป้องกันการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์
๑. ระยะเวลาเฉลี่ยของการดำเนินคดีทุจริตจำแนกตาม
ขนาดและประเภทของคดี
๒. ร้อยละของคดีการทุจริตที่ดำเนินการแล้วเสร็จ
จำแนกตามขนาดและประเภทของคดี

กลยุทธ์
๑. ปรับปรุงระบบรับเรื่องร้องเรียนการทุจริตให้มี
ประสิทธิภาพ
๒. ปรับปรุงการตรวจสอบความเคลื่อนไหวและ
ความถูกต้องของทรัพย์สินและหนี้สิน
๓. ปรับปรุงกระบวนการและพัฒนากลไกพิเศษในการ
ปราบปรามการทุจริตที่มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
๔. ตรากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในการ
ปราบปรามการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริตและ
สอดคล้องกับสนธิสัญญาและมาตรฐานสากล
๕. บูรณาการข้อมูลและข่าวกรองในการปราบปรามการทุจริต
๖. การเพิ่มประสิทธิภาพในการคุ้มครองพยานและผู้แจ้ง
เบาะแส (Whistleblower) และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการ
ปราบปรามการทุจริต
๗. พัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของ
เจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต
๘. การเปิดโปงผู้กระทำความผิดให้สาธารณชนรับทราบและ
ตระหนักถึงโทษของการกระทำความผิดเมื่อคดีถึงที่สุด
๙. การเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดีทุจริต
ระหว่างประเทศ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ
๑. การสนับสนุนและให้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน
ในการปรับปรุงกระบวนการต่าง ๆ ในการปราบปราม
การทุจริตทั้งระบบ
๒. การสนับสนุนและให้ความร่วมมือจากฝ่ายนิติบัญญัติ
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางกฎหมายในการร่วมกัน
ออกแบบ ปรับปรุง และบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ
การปราบปรามการทุจริต
๓. ประชาชนและสังคมให้ความสำคัญกับการปราบปราม
การทุจริตและตระหนักถึงผลของการกระทำความผิด

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์
ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions
Index : CPI) ตามแหล่งสำรวจข้อมูล ๘ แหล่ง
สูงกว่าร้อยละ ๕๐

กลยุทธ์
๑. ศึกษา และกำกับติดตามการยกระดับดัชนีการรับรู้
การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศ
ไทย
๒. บูรณาการเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตเพื่อยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต
(Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ
๑. ความร่วมมือของรัฐบาล กระบวนการยุติธรรม
หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ และเอกชนในการต่อต้านการ
ทุจริต
๒. ประสิทธิภาพของกระบวนการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตของประเทศ
๓. การรับรู้ของนักลงทุนต่างชาติ

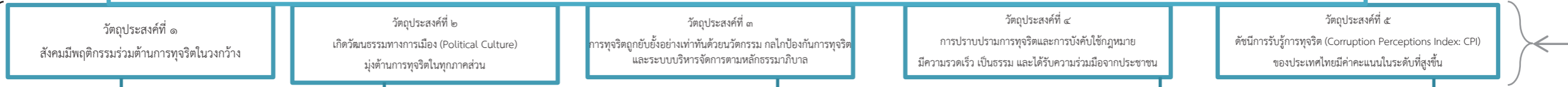

ผังโครงสร้างความเชื่อมโยงเนื้อหายุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

วิสัยทัศน์ : ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติด้านทุจริต (Zero Tolerance & Clean Thailand)

พันธกิจ : สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนแบบบูรณาการ และปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ ให้มีมาตรฐานสากล

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ : ระดับคะแนนของดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) สูงกว่าร้อยละ ๕๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๑
สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต

- ปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม
- ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลาทางสังคมเพื่อต่อต้านการทุจริต
- ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือด้านการทุจริต
- เสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชนและบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ ๒
ยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต

- พัฒนาหลักการกำหนดให้นักการเมืองแสดงเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณชน
- เร่งรัดการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐในทุกระดับ
- สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนกำหนดกลยุทธ์และมาตรการสำหรับเจตจำนงในการต่อต้านการทุจริต
- พัฒนาระบบการบริหารงบประมาณด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่มีสัดส่วนเหมาะสมกับการแก้ปัญหา
- ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนต่อต้านการทุจริตสำหรับภาคเอกชนและภาคประชาชน โดยรัฐให้การสนับสนุนตั้งต้น
- ประยุกต์นวัตกรรมในการกำกับดูแลและควบคุมการดำเนินงานตามเจตจำนงทางการเมืองของพรรคการเมือง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓
สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย

- วางมาตรการเสริมในการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายบนฐานธรรมาภิบาล
- ขึ้นการกีดกันนโยบาย
- ขึ้นการกำหนดนโยบาย
- ขึ้นตัดสินเงินนโยบาย
- ขึ้นการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- ขึ้นการประเมินนโยบาย
- การรายงานผลสะท้อนการสกัดกั้นการทุจริตในเชิงนโยบาย
- การพัฒนาวัฒนธรรมสำหรับกรรมาธิการและตรวจสอบธรรมาภิบาลในกรรมาธิการนโยบายไปปฏิบัติ
- ส่งเสริมให้มีการศึกษา วิเคราะห์ ติดตาม และตรวจสอบการทุจริตเชิงนโยบายโดยกรรมาธิการส่วนท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๔
พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก

- เพิ่มประสิทธิภาพระบบงานป้องกันการทุจริต
- สร้างกลไกการป้องกันเพื่อป้องกันการทุจริต
- พัฒนาวัฒนธรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อลดปัญหาการทุจริต
- พัฒนารูปแบบการสื่อสารสาธารณะเชิงสร้างสรรค์เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- การพัฒนา วิเคราะห์และบูรณาการระบบประเมินด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อเชื่อมโยงกับแนวทางการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต
- สนับสนุนให้ภาคเอกชนดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาล
- พัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากรด้านการป้องกันการทุจริต
- การพัฒนากระบวนการส่งเสริมการดำเนินการตามUNCAC

ยุทธศาสตร์ที่ ๕
ปฏิรูปกลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริต

- ปรับปรุงระบบเรื่องร้องเรียนการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ
- ปรับปรุงการตรวจสอบความเคลื่อนไหวและความถูกต้องของทรัพย์สินและหนี้สิน
- ปรับปรุงกระบวนการและพัฒนากลไกพิเศษในการปราบปรามการทุจริตที่มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
- ตรากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในการปราบปรามการทุจริตให้เท่าทันต่อพฤติกรรมการทุจริตและสอดคล้องกับสมัยสัญญาและมาตรฐานสากล
- บูรณาการข้อมูลและข่าวกรองในการปราบปรามการทุจริต
- การเพิ่มประสิทธิภาพในการคุ้มครองพยานและผู้แจ้งเบาะแส (Whistleblower) และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต
- พัฒนาระบบและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต
- การเปิดไปผู้กระทำผิดให้สาธารณชนรับทราบและตระหนักถึงโทษของการทุจริตเมื่อคดีสิ้นสุด
- การเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดีระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๖
ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทย

- ศึกษา และกำกับติดตามการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย
- บูรณาการเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย

Benchmarking

- CPIB (สิงคโปร์): การแก้ไขและบังคับใช้กฎหมาย, ระบบรับเรื่องร้องเรียน, การสืบสวนสอบสวน, การตรวจสอบบัญชี, การให้ข้อเสนอแนะแก่รัฐ, HRM & HRD, เจตจำนงของผู้นำ
- ICAC (ฮ่องกง): ระบบรับเรื่องร้องเรียน, การสืบสวนสอบสวน, การปรับฐานคดี ปชช., การปลูกฝังด้านการศึกษา, การให้ข้อเสนอแนะแก่รัฐ, HRM & HRD, เจตจำนงของผู้นำ
- ACRC (เกาหลี): ระบบรับเรื่องร้องเรียน, การคุ้มครองพยาน, การปรับฐานคดี ปชช., การปลูกฝังด้านการศึกษา, การประเมินความโปร่งใส

การวิเคราะห์ที่สหวงการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ร่าง แผน, ร่าง ขอบเขตภารกิจ
- ร่าง ปฏิรูป สภาพปฎิบัติแห่งชาติ
- ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี
- ร่างแผนพัฒนาการทุจริตและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒
- นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐
- แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐
- แผนนโยบายและข้อสั่งการพิเศษ

บทพวงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- รูปแบบและกลไกการทุจริต
- ปัญหาการทุจริตที่รุนแรงในไทย
- ข้อจำกัดการดำเนินงานเพื่อปราบปรามการทุจริต
- วิจัยเชิงปฏิบัติการที่สหวงการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- มาตรการทางกฎหมายและกระบวนการทุจริต
- กระบวนการกล่อมเกลาทางสังคม
- การสร้างวัฒนธรรมจากภาคส่วน
- ธรรมเนียมปฏิบัติภาคธุรกิจเอกชน
- การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในต่างประเทศ

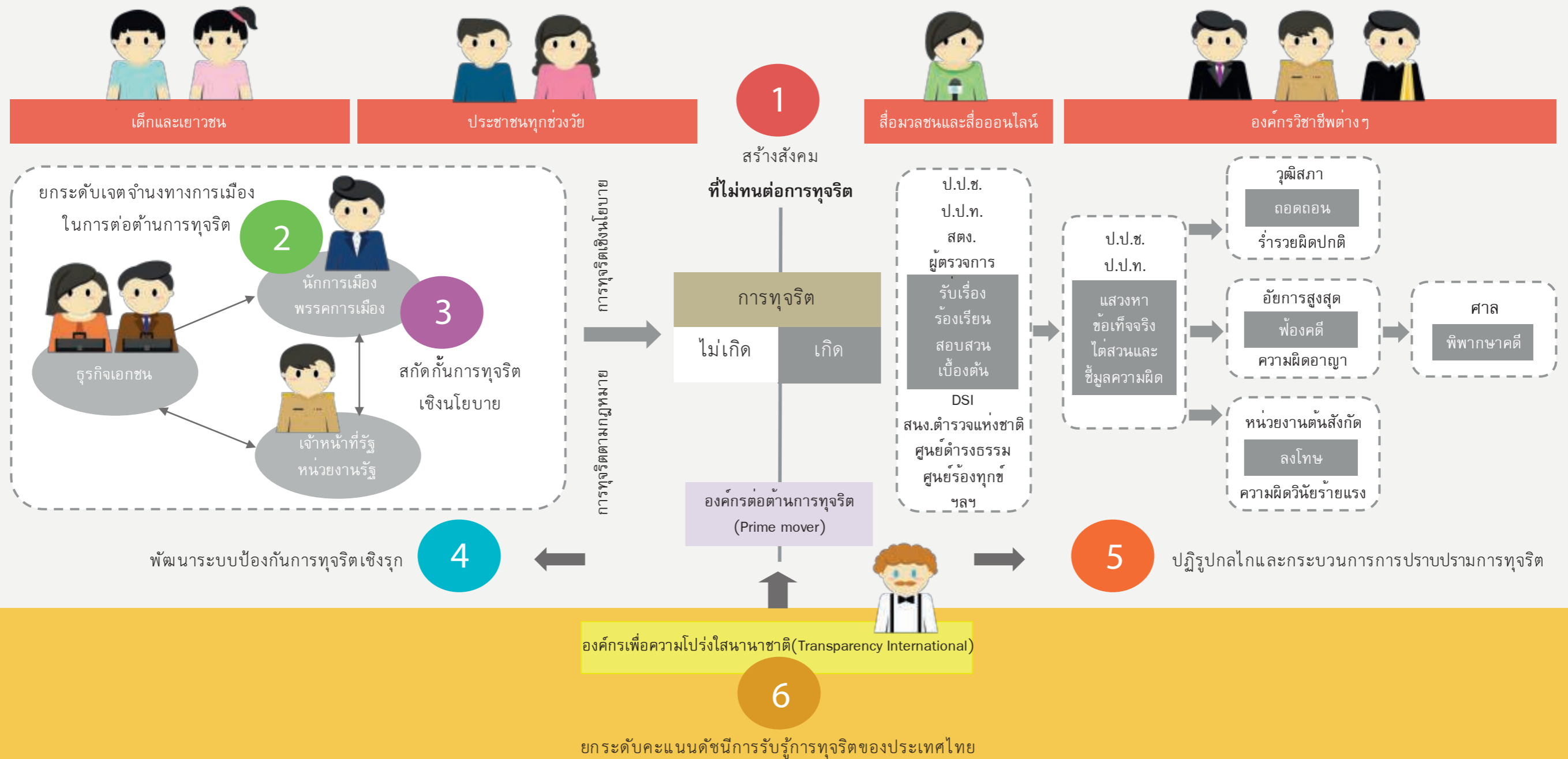
แนวคิดที่สำคัญอื่น ๆ (Idea)

- จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ
- จากการวิจัยความเคลื่อนไหว
- จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วิเคราะห์ : แนวโน้ม (+, -) และภาวะเสี่ยง (+, -)

S๑ ความเป็นอิสระในการดำเนินการตามกฎหมาย A	วิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดแข็ง (+)	O๑ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ส่งเสริมการต่อต้านการทุจริต A	วิเคราะห์สภาพแวดล้อม โอกาส (+)
S๒ มีการกระจายโครงสร้างสู่ภูมิภาค A		O๒ แผนพัฒนา ๑๒ มุ่งให้คนไทยเป็นคนเก่งและดี A	
S๓ เจ้าหน้าที่จากสหวิทยาการ ทำให้มีความหลากหลายทางวิชาการ A		O๓ มีกระบวนการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายในการป้องกันและแก้ไขการทุจริต A	
S๔ หน่วยงานมีการบูรณาการงบประมาณ ร่วมกับหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ A		O๔ มีสื่อออนไลน์ที่ทันสมัยใช้เป็นช่องทางส่งข้อมูลได้รวดเร็ว A	
S๕ การแบ่งโครงสร้างการทำงานภายในหน่วยงานขับเคลื่อนอย่างชัดเจน ไม่ใช่ซ้อน เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ A		O๕ นโยบายรัฐมุ่งปราบปรามการทุจริตให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล A	
S๖ มาตรการเสริม มาตรา ๑๐๐ และ ๑๐๗/๗ และเครื่องมือเสริม ITA เสริมยุทธศาสตร์ B		O๖ ภาคธุรกิจเอกชนตื่นตัว และเริ่มรวมตัวกันในการสร้างความโปร่งใส B	
S๗ ผู้บริหารองค์กรมีศักยภาพเป็นที่ประจักษ์ได้รับการยอมรับ B		O๗ การคัดกรองทุนทั้งในและต่างประเทศ ให้การส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลของหน่วยงานภาครัฐ B	
S๘ มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเครื่องมือกำหนดบทบาททิศทางการขับเคลื่อนทำให้เกิดการบูรณาการงบประมาณและการบริหาร B		O๘ สังคมมีความต้องการเห็นการแก้ไขปัญหการทุจริตที่เป็นรูปธรรมและมีระยะเวลาในการดำเนินการที่รวดเร็วขึ้น B	
S๙ ศูนย์ประมวลข้อมูลฯ เป็นกลไกการประสานและติดตามการขับเคลื่อนฯ B		O๙ ค่า CPI ทำให้แต่ละภาคส่วนมีจุดประสานทิศทางร่วมกัน B	
S๑๐ เจ้าหน้าที่ที่มีทักษะความรู้เฉพาะทางและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน B		O๑๐ กฎหมายเกิดใหม่ไม่มีความเป็นเฉพาะด้าน ลดระยะเวลาการตีความ B	
S๑๑ การสร้างจิตสำนึกต่อต้านการทุจริตได้รับความร่วมมือทั้งจากเด็กและเยาวชน B		O๑๑ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมีความโลภน้อยลง ส่งผลให้แนวโน้มการทุจริตลดลงด้วย B	
S๑๒ มีการจัดทำ MOU กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่ครอบคลุมภารกิจ ซึ่งสามารถพัฒนาต่อยอดความร่วมมือได้ B		O๑๒ หลักคำสอนของศาสนาซึ่งให้โทษของการทุจริต ช่วยสร้างการรับรู้และแนวปฏิบัติในฐานะศาสนิกชนที่ดี B	
S๑๓ หน่วยงานมีอัตราค่าสิ่งเพียงพอและเหมาะสมกับภารกิจ B		O๑๓ ภาคธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กรวมกลุ่มกันปกป้องไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ B	
S๑๔ เจ้าหน้าที่ที่ค่านิยมความซื่อสัตย์เป็นพื้นฐานสำคัญในการปฏิบัติงาน B		O๑๔ การนำเสนอประเด็นการทุจริตของสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของประชาชนในวงกว้าง B	
S๑๕ มีคณะกรรมการ/อนุกรรมการ/ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย B		O๑๕ การสร้างภาคีเครือข่ายมีความเข้มแข็งในการร่วมต่อต้านการทุจริต B	
W๑ การทำงานยังเป็นรูปแบบในเชิงรับมากกว่าเชิงรุก A	วิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดอ่อน (-)	T๑ ค่านิยมอุปถัมภ์และระบบพวกพ้อง A	วิเคราะห์สภาพแวดล้อม อุปสรรค (-)
W๒ การทำงานมีขั้นตอนที่เป็นทางการมากในระบบอนุกรรมการ A		T๒ การบังคับใช้กฎหมายในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐยังไม่มีประสิทธิภาพ A	
W๓ การทำ MOU ไม่ได้นำไปปฏิบัติ A		T๓ ประชาชนเศรษฐกิจอาเซียน มีการทำธุรกิจระหว่างประเทศมากขึ้น เอื้อต่อการทุจริตการใช้งบประมาณ A	
W๔ ขาดความชัดเจนในการบูรณาการร่วมกัน A		T๔ เกิดรูปแบบการทุจริตที่ซับซ้อนมากขึ้น จากการดำเนินธุรกิจของเอกชนและการทุจริตเชิงนโยบาย A	
W๕ กระบวนการแสวงหาพยานหลักฐานและได้ส่วนมูลพ้องมีความล่าช้า A		T๕ กระบวนการทางกฎหมายมีความซับซ้อนมาก A	
W๖ รูปแบบการบริหารยังเป็นแบบข้าราชการประจำ B		T๖ นโยบายต่อต้านการทุจริตกระจายไปสุ่กระทรวงต่าง ๆ ซึ่งยังขาดความเป็นองค์รวม B	
W๗ การขับเคลื่อนฯ ยังขาดการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ B		T๗ ประชาชนขาดค่านิยมในการมีส่วนร่วมสร้างธรรมาภิบาล B	
W๘ ขาดการประสานงานด้านการประชาสัมพันธ์ และการสร้างกระแสสังคม B		T๘ ต่างประเทศและประชาชนยังขาดความเชื่อมั่นในการสร้างความโปร่งใสภาครัฐ B	
W๙ ภารกิจสร้างจิตสำนึกยังไม่มีประสิทธิภาพ B		T๙ นโยบายป้องกันการแทรกแซงภายในของรัฐทำให้การดำเนินการตาม UNCAC ล่าช้า B	
W๑๐ ส่วนใหญ่เป็นการชี้แจงความผิดเจ้าหน้าที่ระดับล่าง B		T๑๐ โครงสร้างเศรษฐกิจมีความเหลื่อมล้ำสูง B	
W๑๑ ขาดระบบติดตามตรวจสอบประเมินผล B		T๑๑ ทิศคดีในแง่ของสังคมที่มีต่อเจ้าหน้าที่รัฐ ทำให้ดำเนินการส่งเสริมความร่วมมือได้ยาก B	
W๑๒ แผนยุทธศาสตร์ชาติฯ ใช้ภาษาวิชาการต่อการทำความเข้าใจ มีวิธีปฏิบัติที่ไม่ชัดเจน B		T๑๒ ประชาชนมีมุมมองปัญหาการทุจริตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เกิดเป็นภาวะจำยอมและเพิกเฉย B	
W๑๓ ขาดการสร้างค่านิยมร่วมต่อต้านการทุจริตที่เป็นเอกภาพ B		T๑๓ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีถูกใช้เป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดการทุจริตรูปแบบใหม่ ๆ B	
W๑๔ ระบบสนับสนุนข่าวและฐานข้อมูลขาดการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน B		T๑๔ ภาคเอกชนยังมีค่านิยมติดสินบนเพื่ออำนวยความสะดวก B	
W๑๕ ช่องทางความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเบาะแสและพยานหลักฐานข้ามพรมแดนยังไม่เพียงพอ B		T๑๕ ผู้แจ้งเบาะแสไม่มั่นใจในความปลอดภัย อันเนื่องมาจากอิทธิพลของผู้กระทำผิด B	

แผนภาพความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์และกลุ่มเป้าหมายหลักในแต่ละยุทธศาสตร์

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
เลขที่ ๓๖๑ ถนนนนทบุรี ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐ สายด่วน ป.ป.ช. ๑๒๐๕
www.nacc.go.th

ภาคผนวก จ

แผนแม่บท

บูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

คำนำ

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ให้ความเห็นชอบการกำหนดแนวทางการจัดทำงบประมาณและปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ต่อมาคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ มีมติเห็นชอบตามที่สำนักงบประมาณได้เสนอเรื่อง การกำหนดแนวทางการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

การจัดทำแผนแม่บทบูรณาการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) สำนักงาน ป.ป.ช. ได้นำร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ที่วิสัยทัศน์มุ่งสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนของประเทศ ประกอบกับนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นกรอบในการจัดทำแผนแม่บทบูรณาการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนแม่บทบูรณาการป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ จำนวน ๒ ครั้ง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ และวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ โดยเชิญศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ๓๕ แห่ง เข้าร่วมประชุม ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. ได้นำแผนแม่บทบูรณาการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุม ครั้งที่ ๘๑๓ - ๘๑๗/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เพื่อทราบ และได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะที่ ๖ ๖.๒ ประเด็น อำนวยความสะดวกทางธุรกิจและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในการประชุม ครั้งที่ ๑ - ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

สำนักงาน ป.ป.ช. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนแม่บทบูรณาการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) จะเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

สำนักงาน ป.ป.ช.
พฤศจิกายน ๒๕๕๙

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑	
บทที่ ๑ บทนำ	๑ - ๒
บทที่ ๒ สถานการณ์การทุจริต	๓ - ๘
บทที่ ๓ ทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	๙ - ๑๐
บทที่ ๔ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	๑๑ - ๑๘
บทที่ ๕ ภาพฉายอนาคต	๑๙ - ๒๑
ส่วนที่ ๒	
บทที่ ๖ แผนแม่บทบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	๒๒ - ๒๙

ส่วนที่ ๑

บทที่ ๑

บทนำ

การบูรณาการป้องกัน ปรามปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของประเทศไทยในภาพรวมมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องภายใต้เงื่อนไขทั้งพลวัตความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การทุจริตและบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในมิติต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

มิติภายนอกประเทศของการบูรณาการป้องกัน ปรามปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าเป็นรัฐภาคีเป็นลำดับที่ ๑๔๙ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ที่ว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในการติดตามทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริตกลับคืน รวมทั้งการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันทางกฎหมายเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดอย่างสมบูรณ์

มิติภายในประเทศของการบูรณาการป้องกัน ปรามปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ริเริ่มจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปรามปรามการทุจริตเพื่อเป็นกรอบในการผลักดันแก้ไขปัญหาการทุจริตในสังคมไทย โดยกำหนดยุทธศาสตร์จากข้อตกลงร่วมกัน (Commitment) กับภาคีทุกภาคส่วน เป็นข้อตกลงเพื่อใช้เป็นแนวทางร่วมกันและสามารถสนับสนุนการดำเนินงานซึ่งกันและกันในการดำเนินงานด้านการป้องกันและปรามปรามการทุจริตของประเทศในลักษณะบูรณาการ หลังจากการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปรามปรามการทุจริตแล้วเสร็จ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ให้หน่วยงานภาครัฐนำแนวทางและมาตรการต่าง ๆ ตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปรามปรามการทุจริตแปลงไปสู่การปฏิบัติ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปรามปรามการทุจริตภาครัฐที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมีเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นกรรมการและเลขานุการ

ภายใต้กลไกคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปรามปรามการทุจริตภาครัฐ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปรามปรามการทุจริต ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๕) ได้รับการถ่ายทอดสู่ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปรามปรามการทุจริตภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๕๕) เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ นายกรัฐมนตรีได้สั่งการให้หน่วยงานภาครัฐจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปรามปรามการทุจริตภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๕๕) นอกจากนั้นยังมีกลไกที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งในรูปคณะอนุกรรมการเพื่อนำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปรามปรามการทุจริตไปสู่การปฏิบัติในภาคส่วนต่างๆ อาทิ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม เป็นต้น เนื่องจากตระหนักถึงความสำคัญของการบูรณาการความร่วมมือและสนับสนุนจากภาคีทุกภาคส่วน

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปรามปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐) ต่อเนื่องเพื่อเป็นกรอบให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องแปลงยุทธศาสตร์ แนวทาง และมาตรการการป้องกันและปรามปรามการทุจริตไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปรามปรามการทุจริตอย่างจริงจัง โดยในส่วนของภาครัฐนั้น คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เห็นชอบให้แปลงแนวทางและมาตรการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปรามปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐) ไปสู่การปฏิบัติ กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ๔ ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี รวมถึงการสนับสนุนของกระทรวงมหาดไทย โดยสั่งการให้มีการตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อป้องกันและปรามปรามการทุจริตระดับจังหวัด ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานขึ้นใน

ทุกจังหวัดซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญที่มีบทบาทในการนำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐) ไปสู่การปฏิบัติระดับจังหวัดในลักษณะบูรณาการ

ในช่วงระยะเวลาของการใช้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐) ทุกภาคส่วนของสังคมไทยได้ตระหนักถึงภัยคุกคามของปัญหาการทุจริตที่ฝังรากลึกอย่างยาวนาน มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่สำคัญส่งผลให้รัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างเร่งด่วน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นมา สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการจัดทำแผนงบประมาณในลักษณะบูรณาการ เรื่อง การป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ แผนงบประมาณดังกล่าวจึงเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญของการบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบของประเทศไทย จวบจนเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเห็นชอบให้ยกเลิกยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ปรับระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ เป็นปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ โดยยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และเชื่อมโยงไปสู่ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ที่สำคัญจะตอบสนองกับสภาพปัญหาและสถานการณ์การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันและความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรมต่อต้านการทุจริตที่ทันสมัย แผนงบประมาณในลักษณะบูรณาการ เรื่อง การป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบจึงได้รับการทบทวนทบทวนเป้าหมายแผนงานบูรณาการ แนวทางและตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๐-๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

ความพยายามบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้ต่อเนื่องและเป็นทิศทางเดียวกันทั้งประเทศเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการเป็นประเทศที่มีมาตรฐานความโปร่งใสเทียบเท่าระดับสากล จำเป็นต้องดำเนินการจัดทำแผนแม่บทบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ให้กระทรวงและทุกหน่วยงานร่วมกันกำหนดอนาคตและแก้ปัญหาการทุจริตของประเทศไทยในลักษณะประสานเชื่อมโยงแบบเครือข่ายที่นำไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายในแต่ละช่วงเวลาอย่างบูรณาการ

ขั้นตอนหลักในการจัดทำแผนแม่บท

การจัดทำแผนแม่บทบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ใช้หลักการมีส่วนร่วม มีขั้นตอนหลักครอบคลุมถึง

๑. การศึกษาร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการไว้แล้ว เพื่อกำหนดเนื้อหาสถานการณ์การทุจริต ทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การฉายภาพอนาคต รวมถึงการศึกษาวิเคราะห์การขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของไทยผ่านแผนงบประมาณในลักษณะบูรณาการ เรื่อง การป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ

๒. การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความเห็น ข้อเสนอและนำผลการประชุมยกร่างแผนแม่บทบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

บทที่ ๒ สถานการณ์การทุจริต

การทุจริตที่เกิดขึ้นภายในประเทศและขยายสู่ต่างประเทศ (International) ทั้งรูปแบบการข้ามแดน (Cross-border) หรือข้ามชาติ (Transnational) ซึ่งเป็นผลมาจากการเคลื่อนตัวของประชาชนระหว่างประเทศ สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีทันสมัยและการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ในทางที่ผิด ทำให้การติดตามรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดียุ่งยาก และผลสืบเนื่องของการทุจริตเชื่อมโยงไปสู่ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติอีกมากมาย เช่น การฟอกเงิน การค้าอาวุธ การค้ามนุษย์ ยาเสพติด การก่อการร้ายซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศ

ปัญหาการทุจริตและผลสืบเนื่องดังกล่าว ทำให้นานาประเทศตระหนักถึงภัยร้ายแรงที่เกิดขึ้นในวงกว้างดังรายงานของธนาคารโลก จำนวนเงินที่ถูกขโมยจากประเทศกำลังพัฒนาและประเทศทางผ่านที่ซุกซ่อนไว้ในต่างประเทศในแต่ละปี ประมาณ ๒๐ - ๒๔ พันล้านเหรียญ หรือร้อยละ ๒๐ - ๔๐ ของเงินช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ^๑ ดังนั้น ในการประชุมสหประชาชาติ ครั้งที่ ๑๑ จึงกำหนดอาชญากรรมที่ประชาคมโลกต้องให้ความร่วมมือกันปราบปราม ประกอบด้วย อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้าย การค้ามนุษย์ ยาเสพติด อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ การฟอกเงิน และการทุจริตคอร์รัปชัน^๒ และองค์การสหประชาชาติ (United Nations : U.N.) และประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ได้ร่วมกันจัดทำอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC)

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ เป็นอนุสัญญาฉบับแรกที่ทำให้ความสำคัญต่อความร่วมมือระหว่างประเทศในการติดตามทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริตกลับคืน รวมทั้ง ให้ความร่วมมือทางกฎหมายเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด โดยเนื้อหาหลักในอนุสัญญาดังกล่าว แบ่งเป็น ๔ หมวดหลัก ได้แก่ การป้องกันการทุจริต การกำหนดความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย ความร่วมมือระหว่างประเทศ และการติดตามทรัพย์สินคืน และประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าเป็นรัฐภาคีอย่างสมบูรณ์ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ เป็นลำดับที่ ๑๔๙ ถือเป็นสัญญาณเริ่มต้นการแก้ไขปัญหการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทย

ต่อมาประเทศไทยในฐานะรัฐภาคี ได้ดำเนินการแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับพันธกรณีที่กำหนดในอนุสัญญา UNCAC เพื่อให้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีอนุสัญญา UNCAC ในฐานะรัฐภาคีได้อย่างครบถ้วน และรองรับกลไกการประเมินติดตามการปฏิบัติตามอนุสัญญา UNCAC ซึ่งเริ่มขึ้นตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๓

จากการประเมินติดตามการปฏิบัติตามอนุสัญญา UNCAC ในรอบการประเมินที่ ๑ ประจำปี ค.ศ. ๒๐๑๐ - ๒๐๑๕ โดยประเทศเนปาล และประเทศบาห์เรน ร่วมกับฝ่ายเลขานุการของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crimes : UNODC) มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายต่อต้านการทุจริตเพิ่มเติม ได้แก่

๑. เพิ่มเติมฐานความผิดอาญา เช่น ความผิดฐานขัดขวางกระบวนการยุติธรรม (ข้อบทที่ ๒๕) ความผิดฐานเตรียมการเพื่อกระทำการทุจริต (ข้อบทที่ ๒๗) ความผิดฐานเจ้าหน้าที่รัฐยกยอกทรัพย์สิน (แม้เจ้าหน้าที่นั้นจะไม่มีหน้าที่โดยตรงในการเก็บรักษาทรัพย์สินดังกล่าว) (ข้อบทที่ ๑๗) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำทุจริตในภาคเอกชน (ข้อบทที่ ๒๐ และ ๒๑) กำหนดความรับผิดของนิติบุคคลในการกระทำทุจริต (ข้อบทที่ ๒๖)

^๑ World Bank, Stolen Asset Recovery (StAR) Initiative: Challenges, Opportunities, and Action Plan (Washington, DC, ๒๐๐๗), ๙.

^๒ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐)

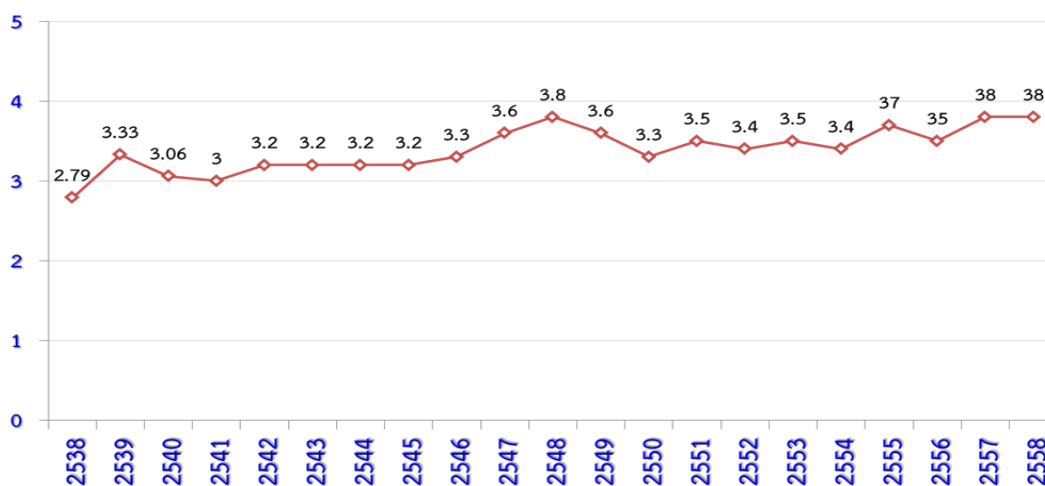
๒. เพิ่มเติมกลไกหรือมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริต เช่น ปรับปรุงการคุ้มครองพยานและผู้ให้เบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล (ข้อบทที่ ๓๒) กำหนดให้การริบทรัพย์รวมถึงดอกผลและประโยชน์อื่นใดที่ได้มาจากทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด และให้สามารถริบทรัพย์ได้แม้ทรัพย์สินนั้นจะถูกเปลี่ยนรูป แปรสภาพ หรือปะปนอยู่กับทรัพย์สินอื่น (ข้อบทที่ ๓๑)

๓. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศโดยการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕ ในประเด็นต่าง ๆ เช่น กำหนดให้มีการหารือร่วมกันระหว่างรัฐภาคีทุกครั้งก่อนการปฏิเสธการส่งผู้ร้ายข้ามแดน (ข้อบทที่ ๔๖) สร้างเสริมกลไกการส่งคืนทรัพย์สินจากการกระทำความผิดคืนประเทศเจ้าของที่แท้จริงที่มีประสิทธิภาพ (ข้อบทที่ ๔๖) กำหนดให้สามารถทำข้อตกลงจัดตั้งหน่วยสืบสวนสอบสวนร่วมกันระหว่างรัฐภาคีได้ (ข้อบทที่ ๔๙)

นอกจากนี้ การประเมินในระดับสากลโดยองค์การพัฒนาเอกชนระหว่างประเทศ (International Nongovernmental Organization : INGOs) ที่ทำการประเมินการทุจริตคอร์รัปชันและความโปร่งใส คือ องค์กรความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ได้จัดทำดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) เพื่อประเมินสถานการณ์การคอร์รัปชันในภูมิภาคต่าง ๆ ในระดับโลก ผลการประเมินค่าคะแนน CPI ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ของประเทศต่าง ๆ พบว่า ประเทศที่เข้ารับการประเมินจำนวน ๒ ใน ๓ มีคะแนนน้อยกว่า ๕๐ คะแนน และประเทศส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๘ กำลังเผชิญหน้ากับปัญหาของการทุจริตที่ร้ายแรงรวมถึงกลุ่มประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่ จี ๒๐ (Group of Twenty Finance Ministers and Central Bank Governors : G ๒๐) กว่าครึ่งหนึ่งของประเทศสมาชิกก็ประสบปัญหาของการทุจริตคอร์รัปชันเช่นเดียวกัน

นับตั้งแต่ประเทศไทยดำเนินการให้สัตยาบันในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ได้คะแนนที่มีแนวโน้มดีขึ้นบ้าง ดังแสดงบนกราฟ

ภาพที่ ๒.๑ คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ - ๒๕๕๘ ^๓

หมายเหตุ : ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ มีการเปลี่ยนค่าดัชนีชี้วัดจากคะแนนเต็ม ๑๐ เป็นคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน

^๓ ที่มา : <http://cpi.transparency.org/cpi2015/results> สืบค้นเมื่อ เมษายน ๒๕๕๙

เมื่อเทียบกับประเทศในภูมิภาคเดียวกันพบว่า คะแนนเฉลี่ยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ภายหลังจากให้ สัตยาบันในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ สถานการณ์การบริหารจัดการ การทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทยจัดอยู่ในลำดับที่ ๓ ที่ระดับค่าคะแนนเฉลี่ยที่ ๓๗.๐๐

ตารางที่ ๑ ค่าคะแนน CPI ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘^๕

อันดับ (ปี ๒๕๕๘)		ประเทศ	ค่าคะแนน CPI					ค่าเฉลี่ย	อันดับ
เอเชีย	โลก		๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘			
๑	๘	สิงคโปร์	๘๗	๘๖	๘๔	๘๕	๘๕.๕๐	๑	
๒	๕๔	มาเลเซีย	๔๙	๕๐	๕๒	๕๐	๕๐.๒๕	๒	
๓	๗๖	ไทย	๓๗	๓๕	๓๘	๓๘	๓๗.๐๐	๓	
๔	๘๘	อินโดนีเซีย	๓๒	๓๒	๓๔	๓๖	๓๓.๕๐	๕	
๕	๙๕	ฟิลิปปินส์	๓๔	๓๖	๓๘	๓๕	๓๕.๗๕	๔	
๖	๑๑๒	เวียดนาม	๓๑	๓๑	๓๑	๓๑	๓๑.๐๐	๖	
๗	๑๓๙	ลาว	๒๑	๒๖	๒๕	๒๖	๒๔.๕๐	๗	
๘	๑๔๗	พม่า	๑๕	๒๑	๒๑	๒๒	๑๙.๗๕	๙	
๙	๑๕๐	กัมพูชา	๒๒	๒๐	๒๑	๒๑	๒๑.๐๐	๘	

หมายเหตุ : ในปี ๒๕๕๘ ไม่มีข้อมูลของประเทศบรูไน จึงไม่นำมาคิดเป็นฐานคะแนนเฉลี่ย

จากข้อสังเกตดังกล่าวข้างต้น สะท้อนปัญหาของการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยเป็นปัญหาที่ยัง ราก ฝังลึก และต้องใช้เวลาในการแก้ไขด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แม้ว่าแนวโน้ม ภาพลักษณ์คอร์รัปชันจะดีขึ้น แต่การป้องกันและปราบปรามต้องเท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็ว ใน ยุคปัจจุบัน รวมทั้งต้องสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในการสร้างสังคมที่มีความโปร่งใส ค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งกระแสการต่อต้านทางสังคม (Social Sanction) ในการทุจริตคอร์รัปชัน

ข้อสังเกตดังกล่าวยังชี้ให้เห็นว่า รูปแบบการทุจริตของประเทศไทยมีแนวโน้มทวีความสลับซับซ้อน มากยิ่งขึ้น จากเดิมที่เป็นการทุจริตทางตรง เช่น การรับสินบน การทุจริตต่อตำแหน่งราชการ การทุจริตในการ จัดซื้อจัดจ้าง มีการเปลี่ยนเป็นรูปแบบทุจริตเชิงนโยบายมากขึ้น มีกระบวนการแก้กฎหมายเพื่อเอื้ออำนวย ประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง การใช้อำนาจและอิทธิพลในการแทรกแซงกลไกทางกฎหมาย หรือกลไกใน กระบวนการยุติธรรม การทำลายการตรวจสอบอำนาจรัฐ รวมทั้งยังมีการทุจริตในระดับประเทศผ่านข้อตกลง ความร่วมมือ การให้สินบนเจ้าหน้าที่ไทยในการทำธุรกิจระหว่างประเทศของบริษัทข้ามชาติ เป็นต้น

สถิติในการดำเนินคดี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘ ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ยังมีเรื่องค้างสะสมถึง ๑๐,๙๔๕ คดี จำแนกเป็นเรื่องค้างสะสมที่ยกมาจากเริ่ม ก่อตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ถึง ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๙,๕๑๓ คดี และเรื่องรับใหม่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๓,๐๕๐ คดี และดำเนินการแล้วเสร็จเพียง ๑,๖๑๘ คดี หรือคิดเป็นเพียงร้อยละ ๑๒.๘๘ ของคดีทั้งหมดเท่านั้น^๕ โดยสามารถจำแนกได้ดังนี้

^๕ ที่มา เรียบเรียงข้อมูลโดยมูลนิธิองค์การเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย แหล่งข้อมูล: <http://transparency.org/> สืบค้นเมื่อ เมษายน ๒๕๕๙

^๕ ศูนย์ประมวลข้อมูล สำนักงาน ป.ป.ช. วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๙

ตารางที่ ๒ สถิติในการดำเนินคดี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘

ปี งบประมาณ	จำนวนรับเรื่องกล่าวหา			ผลการดำเนินงาน								คงเหลือ
	ยกมา	รับใหม่	รวม	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.	ช.	รวม	
๒๕๕๔	๗,๘๙๖	๓,๐๙๒	๑๐,๙๘๘	๑,๒๗๐	๒๒๒	๖๖	-	-	๙๓	๑๗๑	๑,๘๒๒	๙,๑๖๖
๒๕๕๕	๙,๑๖๖	๒,๔๓๐	๑๑,๕๙๖	๑,๐๘๕	๒๑๑	๗๐	๑๑๕	๒	๒,๐๖๓	๙๗	๓,๖๔๓	๗,๙๕๓
๒๕๕๖	๗,๙๕๓	๒,๖๒๕	๑๐,๕๗๘	๑,๑๖๓	๑๗๔	๔๕	๒๒๖	๑	๒๙๔	๙๗	๒,๐๐๐	๘,๕๗๘
๒๕๕๗	๘,๕๗๘	๓,๑๑๗	๑๑,๖๙๕	๑,๕๓๕	๑๓๐	๓๑	๑๕๗	๔	๒๒๔	๑๐๑	๒,๑๘๒	๙,๕๑๓
๒๕๕๘	๙,๕๑๓	๓,๐๕๐	๑๒,๕๖๓	๑,๐๕๔	๘๖	๑๒	๑๘๑	๗	๑๓๓	๑๔๕	๑,๖๑๘	๑๐,๙๔๕
รวม	๗,๘๙๖	๑๔,๓๑๔	๒๒,๒๑๐	๖,๑๐๗	๘๒๓	๒๒๔	๖๗๙	๑๔	๒,๘๐๗	๖๑๑	๑๑,๒๖๕	๑๐,๙๔๕

ประเภท ก. ตกไป/แสวงหาฯ แล้วไม่รับไว้ดำเนินการ ไต่สวน/ไต่สวนแล้วข้อกล่าวหาไม่มีมูล

ประเภท ข. ไม่รับ/ไม่ยกขึ้นพิจารณา

ประเภท ค. ส่งคืนพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๘๙

ประเภท ง. ส่งให้ผู้บังคับบัญชา/พนักงานสอบสวนดำเนินการตามมาตรา ๘๙/๒

ประเภท จ. ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒

ประเภท ฉ. ส่งคณะกรรมการ ป.ป.ท./หน่วยงานอื่นดำเนินการ

ประเภท ช. ชี้มูลความผิด

นิยาม รูปแบบ และสาเหตุของการทุจริต

องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ได้กำหนดนิยามและรูปแบบของการทุจริตเป็น ๗ ประเภท ได้แก่

๑. การทุจริตขนาดใหญ่ (Grand Corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงเพื่อบิดเบือนนโยบายหรือการใช้อำนาจรัฐในทางมิชอบ เพื่อให้ผู้นำหรือผู้บริหารประเทศได้รับผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรของชาติ

๒. การทุจริตขนาดเล็ก (Petty Corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับกลางและระดับล่างต่อประชาชนทั่วไป โดยการใช้อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในทางมิชอบ

๓. การติดสินบน (Bribery) เป็นการเสนอ การให้ หรือสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ทั้งในรูปของเงิน สิ่งของ และสิ่งตอบแทนต่างๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี

๔. การยักยอก (Embezzlement) คือ การที่พนักงานหรือเจ้าหน้าที่องค์กรของรัฐนำเงินหรือสิ่งของที่ได้รับมอบหมายให้ใช้ในหน้าที่ราชการ มาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือเพื่อกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง

๕. การอุปถัมภ์ (Patronage) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก ด้วยการคัดเลือกบุคคลจากสายสัมพันธ์ทางการเมืองหรือเครือข่าย (Connection) เพื่อเข้ามาทำงานหรือเพื่อได้รับผลประโยชน์โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติและความเหมาะสม

๖. การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจที่มีในการให้ผลประโยชน์หรือให้หน้าที่การงานแก่เพื่อน ครอบครัว หรือบุคคลใกล้ชิด โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติและความเหมาะสม

๗. ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) คือ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม อันเกิดจากที่บุคคลต้องมีหน้าที่หรือสถานะมากกว่า ๑ สถานะ

การทุจริตในประเทศไทยอาจจะจำแนกออกเป็น ๒ ระดับ ได้แก่ การทุจริตในระดับชาติ และการทุจริตในระดับท้องถิ่น

๑. การทุจริตในระดับชาติ การทุจริตเชิงนโยบาย (Policy Corruption) เป็นรูปแบบการทุจริตที่นักการเมืองใช้อำนาจทางด้านการบริหารราชการแผ่นดิน รวมถึงอำนาจนิติบัญญัติที่ได้มาจากความไว้วางใจของประชาชน เป็นเครื่องมือในการออกกฎหมาย การแก้ไขกฎหมาย การแก้ไขระเบียบ ข้อบังคับและนโยบาย โดยอาศัยช่องโหว่ของกฎหมาย กฎระเบียบ และตีความกฎหมาย กฎ ระเบียบให้เอื้อประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง เพื่อให้การกระทำการทุจริตกลายเป็นสิ่งที่ชอบธรรม เนื่องจากมีกฎหมาย กฎระเบียบ และนโยบายรองรับ การทุจริตเชิงนโยบายยังปรากฏในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การซื้อขายตำแหน่งในระดับสูงทางราชการ ได้แก่ ตำแหน่งอธิบดี ตำแหน่งผู้บริหารในรัฐวิสาหกิจ ในตำแหน่งที่มีอำนาจอนุมัติเห็นชอบโครงการต่าง ๆ ได้ นำไปสู่การตรวจสอบที่หละหลวมในโครงการก่อสร้าง การจัดซื้อจัดจ้างในรัฐ และการใช้วิธีพิเศษในการดำเนินการ หลีกเลียงกฎหมาย มาตรการป้องกันการทุจริตต่าง ๆ ในแต่ละกระบวนการ ขั้นตอนมีการแบ่งผลประโยชน์กันในหมู่พวกพ้อง เช่น การทำแบบก่อสร้างที่ไม่มีความชัดเจน การใช้เงินกู้จากต่างประเทศเพื่อหลีกเลียงการใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุฯ รวมทั้งเสนอโครงการเร่งด่วนเพื่อจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรูปแบบของการว่าจ้างแบบเหมารวม (Turnkey) ซึ่งผู้รับเหมาสามารถดำเนินการออกแบบและก่อสร้างโครงการให้แล้วเสร็จได้ด้วยตัวเอง ซึ่งเอื้อต่อการทุจริต เนื่องจากผู้รับเหมาโครงการสามารถปรับเปลี่ยนแผนงานต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา สามารถปรับเพิ่มค่าใช้จ่ายและขออนุมัติงบประมาณเพิ่มได้ง่าย อีกทั้งยังเปิดช่องให้บริษัทเอกชนเรียกร้อยค่าชดเชยจากรัฐได้ ซึ่งมักเกิดจากการทำสัญญาที่หละหลวม มีช่องว่างให้หน่วยงานรัฐเสียเปรียบ

๒. การทุจริตในระดับท้องถิ่น การกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นที่มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้บริการต่าง ๆ ของรัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติเกิดการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มมากยิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน ลักษณะการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำแนกเป็น ๗ ประเภท ดังนี้^๖

๑) การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) สภาพหรือปัญหาการทุจริตที่เกิดจากตัวบุคคล

๓) สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎ ระเบียบ และกฎหมาย

๔) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรมจริยธรรม

๕) สภาพหรือลักษณะปัญหาการทุจริตที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ

๖) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่างๆ

๗) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลท้องถิ่น

^๖ ที่มา : บทความงานวิจัย เรื่อง “การทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: มาตรการและกลไกการป้องกัน” โดย รศ.ดร. โกวีย์ พวงงาม

การทุจริตในหลายรูปแบบดังกล่าว จากงานวิจัยของ มาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์^๗ พบว่าสาเหตุหลักที่ก่อให้เกิดการทุจริตในสังคมไทยมี ๒ ประการ ได้แก่

๑. การใช้วัฒนธรรมแบบไทยๆ ในทางที่ผิด

๒. ปัญหาเรื่องตัวบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ

กล่าวคือ ระบบอาวุโสและระบบอุปถัมภ์นำไปสู่การเอื้อประโยชน์ในทางมิชอบให้แก่ญาติมิตร และพวกพ้อง รวมทั้งการตรวจสอบความโปร่งใสขาดประสิทธิภาพ ทำให้สังคมเห็นว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติ อย่างไรก็ตาม วัฒนธรรมดังกล่าวเป็นเพียงตัวเสริมให้เกิดโอกาสในการทุจริตเท่านั้น ปัญหาสำคัญที่สุดอยู่ที่การขาดจิตสำนึกความซื่อตรงของบุคคลซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ความโลภในอำนาจและทรัพย์สินอยู่เหนือความรับผิดชอบและศักดิ์ศรีในการปฏิบัติหน้าที่จนนำไปสู่การทุจริตด้วยวิธีการใหม่ ๆ ที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น

สาเหตุและปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การทุจริตมีอีกหลายประการ นับตั้งแต่เรื่องของโอกาสในการทำทุจริตที่เกิดจากช่องว่างของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ การผูกขาดผลประโยชน์ทางธุรกิจกับการดำเนินงานของภาครัฐ ค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสมของข้าราชการ การขาดจริยธรรมคุณธรรม เอาประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดประโยชน์ส่วนรวม ค่านิยมยกย่องคนที่มีเงิน ทัศนคติว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติ ความไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมมีส่วนทำให้คนมุ่งสร้างหาร่ำรวย วัตถุนิยม เป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่มีแนวโน้มที่จะทำการทุจริต รวมทั้ง “โครงสร้างทางสังคมที่บิดเบี้ยว” มีความเหลื่อมล้ำ มีช่องว่างระหว่างคนจน - คนรวย คนมีอำนาจ - คนไร้ซึ่งอำนาจ ทำให้แสวงหาหนทางที่จะลดช่องว่าง โดยการทุจริตมากยิ่งขึ้น

^๗ มาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์ (๒๕๕๔). การศึกษาลักษณะ รูปแบบ และความเสี่ยงต่อการทุจริตในองค์กรสาธารณะนอกระบบราชการ. กรุงเทพฯ. สำนักงาน ป.ป.ช..

บทที่ ๓

ทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ประเทศไทยมีความพยายามแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้ร่วมกันสร้างเครื่องมือ กลไก และกำหนดเป้าหมายสำหรับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในรูปแบบของ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าว ได้สร้างให้ทุกภาคส่วนในสังคมเกิดความตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามบทบาทและภาระหน้าที่ของตนเอง แต่เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยยังคงประสบปัญหาความรุนแรงในการทุจริต โดยเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายหรือประสบความสำเร็จได้เท่าที่ควร สืบเนื่องมาจากปัญหาการเมืองภายในประเทศ รวมถึงการวิวัฒนาการของปัญหาการทุจริตซึ่งมีรูปแบบที่สลับซับซ้อน ยากต่อการตรวจสอบของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การปฏิบัติยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับฐานความคิดและสร้างความตระหนักรู้ให้ทุกภาคส่วนของสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม และต่อเนื่องเป็นระยะยาว พร้อมทั้งกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และพรรคการเมือง มีการปฏิบัติตามเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตให้ชัดเจน ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาการทุจริตทั้งในส่วนของการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงเป็นการแสดงเจตจำนงการต่อต้านการทุจริตอย่างจริงจัง ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวจะต้องมีการเสริมสร้างความโปร่งใสในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ โดยการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จะต้องปฏิบัติงานในเชิงรุก และมีความเด็ดขาดรวดเร็วในการแก้ไขปัญหาการทุจริต เพื่อเป็นการสร้างให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของกระบวนการปราบปรามการทุจริต ซึ่งเมื่อการดำเนินงานดังกล่าวสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงก็เชื่อว่าจะสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการยกระดับค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยให้ได้ค่าคะแนนตามเป้าหมาย ที่วางไว้อย่างแน่นอน

ความเชื่อมโยงระหว่างแผนแม่บทของแผนงานบูรณาการการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) กับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี จากการกำหนดให้กฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติมีผลบังคับใช้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานนำยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ แผนพัฒนาด้านต่างๆ มาเป็นแผนแม่บทหลักในการกำหนดแผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณต่อไป

ยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวจะเป็นยุทธศาสตร์ที่ยึดวัตถุประสงค์หลักแห่งชาติเป็นแม่บทหลัก เพื่อเป็นกรอบการกำหนดนโยบาย ทิศทางการพัฒนา การลงทุนของภาคเอกชนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดสรรงบประมาณ ฯลฯ ดังนั้น ทิศทางด้าน การป้องกันและปราบปรามการทุจริต การสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดินของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานจะถูกกำหนดจากยุทธศาสตร์ชาติ (วิสัยทัศน์ประเทศระยะ ๒๐ ปี) และยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะ ๕ ปี โดยคาดว่าสาระสำคัญในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่จะบรรจุอยู่ในยุทธศาสตร์ชาติ (วิสัยทัศน์ประเทศระยะ ๒๐ ปี) จะนำมาจาก “เอกสารสภาพัฒนารูปแห่งชาติ วาระการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ” ส่วนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะ ๕ ปี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คาดว่าส่วนหนึ่งจะถูกนำมาจาก “มาตรการแก้ไขปัญหาการทุจริตและเสริมสร้าง

ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการภาครัฐ” ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการนำเสนอคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) และจะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติสั่งการและนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

การกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องนำยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ แผนพัฒนาด้านต่างๆ มาเป็นแผนแม่บทหลักในการกำหนดแผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณ และการประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ที่หากประเมินผลแล้วพบว่าหน่วยงานใดไม่ปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติอาจเสนอรายงานข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นเสนอต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายหรือจัดสรรทรัพยากรสำหรับหน่วยงานนั้นก็ได้ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐมีการปฏิบัติในทางปฏิบัติและสามารถวัดผลได้จริง

กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ในระยะ ๒๐ ปี จึงเป็นแนวทางการพัฒนาประเทศไว้ในระยะยาว โดยมีกรอบวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ใน การที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ

บทที่ ๔ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

การดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้วยเทคนิค SWOT Analysis เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ที่มีผลต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งประกอบไปด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก โดยวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (Strength, Weakness, Opportunity, and Threat Analysis : SWOT Analysis) เพื่อรองและพิจารณาตัวแปรที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ฯ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนั้นมีความสำคัญอย่างมาก เพราะนอกจากจะเป็นการประเมินสภาพแวดล้อมเพื่อค้นหาจุดแข็งที่ควรเสริมสร้างความเข้มแข็ง และจุดอ่อนที่ควรต้องปรับปรุงเพื่อให้การดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังเป็นการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก ในบริบททางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ที่มีความเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมากและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการดำเนินการ อีกทั้งเพื่อหายุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการรับมือกับสภาพแวดล้อมเชิงลบและแสวงหาโอกาสจากสภาพแวดล้อมเชิงบวกเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเกิดผลที่ดีกว่า

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็งและจุดอ่อน) ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะยาว ๒๐ ปี (๒๕๖๐-๒๕๗๙) ได้นำหลักการ McKinsey's ๗S Model มาใช้เป็นกรอบในการกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำแนกตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการทำงานขององค์กรออกเป็น ๗ กลุ่มตัวแปรประกอบด้วย

๑. S - Strategy ตัวแปรด้านยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ ในการปฏิบัติ
๒. S - Structure ตัวแปรด้านโครงสร้างในการปฏิบัติ
๓. S - Style ตัวแปรด้านรูปแบบการบริหารในการปฏิบัติ
๔. S - System ตัวแปรด้านระบบการในปฏิบัติ
๕. S - Staff ตัวแปรด้านบุคลากรในการปฏิบัติ
๖. S - Skill ตัวแปรด้านทักษะและองค์ความรู้ในการปฏิบัติ
๗. S - Shared value ตัวแปรเรื่องค่านิยมร่วมในการปฏิบัติ

ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาสและอุปสรรค) ได้วิเคราะห์โดยนำหลักการ PEST + Model ซึ่งประกอบด้วย ๗ มิติ ดังนี้

๑. P - Political มิติทางการเมือง เช่น ระบบการเมือง รูปแบบการปกครอง
๒. E - Economic มิติทางเศรษฐกิจ เช่น การค้า การลงทุน การดำเนินธุรกิจสภาพเศรษฐกิจ
๓. S - Social มิติทางสังคม เช่น วิถีชีวิต ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนา
๔. T - Technology มิติทางเทคโนโลยี เช่น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรมต่าง ๆ
๕. L - Legal มิติทางกฎหมาย เช่น รัฐธรรมนูญ พ.ร.บ. กฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง
๖. I - International มิติทางด้านต่างประเทศ เช่น ข้อกำหนดของสากล ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
๗. G - Government มิติทางด้านนโยบายรัฐบาล/ระบบราชการ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิด

สภาพแวดล้อมภายในที่เป็น "จุดแข็ง" ของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีดังนี้

ด้านยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ (Strategy) การปฏิบัติภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในอนาคต ๒๐ ปี น่าจะยังคงมียุทธศาสตร์ชาติฯ เป็นกรอบชี้้นำในการจัดทำแผนในระดับรองลงไป ส่งผลให้การปฏิบัติในทุกภาคส่วนมีเป้าหมายในทิศทางเดียวกัน

ด้านโครงสร้าง (Structure) หน่วยงานปฏิบัติภารกิจหลายหน่วยงานมีการขยายโครงสร้างไปยังส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ ทำให้การปฏิบัติภารกิจงานถูกกระจายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ไม่กระจุกตัวอยู่แต่ส่วนกลาง ส่งผลให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเกิดผลสัมฤทธิ์ในระดับพื้นที่มากยิ่งขึ้น

ด้านรูปแบบ (Style) หน่วยงานปฏิบัติภารกิจมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานและภาคส่วนอื่น ๆ ในรูปแบบของการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ส่งผลให้การปฏิบัติยุทธศาสตร์ชาติฯ นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง

ด้านระบบ (System) หน่วยงานปฏิบัติภารกิจมีระบบการป้องกัน ปราบปราม และป้องปรามการทุจริตที่มีความน่าเชื่อถือ อีกทั้งมีโครงสร้างที่รองรับภารกิจงานกระจายในระดับพื้นที่ ส่งผลดีต่อการปฏิบัติภารกิจงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมากยิ่งขึ้น

ด้านบุคลากร (Staff) หน่วยงานปฏิบัติภารกิจหลายหน่วยงานมีอัตรากำลังจำนวนมากซึ่งคัดเลือกจากความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับงาน ส่งผลให้การปฏิบัติภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีความพร้อมในด้านจำนวนของบุคลากรมากยิ่งขึ้น

ด้านทักษะ (Skill) บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติภารกิจมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และมีทักษะที่เป็นสหวิชาชีพ ทำให้สามารถนำความรู้สหวิชาเหล่านั้นมาใช้เพื่อปฏิบัติภารกิจด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต ให้สามารถบรรลุตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติฯ ได้ดียิ่งขึ้น

ด้านค่านิยม (Shared Value) หน่วยงานปฏิบัติภารกิจมีค่านิยมความซื่อสัตย์เป็นพื้นฐานที่สำคัญร่วมกัน ส่งผลดีต่อการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติฯ ที่มีส่วนร่วม

สภาพแวดล้อมภายในที่เป็น "จุดอ่อน" ของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีดังนี้

ด้านยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ (Strategy) ยังขาดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ ที่สำคัญหลายด้าน เช่น ยุทธศาสตร์การปฏิบัติภารกิจด้านการป้องกัน เมื่อยุทธศาสตร์ไม่ชัดทำให้การทำงานกับภาคส่วนอื่น ๆ เป็นไปด้วยความลำบาก ขาดยุทธศาสตร์ด้านการสร้างกระแสนิยม “รังเกียจ” คนโกง ขาดยุทธศาสตร์ด้านการสื่อสารต่อสังคมให้เกิดการตื่นตัวในสังคม ทำให้การปฏิบัติงานยังไม่ประสบความสำเร็จและไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อสังคมในวงกว้างเท่าที่ควร

ด้านโครงสร้าง (Structure) การขยายโครงสร้างของหน่วยงานปฏิบัติภารกิจไปยังภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อให้ปฏิบัติภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ยังขาดแคลนทรัพยากรที่สำคัญ โดยเฉพาะทรัพยากรบุคคล ส่งผลให้การดำเนินงานในระดับพื้นที่นั้นยังไม่สามารถบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย ของการขยายโครงสร้างเท่าที่ควร

ด้านรูปแบบ (Style) ภายในหน่วยงานปฏิบัติภารกิจยังขาดนโยบายและทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการปรับเปลี่ยนบ่อยครั้ง อีกทั้งหน่วยงานปฏิบัติภารกิจยังขาดความชัดเจนในการดำเนินการร่วมกันและการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ นั้น มีลักษณะเป็นการทำพอเป็นพิธี ยังไม่มีจุดมุ่งหมายร่วมกันเพื่อสร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติอย่างแท้จริง อีกทั้งรูปแบบการทำงานยังไม่มีความเท่าทันต่อการทุจริตที่มีพลวัต

ด้านระบบ (System) หน่วยงานปฏิบัติภารกิจมีระบบการทำงานที่มีขั้นตอนที่สับสนและมีความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน เช่น ระบบอนุกรรมการ ระบบคณะทำงาน เป็นต้น ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน อีกทั้งการบริหารงานยังมีการปรับเปลี่ยนบ่อยครั้ง ขาดทิศทางที่ชัดเจน จนเป็นอุปสรรคในการทำงาน และยังขาดช่องทางการร้องเรียนการทุจริตที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม รวมทั้งยังขาดระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และบทลงโทษ หากเกิดความล่าช้าในกระบวนการใดส่วน ส่งผลให้ภารกิจด้านการปราบปรามการทุจริตที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จตามความคาดหวังของสังคมซึ่งส่งผลทางลบต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน

ด้านบุคลากร (Staff) อัตรากำลังขององค์กรอิสระและหน่วยงานปฏิบัติภารกิจบางหน่วยงานยังไม่มีกระจายไปยังส่วนภูมิภาคเท่าที่ควร ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานปฏิบัติ

ด้านทักษะ (Skill) บุคลากรยังขาดองค์ความรู้ในเชิงลึกสำหรับการทำความเข้าใจกับรูปแบบการทุจริตที่เปลี่ยนแปลงไป และในปัจจุบันก็ยังขาดการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้เพื่อสนับสนุนทักษะ ในการทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ส่งผลให้การบูรณาการและพัฒนาองค์ความรู้ที่มาจากสหวิชาการไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ด้านค่านิยม (Shared Value) หน่วยงานปฏิบัติภารกิจเน้นการดำเนินงานใน “เชิงรับ” มากกว่า “เชิงรุก” ทำให้ผลการดำเนินงานไม่สามารถสร้างความเกรงกลัวให้ผู้กระทำทุจริต อีกทั้งไม่สามารถตามทันสถานการณ์การทุจริตที่มีความเป็นพลวัตสูงได้อย่างทันทั่วถึง

สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็น "โอกาส" ของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีดังนี้

P – Political มิติทางการเมือง รัฐบาลมีเจตนาารมณ์ในการใช้มาตรา ๔๔ และคำสั่ง คสช. ฉบับที่ ๖๙/๒๕๕๗ เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริต

E – Economic มิติทางเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนในภาคธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศต่างให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล และให้ความสำคัญกับข้อมูลการจัดอันดับขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ รวมทั้งดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) และการดำเนินการตามมาตรฐานสากลในรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งแนวโน้มของการลงทุนข้ามชาติจะเป็นทศวรรษแห่งเอเชีย จะเน้นเรื่องความโปร่งใส และการแก้ไขปัญหาความล่าช้า (Red Tape) เป็นต้น

S – Social มิติทางสังคม มีการส่งเสริม สนับสนุน ภาศึเครือข่ายในภาคส่วนต่าง ๆ ให้ร่วมกันต่อต้านการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม เช่น สังคม เด็ก และเยาวชน และกระแสของสังคมแสดงถึงความต้องการที่จะเห็นภาพของการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่เป็นรูปธรรมและชัดเจน โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการสำคัญที่เป็นพื้นฐานในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

T – Technology มิติทางเทคโนโลยี มีการพัฒนาเทคโนโลยีที่ช่วยพัฒนาระบบการบริการสาธารณะ ลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ส่งผลให้เกิดความโปร่งใส และตรวจสอบการทำงานของรัฐได้ และในปัจจุบันเทคโนโลยียังเป็นสิ่งสำคัญที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้กระจายตัวออกไปยังสังคมในวงกว้าง

L – Legal มิติทางกฎหมาย รัฐธรรมนูญสามารถคานอำนาจทางการเมือง บริหาร นิติบัญญัติ ตุลาการ ถือเป็นโอกาสที่สำคัญในการกำหนดแนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยเฉพาะการคานอำนาจการเมืองให้ไม่สามารถแทรกแซงฝ่ายข้าราชการประจำได้ อีกทั้งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มีการกำหนดให้ประชาชนมีหน้าที่ในการให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต และในปัจจุบันยังมีกระบวนการ ในการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายให้สามารถตอบสนองต่อการปฏิบัติงาน และบังคับใช้ได้จริง และใช้กลไกทางกฎหมายเป็นแนวทางในการปฏิรูปกลไกหลักด้านป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริตเช่น การเสนอจัดตั้งศาลชำนาญพิเศษ และการเตรียมเสนอร่างการดำเนินการเกี่ยวกับ คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นต้น

I - International มิติทางด้านต่างประเทศ มีการดำเนินงานตามพันธสัญญาระหว่างประเทศทั้งในระดับโลก และระดับภูมิภาค ส่งเสริมพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการปรับปรุงกฎหมาย เพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการปฏิบัติและบังคับใช้กฎหมาย การมีบทเรียนจากการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศต่าง ๆ มาปรับใช้ในการดำเนินงานภายในประเทศ เช่น กลไกการตรวจสอบ การคานอำนาจ กลไกการพัฒนาและมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมแบบ Collaborative ในประเทศที่ประสบความสำเร็จและสามารถแก้ไขปัญหาได้ เช่น สิงคโปร์ ฮองกง เกาหลี

G - Government มิติทางด้านนโยบายรัฐบาล/ระบบราชการ นโยบายของรัฐบาลมีความต้องการส่งเสริมภาพลักษณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและนอกประเทศ และให้ความสำคัญต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยอาศัยการปฏิรูปและบูรณาการการทำงานในทุกภาคส่วนปฏิบัติตามมาตรการและกลไกการป้องกันการทุจริตที่มีการพัฒนารูปแบบให้มีความสอดคล้องกับบริบทสภาพปัญหาของการทุจริตที่เกิดขึ้น

สำหรับสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็น **"อุปสรรค"** ของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีดังนี้

P - Political มิติทางการเมือง มาตรการป้องกันการทุจริตในกระบวนการเข้าสู่อำนาจรัฐ หรือการเลือกตั้งยังขาดการบังคับใช้อย่างจริงจัง ส่งผลให้ได้นักการเมืองที่มุ่งเข้ามาหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง และพวกพ้อง

E - Economic มิติทางเศรษฐกิจ ประเทศไทยเป็นประเทศเปิดเสรีทางการค้า ทำให้เผชิญกับปัญหาที่ตามมากับธุรกิจประเภทกิจการข้ามชาติ ซึ่งบางครั้งเข้ามาด้วยอิทธิพล ก่อให้เกิดปัญหาการทุจริตในส่วนต่าง ๆ เกิดปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ เกิดการฟอกเงิน ตามมาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ นโยบายการดำเนินงานทางการค้าที่ผูกขาดตลาดและกีดกันทางการค้า ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ส่งผลให้ ภาคธุรกิจเอกชนมีค่านิยมในการให้สินบนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อมุ่งหวังให้อำนวยความสะดวกกับตนเอง และเกิดปัญหาอาชญากรรมปกขาวในภาคธุรกิจ เกิดการทุจริตใหญ่ ๆ และการให้เล็ก ๆ เช่น ส่วยรายวัน กลายเป็นเรื่องแลกเปลี่ยนระหว่างผู้ให้กับผู้รับ

S - Social มิติทางสังคม บริบทสังคมที่ยังไม่เอื้อต่อการปฏิรูป พัฒนาและเปลี่ยนแปลง กระบวนทัศน์ในการทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เนื่องจากสังคมไทยมีวัฒนธรรมยอมรับระบบอุปถัมภ์ รอมชอม และประชาชนยังขาดค่านิยมร่วมในการร่วมต้านทุจริต และยังเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ของชาติบ้านเมือง

T - Technology มิติทางเทคโนโลยี การดำเนินธุรกรรมทางธุรกิจในปัจจุบันได้พัฒนา โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นเครื่องมือ เป็นรูปแบบไซเบอร์ เกิดการบิดเบือนและใช้ช่องทางการทุจริต เช่น ระบบ e-bidding และ e-market เป็นต้น

L - Legal มิติทางกฎหมาย กระบวนการทางกฎหมายที่มีขั้นตอนซ้ำซ้อนและมากเกินไปจนเกิดความจำป็น ก่อให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินคดี และขาดการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เด็ดขาด การทำงานยังคงยึดติดกับกับขั้นตอนทางกฎหมายที่ยากต่อการปฏิบัติ ส่วนการตรวจสอบทรัพย์สินซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของการปราบปรามการทุจริต และการชี้มูลร่ำรวยผิดปกติ ต่างยังคงให้ความสำคัญกับมาตรา ๓๒, ๓๔, ๔๑ และ ๑๑๙ ที่มุ่งเน้นการตรวจสอบเชิงปริมาณมากกว่าการตรวจสอบเชิงคุณภาพจนเป็นปัญหาในการดำเนินงานที่ล่าช้า และสร้างปัญหาสะสม

I - International มิติทางด้านต่างประเทศ ต่างประเทศไม่เชื่อถือต่อความโปร่งใส และการบริหารงานภาครัฐไทย ซึ่งภาครัฐไทยขาดการดำเนินการตามพันธกรณีที่ตกลงตามอนุสัญญา UNCAC

G - Government มิติทางด้านนโยบายรัฐบาล/ระบบราชการ เกิดการทุจริตในภาครัฐอย่างต่อเนื่อง จนประชาชนมีทัศนคติในแง่ลบกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงเป็นอุปสรรคต่อการสร้างความร่วมมือในการป้องกันการทุจริตกับประชาชน อีกทั้งประชาชนยังมองว่าหน่วยงานของรัฐไม่มีความจริงจังต่อการแก้ไขปัญหาทุจริต เป็นเพียงแต่ทำตามข้อตกลง ตัวชี้วัด ทำแบบลูบหน้าปะจมูก ขาดความต่อเนื่อง และยังพบว่าบางหน่วยงานสร้างเอกสารหลักฐานขึ้นมาเพื่อให้ผ่านตัวชี้วัดเท่านั้น

การจัดลำดับความสำคัญของตัวแปรสภาพแวดล้อม

เมื่อทำการวิเคราะห์รวบรวมตัวแปรสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดที่กำหนด จนทราบถึงตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้ง ๔ ด้าน คือ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ก็นำตัวแปรดังกล่าวมาศึกษาทบทวนเชิงลึกแตกย่อยในรายละเอียดของแต่ละมิติให้ครบถ้วนเป็นตัวแปรย่อยภายใต้กรอบแนวคิด แล้วนำตัวแปรที่ได้เหล่านั้นไปจัดลำดับความสำคัญ เพื่อให้ทราบถึงตัวแปรที่มีลำดับความสำคัญสูง ซึ่งบ่งชี้ได้ว่าตัวแปรนั้นสามารถก่อให้เกิดผลกระทบที่หลากหลาย เพื่อนำข้อมูลตัวแปรที่จัดลำดับความสำคัญแล้วไปใช้ในการประกอบการวิเคราะห์แนวโน้ม ตลอดจนค้นหาประเด็นชี้นำเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญ

โดยการจัดอันดับความสำคัญของตัวแปรสภาพแวดล้อมนั้น ได้นำตัวแปรสภาพแวดล้อมทั้ง ๔ ด้านมาจัดลำดับตามเกณฑ์และเลือกใช้ตัวแปรที่มีความสำคัญสูงสุด (A) และตัวแปรที่มีความสำคัญสูง (B) เนื่องจากเป็นตัวแปรที่มีผลกระทบ (Impact) ในวงกว้าง โดยใช้กรอบแนวคิด Balanced Scorecard ซึ่งมีเกณฑ์ของการวิเคราะห์ที่ให้ความสำคัญของปัจจัย ๔ ประการ ประกอบกับการวิเคราะห์ด้วยเกณฑ์ปัจจัยที่ส่งผลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอีก ๑ เกณฑ์ ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ ๓ เกณฑ์การวิเคราะห์ตัวแปรสภาพแวดล้อม ๕ ด้าน

	เกณฑ์การวิเคราะห์
เกณฑ์ที่ ๑	เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความคุ้มค่าในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
เกณฑ์ที่ ๒	เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรป้องกันและปราบปรามการทุจริต
เกณฑ์ที่ ๓	เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตอบสนองสังคมและประชาชน
เกณฑ์ที่ ๔	เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาขีดความสามารถ/สมรรถนะและการพัฒนานวัตกรรมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
เกณฑ์ที่ ๕	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของตัวแปรที่มีผลกระทบในวงกว้าง (คัดเลือกเฉพาะตัวแปรเกรด A และ B) แสดงตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็ง (Strengths) ที่มีอิทธิพลสูง

ลำดับ	ประเด็น	เกรด
S1	ความเป็นอิสระในการดำเนินการตามกฎหมาย	A
S2	มีการกระจายโครงสร้างสู่ภูมิภาค	A
S3	เจ้าหน้าที่มาจากสหวิทยาการ ทำให้มีความหลากหลายทางวิชาการ	A
S4	หน่วยงานมีการบูรณาการงบประมาณฯ ร่วมกับหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ	A
S5	การแบ่งโครงสร้างการทำงานภายในหน่วยงานขับเคลื่อนอย่างชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ	A
S6	มาตรการเสริม มาตรา ๑๐๐ และ ๑๐๓/๗ และเครื่องมือเสริม ITA เสริมยุทธศาสตร์	B
S7	ผู้บริหารองค์กรมีศักยภาพเป็นที่ประจักษ์ได้รับการยอมรับ	B
S8	มียุทธศาสตร์ชาติฯ เป็นเครื่องมือกำหนดบทบาททิศทางการทำงานขับเคลื่อนทำให้เกิดการบูรณาการงบประมาณ และการบริหาร	B
S9	ศูนย์ประมวลผลข้อมูลฯ เป็นกลไกการประสานและติดตามการขับเคลื่อนฯ	B
S10	เจ้าหน้าที่มีทักษะความรู้เฉพาะทางและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	B
S11	การสร้างจิตสำนึกต่อต้านการทุจริตได้รับความร่วมมือที่ดีจากเด็กและเยาวชน	B
S12	มีการจัดทำ MOU กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่ครอบคลุมภารกิจ ซึ่งสามารถพัฒนาต่อยอดความร่วมมือได้	B
S13	หน่วยงานมีอัตรากำลังเพียงพอและเหมาะสมกับภารกิจ	B
S14	เจ้าหน้าที่มีค่านิยมความซื่อสัตย์เป็นพื้นฐานสำคัญในการปฏิบัติงาน	B
S15	มีคณะกรรมการ/อนุกรรมการ/ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย	B

ตารางที่ ๕ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อน (Weaknesses) ที่มีอิทธิพลสูง

ลำดับ	ประเด็น	เกรด
W1	การทำงานยังเป็นรูปแบบในเชิงรับมากกว่าเชิงรุก	A
W2	การทำงานมีขั้นตอนที่เป็นทางการมากในระบบอนุกรรมการ	A
W3	การทำ MOU ไม่ได้นำไปปฏิบัติ	A
W4	ขาดความชัดเจนในการบูรณาการร่วมกัน	A
W5	กระบวนการแสวงหาพยานหลักฐานและไตสวนมูลฟ้องมีความล่าช้า	A
W6	รูปแบบการบริหารยังเป็นแบบข้าราชการประจำ	B
W7	การขับเคลื่อนฯ ยังขาดการบริหารเชิงยุทธ์	B
W8	ขาดการประสานงานด้านการประชาสัมพันธ์ และการสร้างกระแสสังคม	B
W9	ภารกิจสร้างจิตสำนึกยังไม่มีประสิทธิภาพ	B
W10	ส่วนใหญ่เป็นการชี้มูลความผิดเจ้าหน้าที่ระดับล่าง	B
W11	ขาดระบบติดตามตรวจสอบประเมินผล	B
W12	แผนยุทธศาสตร์ชาติฯ ใช้ภาษายากต่อการทำความเข้าใจ มีวิธีปฏิบัติที่ไม่ชัดเจน	B
W13	ขาดการสร้างค่านิยมร่วมต่อต้านการทุจริตที่เป็นเอกภาพ	B
W14	ระบบสนับสนุนข่าวและฐานข้อมูลขาดการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน	B
W15	ช่องทางความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเบาะแสและพยานหลักฐานข้ามพรมแดนยังไม่เพียงพอ	B

ตารางที่ ๖ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาส (Opportunities) ที่มีอิทธิพลสูง

ลำดับ	ประเด็น	เกรด
O1	บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ส่งเสริมการต่อต้านการทุจริต	A
O2	แผนพัฒนาฯ ๑๒ มุ่งให้คนไทยเป็นคนเก่งและดี	A
O3	มีกระบวนการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายในการป้องกันและแก้ไขการทุจริต	A
O4	มีสื่อออนไลน์ที่ทันสมัยใช้เป็นช่องทางส่งข้อมูลได้รวดเร็ว	A
O5	นโยบายรัฐมุ่งปราบปรามการทุจริตให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล	A
O6	ภาคธุรกิจเอกชนตื่นตัว และเริ่มรวมตัวกันในการสร้างความโปร่งใส	B
O7	การค้าการลงทุนทั้งในและต่างประเทศ ให้การส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลของหน่วยงานภาครัฐ	B
O8	สังคมมีความต้องการเห็นการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่เป็นรูปธรรมและมีระยะเวลาในการดำเนินการที่รวดเร็วขึ้น	B
O9	ค่า CPI ทำให้แต่ละภาคส่วนมีจุดประสานทิศทางร่วมกัน	B
O10	กฎหมายเกิดใหม่มีความเฉพาะด้าน ลดระยะเวลาการตีความ	B
O11	หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมีความโลกน้อยลง ส่งผลให้แนวโน้มการทุจริตลดลงด้วย	B
O12	หลักคำสอนของศาสนาช่วยให้เห็นโทษของการทุจริต ช่วยสร้างการรับรู้และแนวปฏิบัติในฐานะศาสนิกชนที่ดี	B
O13	ภาคธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กเริ่มรวมกลุ่มกันปกป้องไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ	B
O14	การนำเสนอประเด็นการทุจริตของสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของประชาชนในวงกว้าง	B
O15	การสร้างภาคีเครือข่ายมีความเข้มแข็งในการร่วมต่อต้านการทุจริต	B

ตารางที่ ๗ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นอุปสรรค (Threats) ที่มีอิทธิพลสูง

ลำดับ	ประเด็น	เกรด
T1	ค่านิยมอุปถัมภ์และระบบพวกพ้อง	A
T2	การบังคับใช้กฎหมายในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐอื่นยังไม่มีประสิทธิภาพ	A
T3	ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีการทำธุรกิจระหว่างประเทศมากขึ้น เอื้อต่อการทุจริตการใช้งบดำเนินการ	A
T4	เกิดรูปแบบการทุจริตที่ซับซ้อนมากขึ้น จากการดำเนินธุรกิจของเอกชนและการทุจริตเชิงนโยบาย	A
T5	กระบวนการทางกฎหมายมีความซับซ้อนมาก	A
T6	นโยบายต่อต้านการทุจริตกระจายไปสู่กระทรวงต่าง ๆ ซึ่งยังขาดความเป็นองค์รวม	B
T7	ประชาชนขาดค่านิยมในการมีส่วนร่วมสร้างธรรมาภิบาล	B
T8	ต่างประเทศและประชาชนยังขาดความเชื่อมั่นในการสร้างความโปร่งใสภาครัฐ	B
T9	นโยบายป้องกันการแทรกแซงภายในของรัฐทำให้การดำเนินการตาม UNCAC ล่าช้า	B
T10	โครงสร้างเศรษฐกิจมีความเหลื่อมล้ำสูง	B
T11	ทัศนคติในแง่ลบของสังคมที่มีต่อเจ้าหน้าที่รัฐ ทำให้ดำเนินการส่งเสริมความร่วมมือได้ยาก	B
T12	ประชาชนมีมุมมองปัญหาการทุจริตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เกิดเป็นภาวะจำยอมและเพิกเฉย	B
T13	ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีถูกใช้เป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดการทุจริตรูปแบบใหม่ ๆ	B
T14	ภาคเอกชนยังมีค่านิยมติดสินบนเพื่ออำนวยความสะดวก	B
T15	ผู้แจ้งเบาะแสไม่มั่นใจในความปลอดภัย อันเนื่องมาจากอิทธิพลของผู้กระทำความผิด	B

สรุปผลการจัดลำดับความสำคัญของตัวแปรสภาพแวดล้อม

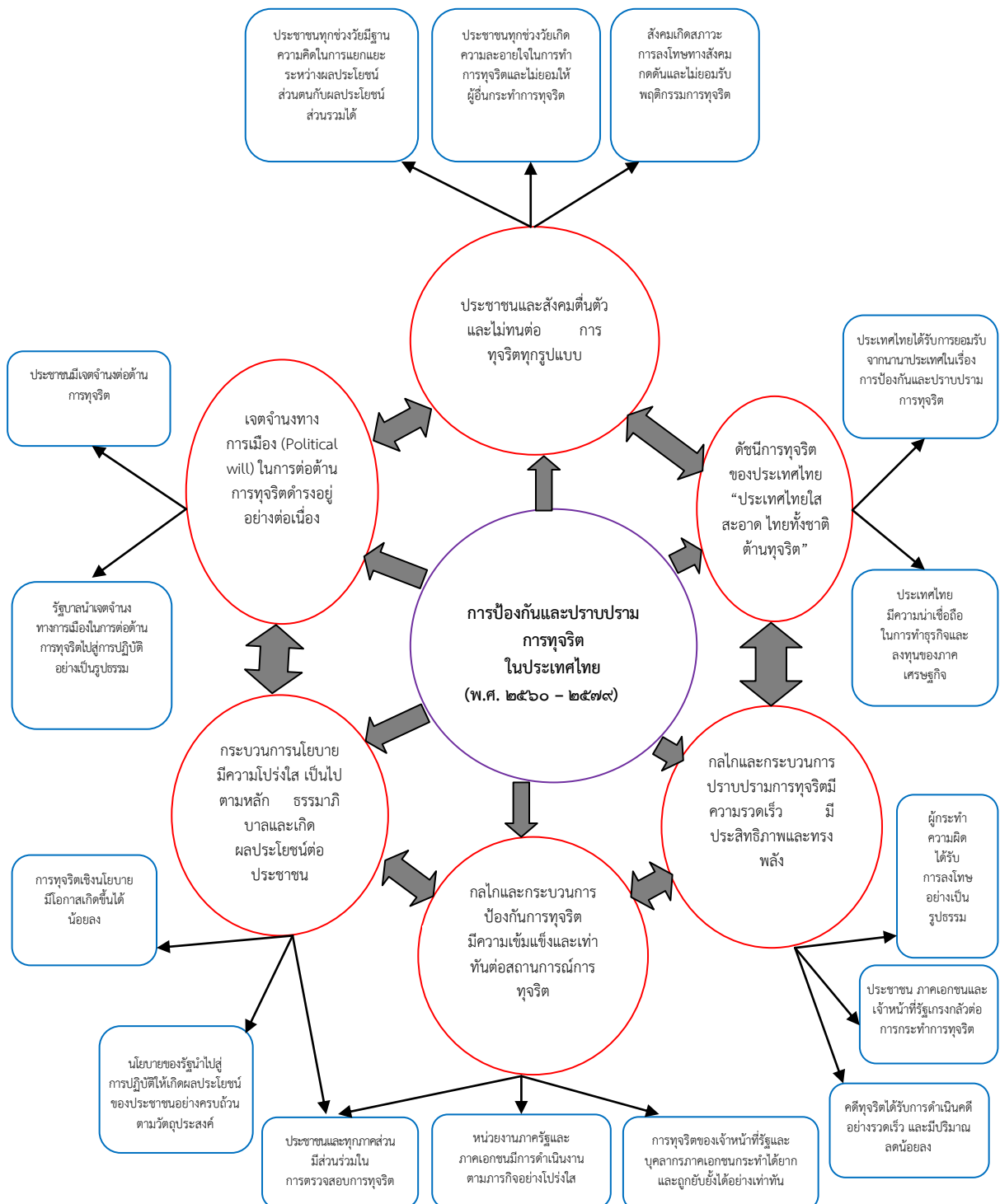
จากกระบวนการตรวจสอบและทบทวนสภาพแวดล้อมของภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตด้วยการใช้เทคนิค SWOT Analysis นั้น ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลของสภาพแวดล้อมในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นข้อมูลที่มีส่วนสำคัญชี้แนะทิศทางของแผนแม่บทบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ว่าควรกำหนดยุทธศาสตร์ไปในทิศทางใด มีจุดแข็งหรือโอกาสอันใดบ้างที่

ควรจะนำมาเป็นปัจจัยเสริมพลังในยุทธศาสตร์ มีจุดอ่อนหรืออุปสรรคใดบ้างที่ยุทธศาสตร์ควรเข้าไปจัดการแก้ไขเพื่อป้องกันการดำเนินยุทธศาสตร์อย่างไรประสิทธิภาพ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการจัดลำดับประเด็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคดังที่กล่าวแล้วข้างต้น พบว่าประเด็นที่เป็นจุดร่วมของตัวแปร SWOT ที่สำคัญคือ การบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของประเทศ ในการร่วมกันแก้ไขปัญหาการทุจริต เนื่องจากในตัวแปร SWOT พบว่าภารกิจการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไม่ได้มีแค่องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและภาครัฐบาล ทำหน้าที่นี้เพียงส่วนเดียวเท่านั้น ยังมีอีกหลากหลายภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาคเอกชน ประชาชน ที่มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งผลสะท้อนความร่วมมือดังกล่าวได้ออกมาเป็นผลการวิเคราะห์ SWOT ที่ชี้ว่าภาคส่วนต่าง ๆ ได้ให้ความร่วมมือกันดำเนินการกิจนี้แค่ไหนอย่างไร ดังนั้น แผนแม่บทบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ต้องตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดำเนินการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการสร้างวัฒนธรรมของสังคมในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตที่จะเกิดขึ้น

บทที่ ๕ การฉายภาพอนาคต

วงล้ออนาคตของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทย เป็นการวิเคราะห์แนวโน้มทิศทางหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นในประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ โดยผลการวิเคราะห์พบว่ามีแนวโน้มสถานการณ์หลักทั้งหมด ๖ ด้าน และในแต่ละด้านมีแนวโน้มผลสืบเนื่องในลักษณะต่างๆ ดังนี้

แผนภาพที่ ๘ วงล้ออนาคตของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทย
ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙

การฉายภาพอนาคต

การฉายภาพอนาคตของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทย เป็นการประเมินความเป็นไปได้ของสถานการณ์ในอนาคตของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เห็นภาพในมิติด้านต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนด แผนแม่บทของแผนงานบูรณาการการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปีในอนาคต ซึ่งมีรายละเอียดผลการฉายภาพอนาคต เป็นดังนี้

๑. ภาพอนาคตของประชาชนและสังคม : ในอนาคต ๒๐ ปีข้างหน้า ประเทศไทยน่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ประชาชนจะมีความรู้และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมทั้งมีจิตพอเพียงอันเกิดจากการปลูกฝังหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นประชาชนและสังคมจะตื่นตัวต่อการทุจริตมากขึ้น ให้ความสนใจข่าวสารและตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริตต่อประเทศมากขึ้น มีการแสดงออกซึ่งการต่อต้านการทุจริตทั้งในชีวิตประจำวันและการแสดงออกผ่านสื่อสาธารณะและสื่อสังคมออนไลน์ ต่าง ๆ ประชาชนในแต่ละช่วงวัยจะได้รับกระบวนการกล่อมเกลாத่างสังคมว่าการทุจริตถือเป็นพฤติกรรมที่นอกจากจะผิดกฎหมายและทำให้เกิดความเสียหายต่อประเทศแล้ว ยังเป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้รับการยอมรับทางสังคม ประชาชนจะมีวิถีคิดที่ทำให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้ วัฒนธรรมทางสังคมจะหล่อหลอมให้ประชาชนจะไม่กระทำการทุจริตเนื่องจากมีความละเอียดอ่อนต่อตนเองและสังคม และไม่ยอมให้ผู้อื่นกระทำการทุจริตอันส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อสังคมส่วนรวมด้วย และจะเกิดการรวมกลุ่มกันทางสังคมเพื่อก่อให้เกิดสภาวะการลงโทษทางสังคมต่อการกระทำ

๒. ภาพอนาคตของเจตจำนงทางการเมือง (Political Will) ในการต่อต้านการทุจริต : ในอนาคต ๒๐ ปีข้างหน้า ประชาชนคนไทยทุกคนจะแสดงเจตจำนงต่อต้านการทุจริตอย่างเข้มข้น ผ่านกระบวนการเลือกตั้งและกระบวนการเข้าสู่อำนาจของตัวแทนของประชาชน นั่นคือรัฐบาลและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่างๆ ทั้งในระดับชาติและในระดับท้องถิ่น รวมไปถึงรัฐธรรมนูญซึ่งถือเป็นเจตจำนงทางการเมืองของประชาชนอย่างหนึ่ง รัฐบาลในฐานะผู้รับมอบเจตจำนงทางการเมืองของประชาชนทั้งประเทศ จึงจะต้องบริหารประเทศให้เป็นไปตามเจตจำนงทางการเมืองของประชาชนในการต่อต้านการทุจริต และปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรมและขยายผลกลับไปสู่ประชาชน ประชาชนจะให้ความสนใจในการตรวจสอบรัฐบาลและนักการเมืองในการดำเนินการตามเจตจำนงทางการเมืองมากขึ้น เป็นแรงกดดันให้รัฐบาลต้องบริหารประเทศอย่างสุจริตและโปร่งใส

๓. ภาพอนาคตของกระบวนการนโยบายของรัฐ : กระบวนการนโยบายของรัฐบาล เป็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์อันมิควรได้ เป็นการทุจริตที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมหาศาล ในอนาคตแม้ว่าการทุจริตเชิงนโยบายจะมีแนวโน้มที่จะมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น แต่จะเกิดขึ้นได้ยากมากขึ้นเช่นกัน เนื่องจากสภาวะทางสังคมและประชาชนในอนาคต จะให้ความสนใจและจับตามองการทุจริตในระดับนโยบายมากยิ่งขึ้น มีกลไกการตรวจสอบการดำเนินนโยบายของรัฐที่เข้มข้นมากขึ้น

๔. ภาพอนาคตของการป้องกันการทุจริต : ในอนาคต ๒๐ ปีข้างหน้า การทุจริตน่าจะทวีความรุนแรง ซับซ้อน และยากแก่การตรวจสอบมากยิ่งขึ้น อันเนื่องมาจากเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของสังคมโลกและพลวัตของการทุจริตที่ผู้กระทำการทุจริตหาช่องทางการทุจริต ที่ยากแก่การตรวจสอบมากยิ่งขึ้น แต่สภาวะทางสังคมที่ตื่นตัวต่อต้านและตรวจสอบการทุจริตมากยิ่งขึ้น จึงอาจจะทำให้แนวโน้มการทุจริตลดลง ส่งผลให้กระบวนการป้องกันการทุจริตยิ่งทวีความสำคัญ โดยต้องพัฒนากระบวนการและรูปแบบของการป้องกันการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต เพื่อให้สามารถระงับยับยั้งการทุจริตได้อย่างเท่าทันไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศ ดังนั้น แผนแม่ทบบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ควรมุ่งเน้นการพัฒนากลไกและกระบวนการป้องกัน

การทุจริตให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ เป็นการป้องกันการทุจริตเชิงรุกเพื่อให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริตและกำหนดมาตรการให้หน่วยงานภาครัฐและทุกภาคส่วนดำเนินงานอย่างโปร่งใส

๕. ภาพอนาคตของการปราบปรามการทุจริต : ในอนาคต ๒๐ ปีข้างหน้า กลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริตจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น กฎหมายจะมีความทันสมัย การบังคับใช้กฎหมายและการดำเนินคดีน่าจะมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ทำให้คดีความน่าจะมีปริมาณลดลง ดังนั้น แผนแม่บทของแผนงานบูรณาการการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ในระยะ ๕ ปีแรก และ ๑๐ ปีต่อไป จึงควรมุ่งเน้นการส่งเสริมการปรับปรุงกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริตอย่างต่อเนื่อง ให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมุ่งทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับการดำเนินคดีและลงโทษอย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม เพื่อให้สังคมเกิดความเกรงกลัวต่อการทุจริตด้วย

๖. ภาพอนาคตของดัชนีการทุจริตของประเทศไทย : ในอนาคต ๒๐ ปีข้างหน้าประเทศไทยจะมีค่าคะแนนดัชนีการทุจริตแบบใดแบบหนึ่งที่ใช้ในขณะนั้น สะท้อนให้เห็นว่า “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต” ตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

จากการวิเคราะห์ห่วงอนาคตและการฉายภาพอนาคตข้างต้น แม้ว่าจะแสดงให้เห็นว่าสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม การทุจริตนั้นย่อมมีวิวัฒนาการที่มีความซับซ้อนและตรวจสอบได้ยากมากขึ้น ในขณะที่เทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของโลกและสังคมไทยก่อให้เกิดช่องทางในการทุจริตที่มากขึ้น พร้อมๆกับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการป้องกันและปราบปรามจะมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน ดังนั้น แผนแม่บทของแผนงานบูรณาการการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) จึงควรมุ่งเน้นการปฏิรูปและพัฒนาให้ครอบคลุมทุกด้านของพลวัตของการทุจริตในประเทศไทย ทั้งด้านประชาชนและสังคม ด้านเจตจำนง ทหารการเมืองในการต่อต้านการทุจริต ด้านนโยบายของรัฐบาล ด้านการป้องกันการทุจริต ด้านการปราบปราม การทุจริต และด้านยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย เพื่อให้การทุจริตไม่สามารถเกิดขึ้นได้และมีปริมาณลดน้อยลงไป ทำให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการต่อต้านการทุจริต และได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ

ส่วนที่ ๒

บทที่ ๖

แผนแม่บทบูรณาการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

แผนแม่บทบูรณาการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เชื่อมโยงไปสู่ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในกรอบสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals : SDGs) โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนแม่บท มีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการพื้นฐานของแผนแม่บท ดังนี้

วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance & Clean Thailand)”

พันธกิจ

“สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ยกย่องธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนแบบบูรณาการและปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ ให้มีมาตรฐานสากล”

คำอธิบายพันธกิจ

การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า จะเป็นการปฏิรูปกระบวนการดำเนินงานจากเดิม ไปสู่กระบวนการทำงานแบบบูรณาการทั้งระบบ โดยเริ่มจากการวางรากฐานทางความคิดของประชาชนที่นอกจากตนเองจะไม่กระทำการทุจริตแล้ว จะต้องไม่อดทนต่อการทุจริตที่เกิดขึ้นในสังคมไทยอีกต่อไป ประชาชนไทยต้องก้าวข้ามค่านิยมอุปถัมภ์และความเพิกเฉยต่อการทุจริตประพฤติมิชอบ เจตจำนงทางการเมืองของประชาชนที่ต้องการสร้างชาติที่ใสสะอาดปราศจากการทุจริต จะต้องได้รับการสานต่อจากฝ่ายการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐ การขับเคลื่อนนโยบายที่มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต้องเป็นที่ได้รับความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นจากประชาชนว่าจะสามารถเป็นผู้ปกป้องผลประโยชน์ของชาติและประชาชนได้อย่างรวดเร็ว เป็นธรรม และเท่าเทียม ทั้งนี้เพื่อยกระดับมาตรฐานจริยธรรม คุณธรรม และความโปร่งใสของประเทศไทยในทุกมิติ ให้มีมาตรฐานสากล

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

ระดับคะแนนของดัชนีการทุจริต อธิบายได้ว่า “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต”

วัตถุประสงค์หลัก

๑. สังคมมีพฤติกรรมร่วมต้านการทุจริตในวงกว้าง
๒. เกิดวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) มุ่งต้านการทุจริตในทุกภาคส่วน
๓. การทุจริตถูกยับยั้งอย่างเท่าทันด้วยนวัตกรรม กลไกป้องกันการทุจริต และระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
๔. การปราบปรามการทุจริตและการบังคับใช้กฎหมาย มีความรวดเร็ว เป็นธรรม และได้รับความร่วมมือจากประชาชน
๕. ดัชนีที่ใช้วัดการทุจริต ของประเทศไทยในอนาคต อธิบายได้ว่า ประเทศไทยมีการทุจริตน้อยมาก

การกำหนดยุทธศาสตร์

แผนแม่บทบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) กำหนดตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ ในระยะ ๒๐ ปี ที่กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ในยุทธศาสตร์ด้านต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม

ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ในอนาคต ๒๐ ปีข้างหน้า เพื่อให้ประเทศไทยเกิดความมั่นคง ปลอดภัยจากภัยการทุจริตทุกระดับ ด้วยกระบวนการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เป็นสากล มั่งคั่งจากการลดความเสียหายทางเศรษฐกิจจนเศรษฐกิจขยายตัวอย่างต่อเนื่องเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูงด้วยกระบวนการป้องกันการทุจริตเชิงรุก และยั่งยืนด้วยการปลูกและปลูกฝังให้ทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ แผนแม่บทบูรณาการการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) จึงกำหนดยุทธศาสตร์หลัก ๓ ยุทธศาสตร์ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างวัฒนธรรมต้านทุจริตด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ป้องกันการทุจริตเชิงรุก

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เป็นสากล

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ “สร้างวัฒนธรรมต้านทุจริตด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ความหมาย

ยุทธศาสตร์นี้มุ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังวิถีคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกช่วงวัย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตและให้ความรอบรู้ที่เหมาะสม บนหลักการ พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี ยึดถือผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมนำไปสู่เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมที่สมดุล

๒. เพื่อเสริมพลังการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการผลักดันให้เกิดสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตและต้านทุจริตทุกรูปแบบ

เป้าประสงค์

สังคมไทยมีวัฒนธรรมที่ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและร่วมด้านทุจริตในทุกรูปแบบในระยะ ๒๐ ปี ต้องสร้างจิตสำนึกในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมเพื่อสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต

แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญสูง (Flagship)

แผนงานการพัฒนาศักยภาพคน สังคม เพื่อสร้างวัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการต้านทุจริต ประกอบด้วยโครงการ/กิจกรรมระยะยาวและต่อเนื่อง ดังนี้

- สร้างวัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อต้านทุจริต โดย “การปลูกฝังวิถีคิด” และ “การปลูก” หรือ “การกระตุ้น” จิตสำนึกความซื่อสัตย์สุจริต บนหลักการพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี ยึดถือผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

- สร้างการรับรู้ในเรื่องภัยของการทุจริต ผลกระทบของการทุจริตจากกรณีตัวอย่างที่เกิดความเสียหายภายในประเทศ และผู้กระทำผิดได้บทลงโทษเพื่อเพิ่มต้นทุนในการกระทำการทุจริต ให้ความอภัยในการทำทุจริตของตนเอง และไม่ทนต่อการทุจริตของผู้อื่น

- ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันและมีส่วนร่วมในการสร้างวัฒนธรรมต้านทุจริตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนต่างวัยและต่างสถานภาพผ่านการดำเนินงานอย่างบูรณาการของโครงการในสถาบันการศึกษาทุกระดับ การบูรณาการเครือข่ายของหน่วยงานภาครัฐ และการบูรณาการโครงการต่างๆ ระดับหมู่บ้านและ/หรือชุมชนของหน่วยงานต่างๆ อย่างเหมาะสมในห้วงเวลานั้นๆ ที่สำคัญส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวมีบทบาทในการสร้าง/หล่อหลอมให้เกิดสังคมไม่ทนต่อการทุจริตและต้านทุจริตทุกรูปแบบ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ “ป้องกันการทุจริตเชิงรุก”

ความหมาย

ยุทธศาสตร์นี้มุ่งเน้นการกำหนดกลไกด้านการป้องกันการทุจริตที่มีประสิทธิภาพเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต

วัตถุประสงค์ เพื่อยกระดับ กลไก มาตรการ กฎหมาย กระบวนการ นวัตกรรม เทคโนโลยี และพัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกองค์กรของทุกภาคส่วนภายในประเทศ รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการป้องกันการทุจริตให้เท่าทันต่อสถานการณ์การทุจริต เทียบเท่ามาตรฐานสากล

เป้าประสงค์

๑. บุคลากรทุกองค์กรของทุกภาคส่วนภายในประเทศ มีการรับรู้และศักยภาพเท่าทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงการทุจริต

๒. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดและใช้กลไกการป้องกันการทุจริตอย่างครอบคลุม

๓. กลไก มาตรการ กฎหมาย กระบวนการ นวัตกรรม เทคโนโลยี ในด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีความทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงการทุจริตและประสิทธิภาพสูง

แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญสูง (Flagship)

แผนงานป้องกันการทุจริตเชิงรุก ประกอบด้วยโครงการ/กิจกรรมระยะยาวและต่อเนื่อง ดังนี้

- บูรณาการความร่วมมือร่วมกันระหว่าง ภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคประชาสังคม (พลังประชารัฐ) ในการขับเคลื่อนกลไกการป้องกันการทุจริต
- เพิ่มประสิทธิภาพกลไก มาตรการ กฎหมาย กระบวนการ นวัตกรรม เทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และปัญหาการทุจริต
- พัฒนาระบบการปฏิบัติงานและการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐให้โปร่งใสและมีประสิทธิภาพลดการใช้ดุลยพินิจ โดยนำระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้
- สื่อสารทำความเข้าใจในกลไกการป้องกันการทุจริตโดยการสร้างการมีส่วนร่วม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ “ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เป็นสากล”

คำอธิบาย

ยุทธศาสตร์นี้มุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนากลไกและกระบวนการต่าง ๆ ของการปราบปรามการทุจริต ทั้งระบบให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างและพัฒนากลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้เป็นสากล มีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเท่าทันต่อพลวัตรของการทุจริต
๒. เพื่อตรากฎหมายและปรับปรุงกฎหมายที่เป็นสากล
๓. เพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้ผู้กระทำความผิดถูกดำเนินคดีและลงโทษด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส เป็นธรรม ถูกต้องตามหลักกฎหมาย และมาตรฐานสากลเท่าทันต่อสถานการณ์การทุจริต

เป้าประสงค์

๑. การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่จำเป็นในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้สอดคล้องกับสถานการณ์การทุจริตและแนวทางปฏิบัติสากล
๒. องค์กรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการปราบปรามการทุจริตมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ เป็นธรรม มีอาชีพ มีการบังคับใช้กฎหมาย อย่างเคร่งครัด โปร่งใส ปราศจากทุจริตคอร์รัปชัน และประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง

แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญสูง (Flagship)

๑. แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพการปราบปรามการทุจริต ประกอบด้วยโครงการ/กิจกรรมระยะยาวและต่อเนื่องในการสร้างและพัฒนากลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้ทันสมัยมีประสิทธิภาพและเป็นสากล ดังนี้

- พัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตเพื่อให้มีความรู้/ทักษะ/ขีดความสามารถ ที่เป็นมาตรฐานและเท่าทันต่อพลวัตรของการทุจริต รวมถึงการแบ่งปันความรู้ (Knowledge sharing) และแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ปราบปรามการทุจริตที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของบุคลากรด้านการปราบปรามการทุจริต โดยมีกิจกรรมการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ

๑) จัดทำระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต โดยประมวลจากคดีการทุจริตและผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปราบปรามการทุจริตของแต่ละหน่วยงานได้ศึกษาและมีความสมรรถนะและความรู้ที่เป็นมาตรฐาน

๒) จัดทำมาตรฐานความรู้/ทักษะ/ขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ปราบปรามการทุจริต และจัดทำหลักสูตรพัฒนาเจ้าหน้าที่ปราบปรามการทุจริตโดยมุ่งเน้นความรู้เชิงสหวิทยาการ และเสริมสร้างทักษะมาตรฐานให้แก่เจ้าหน้าที่ปราบปรามการทุจริต

๓) จัดทำความร่วมมือในการแบ่งปันถ่ายทอดองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ปราบปรามการทุจริตระหว่างหน่วยงานปราบปรามการทุจริต เพื่อสร้างบุคลากรเชี่ยวชาญเฉพาะสำหรับตรวจสอบและปราบปรามการทุจริตเป็นรายสาขา

- พัฒนากลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานปราบปรามการทุจริตในลักษณะหน่วยเฉพาะกิจ โดยมีอำนาจเฉพาะและมีขั้นตอนการดำเนินการที่กระชับและรวดเร็ว (เชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๒๑ และ ๒๔๔) เพื่อให้การปราบปรามการทุจริตสามารถดำเนินการได้รวดเร็ว เห็นผลและมีประสิทธิภาพ

- เพิ่มประสิทธิภาพในการคุ้มครองพยานและผู้แจ้งเบาะแส (Whistleblower) และการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองพยานและผู้แจ้งเบาะแสอย่างจริงจัง รวมถึงการรักษาความลับและการรับประกันผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของพยานและผู้แจ้งเบาะแสหรือผู้เกี่ยวข้อง โดยมีกิจกรรมการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ

๑) พัฒนามาตรการในการคุ้มครองพยาน (Witness) และผู้ให้เบาะแส (Whistleblower) ที่มีความน่าเชื่อถือและสร้างความมั่นใจแก่ผู้ถูกคุ้มครองได้

๒) พัฒนามาตรการในการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริต

๓) กำหนดรางวัลหรือสิ่งจูงใจในการแจ้งเบาะแสในคดี

- พัฒนามาตรการและเครื่องมือในการปราบปรามการทุจริต ระบบสารสนเทศ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามการทุจริต

๒. แผนงานพัฒนาระบบการปราบปรามการทุจริต ประกอบด้วยโครงการ/กิจกรรมระยะยาวและต่อเนื่องในการสร้างและพัฒนาระบบการปราบปรามการทุจริต ดังนี้

- สร้างนวัตกรรมการทำงานใหม่เพื่อลดเวลาการทำงาน อาทิ โครงการปรับปรุงระบบการรับเรื่องร้องเรียนการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เข้าถึงง่าย

- ปรับปรุงกระบวนการปราบปรามการทุจริตที่มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (เชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๒๑ และ ๒๔๔) อาทิ ปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินการที่ล่าช้าของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็วและกระชับมากขึ้นเพื่อให้การดำเนินการปราบปรามการทุจริตตลอดกระบวนการจนถึงการลงโทษผู้กระทำความผิดเมื่อคดีถึงที่สุดเป็นไปอย่างรวดเร็วเห็นผล มีประสิทธิภาพ และเป็นທີ່ประจักษ์ของประชาชน

- สร้างมาตรฐานการดำเนินการปราบปรามการทุจริต โดยการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดี อาทิ กำหนดมาตรฐานระยะเวลาการดำเนินคดี การเร่งรัดคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชน/คดีที่มีความสำคัญและมีผลกระทบสูง การปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานเข้าสู่มาตรฐานงานคดีการวางระบบควบคุมการดำเนินคดี การปรับปรุงกฎ ระเบียบของการบริหารจัดการงานคดีเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานปราบปรามการทุจริต

- ปรับปรุงและพัฒนาระบบและกลไกที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวน ปราบปรามเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการกับทรัพย์สินหรือผู้กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายฟอกเงิน

เพื่อให้การติดตามทรัพย์สินคืนยึดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ตรวจเร็ว ยึดเร็ว จับเร็ว) เพื่อป้องกันการรั่วไหลของทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบ ไม่ให้เกิดความเสียหายขึ้น โดยมีกิจกรรมดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ

๑) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ทันสมัย (smart audit system) เพื่อทันต่อการบิดเบือนทรัพย์สินและหนี้สินรวมทั้งบูรณาการข้อมูลกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่างๆ ในการตรวจสอบความถูกต้องของทรัพย์สินและหนี้สิน

๒) ศึกษาและทบทวนกลุ่มเป้าหมายในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินให้ครอบคลุมการทุจริตโดยพิจารณาจากสถิติคดีการทุจริต/การขโมยความผิด

๓. แผนงานพัฒนาเครือข่ายและบูรณาการกระบวนการด้านการปราบปรามการทุจริต ประกอบด้วยโครงการ/กิจกรรมระยะยาวและต่อเนื่องในการสร้างและพัฒนาเครือข่ายเพื่อบูรณาการกระบวนการด้านการปราบปรามการทุจริตทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- บูรณาการประสานงานคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินการที่ล่าช้าและซ้ำซ้อนกันของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้มีความรวดเร็วและกระชับมากขึ้น

- บูรณาการพัฒนาระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานปราบปรามการทุจริตให้เข้าถึงง่ายและมีประสิทธิภาพ และการเชื่อมโยงระบบการรับเรื่องร้องเรียน ข้อมูลและข่าวกรองด้านการปราบปรามการทุจริต เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติหน้าที่ และสนองต่อการให้บริการประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง

- จัดประชุม สัมมนา ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีและพื้นที่ร่วมของการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการนำเสนอผลการดำเนินการปราบปรามการทุจริต / การพัฒนากระบวนการ/แนวทางการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานด้านการปราบปรามการทุจริตปราบปรามการทุจริต

- พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรต่อต้านการทุจริตและองค์กรเอกชนในระดับนานาชาติ เพื่อสนับสนุนองค์ความรู้และข้อมูลในการปราบปรามการทุจริต และอาชญากรรมข้ามชาติ

- จัดทำและการผลักดันบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ด้านการปราบปรามการทุจริต (MOU) ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

๔. การตรากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในการปราบปรามการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต ประกอบด้วยการดำเนินการระยะยาวและต่อเนื่องในการตรากฎหมายหรือปรับปรุงกฎหมายที่สนับสนุนการดำเนินงานปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและ พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญฯ ที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการทุจริต

- ตรากฎหมายหรือปรับปรุงกฎหมายให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต (โดยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อจำกัดทางกฎหมายหรือข้อจำกัดในอำนาจหน้าที่ ในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริต เพื่อเสนอในการตรากฎหมายหรือปรับปรุงกฎหมายที่สนับสนุนการดำเนินงานปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์การทุจริตในประเทศและการทุจริตข้ามชาติ)

- ตรากฎหมายหรือปรับปรุงกฎหมายเพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสนธิสัญญาและมาตรฐานสากล (อาทิ การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายปราบปรามการทุจริตและการติดตามทรัพย์สินคืนของประเทศต่างๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนากฎหมายไทย)

- ประเมินติดตามการอนุวัติการตามสนธิสัญญา เพื่อให้ความเห็นทางกฎหมายในการเสนอแก้ไขกฎหมายและกระบวนการปราบปราม การทุจริตให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

- บังคับใช้กฎหมายและดำเนินคดีตามระดับความเสียหายความเร่งด่วน และสถิติการทุจริต

- บังคับใช้กฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและ พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการทุจริต อาทิ การดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม (เชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑๙) การดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริต (มาตรา ๑๐๓/๗, มาตรา ๑๐๐, มาตรา ๑๒๓/๕ วรรค ๒ ฯลฯ)
- บังคับใช้กฎหมายและดำเนินคดีเฉพาะในแต่ละพื้นที่ของประเทศ
- บูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐต้นสังกัดในการบังคับใช้กฎหมายและลงโทษทางอาญาหรือทางวินัยในความผิดเกี่ยวกับการทุจริตหรือจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ
- ปรับปรุงกฎหมายคุ้มครองเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้เกิดความมั่นใจในความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
- พัฒนาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย เช่น การจัดตั้ง “คณะกรรมการร่วมเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย”

การบริหารการดำเนินงานสำคัญตามแผนแม่บท

ในแผนแม่บทบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) นี้ ได้กล่าวถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ และวัตถุประสงค์หลักไว้อย่างชัดเจนที่สำคัญประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการดำเนินงานสำคัญนั้นกำหนดขึ้นร่วมกันจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก (key stakeholders) ดังนั้นเพื่อให้กระบวนการดำเนินงานตามแผนแม่บทสามารถบรรลุเป้าหมายในระยะยาวสอดคล้องกับบริบทสังคม พลวัตการทุจริต และสถานการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปต่อเนื่องถึงอนาคต จึงกำหนดประเด็นหลักของการบริหารการดำเนินงานสำคัญตามแผนแม่บทอย่างกว้าง ๆ ไว้ ๔ ด้าน ดังนี้

๑. การวางแผน (Plan)

- จัดทำแผนงาน โครงการให้มีความครบถ้วน เช่น การกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานตามกิจกรรม การกำหนดค่าเป้าหมาย การกำหนดตัวชี้วัดที่มีความชัดเจนและสามารถวัดผลได้ ควรเป็นตัวชี้วัดระดับผลลัพธ์มากกว่าผลผลิต และผลลัพธ์ดังกล่าวควรเชื่อมโยงกับเป้าประสงค์หลักและเป้าประสงค์รองของยุทธศาสตร์ หรือแม่บทหลักด้านการบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะสั้นและ/หรือระยะปานกลางในห้วงเวลานั้น ๆ โดยส่งผลต่อการปฏิบัติ (Do) ในกรณีที่เปลี่ยนผู้รับผิดชอบโครงการ
- จัดทำแผนงาน โครงการให้มีความสมบูรณ์ เนื่องจากเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนการตรวจสอบ และการติดตามผลการดำเนินงาน (Check) และการปรับปรุงการดำเนินงาน (Act) เพื่อการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานได้ในลำดับถัดไป
- สร้างการมีส่วนร่วมและตระหนักถึงเป้าหมายของความสำเร็จในการดำเนินการตามแผนงานโครงการ
- สร้างความเข้าใจถึงการดำเนินงานของแผนงาน/โครงการนั้นๆ เพื่อช่วยสร้างความตระหนักถึงเป้าหมายและการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ โดยพิจารณาความสอดคล้องกับเป้าหมายหลัก เป้าหมายรอง วัตถุประสงค์หลัก และประเด็นยุทธศาสตร์ หรือแม่บทหลักด้านการบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ ระยะสั้นและ/หรือระยะปานกลางในห้วงเวลานั้น ๆ

๒. การปฏิบัติ (Do)

- จัดลำดับความสำคัญของงานในกรณีที่มีภารกิจเร่งด่วนแทรกซ้อน ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการดำเนินงานได้ทันตามแผนงาน โครงการ ทั้งนี้ ควรคำนึงถึงผลกระทบในทุกๆระดับที่อาจเกิดขึ้นจากความล่าช้าหรือไม่สามารถดำเนินการได้สำเร็จตามเป้าหมาย

- สื่อสาร ชี้แจง และสร้างความเข้าใจต่อบริบทของยุทธศาสตร์ หรือแม่บทหลักด้านการบูรณาการ ป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะสั้นและ/หรือระยะปานกลางในห้วงเวลานั้น ๆ ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระบุเจ้าหน้าที่หลักที่ชี้แจงยุทธศาสตร์หรือแม่บทหลักดังกล่าวแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากลดความไม่เข้าใจ หรือ ลดการตีความที่แตกต่างกันไปในเป้าหมายหลัก เป้าหมายรอง วัตถุประสงค์หลัก ตัวชี้วัด/แนวทาง มาตรการต่าง ๆ

๓. การตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงาน (Check)

- จัดระบบ/ รูปแบบการติดตาม ประเมินผลการดำเนินโครงการที่ทันกาลและเป็นรูปแบบเดียวกัน เช่น การกำหนดตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรมในการวัดความก้าวหน้าของการดำเนินงานและจัดทำรูปแบบของการรายงานผลการดำเนินงานให้มีความละเอียดและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

- ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโดยพิจารณาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากความล่าช้า หรือไม่สามารถดำเนินโครงการได้บรรลุเป้าหมาย

- จัดทำระบบการติดตามและประเมินผลโดยเน้นความรู้ความเข้าใจและการตระหนักถึงความสำคัญของการติดตามและรายงานผลโครงการของเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบโครงการเป็นหลักสำคัญ

- ชี้แจงหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องเพื่อ สนับสนุนกลไกการมีส่วนร่วมในการรายงานผล

๔. การปรับปรุงการดำเนินงาน (Act)

- แจ้งปัญหาและระบุสาเหตุ พร้อมเสนอแนวทางในการแก้ไขและดำเนินการ ตลอดจนกำหนดเวลาที่ คาดว่าจะแล้วเสร็จ หากแผนงาน โครงการไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จตามเป้าหมาย

- สร้างกลไกสนับสนุนการดำเนินงานโครงการให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา อาทิ การจัดประชุม อย่างต่อเนื่อง หรือ รูปแบบรายงานนำเสนอที่สามารถเห็น Gap ของการปฏิบัติงาน

- เสนอแนวทางเพื่อการปรับปรุงหรือทบทวนหรือแก้ไข เพื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อ การดำเนินงานในภาพรวมของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์หรือแม่บทหลักด้านการบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะสั้นและ/หรือระยะปานกลางในห้วงเวลานั้น ๆ